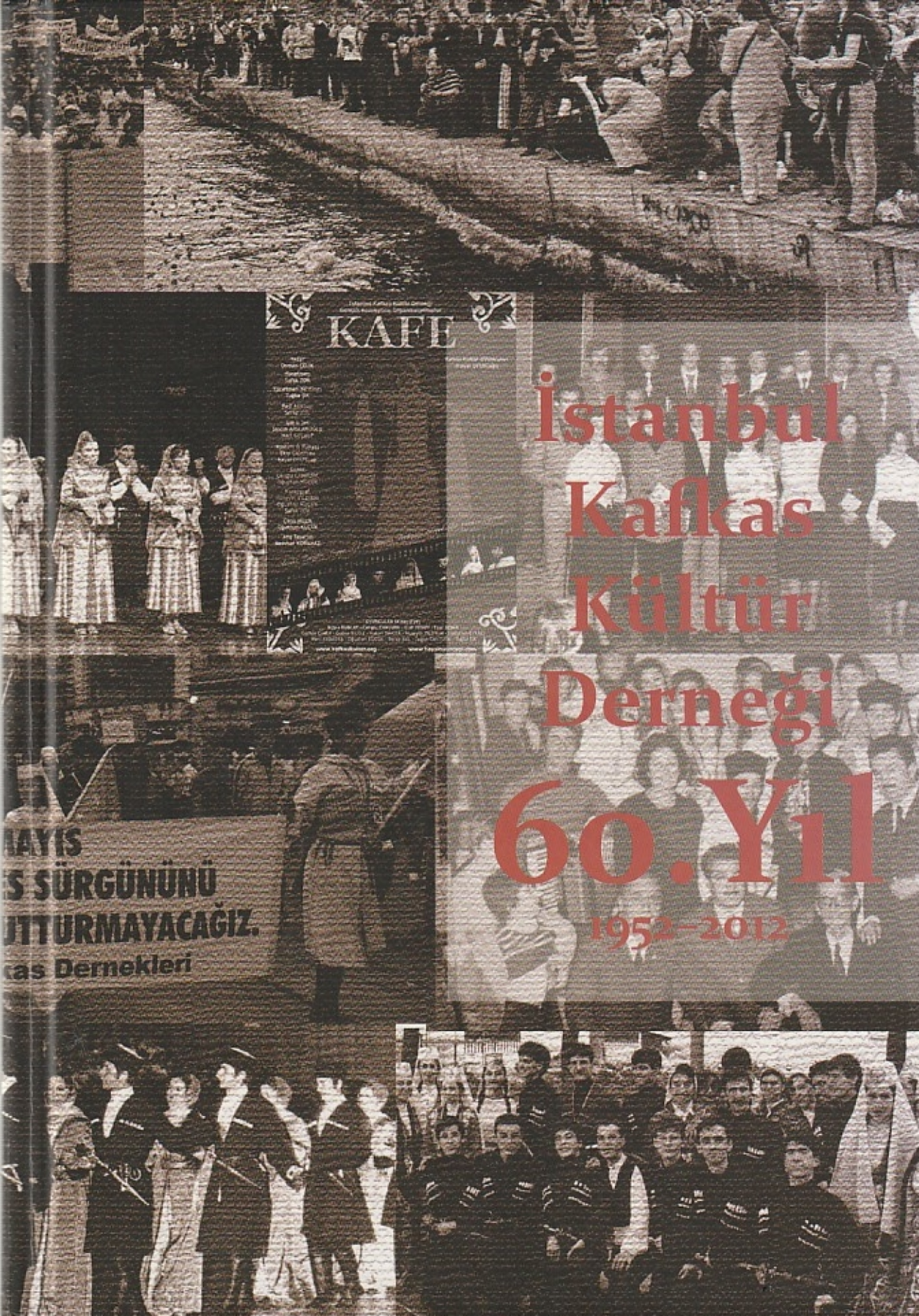
KAFE
İstanbul
Kafkas
Kültür
Derneği
60.Yıl
1952-2012
AYIS
S SÜRGÜNÜNÜ
JTTURMAYACAĞIZ.
kas Dernekleri

Kafkas Kültür Derneği

1952 - 2012
60. Yıl - Andaç

Aralık 2012

Kafkas Kültür Derneği
1952 – 2012
60. Yıl – Andaç

Grafik Uygulama
Volkan Karabağ

Andaç Çalışma Grubu

Editör
Yaşar Güven

Başkanlarla söyleşi - Söyleşilerin yazımı - Arşiv araştırmaları:
Alhas Furkan Tolga Sevin, Chef Aydın Erken, Habreuch Esat Demir, Hahaşiko Müzellef Aslan, Hatko Tuğba Cantürk, Karaşey Nerzan Karaçay, Kenan Pşıçelh, Kmza Ayşegül Özkan, Mamıj Umut Atacan, Neshko Sinem Erdem, Şevoşl'ü Cankat Acı, Tevune Emrah Yeşilyurt, Tsey Nagehan Kuyumcu.

Fotoğraf arşivi - Genel arşiv:
Adnan Çelik, Ahmet Özel, Akanda Zengin, Ali Çurey, Aslı Batur Özsu, Asım Berzeg, A. Seda Berzeg, Birgül Asena Hızal, Erhan Şahin, Fatma Özdemir, Femihan Özden, Gül-Erdoğan Yılmaz, Günsel (Şurdum) Avcı, H. Okan İşcan, Işık Özdemir, İnci Çelikkıran, Janberd Dinçer, Kamuran Çolak, M. Nedim Özel, Mualla Beşgür, Osman Güdü, Özalp Göneralp, Özen Özden, Özlem-Canberk Aydemir, Rengin Yurdakul, Serap Canbek, Setenay Süzer, Seyhan Gürkan, Sibel Tutar, Şemsettin Çevik, Ümit Duman, Yalçın Karadaş, Zeynep Elam.

Maddi katkı:
Adnan Aksoy, Ali Kılıç, Birgül Asena Hızal, Demir Özkan, Erkan Karaduman, Erol Karaçay, Faruk Arslandok, Fikret Özdemir, Günsel (Şurdum) Avcı, İKKD Yamçı Dans Grubu, Mahmut Nedim Özel, Münevver Mine Bağ, Muharrem Kovulmaz, Mustafa Saadet, Nafiz Yaldız, Necdet Kaplan, Nihat Yılmaz, Osman Özen, Özlem Aydemir, Raif Balkaroğlu, R. Aytaç Özkan (Kımza), Saim Sezgin, Turgut Lo, Ümit Sandıkçı, Yaşar Güven.

Aralık 2012

Baskı–Cilt: Bilnet Matbaacılık/Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde No: 16 Ümraniye/İstanbul
T: 0216 444 44 03

Caucasian Culture Association: 1952-2012
60th Anniversary Souvenir Book

1952 - 2012
60 yıl

Aslında; sürgünden sonra her şey çok hızlı oldu.

1864'den bu yana 148 yıl geçtiğine göre yaklaşık iki yaşam süresi anlamına gelir. Bu topraklarda doğan birinci neslin kulağına anadili fısıldandıysa, torununun kulağına fısıldanamadı.

Kültür Derneklerimiz, bu hızlı yok oluşa karşı atılmış çok önemli bir adım olmuştur. Özellikle büyük şehirlerde yetişenlerimizin bugün hala elinde, dilinde kalan sözcükler mutlaka dernek çalışmalarının etkisi vardır.

Kafkas Kültür Derneği, kuruluşunun 60. yılında bu mücadeleye emek vermiş, yok olmamak adına, kendisi olarak yaşayabilmek adına, seçmiş-seçilmiş, çalmış-söylemiş, yazmış-çizmiş, gezmiş-tozmuş, düşünmüş-üretmiş....insanlarımızı anmak isteyerek elinizdeki Andaç çalışmasını gerçekleştirmiştir.

Bizler bu maceraya tanıklık edelim, hizmet veren insanlarımızın fotoğraflarına bakalım ve gözlerimizi hiç kaçırmayalım istiyoruz.

Birikimimizi yaratanlara saygıyla...

51. Dönem (2011-2013) Yönetim Kurulu

Ümit Duman	Başkan
Birgül Asena Hızal	Başkan Yardımcısı
Ergün Utku	Sekreter üye
Hande Haratoka Yılmaz	Muhasip üye
Özlem Aydemir	Üye
Janberd Dinçer	Üye
Yaşar Güven	Üye

Yedek üyeler:

Ahmet Özel
Erdoğan Yılmaz
Faruk Arslandok
Faruk Beşgür
Azmi Cankılıç

1970'li yıllarda kültürel yapının içinin doldurulması çalışmaları ile birlikte Türkiye'deki SİYASAL gelişmelerin Derneğimize etkilerini görüyoruz. Bu etkilerin ışığı altında 70'li yılların ikinci yarısında Anavatan, diasporada kültürümüz, göç (önceleri göç, sonraları sürgün-soykırım) ve asimilasyonun tartışılıp-sorgulandığını, "dönüş" ve "karşı tezleri" tartışmalarının Derneğimize ve toplumumuza hareketlilik getirdiğini gözlemliyoruz. 1965 ve 1980 arası "dönüş" ve "karşı tezleri", derneklerin birleştirilme ve asimilasyona karşı duruş tartışmaları kültür derneği yapısını görece siyasileştirmiştir.

1980 askeri darbesi bir süre kapalı kalmamıza neden oldu..

1990'larda dünyamız ve toplumumuz çok ciddi değişimlerle yüzleşti. Anavatan ve diaspora rahat görüşür oldu. Bu süreci Çerkes toplumu ve derneklerimiz kültürel yenilenme olarak algıladı. Derneklerimizdeki özverili yöneticilerimiz ve toplumumuzun aydınları, ileri gelenleri, durumun doğru siyasi analizini yapıp, doğru siyasi yönelim ve toplumsal proje üretip, toplumun genel a-politik yapısını etkileyemedi. Ardından Derneğimiz ve toplumumuz Abhazya ve Çeçenya savaşının subjektif sürecinde buldu kendini. Kitlelerin 1980 sorası de-stabilizasyonu ve a-politikleştirilmesi sürecinden olumsuz etkilenen toplumumuz, bu iki savaş sürecinde istisna yarattı. Derneğimiz ve toplumumuz farkındalık gösterdi. Sonraları süreç rutine döndü. Son yıllarımızda AB'nin Türkiye'ye etkileri, siyasilerin Türkiye'yi AB kriterlerine yakınlaştırma eğilimleri-konjonktürel gereklilik- Derneğimiz ve toplumumuz üzerinde az da olsa etkili oldu. Derneklerimiz içe kapanık olmaktan uzaklaşmaya başladı. Siyasi-demokratik talepler dile getirilmeye başlandı. Ve bunlar açıklıkla Derneğimizde tartışılmaya başlandı.

Bulunduğumuz süreçte Derneğimiz; yeni anayasada Çerkes halkına pozitif ayrımcılık tanınmasını istiyor; kimliğimiz, kültürümüz ve dilimizin tanınıp korunması ve yaşatılması yolunda demokratik talepleri dillendiriyor. Suriyeli Çerkeslerin Suriye iç savaşından en az zararla kurtarılması ve anavatan dahil yaşam alternatifleri sunulması ve diğer geleneksel kültürel faaliyetlerimizle çalışmalarına devam ediyor.

Yönetimimiz döneminde her fırsatta dernekler ve enformel oluşumlarla, toplumumuzun her kesimi ve oluşumuyla (vakıflarımız, dostluk kulüpleri, kardeş şehir ve bölge dernekleri,...) ortak noktaların öne çıkarılıp daha güçlü ve ilkeli olunmasına çalıştık. Geleceğimiz olan gençlerimiz için gelenekselleşen yapılar dışına çıkıp, onları Derneğimize, etkinliklerimize çekmeye çalıştık, çalışıyoruz. Onları kültürümüzü ve toplum olarak eksik ve ihtiyaçlarımızı, pratiğin içinden öğrenmelerine teşvik ettik, ediyoruz. Bu çerçevede 60. yıl etkinliklerimize ve ilgili Andaç çalışmalarına katkılarını önemsiyoruz. Ve gelecekte eksikliklerimizle ilgili onların daha sorumlu olmalarını istiyor ve bu yolda gençlerimizi destekliyoruz.

60 yıllık sürecin, Türkiye'den ve Dünya'dan önemli olayların ve Çerkes dünyasına etki ve gelişmelerini izleyeceğiniz, aynı zamanda bilgi kaynağı ve belge olarak değerlendireceğiniz bu değerli çalışmanın editörlüğünü Yönetim Kurulu üyemiz Sayın Yaşar Güven yapmıştır. Ancak önceki dönemde görev alan yöneticilerimizden Sayın Cihat Bage ve eski başkanlarımızdan Sayın Yaşar Nogay bu konuda çalışma yürütmek istemişler ve konuyu gündeme getirmişler ve tartışmışlardır. Dolayısı ile onları ve diğer yönetici arkadaşları burada anmak ve teşekkür etmek isterim.

Editörün koordinesi altında organize olan gençlerimiz çalışmalara anlamlı katkı sağladılar. Bu noktada editörlük yapan Yaşar Güven'e, iş bölümü yapıp başkanlarla söyleşileri gerçekleştiren, yazıya döken, arşiv araştırmaları yapan gençlerimizden; Alhas Furkan Tolga Sevin, Chef Aydın Erken, Habreuch Esat Demir, Hahaşiko Müzellef

Aslan, Hatko Tuğba Cantürk, Karaşey Nerzan Karaçay, Kenan Pşıçelh, Kmza Ayşegül Özkan, Mamıj Umut Atacan, Neshko Sinem Erdem, Şevoşf'ü Cankat Acı, Tevune Emrah Yeşilyurt, Tsey Nagehan Kuyumcu'ya başarılı çalışmalarından ötürü, Yönetim Kurulumuz ve kendi adıma teşekkür ederim.

Bu çalışmaya bilgi–belge ile, fotoğraf arşivi/genel arşive katkıları ve görüşleriyle katılan hemşerilerimiz Ahmet Özel, İnci Çelikkıran, Rengin Yurdakul, Fatma Özdemir, Ümit Duman, A. Seda Berzeg, Işık Özdemir, Adnan Çelik, Erhan Şahin, Ali Çurey, Setenay Süzer, Yalçın Karadaş, Seyhan Gürkan, Gül ve Erdoğan Yılmaz, H. Okan İşcan, Femihan Özden, Günsel Şurdum Avcı, M. Nedi Özel, Serap Canbek, Janberd Dinçer, Şemsettin Çevik, Osman Güdü, Kamuran Çolak, Aslı Batur Özsu, Özen Özden, Akanda Zengin, Sibel Tutar, Özlem Aydemir, Zeynep Elam, Asım Berzeg'e ayrıca teşekkür ederim.

Aynı şekilde Andaç'ın basım masraflarına maddi katkısı olan değerli hemşerilerim; Adnan Aksoy, Ali Kılıç, Birgül Asena Hızal, Demir Özkan, Erkan Karaduman, Erol Karaçay, Faruk Arslandok, Fikret Özdemir, Günsel Şurdum Avcı, İKKD Yamçı Dans Grubu, Mahmut Nedim Özel, Münevver Mine Bağ, Muharrem Kovulmaz, Mustafa Saadet, Nafiz Yaldız, Necdet Kaplan, Nihat Yılmaz, Osman Özen, Özlem Aydemir, Raif Balkaroğlu, R. Aytaç Özkan (Kımza), Saim Sezgin, Turgut Lo, Ümit Sandıkçı, Yaşar Güven'e anlamlı katkılarından ötürü çok-çok teşekkür ederim..

Andaç'ın grafik uygulamasını yapan Sayın Volkan Karabağ'a teşekkür ederim.

Saygılarımla
Ümit Duman
İKKD YK Başkanı
05.12.2012

Sunuş

2012 yılını İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin 60. kuruluş yılı olarak değerlendiriyoruz.

1946 yılında kurulan Dosteli Yardımlaşma Derneği'nin içinden ayrışmalar sonucu; o zamanki dernek kurucularımızın düşünce ve amaçlarına uygun tüzük değişiklikleri ile bu oluşum, 26 Ekim 1952'de gerçekleştirildi. Ayrılan iki guruptan ilki, Azeriler, kendi düşünce ve amaçlarına uygun bir dernek kurdular. İkinci gurup, "Kuzey Kafkasya Türk Kültür Derneği" adı altında kuruldu. Bu derneğe süreç içinde bizim kuşak ve öncekiler "Sultanahmet" veya "Dağıstan" Derneği dedi. 1951'de kurulan Sultanahmet Derneği'ne, Derneğimizin öncüllerini kabul etmediler.

İki farklı derneğin oluşum sebeplerine kısaca değinmek gerek. Derneğimizin kuruluş amaçlarında da yer aldığı gibi, KÜLTÜREL etkinliklerin öne çıkarıldığı ve Çerkeslerin daha çok bir araya gelebilecekleri bir yapı amaçlanmıştı. 1951'de kurulan dernek ise, daha SİYASİ amaçları olan, 1918'lerde kurulan ŞİMALİ KAFKASYA CUMHURİYETİ mirasına sahip çıkan bir yapıydı. Kuzey Kafkasya Türk kültür Derneği SİYASİ bir dernekti. Kafkas Kültür Derneği daha çok KÜLTÜREL amacı ve kaygısı olan bir dernekti.

Elbette bizim Derneğimiz de 1908 Çerkes Teavün Cemiyeti'nin, 1913 ve 1921'lerin devamıdır diyebiliriz. Derneklerimiz ve toplumumuz açısından Osmanlıyı ve Cumhuriyet dönemini değerlendirmek, uzun incelemeler gerektirir. Çerkes Teavün Cemiyeti ve Şarki Garip Çerkesleri Temini Hukuk Cemiyeti konularında sınırlı da olsa belgeler var. Ancak Cumhuriyet dönemleri oldukça karanlık kalmış. Çerkes halkı aydınları ve öncülleri, ulus-devlet süreci içinde açık-bilinen bir oluşumla var olamamışlar. Önceleri Ortadoğu sonraları Almanya ve Avrupa'daki siyasi yapılardan etkilenmişler. Aydınlar, ilgili kesimler yurt dışında çalışmalar yürütmek durumunda kalmışlardır.

Cumhuriyet dönemi boyunca ulus-devlet oluşumu çerçevesinde toplumumuz iç sürgün, baskı ve asimilasyonla karşılaşmıştır. Bu durum Cumhuriyet'in başında TBMM'deki insanlarımız dahil her kesimden hemşerilerimizde ikili kişilik ve travmalar oluşmasına neden olmuştur. Giderek toplumumuzun kimlik-kişilik ve kültürel varlığı ciddi erozyonlara uğramıştır. Söz konusu baskıcı rejimler sonucu toplumumuzda parti, dernek veya benzeri yasal oluşumlarla kendini ifade ediş veya kültürünü koruma 1946-1952'lere kadar olamamıştır. İlgili dönemlerdeki baskıların kısmi azalışı sonucu 1952'de Derneğimiz kurulmuştur. O süreçte etnik isimlerin kullanımının yasak oluşu nedeniyle coğrafi isimle kurulabilmiştir. 1950-60'lı yıllardaki kültürel faaliyetleri ve bir mekan edinme çabalarını ANDAÇ çalışmamızda izleyeceksiniz.

Editörden

Osmanlı döneminde kurulan derneklerimizin Cumhuriyet döneminde kapatılmasından uzun bir süre sonra, ülkede çok partili siyasi yaşamın başladığı 1946 yılında Dosteli Yardımlaşma Derneği kuruldu. Buradan başlayan süreç 1952'de Kafkas Kültür Derneği'nin kurulması ile devam etti.

Türkiye tek partili dönemi geride bırakıp NATO'ya girerken, her İMF anlaşması ile Türk Lirası biraz daha değersizleştirilirken, 1960'ta askeri darbelerin kapısı aralanırken, 1 Mayıslar ülkenin tarihine kanla yazılırken, Kahramanmaraş, Sivas, Çorum olayları tezgahlanarak hazırlanan zeminde yönetimi ele alan askeri cuntalar bir yandan insanları gözaltılarda kaybedip insanlık onuru ile bağdaşmayan işkenceyi ülke sathına yayarken ve diğer yandan yeni anayasalar oluştururken, yaşanan depremler sonucu binalar binlerce insana mezar olurken, ülkede birbiri ardına ekonomik krizler yaşanır ve adeta bir iç savaş ortamı var iken;

Dünya'da; iki dev gücün egemenlik yarışında NATO-Varşova Paktı gerilimi ile her an savaş tehlikesi yaşanıyor, Afrika ülkeleri bağımsızlılarını ilan ediyor, uzay yolculuklarında ilk olma yarışları yaşanıyor, bölgesel savaşlar bir şekilde kaçınılmaz hale getiriliyor, Vietnam ve Kore savaşları onbinleri öldürüyor, SSCB yıkılıyor, Yugoslavya parçalanıyor, Almanyalar birleşiyor ve dünya ölçeğinde terör insanlık tarihinde yerini alıyordu.

Çerkes Dünyası'nda da değişimler yaşandı. Çerkes yerleşim bölgelerinde açılan derneklerin sayısı arttı, anavatan Kafkasya ile bağlantılar kurduk, ziyaretler yaptık ve misafirler ağırladık, gazete ve dergiler yayımladık, Dünya ve Türkiye'nin etkilendiği siyasallaşmalardan biz de etkilendik, kendi kaderimizi tayin hakkından söz ettik, "dönüş" ve "kalış" olarak ifade edilen tezler etrafında toplandık, 21 Mayısı öğrendik, sürgün ve soykırım yaşamımıza girdi, bir sinema filmini sokaklara dökülüp protesto edebildik, Abhazya savaşının ivmesi ile ilk kez organize bir şekilde açık alana çıkıp mitingler yaptık, dernekler birleşti federasyonlar kurduk, anavatan Kafkasya'daki Özerk Bölgelerimiz Federasyon Cumhuriyetleri oldu, anavatana yerleşen ve vatandaşlık alanlarımız oldu, Kültür Dernekleri dışında örgütlenme biçimleri olan Platformlar ve Sivil İnisiyatiflerle tanıştık, 21 Mayıslar Rusya Federasyonu Konsolosluğu önüne taşındı, 1 Mayıslarda Çerkesler de alanları renklendirdi, kimliğe dair taleplerle mitingler yapıldı, ... önümüzde daha uzun yollar olmasına karşın sonuçta daha fazla siyasallaştık denilebilir.

Geçen yılları, olan-biteni, yaşananları, Kafka Kültür Derneğimiz (KKD) tarihi ile birlikte hatırlatabilecek bir çerçeve oluşturulması için Andaç çalışması yapmayı düşündük. İKKD-Genç çalışmaya ortak oldu ve ortaya elinizdeki kitap çıktı. Toplumsal hafızamıza katkısı olacağını umuyoruz.

Genel Kurul (GK) dönemlerinde Türkiye'de, Dünya'da, Kafkasya'da olan önemli olaylara satırbaşları ile değinerek hem bilgi tazelemek hem de durumumuzla bir bağlantı kurulmasını sağlamak; ayrı bir bölüm açıp ulaşabildiğimiz kadarıyla basında yer alan bazı haber ve yazıları hatırlatmak istedik.

Arşivlenmiş GK tutanakları, Yönetim Kurulu (YK) ve Gençlik Kolu Karar Defterleri'nin tümünü tarayarak erişebildiğimiz bilgileri derledik. 1964 yılına kadar GK dosyalarını arşivde bulamadığımızı belirtmeliyiz. Muhtemelen taşınmalar sırasında yitirilmiş olmalı. Yapılan çalışmanın dernek arşivinde bulunabilen belgelerle sınırlı kalmaması için eski başkan ve yöneticilerden kendi arşivlerindeki olası belge ve bilgileri paylaşmaları ricasında da bulunduk.

Genel Kurul tutanakları, kararlar ve çalışma raporlarının tümünü aktaramadık. Özelliği olan, belirleyici konuları seçmeye çalıştık. Mevcut belgelerin tümünün okunduğunu ve aktarılan konuların seçimine özen gösterildiğini belirtmeliyiz. Tutanaklar ve kararların dilini olduğu gibi bırakarak dönemin kendine özgü yazın biçimi görülebilsin, biraz gülümseme, biraz nostalji olsun istedik.

Alınan kararlardan, en azından görev yapan YK açısından o dönem için gereksinim duyulanların neler olduğunu anlamak olası. Değerlendirmeleri, ülkenin o dönemki iklimini dikkate alarak yapmak gerekir.

Vefat eden başkanlarımızın yaşam öykülerine ulaşmaya çalıştık, çok tatmin edici olmasa da sonuçları paylaştık.

YK başkanları ile söyleşiler yaptık. Başkanlık yaptıkları döneme tanıklık etmeleri için hafızalarını biraz zorladık. Neler yaşadıklarını hatırlayabilmeleri için başkanlık dönemlerine dair GK notlarını ve YK kararlarından özetleri kendilerine ulaştırdık. Dönem YK başkanlarına tek tip sorular sorduk. Yöneticilik yaptıkları tarihlerde toplumumuzu etkileyen özel olayları (Abhazya savaşı gibi) ayrıca gündeme getirdik. Birden fazla dönem başkanlık yapan üyelerin söyleşileri, en son başkanlık yaptıkları dönemde yer aldı.

Başkanlarla söyleşilerde birbirini tamamlayan notlar kadar birbirinden farklı değerlendirmeler-yorumlar da okuyacaksınız. Ve tabi ki söyleşileri yapan gençlerimiz gidişata göre farklı sorularla, açılımlarla söyleşileri zenginleştirdiler.

Tam bu noktada, başkanlarımızla söyleşileri gerçekleştiren, kayıt altına alan ve sonra da çözümleyen İKKD-Genç Andaç Çalışma Grubu'na teşekkür ediyoruz. Dernek tarihi açısından bir ilki gerçekleştirip önemli bir çalışmaya imza attılar.

1908 yılında kurulan Çerkes Teavün Cemiyeti'nin Cumhuriyet Dönemi'nde kapatılmasının ardından uzun bir sessizlik ve baskı dönemi yaşandığını, çok partili siyasi hayata geçiş tarihi olan 1946 yılında Dosteli Yardımlaşma Derneği'nin kurulduğunu biliyoruz. Kafkasyalı, Kırımlı ve Türkistanlı halklardan unsurların kurduğu bu derneğin, KKD'nin temelini oluşturduğuna dair anlatılar, hemen her dernek üyesinin kulağına çalınmıştır. Kurucu üyeleri; İsmail Ziya Bersis, Aziz Meker, Şeref Terim, Edip Cankat ve Mehmet Ketey idi. Derneğimiz arşivinde Dosteli'nin kimi dönemlerine dair karar defterleri vardı, bu kitap içeriğinde özetlediğimiz notları paylaştık.

Dosteli YD Kongre broşüründe şöyle denilmiş:

"Bir hayır müessesesi olan Derneğimizin hiçbir siyasi temayülü yoktur. Gayemiz, üyelerimiz arasında tanışmayı, tesanüdü, yardımlaşmayı temin etmek, kültür sevgisini

yaymak, genç istidatların inkişafına imkân vermek. Göçmen hemşehrilerimize ve fakirlerimize maddi ve manevi yardım etmek, işsizlere iş bulmak, kütüphane tesis etmek, yoksul talebelerin kitaplarını temin etmek, imkân bulunca dergi çıkarmak, hasta üyelerle alâkadar olmak, tedavilerini sağlamak, icab ederse hastaneye yatmalarında yardımcı olmak, vefat vukuunda ilgilenmek, muhtaç ise masrafını ödemek gibi sosyal hizmetlerdir."

Dosteli YD (1946) ve KKD (1952) kurucularından İsmail Ziya Bersis, 1 Ocak 1953 tarihli Kafkas Dergisi'nin 1. sayısında KKD'nin kuruluşunu şöyle özetlemiş:

"Dosteli Yardımlaşma Derneğinin kurucularından ve kıymetli üyelerinden olan Azerbaycanlı kardeşlerimiz kendi isimleriyle bir cemiyet kurmayı daha faydalı bulmuşlar ve bu dernekten ayrılmışlardı.

Kuzey Kafkas Türk Kültür Derneği ismini alan bazı Kuzey Kafkaslılar da bir dernek vücuda getirmişlerdir. Bu vaziyet karşısında bu cemiyet de kendi ismini değiştirmeye lüzum görmüş ve kongresini toplayarak kararını almış ve vilâyet makamına da tasdik ettirmiştir.

Esas nizamnamesine dokunmamak şartiyle ismi ve bazı maddeleri değişen yeni tüzük de tabedilmiş ve bütün üyelere tevzi edilmiştir. Maksat ve gayesi nizamnamesinde izah edilen Kafkas Kültür Derneği Kafkasya'dan Türkiye'ye hicret etmiş ve burada yerleşmiş olan Kafkaslıların Derneğidir."

26 Ekim 1952 tarihinde ilk Genel Kurul'unu yapan Derneğimiz "Kafkas Kültür Derneği" adıyla kurulmuştur.

Kurucu üyeler: Gazeteci İsmail Ziya Bersis, Fen memuru Mehmet Ketey, Doktor Vasfi Güsar, Memur Şeref Terim, Tüccar Şecaettin Nabuk, Avukat Hayri Domaniç, Tüccar Muharrem Bilgiç.

Derneğin Ana Sözleşmesi'nde, Derneğin mevzuu ve gayesi, madde 3'te şöyle belirtilmiş: *"Kafkas tarihi, kültür ve an'anelerini derleyip yaymak ve yaşatmak, kültürel toplantılar yapmak. Dernek hiç bir suretle siyasetle iştigal etmez, bölgecilik ve ırkçılık gayesi gütmez."*

Satırbaşları ile Derneğimizin geçmişini özetlemek gerekirse:

Dernek merkezi olarak: Beyazıt, Laleli, Beyoğlu, Beşiktaş, Cağaloğlu gibi semtlerde, üyelerin işyerleri ve kimi iş hanlarında kiralanan ofisler kullanılmıştır. 1964 yılında Beyoğlu Galatasaray Elhamra Pasajı'nda bir daire satın alınması gündeme gelmiş, görüşmeler sonucu 1966 yılında noter satış akdi yapılmış, 1969 yılında dairenin sahibi, apartmanda bulunan diğer daire ve büro sahiplerinin, halk dansları çalışmalarındaki gürültüden şikâyetçi olmaları nedeniyle aldığı ödemeyi iade ederek satışı iptal talebinde bulunmuş ve bu talebi kabul edilmiştir.

Türkiye'deki Kafkas Dernekleri'ni merkezi bir örgütlülük ile federasyon şeklinde yönetmek düşüncesi sonucu, 1965 yılında Olağanüstü GK yapılmış ve Derneğimizin adı "Türkiye Kafkas ve Yardımlaşma Derneği" olarak değiştirilmiştir. Ancak yasalar gereği kamu yararına bir dernek söz konusu olmadıkça federasyon oluşturulamayacağı sonucu ile 1973 yılında tüzük değişikliği yapılmış ve Derneğimizin adı tekrar Kafkas Kültür Derneği'ne çevrilmiştir.

1969 yılında Üsküdar Bağlarbaşı Nuhkuyusu Caddesi, 192/2 adresindeki bugünkü merkezimiz, üyelerin ve üye olmayan Çerkeslerin katkıları ile alınmıştır.

Tüzükte yer almamasına karşın, 1961 yılında YK kararı ile tüzükte bir maddeye gönderme yapılarak Gençlik Kolu oluşturulmuştur. 1969 yılında yapılan Olağanüstü GK'da, gençlerin talebi ile Gençlik Teşkilatı kurulması kararı alınmış, 1970 yılı Olağan GK kararı ile kabul edilen tüzükte yer alarak işlevsellik kazanmıştır. Derneğimiz arşivlerinde Gençlik Kolu Yönetim Kurulu seçimlerine dair ilk notların 1972 yılı GK tutanaklarına yansıdığını görüyoruz. O günlerde başlayan kuşak tartışmaları hemen her dönem devam etti denilebilir. Durum tespiti yapmak açısından; ilk Gençlik Kolu feshi 19. Dönem (1972-73), son Gençlik Kolu feshi 49. Dönemde (2007-09) gerçekleşmiştir.

Dönüş- Kalış saflaşmasının (bunu Ankara-İstanbul saflaşması olarak okumak mümkün) damga vurduğu GK süreçlerinde iki listeli seçimler yaşandığını görüyoruz. 2011 yılına kadar 50 Genel Kurul yapıldı. İlk iki listeli seçim 24. Dönemde (1977-78) gerçekleşti, 9 Genel Kurul'da iki liste, 1 GK'da üç liste yarıştı, diğerlerinde tek liste söz konusu.

1980 yılındaki askeri darbenin sonuçları ağır oldu. Derneğimiz 1984'e kadar kapalı kaldı. Dönemin YK Başkanı kayyum olarak atandı ve olağanüstü koşulların sıkıntılarını yaşamak durumunda kaldı. Yeni Dernekler Yasası gereği Gençlik Kolu oluşturulamadı, memur – öğrenci gibi geniş bir kesim derneklere üye olamadı, mevcut üyeler istifa etmek durumunda kaldı.

1992 yılındaki Abhazya ve 1994 yılındaki Çeçenya savaşlarının doğal olarak Dernek çalışmalarını etkilediği, insani yardımların ve desteklerin yoğunlaştığı söylenebilir. Abhazya savaşı döneminde kurulan Dayanışma Komitesi'ne dönem YK Başkanımız Başkan Yardımcısı düzeyinde katıldı.

1993 yılında, Derneğimizin de yer aldığı bir organizasyonla, 21 Mayıs soykırım ve sürgünü anma etkinliği, ilk kez açık alanda yapıldı. Sürgün sonrası ilk yerleşim birimlerinden Kefken Karaağaç köyünde, birçok ilden katılımla anma gerçekleştirildi.

1999 yılında, dönemin YK'sı satılığa çıkarılan alt kat salonu satın aldı. Maddi destek kampanyası sonucu alınan salonun düzenlenmesi için daha sonraki dönemlerde kampanyalar devam etti.

Derneklerin ortak bir güç olabilmesi çerçevesinde 1975 yılında toplantılar başlamıştı. 1977'de Ankara'da yapılan bir toplantı sonrası durakta bekleyenlere bir jeep'ten ateş edilmesi sonucu Mahmut Özden'i yitirmiştik. Araya 1980 askeri darbesi girdi. Tekrar başlayan birlik çalışmaları, yasaların elvermesiyle 2003 Haziran ayında Kafkas Dernekleri Federasyonu'nun kurulması ile sonuçlandı. Derneğimiz kurucu üye oldu. 2003 yılındaki Olağanüstü GK ile tüzük değiştirilerek federasyon üyesi olabilen Derneğimizin Genel Kurul'u, bu tarihten sonra 2 yılda bir yapılmaya başlandı.

Dernekler Yasası değişiklikleri ile zorunlu, kimi zaman da gereksinimlerin sonucu tüzük değişiklikleri yapıldı. Köklü değişiklik tarihleri şöyle sıralanabilir; 1965, 1970, 1973, 1984 ve 2003. Andaç içeriğinde ilk ve son tüzükleri vermekle yetindiğimizi belirtelim.

GK toplantıları, tüzük gereği ekim ayında yapılmış, sonra tüzük değişikliği ile 1970 yılında kasım (tüzükte böyle yazmasına karşın bu tarihe uyulamamış), 1973 yılında nisan, 1984 yılında yenilenen tüzükle yine nisan, 1988 yılında eylül, 2003 yılında ekim ayı olarak belirlenmiştir.

(Bir ara not olarak; Kaf-Fed GK toplantısı kasım ayında yapıldığından, Derneğimizin bu GK'ya hazırlanabilmesi için kendi GK tarihini öne alması gerekiyor. Tarih değişikliğinin yanısıra son Kaf-Fed GK'da onaylanan tüzük değişiklikleri de dikkate alınarak,

Derneğimizin ilgili komisyonu tüzük değişiklik çalışmalarını sürdürmektedir.)

Halk danslarının hemen her dönemin başat etkinliği olduğunu, Kafkasya kapıları açılıncaya kadar geçen dönemde, Türkiye çapında sınırlı ekiplerin oluşabildiğini, İstanbul ve Ankara merkezli dans ekiplerinin farklı yerleşim birimlerinden sürekli davetlerden aldığını görüyoruz. Üzerinde çok tartışılsa da, kimlikle tanışmanın, bir daha buluşmanın bir yöntemi olduğu ve işlevini yerine getirdiği söylenebilir.

21 Mayıs'ın bilinç haritamızda yer alışı, önemli bir gün haline gelişi de ayrı bir tarihçe gibi. GK tutanakları ve YK kararlarında uzun süre 21 Mayıs'a değinilmemiş. Değinilmeye başladıktan sonra da önemsenmesi yine zaman almış. Önce göç, sonra sürgün ve nihayetinde soykırım ve sürgün birlikte ifade edilir olmuş.

Üye adres güncelleme her daim sorun olmuş. İrtibatsızlık, aidat ödememek gibi nedenlerle aidatların affedildiği kararlar alınmış, üyelik düşürmeler uygulanmış ama her uygulama tartışma konusu olmuş. Belli ki uygulanan reçeteler yeterli olamamış, sürdürülememiş, birşeyler eksik kalmış. Dernek – üye ilişkisi, kimlik ve aidiyet temelinde ve tabi ki derneklerimizin işlevselliği ile ilişkili irdelenmeli ve sağlıklı sonuçlara varılabilmeli. Her dönemin sorununa kalıcı çözüm üretmek gerek.

Gençlerin derneğe ilgi göstermemesi zaman-zaman GK tutanaklarına ve YK kararlarına yansımış.

Gelir getirici ve arttırıcı çalışmalar arayışı da irdelenen konulardan biri olmuş.

Derneğin fiziki koşulları genel bir sorun olarak taşınmış. Bazen zorunluluk olmuş; çatı akmış, ısınma sorunu yaşanmış vs., bazen daha iyi koşullar yaratmak için YK gündemlerini bir hayli meşgul etmiş. Tabi alt kat alınınca yeni bir durum da gündeme girmiş. Fiziki koşullar halen gündem maddesi olmaya devam ediyor. Tek başına, 'her dönemin koşulları beklentileri değiştiriyor' ile açıklanamayacak bir durum söz konusu olsa gerek. Yönetimler üstü bir yaklaşımla kalıcı bir çözüm oluşturmak gerek belki de.

Sınırlı sürede ve amatör bir çalışma ile bu kadar olabildi. İlerleyen yıllarda çok daha iyisine diyelim.

Biliyoruz ki; kimliğimizle var olamamak aslında yok olmaktır.

Dernekler, vakıflar, platformlar, sivil inisiyatifler... gibi örgütlülüklerin yıllardır özverilerle sürdürdüğü "kimliği ile özgür ve eşit yaşamak" uğraşısı ile bugünlere gelebildik ve bugünden yarına sahip çıkmak, yeniden üretmek, yeniden tanımlamak durumundayız.

Hayatın her hangi bir alanında özgürce var olabilmenin yolu, bizi biz yapan kimliğimize, kendimize sahip çıkmaktan geçiyor.

Çağın, gelişmelerin ve dinamiklerin kesiştiği bir değişimi; sorumluluğu her bireyin hissedeceği kimlik aidiyeti ile gerçekleştirebiliriz.

Kimliğimiz adına daha ileri adımlar atılması uğraşısı içinde 60. yıl geleceğe dair umudun simgesi olsun.

Yaşar Güven
Aralık 2012

Dosteli Yardımlaşma Derneği

1946 – 1952

Dosteli Yardımlaşma Derneği'nin Derneğimiz arşivlerinde bulunabilen tek Karar Defterinden seçilenler verilmiştir.

Karar Defteri

1949–1950

06.11.1949

- Marmara Lokali'ndeki Genel Kurul'da yapılan seçim sonucu seçilen Yönetim Kurulu:

Şeref Terim	Başkan
Mehmet Emircan	2. Başkan
Faik Özmen	Muhasip
Ahmet Caferoğlu	Üye İstifa 30.01.1950
Aziz Etisoy	Üye İstifa 28.04.1950
Yusuf Şımbıllı	Üye
Murad Yağan	Üye İstifa 01.12.1949
Vahit Ceyişakar	Yedekten asil üye 01.12.1949
Zeynel Akkoyun	Yedekten asil üye 30.01.1950
Dr. İsmail Arzın	Yedekten asil üye 28.04.1950

01.12.1949

- Murad Yağan; taşrada bulunduğundan ve işlerinin yoğunluğundan toplantılara katılamayacağından yedekten Vahit Ceyişakar davet edilmiş,

15.12.1949

- Taksim, Sıraselviler Hocazade Sk. No:19'daki binanın alt katının dernek merkezi olarak ayda 100 lira ile tutulmasına,

21.01.1950

- Üyelerin isteği üzerine ve teberrularla Taksim Belediye Gazino'sunda 10 Mart 1950 Cuma günü 21.00'den sabaha kadar devam etmek üzere balo yapılmasına,
- 725 adet davetiye basılmasına,

28.04.1950

- Derneğin bulunduğu mahalden çıkarak başka bir mahale taşınmasına,
- İsimleri yazılı 9 kişinin, aidatlarını vermeyerek ana sözleşmeye aykırı harekette bulunmalarından dolayı kayıtlarının kapatılmasına,

15.06.1950

- Emirgan Korusu'nda 18 Temmuz Salı günü kır gezisi yapılmasına,
- Yazlık kır balosunun 16 Ağustos 1950 Çarşamba günü gecesi sabaha kadar Suadiye Plaj Gazinosu'nda yapılmasına ve 754 adet davetiye basılmasına,

15.08.1950

- Dernek binasının muvakkaten Beyazıt – Yıldız Oteli altındaki Bay Mithat'ın yazıhanesine parasız olarak faaliyete devam olunmasına,

01.10.1950

- 14 Ekim 950 Cumartesi günü 15.00'te dernek merkezinde senelik umumi kongrenin yapılmasına,

15.10.1950

- 14 Ekim 1950 yapılan umumi kongrede ekseriyet hasıl olmadığından tüzük gereğince bir hafta sonra yani 21 Ekim 1950 Cumartesi, Eminönü Halkevi salonunda yapılmasına ve mezkür salonun kira ile tutulmasına,

1950–1951

28.10.1950

- 21.10.1950 tarihinde akdedilen senelik heyeti umumiye toplantısında idare heyetine seçilen:

Cemal Parman	Başkan İstifa 30.11.1950
Şeref Terim	2. Başkan
Faik Özmen	Muhasip
Makbul Kuntuş	Üye
Yusuf Şımbıllı	Üye İstifa 30.11.1950
Vasfi Güsar	Üye
İsmail Arzın	Üye

vazife taksimatı görüşüldü ve yazılı seçim yapıldı.

- Taksim Belediye Gazinosu'nda 4 Aralık 1950 tarihinde balo yapılmasına,

15.11.1950

- Balo için 500 adet davetiye bastırılmasına,
- Nüfuzlu ve tanınmış zevatla temas etmek ve dernekle alaka kılmak için masraf derneğe ait olmak üzere Taksim Belediye Gazinosu'nda bir yemekli davet yapılmasına, ancak toplantıya iştirak edecek idare heyeti azalarının kendilerine isabet edecek masrafları kendilerinin ödemelerine,

30.11.1950

- Şahsi işlerinin çokluğundan idare heyeti üyeliğinden istifa eden Yusuf Şımbıllı'nın istifasının kabul edilmesine,
- İşlerinin çokluğundan gerek idare heyeti başkanlığından ve gerekse dernek üyeliğinden istifa eden Cemal Parman'ın istifasının kabulüne,
- İstifa edenlerin yerlerine tüzük gereğince yedekte sırada olanların vazifeye davet edilmesine,

19.01.1951

- İstifa eden 2. Başkan Şeref Terim ile Makbul Kuntuş istifalarının kabulü ile hasıl olan bu vaziyet karşısında İsmail Arzın ile Faik Özmen de istifa etmeleri üzerine Vasfi Güsar da aynı şekilde çekildiğinden idare heyetinin tamamen istifa etmesi üzerine tüzüğün 24. maddesi mucibince gerekli faaliyete geçilmek üzere murakabe heyetine keyfiyetin yazı ile haberdar edilmelerine ve aynı zamanda vilayet makamına da bir tezkere ile malumat verilmesine,
- Derneğin merkez olarak kullanmakta olduğu Yıldız Oteli yazıhanesinin bir ticarethane olması hasebiyle parasız olarak istismar olunması kafi görülerek bundan böyle ayda hiç olmazsa 25 lira aylık ücret verilmesine ve bu ödemenin Ekim 1950 tarihinden başlamasına,
- Dernekle alakalarının kesilmesini isteyen ve aidatlarını vermekten feragat eden 199 kişinin kayıtlarının kapatılmasına,

18.04.1951-26.10.1952

18.04.1951

Yeni idare heyetinin ilk toplantısı

- 14.04.1951 günü Eminönü Halkevi'nde yapılan genel kongrede seçilen yeni idare heyetinin vazife taksimi aşağıdaki şekilde tertiplenmiştir:

Tahir Baykal	Başkan İstifa 29.07.1951
Dr. Vasfi Güsar	Başkan Yardımcısı Başkan 30.09.1951
Saadet Sönmez	Muhasip veznedar
Kaşif Kansu	Üye
Aziz Etisoy	Üye İstifa 20.10.1951
Dr. İsmail Arzın	Üye
Şeref Terim	Üye
Hayri Domaniç	Üye
Hâdi Altay	Üye
İ. Ziya Bersis	Yedekten asil üye 29.07.1951
Recep Bageoğlu	Yedekten asil üye 20.10.1951

- Derneğe başvuran 39 üyenin üyelikleri kabul edildi.

30.09.1951

-Tüzüğümüzün 24. maddesi gereğince Ekimde toplanması icap eden senelik umumi kongrenin 21 Ekim 1951 günü Antep hanının alt katında toplantıya çağrılmasına,

-Hasılatın %20 ücretiyle tahsil işleriyle meşgul olacak bir tahsildarın tayinine,

20.10.1951

-Derneğimize yeniden üye olmak üzere müracaat eden 15 kişinin kayıtlarının açılarak üye olarak kabulüne,

-Akciğer vereminden muzdarip fakir vatandaşlarımızdan Kayseri'nin Pınarbaşı kazasından ... dilekçe ile istenilen yardım arzusu üzerine yapılan tahkikat neticesi fakir olduğu anlaşılarak 50 lira nakdi yardım yapılmasına ve kendisinin bir hasta-

...ye yatırılması için lazım gelen teşebbüs... yapılmasına,

...11.1951

Genel Kurul yapılmış, ancak yeni Yöne... Kurulu ve görev dağılımı kararı def... bulunamadı. Toplantıya katılımlar... çıkarılan sonuca göre:

...Vasfi Gusar	Başkan
...yet Temizel	Üye
...Narzan	Üye
...Domaniç	Üye
...Terim	Üye
...rem Bilgiç	Üye
...Yurdakul	Üye

...11.1951

- 15.12.1951 gününde yapılacak balo için 400 adet davetiye basılmasına,

13.01.1952

- Derneğimiz için bir müzik kolu teşkili düşünülmüş, görüşülmüş ve neticede Hayri Domaniç, Hasan Yurdakul ve N. Hamiyet'in bu işle uğraşmasına karar verilmiştir.
- Son Erzurum depremi dolayısı ile felakete uğrayan yurddaşlarımıza yardım yapılmasına ve bu husus için yüz lira verilmesine karar verildi.

19.10.1952

- Derneğimizin 19.10.1952 günü aktedilmesi kararlaştırılan senelik adi kongresi nisap hasıl olmadığından tahakkuk etmeyerek evvelce yapılan ilan mucibince 26.10.1952 gününe kalmıştır.

1. Dönem

26.10.1952 – 01.11.1953

Dünya

1952

• Amerika Birleşik Devletleri, ilk hidrojen bombası denemesini orta Pasifik'te Marshall adalarında yaptı. Hidrojen bombasından açığa çıkan enerji aynı ağırlıktaki atom bombasına göre yaklaşık 1000 kat daha fazladır.

1953

• Kore Savaşı, Panmunjan'da imzalanan ateşkes anlaşmasıyla sona erdi. Savaş sırasında 2 milyondan fazla insan öldü.

• Sovyetler Birliği'nin eski gizli polis şefi Lavrenti Beria kurşuna dizildi.

Türkiye

1952

• 15 Ocak; Amerika Birleşik Devletleri Türkiye'nin Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'na (NATO) girişini onayladı. 18 Şubat; Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiye'nin üyeliğini onayladı. NATO, 4 Nisan 1949'da kuruldu.

• Milli Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre, Kore'de 34 subay, 46 astsubay ve1252 er şehit oldu.

• İTÜ Televizyon Laboratuvarı, ilk televizyon yayınını basın önünde yaptı.

• Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), ilk sendikal konfederasyon olarak kuruldu.

1953

• 3 Nisanı 4 Nisana bağlayan gece, Deniz Kuvvetleri'ne bağlı Dumlupınar denizaltısı, NATO tatbikatından dönerken Çanakkale Boğazı'nda İsveç bandıralı yük gemisi Naboland'la çarpışarak battı; 81 denizci öldü.

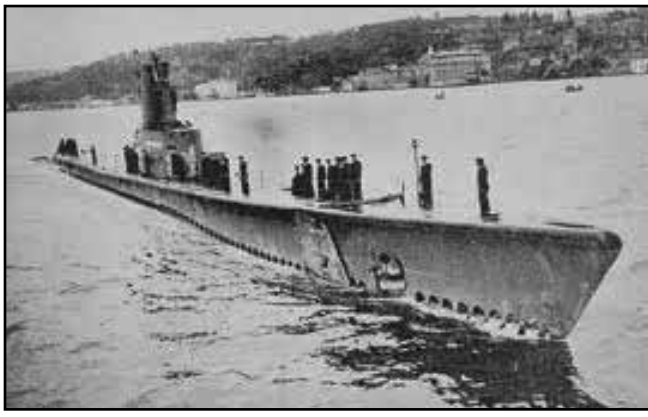

Cumhuriyet

«Dumlupınar» Denizaltımız Batt

Facia Çanakkale'de bir sisle müsademe neticesi vuku buldu

Dumlupınar denizaltısında bulunan subay ve erler

• 17 Ocak; Başbakan Adnan Menderes demokratik rejimi tehdit eden dört tehlikeden söz etti: "Siyasi irtica, dini irtica, milliyetçilik irticaı ve komünizm".

• 8 Temmuz; İrticai faaliyette bulunduğu gerekçesiyle Millet Partisi faaliyetten men edildi.

Çerkesler

Türkiye

Dosteli Yardımlaşma Derneği'nden Kafkas Kültür Derneği'ne

28 Ekim tarihli icra mesuliyetini kendilerine itimat ve emanet ettiği İdare Kurulumuz broşürünü neşrettiğimiz bu hayırlı cemiyet her sene bir iki balo vermekte, Kafkasya'nın eski anane ve âdetlerini canlandıran oyunlarıyla umumi bir alaka ve teveccühü celp ederek devam edip gitmekte iken derneğin kurucularından ve kıymetli üyelerinden olan Azerbaycanlı kardeşlerimiz kendi isimleriyle bir cemiyet kurmayı daha faydalı bulmuşlar ve ayrı bir dernek kurmuşlar ve manen bağlılıklarını muhafaza etmekle beraber fiilen bu dernekten ayrılmışlardı.

Kuzey Kafkas Türk Kültür Derneği ismini alan bazı Kuzey Kafkaslılar da her ne düşünmüşlerse düşünmüşler onlar da bir dernek vücuda getirmişlerdir. Bu vaziyet karşısında şimdiye kadar bir camia altında çalışan bu arkadaşlar Dosteli Yardımlaşma Cemiyeti'nden ayrılınca, bu cemiyet de kendi ismini değiştirmeye lüzum görmüş ve kongresini toplayarak kararını almış ve vilâyet makamına da tas-dik ettirmiştir.

Esas nizamnamesine dokunmamak şartiyle ismi ve bazı maddeleri değişen yeni tüzük de tabedilmiş ve bütün üyelere tevzi edilmiştir. Maksat ve gayesi nizamnamesinde izah edilen Kafkas Kültür Derneği Kafkasya'dan Türkiye'ye hicret etmiş ve burada yerleşmiş olan Kafkaslıların Derneği olduğu için yeni teşekkül eden Kuzey Kafkas Türk Kültür Derneği ile hiç bir alâkası yoktur. Onları kendilerinden hariç saymadıkları için eğer onlar Kafkas Kültür Derneği'ne girmek isterlerse onları da bağırlarına basmakta müttefiktirler.

Kaynak: Kafkas Dergisi, 1 Ocak 1953, Sayı: 1, ÖNSÖZ'den, İsmail Ziya BERSİS

Kafkas Dergisi
Sahip ve başmuharriri:
İsmail Ziya BERSİS
Neşriyat Müdürü:
Şeref TERİM

1 Ocak 1953

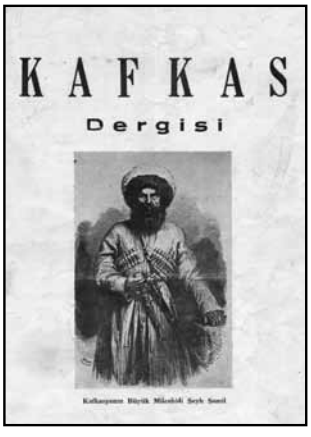

1 Şubat 1953

KAFKAS
dergisi
ADRES:
Eski Gümrük sokak 32
GALATA
Posta Kutusu: 1219
Sahip ve Başyazarları:
İSMAİL ZİYA BERSİS
Neşriyat Müdürü
ŞEREF TERİM
ABONE ŞARTLARI:
FİATI 30 Kuruş
YIL: 1 — SAYI: 1
Ayda bir çıkar. Siyasi, Tarihi, Edebi
1 OCAK 1952

Kuzey Kafkasyalıların Kültürel Örgütlenme Çalışmaları*

Yasin ÇELİKKIRAN

1952 yılında Cağaloğlu'nda o zaman halkevi binası olan yerde yapılan bir kongrede Dosteli Yardımlaşma Derneği ismi değiştirilerek yeniden bir dernek kurulmuştur. Yeni bir tüzük hazırlanmıştır.

Kurucu üyeler şunlardır:
Dr. İsmail Ziya Bersis
Hayri Domaniç *(Hukuk Asistanı Av.)*
Mehmet Ketey *(Fen Memuru)*
Dr. Vasfi Güsar
Şeref Terim *(Memur)*
Şecaeddin Nabuk *(Tüccar)*
Muammer Bilgiç *(Tüccar)*

Derneğin kuruluş amacı Tüzüğün 3. maddesinde gösterilmektedir:

"Derneğin mevzuu ve gayesi; Kafkas tarih, kültür ve ananelerini derleyip yaymak, yaşatmak kültürel toplantılar yapmak. Dernek hiçbir surette siyasetle iştigal etmez, bölgecilik ve ırkçılık gayesi gütmez."

Şunu da belirtmek isterim ki, kimse alınmasın, o zamanki hazırlanmış olan Dernek Tüzüğü, şimdiki Dernek Tüzüğünden daha tertiplidir, dernek organlarının çalışma düzeni daha açık ve seçiktir.

Kongre öncesinde 1951'de kurulan Kuzey Kafkasya Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği yöneticileri ile görüşülerek, iki derneğin bir çatı altında toplanması istenmiş, çaba gösterilmiş ise de karşı taraf yanaşmamış ve kabul etmemiştir.

Dernek sırası ile merkezini şuralara nakletmiştir:

1953-1954 Mercan Yokuşunda Gaziantep İşhanının bodrum katı,

1954-1955 Beyoğlu Lüksemburg Apartmanı 2. kat,

1955-1960 Laleli Ordu Cad. Canok Pasajı,

1961-1962 Beyazıt'ta Terzi İbrahim Layık'ın terzihanesi,

1962-1963 Beşiktaş'ta bir hanın zemin katı,

1963-1965 Cağaloğlu, Divanyolu Ersoy Pasajı, Av. Naci Karaca'nın yazıhanesi,

1965-1966 Dernek Başkanı Yaşar Bir zamanında satın alınan Beyoğlu Elhamra Tiyatrosu 5. katındaki daire.

Satış akdi yapılmış olan bu dairenin sahibi, apartmanda bulunan diğer kat sahipleri ve büro sahiplerinin, folklor çalışmalarımızdaki gürültüden şikayetçi olmaları nedeniyle daireyi satmaktan vazgeçmiş, verdiğimiz 50 bin lirayı geri vermiş, oturduğumuz iki sene için de para almamıştır.

Dernek, 1969'dan bu yana Üsküdar Bağlarbaşı Nuhkuyusu Cad. 192/2 adresindedir.

Şimdi merkez olarak kullanılan bu kat 175 metrekare olup, 90 bin peşin, 70 bini de 3 ay vadeyle, dernek başkanı Sait Şurdum, 2. Başkan Hayri

Domaniç, Asım Boran, Sadettin Sami Aycan imzası ile satın alınmıştır.

1966 yılında Türkiye'deki bütün Kafkas Derneklerini bir merkez kontrolünde bir federasyon şeklinde yönetmek fikri doğmuş, yapılan bir kongrede derneğin ismi Türkiye Kafkas ve Yardımlaşma Derneği şekline dönüştürülmüştür. 1968 yılında Türkiye'de o zamanki mevcut bütün Kafkas isimli derneklerle (Kuzey Kafkas Türk Kültür ve Yardım Derneği hariç) Ankara'da bir toplantı yapılmıştır.

İstanbul'dan temsilci olarak Ömer Büyüka, Dr. Vasfi Güsar, Yasin Çelikkıran, Fahri Huvaj gönderilmiştir. Ancak Bakanlıklar katında yapılan girişimlerde kamu yararına bir dernek söz konusu olmadıkça federasyon oluşturulamayacağı, mevzuatın buna müsaade etmediği bildirilmiş olduğundan bir yıl sonrası kongrede derneğin ismi tekrar Kafkas Kültür Derneğine çevrilmiştir.

**125. Yıl Kültür Haftasında sunulan tebliğden alınmıştır.*
Kaynak: Kafdağı Dergisi – 1991, S: 51-52

Ürdün

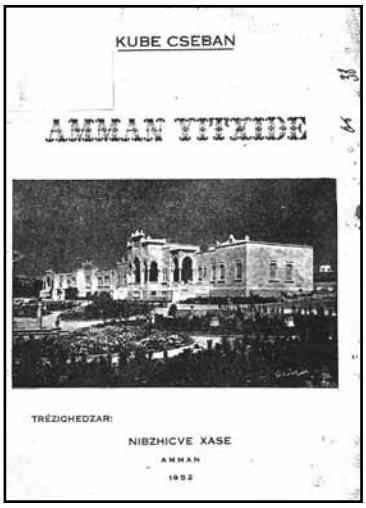

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Dr. Vasfi Güsar	Başkan
Şeref Terim	2. Başkan
	19.02.1953 İstifa
Hayri Domaniç	Sekreter
Muharrem Bilgiç	Muhasip
Ziya Bersiz	Üye
	19.02.1953 İhraç
Şecaattin Nabuk	Üye
Mehmet Kete	Üye
Gazi Konuk	Yedekten asil üye
	19.02.1953
Ahmet Canbek	Yedekten asil üye
	19.02.1953

Olağanüstü Genel Kurul

Yönetim Kurulu çekildiği için 19.07.1953 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul ile yeni YK seçilmiştir:

Kenan Asan	Başkan
Şeref Terim	2. Başkan
Lefife Berman	Sekreter
Fahrettin Arar	Muhasip
	30.08.1953 Üye
Vahit Ceyişakar	Üye
Neşet Doruk	Üye
	30.08.1953 Muhasip
Mecit Konuk	Üye

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

09.11.1952

- Derneğimizin neşir organı olmak üzere bir aylık dergi çıkarılmasına,

23.11.1952

- Çıkarılacak derginin idare işinin idare heyeti üyesi İsmail Ziya Bersiz, yazı işleri müdürlüğünün 2. Bşk. Şeref Terim ve idare memurluğunun da muhasip veznedar Muharrem Bilgiç tarafından yürütülmesine,

Dergi ilk haftasında bin adetten aşağı olmamak üzere çıkarılacaktır.

21.12.1952
- 09.11.1952 tarihli kararla dernek nam ve hesabına bir dergi çıkarmaya muvafakat edilmiş ve idari üyelerden Ziya Bersis'e havale edilmişse de, kendisi ile anlaşma hasıl olmadığından ve derginin idaresini üzerine alacak bir başka şahıs bulunmadığından, şimdilik bu işten feragat edilmesine,
- Talepleri üzerine yüksekokul talebelerinden 5 kişiye birinci aydan itibaren beş ay müddetle ayda 15 şer lira yardım yapılmasına,

04.01.1953
- Aşağıdaki masrafların kayıt ve kabulüne karar verildi;

* 52,50.- TL. Derneğin senelik adi kongresi için Antep salonuna.

* 417,08.- TL. Kafkas Dergisine avans.

15.02.1953

Toplantı katılımı: Dr. Vasfi Güsar, Şeref Terim, Muharrem Bilgiç, Mehmet Kete
- 1 Ocak 1953 tarihinden itibaren çıkmakta olan "Kafkas Dergisi" ön sözünde dergi sahibi İ. Ziya Bersiz, derginin Derneğimiz organı olduğu yazmakta ise de, siyasi emelleri olan bu derginin Derneğimizle hiçbir alakası bulunmadığı veçhile, bu hususun dergi sahibine protesto ile bildirilmesine,
- Ve ayrıca mumaileyhin dernekten ihracına,
- Ve yine dergide mesul müdür sıfatı ile çalışmakta olan Derneğimiz İdare Heyetinden Şeref Terim'e üç gün zarfında bu vazifeden istifa etmesi, aksi takdirde Derneğimizden müstafi sayılacağı hususunun vicahen tebliğine,

16.04.1953
- Çanakkale ve Balıkesir bölgelerinde vuku bulan zelzele felaketzedelerine yardım edilmek üzere yardım komitesine yüz elli lira yardım yapılmasına,

20.04.1953
- Kafkas Dergisi sahibi Ziya Bersis'e talep ettiği 325 lira 50 kuruşun iki ay sonra ödenmek üzere borç olarak verilmesine,

05.05.1953
- Kafkas Dergisi sahibi Ziya Bersiz'e talep ettiği 500 liranın ödünç olarak verilmesine,

25.05.1953
- İdare Kurulu çekildiğinden yenisini seçmek üzere genel kurulun 11.07.1953 günü, nisap olunmadığı takdirde 19.07.1953 günü Beyazıt'ta Gaziantep hanı lokalinde toplantıya davet edilmesine,

Kafkas Kültür Derneği Ana Sözleşmesi

A) Derneğin adı ve merkezi:

Madde: 1 — Derneğin adı Kafkas Kültür Derneği'dir.

Madde: 2 — Derneğin merkezi İstanbul'dadır. Hiç bir yerde şubesi yoktur.

B) Derneğin mevzuu ve gayesi:

Madde: 3 — Kafkas tarihi, Kültür ve an'anelerini derleyip yaymak ve yaşatmak, Kültürel toplantılar yapmak.

Dernek hiç bir suretle siyasetle iştigal etmez, Bölgecilik ve ırkçılık gayesi gütmez.

C) Derneğe girme ve Dernekten çıkma şartları:

Madde: 4 — Derneğe üye olabilmek için 18 yaşını bitirmiş olmak; Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olmak ve mahcur, müflis ve ağır cezalı mahkûmiyeti olmamak şarttır. Cemiyetler Kanunu hükümleri şarttır.

Madde: 5 — Her üye, bir ay evvelinden ihbar ederek Dernekten çıkabilir. Dernekten çıkanlar veya çıkarılanların dernekle her türlü ilgisi kesilir.

Madde: 6 — Makbul bir mazeret olmaksızın bilâ fasıla altı ay taahhüdünü ifa etmeyen veya Derneğin ana sözleşmesine

aykırı hareket eden üyenin Dernekten çıkarılmasına idare heyeti karar verir.

Bunların haricinde muhik sebeplere istinaden ihraç kararı idare heyetinin teklifi üzerine genel kurul tarafından verilir.

Madde: 7 — Kurucuların giriş taahhütleri, ana sözleşmenin imzası tarihinden ve diğer üyelerin taahhütleri derneğe girdikleri tarihten başlar.

Madde: 8 — Derneğe üye olan her şahıs, Dernek ana sözleşmesinin hüküm-lerini aynen kabul ve bunlara riayeti taahhüt etmiş addolunur.

Madde: 9 — Derneğe üye olabilmek için iki üyenin takdimi ve idare heyetinin kabulü şarttır.

D) Derneğin uzuvları:

Madde: 10 — Derneğin uzuvları: Genel kurul, idare heyeti ve murakıplardan ibarettir.

E) Genel Kurul:

Madde: 11 — Genel Kurul Derneğin üyelerinden teşekkül eder. Her üye genel kurul toplantılarında bir oya sahiptir. Üyelerden birinin şahsına teallûk eden bir hususun müzakeresinde alâkadar üye oya iştirak edemez.

Madde: 12 — Genel Kurul toplantıları âdi ve fevkalâde olmak üzere iki nevidir.

Adi toplantı senede bir defa idare heyeti ve murakıplar tarafından, fevkalâde toplantı da, lüzum gördükçe idare heyeti veya Dernek üyelerinin en az 1/5 inin yazılı talebi üzerine, idare heyeti tarafından vaki olacak davet üzerine aktolunur.

Madde: 13 — Adi genel kurul toplantıları, her senenin Ekim ayında icra olunur.

Toplantıdan en az beş gün evvel, toplantı günü, yeri, saati ve ruznamesini muhtevi olmak üzere en az, İstanbul'da münteşir, iki gazete ile neşr ve ilân olunur. Ayrıca keyfiyet mahallin en büyük mülkî idare âmirine de yazı ile bildirilir.

Madde: 14 — Genel Kurulun karar verebilmesi için mevcut üyelerin en az yarısından bir fazlasının toplantıda hazır bulunması lâzımdır. Bu şekilde ekseriyet hasıl olmazsa genel kurul, en az üç gün evvel ilân edilmek ve en çok evvelki toplantıdan bir hafta sonra olmak üzere yeniden ikinci bir toplantıya davet olunur.

Bu ikinci toplantıda hazır bulunan üye adedi ne olursa olsun, hazır bulunanların ekseriyetile karar ittihaz olunur.

Ancak, ana sözleşmenin tâdiline veya derneğin feshine karar verilebilmesi için ana sözleşmeye göre toplanacak olan Genel Kurulda üyelerin en az 2/3 sinin huzuru şarttır. Bu suretle ekseriyet hasıl olmadığı takdirde, yukarıdaki fıkra gere-ğince, Genel Kurul ikinci defa içtimaa davet olunur. Bu davet üzerine toplanacak üye sayısı ne olursa olsun tâdil ve fesih keyfiyetinin müzakeresi caizdir.

Ancak bu hususta ittihaz olunacak kararda, mevcut üyenin 2/3 sinin ittifakı lâzımdır.

Fesih ve tâdil hakkında verilen kararlar, Cemiyetler Kanunu hükümleri dairesinde, idare heyeti tarafından, idarî makamata arzolunur.

Madde: 15 — Genel Kurul toplantısı, İdare Heyeti Reisi tarafından açılır. Toplantı nisabı anlaşılmak üzere yoklama yapıldıktan sonra, üyeler arasında bir reis ve bir reis vekili ve iki kâtip seçilir.

Toplantı bu suretle seçilen reis veya reis vekili tarafından idare olunur. Zabıt tutma işlerine de kâtipler idare ederler.

Madde: 16 — İdare heyeti ve murakıplar seçimlerinde ve genel kurulun lüzum göreceği diğer hallerde, oylar gizli olarak verilir.

Madde: 17 — Genel Kurulda, hazır bulunan üyelerin öz ve soyadları ve adresleri kâtipler tarafından sahifeleri numaralanmış zabıt defterine geçirilir.

Genel kurulun müzakere zabıtları reis ve reis vekili ve kâtipler tarafından imzalanarak saklanır. Genel Kurul kararları da ayrıca karar halinde yazılarak ayni suretle imza edilir ve saklanır.

Madde: 18 — Genel Kurul tarafından alınan kararlar, Dernek üyelerine Dernek merkezinde hususî bir yere asılmak suretile bildirilir.

Taşrada bulunan ve adresleri derneğe kaydettirilmiş olan üyelere kararlar yazı ile ve başkalarına da İstanbul'da münteşir bir gazete ile neşir ve ilân olunmak suretile bildirilir.

F) Genel Kurulun vazife ve salâhiyetleri:
Madde: 19 —

a) Ana sözleşmenin tâdili.
b) Derneğin feshine karar vermek ve fesih halinde, tasfiye memurları seçmek ve bunların salâhiyetlerini tayin etmek.
c) İdare heyetinin hazırladığı bütçeyi tasdik etmek.
d) İdare heyeti tarafından hazırlanan rapor, hesabat ve murakıp raporlarını tetkik edip, bu hususta isteklerde bulunmak ve lüzumlu kararlar vermek.
e) İdare heyeti üyelerini ve yedek üyeleri seçmek.
f) Murakıpları seçmek.
g) Derneğin kanunî veya ihtiyarî uzuvlarına tevdi edilmemiş olan mecmu işleri görmek veya bu uzuvların salâhiyetlerini tahdit veya tevsi eylemek.

G) İdare Heyeti:
Madde: 20 — İdare heyeti, genel kurul tarafından ve kendi azaları arasından bir sene müddetle seçilerek yedi kişiden mürekkeptir. Müddeti hitam bulan azalar tekrar seçilebilirler.

Heyet azalarından vukubulacak inhilâli doldurmak üzere yedi kişi yedek âza seçilir.

İdare heyeti âzalığı veya yedek âzalık için müsavi rey almış olanlar arasında kur'a çekilir.

Madde: 21 — İdare heyeti: Başkan, başkan vekili, muhasip, veznedar ve sekreter seçmek suretile aralarında iş bölümü yapar.

İdare heyeti, müttehaz kararların infaz ve tatbik işini azadan bir veya ikisine ayrı ayrı veya müştereken tevdi edebilir.

Madde 22 — İdare heyeti başkanı, başkan vekili ve azaları derneğe ait çalışmalarından dolayı bir ücret veya tahsisat almazlar.

Madde: 23 — İdare heyeti âzalarının istifalarında yerlerine yedek âzâ geçer. Yedek âzâ ile beraber İdare Heyeti âzası toplu olarak istifa ettikleri takdirde, yerlerine yenilerinin seçilmesi için Dernek mürakipleri Genel Kurulu derhal içtimaa davet eder.

Bu takdirde, yeni intihap yapılıncaya kadar, eski idare heyeti vazifesine devam eder.

H) İdare heyetinin vazifeleri:
Madde: 24 — İdare heyeti, kanun, ana sözleşme ve bunlara müsteniden hazırlanacak talimatname hükümleri dairesinde ve genel kurulca ittihaz olunacak kararlar çerçevesi içinde olmak üzere:

a) Derneğin faaliyet plânının tahakkukunu, müttehaz kararların infaz ve icrası suretile temin eylemek,
b) Genel kurula arzedilmek üzere tetkikleri, raporları, hesabatı ve bilançoyu ve gelecek seneye ait bütçeyi ihzar eylemek,
c) Adi ve fevkalâde genel kurul içtimalarının ruznamelerini tesbit ve işbu Ana Sözleşme hükümleri dahilinde genel kurulu içtimaa davet etmek,
d) Genel Kurulca verilecek kararların yerine getirilmesi için icab eden tedbirleri ittihaz etmek,
e) Derneğe dahil olacak üyenin vaziyetlerini tetkik ile bunları üye kaydetmek ve icabında fahrî âzalık için münasip

göreceği zevatı Genel Kurula arzeylemek.

f) Dernek âzası arasında vukuu melhuz ihtilâfların muslihane bir şekilde halline tavassut etmek

g) Derneğin maksadını temin için istihdam edilmesi icabeden memur ve müstahdem kadrosunu yapmak, ücretlerini tesbit ve bunları tayin ve azletmek.

h) Mevcut ve mer'î mevzuat ve işbu ana sözleşme mucibince ifası muktazi her türlü resmî formaliteleri ifa ve icra eylemek.

i) Derneğin bilcümle işlerinin iyi yürümesini, hesaplarının düzgün tutulmasını, kayıtların doğruluğunu temin eylemek ve işbu ana sözleşme mucibince tutulması lâzım gelen defterleri muntazam bir şekilde tutmak, bunları muhafaza eylemek, her türlü sarfiyatı kontrol etmek, derneğin para ve mallarını hüsnü muhafaza eylemek ve bunlarda en makul şekilde tasarruf eylemek.

j) Derneğin maksat ve gayelerinin tahakkuku için lâzımgelen faaliyetlerde bulunmak ve icabında bu hususdaki teklifleri genel kurula arzetmek.

İ) İdare heyeti içtimaları:

Madde: 25 — İdare heyeti dernek merkezinde en az onbeş günde bir defa toplanır. Makul bir mazerete istinat etmeksizin birbiri ardına üç defa toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır. Bu takdirde en fazla rey almış olan yedek üye sırasıyla idare heyeti âzası olur.

Madde: 26 — İdare heyeti içtimalarında, müzakereleri reis idare eder. Reisin gaybubetinde reis vekili ona vekâlet eder. Reis göreceği lüzum üzerine idare heyetini her zaman toplayabilir.

Madde 27 — İdare heyeti toplantılarında ekseriyetin hazır bulunması şarttır. Karar ekseriyetle verilir. Reyler müsavi olduğu takdirde, bahis konusu olan mesele hakkında karar verme keyfiyeti müteakip içtimaa talik olunur.

Madde: 28 — İdare heyeti toplantılarında verilen kararların zabıt defterlerine geçilmesi ve zabıtları toplantıda bulunan üyelerin imzalaması mecburidir.

Verilen kararlara muhalif reyde bulunan veya reyden istinkâf edenler, muhalefet veya müstenkif kalma sebeplerini yazarak zaptı imza ederler.

İdare heyeti azaları, içtimada konuşulan hususları ve verilen kararları hiç bir surette ifşa edemezler.

Madde: 29 — İdare heyeti azaları kanun ve nizamnameye muhalif olarak verdikleri kararlardan ve yaptıkları işlerden müteselsilen mesuldürler.

J) Derneğin temsili:

Madde: 30 — Derneği resmî daireler ve üçüncü şahıslara karşı idare heyeti re-isi veya reis vekili temsil eder.

Derneği hukuken ilzam edebilecek mahiyetteki evrak ve sairenin, idare heyeti reisi veya reis vekili ile birlikte idare heyeti âzasından biri tarafından müştereken imzalanmış olması lâzımdır.

K) Mürakiplar:

Madde: 31 — Dernek işlerini devamlı bir surette murakabe etmek üzere genel kurul tarafından bir sene müddetle 3 asıl ve iki yedek mürakip seçilir.

Müddetin sonunda, aynı kimselerin tekrar seçilmeleri caizdir.

Madde: 32 — Mürakiplar derneğin bütün muamelâtını, hesabat ve defterlerini kontrol eder, lüzum gördüğü hususları idare heyetine bir raporla bildirir ve tedbir alınmasını ister.

Genel kurul, muayyen müddetinde toplantıya çağırılmamış ise, mürakiplar re'sen umumî heyeti içtimaa davet ederler.

Madde: 33 — Mürakiplar dernekten bir ücret veya tahsisat isteyemezler.

L) Derneğin defterleri:

Madde: 34 — Dernek; aşağıda yazılı defterleri tutmaya mecburdur:

a) Aza kayıt defteri: Dernek üyelerinin hüviyetleri, derneğe giriş tarihleri, taahhüd miktarları bu deftere yazılır.
b) Karar defteri: İdare heyeti kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır.
c) Gelen ve giden evrak defteri: Gelen ve gönderilen evrak tarih ve numara sırasıyla bu deftere kayıt ve gelen evrakın asılları ve gönderilen evrakın suretleri bu tarih ve numaralar altında hıfzolunur.
d) Varidat ve sarfiyat defteri: Dernek namına alınan bütün paraların alındıkları ve sarf olunan paranın da verildikleri yerler sarih olarak bu defterlerde gösterilir.

   Dernek, varidatını dip koçanlı ve müselsel numaralı makbuz mukabilinde alır ve masraflarını müsbit evrak mukabilinde yapar ve makbuz dip koçanları ile müsbit evrakı saklar.
e) Bilanço ve hesabi katî defteri:
   Bu deftere sene nihayetinde tanzim olunan bilanço ile derneğin mevcudatı kayd olunur.

M) Derneğin geliri:

Madde: 35 — Derneğin geliri aşağıdaki kaynaklardan toplanır:

a) Kurucuların ve derneğe girecek olan üyelerin bir defaya mahsus olmak üzere duhuliye olarak verecekleri - 300
b) Dernek üyelerinin her ay verecekleri (Öğrenciler için aylık aidat 50 kuruştur) - 100
c) Dernek menfaatına verilecek balo ve diğer her türlü müsamere ve tenezzühler hasılatları,
d) Piyango ve neşriyat hasılatları,
e) Banka mevcudatının faizleri,
f) Hakikî ve hükmî şahısların her türlü teberrüatı.

Madde: 36 — Üyeler, taahhütlerini zamanında, makbuz mukabilinde öderler.

Madde: 37 — İdare heyeti, derneğin mevcut nakdini millî bankalardan birinde dernek namına açılacak bir carî hesaba yatırır. Başka şekilde nemalandırmaz.

Madde: 38 — Üyelerin taahhütlerini ifa suretile derneğe yapmış oldukları tevdiat derneğin şahsiyeti hükmiyesinin malıdır. Bu taahhütlerin ifasından dolayı hiç bir üye dernekten bir alacak veya hak talep edemez.

Madde: 39 — Derneğin malî senesi takvim yılıdır.

N) Derneğin fesih ve tasfiyesi:

Madde: 40 — Dernek rızaî, nizamî veya her hangi bir mecburî sebeple kanun ve nizamnamenin tayin ettiği şekil ve surette feshedildiği takdirde derhal tasfiye işlerine mübaşeret olunur.

Tasfiye neticesinde borç ve her türlü mükellefiyetin ifa ve tasfiyesinden sonra Derneğin mevcudu Derneğin tensib edeceği benzeri bir gayeye hizmet eden bir cihete terk ve tahsis olunur.

Madde: 41 — Derneğin kurucuları isim, tabiiyet, meslek ve adresleri aşağıda yazılı kimselerden ibarettir:

Ziya Bersis/Gazeteci
Taksim Şehit Muhtar Mah. Ana Çeşme Sok. No. 3 - T.C.

Mehmet Ketey/Fen memuru
Beyoğlu Tarlabaşı Turan Cad. No. 28 Saadet Apt. - T.C.

Vasfi Güsar/Doktor
Kadıköy Moda Cad. Halis Ef. Sok. No. 8 - T.C

Şeref Terim/Memur
Kadıköy Yoğurtçu Park Cad. No. 79 - T.C.

Şecaettin Nabuk/Tüccar
Üsküdar Doğancılar Kasap Veli Sok.
No. 16 - T.C.

Hayri Domaniç/Avukat
Bayezit Soğan ağa mah. Cami Sok.
No. 14 - T.C.

Muharrem Bilgiç/Tüccar
Fatih Akdeniz Cad. Işık Ap.
No. 11. K. 3 - T.C.

Vasfi Güsar
(1895 - 1978)

Adıge toplum adamı ve yazar. 1895 yılında İstanbul'da doğdu. Osmanlı ordusunda alaydan yetişme bir subay olan babasının görevi nedeniyle ilköğrenimini Amman'da (Ürdün), ortaöğrenimini Şam (Suriye) ve Nablus'da (Filistin) yaptı. Şam'da bulunan bir Fransız lisesini bitirdikten sonra İstanbul'da Askeri Tıp Okulu'na girdi. Henüz öğrenci iken I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale cephesine gönderildi(1915). Askeri Tıp Okulu'nu 1918 yılında bitirerek Osmanlı ordusuna katıldı. 1919'da üsteğmen olarak Anadolu'ya gönderildi ve Kurtuluş Savaşı'na katılarak, savaş boyunca batı cephesinde askeri doktor olarak bulundu. 1928 yılında istifa ederek askerlikten ayrıldı. 1978 yılında İstanbul'da vefat etti.

Öğrencilik yıllarında İstanbul'da bulunan "Çerkes İttihad ve Teavün Cemiyeti" ve "Şimali Kafkas Cemiyeti" üyeleri arasındaydı. 1919'da Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanı Haydar Bammat'ın "Le Probleme du Caucase" (Kafkasya Sorunu) adlı kitabını Fransızcadan Türkçeye çevirerek, Bursa'da çıkmakta olan "Kafkas" gazetesinde yayınladı. Otuz yıllık bir baskı ve kopukluk döneminden sonra 1952'de İstanbul'da "Kafkas Kültür Derneği'nin kurucu ve yöneticileri arasında yer aldı.

Derneğin gayri-resmi organı olarak yayımlanan "Kafkas Dergisi" (1953) ve "Kafkas Mecmuası" (1954-56) dergilerinde yazıları yayımlandı. Daha sonra bu dergilerin devamı olan "Yeni Kafkas" (1957–1962) dergisinin sahibi ve başyazarı olarak yayın hayatını ve yazılarını sürdürdü. Dergisinin kapanmasından sonra da "Kafkasya" (1964-1975) (Ankara) dergisinde ve daha başka yerlerde Kafkasya ile ilgili yazıları yayımlandı.

Çerkes tarihçisi Sora Negumuko'nun "İstoria Adıgeyskogo Narada" adlı eserini Arapçasından Türkçeye çevirerek "Adıge-Hatıkhe Çerkes Tarihi" (İstanbul, 1976) adıyla yayınladı. "Kazanokue Jebaghi Üzerine" (İstanbul, 1971) adlı bir de broşürü vardır.

Kaynaklar:
**Dr. Vasfı Güsar - Kafkasya (Kültürel Dergi), Sayı: 26, Ankara-1970.*
**A. Kidarok: "İçimizden birkaç isim", Kafkasya Gerçeği, Sayı: 8, Nisan 1992.*
**Sefer E. Berzeg – "Kafkas Diasporasında Edebiyatçılar ve Yazarlar Sözlüğü", Samsun 1995*
(İnternetten alınmıştır.)

Taksim Belediye Gazinosu

KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİ
Dansli Yemeği
13 Mart 1953

MENÜ

Kremali Tavuk Corbasi

Tavuk Kizartmasi
Patates köftesi - Sebze
Salata

Peynirli Börek

Ptombiyer Turta

DAMGA PULU

TARİFE

		Kuruş
Votka veya Rakı	kadeh	150
Vermut soda	.	200
Kanyak soda	.	200
Viski soda	.	650
Kokteyl	.	200
Likörler	.	150
Bira	Şişesi	150
Yeni Rakı 50 sl.	.	1250
Kulüp Rakı 50 sl.	.	1400
Votka 50 sl.	.	1250
Şampanya yerli	.	2500
Şampanya avrupa	.	5500
Köpüklü Şarap	.	1500
Muhtelif Şaraplar	.	600
Limonata		100
Dondurma		100
Peş Melba		200
Kahve - Çay		50
Meyva komple (3 adet)		350
Muz adedi		125
Fındık-Fıstık		125
Maden suyu	şişesi	50
Kisarna	.	75
Soda	.	25
Su	.	15

Kafkas Dergisi, S:2 – 1 Şubat 1953

KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİNDEN

Dernegimizin eski adı olan Dosteli Yardımlaşma Derneği 26/10/1952 tarihinde yaptığı senelik umumi kongresinde adını KAFKAS KÜLTÜR DERNEGI şeklinde değiştirmiş eski tüzüğünde yazılı iki maddeyi ona göre düzeltmiş ve tasdika iktiran etmiştir.

Madde 1 — Dernegin adı Kafkas Kültür Derneğidir.

Madde 2 — Gayesi Kafkas tarih, Kültür ve anenelerini derleyip yaymak ve yaşatmak Kültürel toplantılar yapmak.

Dernek hiç bir suretle siyasetle iştigal etmez, ve bölgecilik ırkcılık gayesi gütmez.

YENİ YILI TEBRİK

Dergimizin çıkış tarihinin yılbaşına tesadüf etmesini falihayır telâkki eder bu vesile ile evvelâ bütün vatandaşlarımızı ve sonra da okuyucularımızı, Kafkas Kültür Derneği azalarımızı tebrik ile yeni yılın kutlu olmasını can ve gönüden dileriz.

KAFKAS DERNEGI

Kafkas Dergisi, S:4
1 Nisan 1953

Kafkas Balosunda verdiği konserde büyük alkışlara ve taktirlere mazhar olan Ses Sanatkârlarımızdan Bayan TULIN KORMAN

Cumhuriyet yeni ilân edilmişti. Büyük adam dahi Atatürk, bir gün Yalovadan Bursaya gidiyordu. Yolun güzergâhında bulunan Solucak köyüne vardığı zaman gözüne bir düğün dernek manzarası ilişti. Şoförüne:

Kafkas Dergisi – S: 2
1 Şubat 1953

K A F K A S
K Ü L T Ü R D E R N E Ğ İ
B A L O S U

13 Mart 1953 Cuma günü akşamı
(Sabaha kadar)

Taksim :
BELEDİYE GAZİNOSUNDA

Güzel eğlenceler, Millî oyunlar, Sürprizler.

—o—

Davetiyeleri şimdiden tedarik ediniz!

Kafkas Dergisi Yazı işleri Müdürlüğüne

İSTANBUL

Kafkas Kültür Derneğinden :

Derneğimizi yeni adiyle tebrik eden, güzel yazılariyle muvaffakiyetler teminnisinde bulunan Münih Kuzey Kafkas Millî Birliği'ne samimî şükranlarımızın bildirilmesine sayın gazetenizin tavassutunu derin saygılarımızla dileriz.

Kafkas Dergisi, S:6
1 Haziran 1953

TEBERRÜ

Kafkas Kültür Derneğinin Yenice ve Gönen havalisindeki zelzele felâketzedelerine verilmek üzere Kızılay vasıtasile yüz eli lira teberrüde bulunduğu öğrenilmiştir. Hayırsever Derneği bu yerinde yadımından dolayı tebrik ederiz.

Kafkas Dergisi, S:9
1 Eylül 1953

Kafkas Kültür Derneğinden:

Kurban Bayramı münasibetiyle gönderdikleri tebrik mektubu ile üyelerimizi tebrik eden Ürdün- Amman Nadi-el cil -elcedid spor kulubune derin teşekkürlerimizi bildirir muvaffakiyetler dileriz.

2. Dönem

01.11.1953 – 19.12.1954

Dünya

18 Nisan 1954

• Albay Cemal Abdülnasır, Mısır'da krallığı darbeyle devirerek iktidarı ele geçirdi.

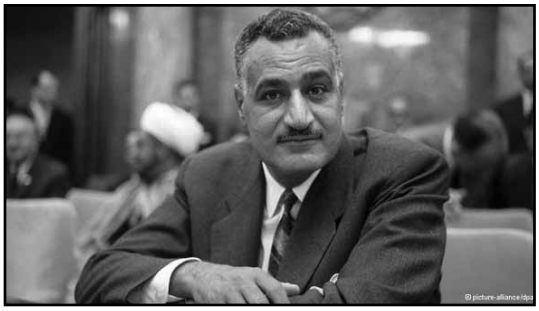

Türkiye

24 Şubat 1954

• İstanbul'da sıcaklık -6 dereceye düştü. Tuna Nehri'nden koparak Karadeniz'e ulaşan ve daha sonra İstanbul Boğazı'na inen buzlar Boğazı ve limanı kapladı, deniz trafiği durdu.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç	Başkan Askerlik nedeniyle istifa 11.06.1954
Şeref Terim	2. Başkan Üye 11.06.1954
Neşet Doruk	Muhasip 2. Başkan 11.06.1954
Dr. Vasfi Güsar	Sekreter İstifa 11.06.1954
Mehmet Kete	Üye
Salih Kurşun	Üye Devamsızlıktan istifa 11.06.1954
İnal Şhaplı	Üye Askerlik nedeniyle istifa 11.06.1954
Turhan Yavuz Marşan	Yedekten asil üye 11.06.1954 Başkan 11.06.1954
Muharrem Bilgiç	Yedekten asil üye 11.06.1954 Muhasip 11.06.1954 Devamsızlıktan azil 12.09.1954
Vahit Ceyişakar	Yedekten asil üye 11.06.1954 Sekreter 11.06.1954
Gazi Konuk	Yedekten asil üye 11.06.1954

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

08.11.1953

- Bundan evvelki İdare Heyetleri aza aidatını layıkile tahsil edemediklerin-

den, Cemiyet azasının 1953 başlangıcına kadar teraküm eden borçlarından ibrasına, 1953 başlangıcından itibaren olan borçların tahsiline,

15.12.1953

- İstiklal caddesinde Lüksemburg Apt. I. katındaki 1 nolu Macar Kulübü ile anlaşmak suretile bundan böyle Dernek Merkezi olarak mezkur salonun kullanılmasına ve icap ettikçe bu salonda toplantılar yapılmasına ve bu anlaşmanın 15.11.1953 tarihinden muteber olmasına,

30.01.1954

- Milli dansların ihya ve ıslah edilmesi için Dernek Merkezinde günler tertip edilmesine ve bu işde fiilen alakalanmaya ve lüzumlu bütün tertibat ve teşkilatın Şeref Terim ile İnal Şhaplı tarafından yapılmasına,

01.06.1954

- Albüm bastırılmasına ve masraflarının istikrazla karşılanmasına,

25.09.1954

- Dernek işlerini tedvir etmek (yönetmek) üzere 200 lira ücretle bir sekreterin memur olarak tayinine,

Prof. Dr. Hayri Domaniç
1923 - 2010

Hayri Domaniç 1923 yılında Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde doğmuştur. Pınarbaşı İlkokulu'nu bitirdikten sonra, 1937 yılında Galatasaray Lisesi'ne girmiş ve 1944 – 45 devresinde mezun olmuştur. 1945 sonbaharında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenci olan Domaniç, 1949 yılında mezun olmuş ve bir yıl sonra aynı fakültenin İcra ve İflas Hukuku Kürsüsüne asistan olmuştur. Doktorasını bu kürsüde tamamlayan Domaniç 1956 yılında aynı Fakültede Kara Ticareti Hukuku Kürsüsüne geçmiş, 1958 yılında doçent, 1967 yılında profesör olmuştur.

1988 yılında emekliye ayrılan Hayri Domaniç öteden beri meslek edindiği avukatlığı sürdürmüştür. Ticaret Hukuku alanında yazılmış 10 bin sahifeden fazla eserin sahibidir.

Latince, Fransızca, İngilizce, Almanca ve Adıgece bilen, avukat Sevgi Bilsay Domaniç ile evli ve iki çocuk babası olan Domaniç, 87 yaşında 2010 yılında vefat etmiştir. İÜ Merkez Kampusu'nda düzenlenen törenle son yolculuğuna uğurlanmıştır. Domaniç, Kilyos Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Kaynak: Kaf-Dav ve İnternet

Turhan Yavuz Marşan

Kabardey Marşanlardan İstanbul'da yayınlanan (1953) Kafkas Dergisi ve sahibi olduğu Kafkas Mecmuasında (1954), Kafkasya ile ilgili şiir ve yazıları basıldı.

Kafkas Dergisi – S:11-12 Kasım-Aralık

KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİNDEN ALDIĞIMIZ MEKTUBU AYNEN AŞAĞIYA DERCEDİYORUZ :

Kafkas Kültür Derneğinden aldığımız mektübi aynen aşağıya dercediyoruz:

Bir derneğin mevcudiyetinin idamesi ancak azalarının [yardımına] dayandığı muhakkaktır. Hmşerilerimizin bu hassas noktayı bizden daha iyi düşündüklerine emin olduğumuz için gayet dağınık bulunan İstanbul şehrindeki üyelerimize ayrı ayrı mektüp yazmak veyahut tahsildar yollamak gibi külfet ve masraflardan derneğimizi variste kılacaklarına emin olduğumuz [dan] sayın üyelerimizin 1953 yılı aidatını posta havalesile Dernek adresine lütfen gndermelerini ilân etmenizi ve posta kutumuzun İstanbul Galatasaray (2482) No olduğunuda blidirmenizi sayın derginizden rica ederiz.

Kaskas Kültür Derneği
İdare Heyeti

Hatıralar Resmi Geçidi

İnsan, etrafında olup biten bir sürü vak'aya renk, şekil ve lezzet vererek ömür sürer, ve bu yüzden, hal içinde, çoğu zaman maziyi yaşar. Yüzümüz istikbale dönük olduğu halde, gönlümüz, arkamızda çöreklenip kalan tatlı veya acı hatıralarla doludur. İçinde yaşadığımız zaman ne kadar hudretli olursa olsun, bizi bütün varlığımızla bağlamaz, bağlıyamaz, ve biz, her hangi bir bahane ile fırsat yaratır, geriye bakar, maziye dalarız. Çünkü mazi dediğimiz bu hatıralar aleminde, hayatımızdan daima bir parça bulur, onu tekrar yaşamaktan kendimizi alamayız. Yağız evlâdını bir daha görmemek üzere cepheye gönderen ihtiyar annenin yorgun gözyaşları ile sulanan manidar ve mübarek çehresindeki derin ifade, hürriyet aşıkı milletlerin asırlar boyunca üzerinde at oynattıkları muhteşem dağların göklere karışan ilâhi uğultuları, zafer müjdecisi suvarinin at nalı setleri, ve nihayet, en az bin kişinin ömründen birer gece çalarak elinizdeki albümün hazırlanmasına vesile teşkil eden Kafkas Kültür Derneğinin 22 Mart Balosu unutulur mu hiç?

Bir sürü hatıraların, içinde resmi geçit ettiği bu küçük albüm, mükemmel olduğu iddiasında değildir. Gayesi, günün meşgaleleri ile ruhunuzun sıkıldığı bir zamanda, sizi halden alıp maziye sürüklemek, ve o muhteşem gecenin tatlı hatıralarını içinde bir kere daha yaşatmaktır. Şayet, onun içinde, orijinal pozunuzla kendinizi bulamazsanız üzülmeyin; ona göstereceğiniz alâka nispetinde, bir gün sizi de objektifinde tespit edecek ve en kıymetli hatıraları arasında saklayacaktır.

1954 İstanbul
Taksim Belediye Gazinosu
Kafkas Kültür Derneği Balosu

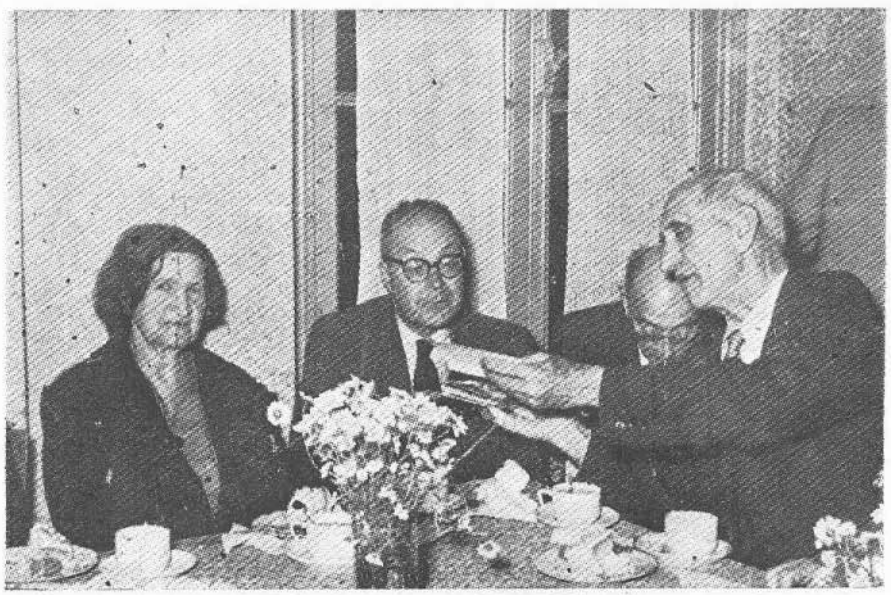

Prof. G. Dumezil balonun konuklarındandı

Balonun küçük yıldızları Nefise ve Neşet

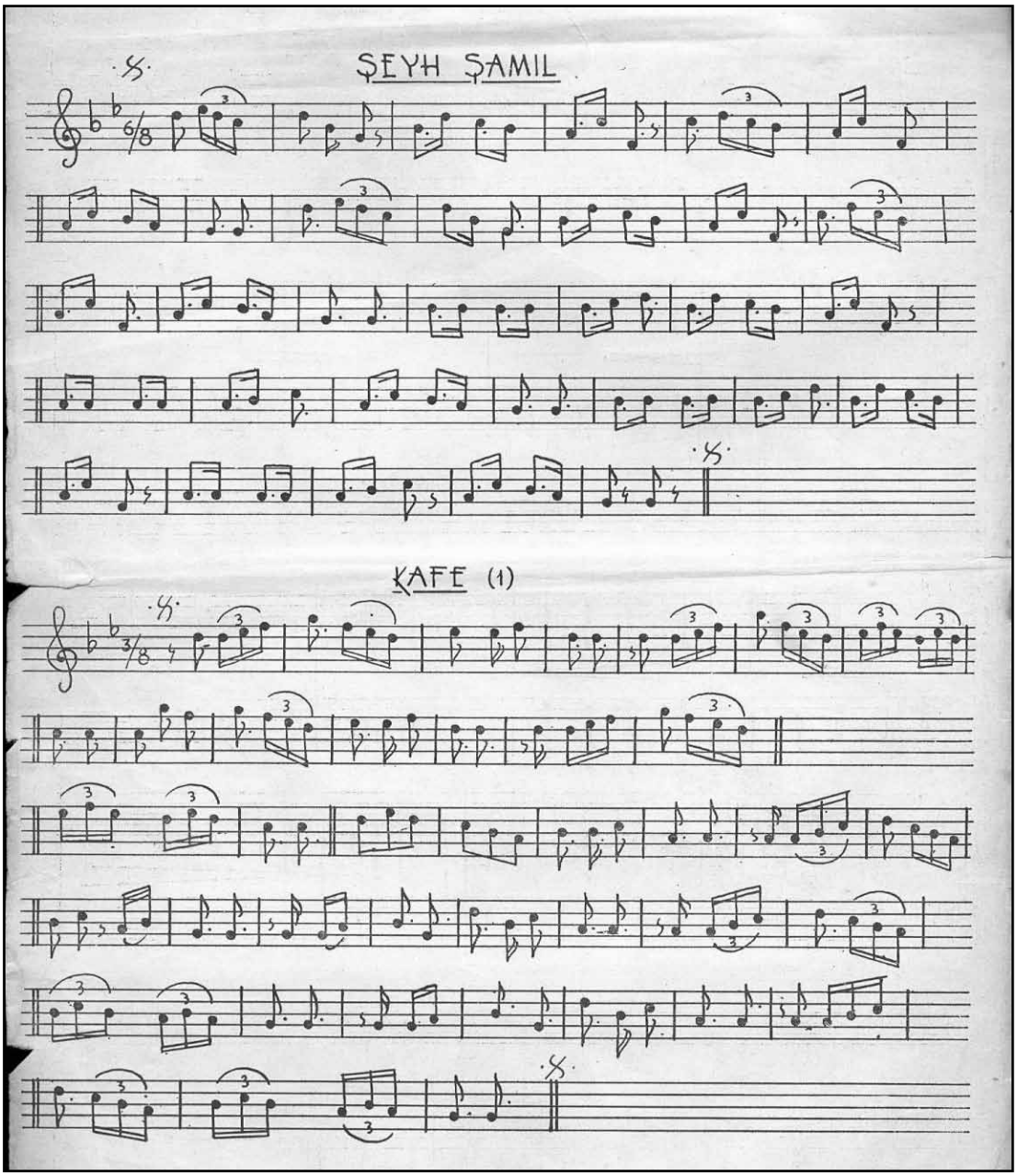
ŞEYH ŞAMIL
KAFE (1)

3. Dönem

19.12.1954 – 15.01.1956

Dünya

14 Mayıs 1955

• Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkeler yeni bir askeri ittifak içeren Varşova Paktı'nı imzaladılar.

Türkiye

6 Eylül 1955

• Atatürk'ün Selanik'te doğduğu evin bombalanması gerekçe gösterilerek başlatılan ve iki gün süren İstanbul ve İzmir'deki gösteriler, Rumlara yönelik bir tahrip ve yağma hareketine dönüştü. İstanbul ve İzmir'de sıkıyönetim ilan edildi.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Ziyaettin Yıldırımgeç	Başkan
Dr. İsmail Arzın	2. Başkan
Faik Özmen	Muhasip
Vahit Ceyişakar	
Şeref Terim	
Behzat Yalçın	
Mustafa Kazuk	

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

23.01.1955

- Derneğe üye olan ve olmayan vatandaşlardan dernek binası temininе sarf edilmek üzere makbuz mukabilinde teberru toplanmasına,

05.04.1955

- Derneğimizin fahri organlığını kendisine vazife edinen ve bu hususta elinden geldiği kadar gayret gösteren Kafkas Mecmuasının intişarına bir yardım olmak üzere ve mezkür mecmuanın inkişaf ederek mali durumu müsait olduğu zaman tahsil edilmek üzere ödünç olarak mezkür mecmua hesabına Şeref Terim'e 500 lira verilmesine,

20.06.1955

- Dernek merkezi olarak istifade etmekte olduğumuz İstiklal cad. Lüksemburg apt.'nın 1. katındaki Macar Kulübünden, Derneğimizin Gençlik Birliği ile mezkür kulüp idarecileri arasında vuku bulan geçimsizlikten dolayı ayrılarak başka bir Dernek Merkezi bulunmasına,

25.07.1955

- Cağaloğlu'nda Kırım Türk Kültür Derneği idarecileriyle vuku bulan temaslar neticesinde bu lokalden parasız ve misafir olarak Derneğimizin istifade edebileceği anlaşıldığından, Derneğimize karşı gösterilen cemileden dolayı mezkür Dernek İdare Heyetine teşekkürname yazılmasına ve Macar Kulübündeki Dernek eşyalarının mezkür binaya taşınmasına,

15.09.1955

- 6/7 Eylül 1955 tarihinde vuku bulan müessif hadise üzerine İstanbul'da teessüs eden örfi idare dolayısıyla işbu idarei örfiyenin devamı müddetince toplantı yapılmamasına ve 5 Kasım 1955 tarihinde Taksim Belediye Gazinosu'nda tertiplenen balonun da gayri muayyen bir müddetle tehir edilmesine,

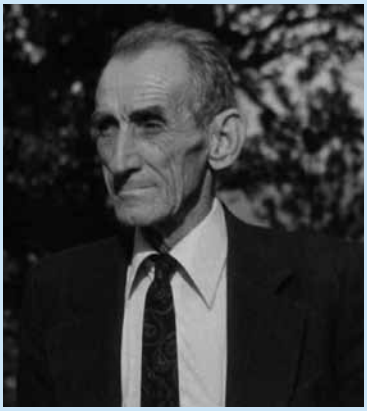

Ziyaettin Yıldırımgeç (Geçba)
1911-1980

Sakarya Vilayeti, Akyazı Kazasına bağlı Kuzuluk köyünde, Geç Seyidipe Zushan Bey ve Azagipe Zörbekipha Sıdıka Hanımın dört evladından biri olarak 14.05.1911 tarihinde doğmuştur. Geç ailesi 1864 yılında Sultan Abdülaziz'in müsaadeleri ve yardımları ile Abhazyadan Türkiye'ye getirtilmiş ve o dönemin idari yapısıyla İzmit ili, Adapazarı kazasının Akyazı nahiyesine bağlı Kuzuluk (o dönem adı Kuzuluk Aziziye) köyüne iskan edilmiştir. Dedesi Geç Seyid Bey, bu göçün başında gelen Geç Reşit Paşa'nın küçük kardeşidir.

1940'lara kadar muhtelif ticari çalışmaları ile İnşaat Müteahhitliğine başlamış, Devlet işleri de yüklenmiş, Savunma Bakanlığına da taahhüt işlerinde bulunarak başarılı bir iş hayatı ortaya koymuştur. Ayrıca Sakarya-Akyazı ilçesi Kuzuluk Kaplıcaları işletmeciliğini de Yap-İşlet-Devret modeli ile 40 yıl kiralamıştır. Aynı zamanda Kuzuluk Maden Sularını da Agos Tevfik, Asandba Kenan ve Mithat Beyler ile Anonim Şirket kurarak, Türkiye'ye dağıtım ve satışını temin etmiştir.

Adapazarı'nın hatırı sayılır simalarından Lohaa Burak-ipe Arslan Bey'in kızı Nebahat Hanım ile evlenmiş ve ikisi kız, üçü erkek olmak üzere beş çocuğu olmuştur. Büyük oğlu Gencer Yıldırımgeç, "Yıldırım Gencer" adı ile Türk Sinemasının oyuncuları arasında yer almıştır.

Gençlik arkadaşı Mısırlı-ipe Şerafettin Terim ile birlikte önceleri Kuzey Kafkas Kültür Derneği, sonraları da Abhaz Kültür Derneği kuruluş ve çalışmalarında önde gelenlerden biri olmuştur.

Ziyaettin Yıldırımgeç 17.08.1980 tarihinde Kuzuluk Kaplıcalarında vefat etmiştir.

Kaynak: Murat Yıldırımgeç (torunu)

Soldan:
Gencer Yıldırımgeç (Yeşilçam'da Yıldırım Gencer),
Şerafettin Terim,
Ziyaettin – Nebahat ve Işık Yıldırımgeç

4. Dönem

15.01.1956 – 21.10.1956

Dünya

20 Mart 1956

• Fransa, Tunus'un bağımsızlığını tanıdı Tunus'un ilk Devlet Başkanı Habib Burgiba oldu.

Tunus Başkanı Habib Burgiba. *Haziran 1955'te Fransa'dan özerklik statüsü kazanan Tunus, 20 mart 1956'da bağımsızlık talebinde bulundu. Milliyetçi lider Burgiba, önce Tunus Beyi'nin yanında ülkeyi yönetti, büyük yenilikler gerçekleştirdi (tanım reformu, çift eşliliğin kaldırılması, kadınlara oy kullanma hakkı verilmesi) ve temmuz 1957'de 1987'ye dek başında kalacağı cumhuriyeti ilan etti.*

Türkiye

5 Şubat 1956

• Meriç ve Tunca nehirleri dondu. Yeşilköy ve Mecidiyeköy'e kurtlar indi ve İstanbul halkı ekmeksiz kaldı.

1956 Yaz Olimpiyatları

• Hamit Kaplan ve Mustafa Dağıstanlı Serbest; Mithat Bayrak Greko-Romen güreşte altın madalya kazandılar.

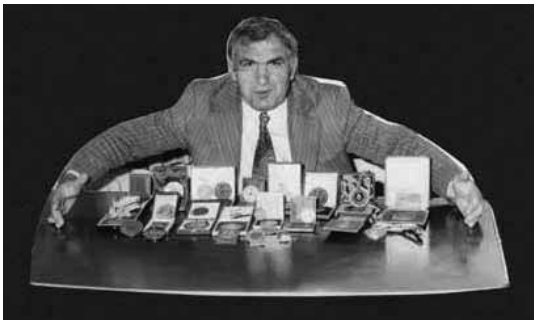

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Ziyaettin Yıldırımgeç	Başkan
Neşet Doruk	2. Başkan
Hilmi Tuğuj	Katip
Şeref Terim	Muhasip
Rıza Kuas	
Hadi Altay	
Hayri Domaniç	

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

15.09.956

- Derneğin senelik kongresinin Ekim ayının ilk Pazar günü Kırım Türk Kültür Derneği lokalinde yapılmasına, ekseriyet olmadığı taktirde 2. Pazar günü aynı mahalde yapılmasına

5. Dönem

15.01.1956 – 21.10.1956

Dünya

Kasım 1956

• 1 Kasım 1956'da Nagy'nin başkanlık

Budapeşte'de SSCB tankları

ettiği hükümet, Macaristan'ın Varşova Paktı'ndan çıkmasını oybirliğiyle kararlaştırdı. Uzun zamandır beklenen bu karar, Sovyetlerin 4 Kasımda Budapeşte'ye yaptığı ikinci askeri müdahalenin ana sebebi oldu. Hükümet Batı'nın ülkeyi işgalden koruyacağı kanaatindeydi.

4 Ekim 1957

• Sovyetler Birliği ilk yapay uydu, Sputnik 1'i uzaya fırlattı.

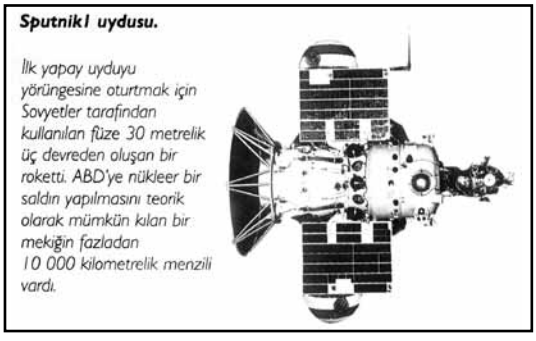

Çerkesler

Türkiye

Yeni Kafkas dergisi 1957 yılında yayınlanmaya başladı

YENİ
KAFKAS
ADRES:
Moda Halis ef Sokak
No. 8
Kadıköy - İstanbul
Sahip ve Başyazarı
Dr. VASIF GÖKAK
Neşriyat Müdürü
MEHMET KETEY
ABONE ŞARTLARI:
YIL: 1 SAYI: 1
İki ayda bir çıkar. Siyasi, Tarihi, Edebi
OCAK 1957

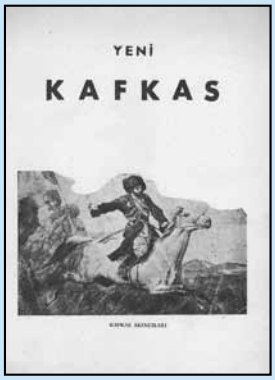
YENİ
KAFKAS

YENİ
KAFKAS

YENİ
KAFKAS

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç	Başkan
Orhan Özbek	2. Başkan
Yasin Çelikkıran	Sekreter
Muharrem Bilgiç	Muhasip
	İstifa 09.01.1957
Mesut Şurdum	
Hilmi Tuğuj	
Hüsnü Cengiz	
Afer Canoğlu	Yedekten asil üye 09.01.1957

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

05.12.1956

- Olimpiyatlara iştirak eden güreşçilerimizin karşılanması ve çelenk yaptırılmasına,

06.02.1957

- Kafkas melodilerinin notaya aldırılması için yüz elli lira tahsisine,

04.04.1957

- 4 Mayıs 1957 akşamı Dernek lokalinde (Kafkas mevzuunda) bir konferans vermesi için Yasin Çelikkıran'ın vazifelendirilmesine,
- Lokale bir hademe teminine,
- Salonun hariç düğünlere de verilmesine,

10.04.1957

- 120 liraya bir kadın dans elbisesi kemeri alınmasına,
- Salonda dans dersleri ve müzik dersleri gün ve saatlerinin hocalarla birlikte tertibi ile halka duyurulmasına,

21.08.1957

- Derneğimizin 1956-57 Umumi Kongresinin akdinden beri, Dernek menfaatlerine aykırı bulunan, bu hareketlerinin ıslahı için İdare Heyeti marifeti ile kendileriyle müteaddit konuşmalar yapılmasına rağmen yıkıcı faaliyetlerinde ısrarla Cemiyet mensupları arasında parçalayıcı zihniyet sokmaya uğraşan, bu arada yeni bir Cemiyet kurulmasına temim eden ve cemiyetimizin maksadına muzalin olarak intişar etmekte bulunan Yeni Kafkas dergisini baltalamak maksadiyle Birlik Yolu namında bir de dergi çıkaran ve bir seneyi mütecaviz bir zamandan beri azalık aidatını ödemeyen üyelerimizden Şeref Terim ve Turhan Yavuz Marşan'ın cemiyetten ihracına,
- Bu kararın Yeni Kafkas dergisinde ilanı ile durumun alakalı şahıslara tebliğine ve vilayete bildirilmesine,
- Yinal Şaplı, Mehmet Ketey, Şeref Terim tarafından çıkarılmakta iken intişarı durdurulan eski Kafkas mecmuasına yapılan yardımların sarf mahallerinin alakalılarına sorulmasına,

30.10.1957

- Derneğin mutat yıllık kongresinin 10.11.1957 Pazar günü cemiyet lokalinde, nisap elde edilemediği taktirde kongrenin 17.11.1957 Pazar günü mevcudun içtimaı ile aktedilmesine,

Yeni Kafkas, S:1
Ocak 1957

Derneğimizi Ziyaret Eden Misafirler

Ürdün Haşimi devleti sağlık müsteşarı kıymetli hemşerilerimizden Dr. Şevket Habjoka, refikası ve iki çocuğu ile Ağustos sonunda İstanbul'a gelerek on beş gün şehrimizde misafir kalmışlardır. Dr. Şevket Habjoka Çerkes yazarlarından Bekmurza Şoranoğmako'nın 1842 senesinde Kuzey Kafkasta Rusça olarak yazdığı Adige tarihini Almancadan Arapçaya tercüme ederek 1953 senesinde Amman'da tab ve neşretmiştir. Pek güzel bir şekilde yazılan ve resimlerle süslenen bu eseri okumalarını sayın hemşerilerimizden rica ederiz. Sayın Dr. Habjoka şerefine 6 Eylûl 1956 günü akşamı İstanbul Macar kulübünde Kafkas Kültür Derneği tarafından bir çay tertip edilmiş, toplantıya yüze yakın seçkin dernek üyesi ailelerile gelmişler, güzel bir gün yaşamışlar, millî müzik çalınmış, millî oyunlar oynanmış, samimî bir hava içinde çay gece yarısına kadar devam etmiştir.

Doktor Habjoka 14 Eylûl 1956 da Ammana dönmüşlerdir.

★ Kafkas Kültür Derneği 1956 senesi yıllık kongresi Ekim ayında İstanbulda Cağaloğlunda Kırım Türk Kültür Derneği merkezinde toplanmıştır. Kongre başkanlığına Dr. Vasfi Güsar, reis vekilliğine Muharrem Bilgiç, kâtipliklere İsmet Varol ve Yaşin Çelikkıran seçilmişlerdir. Kongre münakaşalı geçmiş, uzun sürmüş, dilekler bildirilmiş ve yeni idare heyeti seçilmiştir. dare heyetine Avukat Hayri Domaniç, Dr. Hüsnü Cengiz, Dr. Hilmi Tuğuj, Muharrem Bilgiç, Mesut Şurdum, Yasin Çelikkıran ve Orhan Özbek seçilmişlerdir. Aralarında yapılan toplantıda Avukat Hayri Domaniç Riyasete getirilmiştir.

ÇEÇENLERİN CİHAD (Gazavat şarkısı)

Çeçenceden çeviren: **Mehmet KETEY**

Ey kardeşler, yürekten dua edelim,
Sıyırıp hançeri hücum edelim,
Parçalansın onlar Rusun göğsünde,
Korkmaz gazilerin naşi üstünde,
Yol göründü... Bunda şeref var bize
Karşımızda düşman gelecek dize.
Allah Allah sesi yükselsin göğe,
Yayılsın dağlara yeşil vadiye,
Ağlayın ey güzel Kafkas kızları,
Gözyaşlarınızla anın bizleri,
Tutunuz bizlere daima yası,
Biz — son kurşunlara hedef olarak —
Terkettik hayatı - güzel Kafkası.
Bu bize şereftir.. Düşmana ölüm;
Allah Allah dedim açıldı yolun.

Yeni Kafkas,
S:2, Mart-Nisan 1957

KAFKAS
KÜLTÜR DERNEĞİ
ÇAYI

23 Mart 1957 Cumartesi akşamı
(gece yarısına kadar)
Beyoğlu:

KONAK SALONUNDA

Güzel eğlenceler, millî oyunlar davetiyeleri Lâleli Canok pasajında Dernek idaresinden temin ediniz.

Yeni Kafkas, S:3
Mayıs-Haziran 1957

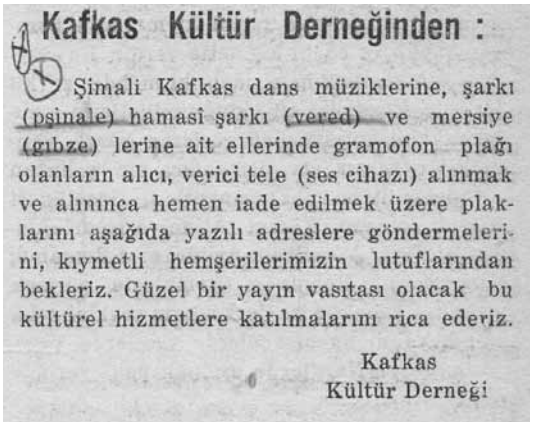

Kafkas Kültür Derneğinden :

Şimali Kafkas dans müziklerine, şarkı (psinale) hamasî şarkı (vered) ve mersiye (gıbze) lerine ait ellerinde gramofon plağı olanların alıcı, verici tele (ses cihazı) alınmak ve alınınca hemen iade edilmek üzere plaklarını aşağıda yazılı adreslere göndermelerini, kıymetli hemşerilerimizin lutuflarından bekleriz. Güzel bir yayın vasıtası olacak bu kültürel hizmetlere katılmalarını rica ederiz.

Kafkas
Kültür Derneği

Yeni Kafkas, S:3
Mayıs-Haziran 1957

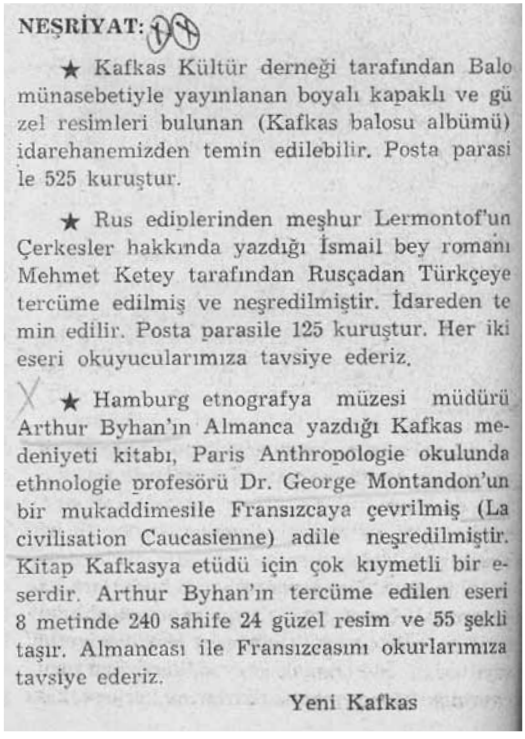

NEŞRİYAT:

★ Kafkas Kültür derneği tarafından Balo münasebetiyle yayınlanan boyalı kapaklı ve güzel resimleri bulunan (Kafkas balosu albümü) idarehanemizden temin edilebilir. Posta parasi le 525 kuruştur.

★ Rus ediplerinden meşhur Lermontof'un Çerkesler hakkında yazdığı İsmail bey romanı Mehmet Ketey tarafından Rusçadan Türkçeye tercüme edilmiş ve neşredilmiştir. İdareden temin edilir. Posta parasile 125 kuruştur. Her iki eseri okuyucularımıza tavsiye ederiz.

★ Hamburg etnografya müzesi müdürü Arthur Byhan'ın Almanca yazdığı Kafkas medeniyeti kitabı, Paris Anthropologie okulunda ethnologie profesörü Dr. George Montandon'un bir mukaddimesile Fransızcaya çevrilmiş (La civilisation Caucasienne) adile neşredilmiştir. Kitap Kafkasya etüdü için çok kıymetli bir eserdir. Arthur Byhan'ın tercüme edilen eseri 8 metinde 240 sahife 24 güzel resim ve 55 şekli taşır. Almancası ile Fransızcasını okurlarımıza tavsiye ederiz.

Yeni Kafkas

Yeni Kafkas, S:3
Mayıs-Haziran 1957

KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİ VE AİDAT

Aziz Hemşerilerim;

Bir derneğin yaşayabilmesi yanlız bedenen sarfedilen gayretlerle kabil değildir. Buna maddi yardım ve gayretin ilâvesinin lâzım geldiğini hepimiz takdir ederiz.

Bundan bir kaç gün evvel uğradığım Kafkas lokalinde elime geçen aza kayıt defteri ile aidat defterini tetkik edince hayretler içinde kaldım. Çünkü aza kayıt defterinde bir hayli yekûn teşkil eden adet oldukça kabarık buna mukabil aidat defterinde ise aylık aidatını veren pek az miktarda isimlerle karşılaştım. Bu hal beni şaşkınlaştırdı. Emin olun yanımda bulunan genç delikanlılara söyliyecek söz bulamadım. Teessürle defteri kapadım ve oradan uzaklaştım. Fakat düşüncelerim beni yanlız bırakmadı. Bir defa hemşehrilerimin vaat buyurdukları aidatı esirgemiyeceklerine imanım var. Var fakat ihmalkâr olduklarına da inancım var.

Aidatı bizzat getirmek bir külfettir amma büyük bir kuvvetin ta kendisidir. Hep biliriz damlıya damlıya göl olur. Birlik kuvveti doğurur. Demekle bildiklerinizi tekrar etmiş oluyorum. Buna rağmen yine faideli olacağı ümidindeyim. Vaad edileni vermek ve yapmak bizim ecdadımızdan tevarüz ettiğimiz meziyetlendendir. Bu meziyetleri körletmek hiç birimizin hakkı değildir. Bir çok defalar lokaliniz yok bir faaliyetiniz yok diyerek şikâyetlerde bulunduk. Bir çok fedakârlıklar yaparak bize yeni bir lokal temin ettiler. Cemiyet İdare heyetini tebrik etmek lâzım. Orada bir çok defa da toplandık. Göğsümüz kabardı. Lâkin gördüğüm hal lokalin daima emrimize amade kalabileceğine güvencimi azalttı. Çünkü pek ehemmiyetli olan aidatlarımızı esirgemek değil ihmâlkârlık yüzünden vermemekteyiz. Bu suretle «Benim bir kaç kuruşuma kalmadılar ya» diyerek ehemmiyet vermemek yukarıda arz ettiğim gibi azar azar toplanarak küçük yardımlardan büyük kuvvetlerin doğabileceğini önlemek olduğunu tekrar hatırlatırım.

Hemşehrilerimin teahhüd ettikleri aidatı lütfen göndermeleri veya getirmeleri derneğin bekası için elzemdir, der bütün hemşehrilerimden sevgi ve saygılarımın kabulünü rica ederim.

Emekli Albay
Firdevsi ÖZBEK (Deçen)

Yeni Kafkas, S:3
Mayıs-Haziran 1957

Yeni Kafkas Dergisine

İdare heyetimizin 21/8/1957 tarihli toplantısında alınan ve aşağıda örnekleri bulunan kararların, mecmuanızın ilk sayısında neşren ilânını rica ederiz. Saygılarımızla.

Kafkas Kültür Derneği
İdare Heyeti

Kararlar:

1) Derneğimizin 1956 - 57 umumi kongresinin akdinden beri cemiyetimiz menfaatlerini ihlal eden hareketlerde bulunan, bu hareketlerine son vermeleri için idare heyeti marifetile müteadit görüşmeler yapılmasına rağmen yıkıcılıklarında ısrarla, cemiyet mensupları arasına tefrikçi zihniyet sokmağa oğraşan, bu arada halen cemiyetimiz gayelerine muzahir olarak çıkmakta bulunan Yeni Kafkas dergisini baltalamak maksadile Birlik yolu adile bir mecmua çıkaran ve bir seneyi mütecaviz bir zamandan beri azalık aidatlarını ödememiş bulunan derneğimiz azasından Turhan Yavuz Marşan ile Şeref Terimin dernekten ihracına,

2) İlk sayısında, Kafkas Kültür Derneğinin organı süsünü takınarak intişare başlıyan Birlik Yolu mecmuasile Cemiyetimizin hiç bir alakasının bulunmadığı keyfiyetinin sayın cemiyet mensuplarına ilâ nen duyurulmasına.

İdare heyetimizin 21/8/1957 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

Kafkas Kültür Derneği
İdare Heyeti

6. Dönem

17.11.1957 – 19.10.1958

Dünya

1 Şubat 1958

• Amerika Birleşik Devletleri uzaya ilk uydusunu fırlattı: Explorer 1

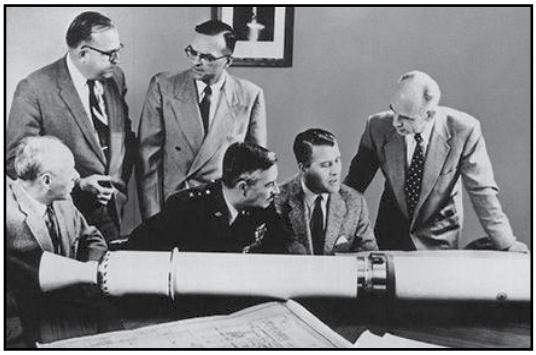

NASA çalışanları uydunun maketi ile

Türkiye

1 Mart 1958

• Türk denizcilik tarihine "Üsküdar Faciası" olarak geçen deniz kazası İzmit Körfezi'nde meydana geldi Üsküdar adlı yolcu vapuru İzmit'ten Karamürsel'e hareket etti, 26 dakika sonra Soğucak mevkiinde, hızı saatte 130 kilometreyi bulan şiddetli lodosa yakalanarak battı. 76'sı öğrenci 272 kişi can verdi. Kazadan 21 yolcu kurtulabildi.

4 Ağustos 1958

• Uluslararası Para Fonu IMF'in baskısıyla, Cumhuriyet tarihinin en yüksek devalüasyonu yapıldı. 1 Dolar, 2 Lira 80 Kuruştan 9 Liraya çıktı. Devalüasyon oranı: % 221.

Çerkesler

Türkiye

General İsmail BERKOK

Sayı 6

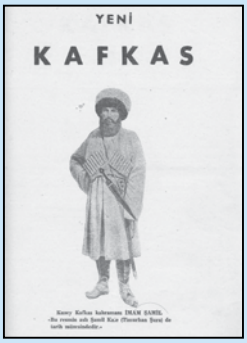

Sayı 8

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç Başkan
Orhan Özbek
Yahya Özkan
Dr. Hilmi Tuğuj
Pırlanta Altıntepe
Ferit Ceyişakar
Abdullah Şentürk

Başkan dışındaki görev bölümü arşiv notlarında bulunamamıştır.

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

05.10.958

- Cemiyet Tüzüğü gereğince her yılın 10. ayında davet edilmesi icap eden Cemiyet Umumi Kongresinin ilanen kongreye davetine ve toplantının 12.10.1958 günü Dernek lokalinde aktedilmesine, nisap hasıl olmadığı taktirde, kati toplantının 19.10.1958 tarihinde aynı mahalde yapılmasına

Yeni Kafkas, S: 7
Ocak-Şubat 1958

Kafkas Balosu

28. Şubat. 1958 cuma günü akşamı Taksim Belediye gazinosunda verilecek ve saat 20. den sabaha kadar devam edecek Kafkas Kültür derneğinin mütat muhteşem balosu için hazırlıklar yapılmaktadır.

Milli oyunlar, danslar ve sürprizlerle alâka çeken bu balonun biletleri : Aksaray Laleli ordu caddesi No. 245-247 Canok pasajı alt katındaki Dernek merkezinden, Bayaz't Beyaz saray Kat B. No. 9 Manolya mağazasından, çarşı kapı eczanesinde Yahya Özkandan, Fatih, Fevzi paşa caddesi No 85 İnan mağazasından, Galata Bankalar caddesi Banka sokak No. 4 Hasan Yurdakul müessesesinden temin edilebilir.

İdare

Şehzadebaşı – Yenisaray Düğün Salonu
Mızıka: Lütfiye Yürür

Yeni Kafkas, S: 7
Ocak-Şubat 1958

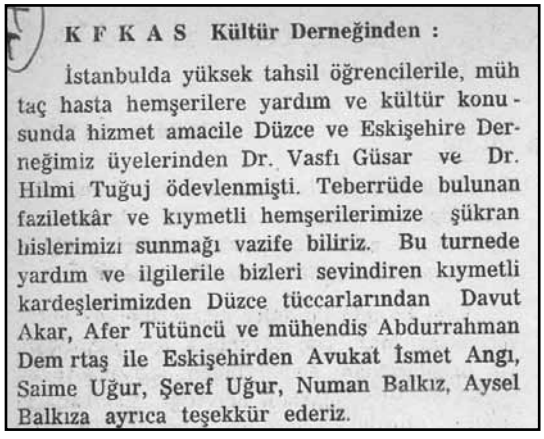

K F K A S Kültür Derneğinden :

İstanbulda yüksek tahsil öğrencilerile, müh taç hasta hemşerilere yardım ve kültür konusunda hizmet amacile Düzce ve Eskişehire Derneğimiz üyelerinden Dr. Vasfı Güsar ve Dr. Hilmi Tuğuj ödevlenmişti. Teberrüde bulunan faziletkâr ve kıymetli hemşerilerimize şükran hislerimizi sunmağı vazife biliriz. Bu turnede yardım ve ilgilerile bizleri sevindiren kıymetli kardeşlerimizden Düzce tüccarlarından Davut Akar, Afer Tütüncü ve mühendis Abdurrahman Dem rtaş ile Eskişehirden Avukat İsmet Angı, Saime Uğur, Şeref Uğur, Numan Balkız, Aysel Balkıza ayrıca teşekkür ederiz.

Yeni Kafkas, S: 8
Mart-Nisan 1958

DÜZCE KAFKAS BALOSU :

İstanbul Kafkas kültür derneği tarafından 16 Şubat. 1958 pazar günü akşamı Düzce park gazinosunda bir balo tertip edilmiştir. Saat 20 de başlayan bu Kafkas balosu sayın Düzcelilerin derin ve candan alâkalariyle karşılanmış, gazinonun etrafı mahşeri bir kalabalıkla dolmuş, içeride sandalya bulamıyan hemşerilerimiz eğlenceyi ayak üstünde geçirmeyi göze almış, rahatını düşünmemiş, gremiyenler, yer bulamıyanlar dönmek ve köylerine kadar yürüyerek gitmek zorunda kalmışlardır.

Salon hınca hınç dolu idi. Azız Düzcelilerin toplandığı çok nezih ve neş'eli hava içinde geç vakitlere kadar devam eden Kafkas gecesi hakikaten güzel tertiplenmiş ve Düzce'nin şimdiye kadar gördüğü ve sevdiği hissi ve neş'eli gecelerden birisi olmuştur.

Baloya katılan millî oyunlar ekibi millî ebiseleriyle güzel ve ritmik oyunlariyle bütün nazarları üstlerine çekmişler, mütemadiyen alkışlanmışlardır. Düzcelilerden oyuna girenler çok güzel oyunlar çıkarmışlardır.

Düzceli bir hanımın teberrü ettiği el işi bir masa örtüsü ile bir Kafkas albümü Dernek tarafından Düzcede okuyan 72 yetim çocuk menfaatine artırmaya konulmuş ve 2057,50 l'ra hasilât temin edilmiştir.

Kafkas asıllı olmak amacile derneğin milleti, Türk milletine bir çok vazifeleri vardır. Güzel demokrasi rejiminin hür vatanda hür bir insan olarak yaşamak, insan haklarından istifade etmek, çalışarak vatana müfit olmak gayesini güttüğüne göre kendi mesuliyetimiz içinde çalışmak ve açık alınla vatanımızın ileri hamlelerine yardım etmek borcumuzdur. Artık bir insan olarak serbestçe konuşabilmek bahtiyarlığına kavuşan halk kitlesi, fikrini, duygularını, ruhunu riyasız, ivassız açabiliyor, kalbini, düşüncesini dökebiliyor.

Dernek, vazifelerinden birisini Adapazarından Bn. Berin Ünal'ın derneğe hediye ettiği el işlemeli masa örtülerini müzayedeye koyarak Çanakkale şehitler abidesine katılmakla, ikincisini Düzcede 72 yetim vatandaşın imdadına koşmakla gösterdi. Dernek ikisine de teşekkür ediyor.

Düzcede tertiplenen bu baloya yakın ilgi ve yardımlarını belirten Davut Akar, Yetimler yurdu müdürü Muzaffer Big, Rıza Devrim, Ferit Canbar, Sadi Altın ve Sami Altın kardeşlerimize ve bu geceyi bizlere yaşatan Kafkas kültür derneğine, oyun ekibine ve en nihayet yardımlarını esirgemiyen aziz Düzcelilere şükranlarımızı sunuyoruz. Faziletkâr ve hayır sever hemşerilerimiz var olsunlar.

Yeni Kafkas

Yeni Kafkas, S: 12
Kasım-Aralık 1958

Kafkas Kültür Derneğinden :

23. Mayıs. 1958 tarihinde İzmir ili fakirler derneği balosuna iştirakimiz daveti üzerine gittiğimiz İzmirde Dernek İdare Heyeti tarafından gördüğümüz yakın alaka ve candan sevgiye teşekkürlerimizin bildirilmesini rica ederiz.

İdare Heyeti

TOPLANTI VE ÇAY

Bandırma etrafındaki Çerkes köylerinde dil tedkiklerinde bulunan ve üç gün evvel İstanbula teşrif eden Paris College de France ta La civilisation İndo-Europeenne Profesörlerinden G. Dumezil ile Norveç Oslo üniversitesi edebiyat fakültesi dekanı Profesör Hans Vogt şereflerine İstanbul Kafkas kültür derneği tarafından dernek lokalinde 15/Haziran/1958 pazar günü bir çay verilmiştir. Üyelerinden bir çokların katıldığı bu toplantı neş'eli ve pek güzel geçmiş, geç vakıtlere kadar devam etmiş, millî Kafkas oyunları gösterisi yapılmış misafirlerin alkış ve hayranlıklarını celbetmiştir. Yakında orta Anadoluda ilmî tedkiklerde bulunacaklardır. Aziz profesörlere başarılar dileriz.

7. Dönem

19.10.1958 – 06.12.1959

Dünya

1 Ocak 1959

• Küba'da devrim. Diktatör Fulgenico Batista yeni yılın ilk saatlerinde Havana'dan kaçtı. Fidel Castro ve Che Guevara önderliğindeki gerillalar yönetimi ele geçirdi.

Türkiye

17 Şubat 59

• Başbakan Adnan Menderes ve beraberindekileri Londra'ya götüren uçak Gatwick Havaalanı yakınlarında düştü; Başbakan Adnan Menderes kurtuldu, 16 kişi öldü.

31 Temmuz 1959

• Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) üyelik için resmen başvurdu.

Çerkesler

Türkiye

YENİ

KAFKAS

ADRES
Modâ Hâlı cd. Sokak
No. 8
Kadıköy - İstanbul
Telefon : 36 10 94

Sahip ve Başyazarı
Dr. VASFİ GÜSAR
Neşriyat Müdürü
MEHMET KETEY

ABONE ŞARTLARI
Senelİği : 9 Lira
Yabancı memleketlere
15 Lira
Fiatı : 150 Kuruş

Yıl 3, Sayı 14 (38) İki ayda bir çıkar. Siyasi, Tarihi, Edebi Mart - Nisan 1959

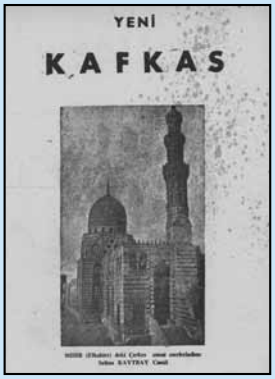
YENİ

KAFKAS

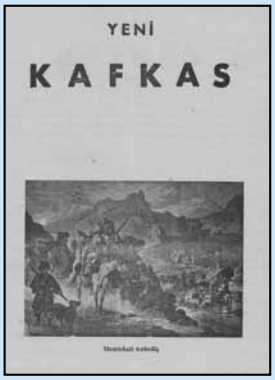
YENİ

KAFKAS

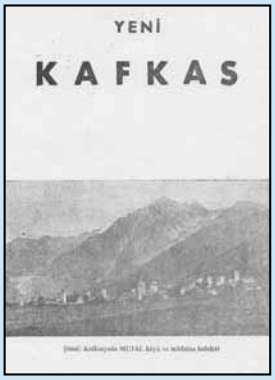
YENİ

KAFKAS

Hicretten Sonra Kafkasyalılar

Çerkesça Eserler

Türkçe Eserler:

Arapça Eserler

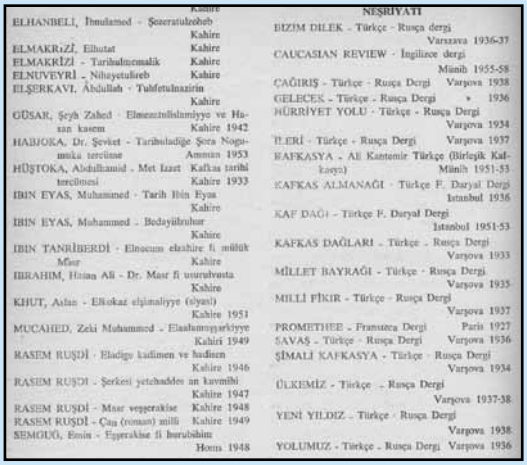

NEŞRİYATI

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç Başkan
Yahya Özkan
Afer Canoğlu
Hasan Yurdakul
Ömer Yağan
Bilal Şurdum
Hacı Polat

Başkan dışındaki görev dağılımı bulunamamıştır.

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

31.10.1959

- Kongrenin 29.11.1959, nisap olmadığı takdirde 06.12.1959 günü toplanmasına,

Yeni Kafkas, S:14
Mart-Nisan 1959

Hadiseler Haberler

Kafkas Balosu

Kafkas Kültür Derneği her sene mütat balosunu 16. Nisan. 1959 perşembe günü akşamı Taksim Belediye Gazinosunda vereceği öğrenilmiştir.

Yeni Kafkas, S:12
Kasım-Aralık 1958

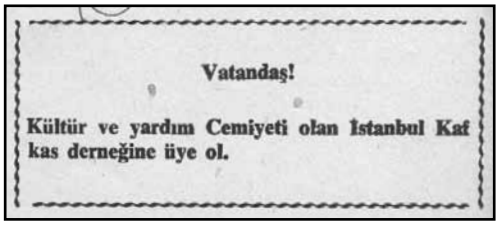

Vatandaş!

Kültür ve yardım Cemiyeti olan İstanbul Kafkas derneğine üye ol.

8. Dönem

06.12.1959 – 1960

Dünya

14 Aralık 1959

• Başpiskopos Makarios Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk Devlet Başkanı oldu.

Türkiye

28 Nisan 1960

• İstanbul Üniversitesi öğrencileri, üniversite merkez binasında Hükümet aleyhine gösteri yaptı. Güvenlik güçleri, gösterilere müdahale etti. Güvenlik güçlerinin üniversiteden ayrılmasını isteyen rektör Sıddık Sami Onar, tartaklanarak Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Gösterilerde, Orman Fakültesi öğrencisi Turan Emeksiz öldü. Ankara ve İstanbul'da sıkıyönetim ilan edildi.

27 Mayıs 1960

• Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koydu. Silahlı Kuvvetler adına ülke yönetimini Milli Birlik Komitesi üstlendi. Orgeneral Cemal Gürsel Milli Birlik Komitesi'nin başına getirildi. Milli Birlik Komitesi ilk iş olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni ve hükümeti feshetti ve her türlü siyasi faaliyeti yasakladı.

27 Mayısı sembolize eden posta pulları

TÜRK ORDUSU VAZİFE BAŞINDA

Silâhlı kuvvetlerimiz bütün Yurtta idareyi fiilen ele aldı

Hürriyet

İstanbul Askeri Valisi

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Millete Tebliğleri

İstanbul'un fetih yılında hiçbir tören yapılmayacak

Bayram sevinci İstanbul bayraklarla donandı

Milli Müdafaa Istişare Konseyi dün toplandı

Amerika Radyo bombardımanı açtı

Amerikan uçağı ile alâkalı Rus notasına cevap verildi

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç	Başkan
Hasan Yurdakul	2. Başkan
Muharrem Bilgiç	Muhasip
Afer Canoğlu	Katip
Ömer Yağan	
Faruk Ju	
Hacı Polat	

B. Genel Kurul

C. Karar Defteri

Genel Kurul ve Karar Defteri notları Dernek arşivinde bulunamamıştır.

9. Dönem

1960 – 26.11.1961

Dünya

12 Nisan 1961

• Uzayda ilk insan: Rus pilotu Yuri Aleksevich Gagarin, 4.5 ton ağırlığındaki "Vostok" isimli roketle uzaya çıktı. 108 dakikada Dünya etrafında bir tur atarak tekrar Rusya'ya indi.

1960-61

• Kamerun, Kongo, Somali, Dahomey, Nijer, Yukarı Volta, Fildişi Sahili, Çad, Orta Afrika Cumhuriyeti, Nijerya, Moritanya ve Gabon bağımsızlıklarını ilan etti. Kongo parçalandı.

Türkiye

• **Türkiye'de yapılan ilk otomobil: Devrim**

16 Haziran 1961 günü Devlet Demiryolları Fabrikaları ve Cer Dairelerinin yönetici ve mühendislerinden 20 kadarı Ankara' da bir toplantıya çağrıldılar.

Toplantıya başkanlık eden Genel Müdür Yardımcısı Emin Bozoğlu, Ulaştırma Bakanlığından alınan bir yazıyı okudu. Yazıda "Ordunun cadde binek ihtiyacını karşılayacak bir otomobil tipinin geliştirilmesi" görevinin TCDD İşletmesine verildiği ve bu amaçla 1.400.000.-TL ödenek ayrıldığı belirtiliyordu.

Tanınan süre 4.5 aydı. Çalışmalar için en uygun yerin, (bugünkü TÜLOMSAŞ) Eskişehir Demiryolu Fabrikalarında dökümhane olarak yapılıp kullanılmayan bir bina olduğu kararı verildi.

29 Ekim 1961 sabahı Türkiye' de yapılan bir otomobil, kaportası pürüzsüz olmasa da, kendi tekerlekleri üzerinde ve yine Türkiye'de yapılan kendi motorunun gücüyle Büyük Millet Meclisi binasının önüne götürülerek Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'e sunuldu, bir ikincisi Gürsel'i Anıtkabir' e götürdü, sonra da Hipodrom'daki geçit törenine katıldı.

Çerkesler

Türkiye

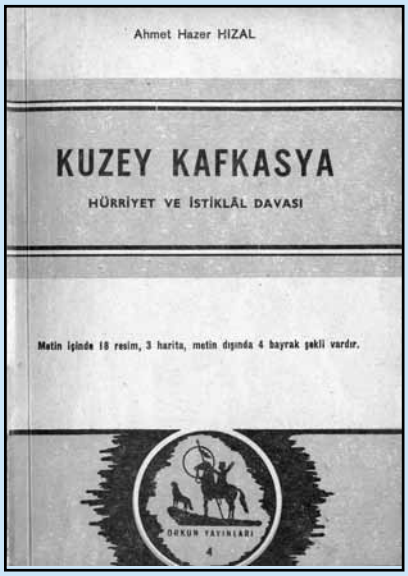

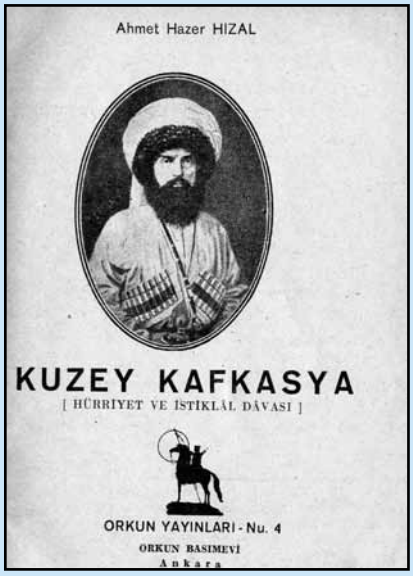

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Orhan Özbek	Başkan
Muharrem Bilgiç	2. Başkan
Alaettin Kutlu	Üye
İsmet Haratoka	Üye
Faruk Jular	Üye
Mahir Çeçen	Üye Devamsızlıktan azil 19.02.1961
Bilal Şurdum	Yedekten asil üye 19.02.1961

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

19.02.1961

- Fatih Fevzi Paşa cad. Yıldırım pasajında muvakkaten İdare Heyeti toplantıları için aylığı yüz liradan bir odanın tutulmasına,
- Cemiyet kültürel faaliyetlerinde idare heyetine yardımcı olmak üzere Özdemir Öğüt, Kenan Şah, Erdoğan Zeybek, Ahmet Ergin, Zeki Hatkoy'dan müteşekkil bir heyete Gençlik Kolu olarak tüzüğümüzün 21. maddesine istinaden vazife verilmesine,
- Kongreden bu yana İdare Heyeti toplantılarına iştirak etmeyen üye Mahir Çeçen yerine 1. yedek Bilal Şurdum'un İdare Heyeti üyeliğine çağrılmasına

30.04.1961

- Cemiyete 550,00.- lira fiyatında bir akordeon satın alınmasına,

15.09.1961

- Cemiyet folklor ekibinin prova yapması için kiralanan salonun bedeli 65,00.- liranın ödenmesine,

02.10.1961

- Derneğin yıllık kongresinin 19.11.1961 günü, nisap temin edilemediği takdirde 26.11.1961 günü Şehzadebaşı Yeni Saray salonunda yapılmasına,

Orhan Özbek

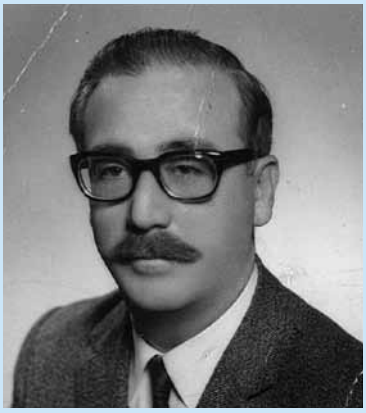

Orhan Özbek (Vubıh - Deçen)
1927 – 1990

Albay Mehmet Firdevsi Özbek'in oğlu olan Orhan Özbek, Vubıh bir baba ile Kabardey bir annenin çocuğu olarak Gönen'de 1927 yılında dünyaya geldi. Babasının değişen görev yerleri nedeniyle yatılı olarak okudu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu.

Askerliğini yedeksubay (asteğmen) olarak yaparken ilköğretim öğretmenliği görevi ile öğrenciler yetiştirdi.

Doğubank'ta iş yaşamına başladı. Garanti ve Öğretmenler Bankası kuruluş ve yeni şube açılışlarında sorumluluk aldı. Banka müdürlüğü yaptı. Uzun yıllar bankacılık eğitimleri verdi.

70 li yıllarda bankacılıktan ayrılarak ticaret yaşamına atıldı. Ticaret yaşamında aradığını bulamayınca Yurtaş TAŞ. (Bir KİT- Kamu İktisadi Teşekkülü) firmasında müdür olarak görev yaparken 1990 da vefat etti. Üç çocuk babasıydı.

Kaynak: Orhan Özbek'in kızı Setenay Özbek

10. Dönem

26.11.1961 – 08.12.1962

Dünya

5 Temmuz 1962

• Cezayir bağımsız.

Cezayir sokaklarında Fransa'nın zırhlı araçları

1962

• Japonya'da ilk endüstriyel robotlar yapıldı.

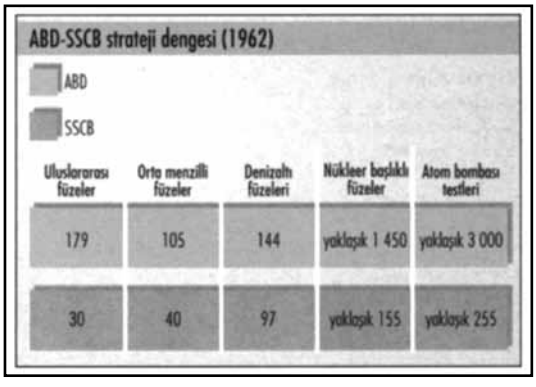

Çerkesler

Türkiye

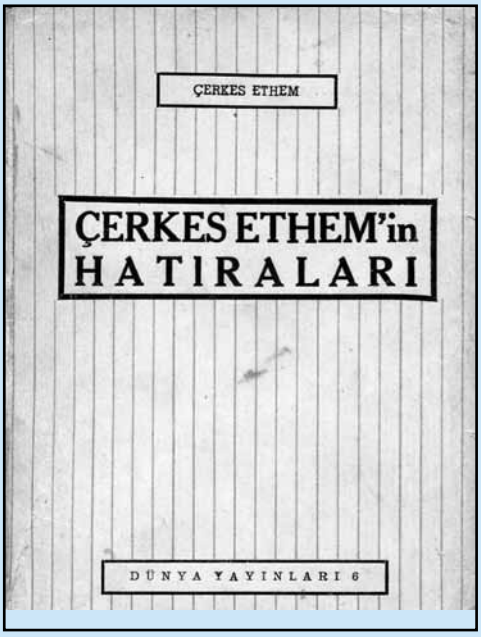

1962

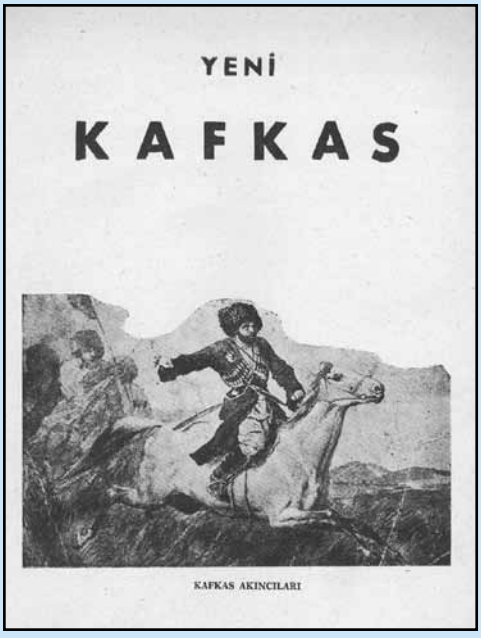

Sayı: 32 – Eylül 1962

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Mesut Şurdum	Başkan	
İbrahim Layık	2. Başkan	
Güngör Olcay	Sekreter	
Afer Canoğlu	Muhasip 05.03.1962	İstifa
Kazım Öztekin	Üye	
Kazım Taymaz	Üye 01.05.1962	Muhasip
Kenan Şah	Üye	
Özdemir Öğüt	Yedekten asil üye 05.03.1962	

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

24.02.1962

- Çarşıkapı, Aydın Saray'da bir lokal odası tutulmasına,
- Aytek Namitok Bey'e 200,00.- TL. yardım yapılmasına,

05.03.1962

- İdare Heyeti azası Afer Canoğlu'nun istifasının kabulüne, 1. yedek aza Özdemir Öğüt'ün vazifeye çağrılmasına,
- Ekip provalarını idare eden ve ekibi çalıştıran Musa Hocaya 150,00.- TL. hocalık ücreti verilmesine, (Ekip 16 kişi)

01.05.1962

- İdare heyeti vazife taksiminde Muhasipliğe Kazım Taymaz getirildi.

08.05.1962

- Derneğin demirbaşı akordeonunun hiçbir suretle dışarıya emaneten verilmemesine, armonikanın ise derneğe kayıtlı ve aidatını tamamen vermiş olan azalara geceliği (24 saat) 25.00,- liraya kiraya verilebileceğine,
- Demirbaş milli elbiseleri muhafaza etmek için bir büyük dolap alınmasına,

Belgrat Ormanları

Nisan 1962

Mesut Şurdum

Yaşam öykünüzden başlayabilir miyiz?

1926 senesi Mart ayının 10 unda dünyaya geldim. Sivas'ta. Babam Ahmet Ali Şurdum, Kafkasya, 1890 doğumlu. 10 yaşı civarında Türkiye'ye gelmiş. Dedem, büyükannem ve iki amcamla beraber. Halam Kafkasya'da kalmış. Evliymiş.

Dönmek niyetiyle gelmişler ama dönemeden kalmışlar. Dedem ve büyükannem Bursa'da vefat etmiş. Geldikleri zaman Bandırma'nın Sığırcı köyünde biraz arazi almışlar. Fakat köyde değil Bursa'da oturdular. Babam Bursa Askeri Lisesinde okudu. Enver Paşa zamanında Asteğmen olarak orduya girdi. Enver Paşa'nın verdiği bir madalyası var. Ondan sonra İstiklal Harbine katıldı, ordan da madalya aldı. Babamın askerlik görevi nedeniyle ben ve kardeşim İzzet Sivas'ta dünyaya geldik. Abim Sait Şurdum İstanbul'da doğmuştu. O da Dernekte Başkanlık yaptı. Binanın alınmasına da sebep oldu, onun zamanında alındı.

Dördüncü ve beşinci kardeşlerim Konya'da dünyaya geldiler. En küçük kardeşim 1936 senesinde dünyaya geldi. Halen Avusturya'da oturuyor.

Dernek üyeliğiniz, Yönetim Kurulu adaylığınız, Başkanlığınız nasıl gerçekleşti? Süreci anlatır mısınız?

Biraz Derneğin tarihçesine gireyim daha iyi. Dernek, Kafkas Kültür Derneği ismini sonradan aldı. Dernek kurmak için uğraşıyorlardı ve uğraşanların içinde babam da vardı. Üsküdar'daki evimiz toplantı yeriydi, orada toplanılırdı. Arkadaşları, Doktor Vasfi Bey ve diğerleriyle "dernek kuralım zamanı geldi" dediler.

Dosteli Yardımlaşma adıyla bir dernek kuruldu. Azerbaycanlılarla, 2. Dünya harbinde gelenlerle. Aynı memleket, biri Kafkasya'nın kuzeyinde oturuyor, diğeri güneyinde. Dertleri aynı idi ve ortak bir tüzük oluşturdular. Kültür cemiyeti kurdular. Azerbaycanlılar çok azdı, 20-25 kişi idi. Çerkes olarak biz çoktuk ve İdare Heyetini biz almıştık. En son başkanları Azebaycanlı idi, temsili olarak aralarına aldılar. Ancak kendisi istifa etti, sonra da çekip gitti. Dernek bize kaldı. Dosteli Yardımlaşma Derneği olarak devam etti bir süre. O dönem daha çömezdim, ufak çocuktum. Derneğe gidip geliyorduk. Hiç bir sıfatımız yoktu, büyüklerin işiydi bu. Sonradan askere gittim. Sivas'ta askerlik yaptım. O zaman bir kanun çıkmıştı, yedek subaylıktan muvazzaflığa geçilebiliyordu. Subay olarak kaldım.

Bu arada kerdeşimden aldığım mektuptan öğrendim; babam Genel Kurulda "Derneğin ismini değiştirelim" diye teklif ediyor. "Dosteli Yardımlaşma Derneği bir şey ifade etmiyor, Kafkaslık Çerkeslik olsun" diyor. Allah rahmet eylesin, faydası dokunan bir arkadaşımız olan Hayri Domaniç başta itiraz ediyor.

Ne gerekçeyle istemiyorlar?

Çekiniyorlar. Babamın söylediği de şuydu; "Hepimizin Çerkes olduğunu buradaki devlet komiseri biliyor. Niyetimizi de biliyor. Ve kendisi de Çerkestir". Bunlar kardeşimin bana yazdığı mektupta vardı, maalesef o mektubu saklayamadım.

Daha sonra Çerkeslik damarım, Çerkesliğe hizmet etme arzum daha bir ağır bastı ve istifamı verdim ayrıldım. 1955'te ayrıldım ve İstanbul'a geldim. Geldiğim zaman hemen idare heyetine girdim, üye olarak. İşte yedi kişi seçiliyordu, bu yedi kişinin içerisindeydim. Hayri Domaniç bizim başkanımızdı.

Bir toplantı anımı anlatayım; konuyu tam hatırlayamıyorum ama Hayri Domaniç "şunu yapalım" diyor, ikinci arkadaşımız "Hayri onu yapmayalım bunu yapalım" diyor. Yedi kişinin üç kişisi bir tarafta üç kişisi diğer tarafta. Grup ikiye ayrıldı. Tartışma sürerken karnımız da acıktı. Hayri bey; "Mesut sen bir şey söylemiyorsun ya" dedi. "Şimdi karnımız acıktı, kebap olsa da yeriz simit olsa da yeriz, ikisi de karnımızı doyurur. Sizin söylediğiniz şeye de ihtiyacımız var, diğer söylenen de. Birini yapsak olur, diğerini yapsak da". "Peki sen ne diyorsun" diye üsteleyince düşündüm; "Şunu yapalım desem o gücenecek, bunu yapalım desem diğeri". Ben de üçüncü bir teklifte bulundum, böyle bir şey geçmişti aramızda.

Yani her şeye ihtiyacımız var yeni kurulmuş bir derneğiz. Derneğin esas gayesi nedir onu bilmek lazım! Dernekten ne bekliyoruz. 270 küsur sene Memluklar, Kuzey Afrika, Suudi Arabistan, Suriye'ye kadar işgal ettiler. Biliyorsun Yavuz Selim'in Suriye seferiyle Mercidabık muharebesi oldu. Biliyor musun Mercidabık ne demek?

Orada Çerkes birlikleri var, Memluklular Çerkesti. Hudut karakolu olan Çerkesler, aşçılar da var, orada yemek pişiriyorlar. Yavuz Selim'in askerleri girince, kepçeler de ellerinde "marj dabık" yani "yardım edin", oradan gelme. O zamandan bugüne Mısır'da iki isim kaldı Memlüklülerden. Biri Abaza biri Çerkes. Abaza soyundan gelenler Abaza soy ismini alıyorlar, Adige soyundan gelenler de Çerkes soy ismini alıyorlar. Türkiye'yi de görüyoruz. 1864 ten beri gittikçe asimile oluyoruz. Anadili öğrendik, adetleri biliyoruz. Neticede ne olacağız? Kafkasya'daki Çerkesler ne olacak? Orayı kimse düşünmüyor.

İsterseniz YK üyeliği ve Başkan adaylığından kısaca bahsedelim?

Herkesin yaptığı gibi gidip-geliyorduk, seçimler oldu seçtiler. Öyle fevkalade değil belki ama yaptığım hizmetlerden dolayı herkes tanıyordu, seçildik. Yani fikrimizden dolayı değil, şimdiye kadar da kimse fikrinden dolayı seçilmedi arkadaşlarımın, azaların. Bulunduğum Kongrelerde, seçimlerde hiç kimse, "Bu adam şunu yapacak, onun için bunu seçiyorum" demedi.

-Asıl sebep neydi seçilmede?

-Bu adam hizmet eder diye seçiyorlardı, bazen zorla seçiyorlardı, hizmet edecek adam bulamıyorlardı.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız?

İşte biraz önce dediğim gibi hepsi plansız, benim gördüklerim böyle, bulunmadığım zamanlarda oldu ama. Abimin dernek başkanlığı zamanında Elhamra Pasajında toplantı yapıyorlardı, ben de gidip geliyordum. Avrupa'da bulunup ticaret yapıyordum. Hem ticaret hem ziyaret yaparak Dernek te kurdum orada.

Her gelişimde derneğe gidiyordum, abim de başkandı. Seçilen arkadaşlar günün icaplarını yerine getiriyorlar. Ne yaptık, dans ekibi kurduk, fakat tek gaye değildi ekip kurmak. "Benim şu fikrim var, bunu yapacağım" diyen kimseyi gör-

medim, ben dahil. Fikirlerim vardı ama sadece abime söyledim, başkanken. Şöyle bir şey oldu; İdari Heyeti oturmuş münakaşa ediyorlardı, gülümsedim, farketti abim sordu, "Mesut neden gülümsedin" diye. Ben de "Aynı şeyleri konuşuyorsunuz, kara defterde her dönem aynı şeyler yazıyor. Başka bir şey yapardım ben olsam" dedim. "Ne yaparsın" dedi, orada söylemedim abime.

- Bize söyleyin.

- Yegane yol orası için de burası için de Kafkasya'ya gitmektir.

Avrupa'da olduğum dönem, orada bir dernek kurdum, Almanya'da, Münih'te ilk dernek. Benden aldıkları tüzükler ile Hollanda'da, Köln'de de dernek kurmak istediler. "Madem bu kadar dernek kuruldu, federasyon kuralım" diye çağırdım, davet ettim Münih'e. Belgelerim var aslında.

- Onları alabilsek çok iyi olur.

- Tüzük üyeler arası yardımlaşmayı temsil eder. Almanya'da Tükiye'yi en iyi şekilde temsil etmek adına dernek kurulduğu yazıyordu, buna çok kızdım, "Siz bu hakkı nereden aldınız, fahri konsolos musunuz, bunu kaldırırsanız federasyon yaparız" dedim. Tüzüklerini değiştirdiler. Bunu neden yapıyorlar, korkaklıklarından. Korkuyorsan neden giriyorsun.

Kafkasya'ya gidelim dedik, karar verdık 3 arkadaş. Uzunyaylalı biri, diğeri de Samsunlu. Grup halinde gidersek daha iyi olacağını düşündük. İlk arkadaşla "Nalçik'te buluşuruz" demiştik, Allah rahmet eylesin, hala buluşacağız. Samsunlu arkadaş da 8 ay sonra çocuğu olacağı için gelemedi.

1970 senesinde hanımla birlikte Almanya'dan Kafkasya'ya gittik. Gittiğimiz her köyde enteresandır, kim gördüyse kucaklaşıp ağladılar. Nereye gittiysek çok güzel karşıladılar. Şaşıranlar da vardı, "demek orada da Çerkesler var" diyenler.

Bizim Almanya'daki evin kapılarını vişne çürüğüne boyamışlar, ev sahibinden dolayı. Almanya'ya döndüğümüzde etraftakiler "gittiler, geldiler, komünist oldular" diye dedikodu yaptılar, öteki kapıları görmediler.

Çalışma programınızda özellikle öne çıkardığınız konular neydi?

Benim dönemimde, "balo yapalım, gelir gelsin" anlayışına göre hareket edilirdi. İleriye yönelik bir programımız yoktu.

Başkan olduğunuz dönemde yapsak iyi olurdu dediğiniz bir etkinlik oldu mu, ya da yapmasak daha iyi olurdu dediğiniz bir şey oldu mu?

1938 de İstanbul'a geldik, Konya'dan. Babam Konya'da Çerkeslik için uğraşıyordu, Polonya'da çıkan dergiye yardım ediyordu, yazılar yazıyordu. Dergiler nasıl geliyordu bilmiyorum ama babam Konya'da dağıtıyordu. Malulen emekli oldu genç yaşta. Ürdün'den, Suriye'den gelenler "Derneğe gidiyoruz" diye bize geliyorlardı. O zamandan beri işin içerisindeydim, okurken uyuya kaldığım zamanları hatırlıyorum.

Almanya'da olduğum dönem düşündüm; "Çerkesiz, Türkiye'de yaşıyoruz, asimile olup kaybolacağız, Kanada'ya gitmeliyiz" diye. Konsolosluğa mektup yazdım, olumlu cevap verdiler. Almanya'da işimi bırakıp Türkiye'ye geldim. Aşağı yukarı 2000 kişiye danıştım. Hatta hocamız vardı, "caiz değil" demişti ilk başta, sonra anlattım, "o zaman burada kalmak caiz değil" demişti. Kanada için Vasfi beyin evinde toplantı yaptık. Genelde kabul ettiler, "gidelim" dediler. Almanya'ya döndüm ve uzunca düşündüm, kararımdan geri döndüm.

Kafkasya'ya gittiğimde Reisi-cumhurla görüşme fırsatı buldum, beş dakika selam verip konuşacaktık, 2.5 saat konuştuk. Rejimin baskısına rağmen son

raddeye kadar dayandıklarını, asimile olmadıklarını gördüm. Gördüklerimi anlattım, herkes heyecanlandı.

Ürdün'e gittim, Meclis Başkanı Abjokho Sait beye sordum; "Ne dersiniz, Türkiye'deki Çerkesler Kafkasya'ya gitseler mi?". "Herkes yerinde otursun" demişti. Bir yıl sonra rahatsızlandı, ziyaretine gittiğimde "Bir dakika bile yerlerinde oturmasınlar, gitsinler" demişti. Bizim çevremizde de aynı durumlar olacak, biri gitsin, diğeri otursun şeklinde. Oraya gitmenin şart olduğunu düşünüyorum ve bunun farklı yolları var. İnşaat mühendisi, berber, terzi, .. hangi meslek varsa bana proje hazırlasınlar, elimizde 8-10 proje olsa ben yarın Kafkasya'ya gider Reisi-cumhurla konuşurum.

Unutamadığınız bir olay var mı?

Başkanlığım döneminde Dumezil gelmişti Fransa'dan. Ürdün'e giderken Ankara'ya da uğrayacak. Kayınpederim de Ankara'da idi ve iyi Ubıhca biliyordu. Ankara Derneğine haber verdim, fakat kimse gitmemiş. Üzülmüştüm.

6 günlük İsrail harbinden sonra Golan tepelerinden Çerkesler Şam'a, Üdün'e geldiler, yersiz kaldılar. Amerika'ya giden Çerkeslere yardımcı oldum, yer temin ettim, vizelerine yardım ettim. Amerikan ajanı dediler bana o zamanlar. Amerika'ya gidenlere sormuştum; "Kafkasya'ya neden gitmiyorsunuz, sizin için daha iyi değil mi?" Reddedildiklerini soylediler, herkes aynı şeyi söyleyince inandım.

O dönemde Dernekler genelinde nasıl bir değerlendirme yaparsınız?

Benim zamanımda başka dernek yoktu. Diğer yerlerdeki derneklere, yanılmıyorsam 27 dernek, mektup yazıyordum, bayram, tebrik olarak. Biri bile cevap vermemişti bana. Dernekler arasında irtibatımız yoktu.

Başkanlığınız döneminde Kafkasya ile ilişkiler nasıldı?

Benim zamanımda irtibat yoktu, ilk o yolu açan bendim. 1970 senesinin Haziran ayında. Reisi-cumhuru ilk ben gördüm. "Bizi nasıl buldunuz" dedi, "Türkiye'de 5 milyon insanız, fakat thamade olarak seni kabul ediyoruz, çünkü sen vatandasın" dedim.

Otelde kalırken tanıştığımız bir kişi Almanya'da yaşadığımı öğrenince, "faşistlerin arasında nasıl yaşıyorsunuz" demişti. Bu hikayeyi Reisi-cumhura da anlatmıştım.

Mevcut dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz bir şeyler var mı?

Esas gayenin orada olduğuna inanıyorum, herkesin inanmasını isterim. Çok gezdim, gördüm, tecrübelerime güvenerek gitmelerinin çok iyi olacağına inanıyorum. Yalnız psikoloji bilmek lazım, çünkü bizden korktukları taraflar var. Kendilerinin ikinci planda kalacaklarını düşünüyorlar. "Sen bilmezsin, biz biliriz" kafasında olmamak lazım.

Biz burada 5 milyon Çerkes varsak Çerkesligi temsil etmiyoruz, Kafkasya'dakiler ediyor. Toplantılar yapılıyor, o yapılıyor bu yapılıyor ama netice göremiyorum.

İKKD olarak baktığımızda sadece sizden alabileceğimiz bir şeyler varsa öğrenebilir miyiz? Çünkü bu sadece İKKD özelinde bir çalışma ve özel bir şeyler varsa öğrenmek isteriz.

Size gizli bir şey anlatayım. Beşiktaş Akaretler, eski Çerkes Teavun Cemiyeti. Onun daha ilerisinde bir binada gizli bir toplantı yapılıyor. Mektuplar yazılıyor, "falan günü falan saatte kapıyı iki kere çal gir" mesajı ile. "Kimseye söylemeden gel" diyor mektup. Buluşuyorlar, herkes birbirini tanıyor içeride. Romantik bir

masa kurulmuş, silah ve Kur'an üzerine yemin ediliyor, vatanı kurtarmak için.

Kura çekiyorlar, tesadüfen gruplar seçiliyor. Vazgeçenler oluyor arada. Önce Ankara'ya, Ankara'dan trenle Erzurum'a geçiyorlar. Gidenlerin hepsi hudutta kurşuna diziliyorlar. Dönenlerden biri arkadaşına anlatıyor, o bana anlatıyor. Bazısı Amerikan, bazısı Türk ajanıydı.

Şöyle bir şey oldu. Bir Amerikalı geliyor, Çerkeslikle uğraşan bir gruba gidiyor; 20 bin dolar selahiyetle geldiğini, Anti-Komünist propaganda yapacak radyo istasyonu kurmak istediğini, eleman aradığını söylüyor. Proje hazırlayacaklar ve bir hafta sonra görüşecekler tekrar. Bu arada adamların bir tanesi Amerikalıdan randevu alıyor, "bunlar pek beceremezler, bu işi ben daha iyi yaparım" diyor. Aynı şeyi diğerleri de yapıyor. Üç yada dördüncü toplantıda Amerikalı, "Size 20 bin dolar dedim, bunun hudutsuz olduğunu bilseydiniz daha da biribinize girerdiniz" diyor. Burada kurmuyor istasyonu, İspanya'ya gidiyor, orada kuruyor, oradan da Almanya'a gidiyor.

Almanya'da yayın evini buldum, "Güzel konuşmalar yapıyorsunuz, Türkiye'de de Çerkesler var, bunları da uyandırmak lazım, bunlar için planınız nedir" dedim. "Olmaz, biz yapmayız, Türkiye Nato'ya dahil" dediler, o zaman bana Allahısmarladık dedim ve sonra dernek kurma işine geçtim.

Eklemek istediğiniz bir şey varmı?

Almanya'da BMW fabrikası var, orada çalışan bir arkadaş başka bir Çerkesle tanışmış, "Bizim cemiyetimiz var, neden gelmiyorsun, seni görmedim, Münih'te oturuyorsun, derneğe gel" diyor ve ekliyor "Vereceğin ayda 2.5 lira için mi çekiniyorsun". "Sen biliyor musun derneğin o paraları nereye gidiyor? Mesut çocuklarını Amerika'da okutuyor" yanıtını alıyor. Ama benim çocuğum olmadı. İşte böyle düşünen insanlarımız da var.

İdare Heyet toplantısı yapıyorduk her pazartesi günü. Görüşmek isteyen biri varmış, "Biz Kürdüz, sizinle konuşmak istiyoruz" dediler. Bir hafta sonraki Pazartesi görüşmek üzere anlaştık. Geldiler. Gayet güzel giyinmiş, 30-35 yaşlarında üç kişi. YK üyesi arkadaşlarımı tanıttım. "Biz sizinle yalnız görüşeceğiz" dediler. Kahve ocağına rica ettim, hemen karşımızdaki Türkistanlıların odasını açtırdım. Orada oturduk, adam dedi ki "Biz Kürtüz, sizinle çalışmak istiyoruz." 60 lı yıllar, adam Kürt olur Yahudi olur, Amerikan da olabilir. Öyle bir cevap vermeliyim ki yerini bulsun.

"Siz 1000 senedir burada oturuyorsunuz. Bir çok şeyi istemeye hakkınız var. Ayrı bir devlet olmaya hakkınız var. Kendi kuvvetiniz neyse ona göre istemeye hakkınız var. Bizim de hakkımız var. Biz de İstiklal Harbinde kan döktük. Bizim hanımın babası daha Türkçe bilmeden bacağının birini Çanakkale'de kaybetti. Türkiye'nin kuruluşunda Çerkeslerin payı büyük, en aşağı Türkler kadar hizmet ettiler. Siz de hizmet ettiniz. Bizim bazı haklarımız var, Çerkesce konuşabilme, Çerkes kıyafeti giyme hakkımız var. Olmalı bunlar. Biz burada bir vatan istemiyoruz, çünkü bizim vatanımız var. O yüzden size eşlik yapacağımız bir şeyimiz yok, kusura bakmayın. Yalnız size söz veriyorum, bu konuşma kimseye söylenmeyecek" dedim. Hiç kimseye söylemedim.

Kafkasya'dan çıkışın 125. senesi dolayısı ile bir toplantı yapıldı ve tesadüf Kafkasya'ya gittim. Uçaktan indim, misafir kaldığım ev sahibim "yorgun değilsen bir toplantı var, gitmek ister misin" dedi, memnuniyetle gittim. Rusça konuşuyorlar. Bir arkadaşım vardı, rahmetli oldu, tesadüfen görmüş, kalktı yanıma geldi. Ne anlatıldığını sordum. Yeltsin; "Çerkeslerin sürülmesine Ruslar sebep oldu,

biz kabahatliyiz" demiş, onu söylüyorlar dedi. "Benim için bundan başka bir şeye lüzüm yok, diğerleri beni alakadar etmiyor" dedim.

Dışarıda bir büstün açılışını yapacaklar, orada da konuşma olacak, kalktık oraya gittik. Nalçik'te meydanlıkta büst açılıyor, konuşma yapıyorlar. "Şimdi aramızda misafir olan Mesut Şurdum sizin için konuşma yapacak" dendi. Orada 5-10 bin kişi var, belki daha fazlı, hazırlıklı da değilim ama mecburen çıktım. "Diğer konuşmacılar yanlış konuştu. Çünkü onlara öyle öğrettiler. Bunun eleştirisini yapacak değilim, yalnız görüyorsunuz benim konuşmam zayıf, üzülüyorum bu duruma, ama bundan fazla üzüldüğüm bir şey var, burada 4-5 çocuk konuşuyordu, hepsi Rusça konuşuyordu, sordum ve öğrendim, biri hariç diğerleri Çerkesti. Çerkesce bilmediklerini söylediler. Bu ağırıma gitti. Psikologların söylediğine göre bir çocuk anne babasının ana lisanını öğrendikten sonra ikince bir lisanı ve hatta üçüncü bir lisanı öğrenebilir. Burada selahiyet sahibi birisi olsaydım; burada bir Kabardeye Rusça ve Balkarca öğretirdim, bir Balkara Adıgece ve Rusça öğretirdim, bir Rusa Adıgece ve Balkarca öğretirdim" gibi kısa bir konuşma yaptım.

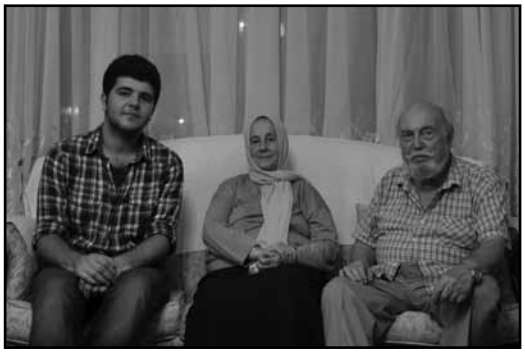

Ertesi günü bir toplantıya gideceğim, tanımadığım bir thamade Şurdum var, onunla tanışacağım. Bir profosör Şurdum var, içeriye girer girmez "Dünkü konuşma hiç hoşuma gitmedi, niye bir Rus Adıgece öğrensin" dedi.

"Bir Balkar cenaze kaldırırken Çerkes adetleri ile kaldırıyor, düğün yaparken Çerkes adetleri ile yapıyor. Biz azız ama kültür bakımından Ruslardan daha ileriyiz. Dünyada bir çok milletten daha ileriyiz. Bizim elbiselerimizi dünyanın bir çok yerinde kabul ettiler. İngiliz sarayında, Fransız sarayında Çerkes elbiseleri giyiyorlar" dedim. "Bu aklıma gelmemişti, haklısın" dedi.

11. Dönem

08.12.1962 – 13.12.1964

Dünya

1963

• 22 Kasım, ABD Başkanı Kennedy öldürüldü.

• SSCB li kozmonot Valentina Tareşkova uzaya giden ilk kadın oldu.

• Vietnam Savaşı ya da II. Çinhindi Savaşı, Kuzey Vietnam, Çin Halk Cumhuriyeti ve Sovyetler Birliği ile Güney Vietnam ve ABD arasında yaşanan savaştır. ABD birlikleri 1963 yılından 1973 yılına kadar savaşa dahil olmuş ve 60.000 askeri ölmüştür. Savaş sonrası Vietnam'dan ülkelerine dönen askerlerin önemli bir kısmı da intihar ederek yaşamlarına son verdiler.

Vietnam 1,5 milyon yurttaşını ve zehirlenerek kullanılamaz hale gelen topraklarının üçte birini yitirmesine rağmen savaştan galip çıktı.

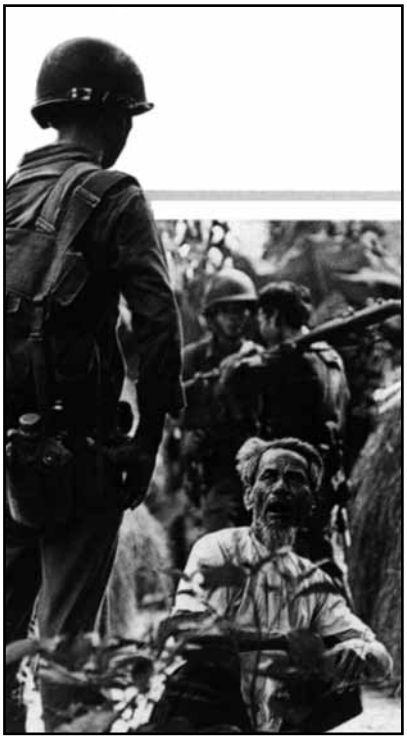

Rakamlarla Vietnam Savaşı (1964-1975)

Vietnamlı kurbanlar	yaklaşık 2 milyon	HAVADAN ATILAN ABD BOMBALARI (1964-1973) (binlerce ton)	
Amerikalı kurbanlar	58 148	Güney Vietnam'da	3 202
		Kuzey Vietnam'da	880
Savaşa katılan ABD'li askerler...	2,5 milyondan fazla	Laos'ta	2 093
		Kamboçya'da	539
Amerika'nın harcamaları (1964-1970)	108,5 milyar dolar		

1964

• Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu.

Türkiye

1963

• Ankara'da AET ile anlaşma imzalandı.

1964

• 6 Ekim, Manyas'ta 7 büyüklüğünde deprem oldu; 23 kişi öldü, 123 kişi yaralandı.

• "Susus Yaz" filmi; Berlin Film Şenliği'nde büyük ödül "Altın Ayı" yı kazandı.

Yönetmen ve Senaryo: Metin Erksan (Necati Cumalı'nın aynı isimli öyküsünden)

Oyuncular: Hülya Koçyiğit, Ulvi Doğan, Erol Taş, Hakkı Haktan, Yavuz Yalınkılıç, Zeki Tüney

Çerkesler

Türkiye

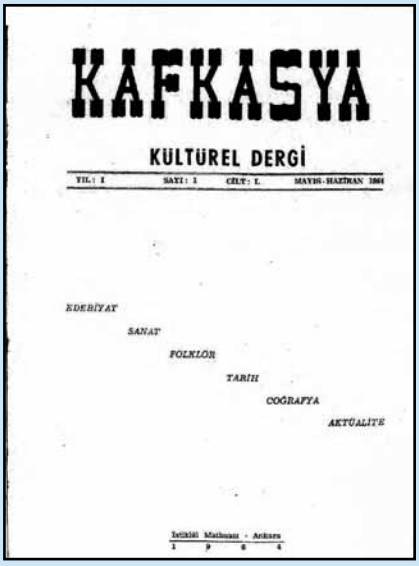
KAFKASYA

KÜLTÜREL DERGİ

YIL: 1 SAYI: 1 CİLT: 1 MAYIS-HAZİRAN 1964

EDEBİYAT

SANAT

FOLKLOR

TARİH

COĞRAFYA

AKTÜALİTE

İstiklâl Matbaası - Ankara

1964

Sahip ve sorumlu yayın Müdürü:
İZZET AYDEMİR

Teknik İşler:
BAYRAM HERGÜNER

Yönetim Merkezi:
Kurtuluş Cevher Sokak No.: 8/C
Ankara

Her çeşit yazışma ve abone adresi:
Yenimahalle Muhaç Sok. No.: 9
Ankara

★

Dizildiği ve basıldığı yer:
İSTİKLÂL MATBAASI

★

ABONE TARİFESİ:
Yıllık Abonesi: 12 T.L.
Yabancı Memleketler: 24 T.L.

★

Gönderilen yazılar ve resimler basılsın veya basılmasın iade olunmaz.

Yayın Komitesi gönderilen yazılarda gerekli düzeltmeleri yapmaya yetkilidir.

Dergide basılan tercüme yazılardan doğacak her türlü sorumluluk çevirene aittir.

Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilmek şartiyle başka yerde yayınlanabilir.

KAFKASYA
İKİ AYDA BİR ÇIKAR
KÜLTÜREL DERGİ
YIL: I SAYI: 1 CİLT: I MAYIS-HAZİRAN 1964

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Yaşar Bir	Başkan
Hayri Domaniç	2. Başkan
Afer Canoğlu	Sekreter
Yılmaz Lo	Muhasip İstifa 20.05.1963
Hasan Yurdakul	Üye
Kazım Öztekin	Üye İstifa 20.05.1963
Nurullah Hızel	Üye Devamsızlıktan istifa etmiş sayıldı 20.05.1963
İzzet Şurdum	Yedekten asil üye 20.05.1963
Erol Karaçay	Yedekten asil üye ve Muhasip 20.05.1963
Zihni Demir	Yedekten asil üye 20.05.1963

Genel Kurul

Genel Kurul dosyası Dernek arşivinde bulunamamıştır.

Karar Defteri

10.12.1962

- Cemiyete hizmeti geçen idare heyeti eski azalarına birer mektup yazılmasına,
- Cemiyete bir daktilo makinası ile lüzumlu kırtasiyenin teminine,

23.03.1963

- Cemiyete gelen İhsan Sabri Çağlayangil'in mektubu okundu. Kendilerine alakalarından dolayı bir teşekkür mektubu yazılmasına,

19.07.1963

- Kafkas tarihi, Kafkas adet ve ananeleri ile alakalı bilumum kitap neşriyat vs. lüzumlu malzemeyi temin etmek üzere üç kişilik bir komisyon kurulmasına,
- Önümüzdeki ders yılında beş talebeye yüzer lira yardım yapılmasına; Eskişehir, Uzunyayla, Düzce, Adapazarı, Maraş vilayetlerindeki mutemet hemşehrilere yazılmak, onların tahkikatlarından sonra kendi mıntıkalarındaki fakir ve fakat mazbut okuma kabiliyeti olup üniversiteye devam etmek havasında olan çocukların isim ve adreslerini istemek suretiyle,

18.11.1963

- Kanada'ya hicret eden hemşehrimiz Murat Yağan'ın milli kıyafet elbiselerinin (sey, kaftan, kalpak, hazır, kama, kemer, mes, pantolon, shargon, kırbaç) Cemiyetimizin ihtiyaçlarına binaen 1250.- liraya alınmasına,
- Bir hemşehrinin kalp hastası kızının ABD'ye gideceğinden aileye 500.- lira yardım yapılmasına,
- Bir İTÜ öğrencisine 1963 Haziran sonuna kadar yurt ücreti olarak ayda 100.- lira yardım yapılmasına,

03.12.1963

- 31.12.1963 günü akşamı yılbaşı münasebetiyle Şehzadebaşı'nda Yeni Saray Salonlarında saat 21 den sabaha kadar muhterem üyelerimizim şerefine çay tertiplenmesine,

18.12.1963

- 31.12.1963 tarihinde kıymetli üyelerimiz için yapılacak olan Yeni Saray Salonlarındaki çayın Kıbrıs olaylarından ötürü geri bırakılmasına ve radyo ile ilan edilmesine,
- Maddi durumu müsait olmadığı cihetle aldığı dikiş makinasının taksit ödemesinde müşkül çektiğinden hemşehrimize 300.- lira yardım yapılmasına,

- Güzel Sanatlar Akademisinde tahsilde bulunan öğrenciye branşla alakalı olarak seramik fırın almak mecburiyetinde olduğundan 500.- lira yardım yapılmasına,

02.01.1964
- Bir öğrenciye yurt için ayda 100.- lira yardım yapılmasına,

17.01.1964
- 17.04.1964 tarihinde Şehzadebaşı Yeni Saray Salonlarında saat 20 den sabaha kadar çay yapılmasına,

23.03.1964
- Beyoğlu Galatasaray Elhamra Pasajındaki satın almak istediğimiz dairelerin İdare Heyetimiz tarafından görülüp beğenildiğinden ve matluba muvafık görüldüğünden aşağıdaki hususların karara bağlanması uygun görüldü;
  a. Adı geçen dairelerin gayemize uygun ve her zaman elde edilemeyecek bir mevkide olduğuna, fiyatının da söylenildiği gibi elverişli bulunduğuna kanaat getirerek, Başkanın üç gün içerisinde malsahibi ile temas etmesine, pazarlığını yapmasına, küçük olan daireye 100.000.- TL, büyük olan daireye 200.000.- TL. ye kadar fiyat vermesine, mezkur dairelerden bir tanesine bağlanmasına, 15 gün opsiyonla 10 veya 15 bin TL. kaparo vermesine kurulumuzca selahiyet verilmesine,
  b. Satın alınmasına karar verilen binanın noksan olan parasının temini için cumartesi günü akşamı balo münasebeti ile toplantıya iştirak edecek olan, yardım yapabilecek arzu ve çaptaki 10 veya 15 hemşehri büyüklerimize o geceden rica etmek sureti ile 29 Mart 1964 günü Park Otelde çaya davet ederek gaye ve teşebbüsümüzün kendilerine izah edilmesine ve acil yardım etmeleri talebinde bulunulmasına ittifakla,

11.04.1964
- Cemiyet lokali olarak satın alınması düşünülen daire için bir teberru kampanyası yapılmasına,

30.04.1964
- İzmir Fakirler Cemiyetinin İstanbul Belediye salonlarında yapılacak olan çaya ekibimizin gönderilmesine,
- Pşımafe Kozok'un hanımı Nefise hanımın hastalığı dolayısı ile İdare Heyetince ziyaret edilmesine,

15.05.1964
- Aidatını vermeyen üyelerin ıskatına ve Genel Kongreye sunulmasına,

20.07.1964
- Rauf Orbay'ın cenazesine çelenk gönderilmesine,

25.08.1964
- Daha evvel alınmış karara binaen Kafkas tarih ve eserlerine ait olan tarih kitap mecmua, elbise ve asarei antika olan milli eşyaların temini için cemiyet azalarına tebliğ edilmesine,
- Her üyenin temin ettiği (asareyi) tarihi eşya ve kitapların şimdilik Hasan Yurdakul'un yazıhanesinde mahfuz edilmek üzere teslim edilmesine,

30.09.1964
- Zelzele dolayısıyla Gönen'de zarar gören hemşehrilerimizin ziyaretine,
- Bir doktor, iki hemşirenin yardım maksadıyla götürülmesine,

20.11.1964
- 06.12.1964 günü Park Otelinde Kongrenin yapılmasına, nisap olmadığı takdirde 13.12.1964 günü Park Otelde yapılmasına,

Yaşar Bir (Ardzınba)
(1921-2001)

1921 yılında Sakarya'nın Hendek ilçesinde doğdu. Babası Kalayık köyünden, Ardzınba sülalesinden Hacı Hasan, annesi Gürcü, Kahveciler sülalesinden Fatma Hanım'dı. İki ablasıyla üç çocuklu ailenin en küçük oğluydu. İlk ve orta öğrenimini Hendek'te gördükten sonra, ailece Adapazarı'na yerleştiler ve orada liseyi dışarıdan bitirdi.

Tek parti iktidarının baskıları sonrası, 1946 yılında Demokrat Parti'nin (DP) Sakarya'da kurulması görevini üstlendi ve 1957 yılına kadar Sakarya DP il Başkanı oldu. Adapazarı'nın il yapılması için çok yoğun uğraş verdi ve Sakarya ismini bizzat kendisi koyarak il olmasını sağladı. 1957 yılından itibaren, partinin bazı hatalarını görerek ve bunu Parti Merkezine ileterek, il başkanlığından ayrıldı. Daha sonra İstanbul'a yerleşti ve 1963 yılında İstanbul Kafkas Kültür Derneği Başkanlığı'na seçildi. Beyoğlu'nda Elhamra pasajındaki bir dairenin dernek için alınmasında girişimde bulunarak, Dernek merkezini buraya taşıdı. Ancak bu daire, çevre konutlarının şikayetleri nedeniyle geri verildi ve daha sonra bugün Bağlarbaşı'nda faaliyet gösteren dernek binası alındı.

1962 yılında farklı siyasi partilerin kurulması sırasında, Ekrem Alican'ın kurmuş olduğu Yeni Türkiye Partisi'nde (YTP) yer aldı. Genel Başkanın hemşehrisi olması bu partide yer almasında etken oldu. 1965 yılında Kafkas Kültür Derneği Halk Dansları Ekibinde faal oyuncu olan Sevgi Tülay Demirel'le evlendi. Eşinin babası Adigelerin Şapsığ kolundan, annesi de Ubıh'tı. Bir kız çocukları oldu. Kızı Berat Bırfın Bir Bayraktar, Marmara Üniversitesi'nde, işletme dalında doktorasını vermiş olup, halen Yar. Doç. olarak çalışmaktadır.

1969 yılında çevrenin de baskısıyla Adalet Partisi'nden Sakarya Milletvekili oldu. Ülkesine ve çevresine yaptığı hizmetlerin çoğunu DP zamanında yaptığından, Milletvekilliği döneminde siyasi çalkantılar ve menfaatlerin ön planda tutulması nedeniyle hedeflediği kadar hizmet edememekten yakınmıştır. Milletvekilliğinden sonraki dönemlerde özel şirketlerde danışmanlık yapmıştır. Özal döneminde, emekli milletvekillerinin içinde yer aldığı Anavatan Partisi Yüksek İstişare Kurulu üyesi olmuştur. İstanbul'da devam eden hayatı boyunca, gerek Kafkas dernek ve vakıflarında, gerekse spor ve sosyal klüplerde faal üye olarak çalışmıştır. Şamil Eğitim ve Kültür Vakfı'nın Kadıköy Bahariye caddesinde bulunan bugünkü merkezinin alınmasında ön ayak olmuştur.

Çevresine, hemşehrilerine hizmet etmekten büyük zevk alırdı. Özel-

likle gençlerin okuyup iyi pozisyonlarda yer almalarından mutlu olurdu. Hayatı boyunca çok kişinin iş sahibi olmasına vesile olmuştur. Yaşam felsefesi, etrafa hizmet etmek ve insanların her türlü sorununa çözüm bulmak için çaba göstermekti. Toplantılarda ve dost sohbetlerinde sık sık, "Kafkas kökenlilerin kabile, boy, sülale gibi ayırımlardan kaçınmaları ve içinde yaşadıkları toprakları kendi vatanları gibi görerek, ellerinden gelen hizmeti yapmaları" gereğini vurgulamıştır. Özellikle de, Kafkas Kültür Dernekleri ve Vakıflarının finansal kaynak yaratma konusundaki sıkıntısını, bağımsız bir işletme kurarak, buradan elde edilecek gelirle giderilmesi konusunda ısrarlarını sıklıkla dile getirirmiştir.

Yaşar Bir, 22.01.2001 tarihinde vefat etmiş, İstanbul Ümraniye Kocatepe mezarlığına defnedilmiştir.

Kaynak: Berat Bırfın Bir Bayraktar

Başkan

Park Otel - 1964

Park Otel - 1964

12. Dönem

13.12.1964 – 31.10.1965

Dünya

1965

• 21 Şubat; ABD de siyahların savunucusu Müslüman lider Malcolm X öldürüldü.

• Keşmir'in kontrolü için Hindistan-Pakistan savaşı başladı.

Çerkesler

Türkiye

Kafkas Kültür Derneği

Derneğin "Kafkas Kültür Derneği" olan adı, Olağanüstü Kongre kararı (27.06.1965) ile "Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği" olarak değiştirildi.

Yönetim Kurulu

Yaşar Bir	Başkan İstifa 10.03.1965
Cahit Çaka	2. Başkan
Hayri Örge	Muhasip
Naci Karaca	Sekreter
Ali Erkan	Üye
Tarık Binat	Üye
Ali Nahabaş	Üye

Murakıp (Denetleme) Kurulu

1.Hayri Domaniç
2.İsmet Haratoka
3.Neşet Özgürel

Genel Kurul

13.12.1964
Park Otel

Tutanaklardan:

- Seza Üçer: Tenkitlerinde kültürel faaliyetlerin noksan yapıldığı ve sadece musiki cephesine inhisar ettirilemeyeceği belirtildi ve bu noksanlığın giderilmesi temennisinde bulundu.
- Yaşar Bir: Tenkide teşekkür etti ve herhangi bir eksikliğin bu kürsüden duyurulmasının faydalı olacağını belirtti. Kültürel faaliyet yönünde hissedilen noksanlığın giderilmesi için musikimizin notaya alınması, edebiyat ve anonim kültür mahsulü eserlerin toplanması için teşebbüse geçildiğini ve bu mevzuda şimdiden temasa geçildiğini belirtti.
- Dilek ve temenniler faslında üyeler;

*Aidatların bir tahsildar vasıtası ile %20 verilerek toplatılması,

*Bir yer temininin zaruriyeti unutulmayarak teberru toplanmasına hız verilmesi,

*Cemiyetin kültürel sahada biraz daha fazla çalışması,

*Üyelerin tanışmalarının yapılacak toplantı ve buna benzer hareketlerle temin edilmesi ümit ve temennilerini sundular.

- Bütçe:

1963 yılı geliri	: 42.526,- TL.
1964 yılı geliri	: 51.937,- TL.
Toplam	: 94.464,- TL.
Gider	: 57.700,- TL.

1965 – Fevkalade (Olağanüstü) Kongre

27.06.1965
Kalamış Sahil Sineması
Divan Başkanı: Ömer Yağan
Katiplikler: Mehmet Yasin Çelikkıran
Yaşar Nogay
Tüzük değişikliği için yapılan kongredir.

Tutanaklardan:

- Tadili istenen 1 nolu madde "Derneğin adı":

Eski tüzükteki dernek adı "Kafkas Kültür Derneği" dir.

İdare heyetinin talep etmekte olduğu yeni isim "Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği" dir.

Bir üye; Dernek hizmetlerinin Türkiye hudutları dışındaki Kafkaslılara da teşmili temennisi, teklif edilen Türkiye kelimesinin bunu tehdit edeceği mülahazası ile "Kafkas Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği" olmasını teklif etti.

Genel Kurul'a katılan 32 üyeden 29 u "Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği" lehinde oy kullandı.

TÜRKİYE KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

(13. Dönem 1965 Olağanüstü GK)

A-Derneğin Adı ve Merkezi

Madde 1- Derneğin Adı: Türkiye Kaf-

kas Kültür ve Yardımlaşma Derneğidir.

Madde 2- Derneğin merkezi İstanbul'dadır. Lüzumunda memleketin münasip yerlerinde şube açabilir.

B-Derneğin Mevzuu ve gayesi:

Madde 3-Üyelerin memleket ve cemiyette yararlı bir hale gelebilmeleri için:

a- Fakir, Kimsesiz, Muhtaç kimselere maddi ve manevi yardım sağlamak.

b- Yaşlı ve kimsesizleri rahat ve huzura kavuşturmak.

c- Mustait ve çalışkan çocukların tahsillerine devamları için gerekli yardımları yapmak.

d- Yabancı dil, Müzik , Daktilo, Dikiş –Nakış, Ev ve El işleri, Folklor, güzel sanatlar ve bunlara benzer sahalarda üyelerimize faydalı olmak.

e- Kafkas tarih hars ve kültürünün derlenerek yayınlanmasını sağlamak.

C-Derneğe giriş ve çıkış:

Madde 4-Derneğin iki türlü üyesi vardır:

a-Tabii üyeleri:

Kökü Kafkaslı olan ve bu cemiyete sempati duyan her vatandaş derneğin tabii üyesidir.

b-Kayıtlı üyeler:

Derneğin kayıtlı bulunan üyeleridir. Kayıtlı üye olmak isteyen vatandaşların reşit olmaları, mahcur ve müflis veya yüz kızartıcı bir cezaya mahkum olmamış bulunmaları, cemiyetler kanunundaki üyelik vazifelerini haiz bulunmaları gerekir.

İsteklilerin iki kayıtlı üyeden referans almaları, muayyen bir aidatı ödemeyi kabul etmeleri ve derneğin tüzüğü icaplarına tamamen uyacağına dair yazılı bir beyanda bulunmaları lazımdır.

Üye adaylarının talepnameleri 15 gün müddetle dernek merkezinde asılı kalır.

Kayıtlı üyelerden herhangi bir itiraz vaki olmadığı takdirde idare heyetinin ilk toplantısında hakkında alınacak kararla üyeliğe kabul edilir.

İtiraz vaki olduğu taktirde bu itirazın müsbet delillere dayanması ve idare heyetince yapılacak tahkikatla subut bulması halinde üye kayıt edilmez.

Dernekten ihraç edilmiş bir üyenin yeniden kaydı yapılmaz.

Madde 5-Tüzüğün aynı

Madde 6-Cemiyet dahilinde siyasetle uğraşanlar, Cemiyet içindeki samimi havayı bozmaya çalışanlar, ikilik yaratmaya kalkışanlar, tüzük icaplarına uymayanlar, veya nihayet mazeretsiz olarak aidatlarını üç ay ödemeyenler çıkarılırlar. Aidatını ödemeyen üyeleri idare heyeti ödemeye davet eder, 30 gün zarfında haklı bir mazereti bulunmadan aidatını ödemeyen üyenin kaydı idare heyetince kapatılır. Bu şekilde üyeliğine son verilmiş olanlar mazeretlerini bildirdikleri takdirde yeniden kayıt ve üyelik formaliteleri yapılmadan aradan geçmiş zaman zarfındaki aidatları tahsil edilmek sureti ile hakları iade edilir.

Dernekten ihraç kararı alınan şahıslara idare heyetince yazılı olarak karar tebliğ edilir.

İdare heyeti kararına karşı alakalı şahıs haysiyet divanına müracaat edebilir.

Divan kararı ile idare heyeti kararı arasındaki aykırılık Genel Kurulda hal edilir.

Madde-7, 8, 9 Tüzükten.

Madde 10-Dernek Organları: Genel kurul, İdare heyeti, haysiyet divanı ve Murakabe organlarından ibarettir.

GENEL KURUL

Madde 11-Genel Kurul derneğin kayıtlı üyelerinden mürekkeptir. Toplantılarda her üye bir oya sahiptir. Üyelerden birinin şahsına müteallik bir hususun müzakeresinde alakalı üye oya iştirak edemez.

Genel Kurulda oy sahibi olabilmek için toplantıdan en az üç ay evvel üyeliğe kayıt edilmiş olmak lazımdır.

Madde 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 Tüzüğün aynı

İDARE HEYETİ

Madde 20-İdare heyeti genel kurul tarafından ve kendi kayıtlı üyeleri arasından bir sene müddetle seçilecek on bir kişiden ibarettir.

Tek senelerde beş, çift senelerde altı üyenin idare heyeti görevleri biter, yerlerine yenileri seçilir. Müddeti hitam bulan üye tekrar seçilebilir.

Başkanın istifası, irtihali ve diğer herhangi bir sebeple çekilmesi halinde ikinci başkan devre sonuna kadar başkanlık görevini yapar.

İdare heyeti üyeliği ve yedek üyelik için müsavi oy almış olanlar arasında kura çekilir.

Madde 21-İdare heyeti kendi aralarında: Bir Başkan, İki İkinci Başkan, Bir Sekreter, Bir Muhasip, Bir Veznedar, Araştırma ve Tetkik, Kültür ve Sanat , Sosyal Yardım, Neşriyat, Bütçe ve Maliye, Kadınlar Kolları ve Folklor Kollarına birer başkan seçer.

Madde 22-den itibaren diğerleri aynen yazılacak.

Madde 22/2: Danışma Kurulu:

Danışma Kurulu İdare Heyeti tarafından muayyen adette olmak üzere aşağıda belirtilen evsafdaki tabi ve kayıtlı üyeler arasından seçilir.

Bilgili ve tecrübeli, Kafkas Kültür ve Harsına bi hakkın vakıf, ilmi, idari ve askeri sahalarda ün yapmış ve memlekette büyük hizmetleri geçmiş, muhitine itimat ve hürmet telkin etmiş üyelerinin arasından idare heyetince teşkil edilir.

İdare Heyeti lüzumunda Danışma kurulunun istişari mahiyette olmak üzere mütealalarına müracaat edebilir.

Madde 22/3: Danışma Kurulunun Görevleri:

İdare Heyetinin soracağı hususlarda mütalaa vermek Derneğin faaliyetlerinde tavsiyelerde bulunmak, lüzum halinde idare heyeti ile istişari toplantılar yapmaktan ibarettir.

Karar Defteri

30.12.1964

- Aytek Namitok ve refikası mezarlarının onarılması için 160 ABD doları üzerinde yapılması gereken masrafın Derneğimizce yapılmasına,
- Folklor ekibini yetiştirmekte olan hocamıza her prova için 50.-TL. verilmesine,

21.01.1965

- Ürdün'ün Ankara sefiri hemşehrimiz Şevket Elmüftü şerefine 21.01.1965 Perşembe akşamı iftar yemeği verilmesine,

26.01.1965

- Dernek için bir adet teyp alınmasına,

10.03.1965

- Dernek başkanı Yaşar Bir'in 5 Mart 1965 günlü 'bundan böyle faal vazife kabul etmemeye üzülerek karar vermiş bulunmaktayım' demek suretiyle İdare Heyeti ve başkanlıktan istifa ettiğine ve hamiş (ek bilgi, ek not) olarak ta Cemiyet Merkezi olarak kullanmakta olduğumuz bürolarını terk etmemiz ve acilen yer temin etmemizin temenni edildiğine dair Dernek İdare Heyetine hitaben yazılmış arzuhal okundu:
- Başkan Yaşar Bir'in arzuhalinde belirttiği hizmetlerin hakikaten şayanı şükran olduğu, Cemiyetin terakkisinde hizmetlerinin büyük yeri olduğu heyetimizce kabul olunmuştur. Vazifeye kabulü veya ademi kabulü herkesin inisiyatifinde olduğu da aşikardır.
- Bu talep karşısında heyetimizi de yeri güçlükle doldurulacak bir azanın istifasının kabulü cihetine gidilmemesi düşünülmekte ise de şahsi hak olması kimsenin zorla çalıştırılmasına imkan olamayacağı arzuhalindeki kati ifadeleri ve Hamişi muvacehesinde bizzarur istifasının kabulüne,

- Geçmiş mesaisinden dolayı kendilerine Dernek adına istifasının kabulü hakkında yazılacak mektupla birlikte teşekkür edilmesine,
- En yakın zamanda bir daire alınmasına, daire alınıncaya kadar Dernek merkezinin Divanyolu Ersoy pasajı K:1 No: B/2-3 deki İdare Heyeti azalarından Naci Karacan'ın yazıhanesine nakline,

13.10.1965

- Senelik Adi Umumi Heyet toplantısının 25 Ekim 1965 gününde, ekseriyet olmadığı taktirde 31 Ekim 1965 günü toplantıya davet edilmesine,

Ön sıra soldan;
Sabri bey (?), Cahit Çaka, Hayri Örge
Arka sıra soldan;
Hakkı Kurmel, Naci Karaca, Yaşar Bir, Tarık Binat, Ali Erkan

13. Dönem

31.10.1965 – 30.10.1966

Dünya

1966

• Christian Barnard, ilk kalp nakli ameliyatını gerçekleştirdi.

• Fransa'da elektrik üretimi için dalga enerjisinden yararlanıldı.

Çerkesler

Türkiye

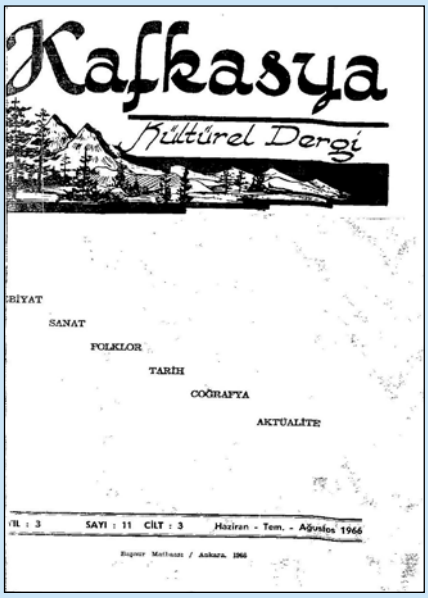

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Cahit Çaka	Başkan
Naci Karaca	2. Başkan / Kadınlar Kolu, Sosyal Yardım, Bütçe ve Maliye
Orhan Özbek	2. Başkan / Tetkik Araştırma, Neşriyat, Folklor, Kültür Kolu
M. Emin Yılmaz	Sekreter
Yılmaz Lu	Tetkik ve Araştırma Kolu Başkanı
Rahmi Tuna	Kültür Kolu Başkanı
Nebahat Sevil	Kadınlar Kolu Başkanı
Osman Çelik	Neşriyat Kolu Başkanı İstifa 09.12.1965
Fazilet Garbon	Sosyal Yardım Kolu Başkanı
Ali Nahabaş	Folklor Kolu Başkanı İstifa 09.12.1965
Hayri Örge	Bütçe, Maliye ve Veznedar
Ömer Yağan	Yedekten asil üyelik 09.12.1965
M. Yasin Çelikkıran	Yedekten asil üyelik 09.12.1965

Genel Kurul

31.10.1965

Divan Başkanı: Vasfi Güsar
Katipler : Mehmet Yasin Çelikkıran
Yılmaz Özgür

12. Dönem Faaliyet Raporundan:

- İlk toplantıda 10.12.1962 gününden itibaren mevcut kararlar bulunabilmiş, hiç bir kararda üyelerimizin üyeliğe kabulü hakkında sarahate rastlanmamış olduğundan yeniden üye kaydı yapılmış ve heyetimizce üyeliği kabul kararı verilmiştir.
- Derneğimizin miktarı 100 leri aşan kitapları muhtelif yerlerde bulunmakta, elbiseler iğreti olarak bir handa tamir ettiğimiz küçük bir odada perişan halde bulunmaktadır. Bu perişan halimiz idare heyetimizi bir bina almaya zorlamıştır.
- İdare heyetimizin Derneğe kazandırdığı tek başarı eskisine nazaran daha mütekâmil ve şumullü bir tüzüğün hazırlanması ve fevkalâde umumi heyetimizce kabul edilmiş olmasını telâkki ediyoruz.
- Maruz faaliyetlerimizi kâfi görmeniz çalışmalarında çok yalnız kalmış olmamız sebebiyle kendimizi muvaffak olamamış İdare Heyeti olarak huzurunuza çıkmış olmaktan üzüntümüz büyüktür.

Tutanaklardan:

- Kenan Şah: "Gençlik olarak dergi çıkardık, idare heyetinden 4000 lira yardım gördük, bu geri istendi."
- Vasfi Güsar; "Dergiyi kendisinin çıkardığını ve cemiyetten yardımın çok cüzi olduğunu" söyledi.
- Tacettin Tok; "Derginin Turancılık gayesi taşıdığını ve bunun çok mahzurlu olduğunu" belirtti.
- Osman Çelik; "Dergi siyasi faaliyette bulunamaz, bu aşikar. Fikirlerin bütününün doğru olamayacağı gerçek. Bahsedilen Turancılığın mevcud olmadığını" söyledi. "Gençlerin ideolojik sapkınlıkla itham edilmesi çok acıdır. Muvaffak olmak için büyüklerin böyle ithamlar yerine eğitmeleri gerekir" dedi.
  İdare Heyeti azası Naci Karaca tenkidlere cevap verdi; "Derginin cemiyetle ilgisinin bulunmadığını, İdare Heyetinin en büyük arzusunun gençlerle istişarelerde bulunulmasını tasvip ettiklerini" söyledi.
- 1966-67 tahmini bütçe; Derneğe ait bir bina talep ve arzusu nedeniyle geniş tutuldu: 357.000.- TL.

Karar Defteri

06.11.1965

- Cemiyetin ihtiyacı olan bir adet daktilonun alınması için Hayri Örge'nin vazifelendirilmesine,

13.11.1965

- Cemiyete alınması istenen binanın İdare Heyeti azaları tarafından görülmesine,

27.11.1965

- Bina olarak alınmak istenen Çarşıkapı'daki yer rıza göstermediğinden bütün üyeler tarafından bina aranmasına,

09.12.1965

- Osman Çelik ve Ali Nahabaş'ın mazeretsiz toplantılara iştirak etmedikleri, aynı zamanda Osman Çelik'in Erzurum'a tayin edilmiş olduğu müşahade ve anlaşılmış olduğundan tüzüğün 25. maddesi gereğince müstafi addedilmelerine, yedek üyelerden Ömer Yağan ve M. Yasin Çelikkıran'ın asil üyeliklere alınmasına,
- Vatan caddesindeki binanın satın alınması ve pazarlığının yapılması ve bulunabilecek mimarlar yardımı ile kullanış gayesine uygun şekilde tadili hakkında mimarların görüşünün alınmasına,

15.01.1966

- Cemiyetin yıllık balosunun Taksim Belediye Gazinosu'nda 2 veya 3 Nisan 1966 tarihinde yapılmasına,

19.02.1966

- Taksim Belediye Gazinosu'nda gün müsait olmadığından, balonun Pera Palas salonlarında 23 Nisan 1966 günü yapılmasına,

24.09.1966

- Pınarbaşı'nda Derneğimize bağlı bir şube kurulması hakkında vaki müteşebbis heyet talebinin yerine getirilmesi mevzusunda gerekli tetkikatı yapmak üzere Derneğimiz üyelerinden Av. Hayri Domaniç, Av. Hakkı Kurmel ve Av. Naci Karaca'dan müteşekkil heyete mütalaa verilmek üzere vazife verilmesine,
- Pınarbaşı'ndan Derneğimize teberruda bulunan zevat isimlerinin bir dergide neşrinin temini için İdare Heyeti azalarından M. Yasin Çelikkıran'a selahiyet verilmesine,
- Pınarbaşı'na Derneğimizi temsilen giden heyete gösterilen yakın alaka ve yardım dolayısı ile Pınarbaşı'ndaki şahıslara teşekkür mektubu yazılmasına,
- Yıllık Umumi Heyet Toplantısının 23.10.1966 günü, nisap olmadığı takdirde 30.10.1966 günü yapılmasına,

Cahit Çaka

Emekli general. Kafkas Kültür Derneği üyesi, yazar. İzzet Aydemir tarafından yayınlanan Kafkasya Kültürel Dergisi'nin 48. Sayısında 2 Haziran 1925 tarihinde İstanbul'da vefat ettiği bildirilmiş.

Yüzbaşı ve Kurmay Binbaşı olduğu yıllarda "Askeri Mecmua" da askeri konularda yirmiye yakın yazısı ve ayrıca 1948 yılında "Tarih Boyunca Harp ve Kadın" isimli bir kitabı (150 sayfa – Askeri Basımevi) yayınlanmıştır.

Üst sıra soldan;
Ali Erkan, Yaşar Bir, Tarık Binat
Alt sıra soldan;
Hakkı Kurmel, Cahit Çaka,
Naci Karaca

Kafkasya Kültürel Dergi
S:11 – Haz.-Tem.-Ağustos 1966

† Türkiye İstanbul Kafkas Kültür ve yardımlaşma Derneği tarafından 3/temmuz/1966 pazar günü (Küçüksu-Anadolu Hisarındaki) Göksu deresi Dört kardeşler kır gazinosunda büyük bir yaz gezisi tertip edilmiş geziye kalabalık bir hemşehri topluluğu katılmıştır. Tebrik ederiz.

*
**

† 31/Temmuz/1966 pazar günü İstanbul Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği tarafından Heybeliada Zeytinlik Bahçesinde sabahtan akşama kadar devam eden bir kır gezisi tertip edilmiştir. Gezi neş'e içerisinde geçmiştir. Tebrik ederiz.

*
**

† 29/Ağustos/1966 pazartesi akşamı İstanbul'da Harbiye spor ve sergi sarayı yanındaki açık hava tiyatrosunda tertip edilen Türkistan, Ural, Azerbeycan,, Kırım, Batı Trakya ve Kafkasya Halk oyunları festivaline Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği ile Kuzey Kafkas Kültür Derneği Müştereken katılmışlar ve ekibimiz büyük başarı kazanmıştır. Tebrik ederiz.

B İ L G İ L E R

1.Mızıka,akordiyon,ip,top,pilli teyp ve diğer eğlence müzik aletlerinin biribirine güvenmeden sahip olanların beraberinde getirmesi rica olunur.
2.Göksu Deresi dört Kardeşler Gazinosuna Anadolu Hisarı ve Küçüksu vapur İskelesinden yirmi dakikada yaya gidilir.Evvela Yeni Mahalle sorulur, Panayır yeri ve Futbol sahaları geçilerek Yeni Mahalle Camiine gelinir. Camii sol kolda bırakılarak dereboyunu takip eden yol güzergahından dere nihayetine varılır.Gazino 50 metrelik dışbudak ağaçları altındadır.
3.Küçüksu ve Anadolu Hisarına vapur saatleri:
Köprü Eminönü İskelesinden :7.00-8.00-9.00-10.00-11.00-12.00- 13.00
Beşiktaş " :7.15-8.15-9.15-10.15-11.15-12.15- 13.15
4.Üsküdardan kara vasıtası ile gelecekler için:
Her 10 dakikada bir Beykoz belediye otobüsleri kalkar.Ücret 70 kr.tur. Göksu Otobüs durağında inilmelidir.Dolmuşlar 150 kr.tur.
5.Hususi araba ile gelenler Göksu otobüs durağını geçince sağı takip ederek Yeni Mahalle Camii yanından dere sonuna kadar girebilir.Yollar muntazamdır.Gazinonun içine kadar vesait girer.
6.Yeni Mahalle Camii yanında çarşı vardır.Her türlü meyve sebze ekmek oradan temin edilebilir.
7.Gazinonun temiz soğuk çeşmesi vardır.O gün için yalnız Cemiyetimiz için tutulmuştur.Kahvaltı başına 75 er kuruş ödenecektir.

22.05.1966 - Kemerburgaz

14. Dönem

30.10.1966 – 05.11.1967

Dünya

1967

• Arap – İsrail Savaşı (Altı Gün Savaşı):

İlk saldırıyı İsrail yaptı. 5 Haziran 1967 sabahı İsrail uçakları, Mısır, Suriye, Ürdün ve Irak havaalanlarını bombardıman etmeye başladı. 16 Mısır havaalanı kullanılmaz hale getirilmiş ve 280 Mısır, 52 Suriye, 20 Ürdün ve birçok Irak uçağı yerde tahrip edilmişti. Tahrip edilen Arap uçaklarının sayısı o gün 400'ü aşmış bulunuyordu.

10 Haziran günü Sovyetler Amerika'ya, İsrail ilerlemesi durdurulmadığı takdirde "askeri harekât" dahil gerekli tedbirleri alacaklarını bildirdi. Bu sırada İsrail kuvvetleri, Şam'a 40 mil mesafedeki Kuneitra'ya girmiş bulunuyordu. İsrail ile Suriye arasındaki ateşkes ile "Altı Gün Savaşı" sona erdi

Savaşın sonu Araplar için tam bir hezimetti. 1967 zaferi ile İsrail, topraklarını dört misli daha genişletmiştir. Gazze ve bütün Sina Yarımadası ile Golan Tepeleri İsrail'in eline geçmiş, Şeria Nehri, Ürdün ile İsrail arasında sınır olmuş, Doğu Kudüs İsrail'in eline geçmiştir.

Golan Çerkeslerinin büyük kesimi ABD'ye yerleşmiştir.

• 21 Nisan; Yunanistan'da askeri darbe gerçekleştirildi ve Askeri Cunta yönetime el koydu.

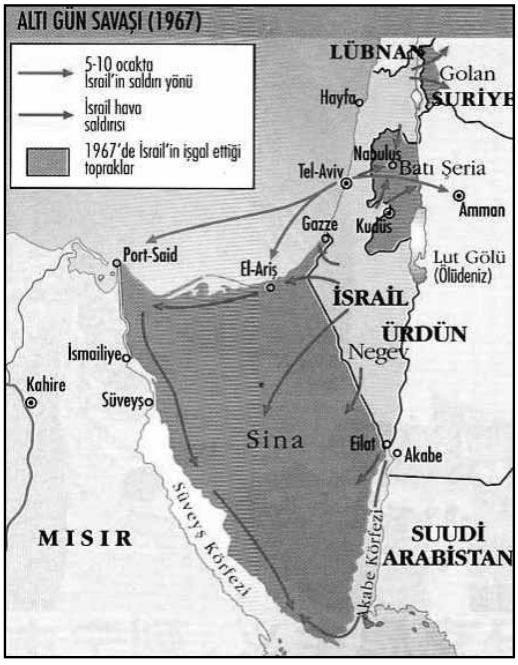

Türkiye

22 Temmuz 1967

• Mudurnu - Sakarya Depremi; yerel saatle 18:56'da Bolu'nın Mudurnu ilçesinde meydana gelen deprem. Büyüklüğü 6,8 olan bu depremde 89 kişi öldü, 7116 bina hasar gördü.

Çerkesler

Türkiye

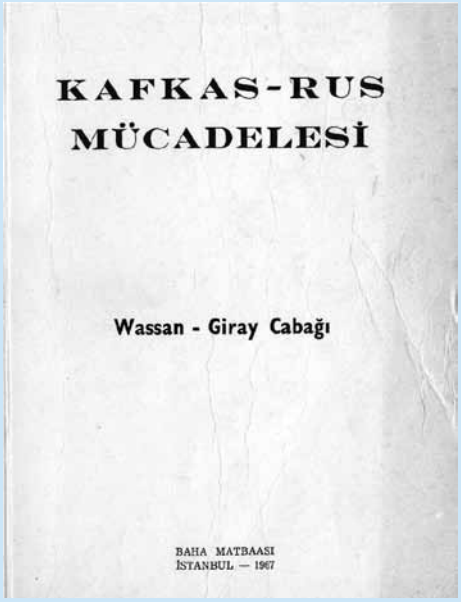

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Hayri Domaniç	Başkan
Naci Karaca	2. Başkan
Murat Öğün	2. Başkan
M. Yasin Çelikkıran	Genel Sekreter
Hayri Örge	Muhasip ve Veznedarlık
İstiklal Bulut	Üye / Kadınlar Kolu Başkanı
Muzaffer Big	Üye / Kültür Kolu Başkanı
Tacettin Tokoğlu	Üye / Neşriyat Kolu Başkanı
Ziyaettin Yıldırımgeç ve Ömer Yağan	Sosyal Yardım Kolu Başkanı
Ömer Yağan	Üye / Tetkik Araştırma Kolu Başkanı
Orhan Özbek	Üye
Yasin Çelikkıran ve Murat Öğün	Folklor Kolu Başkanı

Murakıp (Denetleme) Heyeti

İsmet Haratoka
Sait Şurdum
Vasfi Güsar

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu)
Cemal Kayalar
Kemal Kazak
Hakkı Kurmel

Genel Kurul

30 Ekim 1966
Divanyolu Ersoy Pasajı, K:1
No:4/B - Sultanahmet

Divan Başkanı	: Hayri Domaniç
Başkan Yardımcısı	: Murat Öğün
Katiplikler	: Yılmaz Özgür – Dinemyis Atbakan

13. Dönem Faaliyet Raporundan:

Kısa da olsa maziye sahip derneğimiz muhtelif isimler ve tüzükler değişikliğinden sonra Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği adı altında ve bu tüzüğü ile ilk Adi Umumi Heyet Toplantısını yapmaktadır.

Derneğimiz kurulalı beri en mühim mesele olarak bir yurt yapımı ve bir lokal temini olduğunu zikretmeyi zait buluyoruz. Hepimizin malumudur. Bu maksadın tahakkuku zamanında İstanbul'da tahsil etmekte olan gençlerimizden bir grup İdare Heyetimize müracaatta bulunarak bizden müsaade ve toplanacak paranın yurt teminine harcanması için teminat istediler. Tüzük ve muhterem azalarımızın imkânları nisbetinde söz verdik. Aralarında teşkil ettikleri genç heyet para temini için Pınarbaşı'na gittiler. Planlı ve programlı kesif bir faaliyet gösterdiklerini işittik. Bilahare İdare Heyetimizden birkaç aza Pınarbaşı'na giderek bu faaliyetlere iştirak ettiler. Bazı güçlüklerle karşılaşmış olmalarına rağmen yine de bilançoda görüleceği veçhile bir gelir temin ettiler.

Bu arada çok isabetli ve hayırlı bu teşebbüslerinden dolayı çok kıymetli genç üyelerimizi takdirle huzurunuzda kendilerine dernek adına teşekkür ederiz.

Şurasını da arzetmeyi lüzumlu bulduk. Gençlerimizin bu hayırlı teşebbüsü üzerine derneğimiz İdare Heyeti azalarından Naci Karaca gençlerimize toplantıda hazır bulunacağını vaad ettiği halde telefon ve mektuplarla yapılan muhaberede anlaşamamaları yüzünden vaadini tahakkuk ettirememiştir. Mahallinde bu vaade istinad eden gençlerimiz ziyaretin vaki olmaması sebebile güç durumlara düştüklerini beyan etmişlerdir. Pınarbaşı büyüklerinin bu endişelerini bertaraf etmek maksadı ile bu mevzuda cereyan eden hadiseleri arzettik.

Tutanaklardan:

- Tüzük icabı eski idare heyetinden beş kişinin otomatikman şimdiki seçilecek idare heyetiyle müşterek çalışacağı kongreye anlatıldı.

Karar Defteri

12.11.1966

- Müzakereler neticesinde Cevat Adapazarlı'dan alınmasına karar verilen Elhamra Pasajı'ndaki dairenin

noterden satış vaadi suretiyle alınmasına,
- Dernek merkezinin Elhamra Pasajı üstüne nakledilmesine, vilayete bildirilmesine,

25.03.1967
- Mecmua mevzuunun Derneğin konusu olmadığına,

24.07.1967
- Suriye ve Ürdün'deki ırkdaşlarımıza bir yardım mevzuu için görüşme açılmış ve Türkiye'de tahsilde bulunan öğrencilere yardım yapılmasına,
- Adapazarı ve Düzce'ye zelzele dolayısı ile geçmiş olsun için gidilmesine,
- Müteakip toplantıda teferruatlı görüşmek üzere lokal bedelinin ödenmesi için bir faaliyet gösterilmesine,

02.10.1967
- Ekim ayının 27 sine rastlayan günde Cemiyet lokalinde Yıllık Umumi Kongrenin yapılmasına o gün ekseriyet teşkil edilemediği taktirde nisap ne olursa olsun Kongrenin 5 Kasım 1967 günü aynı yerde yapılmasına,

15. Dönem

05.11.1967 – 16.03.1969

Dünya

1968

• Dünya çapında protestolar yapıldı. 68 kuşağı hareketi.

1968 in ilk aylarında üniversitelerde gençlik protestosu olarak başlayan hareket, Dünya ölçeğinde önemli bir yeniden yapılanma hareketine dönüştü.

• 4 Nisan; ABD de siyah lider Martin Luther King bir suikast sonucu öldürüldü.

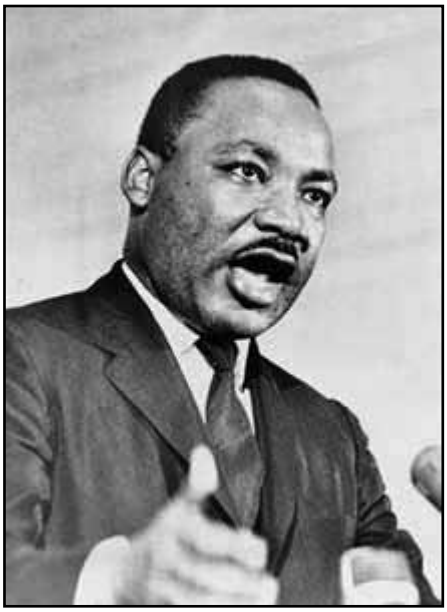

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Cemal Kayalar	Başkan İstifa 17.11.1967
Ömer Büyüka	I. Başkan Vekili Başkan 17.11.1967 İstifa 17.02.1968
Hayri Domaniç	II. Başkan Vekili I.Başkan Vekili 17.11.1967
Sait Şurdum	Genel Sekreter
Hakkı Kurmel	Tetkik ve Araştırma Kurulu Başkanı İstifa 20.04.1968
Hayretin Örge	Veznedar ve Muhasip
A. Sait Tekin	Kültür Kolu Başkanı
Nazmiye Tuğ	Kadınlar Kolu Başkanı
Naci Karaca	Neşriyat Kolu Başkanı II. Başkan Vekili 17.02.1968
Ziya Yıldırımgeç	Sosyal Yardım Kolu Başkanı
Cahit Beşgür	Folklor Kolu Başkanı II. Başkan Vekili 17.11.1967 Başkan 17.02.1968
Mehmet Yasin Çelikkıran	Yedekten asil üye 17.02.1968
Murat Öğün	Yedekten asil üye 20.04.1968

Murakıp (Denetleme) Heyeti

İsmet Haratoka
Ünal Nartok
Bayar Polat

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu)

Vasfi Güsar
Cahit Çaka
Emin Tataroğlu

Genel Kurul

5 Kasım 1967
Tutanaklardan:

- Uzunyayla'dan 11.000.- ve 12.500.- Lira teberru geldiği kayıtlara geçmiş.
- Seyfettin Dinar; Cemiyet kolu olarak bir gençlik teşkilatının kurulmasını talep etti.

Denetleme Kurulu raporundan:

120.402,01.- Lira gelir,
9.397,16.- Lira gider,
91.854,35.- Lira bankalarda,
19.150,50.- Lira muhtelif alacaklar.

Karar Defteri

17.11.1967

- Lokalin açık tutularak, kabil olduğu kadar üniversite talebelerine lisan dersleri verdirilmesine,
- Talebelerin Cemiyet lokalinde dans ve kültür faaliyetlerinde bulunmasında serbest olmalarına,

04.05.1968
- Bina bedelinin ikmali için üyelerden bir defaya mahsus teberru istenmesine,

07.09.1968
- Dernek binasının bedelinin ödenmesi için vadesi yaklaşmış olduğundan İdare Heyetinin 14.09.1968 günü fevkalade toplantıya çağrılmalarına,

28.12.1968
- Bina satın almak için 1966 senesinde yapılan noterden satış mukavelesi gereğince hareket edilip mülk sahibi Cevat Adapazarlı'ya yazı veya telgraf çekilmesine, bakiye kalan 100.000 TL. nin verileceğinin bildirilmesine,

11.01.1969
- Daire satıcısı Cevat Adapazarlı'nın Derneğimize tahsis edilen 502 numaralı dairenin altındaki kendi ikametine tahsis edilen daire sakinleri, diğer daire sakinleri Cemiyet faaliyetlerinin rahatsız ettiği mülahazası ile, kabilse ve İdare Heyetince tasvip edilirse satıştan feragate dair sulh teklifi müzakere edildi. Müzakereler sonucunda asgari anlaşma şartı olarak Derneğimizce Cevat Adapazarlı'ya ödenen elli bin liranın tamamının tahsili mütalaa edilmiştir. Bununla beraber iki yıldır satıcı nezdinde kalan elli bin liranın piyasa faiz tutarı ile mezkur dairenin bu günkü muhtemel satış bedeli farkı ve Cemiyetimizin yirmi yedi aylık kiracı sıfatı ile istifadesi mukayese ve mütalaa edilerek, satıştan rücu talebinde bulunan sayın Cevat Adapazarlı'dan munzam ve münasip bir ödeme yapmasının talebine ittifakla,

23.02.1969
- Cemiyet Kongresinin 9 Mart günü, nisap dolmadığı takdirde 16 Mart günü yapılmasına,
- Mevcut imkanlarla bir bina alınmasına ekseriyetle karar ve bu hususun yerine getirilmesi konusunda hazırlık yapmak üzere bir komite görevlendirilmesine,
- Bina bulununcaya kadar Elhamra'da oturulmasına,

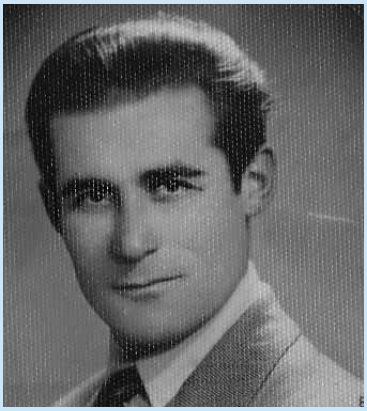

Hüseyin Cahit Beşgür
1928 – 2012

Babası Bahri Beşgür, annesi Vuga Gubate. 1 Temmuz 1928 de Kayseri ili Pınarbaşı ilçesinde doğdu, 2012 de İzmir'de vefat etti. İlkokulu Pınarbaşı'nda, ortaokulu Kayseri'de, liseyi Kayseri Lisesinde, üniversiteyi İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesinde bitirdi. Askerliğini Sivas'ta yaptı.

İhtisasını Şişli Etfal Hastanesinde yaptı ve burada kalp ve akciğer hastalıkları uzmanı olarak çalıştı. İzmirli Belkıs Gümüşdiş hanımla evlendi.

1969 yılında Amerika Birleşik Devletlerine göç etti. New York City Brooklyn de Memorial hastanesinde operatör doktor olarak çalıştı. Emekli olduktan sonra Philadelphia Ambler kasabasına yerleşti.

New Jersey'de bulunan Adıge Khase'nin (CBA) çalışmalarına da aktif olarak katılan H. Cahit Beşgür 17 Mart 2012 tarihinde İstanbul Alman Hastanesinde vefat etti.

Kaynak: Faruk Beşgür

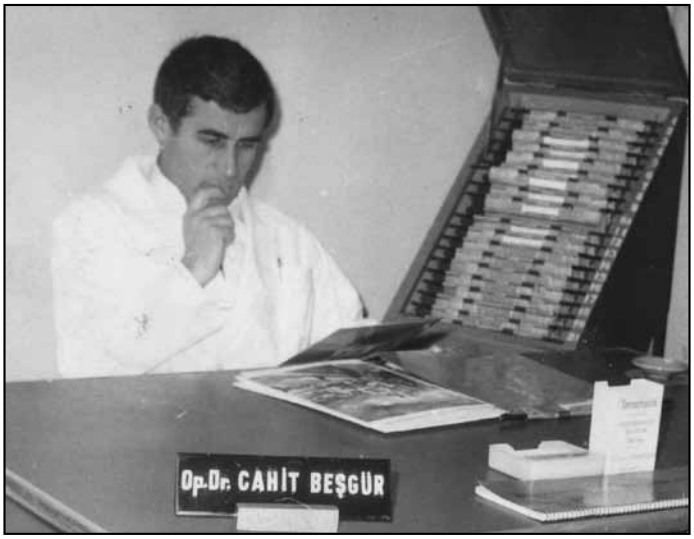

19 Ekim 1968
Şehzadebaşı Yenisaray Düğün Salonu

16. Dönem

16.03.1969 – 22.03.1970

Filo protestolarına katılanlara Taksim'e yapılan saldırı sonucu 2 kişi yaşamını yitirdi

ABD Denizcileri Dolmabahçe'de karaya çıkartılmıyor

Dünya

18 Nisan 1954

• 21 Temmuz; Ayda yürüyen ilk insan: Neil Armstrong.

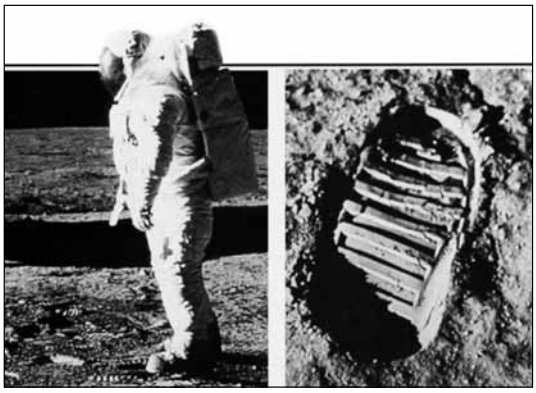

• Yaser Arafat, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün lideri seçildi.

• Fransa ve Büyük Britanya ortak yapımı ilk süpersonik uçak Concorde'nin ilk uçuşu gerçekleşti.

Türkiye

1969

• İstanbul'a gelen 6. Filo protesto edildi, Dolmabahçe'de eylem yapıldı.

Çerkesler

Türkiye

Kafkas Kültür Derneği

Kafkas Kültür Derneğinin halen yerleşik olduğu dairenin (üst salon) satın alındığı dönemdir.

Yönetim Kurulu

Dr. Cahit Beşgür	Başkan İstifa 12.07.1969
Av. Naci Karaca	2. Başkan
Prof. Dr. Hayri Domaniç	2. Başkan
Sait Şurdum	Genel Sekreter Başkan 12.07.1969
Asım Boran	Muhasip
Yılmaz Özgür	Kültür ve Sanat Kolu Başkanı
Murat Öğün	Sosyal Yardım Kolu Başkanı
Ömer Büyüka	Araştırma ve Neşriyat Kolları Başkanı
Fahri Özen	Veznedar Genel Sekreter 12.07.1969
Lisan Merzey	Bütçe ve Maliye Kolu Başkanı
Nazmiye Tuğ	Kadınlar Kolu Başkanı
Yılmaz Lu	Yedekten asil üye 12.07.1969

Seçilenler: Fahri Özen, Yılmaz Özgür, Lisan Merzey, Asım Boran, Ömer Büyüka.

Diğer YK üyeleri Tüzük gereği önceki dönemden.

Murakıp (Denetleme) Kurulu:

Ömer Yağan
Emin Tataroğlu
Hayri Örge

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu):

Nedime Tambi
Vasfi Güsar
Emir Domaniç

Genel Kurul

16 Mart 1969
İstiklal cad. Elhamra pasajı K. 5 No. 502
Divan Başkanı: Ömer Büyüka

15. Dönem Faaliyet Programından:

Çalışmalarımızı üç gurupta toplayıp arzetmek daha yerinde olur kanaatindeyiz:

1- Dernek binasının borcunu karşılamak için yapılan faaliyetler: Bunların başında Adana iline kadar uzanan yardım kampanyası, aidat toplanması, duvar takvimi çıkarılması, yılbaşı balosu ve piyango tertibi gelmektedir. Bu çalışmalar sonucunda derneğe cem'an 69.641,88.- lira gelir sağlanmıştır.
2- Sosyal faaliyetler: Elde mevcut imkânlar nisbetinde bir kaç öğrencinin dernekte yatıp kalkmaları ve Anadolu'dan gelip yardım talebinde bulunan hemşehrilerimize de yardım yapılarak kısa sürede olsa demekte kalmaları temin edilmiştir.
3- Folklor faaliyetleri: Bu çalışmalara 40 kadar genç kız ve erkek üyelerimiz katılmıştır.

Tutanaklardan:

- Dernek mülkü satın alınması için ön ödeme olarak verilen 50 bin TL. daire sahibi ile yaşanan anlaşmazlık sonucu geri alındı. Kasada mevcut 90 bin TL. ile başka bir daire satın alınmasına karar verildi ve dört kişi görevlendirildi.

- Divan Başkanlığına, gündeme eklenmesi için; tüzüğe bir madde ilavesi önerisi ile Kerami Polat ve Erol Temiz dilekçe verdi. Rahmi Tuna ve Tacettin Tok lehte söz aldı.
  R. Tuna; "Tüzüğümüzde çeşitli kollar mevcut olmasına rağmen Gençlik Kolu yoktur. Genç kitle cemiyetten soğuyor, kaçıyor. Gençler faal kişi olarak sorumluluk istiyor. Çalışmak istiyor."
  T. Tok; "Daha evvel de bu teklif getirildi, fakat bazı faaliyetlerle aksatıldı. Bu Cemiyet kültür Cemiyetidir. Bütün faaliyetleri gençleri ilgilendirir. Gençlerle ilgilenmek isteniyorsa bu teklif kabul edilsin."
  Usul hakkında söz alanlar; "Kanunen mümkün olmadığını, tüzük tadilatı için gazete ilanı gerektiğini" söylerken teklif sahipleri "Konunun gündeme alınması ve görüşülmesini, tadilin sonra da yapılabileceğini" söyleyip ısrarcı oldular.
  11 e karşı 49 oyla gündeme alınması kabul edildi.
  Gençlik teşkilatının kurulması hakkında İdare Heyetine vazife verildiği kongrede ittifakla kabul edildi.
  - Bütçe - Gerçekleşen: 120.402.- TL

1969 Olağanüstü GK

27.04.1969

Fatih – Müge Düğün Salonu altında

Valilik Makamına
03.05.1969

Derneğimizin 27.04.1969 tarihinde yapmış olduğu Olağanüstü Kongre; Tüzüğümüze aşağıdaki yazılı maddenin eklenmesine karar vermiş olduğundan gereğine müsaadelerinizi arz ederim.

İdare Heyeti Başkanı
Dr. Cahit Beşgür

Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin tüzük ve talimatnamesinde öngörülen gayelerin gerçekleştirilmesi için yapılacak faaliyetlerde, dernek organları ile birlikte çalışmak üzere bir gençlik teşkilatı kurulur.

Karar Defteri

22.03.1969

- Umumi Heyet kararı gereğince Tüzüğe bir madde ilavesi için Fevkalade Umumi Heyet Toplantısı yapılmasına, toplantı gününün bilahare tespitine,

15.06.1969

- Gençlik Teşkilatının teklifi üzerine kurulduğu bildirilen Takvim Komitesi adına üyelerimizden Erol Temiz teklifi müzakere olundu. Beyana göre 365 sayfalık, her sayfasının ön ve arkası Kafkas tarihi, kültürü ve evkatla dolu şekli kendilerince tanzim edilmiş takvimin çıkarılması ve baskıdan evvel tetkik edilmesi uygun görüldü.

12.07.1969

- Dernek Başkanımız sayın Dr. Cahit Beşgür'ün Amerika'ya yerleşmesi sebebi ile istifa ettiği görülmüş,
- Üyelerden Sait Şurdum'un tespit ederek teklif ettiği Bağlarbaşı'nda yapılmakta olan bir sinemanın üstündeki salon, lokal, düğün salonu olarak işletilmeye elverişli 175 m^2 lik yerin görülmesine ve fiyat hususunda mal sahibi ile muvafakat hasıl olduğu taktirde satın alınmasına mevcudun ittifakı ile karar verildi.

25.07.1969

- 12.07.1969 tarihindeki kararda mevzubahis olan binanın alınması için maliki Saim Işıkel ile görüşülüp;
- En geç Ocak 1970 de teslim etmek şartı ile marley döşemesi hariç, kalorifer, teklife göre yapılacak tadilat dahil olmak üzere peşin 140.000,- TL., ödeme şeklinin ise; mukavele yapıldığı sırada 10.000,- TL. kaparo, binanın lokal tavan betonu dökülürken, tapu muamelesi ve mülkiyetin cemiyet üzerine in-

tikali ve tescili anında 90.000,- TL. ve geri kalan 40.000,- TL. nın da şartlara uygun olarak binanın teslimi (ve iskan müsaadesi) ile birlikte ödenmesine,

- Vadeli olduğu taktirde 160.000,- TL., ödeme şeklinin ise; mukavele yapıldığı sırada 10.000,- TL. kaparo, binanın lokal tavan betonu dökülürken, tapu muamelesi ve mülkiyetin cemiyete intikali ve tescili esnasında 50.000,- TL., en geç Ocak 1970 de binanın teslimi anında 50.000,- TL. ve geri kalan 50.000,- TL. nın da her üç ayda 5.000,- TL. ödemek suretiyle 30 ayda tamamlanmasına (marley döşeme de dahil),

20.08.1969

- İmza sirkülerinin hukuki formalitesinin tamamlanarak hazırlanamaması sebebiyle bankadan para çekerek 10.000,- TL. ödemek suretiyle bir bağlantı yapılamadığından mal sahibi Saim Işıkel'in bu gerekçe ile satış vaadinden vazgeçtiği öğrenilmiştir. Bu itibarla mazeretlerimizi dermeyan ederek muhtelif metot ve vasıtalarla Saim Işıkel'in ikna edilmesine ve binanın alınmasının teminine ve bu iş için Sait Şurdum'un bizzat veya münasip göreceği kimselerin de iştiraki ile görevlendirilmesine,

06.09.1969

- Muhtelif tavassutlarla mal sahibinin ikna edildiği, ancak komple müstakil bir inşaat olarak yapılmış planda lokal katının kat irtifakının kurulması ve planda arzumuza uygun olarak yapılan ve mümkün olan tadilat dolayısıyla 5.000,- TL. masraf yaptığını ileri sürerek bu masrafın evvelce tespit edilen ve mutabık kalınan 140.000.- TL. peşin fiyatın üzerine ilave edilmesini şart koşmakta olduğundan, bütün ısrar ve tavassutlara rağmen kaldırılamayan bu şartın; gayrı menkul fiyatlarının süratle arttığı, buna rağmen nakit paranın aynı oranda değerinden kaybettiği, devalüasyon ihtimalinin de kuvvetli bulunduğu ve Cemiyetin binaya olan ihtiyaç ve zarureti de göz önünde tutularak mezkür şartın kabul edilerek mukavelenin ve tapu-tescil muamelesinin icrası için faaliyete geçilmesine ittifakla,

23.09.1969

- Lokalin tapu muamelesi için Tapu Sicil Muhafızlığına müracaat edildiğinde Derneğin tapu alabilmesi için Vilayetten bir belge getirilmesi gerektiğinden bu mevzuda yapılan müracaatlar esnasında mezkür belgenin İçişleri Bakanlığının müsaadesi ile mümkün olacağı öğrenilmiş, muamelenin bir an önce bitmesi için Fahri Özen evrakı takip etmek üzere Ankara'ya gönderilmiştir.

04.10.1969

- 26.09.1969 günü Saim Işıkel ile buluşularak Tapu Sicil Muhafızlığına gidilerek Üsküdar Altunizade mah. Nuhkuyusu cad. Pafta no: 208/197 Ada no: 11 Parsel no: 87 sayılı arsadan 20/100 payının Derneğe tescili yapılarak tapusunun alındığı ve aynı gün Osmanlı Bankası Taksim şubesinden 50.000,- TL. lık 25.09.1969 tarih ve 060738 sayılı çekinin Saim Işıkel'e verilerek anlaşmaya göre ilk taksitin ödenmiş olduğu,
- Tavan betonunun döküldüğü müşahede edilmesi üzerine mukavele gereğince 03.10.1969 tarih ve 060741 sayılı 48.000,- TL. lık banka çekinin keza satıcı Saim Işıkel'e verildiği görülmüştür.
- Geri kalan 47.000,- TL. borcumuzun tedariki için üyelerimizden nakden teberru toplanmasına veya bono alınmasına mevcudun ittifakı ile,

18.10.1969

- Hemşerilerimizden Milletvekili seçi-

len Şevket Doğan, Hayrettin Nakipoğlu, Yaşar Bir ve Güngör Hun'a birer tebrik mektubu yazılmasına,

10.01.1970

- Bankada toplanan paradan borcumuza mahsuben 25.000,- TL. nın Dernek binası için satıcı Saim Işıkel'e verilmesine, bu suretle ödenen miktar 123.000,- TL. na baliğ olduğundan geriye kalan 22.000,- TL. borcumuzun da mukaveleye göre ödenebilmesi için bütün imkanlardan faydalanılmasına,
- Yeni bina oturulacak hale geldiğinden, 11.01.1970 günü Elhamra Pasajı'ndaki yerden taşınılmasına,
- 25.01.1970 günü yeni binada bir açılış töreni yapılmasına ve bunun için bütün üye ve hemşerilerin haberdar edilmesine,

01.02.1970

- Lokal masraflarının bir kısmını karşılamak üzere, yapılacak olan aile toplantılarında kişi başı (çocuklar hariç) birer lira teberru alınmasına;
  çay: 25, kahve: 50, gazoz: 60, coca cola - pepsi cola - fruko ve benzerlerinin 75 Kr. tan satılmasına, tavla – satranç ve damadan saat başına 100 Kr. alınmasına,
- Derneğin açacağı lisan, matematik ve fizik, kimya kursları için saat başına üyelerden 5 TL., üye olmayanlardan 10 TL. Derneğe gelir maksadıyla teberru istenmesine,

01.03.1970

- Adi Genel Kurul Toplantısının 15.03.1970 günü Dernek lokalinde, nisap temin edilemediği taktirde 22.03.1970 günü aynı yerde yapılmasına,
- Genel Kurul Toplantısında Tüzük tadilatının da görüşülmesine,

M. Sait Şurdum

Şurdum ailesi

M. Sait Şurdum
1919-2006

1969-1972 yılları arasında İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nde başkanlık görevini üstlenen Mehmet Sait Şurdum, 19 Mayıs 1919'da İstanbul'da doğdu. Çengelköy Askeri Lisesi ve Harp Okulu'ndaki eğitiminin ardından 1941 de Jandarma subayı olarak orduda göreve başladı. Amasya'da Teğmen olarak görev yaptığı sırada Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinden Merhum Cevdet Karaçay'ın kızı Bedriye Hanımla evlendi. Ordu ilinin Mesudiye ilçesinde görevli iken kızı Günsel, Samsun'un Çarşamba ilçesinde görevliyken oğlu Sadi doğdu. Daha sonra, Maraş'ın Andırın, Van'ın Tatvan ve Hakkari'nin Beytüşşebap ilçelerinde görev yaptı. 1956 da İstanbul'a tayin oldu. 1960 da Yarbay rütbesinde ordudan ayrıldı. Sonraki yıllarda, İstanbul'da ve İzmit'te çeşitli kurumlarda Sivil Savunma Uzmanı olarak görev yaptı.

Çok güzel ata binen ve at üstünde uzun yolculuklar yapan, evinde yumuşak huylu, sevecen bir aile reisi ve baba olan Sait Şurdum, işinde son derece ciddi, disiplinli, otoriter ve korkusuzdu. Andırın'daki görevi sırasında, "Hacı Uçkaç" lakabı ile yıllardır çevreye korku salmış kişiyi, aylar süren geceli gündüzlü takip sonucu yakalamış olması ile o yörede hala şükran ile anılmaktadır. 1960 askeri darbesi sonrasında, binlerce subay emeklilik için istifa dilekçesi vermiş iken, dilekçe vermeyen üç subaydan biri de Sait Surdum idi ve bu üç subayın da emekli edilmesi için ayrıca yasa çıkarılmıştı.

M. Sait Şurdum, Çerkes Toplumu ve Kültürüne hizmeti ilke ve yaşam biçimi edinmiş bir aileden gelmekteydi. Babası Ahmet Ali Şurdum, 1897 yılında 7 yaşında iken, ağabeyi ve erkek kardeşi ile birlikte, Kabartay – Balkar Federe Cumhuriyeti'nin Nalçik şehri yakınlarındaki Zeyko köyünden Anadolu'ya gelmiş, Bandırma'nın Sığırcı Köyü'ne yerleşmiş, Bursa Askeri Lisesi ve Harp Okulu Eğitimi sonrası Osmanlı Ordusunda subay olarak görev almış, 1912 de Asteğmen iken Balkan Harbi'nde, I. Dünya Savaşı sırasında Bağdat'ta ve daha sonra İstiklal Savaşı sırasında olmak üzere çeşitli cephelerde savaşmış, Bağdat cephesinde sırtına saplanan mermiyi ömrünün sonuna kadar taşımış, 2 madalyası ve Gazi unvanı olan bir subaydı. 1934 de çıkan kanunla soyadlarının alınması sırasında ısrarcılığı ile sülale adı "Şurdum"u soyadı olarak yazdırmıştır. Ahmet A. Şurdum, ordudan ayrılıp, Konya'ya yerleştikten sonra, Çerkes Kültürüne hizmetlerine başlamış, Polonya'da çıkan Kafkas Dergisine yazılar göndermiş, gelen dergilerin ilgililere ulaşmasında aracı olmuştur; 1938 yılında İstanbul'a yerleştikten sonra evi, haftada bir Çerkeslerin toplandığı, hatta Ürdün ve Suriye'den gelenlerin Dernek Merkezi sandıkları mekan haline gelmiştir; haftalık toplantılar

eve sığamayacak kalabalığa ulaşınca, bir dernek kurmak üzere hazırlıklar başlatılmış, fakat, Azerbaycanlı ve Dağıstanlıların ağırlıkta olduğu Kafkasya'dan gelen halkların "Dosteli Yardımlaşma Derneği" ni kurmaları üzerine, o derneğe kaydolmuş, derneğin 1951 deki genel kurulunda dernek isminin "Çerkes Derneği" olarak değiştirilmesi önerisinde bulunmuş fakat genel kuruldan bu karar çıkmamıştır. Yani, bugünkü İstanbul Kafkas kültür Derneği'nin kuruluşu aşamasında ve 1954 yılında vefatına kadar olan yıllardaki faaliyetlerinde Sait Şurdum'un babası Ahmet A. Şurdum'un katkıları olmuştur. Sait Şurdum'un kardeşi Mesut Celalettin Şurdum, aynı dernekte çeşitli dönemlerde yönetim kurulu üyesi ve başkan olarak görev yapmış, 40 yıl yaşadığı Almanya'nın Münih kentinde 1968 yılında "Kuzey Kafkas Milli Derneği"ni kurmuştur. Ressam olan diğer kardeşi İhsan Gazi Şurdum, İstanbul Kafkas Kültür Derneğinin ilk üyeleri arasındadır.

M. Sait Şurdum'un Dernek başkanlığı sırasında gerçekleştirdiği en önemli hizmet, evini ipotek etme derecesinde kararlılığı ve ekibi ile birlikte yürüttüğü uzun ve başarılı bir kampanya sonucu, 1970 yılında Bağlarbaşı'ndaki dernek merkezinin üst katının satın alınmış olmasıdır. Böylece, dernek merkezinin sahibi olunmuştur.

Çerkes toplumunda M. Sait Şurdum'u tanımış olanlar; O'nu, kazanç ve mal hırsı olmayan, insanlara karşı art niyeti ve kırgınlık yaratıcı tavırları olmayan, sade, samimi, dürüst, aşırı ideolojik olmamakla birlikte Kafkas kültürünü benimsemiş ve bu kültüre içtenlikle hizmet eden, etki altında kalmadan görevinde kararlılıkla ilerleyen, tüm etkinlik ve harcamaların kayıtlarını ciddi şekilde tutan, sorunlara pratik ve eğlenceli çözümler üreten bir kimse olarak anmaktalar.

Ömrü boyunca her 19 Mayıs'ta doğum günü kutlanan M. Sait Şurdum, 2006 yılının Nisan ayında unutulmamak üzere aramızdan ebediyen ayrılmıştır.

Kaynak: Günsel Şurdum Avcı

Temmuz 1969 Mezunlar gecesi
Ürdünlü öğrenci ve konuklarla

1969 – Büyükada

Yenisaray Düğün Salonu

1969

Soldan üçüncü Rauf Borey

Ürdünlü Doç. Rauf Borey'in konuk edildiği gece
20 Şubat 1970

Dernek Açılışı
1970

17. Dönem

22.03.1970 – 21.02.1971

Çerkesler

Türkiye

kamçı
aylık siyasi gazete
ABHAZYA
Muhtar Sovyet Sosyalist
CUMHURİYETİ
DURUM
Sergiden İzlenimler

kamçı
aylık siyasi gazete
Kuzey Kafkasya'da Bugünkü İdari durum
DURUM
Tarihi Bir Vesika

kamçı — Aylık Siyasi Gazete ☆ Sahibi: Ali ERKMEN ☆ Sorumlu Müdürü: Fahri ÖZEN Sekreterler: Yaşar Kemal AKSOY, Fikri DUMAN ☆ Genel Haberleşme ve Abone Adresi: P.K.: 1119 Karaköy - İST. ☆ Fiatı: 250 Kuruş ☆ Yıllık Abone Bedeli - 12 Sayı - 20.— TL. ☆ Gazetemize gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez ☆ Yayınlanan yazılar kaynak gösterilmeden iktibas edilemez ☆ Dizgi ·· Tertip: BAŞARAN Matbaası ☆ Baskı: HAŞMET Matbaası.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Sait Şurdum	Başkan
Hayri Domaniç	2. Başkan
İsmail Güvercinci	2. Başkan
M. Yasin Çelikkıran	Sekreter
Yılmaz Özgür	Muhasip
Ömer Büyüka	Üye
Nazmiye Tuğ	Üye

Murakabe (Denetleme) Heyeti

Ömer Yağan
Emin Tataroğlu
Hilmi Asena

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu)

Vasfi Güsar
Kazım Öztekin
İzzet Şurdum

Genel Kurul

Kafkas Kültür Derneğinin Bağlarbaşı'nda satın alınan yerinde yapılan ilk Genel Kurul

22 Mart 1970

Üsküdar–Bağlarbaşı, Nuhkuyusu cad. No: 128-2 Dernek Lokali
Divan Başkanı: Vasfi Güsar

Tutanaklardan:

- Dernek merkez ve lokali için 133 bin TL. ödendi, 12 bin TL. ödeme kaldı.
- Yeni Tüzük oylamaya sunuldu ve ittifakla kabul edildi.
- Dilekler faslında folklor hocasına maaş verilmesi teklif edildi ve kabul edildi.

16. Dönem Faaliyet Raporundan:

-Folklor çalışmalarına ancak yeni dernek binasına taşındıktan sonra başlanılabilmiştir. Halen 20 kadar kız ve erkek genç her Pazar ve gerektiğinde hafta ortası Çarşamba günleri de çalışmaktadır.

Önerge:

Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Normal Genel Kurul Başkanlığına
İstanbul, 22 Mart 1970

Halen Derneğimizin, Kafkas Folklorunu layıkıyla temsil edebilecek güçlü bir Folklor Ekibine sahip bulunmadığı, lüzumlu ve faydalı olmasına rağmen bu konuya gereken önem verilemediğinden dolayı, yetersiz kalmış Folklor Ekibimi-

zin, şahısların nüfuz ve inisiyatifleriyle, Dernek gayesiyle bağdaşmayacak yer ve şe-killerde gösteri yapmasının Dernek bütünlüğünü zedeleyici bir amil olacağı tabii bir vakıadır.

Bu itibarla Folklor meselesinin gündeme alınarak Genel Kurul'da görüşülmesini ve çalışmaların ayrıca tanzim edilecek bir yönetmelikle düzenlenmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

NOT: Lüzumu halinde ele alınmak üzere bu konuda hazırlanmış bir yönetmelik taslağı da ilişikte arzedilmiştir.

FOLKLOR YÖNETMELİĞİ*

1- Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Kafkas Folklorunu yaşatmak ve temsil etmek gayesiyle Tüzük gereğince folklor çalışmaları yapar ve ekipler yetiştirir.

2. Folklor çalışmaları, Yönetim Kurulu adına, görevlendireceği bir üyenin nezareti ve sorumluluğu altında yürütülür.

3- Folklor Yöneticiliği ile Ekip Hocalığı aynı şahısta toplanabilir.

4- Folklor Yöneticisi ve Ekip Hocası, tam yetki sahibi olup çalışmaların disiplinli ve verimli olması için lüzum görecekleri her türlü tedbirleri alabilirler. Her hangi bir anlaşmazlık halinde, Ekip Elemanları, Yönetici veya Ekip Hocasına kat'i surette muhatap olmayacaklar, ancak şikayet, dilek ve temennilerini tek müracaat mercii olan Yönetim Kuruluna intikal ettireceklerdir.

5- Folklor Ekibi, Kafkas örf, adet, hars ve kültürünü yansıtacak tarzda ve kabiliyette yetiştirilmelidir.

6- Folklor Elemanları, Kafkas Toplumuna folklor açısından hizmet ve o toplumu her şeyiyle temsil eden yetişmiş, görevli ve sorumlu üyelerdir. Yönetim Kuruluna kayıtsız şartsız bağlıdırlar. Yönetim Kurulunun tasvibi, kararı ve resmi yazısı olmaksızın gerek ferden ve gerekse gurup halinde hiç bir yerde milli kıyafetle gösteri yapamazlar. Ancak Yönetim Kurulu kararıyla dernek gecelerinde ve kardeş derneklerle işbirliği halinde münasip yerlerde gösteri yapabilirler.

7- Mazeret bildirmeyerek çalışmalara gelmeyen veya geç gelen eleman yönetim Kuruluna bildirilir. Yönetim Kurulu hakkında karar alarak gerekli işlemi yapar.

8- Bu maksatlarla hizmet etmek için ekibe girmek isteyen her üye, çalışmalara başladığı andan itibaren bu yönetmelik hükümlerini aynen kabul etmiş addolunur.

22 Mart 1970

*33 imzalı önerge ile Genel Kurul'a teklif ve kabul edildi.

Karar Defteri

22.03.1970

- 22 Mart 1970 günü yapılan Adi Genel Kurul Toplantısında, eski İdare Heyetince yeniden hazırlanıp Genel Kurulun tasvip ve onayına sunulan Dernek Tüzük taslağı Genel Kurul mevcudunun ittifakıyle kabul edildiğinden, kanuni formalitenin sonuçlandırılmasına,

29.03.1970

- 12 Nisan 1970 akşamı Şişli Düğün Salonu'nda Çağlayan Gecesi düzenlenmesine,

03.05.1970

- 11 Mayıs gününü anma maksadıyla 10 Mayıs 1970 günü saat Dernek lokalinde bir toplantı yapılmasına,

20.09.1970

- Sıkıyönetim, her türlü dernek faaliyetlerini yasaklamış olduğundan, Yönetim Kurulumuz 7 Haziran 1970 tarihinden bu güne kadar toplanamamıştır.
- Üyelere yazılacak mektupta, Dernek binası için teberruda bulunanların be-

lirtilmesine ve kendilerine teşekkür edilmesine, kalan borcumuzun bir an önce ödenebilmesi için el birliğiyle çalışılmasına,

01.11.1970

- Ankara Kuzey Kafkas Kültür Derneğinin daveti üzerine 15.11.1970 günü Ankara'da yapılacak Dernek ilgilileri toplantısında; Yönetim Kurulumuz üyelerinden M. Yasin Çelikkıran'ın Derneğimiz temsilcisi olarak görevlendirilmesine,

06.12.1970

- 15 Aralık 1970 tarihinde İstanbul Spor ve Sergi Sarayında, Ankara Kuzey Kafkas Kültür Derneği ile müştereken yapılması uygun görülen folklor gösterisi …,

10.01.1971

- 1971 yılı Adi Genel Kurul Toplantısının 14.02.1971 günü Dernek lokalinde, şayet nisap temin edilemediği takdirde 21.02.1971 günü yapılmasına oy birliğiyle,

KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ TÜZÜĞÜ

A-DERNEĞİN ADI VE MERKEZİ:

1. Derneğin adı, Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği'dir. Merkezi İstanbul'dadır. Gerekli gördüğü yerlerde Şubeler açabilir veya temsilcilikler bulundurabilir.

B-DERNEĞİN MEVZUU VE GAYESİ:

2. Derneğin gayesi ve Mevzuu, üyelerinin kültür seviyelerini yükseltmek ve onları topluma daha yararlı insanlar haline getirmek için:

a- Üyelerinin ve ailelerinin kültürlerini arttırıcı her türlü faaliyette bulunmak,
b- Fakir, kimsesiz, yaşlı ve muhtaç üyelerini huzura kavuşturmak, manen ve maddeten yardımlaşmak,
c- Zeki ve çalışkan çocuklara tahsil imkanı hazırlamak,
d- Bu cümleden olmak üzere, öğrenci yurtları ve çeşitli kurslar açmak,
e- Konferans, seminer, açık oturum, bilgi yarışması, müsamere, gece, çay, bal, kır gezintileri vs. tertiplemek,
f- Yabancı dil, dikiş-nakış, ev ve el işleri, daktilo, folklor, müzik, güzel sanatlar ve bunlara benzer sahalarda gerekli her türlü çalışmayı yapmak,
g- Kafkasya ve Kafkasyalılarla ilgili olarak gerekli her türlü ilmi, tarihi, edebi ve kültürel çalışmalar yapmak veya bu maksatlarla çeşitli araştırma ve yayın büroları veya komisyonları kurarak Kafkas, Hars ve kültürünü derleyip yayınlamak
h- Bütün bu faaliyetlerin yürütülebilmesi için lüzumlu gayrimenkulleri edinmek, kiralamak, kiraya vermek ve her türlü tasarrufta bulunmaktır.

C-DERNEĞİN TUTUMU:

Madde 3- Dernek Cemiyetler Kanununun 9.maddesindeki yasaklara uyar ve hiçbir zaman siyasetle uğraşmaz.1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin ve TC. Anayasası'nın fertlere ve toplumlara tanıdığı hakları savunur. Düşünce ve inançlarından dolayı fertler arasında ayırım gözetmez. Fertlerin ve toplumların Hürriyet içinde kendilerini geliştirmeleri ilkesine bağlıdır.

D-ÜYELİK:

Madde 4-Derneğin iki türlü üyesi vardır:

1- Tabii Üye: Dernek tüzük ve programlarını, Kafkas adet ve annelerini benimseyen herkes derneğin tabii üyesidir.
2- Kayıtlı Üyeler: Derneğin kayıtlı bulunan üyelerdir. 18 yaşını bitiren her tabii üye derneğe kayıt olabilir. Her üye, kayıt tarihinden itibaren bu tüzük hükümlerini aynen kabul etmiş addo-

lunur ve tüzüğe aykırı davranışlarda bulunmaz.

Kayıtlı üye olmak için Dernek Yönetim Kuruluna yazılı olarak müracaat edilir. Dilekçe sahibi, kimliği ve hayatı hakkında kısa bir bilgi ile kendisini tavsiye edebilecek iki kayıtlı üyeyi referans verir. Üyeliğe kaydolabilmek için iki kayıtlı üyenin tavsiyesi ve Yönetim Kurulu'nun kabulü şarttır.

Üye adaylarının talepnameleri 15 gün müddetle Dernek Merkezinde asılı kalır. Bu müddet içinde kayıtlı üyelerden herhangi bir itiraz vaki olmadığı takdirde Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında hakkında alınacak kararla üyeliğe kabul edilir.

Kayıtlı üyelerden itiraz vaki olduğu takdirde bu itirazın müspet delillere dayanıp dayanmadığı Yönetim Kurulu'nca tahkik edilir, subut bulması halinde üyeliğe kabul edilmez.

Yönetim Kurulu her müracaat edeni üye kabul etmeye mecbur değildir. Üyeliğe kabul edilmeyen dilekçe sahibi, Genel Kurul'da Yönetim Kurulu kararına itiraz edebilir. Genel Kurul kararı kesindir.

E-AİDATLAR:

Madde 5-Kayıt esnasında 5 TL. giriş aidatı alınır. Aylık aidat her üyenin kendi isteğine göre bir lira - on lira arasında değişir. Son üç aylık aidatını ödemiş bulunan üye, Genel Kurul toplantılarına katılamaz. Ancak en geç toplantı gününde, geçmiş aidat borçlarını tamamen ödemek suretiyle katılabilir.

F-ÜYELİĞİN SONA ERMESİ:

Madde 6-Üyelik vasfının son bulması, üyenin kendi isteği ile ayrılması veya üyelikten çıkarılması şeklinde olur.

a- Üyelikten ayrılma: Üye Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirmek suretiyle istediği zaman üyelikten ayrılabilir. Ancak ayrılış tarihine kadar olan aidat borçlarını tamamen ödemeye mecburdur.

b- Üyelikten çıkarılma: Derneğin gayesine aykırı hareket eden, dernek dahilinde siyasetle uğraşan, davranışlarıyla derneğe zarar veren ve nihayet üç ay aidat ödememiş bulunan üyelere önce yazılı bir ihtarda bulunulur, devamı halinde Yönetim Kurulu, üyelikten çıkarılmaları talebiyle Haysiyet Divanı'na yazılı olarak müracaat eder. Haysiyet Divanı kararına Genel Kurulda itiraz edilebilir, Genel Kurul Kararı kesindir.

Herhangi bir yolla üyelik vasfı sona erenlerin, dernekle her türlü ilişkileri kesilir. Ancak, kendi isteği ile ayrılan veya aidatını ödememesi sebebiyle üyelikten çıkarılanlar, tekrar kaydolmak için müracaat ederlerse, mazeretlerinin makul bulunması halinde aradan geçen zaman zarfındaki aidatları tahsil edilmek suretiyle, yeniden kayıt formaliteleri yapılmaksızın, üyelik haklarını geri alabilirler. Bunların dışında bir sebeple üyelikten ihraç edilenler, Derneğe tekrar üye olamazlar.

G-DERNEĞİN ORGANLARI:

Madde 7-Derneğin Organları şunlardır:

1- Genel Kurul
2- Yönetim Kurulu
3- Denetleme Kurulu
4- Haysiyet Divanı
5- Gençlik Kolu
6- Şubeler ve Şube Organları
7- Temsilcilikler

1-GENEL KURUL:

Madde 8-Genel Kurul, derneğin en yetkili organıdır. Dernek Merkezine kayıtlı üyelerle, şubelerden gelen delegeler ve şube olmayan yerlerdeki Temsilcilerden ibarettir.

Toplantılarda her üye bir oya sahiptir. Üyelerden birinin şahsına müteallik bir hususun müzakeresinde ilgili üye oylama iştirak edemez. Genel Kurul toplantısına iştirak edebilmek için en az bir ay evvel üyeliğe kaydedilmiş olmak lazımdır.

Genel Kurulun Toplanması ve Çalışma Tarzı:

Madde 9-Genel Kurul Toplantıları, normal ve fevkalade olmak üzere iki türlüdür:

a- Normal (adi) Genel Kurul Toplantıları, senede bir defa Kasım ayı içinde, Yönetim Kurulu'nun veya Denetleme Kurulu'nun daveti ile yapılır.

b- Fevkalade Genel Kurul Toplantısı ise, kayıtlı üyelerin 1/5 nin yazılı talebi üzerine veya doğrudan doğruya Yönetim Kurulu'nun daveti ile yapılır.

Toplantıdan en az beş gün evvel, toplantı günü, yeri ve saati, İstanbul'da münteşir, asgari iki gazete ile ilan olunur. Ayrıca keyfiyet, mahallin en büyük mülki amirine yazı ile bildirilir. Toplantılarla ilgili hususlarda, bu tüzükte sarahat bulunamazsa, Cemiyetler kanunundan ve TBMM İç Tüzüğünden faydalanılır.

Genel Kurul Toplantısının yapılabilmesi ve karar alınabilmesi için, mevcut üyelerin en az yarıdan bir fazlasının huzuru gerekmektedir. Ekseriyetin sağlanamaması halinde Genel Kurul, en az üç gün evvel ilan edilmek ve evvelki toplantıdan en çok bir hafta sonra olmak üzere ikinci bir toplantıya davet olunur.

Bu ikinci toplantıda üye adeti ne olursa olsun mevcudun ekseriyeti ile toplantı icra edilir ve karar alınır.

Ancak tüzük tadiline ve Derneğin feshine karar verilebilmesi için yapılacak ilk Genel Kurul toplantısında üyelerin en az 2/3 sinin huzuru şarttır. Bu suretle nisap sağlanamadığı takdirde yukarıdaki hükümler gereğince Genel kurul ikinci defa toplantıya davet olunur. Bu toplantıda mevcut üye sayısı ne olursa olsun tadil ve fesih konusunun görüşülmesi caizdir. Ancak bu hususta alınacak kararda mevcut üyenin 2/3 sinin ittifakı lazımdır.

Genel Kurul Toplantısı, Yönetim Kurulu başkanı tarafından açılır. Toplantı nisabı anlaşıldıktan sonra üyeler arasında bir başkan, bir ikinci başkan ve iki katip seçilerek Kongre Divanı teşkil edilir. Zabıtlar da katipler tarafından tutulur.

Genel Kurul müzakere zabıtları ve kararlar, Kongre Divanınca imzalanarak dernekte saklanır.

Tüzük değişikliği açık oyla, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Haysiyet Divanı seçimleriyle Genel Kurulca lüzum görülecek diğer hususlar gizli olarak oylanır.

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri:

Madde 10-Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

1. Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu raporlarını incelemek ve bu Kurulları ibra etmek veya haklarında dava açmaya karar vermek,
2- Derneğe kabul edilmeyen veya dernekten çıkarılanların itirazlarını inceleyerek karara bağlamak,
3- Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Haysiyet Divanı üyelerini seçmek,
4- Derneğin kanuni veya ihtiyari organlarına tevdi edilmemiş bulunan işleri görmek, bu uzuvların yetkilerini daraltmak veya genişletmek,
5- Tüzüğün tamamını veya bir kısmını değiştirmek,
6- Derneğin feshine karar vermek ve fesih halinde tasfiye memurları seçmek ve bunları yetkilerini tesbit etmek,

II-YÖNETİM KURULU:

Madde 11-Yönetim Kurulu, Genel

Kurul tarafından ve kendi üyeleri arasından bir sene müddetle seçilen yedi asil ve beş yedek üyeden ibarettir. Yönetim Kurulu kendi aralarından bir başkan, iki ikinci başkan, bir sekreter ve bir muhasip seçer. Yönetim Kurulu muhtelif kararların yerine getirilmesi işini bir veya birkaç kişiye ayrı ayrı veya müstakilen tevdi edebilir.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri:

1- Derneğin yıllık faaliyet planını hazırlamak ve uygulamak,
2- Genel Kurulca verilecek kararların icrası için gerekli tedbirleri almak,
3- Üyelik için vaki müracaatları incelemek ve karara bağlamak,
4- Gençlik kolunun faaliyetlerine nezaret etmek, ihtiyaçlarını karşılamak ve denetlemek,
5- Şubeler ve Temsilciliklerle gereken ilgiyi kurarak Derneğin bilcümle işlerinin iyi yürümesini, hesapların düzgün tutulmasını, kayıtların doğruluğunu temin etmek, tüzük ve kanunlar gereğince tutulması gereken defterleri muntazam bir şekilde tutmak, her türlü sarfiyatı kontrol etmek, derneğin para ve mallarını hüsnü muhafaza eylemek ve en makul şekilde tasarruf etmek,
6- Derneğin maksadını temin için istihdam edilmesi gereken memur ve müstahdem kadrosunu yapmak, ücretlerini tesbit ve onları tayin ve azletmek,
7- Dernek üyeleri arasında meydana gelmesi mümkün ve muhtemel ihtilafları muslhane bir şekilde halletmek,
8- Genel Kurul'a arzedilmek üzere tetkikleri, raporları, hesap ve bilançoyu hazırlamak,
9- Adi ve Fevkalade Genel Kurul Toplantılarının gündemlerini tesbit ve tüzük gereğince Genel Kurulu toplantıya davet etmek.

Yönetim Kurulu Toplantıları:

Yönetim Kurulu Dernek Merkezinde en az 15 günde bir defa toplanır. Makul bir mazerete istinat etmeksizin birbiri ardınca üç defa toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır. Bu takdirde yedek üyeler oy sırasıyla Yönetim Kurulu üyesi olur.

Yönetim Kurulu toplantılarında oturumları başkan veya bakanın bulunmaması halinde ikinci başkanlardan biri idare eder. Başkan göreceği lüzum üzerine Yönetim Kurulunu her zaman toplayabilir.

Yönetim Kurulu toplantılarında ekseriyet şarttır. Karar ekseriyetle verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın teklifi kabul edilir. Alınan kararlar Karar Defterine yazılır ve hazır bulunan üyeler tarafından imza edilir. Alınan kararlara muhalif veya müstehrif olanlar ihtilaf veya istihkaf sebeplerini yazarak imzalarlar.

Madde 12-Yönetim Kurulu üyeleri kanun ve tüzüğe aykırı olarak verdikleri kararlardan ve yaptıkları işlerden müteselsilen mes'uldürler.

Yönetim Kurulu faaliyetlerinin daha iyi yürümesi ve daha faydalı işler yapılabilmesi için, istişari mahiyette olmak üzere, lüzumu halinde bir Danışma Kurulu teşkil edilebilir. Danışma Kurulu, bilgili ve tecrübeli, Kafkas Kültür ve Harsına bihakkın vakıf, ilmi, idari ve askeri sahalarda ün yapmış, çevresinde itimat ve hürmet telkin etmiş yaşlı üyeler arasından seçilir. Ve lüzumuna binaen Yönetim Kurulunun daveti ile toplanır. Yönetim Kurulunun soracağı hususlarda mütalaa ve tavsiyelerini bildirirler.

III-DENETLEME KURULU:

Madde 13-Dernek faaliyetlerini devamlı surette iştirak etmek üzere Genel Kurulu tarafından bir sene müddetle

seçilen üç asil ve iki yedek üyeden ibarettir. Denetleme Kurulu en az dört ayda bir toplanarak hesapları kontrol ve rapor eder. Genel Kurul normal zamanında toplantıya çağrılmamış ise Denetleme Kurulu re'sen Genel Kurulu toplantıya davet eder.

IV-HAYSİYET DİVANI:

Madde 14-Genel Kurul tarafından bir sene müddetle seçilen üç asil ve iki yedek üyeden ibarettir. Aralarından bir başkan ve bir sekreter seçerler. Yönetim Kurulunun ihraç taleplerini ve diğer anlaşmazlıkları inceler ve karara bağlar.

V-GENÇLİK KOLU:

Madde 15 Gençlik Kolu, gençleri ve öğrencileri dernek faaliyetlerine daha aktif olarak iştirak ettirmek amacıyla kurulmuş, hükmi şahsiyeti olmayan, dernek bünyesinde bir kuruluştur. Derneğin 30 yaşından küçük üyelerinden meydana gelir.

Organları:

a- Genel Kurul: Gençlik koluna kayıtlı üyelerden ibarettir. Dernek Genel Kurul toplantısını müteakiben toplanır. Çalışma ve toplanma şekilleri, Dernek Genel Kurulunun çalışma ve toplantılarını tanzim eden hükümlere göredir.

b- Yönetim Kurulu: Gençlik Kolu Yönetim Kurulu, Gençlik Kolu Genel Kurulunca bir sene müddetle seçilen 7 asil ve 5 yedek üyeden ibarettir. Yönetim Kurulu kendi aralarından bir başkan, bir ikinci başkan, bir sekreter ve bir muhasip seçer. Başkan, Gençlik Kolunu temsilen Dernek Yönetim Kurulu toplantılarına katılır, faaliyet planlarını takdim eder ve bunlar için tahsisat talebinde bulunur. Gençlik Kolu Yönetim Kurulu, folklör ve kültürel faaliyetler yanında Dernek Yönetim Kurulu adına onun izni ve nezareti ile derneğin tahsilat işlerini de yürütür. Gençlik Kolu Yönetim Kurulu çalışmalarını daha iyi yürütebilmek için uygun göreceği üyeleri, beraberce veya müstakillen, çeşitli şekillerde görevlendirmek suretiyle faaliyet komisyonları kurabilir. (Kültürel Faaliyetler, Eğlence tertip Komisyonu veya komitesi gibi) Gençlik Kolu Yönetim Kurulu üyeleri ve görevlendirdikleri üyeler adresleriyle birlikte, Dernek Merkezinin müsait bir yerinde bir liste halinde asılır. Gençlik Kolu Yönetim Kurulu burada belirtilmeyen, çalışma ve toplanma şekilleri bakımından Dernek Yönetim Kurulu'nun çalışma ve toplantılarını düzenleyen hükümlere tabidir.

c- Haysiyet Divanı: Gençlik Kolu üyeleri arasında meydana gelmesi mümkün ve muhtemel anlaşmazlıkların hali için Gençlik Kolu Genel Kurulunca bir sene medetle seçilen üç asil ve iki yedek üyeden ibarettir. Çalışmaları, dernek Haysiyet Divanının çalışma şekillerini düzenliyen hükümlere göre yapılır. Burada halledilmeyen meseleler Dernek Yönetim Kuruluna intikal ettirilir.

d- Denetleme Kurulu: Dernek Denetleme Kuruludur. Dernek Denetleme Kurulu istediği zaman Gençlik Kolunu denetleyebilir.

Gençlik Kolu, başkanı veya Yönetim Kurulu, Dernek Tüzüğüne aykırı hareket ettiği takdirde, Dernek Yönetim Kurulu bunlara işten el çektirir ve yeni seçim yaptırır.

VI-ŞUBELER VE ORGANLARI:

Madde 16-Dernek gerekli gördüğü yerlerde şubeler açabilir. Şubeler Derneğin birer parçası olup ayrı hükmü şahsiyete sahip değildir. Faaliyetlerini bu tüzük hükümlerine göre yürütürler. Şube yöneticileri, Genel Merkezin bilgisi ve kararı dışındaki hareketlerinden kendileri sorumludur.

Şubelerin Organları şunlardır:
1- Genel Kurul
2- Yönetim Kurulu
3- Denetleme Kurulu
4- Haysiyet Divanı

1- **Genel Kurul:** Şubelerin en yetkili organıdır. Her yıl ekim ayında toplanır. Bu tüzük Hükümlerine göre faaliyetlerini yürütür.
2- **Yönetim Kurulu:** Genel Kurulca seçilen 5 asil ve üç yedek üyeden ibarettir. Dernek gayesini tüzük hükümlerine ve çevre şartlarına göre gerçekleştirmeye çalışır. Aralarından bir başkan, bir sekreter ve bir muhasip seçerler. Seçim sonuçlarını bir hafta içinde İstanbul'daki dernek merkezine bildirir.
3- **Denetleme Kurulu:** Genel Kurulca bir sene müddetle seçilen üç kişiden ibaret olup en az dört ayda bir hesapları ve defterleri kontrol eder.
4- **Haysiyet Divanı:** Genel Kurulca bir sene müddetle seçilen üç kişiden ibarettir. Yönetim Kurulunun vaki müracaatlarını inceler ve karara bağlar.

Madde 17-Merkezle Şubeler arasındaki mali münasebetler, Merkez yönetim kurulunca yapılacak bir Yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik şubenin açılışı esnasında hazırlanır ve mahallin en büyük mülki amirine bildirilir.

Şubeler, Genel Kurulda dernek Genel Kuruluna iştirak edecek en çok üç kişiden ibaret olan delegeleri de seçer.

VII-TEMSİLCİLİKLER:

Madde 18- Dernek Şube olmayan yerlerde (Köy, Bucak, İlçe veya İlde)birer temsilci bulundurabilir. Temsilciler Yönetim Kurulu tarafından bir faaliyet dönemi için Dernek üyeleri arasından seçilirler. Temsilciler, kendi çevre şartlarına göre derneğin gayesine uygun faaliyetlerde bulunurlar.

H-DERNEĞİN TEMSİLİ:

Madde 19-Derneği resmi daireler veya üçüncü şahıslara karşı Yönetim Kurulu Başkanı veya ikinci başkanı temsil eser. Derneğin hukuken ilzam edebilecek mahiyetteki evrak vs. nin Yönetim Kurulu Başkanı veya İkinci Başkanı ile birlikte Yönetim Kurulu üyelerinden biri tarafından müştereken imzalanmış olması lazımdır.

I-DERNEĞİN DEFTERİ:

Madde 20-Dernek aşağıdaki defterleri tutar;
a- Aza Kayıt Defteri: Dernek üyelerinin hüviyetleri, kayıt tarihleri, taahhüt miktarları bu deftere yazılır.
b- Karar Defteri: Yönetim Kurulu kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır.
c- Gelen giden Evrak defteri: Gelen veya gönderilen evrak tarih ve numara sırası ile bu deftere kayıt olunur. Yazıların asılları veya birer nüshaları da ayrıca bu tarih ve numaralara göre dosyalarda saklanır.
d- İşletme Defteri: Bu deftere sene sonundaki bilanço ile derneğin gelir-gider ve varidatı yazılır.

Bunların dışında Yönetim Kurulu isterse üye adreslerinin, gelir ve giderlerinin, aidatlarının daha iyi takib edilebilmesi için lüzumlu gördüğü, fihrist ve adres defterleriyle, kartoteksler de kullanabilir.

İ-DERNEĞİN GELİR KAYNAKLARI:

Madde 21-Derneğin gelir gider kaynakları şunlardır;
1- Üyelerin giriş ve aylık aidatları,
2- Teberru, gece, müsamere, çay, balo, piyangolar, yayın ve benzeri faaliyetlerden elde edilecek gelirler,
3- Gayesini tahakkuk ettirmek için kuracağı işletme, kuruluş, öğrenci yurtları, kurslar ve diğer teşebbüslerden elde edilecek gelirler,

4- Şubelerin göndereceği paralar,
5- Bankalardaki mevduat faizleri, ikramiyeleri vs.

Madde 22-Derneğin bütün gelirleri, dernek adına bankalarda açılacak hesaplara yatırılır.

Bankalardan para çekme, başkan veya ikinci başkan ile birlikte Yönetim Kurulu üyelerinden birinin müşterek imzalarıyla olur.

J-DERNEĞİN FESHİ:

Madde 23-Derneğin kendi kendini fesih kararı verebilmesi için kayıtlı üyesinin en az üçte ikisinin Genel Kurulda hazır bulunması şarttır. Fesih kararı toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğu ile verilir.

Dernek rızai, nizami veya herhangi bir mecburi sebeple kanun ve nizamnamenin tayin ettiği şekilde feshedildiği takdirde derhal tasfiye işlerine mübaşeret olunur. Tasfiye neticesinde borç ve her türlü mükellefiyetlerin ifa ve tasfiyesinden sonra Derneğin mevcudu Yönetim Kurulu kararıyla gayesi bu derneğe en yakın olan başka bir derneğe veya kuruma tahsis olunur.

K-DERNEĞİN KURUCULARI:

Madde 24-Derneğin kurucuları isim, tabiyet, meslek ve adresleriyle birlikte aşağıda yazılı kimselerdir:

1- Ziya Bersis, Gazeteci, Taksim-Şehit Muhtar Mah. Ayna Çeşme Sok. No: 3 TC
2- Mehmet Ketey, Fen Memuru, Beyoğlu-Tarlabaşı, Taran Cad. No:28 Saadet Apt. TC
3- Vasfi Güsar, Doktor, Kadıköy-Moda Cad. Halis Ef. Sok. No:8 TC
4- Şeref Terim, Memur, Kadıköy-Yoğurtçu Park Cad. No:79 TC
5- Şecaettin Nabuk, Tüccar, Üsküdar-Doğancılar Kasap Veli Sok. No:16 TC
6- Hayri Domaniç, Avukat, Beyazıt –Soğan Ağa Mah. Cami Sok. No:14 TC
7- Muharrem Bilgiç, Tüccar, Fatih-Akdeniz Cad. Işık Apt. No:11 K:3 TC

Tasdik olunur. 22.03.1970
İdare Heyeti Bşk.
Sait Şurdum

10 Mayıs 1970

Temmuz 1970

1970

18. Dönem

21.02.1971 – 20.02.1972

Türkiye

1971

• 12 Mart; Silahlı Kuvvetler, Demirel Hükümeti'ne muhtıra verdi, Parlamento feshedildi.

• Tofaş firmasının ürettiği Murat 124 piyasaya sürüldü.

Tofaş Fabrikası, ilk olarak 12 Şubat 1971 tarihinde zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, Başbakan Süleyman Demirel ve Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç ile birlikte çok sayıda üst düzey yetkilinin katılımıyla üretime başlamıştı. Yılda 20 bin adetlik üretim kapasitesiyle, 600'a yakın çalışanıyla, ilk üretime Murat yani Fiat 124 modeliyle başladı.

Çerkesler

Türkiye

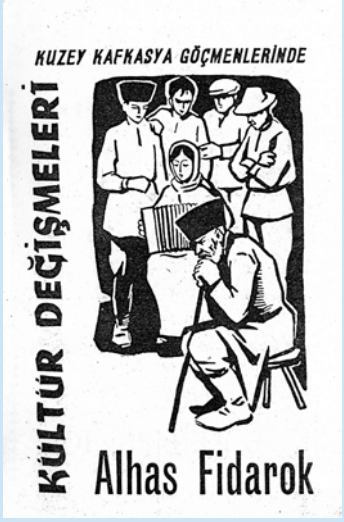

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Sait Şurdum	Başkan
Nazmiye Tuğ	2. Başkan
Rahmi Tuna	2. Başkan
Mehmet Yasin Çelikkıran	Sekreter
Hikmet Albayrak	Muhasip
Lütfiye Gülsunar	Üye
Hakkı Kurmel	Üye İstifa 28.02.1971
Yaşar Kemal Aksoy	Yedekten asil üye 28.02.1971

Murakabe (Denetleme) Heyeti

Ömer Yağan
Emin Tataroğlu
Hilmi Asena

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu)

Vasfi Güsar
Ömer Büyüka
Ali Güngör

Genel Kurul

21.02.1971
Dernek Lokali - Bağlarbaşı
Divan Başkanı: Hakkı Kurmel

Tutanaklardan:
- Bütçe: Gerçekleşen: 48.974.- TL.

17. Dönem Çalışma Raporundan:
- 1970 Haziran ayında ilan edilen sıkıyönetim üç aylık zaman zarfındaki dernek çalışmalarımıza engel olmuştur.
- Folklor: Halen 32 kadar kız ve erkek genç her hafta cumartesi günü saat 15-19 arası devamlı çalışmaktadırlar.

Karar Defteri

14.03.1971
- Üyelere yazılacak mektupta, aidatlarını zamanında ödeyemeyen üyelere de duyuruda bulunulmasına,

04.04.1971
- Gençlik Kolunca yaptırılmakta olan anahtarlık ve bozuk para cüzdanlarının üyelerimize ve arzu eden hemşehrilerimize 5 TL. teberru karşılığında dağıtılması için İdare Heyeti ve bütün üyelerin çalışmalarının sağlanmasına,

05.09.1971
- 26 Nisan 1971 tarihinde Sıkıyönetim ilan edilmiş olup, Sıkıyönetim Komutanının emirlerine uyularak bugüne kadar Yönetim Kurulu toplantısı yapılmamıştır. Daha sonra yaz tatili de araya girdiğinden, başlangıçta periyodik olarak yapılması programlanan çeşitli faaliyetlerin yapılamadığı anlaşılmış olup yeni sezonda Dernek lokalinde folklor çalışmaları yapmak üzere Sıkıyönetim Komutanlığından izin alınmasına ve Sıkıyönetim Komutanlığı emirlerine aykırı olmayan cumartesi eğlencelerinin devam etmesine,

17.10.1971
- İkinci toplantıya kadar aidatlarını ödemeyen üyelerin üyelikten çıkarılmaları için Tüzük gereğince işlem yapılmasına,
- Yeniden bir aza kayıt defteri tutulmasına, her üye için resimli bir hüviyet kartı hazırlanarak kendilerine verilmesine,
- Gençlik Kolunca tertiplenmek istenen mezuniyet gecesinin uygun görülmesine,

07.11.1971
- Dernekte yapılan müteaddit şifahi ikazlara, ayrıca muhtelif zamanlarda yayınlanan bildirilerle aidatlarını ödemeye davet edilmiş olmalarına rağmen halen aidatlarını ödemedikleri ve böylece üyelik vecibelerini yerine getirmemiş oldukları anlaşılan eski üyelerin, Tüzük gereğince üyeliklerinin son verilmesi uygun görüldüğünden, bu maksatla ve yine tüzük uyarınca

Haysiyet Divanının en kısa zamanda toplantıya davet olunmasına,

21.11.1971

- Dernek Tüzüğünde, yıllık normal Genel Kurul toplantılarının her yıl kasım ayı içinde yapılması öngörülmekle beraber, sıkıyönetim sebebiyle 1971 Normal Genel Kurul toplantısının şimdilik ileri bir tarihe ertelenmesine, Sıkıyönetim Komutanlığının emir ve müsaadelerine göre kesin Kongre tarihinin daha sonraki toplantılarda görüşülerek tespit edilmesine,

05.12.1971

- Aidatlarını ödeme imkan ve fırsatı bulamamış olan eski üyelerimizin, tüzükle kendilerine tanınmış olan haklar mahfuz kalmak kaydıyle, yani tekrar arzu ettikleri ve aidatlarını ödemeyi kabul etikleri takdirde, yeniden üyelik formalitelerine ihtiyaç olmaksızın üyelikleri hemen yenilenmek üzere, şimdilik üyeliklerinin iptaline,

16.01.1972

- Merhum General İ. Hakkı Berkok tarafından yazılmış olan "Tarihte Kafkasya" adlı kitap ile Ömer Büyüka tarafından yazılmış olan "Abhaz Mitolojisi Anaç mı?" adlı kitaptan beheri 20.- TL. dan ellişer adet olmak üzere cem'an yüz adet kitap alınmasına,
- Normal Genel Kurul toplantısının 13.02.1972 tarihinde yapılmasına, o gün çoğunluk sağlanamadığı taktirde 20.02.1972 günü toplanılmasına,

13 Nisan 1971 – Dernek lokali

27 Mayıs 1971
Heybeliada gezisi

19. Dönem

20.02.1972 – 06.05.1973

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Kazım Öztekin	Başkan
Kemal Şekerci	2. Başkan
Yılmaz Lu	2. Başkan
Özdemir Yeğen	Sekreter
Neşet Aslan	Muhasip
Elmas Eşsiz	Üye
Hasan Yurdakul	Üye

Murakabe (Denetleme) Heyeti

Abidin Tan
Ömer Yağan
Emin Tataroğlu

Haysiyet Divanı (Onur Kurulu)

Yaşar Yatkın
Hilmi Asena
Kazım Taymaz

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu*

Hikmet Albayrak	Başkan
Rengin Yurdakul	II. Başkan
Faruk Özden	Sekreter
Beycan Şen	Muhasip
Y. Kemal Aksoy	
Erol Kök	
Burhan Canpolat	

*Kafkas Kültür Derneği arşivlerine göre, ilk Gençlik Kolu seçimi bu dönemde yapıldı.

Genel Kurul

20 Şubat 1972
Dernek Lokali - Bağlarbaşı
Divan Başkanı: Hakkı Kurmel
II. Başkan: Kazım Öztekin
Yazmanlar: Ünal Nartok – Tarık Tambay

18. Dönem Çalışma Raporundan:

- Sosyal faaliyetler: 1970 yılında olduğu gibi, bu devrede de Mart 1971 ayında ilan edilen Sıkıyönetim, çalışmalarımızı büyük çapta engellemiştir.
- Folklor Faaliyetleri: Yakın zamana kadar, her hafta Cumartesi günleri öğleden sonra, 20 kadar kız ve erkek genç çalışmakta idi, gençlerimizin birçoklarının bugünlerde fakülte imtihanları olması hasabiyle çalışmalara ara verilmiştir.

Tutanaklardan:

- Aidatlarını ödeyen 120 kişi dışındaki eski üyelerin Kongreye katılamayacakları yolunda Yönetim Kurulu kararı ve buna itirazlar söz konusu. 8 kişi lehte ve aleyhte söz aldı. Konunun gündeme alınması kararlaştırıldı.

  Tebligat kanununa uygun tebligatın yapılmaması ve aidatlarını ödemeyen üyelerin Genel Kurula katılmaması kararının Tüzüğe aykırı olduğu gerekçeleri ile 120 kişi dışındaki üyelerin de Kongreye katılması oylandı ve ekseriyetle kabul edildi.

  Tartışmalarda, aleyhte söz alanlar ihraç söz konusu olamaz derken söz konusu olan şeyin ihraç değil ihtar olduğu ifade edildi.
- Bütçe: Gerçekleşen: 48.974.- Lira

Karar Defteri

11.03.1972

- Yönetim Kurulu (YK) ile Gençlik Kolu (GK) çalışmalarının ahenkli bir şekilde yürütülebilmesi bakımından, GK Yönetim Kurulunun senelik faaliyet programı hazırlayıp 15 gün içerisinde Cemiyet YK ya tevdi etmelerinin istenmesine,

15.06.1972

- Gayesi Kafkas Kültürüne hizmet olan İzmit Kafkas Kültür Derneğiyle münasebet tesis ederek İzmit civarında, İzmit Derneğinin tasvip edeceği bir yere iki Derneğin beraber bir gezi tertip edilmesine,

20.07.1972

- Derneğimiz üyelerinin çocukları için, lise, ortaokul ve muadili okullarda

okuyan ve ikmale kalan çocuklar için Cemiyet binasında kurs açılmasına,

Kardeş Dernek olan Abhaz Derneği muvafakat ederse kursların beraber yürütülmesine,

12.10.1972

- Profesyonel bir ekibin kurulmasına mani olunmasına,

09.11.1972

- 19.11.1972 günü Mezunlar Gecesinin düzenli, intizamlı tertip edilmesi için, GK ile gerekli teşviki mesainin yapılmasına, gerekli teşviki mesai yapılmadığı taktirde mesuliyetin GK'ya ait olacağının hatırlatılmasına,
- GK'nın, YK'nın üstünde bir organmış gibi hareket etmesinin nedenlerinin, Derneğimiz menfaati açısından tespit edilmesine,

23.11.1972

- YK ile GK arasındaki anormal durumun, yılbaşından sonra ele alınmasına,

04.01.1973

- Dernek Tüzüğünün 15. maddesinin d fıkrası gereğince, gerekçesinin daha sonra yazılması kaydıyla ve yeni çıkan Cemiyetler Kanunu da göz önüne alınarak, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına riayet etmeyi kutsi bir vazife addeden YK, GK'nın vazifesine son vererek, yeniden bir GK'nın seçilmesine,

24.01.1973

04.01.1973 tarihinde YK açıkça okunan ve karar defterine sonra yazılmasına karar verilen, GK'nın Dernek Tüzüğünün 15/d maddesi gereğince el çektirilmesinin gerekçesi aşağıdadır:

1. GK YK'da görevli olan Yaşar Kemal seçildiği tarihten itibaren İstanbul dışında olup imtihan zamanları gelmekte ise de hiçbir vazife yapmamaktadır. Diğer üye Burhan ise Derneğe dahi uğramamaktadır.
2. Tüzüğün 15/b maddesi gereği tahsilat işi GK'da vazifeli Faruk Özden'e tevdi edildiği halde, muayyen bir aidat tahsil ettikten sonra bu işi bırakmış, işi bıraktığına dair YK'ya haber vermemiş, hatta aidat defteri ile makbuzu kaldığı evde bırakarak İstanbul dışına çıkmıştır. Aidat vermek isteyen üyeler aidat veremedikleri gibi, üyelerin yöneticilere karşı itimatlarının sarsılmasına sebebiyet vermiştir.
3. GK'nın vazifelerinden sayılan folklor çalışmalarının devamına hiç ilgi göstermemiş, folklor çalışmalarına iştirak eden gençler arasında çıkan ihtilafları halledememiş, hatta halletmek için hiçbir gayret sarf etmemiştir. Folklor çalışmalarının normal, disiplinli bir şekilde yapılması için YK'nın almış olduğu tedbirler GK Başkanı tarafından baltalanmaya teşebbüs edilmiştir.
4. Derneğimizin lokalinde her cumartesi yapılan aile toplantılarının düzenli ve intizamlı yürümesi için, GK'nın hiç alakadar olmaması sebebiyle muayyen şahıslar vazifelendirilmiş, fakat vazifelendirilen bu gençler gerek yapılan telkinlerle ve gerekse tehditler yüzünden vazifeleri bırakmak mecburiyetinde kalmışlardır. (Vazifeli olan bir gencin elinden, GK Başkanı tarafından akordeonun zorla alınması gibi).
5. GK, YK'nın izni, denetimi ve nezareti altında vazife yapan bir alt organ olduğu halde fiilen YK'nın üstünde bir organmış gibi hareket etmiş ve YK'ya ters düşmüştür. YK kararıyla folklorda bulunan bazı gençlerin bir filme gitmeleri sebebiyle, GK Başkanı bu gençleri GK Haysiyet Divanına sevketmiştir.

   GK Haysiyet Divanının esas vazifesi, GK üyeleri arasında meydana gelen anlaşmazlıkları halletmektir. Gençler

arasında bazı anlaşmazlıkların, kavgaların çıktığı bir vaka olarak sabit olduğu halde, GK Başkanı itilafları halletmek için hiçbir çaba sarfetmemiştir.

6. 19 Kasım 1972 mezunlar gecesi tamamen GK'nın inisiyatifine terk edildiği halde GK'dan Erol Kök hariç hiç kimsenin ilgilenmemesi karşısında, gecenin daha iyi yapılması için, yardım etmek zahmetinde bulunan YK'nın bir üyesi ve hiçbir müdahalede bulunmayan YK Başkanıyla "geceye müdahale ettiniz, programımızı değiştirdiniz" diye salonda sebepsiz yere, maksatlı olarak YK Başkanını küçük düşürecek tarzda GK Başkanı münakaşa etmiştir.

7. 19 Kasım 1972 gecesinde yapılan aksaklıklardan ibret alarak, yılbaşı gecesinin daha iyi yapılması ve yine bazı dedikoduların hakikat derecesini öğrenmek maksadıyla, YK Başkanının çağrısı üzerine 30.11.1972 günü YK ve GK ile beraber yapılan toplantıda, sanki toplantıyı GK Başkanı tertip etmiş gibi bir takım soruları YK'ya tevcih etmiştir. YK Başkanı; "Bu toplantıyı ben tertip ettim. Sizin sorularınızı başka zaman cevaplandıracağım. Şimdi biraz kalabalık durumdayız, toplantıyı salonda yapalım" demesi üzerine, GK Başkanı; "Salonda toplantı yapamayız. Toplantıyı burada yapmak mecburiyetindeyiz" diye sert bir şekilde YK'yı tehdit eden bir tavır takınmıştır.

8. YK'nın altında ve yardımcısı mahiyetinde bir organ olan GK adeta müstakil, üstün bir organ durumunu takınmış, yapılan yılbaşı gecesine de hiç yardımda bulunmamıştır. Hatta yardım teklifinde bile bulunmamıştır. Yukarıda arz ve izah edilen sebeplerle GK, Tüzüğü ihlal ettiğinden Dernek Tüzüğünün 15. maddesinin d fıkrası gereğince YK, GK'ya görevden el çektirmeye karar vermiştir.

22.02.1973

- Muayyen ve münferit gençlerin teşvik ve tahrikiyle 17.02.1973 saat 20 raddelerinde YK'nın odasını zorla açtırıp, YK'nın odasında toplantı yapmalarının durumunun 24.02.1973 tarihinde lokale gelen üyelere açıklamada bulunulmasına,
- Aynı gün GK'ya el çektirmenin gerekçesinin de duyurulmasına,

16.04.1973

- Normal Kongrenin Beyazıt'ta* 29.04.1973 günü, nisap temin edilmezse 06.05.1973 günü yapılmasına,
  (*Genel Kurul'un Dernek lokali dışında yapılma gerekçesi, Yönetim Kurulu'nun 25.03.1973 tarihli toplantı kararlarında; "Tüzük değişikliği nedeniyle Kongrenin çok uzayacağı, üye sayısına göre Dernek lokalinin ihtiyacı karşılayamayacağı, üyelerin %85'inin İstanbul tarafında ikamet etmesi" olarak belirtilmiştir.)

Üyelere duyurudan:

Profesyonel bir ekip (dans) kurulacağına dair dedikodu mahiyetinde Yönetim Kuruluna intikal eden vakıa tespit edilecek, bu maksadı taşıyanlara gerekli ihtar yapılıp şayet maksatlarından vazgeçmezlerse bu maksadı taşıyan kimseler dernekten fiilen ve hukuken uzaklaştırılacaklardır. Hiçbir zaman Derneğimiz sahne hayatına kazanç için atılmak isteyenlere vasıtalık yapmayacaktır ve bilerek hizmet etmeyecektir.

İki Dernek arası anlaşma:

İki Dernek aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

1- Kafkas Halk Oyunlarını (Foklor Mevzuunu) birlikte ele almayı prensip olarak kabul etmişlerdir.

2- Bu iş için iki taraf mensuplarından mürekkep bir Komite kurulacaktır. Miktarları ayrıca tespit edilecek olan

bu Komite üyeleri ve faaliyetleri hakkında her iki Dernek Yönetim Kurullarının tasvibini almak suretiyle bir nizamname hazırlanacaktır.

3- Komite yalnız folklor mevzuu ile meşgul olacaktır.

4- Her iki Derneğin folklor ile ilgili malzemeleri tespit edilecek, bunlara ait bir envanter defteri yanlışsız olarak tanzim edilecektir. Folklor çalışmalarında gereği görülecek noksanlıklar, Folklor Komitesi Başkanlığının mucip sebepli raporu üzerine vaziyet tetkik edilerek işbu noksanlar iki Dernek tarafından müştereken süratle temin edilecektir.

5- Eşyaların Folklor Komitesi emrine verilmesi her iki Derneğin Yönetim Kurulları kararıyla olur.

6- Folklor hocalarıyla her hususta anlaşmak Dernek Başkanlarına aittir. Gerek istihkak gerek diğer folklor faaliyetlerinden mütevellit masraflar her iki Derneğin Yönetim Kurullarınca verilecek kararlar dahilinde bir esasa bağlanır.

7- Folklor kurslarına alınacak kursiyerlerin, aileler nezdinde takip ve temini kayıt kabul muameleleri keza doğrudan doğruya Dernek yöneticilerince deruhte edilir.

8- Folklor çalışmalarına, iştirak etmekte mahzurlu olanlar Folklor Komitesinin tespit tahkiki ve vereceği raporla Yönetim Kurullarına folklor çalışmalarından çıkarılır.

9- Gerek İstanbul'da, gerek Türkiye dahilinde ve haricinde tertip olunacak her türlü müşterek yapılacak gösteri ve geceler, ancak her iki derneğin kararı, kanalından geçmek suretiyle tayin takip olunur. Her iki Dernek müstakil geceler, toplantılar yapmakta da serbesttirler.

10-İş bu yukardaki esaslar her iki Dernek Başkanı tarafından kabul edilerek tanzim edilen iki nüshaya imzalan vaz edilerek birer nüsha umdelerine tevdi edilmiştir. 16.10.1972

Türkiye Kafkas Abhaz Kültür Derneği Başkanı
Şerafettin Terim
Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı
Kazım Öztekin

Gençlik Kolu

Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği
Gençlik Kolu Yönetim Kurulu
1972 Dönemi Faaliyet Programı

Kültür Kolu:

1 Kütüphanenin tanzimi ve zenginleştirilmesi
2 Kitapların tanıtılması ve okunmasının teşviki, temini
3. Kafkas kültürünü işleyen edebi eserler yarışması düzenlemek
4. Köylerimizde yaşayan Kafkas kültürünün derlenmesinin organizesi
5. Orta ve lise öğrencilerinin derslerinde takviye için kursların tertibi
6. Konferans ve açık oturumların tertibi
7. Anma günlerinin tertibi
8. Kafkas örf ve adetlerini işleyen bir tiyatro oyununun sahneye konması için gerekli ön çalışmaların yapılması

Yükseköğrenim Kolu:

1.Yükseköğrenimdeki gençlerin tesbiti ve haklarında dosya açılması

2.Bir öğrenci yurdu kiralanması teklifinin idare heyetine iletilmesi

3.İstanbul'daki üniversitelerde ve yüksekokullarda okuyan hemşehrilere ait yıllığın hazırlanması

4.Üye öğrenci gençlerimizden maddi durumu iyi olmayan arkadaşlara burs temini için idare heyetinin yardımcı olmasının sağlanması

Köy Kolu:
1. Türkiye'deki Kafkaslı köylerinin tesbiti
2. Türkiye'deki Kafkaslı köylerinin harita üzerinde gösterilmesi
3. Her köyde haberleşme kolu ile birlikte köy temsilciliklerinin kurulması
4. Bir kardeş köy seçilmesi
5. Köylere eğitsel yardımlarda bulunmak
6. Her köye ait bir dosyanın açılması (sayfa açılması)
7. Başlıkla mücadele kampanyasının açılması

Sosyal ve İktisadi Araştırma Kolu:
1. Ortak rozet ve amblem yapımı için gerekli çalışmaların yapılması
2. Hemşehrilerin iktisadi kalkınması için gerekli araştırmaları yapmak
3. Mesken derdinin halli ve bu yoldu kurulmuş olan kooperatiflerle yardımlaşma ve haberleşme
4. Gecelerin tertibi ve davetiye işlerinin yürütülmesi
5. Çesitli bölgelere ait iktisadi ve sosyolojik araştırmalar yapmak

Müzik ve Folklor Kolu:
1. Folklör ekibinin çalışmalarının düzenle yürütülmesi
2. Düzenli bir koronun kurulması
3. Çeşitli bölgelerdeki eski halk şarkılarının derlenmesine çalışmak
4. Yapılacak gecelerde ve gezilerde kendi kolu ile ilgili programı hazırlamak

Haberleşme ve Koordinasyon Kolu:
1. Bir yayın organı için gerekli çalışmaların yapılması
2. Dernek bünyesinde sportif faaliyetlerin geliştirilmesi gayesiyle bir spor kulübünün kurulmasını ve dernek binasına bir ping-pong masasının alınması için gerekli çalışmaların yapılması
3. Dernek adına bir posta kutusunun temini
4. Köy kolu ile birlikte bölge temsilcilikleri kurmak
5. Diğer derneklerle haberleşmenin ve ziyaretlerin temini
6. Anayurt ve diğer muhacerette hemşehrilerle haberleşmenin sağlanması

Kızlar Kolu:
1. Kafkas el işlerinin ve sanat eserlerinin derlenip sergilenmesi için gerekli araştırmaların yapılması
2. Yabancılarla evlenmeyi önlemek için gerekli propagandayı yapmak
3. Genç kızlarımızın milli bilince sahip ve dernek çalışmalarında daha faal olmaları için gerekli çalışmaları yapmak.
4. Başlığın kaldırılması için köy kolu ile birlikte çalışmak.

Gençlik Kolu Karar Defteri

04.03.1972
- 11 Mart 1972 günü "Gençlik çayı" yapılmasına, (Program: Düğün – Açılış – Kollar için üye seçimi – Fıkra, şiir ve solo şarkılar – 5 çift Çeçen ve 5 çift Kafe yarışması – Kapanış)

11.03.1972
- Faaliyet kolları: Köy kolu, Kültür kolu, Yüksek Öğrenim kolu, Sosyal ve İktisadi Araştırma kolu, Haberleşme ve Koordinasyon kolu, Müzik ve Folklor kolu, Kızlar kolu,

08.04.1972
- Kafkaslılar ile ilgili kitapların tespiti ve temini ile birlikte kitaplıktaki kitapların tasnifi ve okunacak hale getirilmesi, kütüphanenin okuyuculara açılması,

15.04.1972
- Bahar Bayramı gezisinin 30 Nisan Pazar günü, hava muhalefeti olursa ertesi Pazar yapılmasına,

17.05.1972
- 20 Kasım – 5 Aralık tarihleri arasında Çerkes el sanatları sergisi açılmasına,
- Ankara Kuzey Kafkas KD ile sergi hak-

kında işbirliği için gerekli yazışmanın yapılmasına,

Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği Gençlik Kolu İç Tüzüğü

I- Derneğimiz Genel Kurulu Kasım I969 da yaptığı Olağan Genel Kurul toplantısında ayrıca hükmi şahsiyeti olmayan demek bünyesinde derneğin bir kuruluşu olmak üzere TKK ve Y. Derneği Gençlik teşkilatının kurulmasını kararlaştırmış ve tüzüğün 15.maddesi olarak eklenmiştir.

II- Dernek Gençlik Kurulunun kararları ve tüzüğümüzün 15.maddesi uyarınca TKK ve Y. Derneği Gençlik Teşkilatı kurulmuştur.

III-GENÇLİK TEŞKİLATININ GAYESİ:

Tüzüğün 15.maddesinin 2.maddeye yaptığı atıf gereğince teşkilatın gayesi dernek tüzüğünde ifade edilen hususlarla sınırlıdır. İlaveten;

a) Teşkilat; Dernek üyeleri ve hemşehriler arasında iktisadi işbirliğinin kurulabilmesi için gerekli çalışmaları yapar. Ve bu meyanda dernek faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla yan çalışmalar olarak gelir sağlayıcı çalışma sahalarını bulur, planlamasını yapar.

b) Köylerdeki hemşehrilerimiz arasında sosyal, kültürel ve iktisadi alanlarda kendi benliklerine ve geleneksel şartlarına (sosyo-ekonomik, doğal sosyal) uygun olarak yaşama olanaklarının belirli bir düzeye getirilmesi amacında bir köy kolunu kurarak sorunların çözümü için gerekli tedbir ve çareleri araştırır, bulur ve uygulamasını temin etmeye çalışır.

IV-TEŞKİLATIN TUTUMU

Gençlik teşkilatı tüzüğünün 3.maddesinde ifade edildiği gibi:

a) Siyasetle hiç bir şekilde uğraşmaz. Derneğe hiç bir siyasi fikir ve kuruluşun prensiplerini getiremez, getirmez.

b) Teşkilat İNSAN HAKLARI Evrensel Beyannamesinin kişilere ve toplumlara tanıdığı temel hak ve özgürlüklere bağlı ve onlara uygun olarak TC Anayasasının Temel Hak ve Hürriyetler konusunda kabul ettiği prensipler gereğince hareket eder. Üyeleri arasında kültür, düşünce, inanç ve gaye birliğinin kurulabilmesi için gerekli tedbir ve çalışmaların hepsini benimser ve yapar. Böylece ortak bir çalışma bilinci ve yeteneğinin gelişmesini sağlar.

V-TEŞKİLATIN ORGANLARI:

1) Gençlik Teşkilatı Genel Kurulu
2) Yönetim Kurulu,
3) Murakabe,
4) Haysiyet Divanı.

Bu organlar tüzüğün 15.maddesine uygun olarak kurulacaktır. Görevleri bakımından:

1) Gençlik Teşkilatı Genel Kurulu:

a) Tüzük gereğince teşkilata üye olan ve aidatlarını muntazam ödeyen gençlerden teşekkül eder.

Her yıl dernek kongresinden en az iki hafta önce toplanarak teşkilatın diğer bütün organlarını seçer.

b) Yıllık faaliyet programlarını tasdik ederek kabul veya red eder. Buna göre o yıl için hazırlanan çalışma programlarına gerekli gördüğü ilave ve çıkarmaları yapar.

2- Yönetim Kurulu:

a) Görevi devraldığından itibaren en geç iki ay içerisinde kendisine bağlı kollara yıllık çalışma programlarını yaptırarak ortak bir çalışma programı hazırlar.

b) Teşkilatın bünyesi dahilinde kurulan çalışma kollarının muntazam ve ahenkli bir şekilde ve devamlı olarak çalışmalarını sağlamak.

c) Kolların her türlü kontrollarını yaparak çalışmalarında onlara gerekli yardımları zamanında yapar.

d) Her yıl seçimden önce geçen yıldaki çalışmaları ve vazife anlayışlarını göz önünde bulundurarak genel kurula çalışma kolları için tavsiye mahiyetinde bir aday listesi sunar.

e) Tüzük gereğince diğer normal görevlerini yerine getirir.

3-Denetleme Kurulu:

a) Oy hakkına sahip olmamak üzere lüzum gördükçe Gençlik Kolu Yönetim Kurulu toplantısına iştirak eder.

b) Yönetim Kurulu ve Çalışma Kolları hakkında düzenli olarak tanzim edeceği raporlarını ayda bir olmak üzere hem Yönetim Kuruluna sunacaklar, hem de dernek merkezinde yazılı olarak ilan edeceklerdir.

c) Yönetim Kurulunun ve Çalışma Kollarının dernek ve teşkilatın gaye ve amaçlarına aykırı olarak çalışmakta oldukları veya hiç çalışmadıkları yapılan denetlemeler neticesinde anlaşıldığı taktirde sorumlular hakkında Disiplin Ku-ruluna baş vurur. Gerekiyorsa genel kurulu toplantıya çağırır.

d) Normal yıllık denetleme raporunu genel kurula toplantıya sunar.

4-Disiplin Kurulu:

a) Kendisine yapılan müracaatları en geç 15 gün içinde cevaplandırılmasını temin edecektir.

b) Yukardaki hususlar göz önünde tutularak tüzüğün 15. maddesine istinaden kendi üyelerinden bir yıl süre ile denetleme ve disiplin kurullarını teşkilat seçecektir.

VI-ÇALIŞMA KOLLARI

1-Kültür Kolu:

Kültür kolu 5 asil ve üç yedek üyeden kurulur. İç görev bölümünü kendisi tayin eder ve tesbit eder

Görevleri:

Bu kol derneğin tüzüğünde ifade edilen kültürel faaliyetlerin yapılmasında başlıca sorumlu bir organ olarak çalışacak ve bu faaliyetleri selahiyetle plânlayacaktır. Bu amaçla:

a) Köy kolu ile birlikte köylerimizdeki bilgi ve kültür seviyesinin yükseltilmesinde yetkili olarak çalışacaktır.

b) Köylerde yaşatılmakta olan Çerkes kültürü ile ilgili unsurların der-lenip toplanmasında yardımcı olmak.

c) Çerkes dili ile okuma-yazmanın her türlü şartlarla karşılaşılsa dahi gelişmesini ve yayılmasını sağlamak.

d) Çerkes kültür ve edebiyatı ile ilgili yayınlana tanıtılmasını temin ederek derlenmesine mutlaka yardım etmek.

e) İktisat kolu ile beraber gelir getirecek faaliyetlerin planlanmasında bilhassa kültür ve folklorumuzdan faydalanılmasını sağlamak,

f) Tüzükte sayılan diğer görevleri yapmaktır.

Kolun önemi göz önünde tutularak dernek ve teşkilatça bir fon tahsis edilir. Ayrıca dernek binasında kola bir yer ayrılar ve lüzumlu eleman yardımla yönetim kurulunca karşılanır.

2-Yüksek Öğrenim Kolu:

Bu kol 5 asil 2 yedek üyeden kurulur. Kol bünyesel iş bölümünü istediği şekilde yapar.

Görevleri:

a) Halen İstanbul Üniversitesi ve Yüksekokullarında okumakta olan bütün hemşehri öğrencilerin şahsi durumları ile ilgili malûmat toplayarak muhafaza olmak üzere her üye öğrenci için bir dosya veya sayfa düzenler.

b) Eldeki bilgilere dayanarak ferdi ve toplu ihtiyaçları tesbit ederek rapor halinde ilgili organlara verir. Böylece yüksek tahsil gençliğine hem tahsile devam ederken hem de meslek hayatında karşılaşacağı zorluklarda yön gösterici bir desteğin dernek veya şahıslarca yapılmasını sağlamak.

c) Bir danışma bürosu açarak her yıl üniversite giriş sınavları ile ilgili bilgiler toplayarak hemşehrilerin kesif bulunduğu ve tesbit edilecek yerlere gönderir. Yeni gelen öğrencilere müracaat ve kayıt işlemlerinde yardımcı olur.

d) Bir yurt yaptırma ve satın alma komitesinin kurulmasını temin ederek yapılacak çalışmalarda komiteye yardımcı olmak.

e) Yükseköğrenimdeki gençlerle dernek ve teşkilat arasında devamlı bir bağlantı kurmak.

f) Teşkilatça bir fon ayrılır ve lüzumlu eleman yardımı yönetim kurulunca yapılır.

3-Köy Kolu:

Köy kolu 5 asil yedek üyeden meydana gelir. Kol bir yıl müddetle bir sekreter seçer.

Görevleri:

a) Türkiye'de mevcut olan Çerkes köylerini tesbit eder. Her köy hakkında gerek bilgileri ve çalışmaları içine alan bir sayfa açar.

b) Bölgelerin özelliklerine uygun olarak yapılacak köy kalkındırıcı çalışmaların yapılabilmesi için gerekli hazırlayıcı çalışmaları yapar. Bu amaçla köylerde kurulacak kalkındırma derneklerine yardımcı olur.

c) Köylerde yapılacak her türlü kültürel çalışmalar, yapılacak geziler için faydalı bilgiler toplar. Rapor halinde teşkilata verir.

d) Köy okullarına ve köy okuma odalarına kitap, gazete, dergi gibi yardımların yapılmasını sağlar, mümkün olduğu nispette köylere hami bulur. Kardeş köyler seçerek gençleri çalışma ve yardıma teşvik eder.

e) Haberleşme kolu ile birlikte her köyde bir temsilcilik kurarak köyle ilgili haberlerin zamanında derneğe gelmesini sağlar.

f) Köy koluna dernek ve teşkilatça bir fon tahsis edilir. Dernek merkezinde devamlı bir yer ayrılır.

4-Sosyal ve İktisadi Araştırma Kolu:

Üç asil ve bir yedek üyeden kurulur.

Görevleri:

a) Derneğe gelir getirecek bir iktisadi teşebbüsün kurulması için her türlü teşebbüs ve teması yapar. Kuracak olanlara yardım eder.

b) İş ve işçinin bulunmasında hemşehrilere yardımcı olur.

c) Çeşitli mesleklerdeki ve idaredeki hemşehrileri bularak Kafkaslı hemşehrilerimizin doğacak ihtiyaçlarının giderilmesinde yardımcı olmalarını sağlar.

Müzik ve Folklor Kolu:

Kültür koluna bağlı olarak çalışır. Devamlı bir folklor başkanlığı kurula-rak ekip çalışmalarının tek elden idaresi sağlanır.

Görevleri:

a) Çerkes müziğinin aslına uygun olarak öğretmeye ve tatbike çalışır,

b) Devamlı bir ekibin disiplinli ve muntazam şekilde kurulup yaşamasını sağlamak,

c) Çerkes halk oyunlarının orijinal şekilde öğrenilip gelişmesini sağlar,

d) Oyunların sözlerinin bulunması ve geliştirilmesi vs.

e) Ekip hakkında alınmış kararların lüzumlu değişiklerle aynen tatbik eder.

5 - Haberleşme ve Koordinasyon Kolu:

Bu kol üç asli ve iki yedek üyeden meydana gelir. Ancak devamlı bir haberleşme merkezini tesis edecektir. (F.X gibi)

Görevleri:

a) Yurt çapında Kafkas Derneklerinin çalışmalarını ve durumlarını yakından izleyerek her türlü gelişme ve faaliyetleri rapor etmek ve teşkilatı ulaştırmak.

b) İstanbul dahilinde dernek ve hemşehrilerle ilgili haber ve bilgileri toplamak ve üyelere duyurmak.

c) Yurt dışındaki hemşehrilerin çalışma yaşantıları ile ilgili çalışma ve gelişmelere dair haberleri muntazaman derneğe ve teşkilata ulaştırmak.

d) Köylerle ilgili haberleri ilgili köy kolu ile birlikte toplamak, köye gönderilecek bilgi ve haberlere vasıta olmak.

e) Yapılacak karşılıklı ziyaretler için lâzım olan ön bilgileri taraflara vermek suretiyle ziyaretleri kolaylaştırmak.

f) Kola teşkilatça bir fon ve bir sabit haber merkezi ayrılır.

7-Kızlar Kolu:

Kol 3 asil ve bir yedek üyeden kurulur.

Görevleri:

a) Kızların dernek ve teşkilatça yapılacak faaliyetlere daha aktif ve sorumlu olarak katılmalarını sağlamak.

b) Yurdun her yerindeki genç kızlarla irtibat kurmak suretiyle onlara ait konumu yakından ilgilendiren ihtiyaç ve problemlerin dile getirilmesini sağlamak.

c) Yalnız kadınlar tarafından yapılabilen sanat ve kültür eserlerinin yaşatılmasında öncü olmak.

VII- Dernek tüzüğünde ve bu statüde ifade edilip tanzim edilen gaye ve çalışmaları benimseyerek kaydını yaptıran her Kafkaslı genç, TKK ve Y. Derneği Gençlik teşkilatına üye olur.

VIII- Her genç ayda asgari 5 TL. olmak üzere aidatını ödemekle sorumludur. Aidatını ödemeyen üye dernek ve kol çalışmalarına hiç bir şekilde iştirak edemez.

IX-Teşkilata aidat ödeyen üye derneğe de ödemiş sayılır. Ayrı bir bütçesi olur. Yapılacak her türlü harcama ancak vesikaya dayanarak yapılabilir.

X- Aidatlar dernek merkezinde vazifeli şahıslara makbuz mukabilinde ödenir. Ayrıca dışarıda yine vazifelendirilmiş kimselere makbuzla ve posta ile ödenebilir.

1975

1982

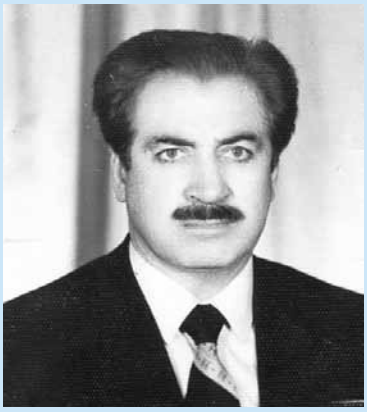

Kazım Öztekin (Hapae)
1935-1995

Göksun, Mehmet bey köyünde 1935 yılında doğdu. Annesi Hunaug Hava Öztekin, babası Hapae Ahmet Öztekin. Üçüncü sınıfa kadar eğitim veren köy okulunu bitirdikten sonra, ailesiyle üç yıl çiftçilik yaptı. Babasına okumak isteğini iletti. Onun onay ve desteğini alarak başladığı eğitim yolculuğunu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirerek sonuçlandırdı.

İstanbul Barosu'na bağlı serbest avukat olarak vefat edinceye kadar çalıştı. Dernek ve kendisine yakın bulduğu kişilerin işleri, kendi işinden öncelikliydi. Köyünden kopmadı. Gerçekleştirmek istediği projeleri vardı. Örneğin; 42 havuzdan oluşan alabalık çiftliğinin kurulmasına öncülük yaptı.

Şubat 1995'te peş peşe gelen kalp krizleriyle yaşamını yitirdi.

Eşi Hayriye Öztekin ile kızı Sema Öztekin İstanbul'da yaşamını sürdürmektedir.

Kaynak: Hidayet Öztekin (Kardeşi)

YAPI ve KREDİ
BANKASI

Kültür ve Sanat
Hizmetlerinden :

101 . Sergi

TARİHÎ KAFKAS ELSANATLARI

(Türkiye Kafkas Kültür Derneği Koleksiyonu)

(GALATASARAY)
26 Nisan — Perşembe
26 Mayıs — Cumartesi
1973

Şeyh Şamil'in kızına ait elbise

Sergi için toplanan malzemelere ait tutanaklar

T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Cilt No. 1 Sayfa No. 1

Sayın Zehra Akverdi Tarih 22/IX/1972

Çamlık sk. no. 21/2 Suadiye

Adet	CİNSİ	Not
1	Takım, Çerkez kadın elbisesi, 2 parça (Mor kadifeden)	
1	Çerkez [illegible], zırhlı	
1	Yarlık yayı, işlemeli	
1	Ok kılıfı, hilâl	
1	Kemer, gümüş tokalı	

6 parça

Yukarıda mikdarı yazılı eşyalar sergi sonunda iade edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi H. Yardakul ve Hadi Alkoy'dan Bn. Zehra Akverdi'den teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi H. Yardakul, M. Hadi Alkoy

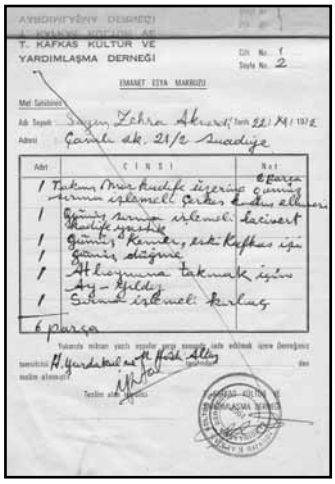

T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Cilt No. 1 Sayfa No. 2

Sayın Zehra Akverdi Tarih 22/IX/1972

Çamlık sk. 21/2 Suadiye

Adet	CİNSİ	Not
1	Takım, Mor kadife üzerine gümüş [illegible] işlemeli Çerkez kadın elbisesi	6 parça
1	Gümüş zırhlı işlemeli kalkan	
1	Gümüş, kemer, eski Kafkas işi	
1	Gümüş süzgeç	
1	Alaşımına takmalık işine Ay – Güldüz	
1	Silmeli işlemeli kılıç	

6 parça

Yukarıda mikdarı yazılı eşyalar sergi sonunda iade edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi H. Yardakul ve M. Hadi Alkoy'dan teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi H. Yardakul, M. Hadi Alkoy

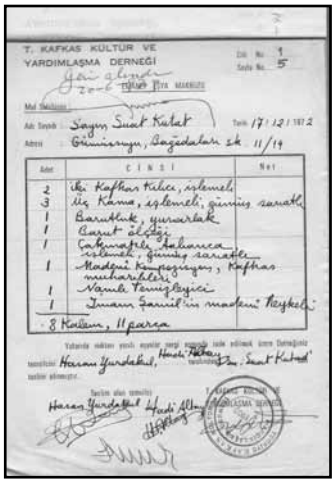

T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

Cilt No. 1 Sayfa No. 5

Yeni giriş 20-6 TARİHİ EŞYA MAKBUZU

Sayın Suat Kulat Tarih 17/12/1972

Adres : Gümüşsuyu, Bağdadları sk. 11/14

Adet	CİNSİ	Not
2	İki Kafkas Kılıcı, işlemeli	
3	Üç Kama, işlemeli, gümüş saraklı	
1	Baruthk, gümüşlük	
1	Çakmaklı, [illegible] işlemeli, gümüş saraklı	
1	Madeni Kompozisyon, Kafkas muharebeleri	
1	Namlı Tamgalıyıcı	
1	İmam Şamil'in madeni heykeli	

8 Kalem, 11 parça

Yukarıda mikdarı yazılı eşyalar sergi sonunda iade edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Havran Yardakul, Hadi Alkoy'dan Bn. Suat Kulat'a teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi Havran Yardakul, Hadi Alkoy

Sergi daha sonra Ankara'da da açıldı

Sergi için toplanan malzemelere ait tutanaklar

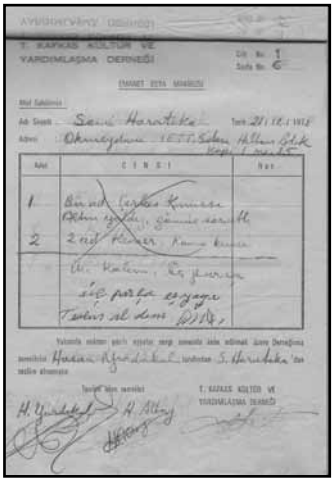
T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Sayı: 1 Cilt No: 1 Sayfa No: 6

Mal Sahibinin
Adı Soyadı: Sevil Haratoka Tarih: 20/12/1973
Adresi: Okmeydanı 1977 Sokak Hilmi Efendi Apt. 1 Daire 15

Adet	CİNSİ	Not
1	Bronz Tarihi Kumsa...	
2	2 adet Kama...	
	Ok Kalem, Çerçeve...	
	...ile parça eşyaya...	
	Teslim alındı 20/12/73	

Yukarıda miktarı yazılı eşyaları emaneten teslim edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Hasan Yurdabakal tarafından S. Haratoka'dan teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi H. Yurdabakal H. Altay

Teslim eden T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

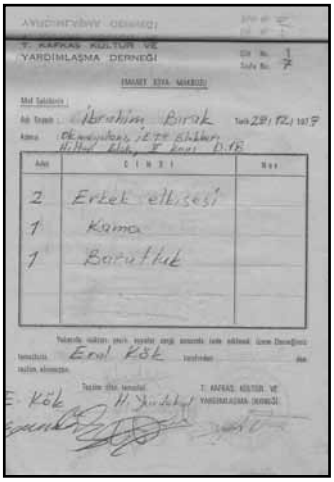
T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Sayı: 1 Cilt No: 1 Sayfa No: 7

Mal Sahibinin
Adı Soyadı: İbrahim Bırak Tarih: 28/12/1973
Adresi: Okmeydanı, 1977 Sokak, Hilmi Efendi, 1 Daire D.15

Adet	CİNSİ	Not
2	Ertek elbisesi	
1	Kama	
1	Baruthk	

Yukarıda miktarı yazılı eşyaları emaneten teslim edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Erol Kök tarafından ... teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi E. Kök H. Yurdabakal

Teslim eden T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Sayı: 1 Cilt No: 1 Sayfa No: 8

Mal Sahibinin
Adı Soyadı: Rasit ... Tarih: 3/1/1973
Adresi: ...

Adet	CİNSİ	Not
1	...	
1	Kalk...	
1	Kılıç...	

Yukarıda miktarı yazılı eşyaları emaneten teslim edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Bahadır Erol tarafından ... teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi ... Teslim eden T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

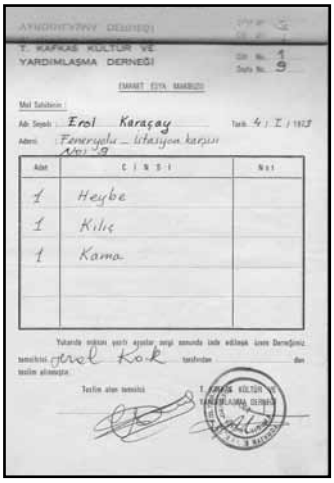
T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Sayı: 1 Cilt No: 1 Sayfa No: 9

Mal Sahibinin
Adı Soyadı: Erol Karaçay Tarih: 4/1/1973
Adresi: Fenerbahçe – İstasyon karşısı No: 9

Adet	CİNSİ	Not
1	Heybe	
1	Kılıç	
1	Kama	

Yukarıda miktarı yazılı eşyaları emaneten teslim edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Erol Kök tarafından ... teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi ... Teslim eden T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

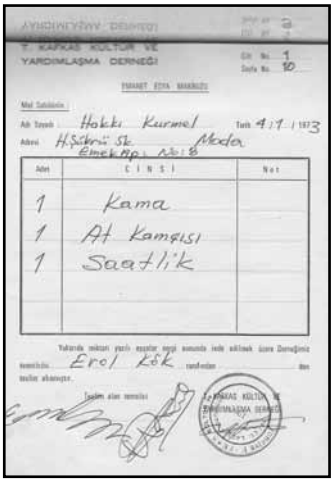
T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

EMANET EŞYA MAKBUZU

Sayı: 1 Cilt No: 1 Sayfa No: 10

Mal Sahibinin
Adı Soyadı: Hakkı Kurmel Tarih: 4/1/1973
Adresi: H.Şükrü Sk. Emek Mah. No: 8 Moda

Adet	CİNSİ	Not
1	Kama	
1	At kamışı	
1	Saatlik	

Yukarıda miktarı yazılı eşyaları emaneten teslim edilmek üzere Derneğimiz temsilcisi Erol Kök tarafından ... teslim alınmıştır.

Teslim alan temsilcisi ... Teslim eden T. KAFKAS KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

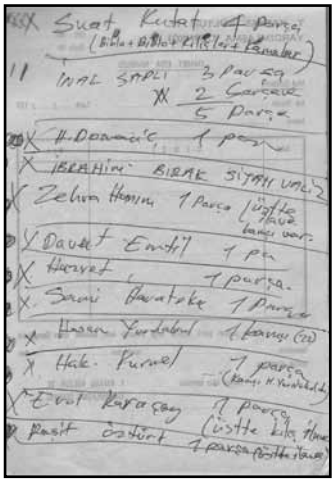
Suat Kutat 4 Parça (Bıçak + Bıçak + Kılıç + Kama + Kamalar)
İNAL SAPLI 3 Parça
2 Çerçeve
5 Parça
H. Doğanç 1 parça
İBRAHİM BIRAK SİTAH UNLU 2
Zehra Hanım 1 Parça (üstte kama var)
Davut Emdi 1 pa
Hayrat 1 parça.
Sevi Haratoka 1 Parça
Hasan Yurdabakal 1 kama (Cop)
Hak. Kurmel 1 parça (Kama, H. Yurdabakal)
Erol Karaçay 1 Parça (üstte kılıç Alma)
Basit üstüst 1 parça (üstte kama)

Sergi daha sonra Ankara'da da açıldı

Temmuz 1972
Soğucak/Yalova gezisinden

Kafkas-Abhazya Kültür Derneği'nde
konuk ekip - 1972

19 Kasım 1972 – Şehzadebaşı
Yenisaray Düğün Salonu
Kafkas Gecesi

Dernek çayı – 10.03.1973

20. Dönem

06.05.1973 – 12.05.1974

Türkiye

30 Ekim 1973

• Boğaziçi Köprüsü açıldı.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Kazım Öztekin	Başkan
Hilmi Asena	II. Başkan
Fevzi Tokgöz	Muhasip
Asım Boran	Sekreter
Kemal Şekerci	Üye
Hüseyin Yazıcı	Üye
Ziyaettin Tan	Üye

Denetleme Kurulu

Yusuf Giray
Neşet Aslan
Yılmaz Lu

Onur Kurulu

Vasfi Güsar
Hikmet Lakay
Kazım Taymaz
Kamil Güngör
Sait Şurdum

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Turhan Doğan	Başkan
Erol Kök	II. Başkan
Duriye Karden	Sekreter
Turhan Mercan	Muhasip
Hikmet Albayrak	
Y. Kemal Aksoy	
M. Nedim Özel	

Genel Kurul

06.05.1973

Beyazıt – Manolya Düğün Salonu / Marmara Sineması arkası

Divan Başkanı : Orhan Özbey
II. Başkan : Asım Boran
Katipler : Fethi Yıldız
Cahit Lakay

19. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Derneğimizin genişlemesi ve kuvvetlenmesi için Yönetim Kurulu olarak tutumumuz, İstanbul'da yerleşmiş bulunan ve Kafkas kültürünün yaşamasını isteyen ve bu kültüre bağlı hemşeriler arasında fark gözetmeksizin Derneğe bağlamaya çalışmak olmuştur. Bunun müşahhas delili de İstanbul'da bulunan hemşerilerimizin daha önceki senelere nazaran daha fazla Derneğimizle ilgilenmesi ve izlenmesidir. Mesele bu dinamizmi kanalize edip Derneği şu veya bu şekilde münferit ve muayyen şahısların ihtirasına kurban etmemektir. Bu amaçla da büyük gayretlerimiz olmuştur.

- Yeni çıkan Cemiyetler Kanuna göre Tüzüğümüzü tadil edip intibak ettirmek için Ankara Derneği'nin çalışmaları da izlenerek yeni bir Tüzük tasarısı hazırladık.

- İcraatımızda Derneğimizin menfaatinin öne alındığını, Derneğin organlarının çalışır duruma getirme çabası olduğunu, şahsi çekişmelerle Derneğin manevi varlığına halel getirmeye hakkımız olmadığını, bu çekişmeleri elbirliğiyle beraberce halletmeye gayret sarf etmemiz gerektiğini belirtir.

Tutanaklardan:

-29.04.1973 günlü tutanak:

Üye sayısı 393 kişi. 192 kişi aidat ödedi. 104 kişi katıldı. Nisap temin edilemedi.

(Genel Kurul 06.05.1973 tarihinde yapıldı.)

- Y. Kemal Aksoy: Gençlerle YK anlaşamamaktadır. Faaliyet raporu açık değildir.
- Erol Kök: Gençlik Kolu lüzumsuz yere YK tarafından fesh edilmiştir, çalışması engellenmiştir.
- 1973 bütçesi: 51.794,54.- TL.

Karar Defteri

02.06.1973

- Dernek Yönetim Kurulunun yıllık çalışma programı maddeler halinde tespit edilmiş olup bu maddelerin kapsadığı hususlar mazbata halinde yazılmış, Yönetim Kurulunca tasdik ve tasvip edilip yazı dosyasına konulmuştur. Programın maddeleri şunlardır:

1. Üyelerle ilişkiler,
2. Görev bölümü,
3. Kültür faaliyetleri,
4. Gece tertipleri,
5. Gezi programı,
6. Aidat durumu,
7. Sosyal Faaliyetler,
8. Derneklerle temaslar,
9. Gençlik Kolu ilişkiler.

20.08.1973

- Çanakkale'de Belediye Yazlık Düğün Salonunda 24.08.1973 günü, Biga'da Yılmaz Yazlık Düğün Salonunda ayrıca folklor gecesi tertip edilmesine,

20.04.1974

- Manolya Düğün Salonunda Kongrenin yapılmasına, birinci kongrenin 30.04.1974 tarihinde yapılmasına, şayet ekseriyet temin edilmezse 12.05.1974 tarihinde devam edilmesine,
- Bursa Derneğinin teklifi olan Derneğimizin folklor ekibinin 25.05.1974 tarihinde gönderilmesine,

Gençlik Kolu Karar Defteri

15.05.1973

- Prensip kararları:
  - Maddi özgürlük,
  - Belirlenen faaliyetlerinde gençlik kolunun serbest hareket imkanının sağlanması,
  - Lokal düzeninin Gençlik Koluna bırakılması.
- 26 Mayıs akşamı bir çay verilmesine,
- 20 Mayıs günü kır gezisi düzenlenmesine,

19.06.1973

- Orta öğretim öğrencilerine imtihanlarına hazırlanmak gayesiyle Fen ve Lisan derslerinin verilmesine,

Dernekte bir eğlence – 1973

1973 Ağustos
Biga yolunda Denizkent'te Mola sırasında

21. Dönem

12.05.1974 – 08.06.1975

Dünya

1974

• Portekiz'de "Karanfiller Devrimi" sonucu, ilerici askeri birlikler diktatör Salazar'ı devirdi.

Türkiye

15 Temmuz 1974

• Kıbrıs'ta EOKA Makarios'u devirdi. Türkiye çıkarma yaptı, 2 gemi battı.

"Kıbrıs Fatihi" olarak anılan Ecevit seçim mitinginde (sağda). Bülent Ecevit, Milli Selamet Partisi ile koalisyon yaptıktan sonra gerçekleştirdiği Kıbrıs harekâtından sonra önceki hükümet döneminde yasaklanan haşhaş üretimini serbest bırakınca ABD ile ilişkiler iyice gerginleşti. Amerika 1975 yılından itibaren Türkiye'ye karşı silah ambargosu uyguladı.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Kazım Öztekin	Başkan
İhsan Aytek	Başkan Yardımcısı
	Üye 11.07.1974
Asım Boran	Genel Sekreter
	İstifa
	19.06.1974
Neşet Aslan	Muhasip
Kemal Şekerci	Üye
	Başkan Yardımcısı
	11.07.1974
Yaşar Yatkın	Üye
	İstifa 01.06.1974
Muharrem Özer	Üye
Kavamettin Özer	Yedekten asil üye
	01.06.1974
Genel Sekreter	19.06.1974

Denetleme Kurulu

Fevzi Tokgöz
Elmas Eşsiz
Ahmet İyigün

Onur Kurulu

Vasfi Güsar
Mahmut Öztanır
Kahir Ergen
Faruk Durmuş
Ömer Büyüka

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

M. Nedim Özel	Başkan
	İstifa
	29.12.1974
Düriye Kardan	II. Başkan
Handan Özden	Sekreter
	İstifa
	28.02.1975
Naim Sarıgül	Muhasip
	Başkan
	28.02.1975
Selahattin Şekercan	Üye
Kemal Tura	Üye
	Muhasip
	28.02.1975
Ahmet Ğıç	Üye
	İstifa 28.02.1975
Şükran Demir	Yedekten asil üye
	29.12.1974
	Sekreter
	28.02.1975
Faruk Özden	Yedekten asil üye
	28.02.1975
Sevim Özbay	Yedekten asil üye
	28.02.1975

Genel Kurul

12.05.1974

Beyazıt – Manolya Düğün Salonu - Marmara Sineması arkası
Divan Başkanı : Nazir Züğül
II.Başkan : Keramettin Özen
Katipler : Süleyman Günar
Ahmet İyigün

20. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Geçen seneki gibi Gençlik Kolu Yönetim Kuruluyla ters düşmediğinden iki organ daha uyumlu ve ahenkli çalışma yapmışlardır.
- 22.07.1973 tarihinde motor kiralanarak Ürdün'den gelen misafir hemşeri-

lerimizle birlikte Adalar'a gezi tertip ettik.
- Aynı şekilde Kafkasya'dan gelen hemşerilerimizi ağırladık ve kendilerini son derece memnun bıraktık.

Karar Defteri

19.06.1974
- Dernek demirbaşına kaydedilmek ve Dernekle üyeleri arasındaki yazışmalarda kullanılmak üzere bir daktilo ve bir teksir makinasının alınmasına,

27.12.1974
- Gençlerin kitap okumalarını sağlamak için Yönetim Kurulunda bulunan kitapların gençler odasına nakil edilmesine,

26.04.1975
- Yıllık Genel Kurulun Beyazıt Roof Düğün Salonunda 01.06.1975 günü, çoğunluk temin edilemezse 08.06.1975 günü devam edilmesine,

Gençlik Kolu Karar Defteri

Genel Kurul tutanaklarından:

Gençlik Kolu seçimlerinde 36 oy kullanıldı.

06.07.1974
- 14 Temmuzda Şile'nin Yeşilvadi köyüne gençlik gezisi düzenlenmesi,

01.11.1974
- Haluj gecesinin 16.11.1974 tarihinde yapılmasına ve programın aşağıdaki esasları kapsamasına;

Açılış, şiirler, koro, piyes (harp kaçağı Harun) , resimler, Kafkas bilgi yarışması, piyango, mahalli oyunlar.

07.11.1974
- Derneğe bir soba alınmasına,
- Haluj gecesinde kullanılacak 50 takım çay bardağı, çöp bidonu, çaydanlık vs. nin alınmasına, -Masa ve su deposunun temin edilmesine,

20.11.1974
- Derneğe ses düzeni kurulması için amplifikatör ve aksesuarlarının alınmasına, haluj gecesi gelirinin bu işe ayrılmasına,

02.02.1975
- "Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri" isimli konferansın, Sadi Duman tarafından verilmesine,

28.02.1975
- Maksime gecesinin 08.03.1975, 09.03.1975 günlerinde iki gün tekrar edilmesine,
- Haber bülteninin çıkarılarak üyelere postalanmasına,

11.03.1975
- Mezuniyet gecesinin 12.04.1975 tarihinde tutulacak bir salonda yapılmasına,

Farklı bir şekilde verelim; karakter değişsin, başka bir şey olsun:

İstanbul Kafkas Kültür Derneği
İdare Heyeti Başkanlığına,
13 Haziran 1974

Gençlik Teşkilatı Faaliyet Programı hk.

Derneğimizin 12 Mayıs 1974 tarihinde yaptığı Genel Kurul toplantısında KK Derneği Gençlik Teşkilatına seçilen üyeler, 18 Mayıs 1974 tarihinde asil ve yedek üyelerin katıldığı toplantıda kendi aralarında vazife taksimini yaparak 1974-1975 faaliyet programının esaslarını tesbit etmişlerdir. 23 Mayıs ve daha sonraki toplantılarımızda son şeklini alan faaliyet programımızın İdare Heyetine takdimine karar verilmiştir. Program aşağıdaki esasları kapsamaktadır.

KKD Gençlik Teşkilatı 1974-1975 Faaliyet Programı Esasları

Faaliyetlerimiz genel olarak üç kısımda ele alınacaktır.

A- Dernek İçi Faaliyetler:

1. Derneğe giriş ve çıkışın kontrol altına alınması.
2. Dernek içinde yapılan düğünlerin ve her tür toplantılarda düzenin sağlanması ve bu düzenin kontrolü.
3. Dernek temizliği için birinci derecede sorumlu olmak.
4. Yeni üye kayıt işlemlerinin yapılması ve aidatların toplanması.
5. Dermek demirbaşının tesbiti ve bunların korunması.
6. Gençlik odasının yeniden düzenlenerek;
   a. Mevcut kitaplığın ve kitapların en kısa zamanda üyelerin istifadesine sunulması,
   b. Müzik aletlerinin ve folklor malzemelerinin korunmasını sağlamak ama-cıyla, malzeme listesinin çıkarılması, müzik aletleri için ayrı, folklor malzemeleri için ayrı bir dolabın hazırlanarak bunların bir kişinin (müzik için ayrı- folklor için ayrı olabilir) sorumluluğu altında bulundurulması,
   c. Kitap kampanyası açılması.
7. Çay ocağının denetimi ve bakım işleri.
8. Derneğin genç üyelerini kapsayan (30 yaşına kadar, 30 dahil) bir üye defterinin tutulması.
9. Ve benzeri faaliyetler.

B- Sosyal Faaliyetler:

1. Geziler tertiplemek;
   a. Kır gezileri,
   b. Köy gezileri,
   c. Dernekler arası geziler.
2. Dernek tüzüğüne uygun olarak, Kafkas folklorunun yaşatılması için:
   a. Mevcut ekip ve elemanları yakından ilgilenerek onların varsa problemlerinin çözümü, dileklerinin tesbiti folklor dışında da dernek faaliyetleri ile ilgilenmesinin temini,
   Ekipte çalışabilecek (bilhassa uzun süre) gençlerin tesbiti ve bunların teşviki,
   b. Bölgesel halk oyunlarının yaşatılması ve tanıtılması amacıyla Bölge oyunlarının düzenlenerek bir kurs ile öğretilmesi.
3. Geceler tertiplemek;
   a. Geleneksel mezuniyet geceleri,
   b. Tanışma çayları (kısa aralıklarla),
   c. Semtlerde özel geceler (Eyüp, Çağlayan, Bakırköy vs.),
   d. Folklor geceleri.
4. Yetiştirme kurslarının orta öğrenimde bütünlemeye kalanlara faydalı ola-bilmesinin mümkün olup olmadığı araştırılacak, mümkün ise en kısa zamanda tertip edilecektir.
5. Tahsilini İstanbul'da ikmal eden öğrencilerin faydalanacağı bir yurt binasının inşası için gerekli işlemlerin öğrenilmesi.
   İdare Heyeti ile Müşterek bir çalışmaya girerek yapılması gerekenlerin en kısa zamanda belirlenmesi.

C- Kültürel Faaliyetler:

1. Tarihi günlerin anılması;
   a. 11 Mayıs 1918,
   b. Derneğimizin kuruluş yıldönümü,
   c. Göç faciasının 110. Yıldönümü,
   d. Ve diğer günler.
2. Konferanslar tertiplemek;
   a. Kafkasya'da Hürriyet Mücadeleleri (seri konferanslar),
   b. Çerkeslerin menşei,
   c. Kafkas ırkının dünyadaki dağılımı (bu gün),
   d. Dünya tarihinde Kafkasyalılar,
   e. Ve diğer konular.
3. Tiyatro çalışmalarının yapılması.
   Bir monolog, diyalog veya bir hikaye ve fıkranın sahnelenmesi.
4. Şiir, hikaye, masal ve ağıtların;
   a. Bölgelerden toplanması,
   b. Yeni yazarların tesbiti ve bunların teşviki,
   c. Toplanan ve yazılanların bir dosyada toplanması,
   d. Çalışanları teşvik için yarışmalar

düzenlenmesi ve sahiplerinin sembolik ödüllerle mükafatlandırılması.

5. Kabiliyetlilerin keşfi ve bunların teşviki (Müzik konusunda);
   a. Müzik aleti çalanların tesbiti ve meraklılarının yetiştirilmesi,
   b. Sesi güzel olanların tesbiti ve solo söylemeye teşvik edilmesi.
   c. Koro kurulması
6. Kültürel yayınlar;
   a. Genclik kolu bildirileri, broşürlerin hazırlanması,
   b. Bir Gençlik Bülteninin çıkarılması için çalışmalara girilmesi,
   c. Gençlik Kolu yayınları ve İdare Heyeti yayınları için çok kısa zamanda;
   I. Bir teksir makinası,
   II. Bir daktilo makinasının alınması için İdare Heyetine müracaat edilmesi.
7. Kıymetli eşyaların muhafazası için, biri İdare Heyeti ve diğeri Gençlik Teşkilatı odasına olmak üzere iki çelik dolaba ihtiyaç vardır.

(Yayın malzemeleri ve diğerler) Ayrıca orta büyüklükte bir akordeona ihtiyaç vardır.

Gençlik Teşkilatımızın yukarıda belirlenen esaslarda Tüzüğümüze uygun olarak yürütmeyi kararlaştırdığı faaliyet programımızın muvaffak olabilmesi, İdare Heyetinin göstereceği anlayış, yardım ve işbirliğine büyük ölçüde bağlıdır. Gençlik teşkilatımızın faaliyet programının yürütülmesi için gerekli maddi olanak tüzük gereğince tutulacak Gençlik Teşkilatı Üye defterinde yazılı olanlardan alınan aidatlar ve teberrularla sağlanacaktır. Gerektiğinde ek olarak İdare Heyetine talepte bulunulacaktır. Faaliyet programına başlarken Gençlik Teşkilatı Bütçesinin 2000.-TL olmasına karar verilmiş olup, bir miktar avans İdare Heyetinden talep edilmektedir.

Gençlik Teşkilâtı yukarıda yazılı olanların dışında zamanın icap ettirdiği durumlara göre faaliyetlerini genişletmek ve İdare Heyetinin uyarı ve tavsiyelerini dikkate almak kararındadır. Ayrıca İdare Heyetinin faaliyet programını bütün gücüyle destekleyecektir.

İdare Heyeti ve Gençlik Teşkilatının bir uyum içerisinde süratle çalışabilmesini sağlamak, iki tarafın alacağı kararları taraflara en kısa zamanda iletmek için, geçmiş yıllarda olduğu gibi Gençlik Teşkilatından bir kişinin İdare Heyeti toplantılarına katılması, İdare Heyeti ile müşterek toplantılar tertiplenmesine karar verilmiştir.

Gençlik Teşkilatının oy birliği ile aldığı kararları ve faaliyet programını bilgilerinize arz eder, 1974 - 1975 faaliyet yılının başarılı olmasını dileriz.

Saygılarımızla.

Gençlik Teşkilatı:
Başkan: Mahmut Nedim Özel
II. Başkan: Duriye Karden
Muhasip: Naim Sarıgül
Sekreter: Handan Özden
Üyeler: Kemal Tura, Selahattin Şekercan, Ahmet Ğış

1974 – Bursa gezisi

**25 Mayıs 1974 -
Bursa Atatürk Spor
Salonu**

26 Mayıs 1974 - Bursa Kültür Park

14 Temmuz 1974 – Şile gezisi

26 Nisan 1975 Gönül Düğün Salonu
Beyazıt

1 Mayıs 1975 Abant gezisi

27 Mayıs 1975 – Düzce

Dönem içinde sergilenen ve beğeni kazanan "Asker Kaçağı Harun" piyesinin metninden

Asker Kaçağı Harun

(Radyofonik Piyes)

Anlatan:

Dünyanın silah sesleri ile çalkalandığı bir seferberlik zamanıydı. Kafkasya düşman çizmeleriyle çiğnenecek, Adığe ulusu, yaradılışında varolan hürriyetini kaybedecekti. Vatanı ve hürriyeti için savaşmayı en büyük şeref bilen Adığe ulusu, bu uğurda yapacağı amansız mücadelenin verdiği heyecanla coşmuş, cepheye gitmek için sabırsızlanıyordu.

(kısa süreli, kuvvetli müzik)

Beklenen gün gelivermişti. Eli silah tutan, ayakta durabilen herkes cepheye gitmek için adeta yarışıyordu. Analar oğullarının, bu kutsal göreve layık olduğunu görmenin mutluluğu içinde sevinç gözyaşlarını saklayamıyorlar ve hayır dualarıyla onları cepheye gönderiyorlardı.

(kısa süreli, kuvvetli müzik)

Nihayet harp patlamış ve kan gövdeyi götürmeye başlamıştı. Harun, Adığe ulusunun kanıyla suladığı harp meyanından korkakça kaçıyordu. Bu, büyük bir gaflet, affedilme bir suçtu.

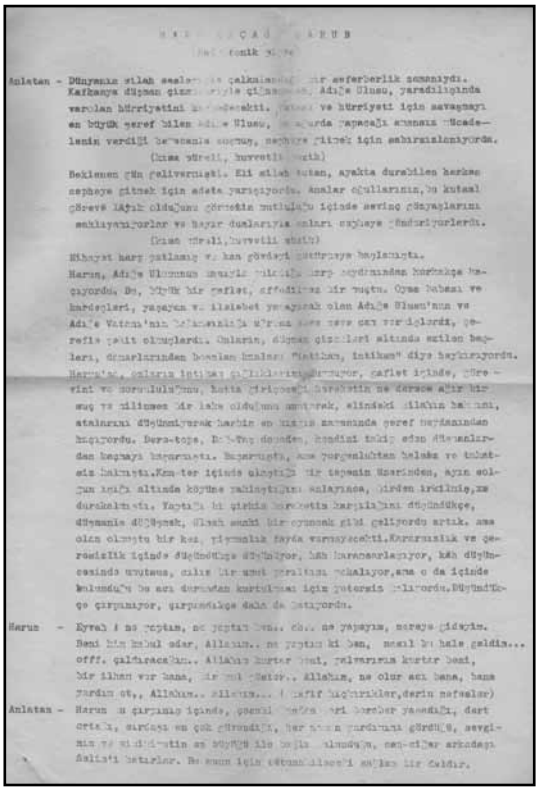

22. Dönem

08.06.1975 – 06.06.1976

Dünya

Hızlı Japon trenleri. Japonya 1970'li yıllarda hızlı tren sistemini ilk kuran ülkelerdendi. İlk yapılan tren yolu, Tokyo'yu Osaka'ya ve Fukuoka'ya bağlıyordu. 1975'te hızlı tren, her gün 500 000 yolcu tarafından kullanılmaktaydı. Sonraları, Japonlar manyetik sistemleri olan trenler geliştirdiler. Böylece saatte 500 kilometre hıza ulaşmak mümkün olabiliyordu.

Çerkesler

Türkiye

Hz. İdris ve Hz. İbrahim'le ilgili görülen Avubla Yunanda Apollo ve Apollon, Kelt'lerde Ogmio, Gal'lerde Belen, Nordik'lerde Baldr ve Braya, Zerdüşt'te Mithra, İskit'lerde Ethosyre olduğu gibi, bazılarınca Türkçedeki Bel ve Bili de Apollo ile ilişkili sözcükler olduğuna inanıldığına göre, bu kitapçığın gerçekten geniş bir ilgi alanına sahip olduğu hatırlatılmaya değer.

yamçı aylık sosyo-kültürel dergi ● sahibi ve sorumlu yönetmeni : fahri huvaj ● **genel haberleşme ve abone adresi : p.k. 341, Ulus-Ankara** ● fiatı : 750 kuruş ● yıllık abone bedeli: — 12 sayı için — 90 TL., Türkiye dışı için iki katı ● gelen yazılar basılsın-basılmasın geri gönderilmez ● yayınlanan yazılar kaynak gösterilmeden iktibas edilemez ● imzalı yazıların düşünsel ve siyasal sorumluluğ sahiplerinindir ● bu sayı şafak matbaasında dizilmiş ve basılmıştır ● aralık 1975.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Kazım Öztekin	Başkan
Orhan Alpaslan	Başkan Yardımcısı
Elmas Eşsiz	Genel Sekreter
Yaşar Yatkın	Muhasip
Sait Şurdum	Üye İstifa 20.09.1975
Bahri Çakandemir	Üye
Muharrem Özer	Üye
Nuri Atila	Yedekten asil üye 20.09.1975 (1. yedek Turhan Doğan asker)

Denetim Kurulu

Yılmaz Lu
Hakkı Kalkan
Kahir Ergen

Onur Kurulu

Mahmut Öztanır
Ömer Yağan
Nedime Tanbay
Vasfi Güsar
Resai Layık

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Kemal Tura	Başkan
Sevim Özbay	Başkan Yardımcısı
Mecit Cankat	Sekreter
Cahit Lakay	Muhasip
Ahmet Öner	Üye
Femihan Özden	Üye
Ümit Duman	Üye

25.01.1976 / Gençlik Kolu Karar Defterinden:

- 0.12.1975 tarihli YK kararı ile görevine son verilen Gençlik Teşkilatı YK yerine 25.01.1976 tarihinde yapılan olağanüstü seçim neticesinde seçilen yeni Gençlik Teşkilatı aynı gün yaptığı toplantıda görev taksimini yapmıştır.

Kemal Tura	Başkan
Handan Özden	Başkan Yardımcısı
Mecit Cankat	Sekreter
Faruk Cimok	Muhasip
Faruk Özden	Üye
Erhan Şahin	Üye
Ruhi Özdemir	Üye

Genel Kurul

08.06.1975

Beyazıt Roof Düğün Salonu
Divan Başkanı : Sait Şurdum
Başkan Vekili : Kazım Taymaz
Katipler : Orhan Alparslan
Düriye Karden

21. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Gençlik Kolu tarafından yapılan Maksima gecesi, Haluj gecesi, "Harptan Kaçan Harun" isimli piyes başarılı geçmiş, gençlerimize sahip çıkıldığında onların samimi heyecanlarının fikirlerini anlayışla karşılayarak destek olduğumuzda faydalı çalışmalar yapabileceklerine canlı örnekler vermişlerdir.
- Bu sene Derneğimizin lokalinde kültürel çalışmaların rahat yürütülebilmesi için zaruri olan Teksir makinesi, Amplifikatör, Daktilo, Çelik dolap, Akordeon gibi malzemeler alınmış, ekip elbiseleri tamamlanmıştır.

Tutanaklardan:

-Bütçe: 51.794,54.- TL.
-68 üye oy kullandı.

Karar Defteri

28.06.1975

- Gençlik Kolu Başkanının iştirak ettirilerek toplantılarda alınan kararlardan haberdar edilmesine,

19.07.1975

- KKD olarak tüm üye ve hemşehriler arasında sanatkarların seçme eserlerinden oluşturulacak büyük bir resim sergisi düzenlenmesine,

  Ankara Derneğince de uygun görülmesi halinde bu serginin gerçekleşmesini birlikte sağlamak amacıyla yazılı bir teklifte bulunulmasına,

  Ayrıca bu sergi konusunda bize katkı ve yardımda bulunabilecek diğer kültür dernekleriyle yazılı, sözlü ilişkiler kurulmasına,
- Bu yıl içinde Ankara Kafkas Kültür Derneğiyle müştereken veya yalnız Derneğimizce bir seri kartpostal ve bir takvim yaptırılmasına,

07.11.1975

- Folklor çalışmalarında müzik için bir teyp alınmasına,

10.12.1975

- Yönetim Kurulu (YK) Başkanı, Kurul Üyelerine çağrıda bulunarak folklor ekibinin geleneksel yılbaşı çayını

boykot etmeleri ile Gençlik Kolu (GK) arasındaki bağlantıyı görüşmek üzere 10.12.1975 günü Dernek lokalinde olağanüstü toplanarak;

KKD tüzüğünün 15. maddesine göre bir kuruluş olan ve hükmü şahsiyeti bulunmayan GK karşılıklı güven ve dayanışma ilkesine bağlı bir iş bölümü biçimi olan bu çalışma (YK'nın sürekli uyarı, tavsiye ve içtenlikle diyaloğa açık tutumuna rağmen) bir iş bölümü olan bu çalışma yöntemini giderek yozlaştırdığı üzüntüyle görülmüştür.

Kurulun tüm üyelere vaadedilen yıllık kültürel çalışma programının gerçekleştirilmesine destek ve yardımcı olma yerine Derneğin çalışmalarını doğrudan doğruya zorlaştırma ve kişiliğini yıpratma durumuna girmiştir.

05.12.1975 akşamı Derneğin genel sorunları karşılıklı görüşme niteliğinde yapılan ortak toplantıda folklor çalışmaları konusunda son zamanlarda takındıkları olumsuz tavrı, folklor ekibine geleneksel yılbaşı çayına karşı topyekün boykot kararı aldırmaya kadar vardırmıştır.

Derneğe kaçınılmaz olarak zarar verici mahiyetteki bu tutumun değiştirilmesi için Dernek Başkanlığının bütün samimi ısrarları neticeyi değiştirmemiştir.

07.12.1975 günü Dernek Başkanlığının folklor ekibi elemanlarından alabildiği son ifade zabıtlarını da ayrıca bir kanıt olarak değerlendirmek zorunda kalınmıştır. Dernek Kişiliğinin ağır bir şekilde sarsılma tehlikesiyle karşı karşıya bırakan bu olay karşısında GK'ya olan güvenini yitiren YK halihazır GK Yönetim Kuruluyla artık iş bölümü halinde olamayacağı neticesine varmış (kesin olarak anlaşmazlığın tüzüğün 14. maddesine göre, Haysiyet Divanınca giderilmesine kadar) halihazır GK YK üyelerinin çalışmasına son vermiştir.

GK'nın Dernek imkanlarından yararlanarak elde ettiği teberru, aidat, araç gereçlerin tespit edilerek aynen teslim alınmasına,

Ayrıca, vazifesi biten GK YK üyelerinin lokale girmeleri, toplantı yapmaları yasaklanmıştır.

03.01.1976
- 07.12.1975 günü Dernek lokalinde folklor çalışması yapılırken Dernek Başkanının yılbaşı tanışma çayına girecek elemanları tespite geldiğinde, yılbaşı gecesine girmeyeceğiz diye beyanda bulunan ve ismen tespit edilen tespit listesinde ismi geçenlerin, liste halinde Onur Kuruluna bildirilmesine,

23.01.1976
- Onur Kurulunun 11.01.1976 tarihli beyanına ve yazısına uygun olarak vazifesine son verilen GK YK'nın yeniden seçilmesine ve seçimin 25.01.1976 günü Dernek lokalinde yapılmasına,

20.02.1976
- Kültürel çalışmalar cümlesinden olmak üzere bir tiyatro çalışmasının da yapılmasına,

14.05.1976
- Yıllık Genel Kurul toplantısının ilkinin 31.05.1976 günü Beyazıt Roof Düğün Salonunda, çoğunluk sağlanamazsa aynı yer ve saatte 06.06.1976 günü ikinci toplantının devamına,
- Gençlik Koluyla ilgili tüzük maddelerinin değiştirilmesinin gündeme alınmasına,

Gençlik Kolu Karar Defterinden:

18.06.1975
- Gençlik çayının 5 Temmuz 1975 günü dernek lokalinde yapılmasına,

16.07.1975
- Cumartesi akşamları yapılan aile toplantılarında gerekli düzenin sağlanabilmesi için her hafta iki arkadaşın görevlendirilmesine,
- Dernek kitaplığının geliştirilmesi ve üyelerin faydalanabileceği bir şekle konulmasına, bu amaçla kitap kampanyasının açılmasına,

17.09.1975
- Yılbaşından önce bir kültür gecesi düzenlenmesine ve bu geceye Ankara KKK Derneği tiyatro kolunun davet edilmesine,
- Derneğimizi ilgilendiren haberleri üyelerimize duyurabilmek, genç kabiliyetlerimizin eserlerini tanıtabilmek gayesiyle ayda bir duvar gazetesi çıkarılmasına,
- Derneğimizle ilişkisi bulunmayan hemşerilerimize, özellikle taşrada bulunan köylerimize ücretsiz yayın gönderilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasına, bunun için bir fon kurulmasına,
- Üyelerin aidat durumunun daha düzenli bir duruma sokulabilmesi, uzun müddetten beri Derneğimize üye olup aidatlarını ödeme imkanı bulamayan üyelerimize kolaylık olması için bir kereye mahsus olmak üzere bugüne kadar olan aidat borçlarının üyelerin adreslerine giderek toplanmasına,

20.10.1975
- Dernek folklor ekibi ve ekip hocasının durumlarının belli bir statüye bağlanması amacıyla; YK'dan bir kişi, GK'dan, Ekip elemanlarından ve dışarıdan birer kişini iştirakiyle 4 kişilik bir Folklor Komitesi kurulması hususunda YK'ya teklif götürülmesine,
- Kafkas kültürünü yansıtan resim veya motifleri ihtiva eden kartpostal ve takvim bastırılmasına,

05.11.1975
- 8 Kasım cumartesi akşamı Çerkes mizahı ile ilgili bir fıkra yarışması düzenlenmesine,
- 22 Kasım akşamı dernekte bir çay tertip edilmesine, (açılış, kısa wuig, bilgi yarışması, televizyon oyunu ve çayların dağıtılması, yoğurt yarışması, piyango, düğün)

14.03.1976
- Gönen Bayramiç köyü Kültür Derneği'nin düzenlemiş bulunduğu geleneksel tanışma çayına, Gençlik Teşkilatı kendi imkanları dahilinde katkıda bulunmaya,
  Bu çayda dernek hakkındaki düşüncelerini öğrenmek gayesiyle hemşehrilerimiz arasında bir anket yapılmasına,
- Geleneksel mezuniyet çayının 15 Mayıs günü yapılmasına, üniversite, akademi ve yüksekokullardan mezun olacak hemşehrilerimizin tespiti için tüm Gençlik Teşkilatının görev almasına,
- 11 Mayıs 1918 Kuzey Kafkasya cumhuriyetinin kuruluş yıldönümünün anılmasına ve anma töreninde bu konu ile ilgili bir münazara, olanak bulunamazsa bir açık oturum yapılmasına,
- 17 Nisan günü bir skeç ve resimlendirilmiş şiirlerin projeksiyonla gösterilmesiyle bir Kültür Gecesi'nin düzenlenmesine,

Gençlik Kolu YK'nın, Yönetim Kurulu'na sunduğu Faaliyet Programı, 1974-75 dönemi benzeridir.

Soğucak gezisi – 15 Haziran 1975

Yakacık - 17 Ağustos 1975

Üsküdar - Gençlik Kolu pikniği - 1975 Eylül

Dernekte – 1976 Mart

Dernekte – 1976

25 Mayıs 1976 - Suadiye

1976

23. Dönem

06.06.1976 – 26.06.1977

Dünya

1976

• 22 Afrika ülkesi Kanada Montreal olimpiyatlarını boykot etti.

Türkiye

1 MAYIS KATLİAMI

1 Mayıs'ta İstanbul'da DİSK'in önderliğinde yapılan ve bütün sol örgütlerin yer aldığı mitingar yüzbinlerce insan katıldı. Miting alanına girmek isteyen bir grup ile bunu engellemek isteyen diğer sol grup arasında kavga çıktı. Bunu fırsat bilen ve önceden hazırlandıkları belli olan devletin içindeki "karanlık güçlerin" kitleyi uzun namlulu silahlarla taramasıyla birlikte, şenlikle başlayan 1 Mayıs kana bulandı.

1 Mayıs 1977'de insanlara ezilerek öldüğü İstanbul-Taksim'deki Kazancı Yokuşu (üstte).

34 kişi silahla veya ezilerek öldü. Amaç giderek büyüyen sol potansiyeli sindirmekti. (1 Mayıs katliamının sorumluları hâlâ bulunamadı.) Diğer taraftan Anadolu'nun özellikle Alevilerin yoğun olarak yaşadığı yörelerinde yapılan katliam provaları Aralık 1978'de Kahramanmaraş'ta en üst boyutuna çıktı. "Camilerimiz bombalandı" provokasyonuyla kışkırtılan gözü dönmüş bir gürûh yüzden fazla insanın vahşice ölümüne neden oldu.

Çerkesler

Türkiye

«Kolkide diyarı (Abhazya ve mingrelistan), bakir bir halde, pek zengin bir yerdir. Eğer Ruslar arzu ederlerse (Efsanelerin orada sakladığı) altın postu bulabileceklerdir. Ben bu memleketin, Sohum ile Novrosisk arasında dar bir şerit gibi sıkışmış olan parçası için dört madagaskar veririm.

Jan Carol

Basından

Cumhuriyet, 26 Haziran 1976
İnceleme

Tarık Cemal Kutlu

Sovyet Dağıstan ve Çeçen Edebiyatı

Kuzey Kafkas halkları sanatçılarının yoğun çalışmaları ilk kez on dokuzuncu yüzyıl sonrası ile yirminci yüzyıl başlarında görülür; giderek gelişen ve sözünü edeceğimiz halklara mensup sanatçıların çağdaş yazına olan hizmetleri, hiç olmazsa kavim dillerini olgun ve yeterli bir düzeyde tutabilmiş ve yaşatabilmiş olmaları becerisidir…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Yaşar Bağ	Başkan
Orhan Alpaslan	II. Başkan
Handan Özden	Sekreter
Erhan Şahin	Muhasip
Rahmi Tuna	Üye
Selahattin Şekercan	Üye
Şerif Birinç	Üye İstifa 02.01.1977
Sadi Şurdum	Yedekten asi üye 02.01.1977

Denetleme Kurulu

Asım Boran
Yılmaz Luğ
Özdemir Öğüt

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Kazım Öztekin
Mahmut Öztanır
Yaşar Yatkın
Hilmi Asena

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Ümit Duman	Başkan
Cahit Lakay	Başkan Yardımcısı

Faruk Beşgül	Muhasip
Ayşe Berzeg	
Cumhur Kurşun	
Necdet Özaydemir	
Sedat Ercan	İstifa 11.06.1977

Genel Kurul

06.06.1976
Beyazıt Roof Düğün Salonu
Divan Başkanı: Yaşar Bağ

22. Dönem Faaliyet Raporundan:
- Gençlik Kolu kitap kampanyası açmış, bir hayli kitap Derneğimize temin edilmiş, kampanya halen devem ettirilmektedir. İlerde, Derneğimize yakışır zengin bir kütüphane sağlanması için hayırlı bir teşebbüs olarak bu faaliyeti de anabiliriz.
- Bir okul ve eğitim değerini taşıyan Cumartesi akşamlarında Dernek Lokalindeki yapılan toplantılara devam edilmiş, üyelerimizin, bilhassa gençlerimizin tanışmaları ve samimi tesanütleri temin edilmiştir.
- Derneğimizin mali gücü az, gerçekleştirmek istediği amaç büyük, Kafkas Kültürünü yaymak ve yaşatmak gibi ideal bir davadır. Her önemli davayı ve amacı gerçekleştirmek için, ona göre yeterli kadronun ve şartların müsait olması gerekir.

Tutanaklardan:
- Bütçe: 33.542,60.- TL.
- Faruk Özden; Tüzüğün 15. maddesi değişikliği ile Gençlik Kolu Başkanının Dernek Yönetim Kurulu toplantılarına katılmasını ve oy sahibi olmasını talep ediyor.

Karar Defteri

19.06.1976
- Üyelik için başvuranlarla kısa bir mülakat yapılmasına,
- 11 Temmuz 1976 tarihinde Derneğin yaşlı üyeleriyle bir sohbet ve danışma toplantısı yapılmasına,
- Dernek Yönetim Kurulu (YK) ile Gençlik Kolu (GK) YK'nın ortak bir çalışma programı yapmasına,

03.07.1976
- Aylık Haber Bültenine girecek yazıların 11 Temmuz 1976 tarihindeki YK toplantısında saptanmasına,

11.07.1976
- Telefon Başmüdürlüğüne Derneğe telefon alınması için bir dilekçe verilmesine,

18.09.1976
- Kasım ayından itibaren her ayın ikinci Cumartesisinden itibaren olmak üzere 5 konferans verilmesine, konferans konularının tespit edilerek konferansçılara duyurulmasına,

24.10.1976
- Müzik derlemesi yapılmasına ve bu derleme sonuçlarının plak ve band halinde yayınlanmasına,
- Yılbaşında eşantiyon olarak kullanılmak üzere bir hatıra eşyası hazırlanmasına ve bunun için GK'nın görevlendirilmesine,
- Derneğe bağlı bir Kadınlar Kolu kurulmasına ve bir program yapmaları için kendilerine duyuru yapılmasına,

27.11.1976
- Van ve civarında meydana gelen depremden zarar gören vatandaşlar için ayni ve nakdi yardım toplanmasına ve Kızılay Derneği vasıtasıyla deprem bölgesine intikal ettirilmesine,

15.01.1977
- Elimizde bulunan Kafkas folkloruna ait kültürel filmin çoğaltılmasına, gerektiğinde üyelere gösterilmesine, isteyen diğer derneklere gönderilmesine,

29.01.1977
- 19 Mart 1977 tarihinde bir Maxsime ve Kültür Gecesinin Dernek binasında yapılmasına ve GK'nın görevlendiril-

mesine, (Gereken hazırlıklar yapılamadığından 1977 iptal edildi)
- Cumartesi geceleri Dernekte yapılan eğlencelerin eski gelenekler ve bu günkü koşullar göz önünde bulundurularak bir düzene ve kurala bağlanmasına,

19.03.1977
- Konferans metinlerinin, masrafları dernek bütçesinden karşılanmak üzere yayınlanmasına,

04.06.1977
- 1977 Olağan Kongresinin 18.06.1977 günü Dernek lokalinde yapılmasına, bu tarihte çoğunluk sağlanamadığı taktirde 26.06.1977 tarihinde aynı yerde yapılmasına,

Gençlik Kolu Karar Defterinden

1974-75 dönemi (21. Dönem) Gençlik Kolu Faaliyet Programının benimsendiği ve YK'ya sunulduğu arşivlerden anlaşılmıştır.

19.06.1976
- 26.06.1976 günü Gençlik Çayı organize edilmesine,

06.10.1976
- Seminer konuları şu şekilde saptanmıştır:
  a. Toplumların tarihsel gelişimi ve kendi toplumumuzun bu gelişim içindeki yeri,
  b. Toplumumuzda kadının tarihsel olarak yeri ve çağımızda kadınlar hakkında çağdaş ve genel düşünceler,
  c. Kültür sorunu,
  d. İdare Heyetiyle ortak bir forum düzenlenmesi,
  İlk seminer 06.11.1976 da verilecektir.
- 20.11.1976 da Haluj Günü yapılmasına karar verildi. Bu konuda Tiyatro Koluna vazife verildi. Program: Açış konuşması, Vuig yarışmas, müzik, haluj ve ayran dağıtımı, sandalye oyunu, fıkralar, düğün.

25.12.1976
- Yılbaşı gecesinde düzenlenecek piyango ön hazırlık görüşmesi yapıldı,

29.01.1977
- 16 Nisan günü Mezuniyet Gecesi yapılmasına,
- 19 Mart günü Maksime ve Kültür Gecesi yapılmasına,

11.06.1977
- 30 yaşından küçüklerin tespit edilmesine,

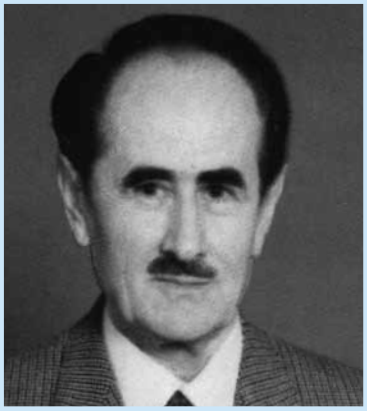

Yaşar Bağ (Hatko)

Abzakh olan ve Hatko sülalesinden gelen Yaşar Bağ 1932 de o zamanlar Amasya'ya bağlı olan Gümüşhacıköy ilçesinin Göçeri köyünde doğdu. Ladik Akpınar Köy Enstitüsü ve Hasanoğlan Köy Enstitüsü Sağlık Bölümü, Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'nü bitirdi. Öğretmenlik ve avukatlığın yanı sıra, yaşamının büyük bir bölümünü Çerkeslerin ve Çerkesliğin hizmetine adadı. 1960 lı yılların sonunda ve 70 li yılların başlarında Ankara Kuzey Kafkas Kültür Derneği yönetim kurullarında yer aldı. Ankara Beşevler'deki dernek binasının satın alınmasında o zamanki yönetim kurulu üyeleri ile birlikte şehir şehir, köy köy dolaşıp bağış toplama çalışmalarına katıldı. Derneklerin amaçları ve çalışma düzenlerini açıklığa kavuşturmak için yazıları ile de dernek üyelerine yol göstermeye çalıştı. 1970 de "Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Üzerine Düşünceler" adlı bir kitapçık yayınladı.

1974 ve sonrasında İstanbul Kafkas Kültür Derneği - Bağlarbaşı yönetim kurulu üyelikleri ve 1976- 1979 yılları arasında da başkanlık görevleri yaptı. Dernekte konferanslar verilmesine ve bunların kitap haline getirilmesine önayak oldu. Gençler için destek ve yol gösterici olmaya çaba sarf ettiği çalışmalarda demokratik ve kucaklayıcı tavırlarıyla örnek oluşturdu. Dernek yönetim kurulu toplantılarını gençlik kolları ile ortak yapma uygulamasını başlattı. Derneklerin ve gençlerin siyasi mücadele dönemlerinden yara almadan kurtulması için elinden geleni yaptı.

Kafkasya, Çerkes kültürü, Çerkes kimliği ve dernek çalışmaları ile ilgili olarak İmece, Kafkasya Kültürel Dergi, Kafkasya Gerçeği dergilerinde ve Kafkasya gazetesinde yazıları yayınlandı.

Mesleki ve dernekle ilgili sorumluluklarının yanı sıra edebiyat ve felsefe alanlarında da düşün ve yazın ürünleri ortaya koydu.

1996 da gidebildiği Kafkasya gezisi onda derin izler bıraktı. Şiirlerine de konu olan vatan sevgisi özlemle de pekişerek onun ruhunda fırtınalara dönüştü.

Çerkesler ve Çerkeslikle ilgili kitaplarının yanısıra şiir kitapları da dahil olmak üzere toplam 12 kitabı basıldı. Son zamanlarda ise sağlık nedeniyle dinlenmeye çekilmek zoruna kaldı.

Onun kendisi ve insanlara bakışı ile ilgili olarak düşündüklerini ve hissettiklerini en iyi "Yaşar Bağ'ın Anı Defterinden" kitapçığından alıntı olan aşağıdaki satırlar anlatır:

"SON SÖZ

Hiçbir maddi ve manevi beklenti içinde olmadığımdan, hiçbir konuda hayal kırıklığına uğramadım. İnsanları ne gerektiğinden fazla yücelttim, ne de aşağıladım. Herkesi olduğu gibi kabul ettim.

Toplumlar arasında dil, din, kültür ve kimlik farklılıkları olmakla beraber, hepsinin ortak yanı insan olmalarıdır. İnsan, yapısı bakımından kusursuz bir varlık olmadığından isteyerek ya da istemeyerek hatalar yapabiliyor. Bu gerçeğin idraki ve 'Her şey olabilir' anlayışının kabulü, hayal kırıklığına uğramamızı önler.

Bir şeyler yapanlar, yaptıklarına kusur bulunarak, yapmayanlar da yapmadıkları için eleştirilirler. Yani eleştiriden kurtulmanın yolu yoktur.

Topluma karşı görevlerimi ne derece yaptığım sorulursa, 'Yapabileceğim kadar' diye yanıt verebilirim. Zaten kimseden yapabileceğinden fazlası beklenmemeli.

Şu veya bu nedenle bize karşı tavır koyanları, bu tutumlarından dolayı hiç suçlamadım. Çünkü her insan yapısının gereğini yapar.

Herkes yaptıklarından ve yanlışlarından dolayı sorumlu değil midir? Diye sorulursa, tam olarak değil diyebilirim, çünkü hiç kimse, var oluş kapasitesinin ve kişilik yapısının dışına çıkamaz. İstisnalar hariç.

Bu nedenlerle, kimseyi hor görmedim, hoş gördüm, çünkü herkes ne ise o idi. Ben de öyle.

10 Ekim 1998"

Yaşar Bağ'ın yayınlanmış eserleri şunlardır:

1. Kafkas Derneği Üzerine Düşünceler 1971, Ankara
2. Gülümse (şiirler), Nart Yayıncılık, 1993, İstanbul
3. Sözler ve Gözler (şiirler), 1995, İstanbul
4. Türkler ve Çerkeslerde İslam Öncesi Kültür, Dil ve Tanrı (araştırma), Çiviyazıları, 1997, İstanbul
5. Çerkes Masalları (Çerkesçe'den çeviri), Okyanus Yayınları, 1998, İstanbul
6. Yaşar Bağ'ın Anı Defterinden (Yaşam öyküsü), 1998, İstanbul
7. Kaf Dağı'nın Son Atlısı (Kafkasya ve Çerkesler üzerine şiirler), 1998, İstanbul
8. Düşle Gerçek Arasında (şiirler), 1999, İstanbul
9. Kendini Arayan Kayıp (şiirler), 1999, İstanbul
10. Çerkeslerin Dünü Bugünü, 2001, Ankara
11. Kafkasya ve Çerkesler, 2002, İstanbul
12. Kafkasya Böyle Olmamalıydı, 2002, İstanbul

20 Haziran 1976 – Soğucak/Yalova gezisi

10 Ekim 1976 - Burunbahçe

13 Kasım 1976
Şehzadebaşı Yenisaray Düğün Salonu

17 Aralık 1976 – Atatürk Spor Salonu

31 Aralık 1976 – Yılbaşı gecesi

16 Nisan 1977 – Mezuniyet gecesi

Nisan 1977 - Bandırma gösterisi sonrası Sığırcı köyü ziyareti

30 Nisan 1977 - Bir hemşehrinin düğününde

27 Mayıs 1977 – Yanık gezisi

24. Dönem

26.06.1977 – 21.05.1978

Çerkesler

Türkiye

• Tsey Mahmut Özden katledildi. Türkiye'de Kafkas Derneklerini merkezi bir örgütte toplama çalışmalarına 1975 yılında Ankara'da yapılan bir toplantıyla başlanıldı. Takiben İstanbul, Kayseri, Antalya ve tekrar Ankara toplantılarıyla devam edildi.

5 Kasım 1977 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıda, o tarihteki Federasyon Yasası'nın elverişli olması nedeniyle önemli bir adım atılma aşamasındayken toplantı sonrası otobüs durağında beklenirken bilinmeyen kişilerce Çerkes gençlerinin taranması sonucunda Tsey Mahmut ÖZDEN hayatını kaybetti ve böylece çok önemli bir çalışma yarıda kaldı.

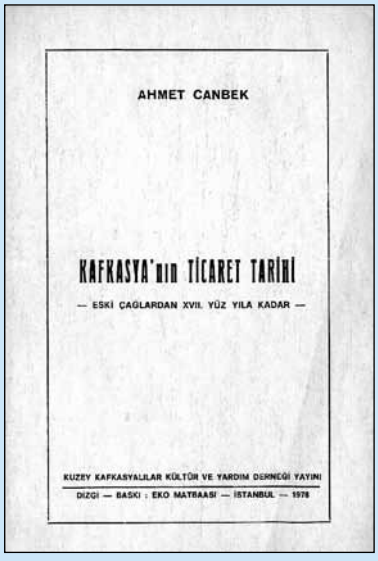

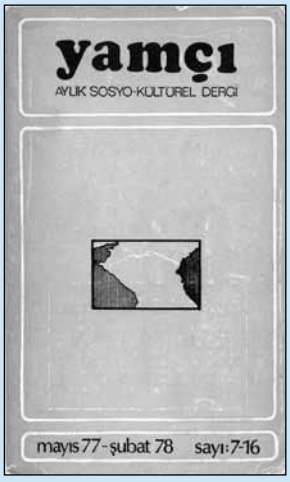

yamçı aylık sosyo - kültürel dergi ● **sahibi ve sorumlu yönetmeni :** Fahri Huvaj ● **haberleşme adresi :** P.K. 341 Ulus - Ankara ● **havale adresi :** (Posta Çeki Hesap No) Fahri Huvaj **105716** ● **fiatı:** 75,— TL. ● eski sayılarla birlikte **(16 sayı)** 125,— TL. ● Türkiye dışı için iki katı ● **toplu istemlerde ve Kafkas Kültür Derneklerine % 20 indirim uygulanır** ● yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeden iktibas edilemez ● **imzalı yazıların düşünsel ve siyasal sorumlulukları sahiplerinindir** ● bu sayı Şafak Matbaası'nda dizilmiş ve basılmıştır. (Sayı 7 - 16) Temmuz 1977.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Yaşar Bağ	Başkan
Turhan Doğan	2. Başkan
Cevdet Yıldız	Sekreter
Beycan Şen	Muhasip
Naim Sarıgül	
Kemal Tura	
Ruhi Kartal	

Denetleme Kurulu

Hilmi Asena
Yılmaz Lu
M. Yasin Çelikkıran

Onur Kurulu

Dr. Vasfi Güsar
Sait Şurdum
Kazım Öztekin
Ali Güngör
Muhsin Yıldırım

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Remzi Yıldırım	Başkan
Sezai Ganal	2. Başkan
Necdet Özaydemir	Muhasi
	Sekreter
Sami Yılal	Üye
Haluk Kayabaşı	Üye

Genel Kurul

26.06.1977

Dernek lokali: Nuhkuyusu cad. 132-2 Bağlarbaşı - Üsküdar

Divan Başkanı	: Sait Şurdum
Başkan Yardımcısı	: Fahri Huvaj
Yazmanlar	: Mecit Cankat
	Mehmet Can

23. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Çalışma dönemi başında yaptığımız bir programa göre sene içinde 5 adet konferans verdirilmiştir. Bu konferansların tarihleri, konuları ve konuşmacıları şöyledir:

  1) 13 Kasım 1976: Çerkeslerde Din ve İnançlar, Dr. Vasfi Güsar

  2) 11 Aralık 1976: Adığe Dili ve Edebiyatı, Cevdet Yıldız

  3) 8 Ocak 1977: Kafkasya'dan göç, Rahmi Tuna

  4) 12 Şubat 1977: Eski Çerkes Tarihi, İzzet Aydemir

  5) 12 Mart 1977: Bugünkü Kafkasya, Orhan Alpaslan

  Bu konferanslar büyük dinleyici kitleleri tarafından dikkatle izlenmiştir. Yönetim Kurulu konferansların kitap halinde yayınlanmasına karar vermiş ve kitabı bastırmıştır. Şu anda kitap ciltlenme safhasında olup bir hafta içinde teslim alınacaktır. 304 sayfa tutan ve büyük bir boşluğu dolduracak olan bu kitabın ilgiyle karşılanacağını tahmin ediyoruz. Kitabın son kısmına Sayın Orhan Alpaslan tarafından hazırlanmış olan bir bibliyografya da eklenmiştir

- Kültür faaliyeti olmak üzere Gençlik Kolu da iki seminer düzenlemiştir. Seminerlerin konuları şöyledir:
  1-Toplumlarm tarihsel gelişimi ve bu gelişim içinde Çerkeslerin yeri.
  2-Toplumda kadının durumu ve Çerkes kadını.

- Bir kültür faaliyeti olmak üzere bir kaset yapılmıştır. Bu kasetin bir tarafında, Afeşıj Emin tarafından halk arasından derlenmiş olan ya da kendisi tarafından bestelenmiş bulunan Adığece Şarkılar yer almakta, diğer tarafında ise, Kabartay-Balkar Ekibinin oyun müziği bulunmaktadır.
  100 adet olarak bastırılmış olan bu kaset…

Tutanaklardan:

- Bütçe:

Gerçekleşen	: 69.083,45.- TL.
Tahmini	: 78.718.- TL.

- 162 oy kullanıldı. İki liste yarıştı; bir liste 97, diğer liste 74 oy aldı.

- Zekeriya Polat; "Kafkas Uygarlıkları ve Araştırma Enstitüsü" kurulması gerektiğini ifade etti.

  Bir vakfın kurulmasını, dernek mallarının vakfa aktarılarak siyasi çalkantılar sonucu dernek mallarına el konulmasının önlenmiş olacağını söyledi.
- Cevdet Yıldız; Enstitü önerisini destekledi ve Türkiye Üniversitelerinde Çerkes Dilleri üzerinde araştırmaların kasten yaptırılmadığını, bunun bir siyaset olduğunu belirtti.
- Hakkı Kalkan; Dernek lokalinin şehrin dışında olduğunu, üyelerin bu nedenle Derneğe gelemediklerini, Derneğin merkezi bir yere taşınması gerektiğini belirtti.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Yaşar Şengül
Neşet Aslan
Yaşar Yatkın
Bedrettin Özdemir
Hamit Kayabeyi
Mehmet Can
Şerif Birinç

Karar Defteri

29.06.1977
- Seçim sonuçlarının, program esaslarının ve diğer haberlerin çıkarılacak bültenlerle üyelere duyurulmasına,
- Bayramlarda ve yılbaşında satılmak üzere, sayısı sonradan saptanmak kaydıyla iki çeşit kartpostal bastırılmasına,
- Kafkasyoloji Enstitüsü kurulması için bu konuyla ilgili olanlara bir çağrı yapılarak bir Danışma Toplantısı yapılmasına,
- Halkla İlişkiler Komitesinin kurulmasına,
- Edebiyat ve Temsil Kolu oluşturulmasına,
- Tarih Köşesi kurulmasına,
- Folklor Derleme Komiteleri teşkili için çalışma yapılmasına,
- TRT ve Basın olaylarının değerlendirilmesi için çalışma grubu oluşturulmasına,
- Oyunlarımızın belirli bir düzene bağlanması için çalıma yapılmasına,
- Salonun ses düzeni için çalışma yapılmasına,
- Yeni gelir kaynaklarının araştırılmasına,
- Konuları sonradan belirlenmek üzere konferanslar düzenlenmesine,
- Konuları sonradan saptanmak üzere Gençlik Kolu tarafından seminerler düzenlenmesine,

27.07.1977
- Çağlayan'da oturan hemşehrilerimizin Dernekte yapmak istedikleri ekip ve müzik çalışmalarına izin verilmesine,

31.08.1977
- Müzik Kolu kurularak müzik ve koro çalışmalarının bu kol tarafından yürütülmesine,

01.10.1977
- Konferans konuları ve tarihleri olarak;
  • Ulusal Sorun – 12 Kasım 1977 – (14 Ocak 78 olarak değiştirildi)
  • Çerkes Ethem – 10 Aralık 1977 – (11 Şubat 78 olarak değiştirildi)
  • Toplumumuzda sosyal, ekonomik ve kültürel eğilimler – 14 Ocak 1978 – (11 Mart 78 olarak değiştirildi) olarak belirlenmesine,

30.10.1977
- Aynı amacı taşıyan Kafkas Kültür Derneklerinin, ortak sorunlarını, çalışma konularını görüşmek ve fikir alışverişinde bulunmak üzere Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneğinde 05.11.1977 tarihinde yapılacak seminer mahiyetindeki toplantıya derneğimiz adına YK üyeleri Cevdet Yıldız ve Kemal Tura'nın katılmasına,

07.01.1978
- Birkaç dernek tarafından düzenlenecek olan çeviri şiir, öykü, roman ile yerli derleme yarışması için tertip komitesine üye verilmesine,

21.01.1978
- 18 Şubat 1978 cumartesi akşamı Dernekte bir Haluj Gecesi düzenlenmesine,

22.04.1978
- Bu seneki Olağan Kongrenin çoğunluk geldiği taktirde 14.05.1978 de, çoğunluk sağlanamaması halinde 21.05.1978 günü Dernek salonunda yapılmasına,

Gençlik Kolu Karar Defterinden

04.07.1977
- Faaliyet programı belirlendi:
  a. Gençlik Çayı düzenlenerek yeni Gençlik Kolunun (GK) üyelere tanıtılması ve faaliyet programı konusunda eleştirilerin alınması,
  b. Genç üyelerimizin Dernek faaliyetlerine katılmaları yolundaki çalışmaların hızlandırılması
  c. Cumartesi gecesi yapılan düğünlere genç arkadaşların fiilen katılmalarını sağlayarak, düğünün kültürümüze uygun bir disiplin içinde yapılmasına çalışmak ve bu konu üzerinde ısrarla durmak,
  d. GK'nın denetimi altında fotoğrafçılık çalışmalarının yapılması,
  e. Kardeş derneklerin GK'ları ile yakın ilişkiye geçilerek karşılıklı etkileşimi hızlandırmak,
  f. Tarihi sonradan saptanacak seminerler verilmesi;
  • Toplumumuzda kadın
  • Kültür sorunu
  • Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı

  Hazırlanacak seminer konularının notları GK denetiminden geçecektir.
  g. Komitelerin teşkilinde, YK ile yapılacak ortak toplantıya "komitelerin kuruluşunda Dernek YK ve GK'dan en az birer üyenin bulundurulmasına öncelik tanınması" önerisinin götürülmesi,
  h. Rozet, kolye, kartpostal, takvim vs. işlerinin GK'ca yürütülmesi,

09.07.1977
- 30.07 günü Gençlik Çayı düzenlenmesine,

17.12.1977
- YK ile yapılan ortak toplantıda karara bağlanan aşağıdaki konularda seminerlerin verilmesine;
  • Toplumların tarihsel gelişimi – Ahmet Sayar – 28.01.1978
  • Kapitalizm – Emperyalizm – Mümtaz Demiröz – 25.03.1978
  • Faşizm – Cihat Baykal
- Her cumartesi gecesi GK üyelerinden birinin kitap, kart vs. satış işlerini yürütmesine,

11.02.1978
- 04.03.1978 tarihinde Haluj Gecesi (Açılış, müzik ve solo şarkılar, Çeçen yarışması, haluj dağıtımı, piyangolu haluj satışı, slayt gösterisi, piyango çekilişi, düğün) yapılmasına,

Temmuz 1977 – Heybeliada

Ağustos 1977 – Bursa / Uludağ İKKD gençleri, Bursa Derneği gençleri ile

1977 – Düzce gezisi

31 Aralık 1977 – Laleli Kızılay Düğün Salonu Yılbaşı gecesi

Dernek Korosu

8 Nisan 1978
Bandırma gösterisi

25. Dönem

21.05.1978 – 16.06.1979

Dünya

1978

• Büyük Britanya'da ilk tüp bebek doğdu.

1979

• 1 Şubat; İran'da Şah Rıza Pehlevi devrildi. Ayetullah Humeyni sürgünden döndü.

• 3 Mayıs; Büyük Britanya'da Margaret Thatcher Avrupa'nın ilk kadın başbakanı oldu.

• Hollanda'da ilk CD üretildi.

Türkiye

Aralık 1978

• Maraş Katliamı. 19-26 Aralık 1978'de Kahramanmaraş'ta meydana gelen Alevilere yönelik katliam. Yedi gün süren olaylar sırasında 150 Alevi öldürüldü, Alevilere ait 200'ün üzerinde ev yakıldı, 100'e yakın işyeri tahrip edildi.

Yirmi üç yıl yıl süren davalar sonunda 22 kişi idam, 7 kişi müebbet hapis, 321 kişi de 1–24 yıl arasında ceza almıştır. Katliamda önemli rol oynayan 68 kişi-

ye ise ulaşılamadı. 12 Eylül Darbesi'ne sebep olan olaylardan biri olarak kabul edilmektedir.

Çerkesler

Türkiye

Çeviri: Yenemıko Mevlüt Atalay
Kuzey Kafkasya Halk Kültür Derneği Yayını (Ankara – 1979)

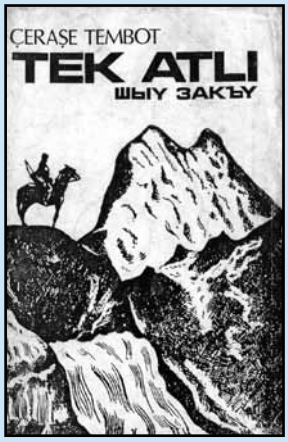

Ankara Kuzey Kafkasya Halk Kültür Derneği
Gençlik Kolu Aylık Haber Bülteni
Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni: Mehmet Uzun

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Yaşar Bağ	Başkan
Cihan Candemir	Başkan Yardımcısı
Cengiz Gül	Muhasip
	İstifa 26.05.1979
Murat Özden	Sekreter
Turhan Doğan	Üye
	İstifa 26.05.1979
M. Nedim Özel	Üye
Avni Turan	Üye
	İstifa 21.01.1979
Hikmet Albayrak	Yedekten asil üye 21.01.1979
Abidin Bilgier	Yedekten asil üye 26.05.1979
Cevdet Yıldız	Yedekten asil üye 26.05.1979
	Muhasip

Denetleme Kurulu

Kazım Öztekin
Mustafa Makara
Asım Boran

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Hilmi Asena
Ziyaettin Tan
Orhan Alpaslan
Yılmaz Lu

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Remzi Yıldırım	Başkan
Haluk Ünal	II. Başkan
Ruhi Kartal	Muhasip
	İhraç 16.09.1978 (Toplantılara katılmama)
Ahmet Deniz	Sekreterya
Nadir Yamaç	Üye
İsmail Sayar	Yedekten asil üye 23.09.1978

Genel Kurul

21.05.1978
Dernek lokali
Divan Başkanı : Kazım Öztekin
Başkan Yardımcısı: Ünal Nartok
Üyeler: Erol Kök – Turgut Domaniç

24. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Verdirilen konferansların konuları şunlardır:
  1-Ulusal Sorun - Ruhi Kartal,
  2-Çerkez Ethem Meselesi - Kemal Tura, Gürsel Bezeg, Yusuf Büyükbaşaran,
  3-Köylerde kültürel ve sosyo-ekonomik değişmeler - Cevdet Yıldız.
- Gençlik Kolu tarafından yürütülmüş olan seminerler şunlardır:
  1-Toplumların tarihsel gelişimi: İlkel, köle ve feodal topluklar - Ahmet Sayar, İlknur Ersun
  2-Kapitalist toplum - Handan Özden
- Dernekle ilgili olayları ve gelişmeleri Üyelere duyurmak amacıyla aralıklı olarak Haber Bülteni yayınlanmıştır

Tutanaklardan:

- Bütçe:

1977-78 Gerçekleşen: 88.861,83.- TL.
1978-79 Tahmini bütçe: 97.000.- TL.

- 169 oy kullanıldı.
  İki liste katıldı. Bir liste 86 oy, diğer liste 82 oy aldı, bir boş oy kullanıldı.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Kemal Tura
Mümtaz Demiröz
Remzi Yıldırım
Nadir Yamaç
Sami Yılal
Ruhi Kartal
K. Haluk Ünal

- Gençlik Kolu seçimlerine iki liste katıldı. Bir liste 71 oy, diğer liste 27 oy aldı.

İkinci liste
Gençlik Kolu YK Adayları
Ahmet İlal
Adil Güler
Harun Kartal
Ramazan Şenol
Necdet Özaydemir

Karar Defteri

21.05.1978

- Önümüzdeki günlerde bir bülten çıkarılarak seçim sonuçlarının ve Yıllık Çalışma Programının üyelere ve bilgi edinmeleri için diğer Kafkas Kültür Derneklerine gönderilmesine,
- Uygun görülecek bir köye 18 Haziran 1978 tarihinde bir gezi yapılmasına,

31.05.1978

- Yıllık Çalışma Programının ana çizgileriyle aşağıdaki şekilde tespitine:
  • Ekip çalışmalarına devam edilmesi ve ekibin ihtiyaçlarının karşılanması
  • Kartpostal bastırılması
  • Konferanslar
  • Kültür Geceleri
  • Tiyatro çalışmaları
  • Koro ve Müzik çalışmaları
  • Dil ve Yazı Kursları
  • TRT ve basında Çerkeslerle ilgili yayınların izlenmesi, arşivlenmesi, gerektiğinde cevap verilmesi,
  • Diğer Kafkas Kültür Dernekleriyle işbirliğinin arttırılması
  • Sosyal İlişkiler Komitesi kurularak üyelerimizin sorunlarına yardımcı olunması
  • Demokratik Derneklerle ilişkiler kurulması

25.07.1978

- Ekim ayının ikinci pazarından itibaren her ay olmak üzere seri halde konferanslar verdirilmesine, konferans tarihlerinin ve konferansları verecek olanlara ve üyelere duyurulmasına,

29.08.1978

- Üyelerden Ruhi Kartal'ın tektir cezası ile cezalandırıldığına dair Onur Kurulu kararı okunarak Yönetim Kurulu (YK) üyelerinin bilgisine sunuldu.
- YK'ya hitaben Ahmet Özel, Ömer Özaydemir ve Münevver Bağ imzalarıyla verilen bir dilekçede önümüzde-

ki faaliyet döneminde dernek panosunu ve duvar gazetesinin düzenlenmesi önerildiği görüldü. Bu arkadaşların gazetecilik kolu olarak görevlendirilmesine ve bu çalışmaların YK denetiminde olmasına,

18.09.1978

- Cumartesi geceleri kitap tanıtma saatleri yapılmasına ve bunun için Murat Özden'in görevlendirilmesine,
- YK çalışma esasları ve işbölümü ile ilgili açıklamaların karar halinde YK üyelerine dağıtılmasına,

YK Çalışma Esasları ve İşbölümü ile İlgili Açıklamalar

Dernek yönetiminde görev ve sorumluluk almanın birtakım özverilere katlanmayı gerektirdiğini (iş hayatında, aile yaşantısında, sosyal ilişkilerde, dinlenmede vs.) ve verilecek hizmetin bu özveriye dayanan düzenli çalışmalar oranında verimli olabileceğini gözönüne alan YK, çalışma esasları ve işbölümü ile ilgili bazı açıklamaları yazılı hale getirip (hatırda kalması bakımından yararlı olacağı inancıyla) YK üyelerine vermeyi 18.09.1978 tarihli toplantısında karara bağlamıştır.

1-Genel Olarak:

a) YK toplantıları: YK üyeleri toplantılara düzenli olarak katılacaklar, gündemi görüşerek gereken kararları alacaklardır. Ayrıca toplantıda, özel işbölümü ile ilgili olarak bilgi verilecektir.

b) Cumartesi toplantıları: Üyelerimizin ancak haftada bir gün Derneğe geldikleri gözönüne alınarak, çok önemli özürleri olmadıkça YK üyeleri de cumartesi akşamları Derneğe gelecekler ve üyelerle yakın iliş¬kiler içinde bulunacaklardır.

c) Konferans, seminer, eğitim ve diğer kültürel çalışmalar düzenli izle¬necektir.

2-Özel Olarak:

Yukarda açıklanan genel ve olağan görevlerin yerine ge¬tirilmesi yeterli olmayıp yıllık çalışma programının uygulanabilmesi ve işlerin iyi yürümesi için ayrıca bir işbölümüne gidilmesi ve görevlerin "karar-takip-sonuç" zinciri içinde yapılması gerekmektedir.

İş Bölümü:

Yaşar Bağ: Çalışmaların planlanması, organizesi, yönetimi.

Cihan Candemir: Folklor çalışmalarının organizesi ve yönetimi.

Turhan Doğan: Derneğin her bakımdan güçlendirilmesi için kaynaklar ve olanaklar aranması.

Cengiz Gül: Sosyal İlişkiler Komitesinin kurulması, çalıştırılması, gezilerin yönetimi, isteyenlere iş bulma olanaklarının aranması

M. Nedim Özel: Dil ve yazı kurslarının organizesi ve yönetimi, Kafkas Kül¬tür Dernekleriyle ilişkilerin düzenlenmesi.

Murat Özden ve Avni Turan: Basında ve TRT de çıkan ilgili yayınların izlenmesi, dosyalanması, demokratik derneklerle ilişkilerin düzenlenmesi, propaganda esaslarının tespiti.

28.10.1978

- Gençlik Kolunun isteği üzerine, sorumluluk kendilerine ait olmak üzere, geçen yıl öldürülen Mahmut Özden için bir anma toplantısı yapılmasına,

26.12.1978

- Sıkıyönetim ilanı ve üyelerin geceye gelmekte tereddüt edecekleri, katılmanın az olacağı gibi neden ve düşüncelerle, Kızılay Düğün Salonu'nda düzenlenecek olan Yılbaşı Çayının iptaline,

06.01.1979

- Sıkıyönetim Komutanlığının 5 nolu ve 01.01.1979 tarihli bildirisi gözönünde

tutularak Dernek faaliyetlerinin durdurulmasına,

11.04.1979

- Abhaz Kültür Derneği, Kongre için Derneğimiz salonundan yararlanmak maksadıyla sözlü olarak başvurmuş, isteklerine olumlu cevap vermeye,

16.05.1979

- 1979 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının 12/19 Ağustos 1979 tarihlerinde yapılması Hikmet Albayrak tarafından önerildi. Hikmet Albayrak, Cengiz Gül, Turhan Doğan ve M. Nedim Özel'in kabul, Yaşar Bağ ile Murat Özden'in red oyu kullandığı görüldü. Toplantıya katılan 6 kişiden 4 ünün oylarıyla ve çoğunlukla öneri kabul edildi.

Muhalefet şerhleri:

- Yaşar Bağ: Seçimi erteleme amacına yönelik üye kaydına itiraz ediyorum. Karşı oy gerekçesi; Tüzüğe göre normal seçimlerin Nisan ayında yapılması gerekir. Geçmiş yıllarda Mayıs veya Haziran aylarında yapılmış, böylece bir teamül oluşmuşsa da Temmuz, Ağustos aylarına kalmamıştır. Bu nedenle seçimlerin Haziran ayında yapılmasının uygun olduğu görüşündeyim. Ağustosa bırakılmasına karşıyım.
- Murat Özden: Maksatlı yapılan üye kayıtlarına karşıyım. Dernek yönetimini ele geçirmek amacıyla yasalara aykırı olarak seçimin Ağustos ayına bırakılmasına karşıyım. Genel teamül gereği Mayıs veya Haziran ayında yapılmasından yanayım.

26.05.1979

- Dernek Sekreteri Murat Özden'in Dernek Başkanlığına verdiği 18.05.1979 tarihli dilekçede, karar defterinin incelenmesinde, Cengiz Gül'ün üç defası üst-üste olmak üzere sene içinde oniki defa YK ya gelmemesinden üyelikten müstafi durumuna düştüğü, ayrıca Turhan Doğan'ın da beş defası üst-üste olmak üzere onbir defa toplantıya katılmadığı için üyelikten düştüğü tespit edilmiştir. O nedenle onların yerine sıradaki yedek üyelerden Abidin Bilgier ve Cevdet Yıldız'ın çağrılmasını istediği görüldü,
- Ayrıca yedek üyelerden Cevdet Yıldız'ın 19.05.1979 tarihli dilekçe ile Cengiz Gül ve Turhan Doğan'ın müstafi olmaları nedeniyle Tüzüğün 12/e maddesi gereğince YK ya çağrılmasını istediği görüldü,
- Dernek Başkanı, Cevdet Yıldız ile Abidin Bilgier'e haber verildiğini beyan etti. Cevdet Yıldız toplantıya geldi.
- Murat Özden, 16.05.1979 tarihinde seçimlerin 12/19 Ağustos tarihinde yapılmasına karar verilmişse de karşı oy yazılarında görüldüğü gibi, bu kararın, toplantının yerini, saatini ve gündemini göstermediğinden Dernekler Kanununun 19. maddesine ve Dernek Tüzüğünün 10. maddesine aykırı olduğunu, seçimlerin 1979 Haziran ayında yapılmasını önerdi.
- Cihan Candemir, seçim tarihi konusunda bu toplantıda karar alınmamasını, bundan sonraki toplantıda karar alınmasını istedi. Bu istek oylandı, oy birliği ile kabul edildi.

27.05.1979

- Cevdet Yıldız'a muhasiplik görevinin verilmesine,
- 1979 yılı Dernek Olağan Genel Kurul toplantısının 10 Haziran 1979 günü, bu tarihte çoğunluk sağlanamadığı taktirde 16 Haziran 1979 günü yapılmasına, toplantı yerinin tespiti için Yaşar Bağ ile Cevdet Yıldız'a yetki verilmesine, onların uygun yer bulamadığı taktirde toplantının Dernek binasında yapılmasına, Genel Kurul ile ilgili 16.05.1979 tarihli kararın iptaline,

- Gündem maddelerinden biri; Tüzük değişikliği (Gençlik Kolunun seçimiyle ilgili 15. maddenin b fıkrasının değiştirilerek seçimin YK'ya verilmesi, e fıkrasının kaldırılması,

Muhalefet şerhi:

- Mahmut Nedim Özel:
  - 26 Mayıs 1979 ve 27 Mayıs 1979 tarihli toplantılarda alınan kararlara katılmıyorum, muhalifim,
  - Mevcut yasalar, Derneğimizin Tüzüğü ve teamüller 26 ve 27 Mayıs 1970 tarihlerinde yapıldığı kaydedilen kararları geçersiz kılmaktadır. Geçersiz ve yasal olmayan kararları alanlar ve uygulayanlar yasalar karşısında sorumludur. Bu sorumluluğa katılmıyorum.
  - Yukarıda bahsedilen tarihlerde yapılan toplantıların ve kararların geçersizliğinin ve yasa dışı oluşunun gerekçesi:
  - Cengiz Gül isimli YK üyesi 1978 senesi içinde üç defa mazeret beyan ederek YK toplantısına katılmamıştır. Teamüller mazeretlerin sözlü olarak bildirilmesini öngörmekle birlikte Tüzük hükümlerinde aksine bir durum yoktur. Cengiz Gül'ün mazeretli katılmadığı daha sonraki toplantılarda söz ve hak sahibi olması, imza atması, özürsüz gelmediğine dair bir beyan bulunmaması ile doğrulanmaktadır. Neticede özürsüz değil özürlü gelmemiştir. Bu durum da YK ca tasdik edilmiştir.
  - Özrü bulunmadan üç defa YK toplantılarına katılmayanların YK dan düşürülmesi işlemi, evvelki tarihli toplantı karalarının incelenmesiyle anlaşılacaktır. 18 Kasım 1978, 2 Aralık 1978, 26 Aralık 1978, 6 Ocak 1979 tarihlerinde toplantıya katılmayan YK üyesi Avni Turan'ın üyelikten düşürülmesi, onun yerine ilk yedek Hikmet Albayrak'ın çağrılması kararlarında, önce durum tespiti yapılmış (21 Ocak 1979) ve yedeğin çağrılması YK da karara bağlanmıştır, halbuki bu işlem Cengiz Gül'ün düşürülmesi isteminde uygulanmamıştır. Bu hususta işlemin 26-27.05.1979 tarihli kararların geçersizliğini doğrulamaktadır.
  - Yedeklerin çağırılması YK kararı ile yapılmamış, sadece Başkan YK ya danışmadan, yetki almadan tek imzalı bildirimde bulunmuştur. Bu da kararın geçersizliğini ortaya koymaktadır.
  - 26 Mayıs 1979 tarihli toplantı üç asil ve bir yedek üyenin imzası ile yapılmış, bu toplantı ile kendi hakkındaki kararını kendisi (Cevdet Yıldız) vermiştir. Bu uygulama teamül dışı olduğu kadar hakkaniyet ilkelerine de aykırıdır.
  - Yine 26 – 27 Mayıs 1979 tarihlerinde alındığı yazılan kararlar YK nın oy çokluğuna dayanmamaktadır. Çünkü üç asil bir yedek üyeden oluşmuştur.
  - YK dan düşürüldüğü/müstafi sayıldığı yazılan Turhan Doğan da YK toplantısına özürlü olarak katılmamıştır. Bu husus yukarıdaki gerekçelerde belirlendiği gibi, daha sonraki toplantıya katılarak (toplantı tarihi 16 Mayıs 1979) karar almış, bu konuda muhalefet şerhi konulmamıştır. Bu da özürlü olduğunu kanıtlamaktadır.

Netice:

Yukarıda sıralanan sebeplerle, usulsüz, teamülsüz ve yasa dışı yapıldığı anlaşılan toplantıda alınan kararlar geçersizdir. Seçimin (Genel Kurul toplantısı) geçerli toplantıda alınan karar gereğince 12/19 Ağustos tarihinde yapılması gerekir. Karşı uygulamalara karşı yasal tedbirler getirilebileceğini beyan ederim.

Gençlik Kolu Karar Defterinden

01.07.1978

- Gençlik Kolu (GK) Çalışma Programı:
  - Dernek içi ve dışında yapılan top-

lantılarda (seminer, konferans, açık oturum, kültür geceleri vb.) düzenin sağlanması ve kontrol edilmesi,
- Üye kayıt ve üye aidat toplanmasında YK ya yardımcı olmak,
- Dernek demirbaş eşyalarının korunması ve bakımından kendisine düşen görevlerin yerine getirilmesi,
- Derneklerle olan ilişkilerin geliştirilmesi,
- Kitap, dergi, kart vb. satışların yürütülmesi,
- Sorumluluğun GK ya verileceği aşağıdaki sosyal ve kültürel kolların kurulması ve bu kolların çalışma programlarını GK ya sunmaları. Bu kollar:

a. Müzik Kolu – Sami Yılal
b. Tiyatro Kolu – Erhan Şahin
c. Fotoğrafçılık Kolu – Faruk Cimok

- Kültür geceleri düzenlenmesi
- Seminerler tertiplenmesi
- Eğitim Komisyonunun kurulması, bu komisyonun çalışma programını GK ya sunması. Komisyon çalışmaları:

a. Öğrenci yetiştirme kursları
b. Dil kursları vb.

GK'nın, zamanın getirdiği somut durumlara göre çalışmalarını genişletmek, YK ile GK'nın uyum içerisinde çalışabilmesini sağlamak için oybirliği ile aldığı kararları ve çalışma programını bilgilerinize sunarız.

- YK tarafından düzenlenen Mezuniyet Gecesinde GK olarak görev almayıp, verilecek görevlerde kişisel olarak çalışmaya oybirliğiyle,

06.07.1978

- Mezuniyet Gecesinin gençlere yönelik bir gece özelliği taşıdığını ve bu nedenle de gençlerin adına bir konuşmanın yapılması için GK'ya gecede söz hakkı verilmesinin YK'ya öneri olarak götürülmesine,

14.09.1978

- 5 Kasım 1977 de Ankara'da katledilen Mahmut Özden'in anısına Dernek salonumuzda "Anma Gecesi" düzenlenmesine,

28.09.1978

- YK ile yapılan ortak toplantıda götürülen öneriler olumlu karşılanmış, GK olarak düzenleyeceğimiz geceler, 21 Nisan 1979 da Mezuniyet Gecesi, 10 Şubatta Haluj Gecesi olarak tespit edilmiştir.

02.11.1978

- Derneğimizin Ankara KKK Derneği ile ortaklaşa düzenlemiş bulundukları Kafkas Gecesine GK'nın katılarak desteklemesine,

KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİ
Nuhkuyusu Cad. 132/2
Bağlarbaşı-Üsküdar
İSTANBUL

İstanbul, 15 Kasım 1978

Sayın Üyemiz,

Bundan evvelki bültenimizde, yapacağımız kültürel faaliyetlerle ilgili olarak bilgi vermiştik. Aradan iki ay kadar bir zaman geçmiş bulunuyor ve sizlere yeni haberler vermek istiyoruz.

NIBJOĞ Duvar Gazetesi – Kasım 1978

'NIBJOĞ'NEDEN ÇIKIYOR

Tüm okuyuculara selâm,

Bundan böyle ayda bir burada sizlerle beraber olacak ve her ay değişik bir konuyu işleyerek, geçmişimizi, bugünümüzü tanımaya, geleceğimiz hakkında bilgi edinmeye çalışacağız.

Derneğimizin kültürümüzü işleyen herhangi bir yayın organının bulunmaması bizi, bir ölçüde de olsa bu açığı kapatmayı amaçlayan duvar gazetesini çıkarmaya yöneltti. Bu duvar gazetesini çıkararak, biz bilgilerimizi ve yapılmış çalışmaları sizlere sunacak, sizlerden de bu çalışmalara yardımda bulanmanızı isteyeceğiz. Böylece, kültürümüze karşılıklı bilgi alış verişi yöntemiyle dayanışma içerisinde geliştirmeye, çağdaş ve uygar kültürün yaratılmasına katkıda bulunmaya çalışacağız.

İşlenen ve işlenecek olan konularla ilgilenen, bu konulara eleştiri veya eklemeler getirecek olan değerli okurlarımıza şimdiden teşekkür ederiz.

Duvar gazetesindeki çalışkalarımızı şu başlıklar altında sürdüreceğiz:

1-Tarihimiz
- a.Eski Kuzey Kafkasya
- b.Göç
- c.Göç sonrası durum

2-Coğrafya
- a.Kuzey Kafkasya'daki yerleşim bölgeleri
- b.Muhaceretteki yerleşim bölgeleri

3-Edebiyat
- a.Öykü, masal, fıkra v.s.
- b.Nart efsaneleri
- c.Atasözleri
- d.Şiirler
- e.Kitap tanıtımı
- f.Otobiyografi

4-Sanat
- a.Resim
- b.Karikatür
- c.Fotograf

5-Folklor
- a.Müzik
- b.Mahalli oyunlar
- c.Ekip oyunları
- d.Adetler

6-Aktüalite
- Düğün, nişan, toplantı v.s.haberleri

(1950 — .....)

MAHMUT ÖZDEN İçin

Ezilen, sömürülen ulusların bağımsızlık mücadeleleri verdiği günümüzde, çeşitli ülkelerin ulusları içinde dağınık durumda bulunan Çerkes Milliyetlerinden azınlıkların, içinde bulundukları toplumların gelişmesi paralelinde bir uyanış içine girdiklerini ve hak arama, varlığını canlandırma çabası içinde olduklarını görüyoruz. Bu bilinçlenme ve çabalar sosyal ve felsefi bilimsel değerlendirmelerin ışığında kurtuluşun toplum düzeninin değişmesi sayesinde gerçekleşeceği doğrultusunda yoğunlaşmaktadır. Toplumların sınıf farklılıklarından arındığı, tüm uluslara var olma ve kendi kaderini tayin hakkının verilebileceği bir ortamda Çerkes azınlıkları da özgürlüğe kavuşacaktır.

İşte bu yönde gelişen bir bilinçlenme ve mücadele, düzenden çıkarları olan hakim sınıfları ürkütmekte, kendi halkının yanısıra onun sınıf mücadelesinde omuz verecek tüm unsurlara karşı saldırıları getirmektedir.

Mücadelelere engel olma yollarından olan, bu mücadelede yer alanların katledilmesi, örgütlenmenin engellenmesi gibi yöntemler şimdi de Kafkas Kültür Derneklerini ve onun bilinçlenen, mücadele içinde yer alan üyelerini hedef almaktadır.

Türkiye'nin çeşitli yerlerindeki Kafkas Kültür derneklerinin belirli bir çizgide birleşebilmesi ve ortak eylemler saptama amacıyla yapılan toplantılar hakim sınıfları ürkütmüş, böyle bir toplantıdan çıkan bir grup ilerici Çerkes üzerine uşaklarını saldırtmalarına neden olmuştur.

NIBJOĞ Duvar Gazetesi – Kasım 1978

Ankara Kafkas Kültür Derneğe'nin düzenlediği Dernekler arası toplantı 5.11.1977 günü saat 21.00 de sona ermişti.Toplantıdan sonra ertesi gün askere gidecek olan bir arkadaş için saat 23.00 e kadar süren bir düğün yapıldı.Eğlencenin bitiminde düğüne katılanlar evlerine gitmek üzere dağıldılar.Durağa gelen ilk grup koyu renk bir jeep'in karşı şeritten aksi yöne yavaşca geçtiğini gördüler.Daha sonra bu jeep Dernekten çıkan grupların otobüs bekledikleri yerin az ilerisindeki benzin istasyonundan yön değiştirerek hızla durağa yaklaştı.Resmî olduğu bildirilen jeep durağa gelince içindekiler duraktaki kalabalığın ayaklarını ustaca taradı.Silah sesi duyulur duyulmaz Tsey Mahmut Özden arkadaşlarına "yatın" diye bağırarak kendini yere attı. Mahmut ağır olmak üzere 5 arkadaşımız yaralandı.Mahmut Özden daha sonra hastanede öldü.Yerde yatan yaralı arkadaşlar henüz doğrulmamışken jeep'in gittiği yönden bir polis minibüsü geldi.Saldırganları takip edeceğine yaralı ve yerdeki arkadaşlarımızı aramakla yetindi.Böylece saldırganlar polisin yardımıyla izlerini kaybettirmiş oldular.Aradan bir yıl geçmiş olmasına rağmen saldırganlar yakalanamadılar,yakalanamazlardı da.

Anlaşılacağı gibi saldırının esas amacı öldürmek değildi.Amaç Çerkes aydınları önderliğinde başlatılan mücadeleyi yıldırmak, gözdağı vermekti.Bu anlamda saldırganlar amaçlarına hiçbir zaman ulaşamayacaktır. Fikirler kurşunlarla öldürülemez.Mahmut Özden'in anısı mücadelemize hız ve güç katacaktır.

Ancak bu olayın düşündürdüğü bir başka gerçek var ki,bu da mücadelede belli bir noktada birleşememiş ve halkımıza asıl tehlikenin ve kurtuluş yolunun ne olduğu yolunda doğruları kavratamamış olmamızdır.Çünkü bu saldırının herhangi bir tahmin üzerine düzenlenmiş olamayacağı,bizden,içimizden olan bazı aldatılmış kişilerin bu mücadelede karşı saftakilerin yanında yanında yer almış olduğu güçlü bir olasılıktır.

Derneklerimize düşen görev bu yönden de oldukça zorludur.Kemikleşmiş yanlış fikirlerin değişmesi olanaksızsa da halkımızın gerçeklerden uzak büyük bir kesiminin yanlış koşullandırmalara açık bırakılmaması gerekir.

Ulusların kaderlerini tayin hakkı.var olma mücadelemizle hayata geçirilecektir.

Çerkes halklarının uyanışı engellenemeyecektir.

26. Dönem

16.06.1979 – 13.07.1980

Dünya

Lech Wałesa - Polonya

• Polonya'da sosyalist dönemin ilk bağımsız işçi örgütü Dayanışma Sendikası'na başkanlık etmiş, çok partili düzene geçişte önemli rol oynamıştır. 1983'ün Nobel Barış Ödülü sahibidir. Polonya İşçi partisi önderi ve 1990-95 arası Polonya Cumhurbaşkanı olmuştur.

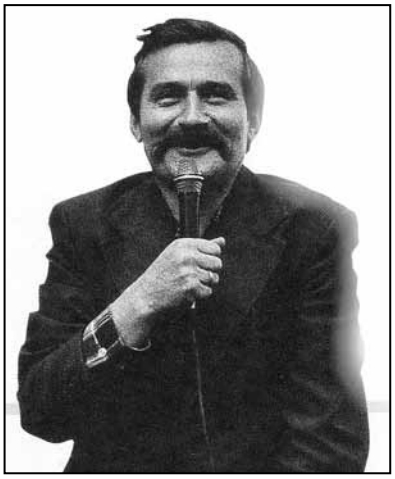

Türkiye

1980

• 24 Ocak; Türkiye'de Hükümetin açıkladığı ekonomik istikrar programı toplumda soğuk duş etkisi yarattı. Dolar 70 lira oldu.

Çerkesler

Türkiye

Sahip ve Sorumlusu: Murat Özden

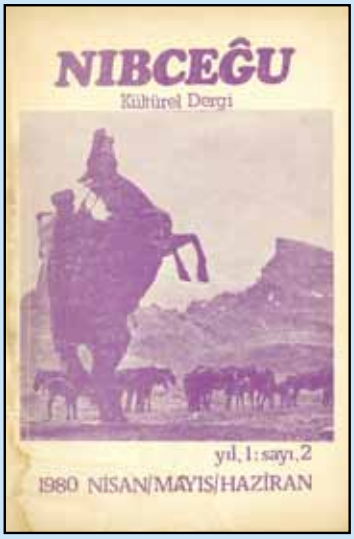

Basından

Günaydın, 1980

Dünyaya kazık kakanların ilginç hikayesi "Uzun ömrün sırrı"

Kafkas dağlarında yaşayan yaşı yüzün üstünde bir sürü insan vardı, daha önce de değindiğimiz gibi Amerikalı hekim gördüklerine inanamıyordu. Bu yaşlı insanlar her fırsatta güçlerini, kuvvetlerini ispatlıyorlardı. Hele, düğün dernek olmasın, çalgılar çalıp da oyun havası ortalığı sarınca ortaya ilk fırlayanlar bunlardı.

Doktor Leaf, oyundan sonra bunları teker teker muayene etti. Hepsinin kalbi on sekiz yaşındaki delikanlılarınkine taş çıkarıyordu.

Amerikalı doktor bunlardan bazılarıyla aşırı derecede ilgilendi. Bunlardan biri Abaza Timur Tarba idi. Timur Tarba yaşının yüz olduğunu söylüyordu. Ama, doktor Leaf'e göre bu adam yüzün üstünde olmalıydı…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Rahmi Tuna	Başkan
Cihan Candemir	2. Başkan
Remzi Yıldırım	Muhasip
Murat Özden	Sekreter
Kemal Tura	Üye
Ramazan Şenol	Üye
Fehmi Acı	Üye

Denetleme Kurulu

M. Yasin Çelikkıran
Orhan Alpaslan
Münevver Bağ

Onur Kurulu

Yılmaz Yücel
Beycan Şen
Beşir Güler
Sabahattin Yılmaz
Hatice Türkoğlu

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Ahmet Sayar	Başkan
Necdet Özaydemir	II. Başkan
Nadir Yamaç	Muhasip
	İstifa 17.11.1979
Hale Atan	Sekreter
Serdar Turan	Üye
Haluk Kayabaşı	Üye
	Muhasip 23.02.1980
Ahmet İlal	Üye
	İstifa 17.11.1979

Genel Kurul

16.06.1979
Yeni Tepebaşı Gazinosu
Divan Başkanı : Mümtaz Demiröz
Başkan Yardımcısı: Gürsel Bezek
Katipler : Mecit Cankat
M. Beşir Güler

25. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Yönetim Kurulumuz, 03.06.1978 tarihli toplantısında yıllık çalışma programının esaslarını belirlemiştir.

Bu programda konferans, seminer, kültür geceleri, tiyatro, müzik, koro, ekip, TRT ve basının yakından izlenmesi, diğer Kafkas Dernekleri ile yakın ilişkiler gibi konulara yer verilmişti.

Ancak, 1978 yılının sonunda sıkıyönetim ilanı, çalışmaları kısmak zorunluğunu doğurmuştur. Bu nedenle, faaliyet yılımızın ilk 6 ayında bazı işler yapılmış olmasına karşın, ikinci 6 ayda hiç bir şey yapılamamıştır. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 01.01.1979 tarihinde yayınladığı 5.Nolu bildiride, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Genel Kurul dışındaki çalışmaların izne bağlanmış olmasından dolayı, Derneğimiz lokali kapalı tutulmuştur.

- Yapılabilen çalışmaların özetini şöylece verebiliriz:
  - 05.10.1978 Mahmut Özden'i anma (Gençlik Kolu tarafından),
  - 14.10.1978 Remzi Yıldırım'ın Kafkasya gezisi izlenimleri,
  - 29.10.1978 Fahri Huvaj ve Fehmi Polat'ın Kafkasya gezisi izlenimleri,
  - Konferanslar: Programa alınan 8 konferanstan ancak şu 3 tanesi verilebilmiştir: Ulusal Sorun, Asimilasyon, Çeçen Edebiyatı,
  - Kitap tanıtma: Tanıtılması programlanan 17 kitabın ancak 4 tanesi tanıtılabilmiştir: Çerkezistan Notları, Kölelik Dönemeci, İskan Kanunu, Çeçen Şairi Mamakayev.

Tutanaklardan:

- Salon kirası 6.500.- TL.
- 194 oy kullanıldı, 192 si geçerli.
- İki liste önerildi. Bir listeyi Nadir Yamaç, diğer listeyi Ünal Nartok, Haluk Yediç, Fahri Huvaj ve Şamil Jane önerdi. Bir liste 102 oy, diğer liste 90 oy aldı.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Haluk Yediç

Ünal Nartok
Turgut Domaniç
Turhan Doğan
Mahmut Nedim Özel
Erol Kök
Fehmi Polat

Gençlik Kolu

- Gençlik Kolu (GK) seçiminin açık oylama ile yapılması önergesi çoğunluğun oyları ile kabul edildi.
- 100 geçerli oy kullanıldı.
- İki liste önerildi. Bir listeyi Remzi Yıldırım, diğer listeyi Şamil Jane ve Ahmet Özel önerdi. Bir liste 76 oy, diğer liste 24 oy aldı.

İkinci liste
Gençlik Kolu Yönetim Kurulu Adayları
Kamuran Çolak
Vildan Gül
Ömer Özaydemir
Yıldıray Sevim
Ahmet Özel
Emin Atik
Ergun Polat

- Bütçe:

1978-79 Gerçekleşen bütçe: 76.071,38.- TL.
1979-80 Tahmini bütçe: 78.045.- TL.

Karar Defteri

23.07.1979

- Derneğe üye kayıt yöntemini belirlemek tartışıldı ve yöntem olarak aşağıda yazılı usullere göre üye kaydının yapılması kararlaştırıldı:

1.Derneğe üye olmak isteyen başvurusunu şahsen Dernek binasında yapacaktır.

2.Başvuruyu YK üyelerinden herhangi birisine veya YK ca görevlendirilen sorumlu şahsa yapar.

3.Başvuru sırasında üyelik müracaat formu ile 2 adet vesikalık fotoğrafı birlikte verilecektir.

4.Kendisine üyelik için başvurulan YK üyesi veya görevli şahıs başvuruları ilk YK toplantısında sunar.

5.YK dilekçeleri gerek şekil bakımından gerekse başvuranın Dernek amaç ve çalışmalarına uygunluğu açısından lüzumlu incelemeyi yapar.

6.Durum üye olmak isteyen başvuru sahibine yazıyla bildirilir. Bu durumda şayet zaruri nedenlerle başvuru sahibinin tamamlayamadığı eksiklik varsa bu eksiklikleri kesin kaydını yaptırması için YK ya başvurması aday üyeye bildirilir.

7.İkaza rağmen eksiklikleri tamamlamayan ve tarihli günlü olarak kendisine bildirilen YK çağrısına geçerli nedenler olmaksızın uymayan ve kesin kaydını yaptırmayan aday üyenin müracaatı red edilir ve kendisine yazı ile duyurulur.

8.Üyelik için gerekli başvuru şartları yazıyla Dernek içerisindeki ilan panosuna asılacak ve sözlü olarak çeşitli vesilelerle Dernek üyelerine duyurulacaktır.

30.07.1979

- Faaliyet Programı taslağı görüşüldü. Programın aşağıdaki şekliyle üyelere duyurulmasına karar verildi.
  - Yıllardır Dernek üyelerimizce özlemi çekilen ve sık sık tartışması yapıldığı halde bir türlü gerçekleştirilemeyen Dernek binamızın bir Vakıf haline getirilmesinin 1979-80 çalışma dönemi içerisinde resmen sonuçlandırılması,
  - Kültürel çalışmalar:

a. Kafkas halk oyunlarının derlenmesi ve icrası için gerekli çalışmaların yapılması,
b. Müzik ve koro çalışmalarının sistemleştirilmesi,
c. Dil ve edebiyat ürünlerinin derlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması,

d. Bir Tiyatro Kolunun kurularak tiyatro çalışmalarının yapılması,
e. Güzel sanatlar alanındaki çalışmaların değerlendirilmesi

• Halkla ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla:

a. Kültür gecelerinin düzenlenmesi,
b. İstanbul içine ve dışına yapılacak gezilerin tertiplenmesi,

• Eğitim çalışmalarının bir periyodik düzen içinde sürdürülmesi ve bu amaçla;

a. Konferanslar,
b. Seminerler,
c. Açık oturumlar düzenlenmesi,

• TRT ve basında derneğimizle ilgili olarak çıkan haber, makale ve belgelerin derlenmesi ve arşivlenmesi
• Kafkas halk kültürünün tanıtımının sağlanabilmesi için kart, poster, broşür gibi tanıtıcı araçlardan yararlanmak,
• Yaşayan maddi kültür ürünlerinin derlenmesi ve tanıtılması,
• Kafkas Kültür Dernekleri ile ilişkilerin geliştirilerek sürdürülmesi,
• Demokratik derneklerle, Derneğin amacı doğrultusunda işbirliği yapmak.

06.08.1979

- Dernek binasının Dernek Tüzel Kişiliği tarafından bir Vakıf haline getirilmesine, Vakfın kurulabilmesi için gerekli yetkinin dernek YK ya verilmesi amacı ile Dernek üyelerinin 2 Eylül 1979 günü, çoğunluk sağlanamadığı takdirde 9 Eylül 1979 günü Olağanüstü Genel Kurul Toplantısına çağrılmasına, bu süreye kadar Vakıf senedinin hazırlanması için Rahmi Tuna'nın görevlendirilmesine,

20.08.1979

- Kafkas Abhaz Kültür Derneğinin Başkanı Mümtaz Demiröz vasıtasıyla şifahi müracaatı üzerine 08.09.1979 ve 16.09.1979 tarihlerinde yapılacak olağanüstü Genel Kurul Toplantısının Derneğimiz binasında yapılmasında bir sakınca olmadığına oybirliği ile,

07.09.1979

- Kafkas Abhaz KD ile müştereken Adapazarı Kayalar köyüne 29-30 Eylül tarihlerinde bir gezi düzenlenmesine,

28.11.1979

- Dernek amblemli bastırılan 46 adet diplomat çakmağın teberru karşılığında dağıtılmasına,
- Vakıf kurulması ile ilgili çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda şimdilik Derneğin Vakıflaştırılması çalışmalarından vazgeçilmesine,

20.03.1980

- İstanbul'da kurulup Resmi Gazetenin 14 Mart 1980 tarih ve 16929 sayısında neşredilerek tüzel kişilik kazanmış olan General İsmail Berkok Eğitim Vakfının tüzüğünün incelenmesinde: Tüzükte belirtilen amaçların Derneğin amaçlarıyla da çatışmadığı tespit edilmiş ve Dernek emvali ile bu Vakfa katılmanın yararlı olacağı, Dernek çalışmalarına güç katacağı kanısına varılmıştır. Bu nedenle Derneğin sahibi bulunduğu gayrı-menkul ve menkul mal varlığının prensip olarak adı geçen Vakfa bağışlanmasına,
- Bağışlama şartlarını görüşmek ve bağışlamayı fiilen gerçekleştirmek üzere YK adına hareket etmeye yetkili olmak üzere Rahmi Tuna'yı görevli kılmaya ve bu yetkinin Derneğin 9 Eylül 1979 tarihinde yapılan Olağanüstü Kongresinde YK'ya verilen yetkiye dayandırılmasına,

27.03.1980

- İTÜ Spor Kulübünce düzenlenen "I. Üniversite, Akademi ve Yüksek Okullar Halk Oyunları Şenliği" ne Derneğimiz ekibinin katılması konusunda gönderilmiş olan mektup görüşüldü;

20 Nisan akşamı şenliğe ekibimizin katılmasına,

22.04.1980

- 20 Nisan 1980 günü Spor Sergi Sarayında İTÜ Spor Kulübünce düzenlenen "I. Türkiye Üniversite, Akademi ve Yüksek Okullar Halk Oyunları Şenliği" nin değerlendirilmesi yapıldı. Şenliğe katılan ekibimizin başarısından dolayı YK tarafından kutlanmasına ve İTÜ Spor Kulübüne de gösterdikleri yakın ilgiden dolayı bir teşekkür mektubu yazılmasına,
- 8 Haziran 1980 tarihinde Harbiye Şehir Tiyatrosunda yapılacak folklor gösterisinin organizesine,

27.05.1980

- Bursa Kuzey Kafkas Halk Kültür Derneğinin 15.05.1980 tarihli yazıyla daveti üzerine, Derneğimiz ekibinin 21.06.1980 tarihinde Bursa Kapalı Spor Salonunda yapılacak gösteriye katılmasına,

12.06.1980

- Bu yılki Olağan Genel Kurul Toplantısının 22.06.1980 tarihinde, çoğunluk sağlanamadığı takdirde 29.06.1980 tarihinde yapılması için, 20.03.1980 tarih ve 18/4 sayı ile alınan kararın gerekli hazırlıkların yetiştirilememesi nedeni ile iptaline,
- Olağan Genel Kurul Toplantısının 06.07.1980 tarihinde, yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde 13.07.1980 tarihinde Derneğimiz lokalinde yapılmasına,

20.06.1980

- Sıkıyönetim makamlarından gerekli izin alınabildiği takdirde folklor çalışmalarının neticelerinin üyelere ve halka gösterilmesi için bir gece tertip edilmesine,
- Gecenin mümkün olması halinde Harbiye Açık Hava Tiyatrosu'nda 12.07.1980 günü yapılmasına,

YK Başkanı Rahmi Tuna ile yapılan söyleşi, 48. Dönemde verilmiştir.

1979 – Emirgan

1980 – Harbiye Şehir Tiyatrosu

1980 – Harbiye Açık Hava

1980 – Bursa gösterisi (Spor ve Sergi Salonu) ve yolculuk

1980 – Ada yolunda

27. Dönem

13.07.1980 – 05.08.1984

Dünya

1980

• 22 Eylül; İran-Irak savaşı başladı, bir milyondan fazla insan öldü.

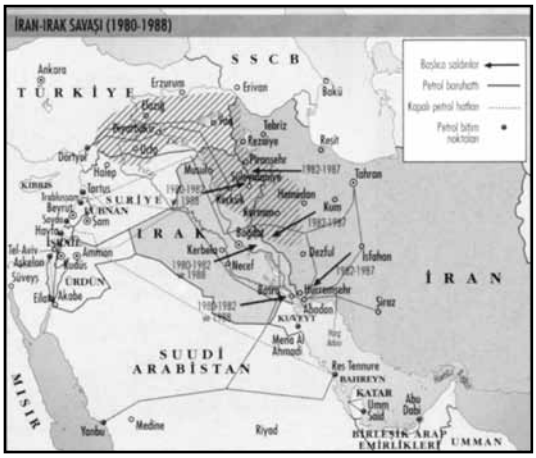

• (16-19) Haziran; Güney Afrika'da Apartheid'a karşı siyah halk ayaklandı.

1981

• Dünya sağlık örgütü, tüm dünyada başlattığı aşı kampanyası ile, dünyayı çiçek hastalığı felaketinden kurtardı.

• 12 Nisan; bir uçak gibi iniş yapabilen uzay mekiği Columbia fırlatıldı.

• 13 Mayıs; İtalya'da Papa, Mehmet Ali Ağca tarafından vuruldu.

1982

• ABD de ilk kez bir hastaya yapay kalp takıldı, hasta 112 gün yaşadı.

1984

• SSCB'li üç astronot uzayda kalma rekoru kırdı, 236 gün.

Türkiye

1980

• 12 Eylül; Türkiye'de askeri darbe.

12 Eylül 1980'de yapılan askeri müdahalenin lideri Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, üniformalı devlet başkanı olarak halka hitap ederken

1981

• 29 Haziran; Askeri Cunta yeni Anayasa için Kurucu Meclis oluşturuldu.

1982

• Türkiye'de en büyük banknot 10 bin TL. oldu. 10.- TL. tedavülden kaldırıldı.

1983

• 6 Kasım; Türkiye'de seçim yapıldı ve parlamenter sisteme geri dönüldü.

Çerkesler

Türkiye

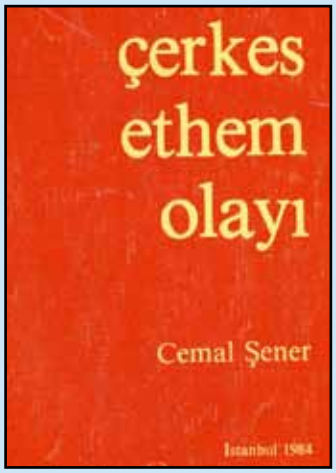

Basından

Milliyet, 22 Ocak 1983,
Yorum: Ferit Edgü

Ubikceyi kurtaran adam:
Georges Dumezil

1925-1931 yıllarında öğretim görevlisi olarak Türkiye'de bulunan Fransız düşünür ve araştırmacının gerçekleştirdiği "Ubık Fiili" adlı kitabın kapağında Türk yardımcısı Tevfik Esenç'in de adı yer alıyor.

Le Nouvel Observateur haftalığının son sayısında, Fransız düşünür Georges Dumezil'le yapılan bir konuşma yayınlandı. Özellikle efsaneler ve Hint-Avrupa dilleri üzerinde yaptığı araştırmalar ve getirdiği yorumlarla dilbilim, etnoloji, psikanalizm gibi bilim dallarına çok önemli katkıları olan, aralarında Türkçe de bulunan kırk ka-dar dil bilen Dumezil, 1925-1931 yılları arasında öğretim görevlisi olarak Türkiye'de bulunmuş. Söz konusu konuşmadan öğrendiğimize göre, bu yıllarda Türkiye'de bilimsel araştırmalar yapmış, özellikle Kafkas dilleriyle ilgilenmiştir…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Rahmi Tuna	Başkan
Cihan Candemir	2. Başkan İstifa 28.03.1984
Adil Güler	Sekreter
Remzi Yıldırım	Muhasip
Kemal Tura	Üye
Ramazan Şenol	Üye İstifa 28.03.1984
Münevver Bağ	Üye İstifa 17.01.1984 (12 Eylül yasası gereği)
Ahmet Sayar	Yedekten asil üye 28.03.1984
Beycan Şen	Yedekten asil üye 28.03.1984
Baki Dinç	Yedekten asil üye 28.03.1984

Denetleme Kurulu

M. Yasin Çelikkıran
Beşir Güler
Yılmaz Ölmez

Onur Kurulu

Kazım Öztekin
Şamil Güler
Orhan Alpaslan
Mümtaz Demiröz
Hatice Türkoğlu

Gençlik Kolu Yönetim Kurulu

Serdar Turan	Başkan
Necdet Özaydemir	II. Başkan
Yaşar Güven	Sekreter
Tahsin Deniz	Muhasip
İsmail Sayar	Üye
Hayal Demiroluk	Üye
Hayrettin Polat	Üye

Genel Kurul

13.07.1980
Dernek Lokali
Divan Başkanı : Yaşar Bağ
Başkan Yardımcısı : Beşir Güler
Yazmanlar: Beycan Şen - Fatih Atan

26. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Esasen yapılması programa alınmış olan bir çok kültürel faaliyetler, yapılmasına zaman ve imkan bakımından gerekli şartların olmaması nedeniyle ya hiç geçilememiş veya devam olunamamıştır

  Ne var ki Derneğimizin bir Kültür Derneği olduğu düşünülürse Konferans, seminer, derleme çalışmaları gibi çalışmaların yapılmamış olması bir eksikliktir.

- Yapılan faaliyetlerden; Vakıf kurulması; Bu konuda yapılan çalışmaların sonucu halen istenilen şekilde alınamamıştır. Zira Vakıf kurulmuş olmasına rağmen Gayrimenkulün devir işlemi tamamlanamamıştır.
- 20.04.1980 tarihinde Spor ve Sergi sarayında üniversiteler ve yüksek okullar arası Halkoyunları Şenliğinde bir gösteri yapılmıştır.

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 109 üye katıldı. 95 geçerli oy, 13 boş oy, 1 geçersiz oy kullanıldı.
- Bütçe:
  1979-80 Gerçekleşen: 146.002,87.- TL.
  1980-81 Tahmini : 250.000.- TL.

Karar Defteri

20.80.1980

-Kayalar Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin 09.08.1980 tarihli mektubuyla Derneğimizi Kayalar köyünde 13-14 Eylülde yapılması düşünülen geziye daveti görüşüldü. Prensip olarak katılmanın uygun olacağı kararı verildi.

**Karar Defterindeki durum; bu karardan sonra 15.01.1984 e kadar 12 Eylül askeri darbesi sonucu olarak YK toplantısı yapılmadı.*

15.01.1984

- 2908 sayılı Dernekler Kanununun geçici maddesinde belirtildiği üzere eski Dernek Tüzüğünün yeni Cemiyetler Kanununa uygun olarak değiştirilmesine,

17.01.1984

- Kat mülkiyeti ve müşterek mülkiyet esaslarına aykırı olarak muvafakatimiz alınmadan ek inşaat ve salon yapan diğer hissedara karşı gerekli hukuki işlemin yapılmasına,
- Yeni kanun gereğince Derneğe üye olamayan Münevver Güler (Bağ) ın YK ve Dernek üyeliğinden istifa dilekçesinin kabulüne ve üyelikten düşürülmesine,

28.03.1984

- Dernek üyeliği konusunun yasa ve kanun gücündeki kararnameler tetkik edildikten sonra tüm üye defterlerinin ve üyelerin tek tek gözden geçirilerek kesin olarak sonuçlandırılmasına,
- Çerçevelendirilmiş olarak bulunabilen tarihi kişilerin tablolarının Dernek lokalinin uygun yerlerine asılmasına,

30.03.1984

- General İsmail Berkok Eğitim Vakfının Halk Oyunları çalışmalarında Dernek lokalinden yararlanmak için yaptığı teklifi inceledi. Dernek halk oyunları ekibinin de eğitilmesi ve çalışmalardan yararlanması koşuluyla Dernek lokalinden ücretsiz olarak yararlanmalarına,

02.05.1984

- Sayın Cumhurbaşkanından valilik kanalıyla gelen emirleri gereğince Ermeni terörü karşısındaki tutumu ve Ermeni anıtının dikilmesi nedeniyle Fransız Cumhurbaşkanına ve Başbakanına kınama telgrafının çekilmesine, çekildi makbuzu ile metnin Üsküdar Emniyet Amirliğine bildirilmesine,
- Dernek Tüzüğünün ilgili mercilerce reddedilmesi üzerine yeni Tüzüğün 2908 sayılı yasaya göre yeniden hazırlanmasına,

11.07.1984

- Genel Kurul'un 29.07.1984 günü Dernek merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığı taktirde 05.08.1984 günü aynı yerde yapılmasına,

YK Başkanı Rahmi Tuna ile yapılan söyleşi, 48. Dönemde verilmiştir.

19 Mayıs 1981 - Büyükada

1981 – Dernek kapalı iken dans çalışmaları Kartal Turizm Folklor Derneği bünyesinde sürdürüldü

1982 – Heybeliada

1982 – Bandırma – Sığırcı köyü

1983 – Gülhane Parkı

28. Dönem

05.08.1984 – 21.04.1985

Çerkesler

Türkiye

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Rahmi Tuna	Başkan
Nadir Yamaç	Muhasip
Necdet Özaydemir	Sekreter
Turhan Doğan	Üye
Sadi Şurdum	Üye
Remzi Yıldırım	Üye
Esat Özen	Üye

Denetleme Kurulu

M. Yasin Çelikkıran
Beycan Şen
Sırrı Gazioğlu

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Kazım Öztekin
Elmas Eşsiz
Ziya Erdoğan

12 Eylül askeri darbe sonrası Gençlik Kolu yok. Üniversite öğrencilerinin, Devlet memurlarının Dernek üyelikleri yasaklandı. 10.03.1985 tarihli kararla 61 kişi üyelikten düşürüldü.

Genel Kurul

05.08.1984
Dernek Lokali
Divan Başkanı : Yaşar Bağ
Başkan Yardımcısı: Ziya Erdoğan
Katipler : Beşir Güler – Hayati Kızılkaya

27. Dönem Faaliyet Raporundan:

Yönetim Kurulumuzun göreve başlaması 1979 yılında yapılan seçimlerin sonucunda olmuştur. Ancak aynı yılın 12 Eylül 1980 tarihinde ülkede meydana gelen askeri harekat sonucu tüm dernek faaliyetleri askıya alınmış olduğundan Derneğimiz de kendiliğinden faaliyetini tatil etme durumunda kalmıştır. Bu durum bildiğiniz gibi Şubat 1984 tarihine kadar sürmüştür.

Bu süre zarfında takdir edeceğiniz gibi herhangi bir faaliyetin yapılması zorunlu olarak mümkün olmamıştır.

2908 sayılı Dernekler Yasasının hazırlanarak yürürlüğe girmesini müteakip, yaptığımız müracaatla Derneğin resmen yasal olarak açılması sağlanmış. Müteakibinde Tüzüğümüzün yeni Dernekler Kanuna uygun olarak değiştirilerek hazırlanmasına başlanmıştır. Bu değiştirme faaliyetleri, 2908 sayılı yasanın geçici 1. maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuz tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde ilgili mercilere sunulan Tüzüğümüzün kanuna uygun görülmeyerek geri döndürülmesini müteakip Yönetimce istenen değişiklikler yeniden yapılarak, tekrar kabule sunulmuştur.

Bu defa Resmi Merciler Tüzükte eksiklik görmemişler fakat Genel Kurulca

kabul edilmesinden sonra tekrar sunulmasını isteyerek geri çevirmişlerdir.

İşte bugün yani 05.08.1984 günü yapılacak olan Kongrede bu Tüzük oylanacaktır.

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 61 kişi katıldı, 60 geçerli oy kullanıldı.
- Bütçe:

1980-84 Gerçekleşen : 104.001.- TL.
1984-85 Tahmini : 165.181.- TL.

- Gündem maddesi: "Tüzüğün 2908 sayılı yasaya göre değiştirilmesi ve yeni Tüzüğün kabulü"
- Dilekçe:

Kaymakamlık Katına
Üsküdar

04.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı yeni Dernekler Kanununun geçici 1.maddesi uyarınca, Derneğimizin Tüzüğü Yönetim Kurulumuz tarafından yeni kanuna uygun olarak hazırlanarak süresinde onay için ilgili mercilere sunulmuştu.

09.07.1984 tarihinde Tüzüğün Genel Kurulumuzca onaylandıktan sonra yeniden onay makamına verilmek üzere iade edilmesi üzerine 05.08.1984 günü Derneğimiz Genel Kurulu yapılmıştır.

Bu Genel Kurulda daha önce Yönetim Kurulu tarafından hazırlanmış olan Tüzük oylamaya sunulmuş ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Ekteki evraklarla birlikte saygıyla sunulur.

KKD YK adına
Başkan Rahmi Tuna

Karar Defteri

05.08.1984

- Bir alt katta "Bilardo Salonu" olarak kullanılan mahalde, kat mülkiyeti kanununa aykırı olarak ve diğer kat maliklerinin muvafakati alınmaksızın yapılmış olan ilavenin hukuki durumunun aydınlatılarak gerekli girişimlerin yapılmasına,
- Dernek lokalinin girişine Dernek adının okunabilir ve dışarıdan görülebilir şekilde yazılmasına, ortak kullanıma aykırı olan diğer yazı ve levhaların kaldırılması için girişimde bulunulmasına,

02.03.1985

- 1985 Olağan Genel Kurul toplantısının 14 Nisan günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluğun sağlanamaması halinde 21 Nisan günü aynı yerde iştirak eden üyelerin mevcuduyla Kongrenin icra kılınmasına,
- Dernek üyesi olup çeşitli nedenlerle Dernekle irtibatı kesilmiş olup aidatlarını ödeyememiş olan ve üye defterinde açık adresi bulunan tüm üyelere Kongre gününü bildirir, Dernekler Kanunu ve Dernek Tüzüğümüzün aidatlarla ilgili maddelerini hatırlatan uyarı ve davet mektuplarının yazılmasına,

10.03.1985

- Mesleki ve sair çeşitli nedenlerle yasa ve tüzük hükümleri gereğince Dernek üyeliğini sürdüremeyecek olan aşağıda ad ve soyadları yazılı üyelerin Dernek üyeliğinden düşürülmelerine,

61 kişi ve ek olarak vefat eden 8 kişi.

YK Başkanı Rahmi Tuna ile yapılan söyleşi, 48. Dönemde verilmiştir.

1984
12 Eylül 1980 Askeri darbesinden sonra Derneğin tekrar açıldığı gün

1984 Eylül - Dernek

29. Dönem

21.04.1985 – 27.04.1986

Çerkesler

Türkiye

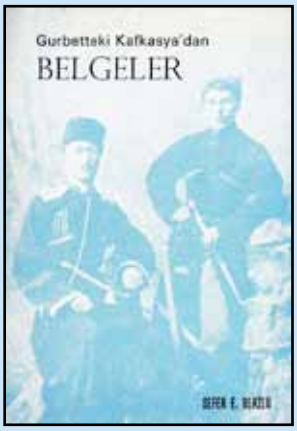

Basından

Milliyet
27 Ocak 1986
OLAYLAR ve İNSANLAR
Hasan Pulur

İNTİHAR MI, CİNAYET Mİ?

Mithat Paşa'nın sonunu hepimiz biliriz, Yıldız Mahkemesi'nden sonra Taif'e sürülmüş ve orada boğularak öldürülmüştür.

Dünya

1985

• Norveç, suların gel-git enerjisini değerlendiren bir santral kurdu.

• Hollanda'da Philips firması ilk CD-room ları piyasaya çıkardı.

• Japonya'da; Canon firması, lazerli fotokopi makinesi geliştirdi; Sony firması amatör video kameraları piyasaya sürdü.

1986

• 26 Nisan; SSCB nin Çernobil Nükleer Santrali'nde patlama meydana geldi.

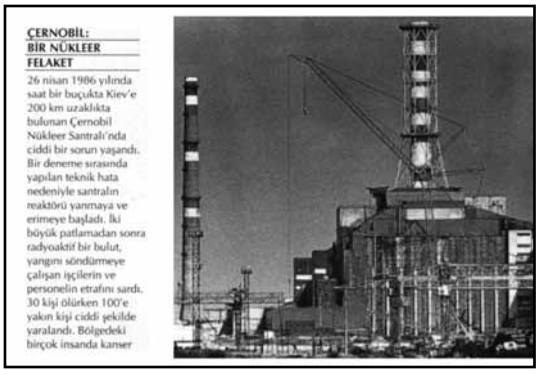

Ya Hüseyin Avni Paşa!

Onun sonu da, Abdülaziz'in ölümü kadar dramatiktir.

Tarihte Çerkez Hasan Vak'ası diye anılır.

Kimdir bu Çerkez Hasan, niçin bu olaya adı verilmiştir?

Çerkez Hasan genç bir yüzbaşıdır. Abdülaziz'in kayınbiraderidir, yani ablası, Padişah'ın dördüncü karısı Neş'erek Nesrin Kadınefendi'dir. Abdülaziz tahttan indirildiği gün eşleri de Dolmabahçe Sarayı'ndan kayıklara bindirilerek Topkapı Sarayı'na gönderilir... İşte bu sırada muhafızlardan biri Neş'erek Kadınefendi'nin mücevher sakladığını sanarak sırtındaki şalı çeker.. Kadıncağız hemen kendisini kayığa atar, şal çekenin elinde kalır. Hava yağmurlu ve soğuktur. Topkapı Sarayı'na gelinceye kadar kadıncağız sırıl sıklam olur, üşütür ve birkaç gün sonra da ölür.

İşte yüzbaşı Çerkez Hasan bunu affedemez, hem enistesi tahttan indirilmiş, hem de ablası, yani padişah karısı böyle bir hakarete maruz kalmıştır. O devirde bir kadının, hele bir padişah karısının, şalını çekip almak, akıl alacak şey değildir.

Bir gece kuşanabildiği kadar tabanca ve takabildiği kadar kamayla Sadrazam Mithat Paşa'nın Beyazıt'taki konağına dalar. Bakanlar Kurulu toplantı halindedir. Çerkez Hasan kapıyı açar, "Davranma Serasker!" dedikten sonra Hüseyin Avni Paşa'ya iki kurşun sıkar, sonra da kendisini engellemek isteyen Kaptanı Derya Kayserili Ahmet Paşa'yı kamasıyla etkisiz hale getirir, tekrar yerde yatan Hüseyin Avni Paşa'ya döner bu defa kamasını kullanır, delik deşik eder...

Çerkez Hasan yakalanır ve idam edilir. Mithat Paşa kurtulur ama Taif'te boğdurulur. Ve bu iki olayın sonunda ne olur bilir misiniz?

Amcasının başına gelenleri gören Abdülhamid tam 33 yıl memleketi istibdatla idare eder.

Oysa Abdülaziz'i tahttan indirenler, Meşrutiyet'i kurmayı amaçlamışlardı.

Yani taçlı demokrasiyi...

Ne umdular, ne buldular....

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Remzi Yıldırım	Başkan
Nadir Yamaç	Sekreter
Kemal Özgür	Muhasip
Sadi Şurdum	Üye İstifa 09.05.1985
Faruk Cimok	Üye
Erdoğan Yılmaz	Üye
Zeyyat Erel	Üye
Sami Yılal	Yedekten asil üye 09.05.1985 İstifa 16.05.1985
Hayati Kızılkaya	Yedekten asil üye 16.05.1985

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Turhan Doğan
Erhan Şahin

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Kazım Öztekin
Yasin Çelikkıran
Esat Özen
Tahsin Deniz

Genel Kurul

21.04.1985

Dernek Lokali
Divan Başkanı: Mümtaz Demiröz
Katipler: Nusret Alsan – İsmail Hakkı Kurt

Tutanaklardan:
- Genel Kurulda 110 oy kullanıldı.
- Seçime iki liste katıldı, bir liste 67 oy, diğer liste 43 oy aldı.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Muammer Tuncel
M. Nedim Özel
Şemsettin Çevik
Şamil Jane
Necdet Özaydemir
Korkmaz Karadaş
Erdoğan İsmen

- Bütçe:

Gerçekleşen : 460.151.- TL.
1985-86 Tahmini : 511.989.- TL.

Karar Defteri

26.04.1985
- Derneğe üyelik için başvuruların bir düzen içine sokulması,
- Yazışmalarda ve tanıtımda kullanılmak üzere Derneğe ait bir amblemin tespit edilmesine,

09.05.1985
- 18 Mayısta Dernek salonunda fotoğraf sergisi açılmasına,

16.05.1985
- Sarıyer Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünün mektubu görüşüldü ve 30 Mayıs 1985 günü Halk Dansları Topluluğumuzun Folklor Şenliğine katılmasına,
- Bandırma'da Halk Dansları Topluluğumuzun gösterilerinin sunulabilmesi için Folklor Gecesi düzenlenmesine,

13.06.1985
- Adapazarı KKD nin 30 Haziran 1985 akşamı Adapazarı'nda yapacağı gece için halk dansları topluluğumuzun davetine olumlu cevap verilmesine,
- Kartal Belediyesinin düzenlemiş olduğu 1. Uluslararası Kültür ve Sanat Festivalinde davet edilen halk dansları topluluğumuzun adı geçen festivale 4-8 Temmuz tarihlerinde katılmasına,

06.09.1985
- 19 Ekim 1985 günü Faruk Cimok, Aydın Erkuş ve Faruk Kutlu'nun ortak resim sergilerinin hazırlıklarının tamamlanmasına,

14.09.1985
- Karma serginin 5 Ekim 1985 tarihinde açılmasına, 19 Ekim 1985 tarihine kadar açık kalmasına,

08.11.1985
- 7 Aralık 1985 tarihinde Spor ve Sergi Sarayında yapılacak gece ve organizasyon için;
* Salonun tahsisi için ilgili çalışmaların sonuçlandırılmasına,
* Sıkıyönetim Komutanlığından yasal iznin alınması için başvurulmasına,
* Gecenin 1985 Gençlik Yılı kutlamaları çerçevesinde yapılarak "1985 Gençlik Yılı Kafkas Dansları Şöleni" adıyla tanıtımının yapılmasına,
* Yasal izinlerin alınmasını müteakip afiş, ilan ve diğer reklamların yapılmasına,

15.11.1985
- Spor ve Sergi Sarayı gecesi için Cumhuriyet Gazetesi ve Nokta Dergisine ilan verilmesine,

09.12.1985
- Ankara Kuzey KKD ve Sivas Kafkas KD nin düzenlemiş olup davet ettikleri gösterilere Dernek folklor ekibiyle iştirak edilmesine,

17.12.1985
- Dernek binasının tadilatı için, Üsküdar ilçesi, Altunizade mahallesi Nuhkuyu cad 132/2 adreste kain tapunun 197 pafta 11 ada 87 parselinde kayıtlı

hissedarı bulunduğumuz gayrimenkul için tapuda, tapu çap, röperli kroki almaya, Belediyeden imar durumu almaya, tadilat projesi çizmeye ve tadilat ruhsatı almaya,

31.12.1985

- Dernek üyeleri arasında tanışma ve dayanışmayı güçlendirmek amacıyla Dernek binasının altındaki Dilek Düğün Salonunda 22.02.1986 tarihinde bir çay düzenlenmesine, yasal izinlerin alınmasına,

15.01.1986

- Ankara gösterisi fotoğraflarının büyütülerek arşivlenmesine,
  **Arşivde bulunamamıştır.*
- Derneğe amblem olarak önerilen afişteki figürün antetli zarf ve kağıt olarak bastırılmasına açık oylama ile oybirliğiyle,

28.02.1986

- Mersin KKD nin Halk Dansları Topluluğumuzu daveti ile 22.03.1986 tarihinde Mersin'de yapılacak gösteri için hazırlıkların yapılmasına,

02.03.1986

- Derneğimiz yıllık Olağan Kongresinin 20 Nisan, çoğunluk sağlanamazsa 27 Nisan 1986 tarihinde Dernek binasında yapılmasına,

25.03.1986

- Olağan Kongre gündemi;
* Dernek binasının onarımı ve mümkün olan eklentilerin yapılması yönünde YK'ya yetki verilmesi ve tahmini bütçenin okunması ve kabulü,
* Dernek binası ile ilgili hukuki konularda girişimde bulunma (dava açma) yetkisinin verilmesi,
- İzmit Atatürk Kapalı Spor Salonunda yapılması kararlaştırılan gösterinin 7 Nisan 1986 tarihinde yapılmasına, (İzmit Belediyesi, Derbent Gençlik ve Spor Kulübü Derneği daveti ile).

Remzi Yıldırım

-Yaşam öykünüzden başlayabilir miyiz?

-1952 yılı, Sivas ili, Yıldızeli ilçesine bağlı Konaközü Köyü'nde doğdum. Oset'im. Evli ve 2 kız babasıyım. Köyümüzde hiç yabancı yoktu. Tamamı Asetinler'den oluşan 20 hanelik şirin bir köydü. Şimdi iki hane ev kaldı. Annem Kabardey, babaannem Kabardey, anneannem Abhaz'dır. Amcalarımın ve kardeşlerimin eşleri de Kabardey veya Abhazdı. Her ne kadar Asetin ailesi olsak da hanımlardan dolayı ailemizde Adige kültürü de yoğun bir şekilde hissediliyordu ve bu nedenle de bütün kültürleri iç içe yaşama ve öğrenme şansım oldu. Uzunyayla ile akrabalıklar nedeniyle sürekli ilişkilerimiz vardı. Bize 4 km. mesafedeki dayılarımın köyü olan Kiremitli büyük bir Kabardey köyü idi. Çerkes kültürü açısından örnek verilebilecek bir yerdi. Öyle ki kendi köyümün küçülüp yok olmasına üzüldüğüm kadar Kiremitli köyünün yok olmasına, bir yakınımı kaybetmiş kadar üzüldüm. Aslında o köy hala yaşıyor ama yaşanan kültür kaybedildi.

Öğrenimimin ortaokul ve lise bölümlerini yatılı olarak Erzincan'da sürdürdüm. Lise son sınıfımı Sivas Lisesinde okuyarak mezun oldum. Sonra üniversite için İstanbul'a geldim. Önce hukuk bölümünde başladım, sonra gazeteciliği çok sevdiğim için yatay geçiş yaptım. Hem hukukçu hem gazeteci olmayı planlıyordum ama eğitim yasasının değişmesiyle gazetecilik bölümünde kaldım, hukuka geri dönüş yapamadım. Radyo-Televizyon bölümünden mezun oldum. Gazetecilik ve radyo televizyonculuğu aşkım zamanla azaldı. 70 li yıllarda Türkiye'de gazetecilik ve televizyonculuğun yapılmadığını, yapılamayacağını, boşuna emek verdiğimi düşündüm, hukukçu olmadığım için pişman oldum. Şimdi imrenerek çok kıskanıyorum hukukçu olan arkadaşlarımı, insan sevdiği mesleği yapmalı... Bu arada İşletme Bölümüne devam ettim ve mali müşavirliğe başladım. Halen bu işimi devam ettirmekteyim. Yeni işimi de sevdim elbette. İnsan sevdiği işi yaptığı zaman sıkıcı gelmiyor, ben işimi arkada kalmamak adına severek yaptım, sıradan olmayı yeğlerseniz başarılı olamazsınız.

-Dernekle tanışmanız nasıl oldu?

-Dernekle tanışmam İstanbul'a gelişimle başladı. İstanbul Kafkas Kültür Derneği (İKKD) sizin için ne ifade ediyor bilmiyorum ama bizim için çok farklıydı, başlı başına bir yuva idi. 30 yıl geçse bile hala o gün kurduğum arkadaşlıklar ay-

nen o günkü sıcaklığıyla devam ediyor. O zaman kurulan köklü ilişkiler hayatımın hiçbir evresinde başka hiçbir yerde kurulmadı. Ben orada 10 yıl görev yaptım, görev yaptığım yıllarda Bağlarbaşı'nı terk ettiğimiz zaman sudan çıkmış balık misali yaşayamayacağımızı düşünürdük. Gece gündüzümüz orada geçerdi. Hafta içi, hafta sonu hep orada idik. Bazen teksir makineleri ile 1-2 sayfa baskı alabilmek için sabahlara kadar emek verirdik. O zamanlar fotokopi makinesi yoktu, matbaaya gücümüz yetmezdi.

Aslında kendi kültürümüz içinde büyüdük ama köylerimizde kültürümüzü doyasıya yaşarken onu koruma konusunda yeteri kadar bir bilincimiz olmadı. Zaten büyüklerimize göre dilimiz ve kültürümüz asla yok olmazdı. Derneklerimizin çalışmaları 60 lı yılların sonlarına doğru güzel esintiler göndermeye başlamıştı. O yıllarda beni en çok etkileyen Ankara Kafkas Kültür Derneği bünyesinde kurulan folklor ekibinin gösterilerinin yansımalarıydı. Rahmetli Elbruz Gaytoğlu'nun hocalığını yaptığı ekibin gösterilerine ait fotoğraflar bizleri çok etkiliyordu. Oyunlarımızın sahnede yer almasını sağlayan, kısaca Kafkas Folklor gösterilerini Türkiye'ye getiren isimdir Elbruz Hoca. Ankara'da Kafkas Folklor Ekibinin kurucusu, derneğin gelişmesine çok katkı sağlayan rahmetli Elbruz hocanın Anadolu'ya yaptıkları gösteri ve gezilerde kültürün farklı boyutlarını gördüm. Kostümüyle, görselliğiyle, zenginleştirilmiş müziğiyle bizde farklı kıpırdamaları sağlamıştı. Kim ne derse desin o yıllarda bizi kültürümüze yaklaştıran en önemli faktör düğünlerimiz ve özellikle folklordu. Şimdilerde internetten ulaştığımız video-film gösterilerine, resimlere değil sahip olmak hayali bile hayaldi.

İstanbul'a gelişimiz ile birlikte bu gelişmeler arttı, derneğe gidip gelmeye başladık. Dans çalışmaları için 'sadece cumartesi günleri ve sadece oynamak için geliyorlar' diye çok da eleştiri yapılmıştır. Ama bana göre bu eleştiri yanlıştır. Cumartesi gecelerinin atmosferi içinde taşradan gelen ve kültüründen kopmamış insanlar birleşerek kültürlerine sahip çıkmayı öğrendiler. 70 li yıllarda Bağlarbaşı Kafkas Kültür Derneği insanların buluştukları, hasret giderdikleri, köyünden, kasabasından ve hatta uzaklarda bıraktığı evinden esintileri hissettikleri bir mekan haline gelmişti. O günlerde kendimizi devrimci, solcu olarak tanımlardık, derneğe hakim bir gücümüz vardı. Ancak dernekte gelenlere karşı asla bölücülük yapmadık, yapmaya kalkanlara da izin vermedik. Derneğe gelen herkesi tanırdım. Masaları sırayla arkadaşlarımla birlikte gezerdik. Derneğe ilk defa gelenlerle mutlaka ilgilenirdim. Onlarda ister istemez ilgi bekliyorlardı. "Derneğe gittik, kimiz-neyiz sormadılar bile" en kolaycı yaklaşımdır ama ona da meydan vermemeye çalışırdık. Dernekte tam bir özgürlük ortamı vardı. Gecelerin zenginleştirilmesi ve renklendirilmesi için mücadeleler verildi, tiyatrolar yapıldı. Başarılı mezuniyet geceleri yapılıyordu dernekte, ancak bize yetmiyordu.

Bugünün gençliğinde bu işler için emek harcayanlar çok azaldı, birçok kişi için bir şey ifade etmiyor. Bizi bu günün kuşaklarından ayıran en önemli özellik bizim mükemmel veya üstün olmamızdan kaynaklanmıyor elbette. Biz şanslıydık. Üzerimizde 1968-70 kuşağının ve aydınlanma döneminin getirdiği bir etki vardı, biz sürekli kitap okurduk, öğrenci evlerimiz vardı ve buralarda buluşup belirli konularda sabahlara kadar tartışırdık. Mevzu bitmemişse sabah öğrenci olanlar okula, çalışanlar işlerine gider akşam toplanıp tekrar kaldığımız yerden tartışmaya devam ettiğimiz günlerimiz çok olmuştur. Bu evlerden en meşhuru

Beşiktaş'taki evdi ki zavallı ev sahipleri misafir nedeniyle çoğu zaman yatağa hasret kalırdı. Okuyan ve tartışan bir gençlik vardı. Bu, dönemin getirdiği bir etkiydi. Biz de kendimizi yetiştirme anlamında kuşak şansını yaşadık.

Dernekte etkin olmalıyız, özellikle gençler etkin olmalı, gençlerin, kadınların etkin olmadığı yerlerde başarı şansı düşüktür. Gençler dinamizmimizdir. Gençler geleceğimizdir. Biz de gençler olarak o dönemde Yönetim Kurulu ve Gençlik Kolunda görev almaya çalıştık. 1978 Mayıs ayında yapılan genel kurulda benim de içinde bulunduğum bir listeyle Yönetim Kuruluna (YK) talip olduk. Ancak değerli büyüğümüz Sn. Yaşar Bağ başkanlığındaki diğer liste seçimi kazandı. Gençlik Kolu (GK) o dönemdeki dernek tüzüğümüze göre 30 yaşından küçükler arasında aynı genel kurulda yapılıyordu. Biz YK seçimini kaybedince arkadaşlarım önceden hazırlanan GK listesini değiştirerek beni GK başkanı adayı ilan ettiler ve yapılan seçim sonucunda GK Başkanı seçildim. GK Başkanı olmanın tüzüğe göre önemli bir ayrıcalığı vardı, YK toplantılarına katılma ve diğer YK üyeleri kadar söz hakkına sahipti. Ancak oy hakkı yoktu. Bu sayede YK toplantılarına katılarak hem görüşlerimizi beyan etme, hem de YK çalışmaları hakkında arkadaşlarımın daha fazla bilgi sahibi olmaları için gayret gösterdim. YK ya muhaliftim ama aramızda sevgi saygı ilişkisi en üst seviyede idi. Başkanımız Sn. Yaşar Bağ, YK toplantılarında sırayla herkese söz verir, kimsenin sözünü kesmez, en son kendi görüşünü ortaya koyardı. Başkanlık yaptığım dönemlerde ben de bunu ilke edindim ve uymaya çalıştım.

-Yönetim Kurulu adaylığınız nasıl gerçekleşti?

-Biz grup olarak yönetime gelmeyi hedeflemiştik. Ancak bu o kadar kolay değildi. İnanın o dönem İKKD' de YK ya girebilmek milletvekili olmak kadar zordu. Bu günkü gibi "Kimi başkan ve yönetici yapsak da biz sorumluluktan kurtulsak" şeklinde bir yaklaşım söz konusu değildi. Öncelikle dernekteki gruplarla uzlaşma sağlandı. Başkan adayı tespit etmemiz gerekiyordu. Tüm toplantılarda, genel kurullarda bizim gibi düşünen, bizim gibi konuşan kısaca bize yakın olarak gördüğümüz Sn. Rahmi Tuna isminde mutabakat sağlandı. Sıra Sn. Rahmi Tuna'yı ikna etmeye gelmişti. Bu görev de bana verilmişti. Böylece hayatım boyunca değer verdiğim, saydığım, sevdiğim ve kısaca Rahmi Abi diye hitap ettiğim Rahmi Tuna ile hiçbir zaman unutmayacağım yolculuğum da başlamış oldu. Şu anda Londra'da yaşamakta olan can arkadaşım Ahmet Sayar'la birlikte Rahmi Abi'nin o tarihte Aksaray'daki avukatlık bürosuna gittik. Rahmi Abi'nin sohbetini bilen bilir. Biz de uzunca bir zaman geçirdik ve çıktığımızda güvenebileceğimiz bir başkan adayımız vardı artık. Rahmi Tuna başkanlığında yönetime girdik, Cihan Candemir'in de bulunduğu güzel bir yönetim kuruldu. Ben de bu YK da yer almıştım.

Uyum içinde çalıştık. Çok politize olunmuş ve dernekleri açık tutmanın bile zor olduğu dönemde derneği ayakta tuttuk, ilişkileri güçlendirdik. Birçok teftiş verdik. Emniyet kuvvetleri derme çatma kurulmuş işçi derneklerine alışkın olduğundan bizim düzenli ve her fikirden kişinin aynı masada oturabildiği ortamımızı görünce hayret etmekten kendilerini alamıyorlardı. 78-79 yıllarıydı, tarihini tam anımsamıyorum, teftiş için gittiğim emniyette (Dernekler her iki yılda bir dernekler masası tarafından teftiş edilirdi) Başkomiser; "Ben birkaç kez derneğinizi ziyaret ettim. Tabi resmi olarak değil –gülerek- şimdiki gibi bıyıksız ve kel olarak da değil. Her türden, her fikirden, her

ekonomik seviyeden insan geliyor, bir arada kavgasız, gürültüsüz, düzenli bulunmayı nasıl başarıyorsunuz, gıpta ediyorum" dedi ve tebrik etti. Bizzat bunu yaşamıştım. O dönemde bizim birinci amacımız, "tüm ideolojik tartışmalar yapılabilsin ancak teröre açık bir ortam da oluşmasın, derneğimiz kapatılmasın" idi. 70 li yılların sonu sokaklarda kan gövdeyi götürüyordu. Bizim gecelerimize İstanbul'un en uzak yerlerinden örneğin Gaziosmanpaşa'dan her hafta gelebiliyorlardı. O zamana göre Gaziosmanpaşa belki uzaktı ama İstanbul'daydı. Cumartesi gecelerinde arkadaşlarımızın Bursa'dan kalkıp gelmeleri belki günümüzde anlaşılamayacak kadar büyük bir özveriydi. Çok iyi seviyede Kafkas Halk Dansları grubu oluşturuldu. Sayın Cihan Candemir ekip hocasıydı, çok güzel bir ortam kurulmuştu. İstanbul'da ve Bandırma'da geceler yapıldı. Ben de o ekipte aynı zamanda oyuncuydum.

Türkiye terör belasının içindeydi ve bu dönemde sudan sebeplerle dernekler bir-bir kapatılıyor ve mal varlıklarına el konuyordu. İKKD 1952 yılında kuruldu ve kendine ait yeri ancak 1971 yılında satın alabildi. Satın alışla ilgili çalışmaların nasıl ve ne zor şartlar altında yapıldığını ilgili kişilerden çok dinlemişimdir. Dernek binası tek varlığımızdı, her şeyimizdi. Maazallah ona birilerinin el koymasını görmek bizim için ölüm olurdu. "Biricik mal varlığımızı nasıl koruruz" düşüncesi uzun süre YK da tartışıldı, vakıf kurulmasına karar verildi. Kimler kurucu olacaktı? Uzunca bir süre de bu tartışıldı. Sonuçta dernekteki üyeleri temsilen 20 kurucu üye ile General İsmail Berkok Vakfı kuruldu. İsmail Berkok Uzunyaylalı'dır. Tarihte Kafkasya eserinin sahibidir, hala kitapları askeriyede okutulur. Bizim, Kafkasya'ya dair aldığımız bilgilerin ilk kaynağıdır Tarihte Kafkasya. Daha sonra Uzunyayla'dan "Vakıf ismi için bir kölenin isminden başkasını bulamadılar mı" eleştirisini aldık. İnsanın değerini köle olup olmaması belirleyemez, biz bunu duyduğumuza çok üzüldük, bu düşünceler tarih sayfalarında bile kalmamalı aslında.

Cemal Şener'in kitabı olan "Çerkes Ethem Dosyası" nı vakıf adına bastırdık. Vakfın herhangi bir ekonomik gücü olmadığı için basım işi Rahmi Tuna, rahmetli Mümtaz Demiröz ve tarafımdan finanse edilmişti. Cemal Şener okul arkadaşımdı. Erzincanlı bir Alevi aydını idi. 1980-90 yıllarda dernekte de toplantılara katıldı, seminerler verdi. İki yıl önce vefat etti. Çocukları "Baba bizde Çerkez'iz değil mi?" diye soracak kadar bize ve kültürümüze yakın bir aile idi. Cemal Şener, bana göre Çerkes Ethem olayına doğru bakış açısını ilk getiren yazardır. Bu çalışma Prof. Toktamış Ateş'in denetiminde hazırlanan bir tezdi. Yani akademik bir çalışmaydı.

80 sonlarında vakfın dernek binasını kurtarmak için çare olmadığını gördük. 1980 sonlarında vakfı kapattık. Dernek binasını koruma amaçlı kurmuştuk vakfı. Bir dernek kapatıldığında tüm mal varlığına devlet el koyabiliyor ancak vakıf kapatıldığında mal varlığını bağış yapabiliyordu. Ancak 12 Eylül yasalarıyla bu imkân da ortadan kaldırıldı. Böylece vakfın kuruluşunun birinci nedeni ortadan kalkmıştı. O günkü şartlarda Vakfın bir amacı da kalmadığı ve faaliyetsiz kaldığı için kapatıldı.

13 Eylül 1980 günü Düzce-Akbalık köyüne şenliklere gidecektik, hem ekip gösteri yapacak hem de dernek olarak orayı ziyaret etmiş olacaktık. Hatta yakın zamanda evlenecektim ve evin boya işi vardı. Akbalık köyüne gideceğim için boya işini kayınbiraderimden rica etmiştim ama hiçbir şeye gerek kalmamıştı. 12 Eylül 1980 Cuma günü darbeyle gözlerimizi

açtık. Darbelerden çok çekti Türkiye ama benim hayatımda 12 Eylülün hep ayrı bir yeri olmuştur. Sanki yaşamım 1980 öncesi ve sonrası olarak iki bölümden oluşuyor gibidir.

Bütün bir hayat durmuştu. Derneklerin, sendikaların, partilerin kısaca tüm sivil örgütlenmelerin tamamının faaliyetleri durdurulmuş, çalışma yasağı getirilmişti. Bizim derneğimiz unutulmuş olacak ki kapısı mühürlenmemişti. Ancak birilerinin kasıtlı olarak derneğimize suç unsuru olabilecek şeyleri koyabileceğini düşünerek Rahmi Tuna ile birlikte Emniyet Müdürlüğü Dernekler Masasına müracaat ederek tutanak tutturmak suretiyle kendi ellerimizle derneğimizin kapısını kimse girmesin diye mühürlettirmiştik.

Uzun bir süre dernekler açılmadı. 1983 döneminde derneklerin açılışlarına izin verildi. Biz de eski yönetim olarak kaldığımız yerden devam ettik ve toparlamaya çalıştık. Dernek tüzüğümüzü yeni yasaya uygun hale getirdik. İnsanlarda derneğe karşı büyük ilgi vardı.12 Eylül gibi bir acılı dönemini başkanımız Rahmi Tuna önderliğinde kazasız belasız atlatmıştık. Bu kazasız belasız ifadesini derneğimizin hükmi şahsiyeti için kullanıyorum. Yoksa 12 Eylül hepimizin üzerinden silindir gibi geçmiş ve herkes şahsıyla, çevresiyle büyük acılarla karşı karşıya kalmıştı. Her kes savrulup gitmişti bir yerlere. Birileri o savruldukları yerlerden bir daha asla dönemedi aramıza. Kimileri de dönmedi.

1984 Mayısında arkadaşlarımın ısrarıyla ve Rahmi Tuna Abinin de isteğiyle yeni dönemde yönetime talip oldum ve yapılan seçimde diğer grubun listesini geçerek yeniden yönetime seçilmiş olarak Rahmi Tuna'dan başkanlığı devir aldım. Yönetim Kurulu listesi şu isimlerden oluşuyordu: Remzi Yıldırım, Faruk Cimok, Kemal Özgür, Sadi Şurdum, Zeyyat Erel, Nadir Yamaç ve Erdoğan Yılmaz.

-Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız? Bir çalışma programı ile mi aday oldunuz yoksa seçildikten sonra mı bir çalışma programı hazırladınız?

-Aklımızda bir program vardı. Birinci hedef olarak o dönemde bazı keskinliklerimizi attık, budandık. Klasik anlamda devam eden dernek etkinliklerinin aynen devam etmesine diğer taraftan dernek binamızın büyütülmesi için belirli çalışmaların sürdürülmesine karar verdik.

Kafkasya ile ilişkilerimiz 1970 yıllarından itibaren vardı. Her yıl ilkbahar ve sonbaharda Kafkasya'dan gemilerle turist olarak gelenlerin yanına giderdik, onlarla beraber zaman geçirir, ilgilenirdik. Kurduğumuz ilişkiler sonucu akrabalarımıza ulaşmış, düzenli olarak mektuplaşma yoluyla birbirimizden haberdar olmaya başlamıştık. Gerçi tüm mektuplarımız açılmış birkaç yeri dolaşmış olarak elimize geçerdi ama yine de biz o mektupları dört gözle beklerdik.

1978 yılında Osetya'ya gittim ve 45 gün kaldım. Sorunlarımızı daha yakından algılamamı sağladı bu seyahat.

Anadile daima çok önem verdim. Dil olmadan kültürün olamayacağını, yaşayamayacağını her ortamda dün de bugün de ifade etmekteyim. Dernekte amatörce her yıl dil kursu açılırdı, kurs açılmalı diyenler dil bilmeyenlerdi ama enteresandır çok ısrar edenler nedense bu kurslara da katılmazdı. O gün imkânları ile ele geçirilebilen alfabelerle, dili bilenlerin katkılarıyla amatörce kurslar devam ederdi.

Bu faaliyetleri sürdürmek sizi aynı zamanda hedef haline de getiriyordu. Birkaç defa da benim başımdan geçti. 1980 sonrası MİT tarafından bir sorgulama geçirdim, iki kişi geldiler onlar da tahmin ediyorum Çerkes'ti. Suç olarak Osetya ile mektuplaşmamı, gelenlerle iletişim kurmamı, bu tür etkinliklere girmemi öne

sürdüler, ben saklamak yerine net olarak 'Oset olduğumu, doğal vatandaşlık haklarımı kullandığımı, suçlanamayacağımı' söyleyerek kendimi savunmaya çalıştım. Ellerindeki sayfalar dolusu notlarla sorgulanıyorsunuz. Günümüzde 'bu da bir şey mi' denebilir. Ama o zaman öyle değildi. Her attığınız adımın sayılıyor olduğunu bilerek yürümek inanın hiç o kadar kolay olmuyor. Yaşanmadan bilinmez bunlar.

Yönetime gelirken 'halk danslarının araç mı amaç mı' olduğunu yeniden masaya yatırarak tartıştık ve iddialı bir çalışma için kolları sıvadık. Üniversite gençleriyle özellikle İstanbul Teknik Üniversitesindeki arkadaşlarımızın folklor çalışmalarından ortaya çıkan sonuçlardan, ayrıca İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi dekanıyla olan iyi ilişkiler ve bu üniversitenin önderliğinde düzenlenen etkinliklerine katılan halk dansları grubumuzun bıraktığı intiba sonucunda toplumumuza karşı büyük bir sempatinin var olduğunu gördük. Bir anda gençlerden yoğun şekilde derneğe üye talepleri gelmeye başladı. Onlara üye olamayacaklarını anlatabilmek bizim için zor oldu.

Halk Dansları çalışmalarımızın başına rahmetli Murat Taymaz ve Mine Bağ getirildiler. Bir dönem sonra Mine Bağ mazeret belirterek çalışmalardan ayrıldı. Murat Taymaz bize bizim imkanlarımıza göre olağanüstü diyebileceğimiz bir Halk Dansları grubu oluşturdu. Kendisini rahmetle anıyorum. O gerçek ve büyük bir sanatçıydı. Onun kaprislerini bile çok seviyordum. Bu nedenle hep arkasında durdum.

Dernek binasının büyütülmesini hedefledik demiştim. Bunun için gelire ihtiyaç vardı ve bunu sağlayacak yegane kaynak yapacağımız gösterilerdi. Derneğimizin alt katı o zaman yoktu ve şu an üst kat dediğimiz yerdi bütün mekanımız. Dile gelse de anlatabilse o üst salon ne kadar da çok insanı konuk etmişti, neler görmüştü. Ancak artık bize yetmiyordu. Bize göre yapabileceğimiz en kolay şey üste kat çıkmaktı. Bina kolonlarının yeterli olup olmadıklarını anlamak için Mecidiyeköy'deki tanıdık mimarlık bürosuna fizibilite çalışmaları yaptırdık, Üsküdar Belediyesinden aracılar yoluyla olabilir görüşü aldık. Alt katta yaşayan aileden izin istedik, itiraz ettiler. İtirazları üzerine onların yaptıkları bina eklentilerini öne sürdük, bizim de onları yıktırma hakkımızın bulunduğunu ortaya koyunca izin konusunda problem çıkarmayacakları şeklinde sözlü bir onay almış olduk. Derneğe gelen Düzceli bir firma yetkilisi de profil malzeme konusunda yardımcı olacağını taahhüt edince bize para bulmaktan başkaca bir iş kalmamış oldu.

Dans çalışmaları bütün hızıyla devam ediyordu. Koreografilerin büyük bölümü bizzat Murat Taymaz'ın kendi çalışmalarıydı ve özgündü. O, folklorumuzu dejenere etmeden nasıl geliştirilebileceğini çalışmalarıyla ortaya koymuştu. Bütün ekibe kendisini sevdirmiş ve kabul ettirmişti. Grubun bütünlüğünü sağlamıştı. Ben de çok uyumlu bir YK ya sahiptim. El ele ve sırt sırta vermiştik. Gösteri programlarımız artık yapılabilirdi ve ilk olarak Sarıyer Kültür Merkezinde bir gösteri yaptık. Hazırlık amacıyla Harbiye'de Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda bir gece düzenledik. Kostümlerimiz yeterli değildi. Şamil Vakfından kıyafetlerimizin bazılarını emanet aldık. Rahmetli Musa Ramazan çok titizdi. Vakfa ait kıyafetlere kimseyi dokundurmazdı ama nedense beni de hiçbir zaman kırmazdı. Ayrıca kıyafet yaptırıyorduk. Bir ay evvel bitmesi gereken kıyafetlerimiz Muhsin Ertuğrul Sahnesindeki gösterinin ikinci kısmına yetişebilmişti.

Gösteriler için afiş hazırlanması gündeme gelmişti. Gençlik Kolu Başkanı

olduğum dönemde de Aydın Erkuş'a, Ahmet Özel'e ait çalışmaların kartpostal olarak basılmasını sağlamıştım. Onlar içimizden çıkan sanatçılardı ve onlara ilk olarak bizim sahip çıkmamız gerekiyordu. Hatırladığım kadarıyla bu defa afişin Faruk Kutlu tarafından tasarlanmasını istemiştik. Hiç unutmam bu afiş nedeniyle bile sorgulanmıştım. Afiş, kalpaklı ve yamçılı bir figür ve boynundaki başlıktan oluşuyordu. Boğaza sarılı olarak duran başlık kırmızı renkliydi. Şimdi siz ilgililere "bu kırmızı renkli şeyle kimleri veya neyi ortadan kaldırmayı temsil ettirdiğimizin" cevabını verin.

Öncelikle Adapazarı'nda gösteri yapılacaktı. Ardından İstanbul'da. O tarihlerde İstanbul'daki en büyük salon Spor Sergi Sarayı (şimdiki Lütfü Kırdar Salonu) idi ve oraya çıkmak cesaret işiydi. Çünkü salon tiyatro salonu gibi tek yönlü değil, dört yöne de açık durumdaydı ve çok büyük bir mekandı. Bu gösterilerden sonra sırasıyla Ankara, Sivas ve Mersin'de gösteriler yapılacaktı. Tüm gösterilerimizde bazı ilkelerimiz vardı. Her gittiğimiz şehirde tek muhatabımız o şehirdeki Kafkas Kültür Derneği olacaktı. Davetiye dağıtımı onlar tarafından yapılacak, gösteri sonucunda oluşan net hasılat o dernekle eşit şekilde paylaşılacaktı. Onlara "biz bir ekip yetiştirdik, toplumumuzun bu tür organizasyonlara ihtiyacı var, sizinle birlikte yapmak istiyoruz ve geliri yarı yarıya paylaşalım" dedik. Ve böyle de oldu

Adapazarı'na gittik. Adapazarı Kafkas Kültür Derneği yetkilileri ve bir Abhaz büyüğü ile konuyu görüştük ve döndük. Adapazarı KKD bu büyüğümüzün aracılığı ile spor salonunu tuttu. Ancak geceye 15 gün kala bir telefon aldım, Şamil Vakfı bizim için tutulan salonda aynı tarihte gece yapmak için bizim programı iptal ettirmiş. Haftalar öncesi dostum merhum Musa Ramazan'a bir sohbet esnasında Adapazarı programımızı anlatmıştım. Sanırım bunun üzerine bizim geceyi iptal ettirmişlerdi.

Aynı durum Muhsin Ertuğrul Sahnesindeki gösterimizde de başımıza gelmişti ve bizim isteğimiz doğrultuda sonuçlanmıştı. Henüz 12 Eylül dönemi etkisi devam ediyordu ve 1985 lere kadar da sürmüştü. Askerlerin istekleri geçerliydi. Şamil Vakfının başkanı da asker kökenli idi. Vakfa giderek yaptıklarının yanlış olduğunu anlatmaya çalıştım. Ben aylar evvel salonu ayarlamış ve paramızı yatırmıştım, asker yanını ortaya koyarak beni tehdit etmişti. Ama geri adım atmayarak karşılarında Bağlarbaşı Derneği olduğunu söylemiş ve ardımızdaki gençlik gücünü hatırlatmıştım. Böylece Muhsin Ertuğrul'a çıkmıştık. Şimdi Adapazarı'nda aynı oyun oynanıyordu. Ancak orada Adapazarı gençliği bir yumruk oldu ve bize söz verdiklerini, Şamil Vakfından habersiz olduklarını, bizi engellerlerse bir daha büyüklerinin hiçbir programına katılmayacaklarını bildirerek tavır aldılar. Atan kardeşlerden Fethi Atan da gençlerle birlikte bizden yana tavır alınca diğerleri geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Lakin bunun öcünü onbeş gün sonra bizden alacaklardı. O günlerde boğaz boğaza geldiğim bu vakfın şimdilerde üyesiyim.

İkinci gösterimiz için Adapazarı'na gittik. Her şey çok güzel gidiyordu, salon hınca hınç dolu derken gösterinin başlamasına 5-10 dakika kala salonda yavaş yavaş boşalmalar başladı. Rahatsız olduk tabi. Oyunları tanıtan broşürümüz dağıtılırken salon boşalıyordu. Salonda bana ayrılan bölümde hiç oturamadım. Aşağıda kulis civarında dolanıp duruyorum. Gösteri başladı. Ama polis telsiz sesleri ve anonslar insanları ürkütüyor ve rahatsız ediyordu. Gecenin ortalarında ekip amiri komiser yanıma gelerek geceyi bir

an önce sonlandırmamı istedi. Tabi sinirimden güldüm geçtim. Beş dakika sonra tekrar geldi ve kesin olarak bitirmemizi yoksa kendilerinin devreye gireceğini söyledi. O anda sabrım taştı ve biraz da iterek yüksek sesle bu yetkiye nasıl sahip olabildiklerini sordum. Verdiği cevabı yaşadığım müddetçe hiçbir zaman unutmayacağım. "Beyefendi, biz emir kuluyuz. Suçlayacağınız bir sorumlu arıyorsanız kesinlikte bizim içimizde değil kendi camianızda arayın" demişti. Bunu duymak beni çok etkilemişti. Belirli kesimler İKKD yi komünistlerin derneği olarak anıyorlardı. Sonradan öğrendiğimize göre "komünistler gelip burada eylem yapacaklar" diye Adapazarı emniyetine ihbarda bulunmuşlardı.

Bir hafta sonra o zaman adı İstanbul Spor Sergi Sarayı olan şimdiki Lütfi Kırdar Salonuna gösteri için geldik. Ve abartısız 5 bin üzerinde kişi vardı. Düzce'den, Adapazarı'ndan otobüslerle gelmişlerdi, "merdivenlerde oturmaya bile razıyız" diye yalvaranlar olmuştu. Adapazarı'nda yaşadığımız durumun aksine buradaki Emniyet Müdürlüğü ile iyi ilişkiler kurdum, sütten ağzı yanan misali. Salon 4 bin kişilikti ama 5 bine kişi vardı. Salondan sorumlu müdür herkesin içeri alınması durumunda çökme tehlikesi oluşacağını söyledi. Kapatılan kapılara dışarıdaki insanlar büyük baskı yapıyorlardı. Sorumluluğu üzerime aldığıma dair belgeyi imzalarsam kapıları açabileceğini söylemişti. Ancak halkın sağlığı ile ilgili böyle bir karar veremezdim. O gece emniyet mensuplarının özverili şekilde bize yardımlarını da unutmam mümkün değil. Salona alamadığımız için bana küsenler çok olmuştu. Daha sonra Alan Vakfı'nın kuruluşunda ve yönetiminde yer alan bazı arkadaşlarımı salona alamadığım için bana darılmışlardı ama yapabileceğim bir şey yoktu.

Bu izdihamın nedeni 12 Eylüldü. İnsanlar bu tür etkinliklere açtı, toplumumuz kendi değerlerinden uzak kalmıştı, izlemek için çok uzak yerlerden geliyorlardı. Bu geceler derneğin toplum içerisindeki yerini, derneğe bakış açısını olumlu yönde etkiledi.

Ankara'da müthiş bir gece oldu. Elbruz Hocanın ekibinden sonra ilk defa Ankara'da farklı bir dernek ekibi gösteri yapacaktı. Ankaralı hemşehrilerimiz güzel gösterilere alışkındı ve içimizde az da olsa tedirginlik vardı. Ama müthiş güzel bir gece yaşamıştık. Şu an bile o gecenin müziklerini, koreografilerini bir-bir hatırlar gibiyim. Gösteriden çıkıp Sivas'a hareket ettik. Daha sonraki bir tarihte de Mersin gösterisini gerçekleştirdik.

Bu gösterilerden iyi bir gelir elde ettik. İnşaat işine o kadar inanmıştık ki genel kurula giderken boyası bozulan dernek salonunu boyatmamıştık bile. Genel Kurulda toplumun sevgisini kazandık. Ben aylar öncesi kendi özel nedenlerimden dolayı yeniden aday olmayacağımı beyan etmiştim. Yeni dönemde aday da olmadım. Bina için toplamaya çalıştığımız birikimleri yeni seçilen arkadaşlara devrederek dernekteki yönetim faaliyetlerimi noktalamış oldum.

-Başkan olduğunuz dönemde yapsak ya da yapmasak daha iyi olurdu dediğiniz bir çalışma var mı?

-Yapabilseydik dediğim; o dönem kitap basabilseydik, kültür çalışmaları yapılabilseydik diyebilirim. Neredeyse istediğin kitabı basmak suçtu.

-Seçildiğiniz Genel Kurulda olağan dışı bir durum yaşandı mı?

-Hayır, çok çekişmeli bir Genel Kurul oldu. Şunu söyleyebilirim; M. Nedim Özel seçildiğim dönemde bana muhalifti ama aday olmadığım sonraki dönemde, Nedim bana "Mutlaka girmelisin, aday ol-

malısın" demişti. Çünkü seçildiğim veya onların seçildiği dönemde asla "onlar ve biz" diye bakmadım. Dernek tüm Kafkas camiasının kurumudur. Dönemimden hiç kimsenin "bana karşı tavır sergiledi" diyebileceğini sanmıyorum. "Yapamadı, yapmadı" diyebilirler ama "kötülük yaptı" diyemezler.

-Döneminizde İstanbul'da Kafkas Dernekleri çerçevesinde durum nasıldı?

-İstanbul'da çok hızlı gelişti dernekler. Dernek başkanlığından ayrılmamın üzerinden 27 sene geçti. O zamandan beri on kere belki gittim derneğe. Şamil Vakfı ve Dostluk Kulübünde de üyeyim. Hatta Dostluk Kulübünde Yönetim Kurulunda da bulundum. Ama "hayatınızda hangi kurum önemliydi" derseniz İstanbul Kafkas Kültür Derneğinin yeri ayrıdır.

Sultanahmet'te faaliyet gösteren Kuzey Kafkasyalılar Derneği ile aramızda görüş ayrılığı vardı. O zamanlar bize göre daha sağ görüşlü, muhafazakar bir yapısı vardı. Daha sonra derneğin tüm varlığını Şamil Vakfında kullandılar. Şamil Vakfı kurulduktan sonra dernek bir süre oranın bünyesinde kaldı. 12 Eylülden sonra derneklere tekrar faaliyet izni çıkınca Beyoğlu'nda vakıflara ait bir odada varlıklarını sürdürmeye çalıştılar. Şu anda Fatih'te faaliyet gösteren Birleşik Kafkasya Derneği bu dernektir. Bir de Abhaz Derneği kurulmuştu. Onlara da İKKD'nin bir odasını vermiştik, bizim arkadaşlarımızdı. Yazışma adresleri burasıydı. Uzun süre bu şekilde devam ettiler. Daha sonra Selimiye'deki dernek binasını satın alıp yeni yerlerine geçtiler.

-Döneminizde Çerkes Dünyası ve Kafkasya için önemli bir örgütlenme var mıydı?

-Bizler hepimiz Kafkasya'yı bir cennet olarak düşlüyorduk. Ancak siyasi anlamda halkımızın kurtuluşu için ortada farklı reçeteler vardı. Bana ve arkadaşlarıma göre geri dönüş bizim için ütopyaydı. Dönüşü savunan arkadaşlarımızın o günkü düşünceleri gerçek olsaydı, bugün köylerimizdeki nüfusun hepsinin göç etmiş olması gerekiyordu ama kimse göç etmedi. Birileri gidebilirdi tabi ki ama toplu geri dönüş imkansız gibiydi. Bu anlamda bizim için ütopyaydı. Ama bu gün şartlar gittikçe değişiyor. Özellikle Abhazya, Adıgey, Karaçay-Çerkes varlığını devam ettirebilmesi için göç almak zorunda. Buradan da bu göçlerin teşvik edilmesi için destek gerekiyor.

Biz 1970 lerde orada sosyalizmin artık var olmadığını düşünürdük. 1978 yılında Osetya'ya gittiğimde rejimin çöktüğünü gözlerimle gördüm. Buraya döndüğümde dernekte anılarımla ilgili bir toplantı yapılmıştı. Toplantıya benimle aynı dönemde Adıgey'i ziyaret eden Fahri Huvaj da katılmıştı. Gördüğüm şeyleri, Sovyetler Birliği'nin (SB) dağıldığını anlattım. Dönülecekse her şeyi bilmemiz gerektiğini savundum. O dönem Sovyetlerde karaborsa, rüşvet vardı. Rejim çökmüş, sancılar içindeydi. 70 lerde bu olanları anlatabilmek zordu. "SB nin düzenle devam edemeyeceğini" söylediğimde birçok arkadaşımın zoruna gitmişti. Ama gerçek buydu.

Her şeye rağmen Kafkasya'da gördüğüm, bugün dilimizi, hatta varlığımızı Kafkasya'da yaşatabiliyor, koruyabilmişsek bunda SB deki sosyalist yapılanma döneminin katkıları sandığımızdan çok daha büyüktür. Eğer o dönemde SB, küçük milletlerin kültürlerine, dillerine önem vermeseydi korunamazdı. O zamanlar kitaplar dağıtılıyordu, dağ köylerinde kitaplar buluyorduk. Sosyalizm çöktü yardımlar, destekler de bitti. Bugün gitseniz o ücra dağ köylerinde o kitapları artık bulamazsınız. Şimdiye kadar halkımızın Kafkasya'da varlığının devam et-

mesinde en büyük pay sosyalist dönemin verdiği bu imkânlardı. Ama hatalar ve eksikler yok muydu? Çok ama çok fazla…

Kafkasya ile ilişkilerimizi sıcak tutmaya çalıştık, yazışmalar yaptık. Toplantılar oluyordu, oradan gelenleri derneğe getirdik, sanatçılar, bilim insanları vardı. Bu karşılıklı ilişkilerin bize çok katkısı oldu.

-Mevcut dernek çalışmalarında eksik bulduklarınız nelerdir? Kimlik adına daha ileri adımlar nasıl atılabilir?

-Eksiklikler her zaman olabilir, önemli olan bardağın boş tarafını değil dolu tarafını da görmektir. Öncelikle her dönemde yönetime gelenleri tebrik ediyorum. Bu zor şartlarda profesyonel kişilerin yönetmesi gereken kurumlar oldu dernekler artık. Bu anlamda amatör kişilerin yoğun emek harcayarak bu işleri yapmak için ortaya çıkmalarını kutlamak gerekir. Eksikler var ama imkânsızlıklar nedeniyle oluşan eksikler bunlar. Her zaman da olacaktır.1970 li yıllarda aramızda ekonomik durumu iyi olanlar parmakla gösterilecek kadar azdı. Köylerimizden yeni yeni geliyorduk şehre. Kimimiz öğrenci kimimiz işçi idik. Ama bu gün çevremizde iş adamlarından geçilmiyor. Ortaya doğru projeler konabilirse yardım alabilme şansı da yüksek olacaktır.

Bu konuda başarısızlığa örnek olacak iyi bir anım var. Dernekte başkan olduğum dönemde para sıkıntımız vardı. Belirli faaliyetler için durumu iyi olanlardan para toplayalım kararı aldık. Solcu geçinenlerin bunu talep etmeleri o günkü şartlarda bir devrimdir. Biz o devrimi gerçekleştirme adına bir toplantı organize ettik, ekonomik durumu iyi olanları bu toplantıya davet ettik, durumumuzu anlatacaktık. Derneğin altında yeni bir lokanta açılmıştı ve derneğe girip çıkarken gözümüze ilişmişti, güzel piliç çevirme yapıyorlardı. Toplantının menüsü de hazırdı artık. Neyse, bir pazar günü insanlar geldiler, yenildi, içildi, sohbet edildi ama ne biz para isteyebildik nede onlar "bizi niye çağırdınız" diye sordular. Onları yolcu ettikten sonra biz yönetici arkadaşlar tıpış-tıpış gidip cebimizden hesabı ödedik. Ama bu günler geride kaldı. Artık insanlar istediklerini daha açık şekilde talep ediyorlar.

Dernekler işlevlerini yeniden gözden geçirerek yeni yapılanma içine girmeleri gerekiyor. İletişim araçlarının gelişimi çalışmaların ulaştırılması açısından oldukça faydalı oldu. Ancak klavyenin başına geçen her bireyin kendini muazzam bir dahi imiş postuna bürünmesine ve kurumların yerini almış edalarında ortalıkta gezinmelerine de imkan veriyor. Buna karşılık neler yapılabilir ki? Ben yöneticilerin sanal ortamda birilerine laf yetiştirmeye çalışmalarını da doğru bulmuyorum. Bunun sonu olmuyor. Emek veren insanlar hata da yapabilir. Ama birilerinin hiçbir katkı sağlamadan, emek vermeden inceleyip soruşturmadan yattığı yerden yöneticileri kendine göre yerden yere vurmasını veya aşağılamasına da tahammül edemiyorum.

Eskiden Kiril alfabesini saklayarak ve saklanarak öğrenebiliyorduk. Oysa bu gün göstermelik te olsa ana dilin öğrenilmesi için seçenekler sunuluyor. Dernekler bu alanda etkin görev almalı ve anadilin yaşatılması için seferberlik ilan ederek toplumu duyarlı hale getirmeliler. Anayurtla ilişkilerin bu temelde örgütlenmesi için mutlaka kurumlar bazında adımların atılması kaçınılmazdır. Resim, müzik, tiyatro ve diğer sanat dallarında Kafkasya ile koordineli çalışmaların başlatılması çok yararlı olacaktır. Anadilin Türkiye'de yaşatılması ne kadar güçse inanın günümüz şartlarında aynı tehlike anavatan için de geçerli. Ben 1992 yılında Vladikavkaz'da katıldığım Dünya Osetle-

ri Kongresinde buna dikkat çekmiştim. Geçen yıl Osetya'da karşılaştığım bir akademisyen bana "Bu ikazı o günlerde tam anlayamamıştım ama o günden bu güne geriye doğru baktığımda senin ne kadar haklı olduğunu anladım" demişti. Belki Unesco tehlike altındaki dillerimizi yeniden sıralamasa akademisyen dostum bu düşüncesini hala değiştirmemiş olacaktı.

-Mayıs ayında dernek binasında bir fotoğraf sergisi açılma kararı alındı mı?

-Bir tek o zaman değil, birçok kez sergiler yaptık. Sanatçılarımız, Faruk Cimok, Aydın Erkuş gibi kişilerin sergileri olurdu. İçimizden çıkan kişilere değer verirdik. Açılan fotoğraf sergisi, Güzel Sanatlarda çalışan arkadaşlar tarafından yapılmıştı.

Ankara gösterisinin fotoğrafları büyütülerek arşivlenmesi kararı alındı. Yapıldı ama sonradan ne oldu bilmiyorum, elimde yok maalesef.

-Elinizde o dönemlere ait dernekten fotoğraf veya farklı veriler bulunuyor mu?

-Benim elimde maalesef kalmadı. Ofisime iki defa hırsız girdi, birkaç defa polisler aldı, arkadaşlar aldı geri getirmedi. Bu sebeplerden bende bir veri kalmadı. Eski dönemlerle ilgili Kamuran'da, Cahit Lakay'da veya başkalarında olabilir belki. Bütün gösterilerimizde İstanbul'daki en iyi ışık ve ses sistemine sahip profesyonel kadrolardan hizmet almıştık. Bu konuda verdiğimiz paraya acımadık. Adapazarı gösterisinde Osman Güdü kendi kamerası ile çekim yaptırmıştı. Belki diğer gösterilerde de çekim yaptırmış olabilir. Benim dönemlerimle ilgili en fazla arşive dostum Osman Güdü sahiptir. Kendisi arşivlemeye çok merak duyardı, kayıtlar onda bulunuyor olabilir. Arşiv oluşturmak çok önemlidir tabi ki, biz de oluşturamadık, oluşturduklarımızsa her yönetim döneminde oradan oraya itildi kaldı.

Bu arada, hiç unutmam, başkanlık yaptığım dönemde halk dansları grubumuzdaki bir bayan arkadaşımız bizden sonraki dönemde "Bizim ekipte artistlere yer yok" diye gruptan uzaklaştırılmıştı. Tek kusuru güzel olmasıydı.

-Dernek üyeliğiniz devam ediyor mu?

-Tabi ediyor. Ben Şamil Vakfı ve Dostluk Kulübü'ne de üye idim, Abhaz Derneği'nden hala üyeymişim gibi haberler gelir. Ama İstanbul Kafkas Kültür Derneğinin yeri benim için ayrıdır.

Erhan Şahin'in Başkan olduğu dönemdi. Abhaz Savaşı henüz başlamamıştı. Dernekte toplandık, Abhazya'nın kaderi ile ilgili bir toplantı yapılmıştı. Sevgili arkadaşım merhum Mümtaz Demiröz Abhazya'dan dönmüştü. Savaş çok yakın demişti. Abhaz Derneği var olmasına rağmen toplantı burada yapılmıştı. İKKD'nin böyle ana merkez olma durumu vardı. Ve biz derhal yardım kampanyası başlattık. Abhazya için ilk kampanya savaş başlamadan İKKD'de açılmıştır. Bu toplantının 45 gün sonrasında savaş başladı. Bu kampanyadan daha sonra Abhazya Dayanışma Komitesi kuruldu ve orada da yönetimde görev aldım. Güzel ilişkilerimiz kurulmuştu. İlk davet edilen kişilerdendim komiteye. Sevilir sayılırdık ve bunda burada aldığımız terbiyenin etkisi çok büyüktü. Dernek bize toplumsal sorumluluk almayı, fedakârlığı öğretti, bir okul gibiydi. Bu güzellikleri herkesin yaşayabilmesini diliyorum.

Türkiye derneklerinin birleşmesi çalışmaları ile ilgili Ankara'ya toplantıya gittik, toplantı iki gün devam etmişti. Gece dernekteki toplantıdan çıktık, Bahçelievler'de durakta belediye otobüsüne bindik. Bir kısmı kendi hatlarına gidecek belediye otobüsünü bekliyordu. Bizim otobüsümüzün hareketiyle arkamızda silah sesleri duyduk ama otobü-

sümüz durmadı devam etti. Pek bir şey anlayamamıştık. Ertesi gün Mahmut Özden'in vurulduğu haberi geldi. Derneklerimizin birleşme çalışmaları birilerini rahatsız etmişti belli ki. İstanbul'a döndük, ertesi gün de Mahmut Özden'in cenazesi için köyüne gittik. Fahri Huvaj cenazede Adıgece çok etkili bir konuşma yaptı. Dilin önemini ve halk üzerindeki etkisini o gün bir daha yaşamış ve görmüş oldum.

Birlikte hareket etmekten ve büyüklerimizden çok şey öğrendik. Bu ortamda kazandıklarımı hiçbir yerde edinemezdim.

İstanbul büyüdükçe İKKD her yere ulaşamaz oldu. İnsanlar gelemiyorlardı, ulaşım zorlaşmıştı. 'Dernek oralara hizmet sunamıyorsa oralardaki etkinlikleri desteklemek zorundadır' şeklinde bir bakış açısına sahiptim. Sonra farklı yerlerde farklı dernekler kurulmaya başladı. Asetinler, Adigeler, Abhazlar şeklinde ayrımlar başladı artık. Bazılarının bu günkü dar ve köhne bakış açısıyla bir Oset olarak İKKD de başkan olamazdım herhalde. Bana göre İKKD salt İstanbul'un değil Türkiye'deki tüm Kuzey Kafkasyalılar'ın ortak değeri. Orası hepimizin yuvası.

Dernekteki çalışmalarıma ara verdikten sonra Osetler'in örgütlenmesi için mesai harcamaya başladım. Uzun bir çalışmadan sonra 1989 yılında Alan Kültür ve Yardım Vakfı'nı kurduk. Belirli aralıklarla 10 kez vakfın başkanlığını yaptım.

Bundan sonra da ömrüm ve sağlığım elverdiği sürece halkıma hizmet etmekten onur duyacağım.

Mayıs 1985 – Rumelihisar

1985 – Dernekte prova

1985 – Kartal

19 Mayıs 1985 – Heybeliada

Sakarya (1985) ve İstanbul / Lütfi Kırdar Spor Salonu (7 Aralık 1985)

1985 – Sapanca / Kırkpınar

1986 Ocak – Dernek

Halk Dansları Çalışanlarına verilen sertifika örneği

30. Dönem

27.04.1986 – 26.04.1987

Çerkesler

Türkiye

«Ülkemin şiir yapısına üç küçük taş da ben koyabildiysem, şiirlerimde hiç değilse üç sigarayı yakmaya yetecek bir köz çıkabildiyse, ne mutlu bana!»
resul hamzatov

Basından

Tercüman, 30 Ekim 1986, Haber: *Fikret Helvacıoğlu*

Dağıstanlı ünlü şair İstanbul'da

Sovyetler Birliği parlamentosundan Dağıstan milletvekili ve ünlü şair Resul Hamzatov ile Türkolog Vera Feonova, dün uçakla Moskova'dan İstanbul'a geldiler.

TÜYAP'ın düzenlediği 1-9 Kasım tarihleri arasında açılacak olan 5. İstanbul Kitap Fuarı'na katılacak Sovyet milletvekili ve şairi Resul Hamzatov, İstanbul'a 3. defa gelmiş oldu.

Bilindiği gibi, Resul Hamzatov'un Rusçası 200 bin adet basılan "Benim Dağıstanım" adlı kitabı bütün dillere çevrilmişti.

***

Dünya

1986

• ABD de Challenger mekiği uçuş sırasında infilak etti.

• SSCB de Gorbaçov, XVII. Komünist Parti Kongresi'nde Perestroyka'yı (yeniden yapılanma) ilan etti.

Tarih ve Toplum, Aralık 1986, S.36

Araştırma: Tarık Cemal Kutlu

Çerkes Musa Kundukhov Paşa (1818-1889)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin ilk Dışişleri Bakanlarından Bekir Sami (Kunduk) Beyin babası olan Majör-general Musa Alkhazoviç Kundukhov- daha sonra Osmanlı ordusundaki mirliva rütbesiyle Musa Paşa- ilginç yaşamlı bir asker olmasına karşın, bugün sıradan biri gibi, tarihin solgun evrakları arasında ancak aranınca bulunabilmektedir…

***

Yeni Öncü, Ocak 1987, S. 9

Yorum: Ali Sarıali

Çerkezler ve Çerkez Ethem

Çerkez halkı Türkiye'de hemen hemen herkes tarafından bilinen, ama ne oldukları, nereden geldikleri konusunda az bilgiye sahip olunan bir halktır. Kimileri Çerkezlerin Kafkasya'da yaşayan Türk boylarından olduğunu iddia ederken, kimileri ise bir zamanlar Kafkasya'da yaşamış ama daha sonra yok olmuş bir halk olduğu iddiasındadırlar. Çerkezlerin böylesine az bilinmesinde ve gittikçe kapitalizmin geli-şen şartları içinde asimile olmasında resmi güçlerin etkisi kadar Çerkezlerin kendi sorunlarına kendilerinin de sahip çıkamamaları neden olmaktadır. Çerkez halkı Kafkasya'da yaşamış olan halklar içerisinde en eski olanıdır. Eski tarihlerde Kuzeybatı ve Orta Kafkasya'dan Don ve Volga nehirlerine kadar uzanan geniş bir alanda yaşıyorlardı…

***

Zaman, 9 Şubat 1987

Ürdünlü Çerkezler

Çerkezler de diğer milletler arasında kendilerine has yeri olan bir topluluk.

Ürdün'de yaşayan Çerkezlerle ilgili, 'Seyyideti' dergisinde yer alan bir yazı. İlgiyle okuyacağınızı ümid ediyoruz…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Muammer Tuncel	Başkan
Şamil Jane	Sekreter
Şemsettin Çevik	Muhasip
Necdet Özaydemir	Üye
Erol Kök	Üye
Muharrem Çurey	Üye
Murat Akkaya	Üye

Denetleme Kurulu

Yasin Çelikkıran
M. Nedim Özel
Cavit Bageoğlu

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Kazım Öztekin
Gazi Alankuş

Genel Kurul

27.04.1986
Dernek Lokali
Divan Başkanı : Gazi Alankuş
Yazmanlar: Ömer Özaydemir
M. Cemil Taymaz

29. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Dernek üyelerimizin belli konularda sahip olduğu yeteneklerin değerlendirilmesi ve özendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Üretebilen, ürettiklerini

başkalarının beğeni ve eleştirilerine sunabilen üyelerimizin sayısı ne denli artarsa, Derneğimizin işlevini yerine getirmede daha başarılı olacağı ortadır. Bu anlayışın ürünü olarak Dernek salonumuzun resim, fotoğraf vb. bireysel etkinliklerin sunulabilmesi için yeniden düzenlenmesi gerektiğine inandık. Küçük değişikliklerle salonumuz sergi salonu olarak ta değerlendirildi. Cumartesi akşamlarını, üyelerimizin herhangi bir mekandan daha farklı olarak geçirmelerini sağlamak üzere sohbet toplantıları düzenlendi. Tarih, kültür, sanat ve benzeri konularda çeşitli konuşmacı arkadaşların çalışmaları organize edildi.

Kafkas Kültür Dernekleriyle, özellikle de Kafkas Halk Dansları (KHD) ile ilgili kamuoyunda var olan yanlış imajı yıkmak için çaba gösterildi. Bunun için başta basın kuruluşları olmak üzere İlgili tüm kuruluşlarla sistemli bir diyalog sürecini başlattık. Kültürümüzü anlatmaya yönelik basın bildirileri ile broşürlerle en geniş kesimlere ulaşmaya çalıştık. Şüphesiz bu tanıtımda en büyük elçiliği Derneğimiz KHD Topluluğu yaptı.

Tutanaklardan:

Gündem maddelerinden;

- Dernek binasının onarımı ve mümkün olan eklentilerin yapılması yönünde YK ya yetki verilmesi ve tahmini bütçenin okunması ve kabulü.
- Dernek binası ile ilgili hukuki konularda girişimde bulunma (dava açma) yetkisi.
- Bütçe:

1985-86 Gerçekleşen : 8.181.789,- TL.
1986-87 Tahmini : 6.150.000,- TL.

- Genel Kurulda seçilecek Yönetim Kuruluna bina yapımı için yetki verilmesi önerildi, oylandı ve kabul edildi.
- 12 si vekaleten olmak üzere 173 oy kullanıldı.
- Seçime iki liste katıldı. Bir liste 98 oy, diğer liste 72 oy aldı. 3 oy iptal edildi.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Rahmi Tuna
Mehmet Oğur
Kemal Özgür
S. Zeyyat Erel
Nusret Alsan
Haluk Kutlu
Hava Karadaş

Karar Defteri

27.05.1986
- 10.000 adet bayram kartı bastırılmasına ve bunun için 121.000.- TL. harcanmasına,

30.07.1986
- Dernek binasına telefon bağlanması için gerekli harcamaların yapılmasına,

09.09.1986
- Dernek baskılı kağıtlarında kullanılmak üzere amblem ve rozet yarışması açılmasına,
- Kaçak olarak bina girişinin yanına yapılan ve bahçeyi işgal eden lokantanın yıktırılması için gerekeli işlemlerin yapılmasına,

01.10.1986
- 24 Ekim 1986 gecesi Üsküdar'da bir düğün salonunda Tanışma Çayı düzenlenmesine,

15.10.1986
- Derneğimize ait gayrimenkulün diğer hissedarları aleyhine dava açmaya, paylar üzerinde yapılan tecavüzleri, projeye aykırı yapıları tespit ettirmeye, Derneğe ait katın üstüne kat çıkmak için diğer paydaşlarla anlaşmaya, ahzu kabza Kazım Öztekin'e yetki verilmesine,

29.11.1986
- Üyelerimize yönelik Beyazıt Beyaz Saray Rüya Düğün Salonunda 26.12.1986

tarihinde çay düzenlenmesine,

28.12.86

- Üyelerimize yönelik olarak 29.01.1986 tarihinde Üsküdar'da Güneş Düğün Salonunda bir çay düzenlenmesine,

04.01.1987

- Kafkas Abhazya Kültür Derneğinin 21.01.1987 tarihli davetine Derneğimizin müzik grubunun katılmasına,

28.01.87

- Karamürsel KK ve Yaşatma Derneğinin, Karamürsel Kapalı Spor Salonunda tertiplediği folklor gösterisi gecesi davetine folklor ekibimizin katılmasına,

04.02.1987

- İlk toplantı 6 Şubat 1987 tarihinde başlamak üzere, her ayın ilk Cuma günü akşamı cemiyetin yaşlı üyelere toplanmaları için tahsisine,

18.03.1987

- Derneğin yıllık Olağan Kongresinin 19 Nisan 1987 günü, çoğunluk sağlanamaz ise 26 Nisan 1987 tarihinde yapılmasına,

25.03.1987

- 11 Nisan 1987 tarihinde Suadiye Atlantik Sinemasında folklor gösterisi tertip edilmesine,

YK Başkanı Muammer Tuncel ile söyleşi 40. Dönemde verilmiştir.

31. Dönem

26.04.1987 – 01.05.1988

Dünya

1987

• Filistin halkı İsrail'e karşı ayaklanma başlattı: İntifada.

• SSCB de Gorbaçov, Glasnost'u (Açıklık) onayladı.

Çerkesler

Kafkasya

• Çeraşe Tembot vefat etti.
Ç'eraşe Tembot, yazılı Adıge Edebiyatının anıtlarından biridir. Adıge Edebiyatının bugünkü düzeye ulaşmasında herkesten farklı ve özel bir payı vardır.
Eserlerinden örnekler:
Romanlar; "Şambull / Hücum" (1947), "Pşşaşşexer / Kızlarımız" (1956), "Nı 'Uşım Yıpxhu/Bilge Annenin Kızı" (1962), "Kukue" (1968), "Şıw Zakhu / Tek Atlı" (1973), "Nasıpım yiğogu / Mutluluk Yolu"; Öyküler; "Çerkes Kızı Gulez" (1951), beş tarihsel öykü içeren "Hacret" (1960), dört tarihsel öykü içeren "Abdzexe şek'uejjır / Büyük Abdzax Avcı" (1969). (Bilgiler, Çerkes Kızı Gulez kitabından alınmıştır.)

Türkiye

Basından

Milliyet, 14 Ağustos 1987

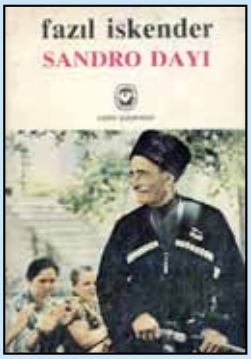

Düşünenlerin Düşünceleri
Yurdakul Fincancı

ÇERKEZLER
Aranızda Çerkezistan Halk Kurtuluş Ordusu ya da Çerkezistan Sosyalist Partisi gibi bir şeyler duyan var mı? Çerkezler arasında bir kıpırdanma olduğu geldi mi kulağınıza? Örneğin Adapazarı yöresinde Çerkezlerin bağımsız bir devlet kurmaya hazırlandıklarını falan duydunuz mu? Çerkez gerillalar köy basıp adam mı öldürüyorlar? Sözün kısası bugün

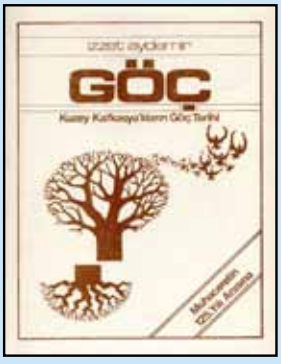

Türkiye'de bir Çerkez sorunu bulunduğunu gösteren en ufak bir belirtiye tanık olmuşluğunuz var mı?

Ben ne böyle bir hareketten haberdarım, ne herhangi bir Çerkez kıpırdanışını duymuşluğum var. Ama yerin kulağı vardır derler. İyi saatte olsunlar -herhalde bir bildikleri olsa gerek- Türkiye'deki barışçı Çerkezlerin ardına takılmışlar, adım atışlarından tutun da iş ilişkilerine, çocuklarına verdikleri adlara, düğünlerde neden armonika çalındığına kadar her şeyi kılı kırk yararcasına izliyorlar…
***

Nokta, 27 Şubat 1988
Araştırma - Yorum
Şule Arasan

YOK OLAN BİR DİL / UBIHÇA
Ubıhların son sesi...

Yeryüzünde ana dilini konuşabilen son Ubıh Tevfik Esenç, Fransız dil bilimci Dumezil ile yaptığı ortak çalışma sonunda bir sözlük hazırladı.
Ubıhlar bir zamanlar Kafkasya'nın en savaşçı kabilesiydi. Zamanla yok olup gittiler; haritadan silindiler. Konuştukları ana dilleri Ubıhça da ölümün pençesinde, dünyada yalnızca bir Ubıh'ın yorgun gırtlağında can buluyor bu dil... Manyas'ın Hacı Osman köyünden 82 yaşında Tevfik Esenç, "Ubıhların sonuncusu". "Bir dilin kay-bolması, bir ırkın, bir milletin kaybolmasıdır. Dünyada bir bu köşede ben kaldım, Ubıhça konuşan. Başka kimse yok. Dilimin kaybolmasını istemiyorum" diyerek duyduğu acıyı dile getiriyor.

Bir dil daha ölüp gidiyordu ve Dumezil, Esenç'in rehberliğinde bu dili diriltmeye başlamış, bir cerrah titizliğiyle işe koyulmuştu. Esenç'in güçlü belleğindekileri kâğıda döküyordu. Yıllar süren çalışma sonucu ikisinin imzasını taşıyan "Ubıhça'nın Fiileri" adlı yapıt ortaya çıktı…
***

Cumhuriyet, 29 Şubat 1988
Kültür - Yaşam
"24 Kare 24 Zaman"
Kısa Film Günleri

Ubıhların Sonuncuları
Kısa Film Günleri'nde yer alan filmlerden biri de İsmet Arasan'ın "Son Sesler" adlı filmi. Sinema Günleri 88'de gösterilecek olan 26 dakikalık film, Kafkaslar'dan Bandırma civarına göç eden "Ubıhlar"ı konu alıyor.
***

Tempo, 10-16 Nisan 1988, S. 19
Araştırma: Nadire Mater

Çerkes Ethem'den THKO'YA...
NE KAA FİDYE, 0 KAA ÇOCUK...
Çocuk kaçırma konusunun sonu yok... Tempo, bu hafta, küçük Hakan Duman'ın kaçırılmasının 17. yıldönümü olduğunu düşünerek kaçıranı bulup görüştü. Bu arada bir de kü-

çük sürpriz yapmayı denedi, üzerinden tam 71 yıl geçmiş bir başka çocuk kaçırma olayını hatırladı, Çerkes Ethem'in dağa kaldırdığı İttihatçıların ünlü İzmir Valisi Rahmi Bey'in oğlunu aradı ve... ölüm döşeğinde buldu...

Araştırma: Nergis Bozkurt
ÇERKEZ ETHEM'İN KAÇIRDIĞI ÇOCUK ANILARINI TEMPO'YA ANLATTI
53 Bin Reşat'lık vali oğlu...

İttihatçı İzmir Valisi Rahmi Bey'in oğlu Alpaslan, 8 yaşında bir çocukken, tarihimizde ne olduğuna tam karar verilememiş kişilerden biri olan Çerkes Ethem tarafından kaçırılmış.. O dönemde henüz Ege dağlarında dolaşan bir asker kaçağı olan Çerkes Ethem, arkadaşlarıyla birlikte küçük Alpaslan'ı tam 23 gün dolaştırmış dağ, taş..

Sonunda 53 bin Reşat altını tutarındaki fidye ellerine ulaşınca Çerkes Ethem çetesi koyuvermiş küçük Alpaslan'ı ... Bugün 78 yaşında olan Alpaslan Aslan, Buca'daki iki katlı köşkünde en nadide hatıra olarak saklıyor, Çerkes Ethem'in kendisine armağan ettiği kemer ile kamayı...

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Erol Kök	Başkan
Necdet Özaydemir	Başkan Yardımcısı
Erdoğan Yılmaz	Sekreter
Kemal Özgür	Muhasip
Orhan Gözkaman	Üye
Galip Özdemir	Üye
Zeyyat Erel	Üye İstifa 13.07.1987
Leyla Şen	Yedekten asil üye 13.07.1987

Denetleme Kurulu
Remzi Yıldırım
Sırrı Gazioğlu
Beycan Şen

Onur Kurulu
Sait Şurdum
Kazım Öztekin
Rahmi Tuna
Gazi Alankuş
Osman Jular

Genel Kurul

26.04.1987
Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Rahmi Tuna
Yazmanlar: Nadir Yamaç – Cevat Bageoğlu

30. Dönem Faaliyet Raporundan:
- Gönüllü teberrularla telefon alınmıştır.
- Derneğe üst kat çıkma isteğimiz sinema sahibinin çıkacak katın % 60 ını istemesi üzerine gerçekleşmemiş, problemin kanuni yollardan çözümlenebilmesi için vekalet verilmiş, fakat yapılan araştırmada davanın üç dört yıl süreceği, kazansak bile bize düşecek miktar 2-3 milyon olduğu görüldüğünden mal sahibiyle uzlaşma yolu tercih edilmiş, konu olumlu safhaya girmiştir.
- Önemli gördüğümüz ve devam edeceğini umduğumuz her ayın birinci Cuma akşamı 'Thamatalar Gecesi' düzenlenmiştir.
- Kitap haline getirilemeyen araştırmacı üyelerimizin derlediği bilgileri üyelerimize aktarmak için konferanslar düzenlenmiştir. Bu konferans metinlerini bize veren Sn. Cevdet Yıldız'ınki daktilo edilerek ciltlenmiş, Sn. Rahmi Tuna bizi zahmetten kurtarmak için daktilo etmeyi kendisi üstlenmiş fakat biz geç haber verdiğimizden bu güne yetiştirilememiştir. Yakın zamanda vereceğini umduğumuz bu konferansı da diğeri gibi cilt ederek Derneğimize kazandıracağız.

- Bayan üyelerimizin katkılarıyla başarılı bir kermes yapılmış, üyelerimiz arasında büyük ilgi uyandırmıştır.

Tutanaklardan:
- Genel Kurulda 272 oy kullanıldı.
- Seçime iki liste katıldı. Bir liste 144 oy, diğer liste 124 oy aldı. 4 boş oy kullanıldı. 76 oy, vekaletname ile kullanıldı.
- Vekaletnamelerin bundan sonraki Genel Kurullarda Noter onaylı olması konusunda yazılı öneri verildi, oy birliği ile kabul edildi. Dernek Tüzüğüne ek bir madde ilavesi için YK ya bu konuda görev verildi.
- Ali Keskin söz alarak; Dernek salonunun küçük olması nedeniyle salonda sigara içilmemesi konusunda öneride bulundu.

İkinci Liste
Yönetim Kurulu Adayları
M. Yasin Çelikkıran
İzzet Aydemir
Elmas Eşsiz
Murat Akkaya
Kadir Özkurt
Bahattin Koç
Saffet Öztürk
- Bütçe:

1986-87 Gerçekleşen: 7.981.273.- TL.
1987-88 Tahmini : 8.195.000.- TL.

Karar Defteri

12.05.1987
-Daha önceden piyasa araştırılması yaptırılmış olan 250.000.- TL. değerindeki daktilonun alınmasına,

27.05.1987
- 22.05.1987 günü tarafımıza Folklor Tanıtma ve Eğitim Merkezinden gelen 6 Haziran 1987 günü yapılacak olan Halk Oyunları Paneline katılınmasına ve kararın yazılı olarak FOTEM'e bildirilmesine,

05.06.1987
- 26.06.1987 tarihinde Kadıköy ilçesindeki bir salonda Tanışma Çayı yapılmasına ve gerekli iznin alınmasına,

10.09.1987
- 5 Eylül 1987 cumartesi akşamı umuma açık toplantıya alkollü olarak gelen ve üyeliğe yakışmayan davranışlarda bulunan Ergün Polat ve Bahattin Koç'un Onur Kuruluna sevk edilmesine,

03.10.1987
- Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile görüşen YK üyesinin "Kültür ve Turizm Müdürlüğü yetkilileri ile konuştum. Kutlama törenlerine çok az bir zaman kalması nedeniyle en azından eski ekip elemanlarından birkaç çiftlik bir grubun mutlaka gösteri yapması gerektiği, Valiliğin bu konuda kesin emir ve talimatları bulunduğunu ve buna uymak durumunda bulunduğumuz beyan edildi" açıklaması üzerine Valiliğin emirleri uyarınca davranmak gerektiği anlaşıldığından eski elemanlardan küçük bir halk dansları grubunun oluşturulmasına, katılabileceği tespit edilen üyelerin mesai saatleri içerisinde kalan gösteri zamanında işyerlerinden gerekli iznin verilmesi için işyerlerine Kültür ve Turizm Müdürlüğünün yazısı eklenerek bir yazı yazılmasına,

06.10.1987
- Kültür ve Turizm Müdürlüğünün talimatı üzerine istenen gün ve zamanda Üsküdar meydanında ekip olarak bulunulmuştur. Üsküdar Kaymakamlığına gerekli müracaatın yapıldığı ve Üsküdar Emniyet Amirliğinin göstermiş bulunduğu Şemsipaşa merasim meydanına gidilmiş ve hiç kimsenin böyle bir kutlamadan haberdar olmadığı gibi çevrede de çok az sayıda insanın bulunduğu göz önüne alınarak gösteri yapılmadan Derneğe dönülmüş ve ekip elemanlarına teşekkür edilerek dağılınmıştır.

17.10.1987

- Hissedarı bulunduğumuz yapıya ilave edilen kısımlarla ilgili olarak 634 sayılı kat mülkiyeti, 2981 sayılı ve 3290 sayılı imar affı yasaları doğrultusunda haklarımızın korunması amacıyla diğer hissedarlara protesto çekmeye, avukata vekalet verilmesine,

20.11.1987

- Dernek adına yeni yıl takvimi bastırılmasına, üyelerin yeni yıllarının kutlanması için Dernek adına tebrik kartı gönderilmesine,

05.01.1988

- 100.000.- TL. ödenerek akordeon alımına,

18.01.1988

- 12 Şubat 1988 Cuma günü Eminönü ilçesi Şehzadebaşı'ndaki Gündeş Düğün Salonunda Dernek üyelerimiz arasında Tanışma Çayı düzenlenmesine ve yasal izinlerin alınmasına,

06.02.1988

- Kafkas Kültür Derneği'nin 26 Nisan 1987 de yapılan Olağan Genel Kurulunda oy birliği ile alınan karar gereğince Yönetim Kurulumuza Dernek Tüzüğümüze bir madde eklenmesi görev ve yetkisi verilmiştir. Bu yetkiye istinaden Yönetim Kurulumuz:
  a. Dernek Tüzüğünün 14. maddesine 1. fıkradan sonra aşağıdaki fıkranın aynen eklenmesine; "Her üyenin Genel Kurulda bir oy hakkı vardır. Dernek üyesi oyunu bizzat kullanabileceği gibi başka üyeye vekalet vermek suretiyle de kullanabilir. Ancak vekaletle oyunu kullandırmak isteyen üyenin işbu vekaletin Noter tarafından tasdikli olması gereklidir. Her üye Genel Kurulda en çok bir üyeyi temsil edebilir."
  b. Dernek Tüzüğünün yayınlanması sırasında unutulmuş bulunan 17. maddenin gazetede yayınlanmasına,

29.02.1988

- Dernek binası ve müştemilatının yıllık bakım ve onarımının yapılabilmesi için Dernek bütçesinin kifayetsiz kaldığı anlaşıldığından Dernek bünyesinde tamamen amatör olarak oluşturulan folklor ekibi ile bir gösteri yapılması ve bu gösteriden elde edilecek gelirle Dernek binasının bakım ve onarımının yapılması uygun bulunmuştur. Yetkili kılınan YK üyelerinin Bandırma'da gerekli müracaatlarda bulunmasına,

05.03.1988

- Dernek bünyesinde amatör olarak yetiştirilen Kafkas Halk Dansları ekibinin çalışmalarının değerlendirilmesi amacıyla Suadiye Atlantik Sinemasında (1020 kişilik) bir gösteri yapılması ve bu gösterinin gerçekleştirilmesi için gerekli yasal müracaatlarda bulunulmasına,

06.04.1988

- Dernek Olağan Genel Kurulunun 24 Nisan 1988 günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının yeterli çoğunluk aranmaksızın 01 Mayıs 1988 günü aynı yerde yapılmasına,

07.04.1988

- Kazım Atakan tarafından Derneğe bırakılan Aytek Namitok'un "Circassiens Des Origines" adlı kitabın Fransızca aslından yapılmış tercümesinin kitap olarak bastırılması için gerekli çalışmalara başlanması önerisi kitabın kısa dönemde bitirilememesi kaygısı bir yana bırakılarak, bu işin gelecek bütün yönetimlerin destekleyeceği bir iş olması nedeniyle bir an önce yapılmasına,

21.04.1988

- Basılmasına karar verilen kitabın, tercümedeki yazım hatalarının redakte edilerek dizgiye verilmesine, en ucuz fiyatı veren Yön Ajans'a kitabın ceman 2.400.000.-TL. tutan bedelin 900.000.-TL. sinin avans olarak verilmesine,

Erol Kök

Kısa yaşam öykünüzden başlayalım.

1949 yılında Kayseri ili Pınarbaşı ilçesinde doğdum. Bir Abhaz Köyü olan Altıkesek köyündenim. Sülalem Gogo (orijinali Kokov)'dur. Kayseri, Ankara, Niğde illerinde öğrenim gördüm. Yükseköğrenim için İstanbul'a geldim. Otuz sene kadar İstanbul'da yaşadım. On beş yıldan beri Kabardey-Balkar Cumhuriyeti'nde yaşamaktayım. İstanbul yaşamımla birlikte dernekçilik hayatım da başladı ve Dernek her zaman hayatımın önemli bir parçası oldu. Bu dernekler; İstanbul Kafkas Kültür Derneği-Bağlarbaşı, Kafkas-Abhazya Kültür Derneği, Şamil Vakfı ve Ankara Kafkas Konseyi idi.

Yönetim Kurulu adaylığınız ve Başkan adaylığınız nasıl gerçekleşti?

Yönetim Kurulu üyeliğinin ve başkan adaylığını hiçbir zaman kendim istemedim, iradem dışı gerçekleşmiştir.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız? Bir çalışma programı ile mi aday oldunuz, Genel Kurul sonrası mı çalışma programını oluşturdunuz?

Aday olmadığımdan çalışma programım olmamıştır. Sonradan Yönetim Kurulu ile birlikte programlar yaptık. Hiçbir zaman hayalci olmadım, sadece yapabileceğimiz işleri programa aldık.

Çalışma programında özellikle öne koyduğunuz konuları aktarabilir misiniz?

Her Yönetim Kurulunun yaptığı gibi; Kafkas dansı ekibi çalıştırdık (hiç istemeyerek), müzik ekibi oluşturduk, çeşitli kurs faaliyetleri sürdürdük, kitaplar bastırmaya çalıştık, bolca şehir içi ve dışı geziler düzenledik, İstanbul'daki hemşeri dernekleriyle (köy vs.) ilişki kurduk ve sıradan dernek faaliyetlerini sürdürdük.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra, Başkan olduğunuz dönemde "yapsak iyi olurdu" diye değerlendirdiğiniz bir çalışma oldu mu? Yapmasa iyi olurdu dediğiniz bir etkinlik ya da tepki oldu mu?

Dönemlerim çeşitli zorluklarla geçmiştir.12 Eylül sonrası olduğundan her şey izne bağlıydı. Birinci dönem, dönüşçü dediğimiz grupla yönetime girdim. İkinci dönem, sol dediğimiz grubun desteğiyle girdim. Benim için grup olayı yoktur, bütün Çerkesler aynıdır dedim fakat ne İsa'ya ne de Musa'ya yaranabildim. İki grupta sadece kendi fikir ve görüşlerini desteklememi, benimsememi istediler. Ayrıldıktan sonra tek istediğim bir daha dernek yönetimlerine bulaşmamak olmuştur.

Ana fikrim bütün Çerkeslerin dernek içinde veya dışında Çerkes kalabilmesidir. Bunun için de, imkânı ve zamanı elverdiğince bu tip işler için çaba gösterilmesidir.

Döneminizde İstanbul'da durum nedir? Kafkas Dernekleri çerçevesinde genel bir değerlendirme yapar mısınız?

Yönetime girdiğimde siyasi olaylar ön plandaydı. Dernekler arası bölünme-

ler vardı. Örneğin beni yıpratmak için de "Bu Vakıfçıyı, Abazayı nerden buldunuz!" gibi görüşler olmuştur. Halbuki Vakıf'a gitmeden önce de Kafkas Kültür Derneğine gitmişimdir ve Gençlik Kollarında görevler almışımdır.

Başkanlığınız döneminde Kafkasya ilişkileri nasıldı? Önemli gördüğünüz ne gibi ilişkiler, toplantılar gerçekleşti?

Başkanlık dönemimde ve o yıllarda tabi ki Kafkasya ile ilişkiler çok zayıftı. Dernek yaşamım boyunca ve sonrasında birçok önemli diyebileceğimiz toplantılara katılmışımdır. Karamsar olarak yorumlamıyorum bence hepsi fiyaskodur. Nedeni ise; toplantılarda genellikle konuşulur, ideal fikirler ortaya atılır, sonuç lafta kalır. Yani uygulama hemen hemen hiç yoktur.

Mevcut dernek çalışmalarında; eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz çalışma alanı/alanları var mıdır?

Birçok insan gibi eksik bulduğum ya da önermek istediğim konular vardır. En nefret ettiğim hususu ben yapmak istemem; önerip de hiçbir katkıda bulunmamak…

Genel çerçevede, bütün Kafkas dernekleri, federasyonları baz alarak, kimlik adına daha ileri adımlar atılabilmesi için önerilerinizi, değerlendirmelerinizi alabilir miyiz?

Son yıllarımda Kafkasya'da bulunduğum için Dernek ve Federasyon çalışmalarından uzak kaldım. Görüş beyan edemem.

En çok istediğim Dünya Çerkes Birliği paralelinde Ekonomik ÇB oluşmasıdır. Bir zamanlar bu konunun içinde yer aldım, kendi çapımda çalıştım. Maalesef bu konu da sonuçlanmadı.

Şu an birçok konuya Kafkasya'dan bakıyorum, istemesem de bu açıdan olayları ele alıyorum. Bu konuda çok şeyler söylemek isterdim. Fakat sorularınızın dışına çıkmış olurum.

Bence Çerkeslerin yaşadığı ülkeler arasında en çok baskıya tabi olanlar Türkiye'de yaşayanlar. Bunun için olağanüstü dönemlere gerek yoktu.

Abhazya ve Çeçenya savaşları, SSCB'nin dağılma yılları hakkında değerlendirmelerinizi alabilir miyiz?

*Abhazya Savaşı; Kafkas kabilelerinin ilk defa dayanışma gösterdiği ve kazandığı olağanüstü bir savaş ve sonuçtur.

*Çeçen Savaşı; Çeçenler haklı iken haksız duruma düştükleri ve anlamsız bir şekilde devam eden bir savaştır.

*SSCB'nin dağılması bizim için bir milat, büyük bir fırsat olmuştur. Değerlendirebilseydik hayal bile edemediğimiz kadar iyi şeyler olabilirdi. Fakat yine ne yazık ki sonuç fiyasko olmuştur. Yani bizlerin bir hiç olduğumuzu, çalışma ve dayanışma konularında ne kadar yetersiz olduğumuzu görmüş olduk.

Sorulmadığı halde bir konuya değinmek istiyorum. Kimse alınmasın, küçümsemiyorum. Fakat şu anda Türkiye'de kahramanlık taslayanlar daha önceleri yoktu. Türkiye'nin AB adaylığıyla ve Kürt toplumunun çalışmaları sayesinde biz de biraz milliyetçi olabildik. Hepsi bu kadar.

Erol Kök Nalçik'e yerleşti. Yine Nalçik'e yerleşen Gupse Aydemir Altınışık söyleşinin gerçekleşmesinde destek oldu. Teşekkür ediyoruz.

1987 – Atlantik Sineması

32. Dönem

01.05.1988 – 01.10.1989

Dünya

1988

• Güney Afrika'da siyahlara ilk defa seçimler katılma hakkı tanındı.

• 9 Ağustos; İran-Irak savaşı 8 yıldan sonra sona erdi.

• 1 Aralık; Pakistan Başbakanı Benazir Butto, bir İslam ülkesinde seçilen ilk kadın hükümet başkanı oldu.

Türkiye

1988

• Türkiye'de en büyük banknot 20 bin Türk lirası. 20 ve 50 TL. tedavülden kaldırıldı.

1989

• Bulgaristan'daki Türk azınlıklar Türkiye'ye kovuldu.

Çerkesler

Türkiye

Basından

Yeni Gündem,
27 Aralık – 2 Ocak 1988
Sanat: Sinema Köşesi

Ubıh'ların "Son Sesler" i
Çekimi Eylül 1987'de tamamlanan Son Sesler adlı belgesel film 1-14 Mart tarihleri arasında Paris'te gerçekleştirilecek Cinema du Reel Festivali'ne davet edildi…
*

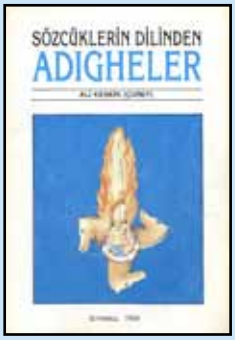

Tarih ve Toplum - Kasım, 1988
Araştırma: Kazım Berzeg

VUBİH-CİGETLER'İN
"SON SESLER"i İLE
YİTİRİLEN TARİH BELGESİ
Anadolu'da bir dilin son sesini, bir halkın son nefesini verdiğini, Paris'te düzenlenen bir film şenliği için hazırlanan "Son Sesler" filmi hakkındaki dergi ve gazete yazılarından öğrendik. Anlatıldığına göre film, "tarih çalkantıları içinde topraklarından uzaklara düşen, kökleri koparılan,

Kafkasya'dan Marmara bölgesine kadar savrulan Ubih (Vubıh-Ciget) halkının, kültürlerini, dillerini başka yörelerde, başka koşullarda umutsuzca yaşatma savaşımı ve yenilgisiyle" ilgili. Bir dilin son sesini, bir halkın son nefesini vermesi kuşkusuz, hüzünlü, ürpertici ve trajik bir durum. Sonuç bu kadar mı? Umutsuzca savaşım, yenilgi ve hüzünden mi ibaret?... Yoksa Ubihçe ile birlikte yitirilen çok daha başka şeyler var mı?..
*

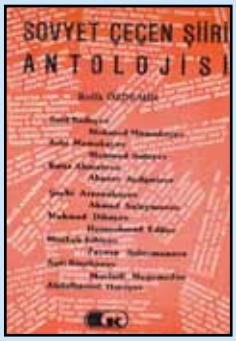

Cumhuriyet, 5 Kasım 1988
TSEY MAHMUT ÖZDEN'İ ANIYORUZ
O
En zor koşullarda
bir dağlı onuruyla direndi
ve O
alçakça bir saldırı sonucu
suskun diyarlarda
halkıyla düğümlendi.
Kuzey Kafkasyalı Arkadaşları adına
Miraç Baştuğ
*

Tarih ve Toplum - Ocak, 1989
Araştırma: Theodor Lapinski
Çev: Ö. Göneralp
KAFKASYA'DAKİ ADİĞELERDE BİR KURBAN TÖRENİ
Bu yazı, en eski dinlerin izlerinin, çok yakınlara kadar nasıl Hıristiyanlık içinde de süregeldiğine tanıklık ediyor. Kuban Nehrinin ağzından, Karadeniz'e dökülen küçük Şapzuha Irmağına kadar uzanan topraklarda bir zamanlar Latin Hıristiyanlığı hüküm sürüyordu. Bugün hala bu yörede Latin harfleriyle yazılmış kitabelere, üzerlerinde tahtadan yapılmış veya taştan basitçe oyulmuş haçlar bulunan anıt-mezarlara rastlanıyor. Müslümanlığı yeni kabul etmiş olanlar, bu mezarları buldukça, adeta şevkle, yok ediyorlar. Dağlıların, içlerini iyice araştırdıkları anıt-mezarlarda Latin harfli kitabeler, Cenova Cumhuriyeti'nin arması işlenmiş silahlar, yine önemli miktarda Cenova işi altın ve gümüş para bulunuyor. Bulunan silahlar arasında kılıçlar çoğunlukta, öylesine ki, bu silahlardan her mezarda on tane ya da daha çok sayıda bulmak mümkün…
*

Adımlar, Ocak 1989, No:1
Kitap Tanıtımı
SANDRO DAYI
Fazıl İskender
Çeviren: Mehmet Özgül
Cem Yayınevi

Fazıl İskender'in, Sovyetler Birliği'nin özerk cumhuriyetlerinden Abhazya (Abaza)'nın en büyük yazarının Türkçe'de ilk kitabı.

Roman, Sandro Dayı'nın yaşamının çevresinde, Abhaz ülkesinin bir dönemini, 1930-40'lı yıllarını anlatıyor. Kısaca Stalin dönemini tartışan bir roman daha…
*

İkibine Doğru, 12 Mart 1989, s: 11
Araştırma-Yorum: Seral Çelik – Hürriyet Karadeniz
TÜRKİYE'DEKİ ÇERKEZLER
Kaf dağına dönsek mi?
İnce belli, uzun boylu, oyunlarında kuğu gibi süzülen kızlar. Mağrur, sa-

vaşçı erkekler. Atı kullanmadaki ustalıklar. Şimdi, "At öldü, Çerkezlik öldü" diyorlar.

Çerkez topluluklarında, yok olmaya yüz tutmuş kültürlerinin yaşatılması için yoğun düşünce alış verişleri ve tartışmaları sürdürülüyor.

Ortaya çıkan iki görüşten biri Kafkasya'ya geri dönmek. Dönüşçüler adı verilen bu grup, Türkiye'de yok olmaya başlayan Çerkezliğin, ancak Kafkasya'daki Çerkezlerle birlikte yaşamakla önlenebileceğini savunuyor…
*

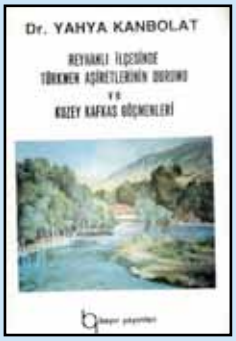

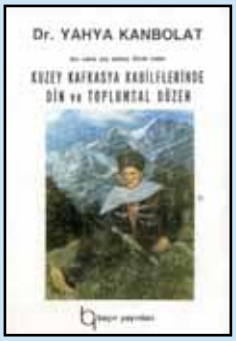

Cumhuriyet, 10 Nisan 1989
Askerler göstericileri dağıtırken 16 kişi öldü

Gürcistan kaynıyor
Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te Abazaların Gürcistan'dan ayrılma isteğini protesto amacıyla düzenlenen gösteriler anti-Sovyet niteliğe dönüştü. Tiflis'teki çatışmalarda 16 kişinin ölmesi üzerine, sokağa çıkma yasağı ilan edildiği bildirildi.

Tiflis televizyonu yaralananlardan 91'inin asker olduğunu, dördünün yaralarının ağır olduğunu duyurdu.
*

İkibine Doğru, 30 Nisan 1989

SOVYETLER BİRLİĞİ: KAFKAS MİLLİYETÇİLİĞİ
Gürcülerle aynıyız ama Abazayız
Röportaj: Faik Bulut / Erol Kılıç
"Gürcü, Abaza, Çerkez, Çeçen ve Lazlar aynı kökenden geliyor, aynı ortak uygarlığı paylaşıyoruz. Ancak ayrı ayrı halklarız. Gürcistan'da asimilasyon politikası uygulanıyor. Olayların nedeni bu. Paylaşım ilişkileri de bozuk. Abazalar, Sovyetler Birliği'nden ayrılmazlar. Yeşil Kuşak gerçekleşmez." Abhaz seçkinlerinin değerlendirmeleri böyle…
*

Milliyet, 17 Temmuz 1989
Yine Gürcü-Abaza çatışması: 11 ölü
Moskova, Reuter/AP; Sovyetler Birliği'nin Gürcistan Cumhuriyeti'ndeki özerk Abhasia'nın başkenti Suhumi'de önceki gün patlak veren Gürcü-Abaza çatışmasında 11 kişi öldü, 120'den fazla da yaralı var…
*

Cumhuriyet, 20 Temmuz 1989
Gürcü-Abaza çatışması
Olağanüstü durum ilan edildi

Moskova (Ajanslar)- Sovyetler Birliği'nin Gürcistan Cumhuriyeti'ne bağlı özerk Abaza Cumhuriyeti'nde çatışmalar devam ediyor. Gerginliğin tırmanması üzerine bölgede olağanüstü durum ilan edildi ve sokağa çıkma yasağı kondu. Resmi haber ajansı TASS, Abazalarla Gürcüler arasında dört gündür süren çatışmalarda 18

ki-şinin öldüğünü, 239 kişinin de yaralandığını bildirdi. Yaralananların 188'i halen hastanelerde tedavi altında bulunuyor.

*

Hürriyet, 22 Temmuz 1989
THE TIMES'a göre,
Abaza-Gürcü çekişmesinin nedeni:
"Müslüman-Hıristiyan kavgası"
İngiliz The Times gazetesi, Hıristiyan Gürcüler'in baskısına dayanamayan Müslüman Abazalar'ın isyan edip Hıristiyan Gürcüler'i kovmak istediklerini ileri sürdü…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Şemsettin Çevik	Başkan
Murat Akkaya	Başkan Yardımcısı
A.Cevat Bageoğlu	Sekreter
Safet Öztürk	Muhasip
Refik Özdemir	Üye
Bahattin Koç	Üye
İbrahim Keskin	Üye

Denetleme Kurulu

Elmas Eşsiz
Rauf Şimşek
Şahin Korkmaz

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Gazi Alankuş
İzzet Aydemir
Yasin Çelikkıran
Kazım Öztekin

Genel Kurul

01.05.1988
Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Remzi Yıldırım
Yazmanlar: Şamil Jane – Hava Karadaş – Yıldıray Yağan

31. Dönem Faaliyet Raporundan

Üyelerle yazışmaya önem verdik. Üyelerimize dernek faaliyetlerini aylık bültenlerle duyurduk. Şu anda üyelerimizden yaklaşık alarak 550 si ile yazışma yapabilir durmadayız. Bine yakın üyemizden geri kalanlarla adres değişiklikleri nedeniyle iletişim kuramadık.

Her ayin ilk cuma akşamı büyüklerimizin ve ailelerin tanışıp kaynaşmalarını amaçlayan geleneksel "Aile Geceleri" devam etti.

Biri 26 Haziran 1987 günü Kafkas Düğün Salonunda, diğeri 12 Şubat 1988 günü Şehzadebaşı Gündeş Düğün Salonunda olmak üzere üye ve hemşerilerimize yönelik "Tanışma Çayları" yapıldı. Eskiyen daktilonun yerine yenisi alındı.

Yılbaşında üyelerimizin maddi katkılarıyla ressam Üyelerimizin tablolarının yer aldığı bir takvim bastırıldı.

Yoğun talebin İngilizce üzerine olduğu dil kursları üyelerimizin yararına olarak devam ediyor.

Büyük oranda yeni elemanlarla 25 çifte ulaşan genç bir kadroyla yaklaşık 8 ay kesintisiz olarak sürdürülen Kafkas Halk Dansları Topluluğumuzun çalışmaları 9 Nisan 1980 günü Suadiye Atlantik Sinemasında sergilendi.

Üyelerimizin, kardeş derneklerin ve İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünden Sayın Doçent Uluğ Nutku'nun katılımıyla "Tartışma Defteri" başlığı altında bir dizi panel düzenledik.

Merhum Profesör Aytek Namitok'un "Origine des Circassiennes" (Çerkezlerin Aslı) adlı eserini Sayın Kazım Atakan'ın Türkçe çevirisiyle basıma verdik.

Tutanaklardan

- KKD'nin 01.05.1988 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısında yasa gereğince oy kullanabilmek için aidat borçlarının ödenmesi gerekmekte ise de Üsküdar Kaymakamlığından alınan alındı belgesinin aidatları top-

lamaya yetmediği görüldü.

Seçimin sağlıklı olarak yapılabilmesi ve üyelerin oy kullanabilmelerini sağlamak amacı ile ekli listeye göre aidatların toplanmasına ve Üsküdar Kaymakamlığından alındı belgesi temin edildiğinde belgelerin bilahare düzenlenmesi kaydı ile aidatların tahsil edilip üyelerin oy kullanılmasına izin verildi.

Divan Başkanı – Hükümet Komiseri
- Genel Kurulda 305 oy kullanıldı.
- Seçime üç liste katıldı. Seçilen liste 125 oy, ikinci liste 105 oy, üçüncü liste 75 oy aldı. 1 oy geçersiz sayıldı.

İkinci Liste
Yönetim Kurulu Adayları
Tarık Adil Güler
Erdoğan Yılmaz
Yalçın Karadaş
Nadir Yamaç
Meral Salt
Muzaffer Yıldırım
Zeyyat Erel

Üçüncü Liste
Yönetim Kurulu Adayları
Beycan Şen
Ali Keskin
M. Nedim Özel
Erol Kök
Mehmet Z. Boran
Muammer Tekin
Necdet Özaydemir

Önerge:
-Dernek çalışma takviminin ilk aylarının yaz dönemine rastlaması, bir yıllık sürenin Dernek faaliyetleri açısından yetersiz kalması, ayrıca yapılan folklor, müzik, sergiler gibi somut çalışmalar için en uygun dönem olan bahar aylarının Genel Kurul seçim hazırlıklarıyla geçmesi nedenleriyle
1.Dernek Genel Kurulunun eylül ayı içinde toplanmasını,
2.Bundan sonraki ilk Genel Kurul Toplantısının 1989 Eylül ayı içinde yapılmasını,

arz ederiz.
28 imza

Önerge kabul edildi. 1989 Genel Kurulu 01 Ekim günü yapıldı.
- Bütçe:

1987-88 Gerçekleşen: 10.657.815.- TL.
1988-89 Tahmini : 9.399.285.- TL.

Karar Defteri

05.10.1988
- Derneğe renkli televizyon alınmasına,
- Derneğe kütüphanelik yapılmasına,

09.11.1988
- Yeni yılın yaklaşması itibarı ile takvim ve tebrik/kartpostal yaptırılmasına,
- Dernek binasında kaloriferin yanmaması ve soba ile ısıtmanın elverişli olmaması sebebi ile kat kaloriferi yaptırılmasına,
- 09.11.1988 tarihinde Üsküdar Günel Düğün Salonunda bir Çay Gecesi yapılmasına,

23.11.1988
- Dernek üyelerimizden 845 numaralı Semih Akgün'ün Dernek lokalinde huzur bozucu ve üyeleri rahatsız edici hal ve hareketlerinden dolayı Dernek üyelerimizin yazılı şikayeti üzerine Onur Kuruluna verilmesine oy birliğiyle,

14.12.1988
- Karamürsel Kafkas Kültür ve Yaşatma Derneğinin organize ettiği kuruluş gecesine, Halk Oyunları Topluluğumuzun ve Tiyatro Grubumuzun davet edilmesi görüşülmüş, kardeş Derneğin davetine katılmaya oy birliğiyle,

18.01.1989
- 10.02.1989 tarihinde Dilek Düğün Salonunda Tanışma Çayı gecesi yapılmasına,

01.03.1989
- 05.04.1989 tarihinde Fatih Renk-2 Düğün Salonunda Haluj Gecesi yapılmasına, gecede "Görüntüler" isimli tiyatro oyununun oynanmasına, gerekli izinler için başvuru yapılmasına,

16.06.1989
- Dernek bünyesinde amatör olarak yetiştirilen Kafkas Halk Dansları Ekibinin çalışmalarının değerlendirilmesi amacıyla Fatih Reşat Nuri Tiyatrosunda bir gösteri yapılması ve bu gösterinin gerçekleştirilmesi için gerekli yasal müracaatların yapılmasına,

26.07.1989
- 18.08.1989 tarihinde Sarmaşık-2 Düğün Sarayında Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

24.08.1989
- Dernek Olağan Genel Kurulunun 24 Eylül 1989 günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamaması durumunda 01.10.1989 günü aynı yerde yapılmasına,

Şemsettin Çevik

Kısa özgeçmişinizi alabilir miyiz?

1951 yılında Gölcük'te doğdum. 56 yıl köyde oturduktan sonra İstanbul'a taşındık. Abzehim. İlkokul mezunuyum. Dernekle olan ilişkim 1920 li yaşlarda başladı. Aile adım "Hauçuk'o".

Yönetim Kurulu üyeliğiniz, Başkan adaylığınız nasıl gerçekleşti?

Biz Başkanlık ya da Yönetim Kurulu üyeliği için özel bir hazırlık yapmadık. Belli düşüncelere sahip bir gruptuk. Arkadaşlar beni uygun gördüler. Aslında ben hiç hazır değildim ama o günün şartları bunu gerektirdi.

Bir çalışma programıyla mı aday oldunuz yoksa seçildikten sonra mı bir çalışma programı oluşturdunuz?

Kişisel bir programım yoktu. Biz bir gruptuk, beraber çalıştığımız arkadaşlarımız vardı. Bizim derneklerimiz gönüllü birlikteliklerdir. Herkes yapabileceği işleri yapmaya çalışır. Arkadaşların tümü ayrı ayrı konularda görev aldılar ve o dönem gayet güzel çalışmalar yaptık.

Çalışma programınızda özellikle öne koyduğunuz konular oldu mu?

Tabiî ki öne çıkan konular vardı, ancak net hatırlamıyorum. Benim hala sıkıntısını çektiğim husus halkımızın duyarsızlığıdır. O zaman biraz daha dikkatliydi halkımız. Geçmiş Genel Kurullarda ikiüç liste çıkarken şimdi bir liste çıkarmakta zorlanıyoruz. Üzüntü verici, Çerkesler bu

konuya çok duyarsız. En büyük sorunumuz bu.

Başkanlık dönemizi tamamladıktan sonra Başkan olduğunuz dönem için keşke şunu yapsaydık dediğiniz bir çalışma var mı?

Mutlaka olmuştur ancak şu an hatırlayamıyorum.

Peki yapmasak iyi olurdu dediğiniz bir çalışma var mı?

Hayır, öyle bir çalışma yok. Hatırladığım kadarıyla kötü netice veren bir şey yapmadık.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağan dışı bir olay yaşandı mı?

Hayır, öyle bir olay olmadı. Katılımın son derece yüksek olduğu bir kongreydi. Bugün tek listeyi bile zor çıkarıyoruz ama o zaman insanlarda bir hareketlilik vardı.

Başkanlık döneminize dair unutamadığınız olaylar var mı?

Evet, unutamadığım çok olay var ancak bugün onları anlatırsam problem çıkar. Birileriyle tartışmam gerekir ve ben bunu istemiyorum. Belki bir müddet geçtikten sonra bunlar konuşulabilir.

Başkanlık döneminiz dışında Derneğe ilişkin unutamadığınız olaylar var mı?

Tabi çok fazla olay yaşadık, ancak şu an aklıma gelmiyor maalesef. Hemen aklıma gelen bir şeyi söyleyeyim. Belgrat Ormanlarına Dernek olarak pikniğe gitmiştik, orada bir yer kiraladık. Çok kalabalıktı. Bir hemşerimizin vasıtasıyla Bölge Müdürüyle de tanıştık. Bölge Müdürü ve bir grup elinde telsizlerle geziyor. Bir ara baktım beni arıyor. 'Eyvah' dedim, 'herhalde şikayet edecek'. 'Bir bakar mısınız?' dedi. Sonra 'Siz ne biçim insanlarsınız, hiç kırıp dökmez misiniz? Sizin gibi temiz, terbiyeli bir toplum görmedim Sizin gibi seçkin bir grubu hiç ağırlamadık' dedi. Tabi olumsuz olaylar da vardır yaşadığımız ama şu an net hatırlayamıyorum.

Döneminizde İstanbul'da durum nedir? Kafkas Dernekleri çerçevesinde bir değerlendirme yapar mısınız?

Bağlarbaşı Derneği her zaman için ana dernektir. Bir dönem Abhaz Derneği bizim alt katı almak için çok uğraştı, hatta biz de çok uğraştık ama tapuda satın alınamaz kaydı çıktı ve olmadı. O dönem pek kayda değer dernek yoktu. Bize Avcılar'dan hafta sonları üyelerimiz gelirdi.

Döneminizde Kafkasya ve Çerkes Dünyası için önemli gördüğünüz olaylar oldu mu?

Tabi ki, kapıların açılması.. Biz dönüşçü grubu temsil ediyoruz, ilk olarak bizim gidipgelmemiz gerekiyordu. Kafkasya'ya

gidince yeni bir dünyayla tanıştık. Hayalimizde şekillendirdiğimiz, orayı bilmediğimiz için bize apayrı yeni bir dünya gibi geldi. Sonra gidipgelmeler arttı, yerleşenler oldu. Benim için en önemlisi de insanların gidip oraya yerleşmeleridir. Burada ne kadar çalışma yapsak da asimilasyon önlenemiyor. Korkunç bir yok oluş söz konusu, zaman zaman moralim çok bozluyor. Bizim köyümüz birbir buçuk saat mesafede, gidiyoruz, ancak orada bile dil kalmamış. Köydeki insanlarımızın ekonomik durumları çok kötü. Bizim insanlarımız yerleştikleri yerlerde asimile oluyorlar.

Sıksık Maykop'a gidiyorum. Her şey olumlu değil, ancak bizim 150 yıl içinde yaptığımız en önemli şey 1000 kişi civarında insanın Maykop'a yerleşmesi, Nalçik'e de yerleşenlerin olmasıdır. Bir gün Maykop'ta kafede otururken üç çocuk geldi, 1213 yaşlarında, baktım hepsi Türkiye'den Maykop'a yerleşenlerin çocukları. Rusça, Adigece ve Türkçe biliyorlar. O manzara moralimi düzeltti. Türkiye'deki çocuklara bakıyorum, burada dil bilen çocuk yok. Derneğe gelipgiden aileler dışında Çerkeslikten haberi olan çocuk ve genç sayısı yok denecek kadar az. Bence Kafkasya'ya yönelik olmayan çalışmanın pek bir anlamı yok.

Kafkasya'daki insanlarla birebir ilişkileriniz oldu mu, toplantılar yapıldı mı?

Çok güzel ilişkilerimiz oldu. Resmi görevli olanolmayan insanlarla iyi ilişkilerimiz oldu. İyi derecede Adigece biliyorum, o yüzden hiç sorun yaşamadım.

Mevcut Dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz noktalar var mı, tavsiyeleriniz nelerdir?

Çok eksiğimiz var. Halka ulaşamıyoruz. Yani Bağlarbaşı çerçevesine baktığımız zaman bin kişiden fazla Adige çocuğu ve genci vardır ama onlardan beş kişi gelmiyor. Aileleri getiremiyoruz. En büyük sorunumuz, Çerkeslere ulaşamıyoruz. Biz kendi sorunumuzu konuşmuyoruz. Bir araya gelince çok başka şeylerden konuşuyoruz.

Bir anım var onu paylaşayım. Kafkasya'ya ilk gittiğimiz zaman bir rehberimiz vardı, Valentina adında Kabardey bir kadın. 1015 gün beraber dolaştık ve hep sorunlarımızı konuştuk. Aradan birkaç sene geçtikten sonra Türkiye'ye geldi ve dedi ki "Türkiye'de bu iş bitti, asimile olundu diye düşünüyordum, sana söyleyememiştim ama burada gördüğüm toplum çok canlı ve konuya duyarlı". Şu an ise yine durgun dönemdeyiz, insanlar duyarsız.

Çerkeslere nasıl ulaşacağımız konusu, yapmamız gereken en önemli çalışmadır. Bu kadar duyarsız olmamalıyız. İnsanlara ulaşmadıktan sonra yapılan çalışmaların bir anlamı yok. Bir dönem dernekte çocuklar dans çalışması yaparken bir hafta sonu Düzce'de gezi var dediler. Arabalarımızı bırakıp otobüs tuttuk, gittik ama bir otobüsü bile dolduramadık. O zaman çok üzülüp utanmıştım. Geçmişte piknik yaptığımızda 7 8 otobüs olurdu. Şimdi bu insanlar nerede, bu kadar mı duyarsızız. Bu duyarsızlıkla hiçbir şey yapamayız. Bu durumun nasıl bir çaresi var, bilemiyorum. Ailelere bakıyoruz tamamen asimile olmuşlar, bunu görünce rahatsız oluyorum.

Bundan 25 sene önce bir düğünde hatıyako olmuştum. Bir tanıdık ailenin genç bir kızı var, dediler ki bu kızı da sıraya koyalım. Kız bir süre durdu, tanıdığı da yok, bana dedi ki "abi çiftetelli ne zaman başlar?". Çok bozulmuştum. Hayatı boyunca kendi toplumuna girmemiş, hiçbir şeyden haberi yok. Bugün o kadar çok insan var ki bu durumda olan.. Yani ailelerin bu kadar duyarsız olması beni kahrediyor. Eskiden toplumuz daha can-

lıydı. Bence yeni bir şey lazım, yeni bir slogan. İnsanları kendine getirecek bir şey lazım. Bir taraftan bakıyoruz dinci bir grup, "wuic oynamak bizim Adigelere ters" diyor. Bu insana ne dersiniz, nasıl tartışırsınız. Bu hale gelmişiz.

Bana göre bugün en büyük sorunumuz duyarsızlık. En çok yoğunlaşmamız gereken konu bu ve çok emek isteyen bir durum söz konusu. İstanbul'da yaşayanların yüzde biri çalışmalara katılsa neler olur bir düşünün. Bana kalırsa Türkiye'de bir sorun varsa o da Adigelerin sorunudur. Çeçenlerin, Dağıstanlıların, Asetinlerin de Abhazların Adigeler kadar sorunu yok. Bir şeyler üretmek lazım. Teorisyenlere ihtiyaç var. Şimdi Çerkesçe okullara öğretilecek ama ailelerin bu işten haberi yok ki. Samimi söylüyorum yüzde doksanın bu durumdan haberi yok. Bu sorunu çözmemiz lazım. Tabi yüzde yüz insanları kazanmak mümkün değil ama bize yüzde beşi bile şu durumda yetecek.

Bir şeyler yazacak, çizecek, düşünecek insanlara ihtiyaç var. Sadece oynayıp giden insanlara değil. Bir keresinde Dernek yöneticilerinden Bülent Jane, "Her akşam burada insanlar tepiniyor" demişti. Bu kötü niyetli bir söylem değildi. 'Her akşam düğün yapmayalım, arada konferanslar da yapalım' yaklaşımı ile söylemişti Bülent ama yanlış anlayan insanlar da oldu. Bülent fedakarlık yapan, çalışan bir insandı. Kafkasya'ya gitti ve biz yerini dolduramadık. Mesela Yasin Çelikkıran, biz onun yerini de dolduramadık, muhteşem bir Adigeydi. Yönetim Kurulunda çalıştığımız dönem herhangi bir sorun olduğunda O yanımızdaydı. TürkçeAdıgece sözlük çalışmasını anlattığında doğrusu korkmuştum, 'bu işin altından kalkamaz' diye endişelenmiştim. Ama O Kafkasya'ya gitti ve sözlüğü çıkardı ve Türkiye'ye getirdi. Sözlüğü alınca, ancak o zaman endişelerimi anlatmıştım. Böyle insanların yerini dolduramıyoruz. Bize beyin grubu lazım. Böyle insanları şu an yetiştiremiyoruz.

Genel çerçevede bütün Kafkas derneklerini, federasyonu, sivil toplum kuruluşlarını baz alarak konuşursak kimlik adına ileri atımlar atabilmemiz için önerileriniz nelerdir?

Biz talep etmeyi bilmiyoruz. Çoğunun kendisinden haberi yok. Yine olay halka dayanıyor. Halkımız talep etmeli, bu olmadan bazı gelişmelerin olması çok zor.

Çok sevdiğim, bu konularda fedakar bir arkadaşım var. Anadilde okumayazma konusu açılınca "böyle saçma şey mi olur, Biz Kürt müyüz" dedi, şok oldum. Bence bütün mesele 'halkımıza nasıl ulaşırız, onları nasıl harekete geçirebiliriz' sorularının yanıtını bulmak. Kafkasya'ya arkamızı dönersek hiçbir şey olmaz. Kafkasya bizim anavatanımız, biz oraya saygı duymak zorundayız. Hoşumuza gitmeyen şeyler de olabilir ama bir avuç insanın elinden gelenler de bunlar.

Şimdi durum 20 yıl öncesine göre çok kötü Türkiye'de.

33. Dönem

01.10.1989 – 04.10.1990

Dünya

1989

• 9 Kasım; Berlin Duvarı yıkıldı.

• İki Almanya birleşti.

1990

• 23 Ocak; Yugoslavya'da Arnavutlar ve Sırplar arasında çatışma başladı.

• Irak ordusu Kuveyt'i işgal etti.

Türkiye

1989

• Türkiye'de en büyük banknot 50 bin TL.

Çerkesler

Türkiye

Merkezileşme toplantıları başladı:

I. Toplantı; 26 Mayıs 1990 tarihinde Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği'nde gerçekleştirildi. Kuzey Kafkasya Kültür Dernekleri Kültürel Danışma ve Dayanışma Toplantısı adı altında yapılan toplantıya Ankara, Bursa, Düzce, Çorum, İstanbul, Kayseri, Konya, Mersin, Sivas ve Samsun dernekleri katıldılar.

Toplantı sonucunda yayınlanan sonuç bildirgesinde yer alan önemli hususlar şunlardır:

- Türkiye'deki Çerkes nüfusu, dünyadaki toplam Çerkes nüfusu içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle KKK Derneklerinin sorumlulukları büyüktür.

- Asimilasyon çok yüksektir. 50 sene sonra arşivlenmek için bile olsa kültürel değerlerimiz bulunamayacaktır. Bu nedenle, kuşağımız çok önemli bir sorumluluğu taşımaktadır.

- Dünya'da ve Kuzey Kafkasya'da çok önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler izlenmeli, ortak tavır koyabileceğimiz, daha aktif olabileceğimiz bir yapı oluşturulmalıdır. Bu yapı sayesinde gelişmelere paralel olarak hazırlıklı olmalıyız.

- Dernekler arası koordinasyonu sağlayacak bir yapı modeli öncelikle belirlenmeli ve gereği yapılmalıdır.

Kafdağı dergisine dava

Cumhuriyet, 3 Ağustos 1990

Ankara (ANKA) - Kafdağı dergisinde Çerkeslerle ilgili yayınlanan bir yazıyla ilgili olarak dergi sahibi ve yazarı hakkında milli duyguları yok

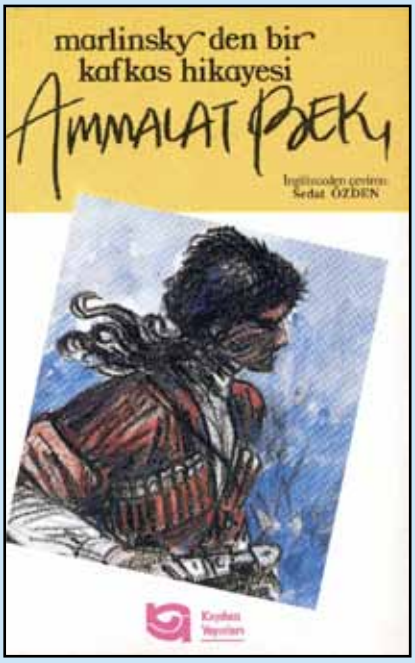

Aralık 1989

etmek suçundan 10 yıla kadar hapis istemi ile açılan davaya başlandı. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde dün yapılan duruşmada DGM savcısı, Kafdağı Dergisi sahibi ve sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aslan Arı ile "Çerkeslerin kültürel sorunları" başlıklı yazının yazarı Murat Özden'in "Milli duyguları yok etmek veya zayıflatmak için propaganda yapmak" suçunu işlediklerini savundu.

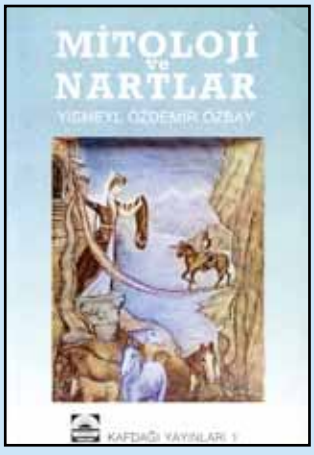

1990

1990

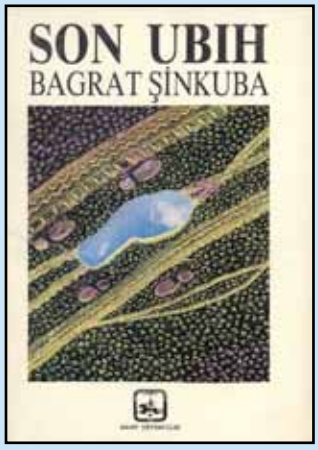

Mayıs 1990

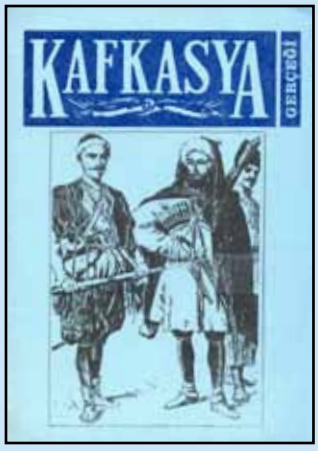

KAFKASYA GERÇEĞİ

KAFKASYA GERÇEĞİ
Üç Aylık Kültürel Dergi
SAYI : 1 TEMMUZ 1990

Sahibi ve Yazı İşleri Md.
Avukat Sefer E. BERZEG

Resim ve Grafik :
Avni DİPSOV-Irfan BİDANUK
Abdülkadir ÇEMİŞO

Basıldığı Yer :
SÖNMEZ Matbaa ve Yayınevi
Pazar Mh. Şeyhhamza Sk. 33/B
Tel. : 15 40 52 - SAMSUN

Yazışma Adresi :
Saadet Caddesi No: 1 Samsun
Tel. : (9-36) 11 91 24
Posta Çeki Hesap No: 716516

Kapak Resmi :
1877-78 Osmanlı-Rus Savaşında Balkan Cephesinde bir Çerkes ve bir Arnavut gönüllüsü.

1829 Edirne Muahedesinden Sonra
OSMANLI DEVLETİNİN
ÇERKEZ POLİTİKASI

KURTULUŞ SAVAŞINA
KADAR OSMANLI
GERİLLA
TEŞKİLATLANMASI

KAFKASYA'DA ve
OSMANLI HİZMETİNDE
BERZEG AİLESİ'nden
TANINMIŞ KİŞİLER

Kâzım BERZEG

Eylül 1990

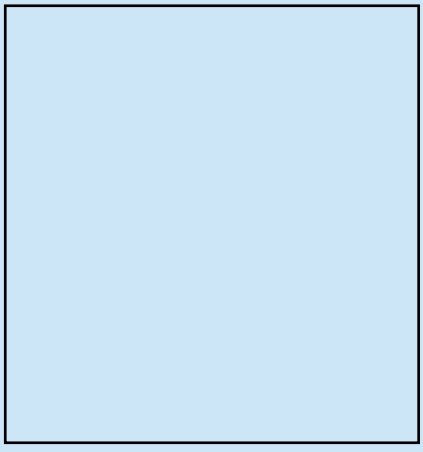

Nart Yayınevi toplantısı
9 Mart 1990

Basından

Nokta, 13 Mayıs 1990
Kitap Tanıtımı

ABHAZYA'DA YAŞAM VE KÜLTÜR
Yura G. Argun, Abhazca'dan
Çev: Hayri Ersoy, Yalçın Karadaş
Nart Yayıncılık
Kafkasya halkları; Abhazlar, Adıgheler, Asetin, Çeçen ve Dağıstanlılar bizde genellikle Çerkes diye bilinirler ve Kafkas halklarının bu en genel adından ötesi de pek bilinmez. Oysa Kafkaslar birçok yerde hâlâ en otantik yaşam biçimlerinin sürdüğü, adeta antropolojik bir açık hava müzesidir. Biraz tanıyınca otantik kültür, dil zenginliği insanı altüst eden bir halklar kaynağı…
*

Nokta, 13 Mayıs 1990
Kitap Tanıtımı

Kafkasya: Kültürler denizi

SÖZCÜKLERİN DİLİNDEN ADIGHELER
Ali Keskin (ÇUREY)
Kuzey Kafkasya'nın dil okyanusunda yaşayan arkaik bir dilin "Adıghe" dili ile Hititçe arasında bir ortaklık yakalamış araştırmacı. Unutulmak üzere olan arkaik bir dille, halen tam anlamıyla çözülmemiş kadim bir dil arasında bağlantılar görmek, bunların peşine düşmek…
*

Cumhuriyet Kitap, 27 Temmuz 1990
Kitap Tanıtımı

Son Ubıh / Bagrat Şınkuba
Çev: Hayri Ersoy, Nart Yayıncılık

SON UBIH
Abaza ulusal şairi unvanına sahip şair ve yazar Bagrat Şınkuba, Abaza Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanlığı görevini de yürütmüş bir kişilik. Şınkuba, kitabında kişisel ve

sınıfsal çıkarlar yüzünden bir halkın anavatanından nasıl uzaklaştırıldığını anlatıyor. Aslı üç kitaptan oluşan yapıtta birinci kitaptaki olaylar Kafkasya'da geçiyor, ikinci ve üçüncü kitaplardaki olaylar ise Türkiye ve bazı Önasya ülkelerinde geçiyor. Çevirmen Hayri Ersoy "güncelliği" nedeniyle ikinci cildin öncelikle çevrildiğini belirtiyor.

**

Cumhuriyet, 27 Ağustos 1990
Haber: Moskova (AA)

Abazalar da bağımsız

Sovyet Gürcistan Cumhuriyeti'ne bağlı Özerk Abaza Cumhuriyeti, Gürcistan'dan bağımsızlığını ilan etti. Abaza Halk Forumu'nun sözcüsü, AFP muhabirine yaptığı açıklamada, Abaza Parlamentosunun dün akşam yaptığı oturumda hazır bulunan 72 milletvekilinden 70 'inin oylarıyla 1921'de Gürcistan'a bağlanmadan önceki statüye dönüşü ve Abaza Cumhuriyeti'nin kuruluşunu açıklayan bir metni kabul ettiğini belirtti.

**

Cumhuriyet Kitap, S: 28,
31 Ağustos 1990
Kitap Tanıtımı

Kuzey Kafkasya Kabilelerinde Din ve Toplumsal Düzen

(1864 e kadar) / Dr. Yahya Kanbolat / Bayır Yayınları

Dr. Yahya Kanbolat, kitabında Kuzey Kafkasya Çerkes kabilelerinin 1864 yılına kadarki din ve toplumsal yapılarının evrimini inceleyen araştırmasında kendi deyişiyle "bulabildiği kaynaklar ölçüsünde bildiklerini" yazmış…

**

Güneş, (22 - 26) Ağustos1990
Yazı Dizisi: Fuat Uğur

Kaf Dağı'ndan Anadolu'ya ÇERKESLER

Anayurtlarından koparılıp 126 yıl önce sürgün edilen Kafkasyalıların sayısı bir milyon civarında.

Öbür denizin çocukları ya da Adığeler

Sunuş

Uzun süredir tanıştığımız halde Çerkes olduğumu yeni öğrenen bir arkadaşım, geçenlerde elime bir kaset tutuşturarak "bunu mutlaka dinle, beğeneceksin" dedi.

Akşam eve gidip kaseti dinlemeye başladığımda, odama yıllarca önce unutmuş olduğum ya da unuttuğumu sandığım tanıdık, sıcak melodiler yayıldı. Çerkes müziğinin ağır nağmeleri, yaz gecelerinin eğlencelerini canlandırdı gözümde.

Kasetteki parçalarda, hatırladıklarımdan farklı olarak yaylılar, davullar ve piyano da vardı. Çok sesli bir özelliğe sahip olan Kafkas müziği tümüyle Batı normlarına uygun hale getirilmişti. Türkiye'de değil, Kafkasya'daki Adığe Özerk Bölgesi'nde doldurulmuştu.

Ancak ne var ki Türkiye'de Çerkes şarkılarını dans müziklerini bu şekilde orkestrayla çalmak mümkün değildi. Oysa ülkemizde bir milyona yakın Çerkes ve diğer Kafkas halkları yaşıyordu.

O halde bu insanlar neredeydiler, ne yapıyorlardı? Kendi kökenleri ve tarihsel geçmişleri hakkında neler biliyorlardı? Daha da önemlisi, Türkiye, Çerkesleri ne kadar tanıyordu?

"Oşhamafe'nin çocukları", yani Çerkeslerle ilgili yazı hazırlama düşüncesi bu sorulara yanıt ararken ortaya çıktı…

Nokta, 17 Haziran 1990, S: 24
İnceleme: Alper Görmüş

"ÇERKESLER: KAFKASYA'YA DÖNÜYORUZ"
Çerkesler / 125 Yıllık Konukluk
Kafdağı'na yolculuk var
Çerkesler 125 yıl önce, 1864'te anavatanları Kuzey Kafkasya'dan Osmanlı İmparatorluğu'na sürüldüler. Sürgün tarihi Çerkesler için bir bakıma kültürel asimilasyonun da tarihi oldu. Ve Çerkes aydınları uzun yıllar tartıştıktan sonra büyük bir çoğunlukla "ulusal kimliğin" korunmasının tek yolunun "anavatana dönüş" olduğu noktasında birleştiler.
Türk Türkiye'de
Arap Suriye'de
Ve İspanyol İspanya'da
Çerkes Türkiye'de
Çerkes İspanya'da
Ve Çerkes Suriye'de
Bir hata var bu denklemde
Bir hata var.
Ama nerede? …
**

Tarih ve Toplum, Mayıs-1990
Araştırma: Kazım Berzeg

İslâm Aleminde Çerkez Liderliği Dönemi
(Mısır Çerkez Devleti 1250-1517)
Günümüz Türk toplumunun önemli bir unsuru, tarih boyunca da Türklerle daima ilişkili olmalarına rağmen, Çerkezler hakkında yeterli bilginin olmadığı, bilinenlerin de çoğunlukla yanlış olduğu yerler arasında Türkiye de vardır…
**

MİLLİYET, 2 Ekim 1990
HASAN PULUR
Çerkez Ethem
Çerkez Ethem hain mi, kahraman mı?
Siyasi tarihimizin bitmez tükenmez tartışmalarından biri de budur; tıpkı "Sultan Aziz öldürüldü mü, intihar mı etti?" tartışması gibi...
"Çerkes Ethem" konusunda yaptığı tez çalışmasını 1984 yılında kitap halinde yayınlayan Cemal Şener[1] şimdi aynı konuyu günlük bir gazetede yeniliyor[2].
Cemal Şener'in kitabına sunuş yazan Prof. Dr. Toktamış Ateş şöyle der: …
1- Çerkez Ethem olayı-Cemal Şener – 1984 - Okan Yayınları
2- Güneş Gazetesi

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

A.Cavit Bageoğlu	Başkan
Bahattin Koç	Başkan Yardımcısı
Yusuf K. Taymaz	Sekreter
Safet Öztürk	Muhasip
Şemsettin Çevik	Üye
Zehra Gümüş	Üye
Remzi Çanga	Üye

Denetleme Kurulu

Murat Akkaya
Rauf Şimşek
Hüseyin Erdem
Onur Kurulu
Ömer Büyüka
Gazi Alankuş
İzzet Aydemir
Yasin Çelikkıran
Kazım Öztekin

Genel Kurul

01.10.1989
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Remzi Yıldırım
Yazmanlar: Şamil Jane – Zeyyat Erol
Yıldıray Yağan

32. Dönem Faaliyet Raporundan:
- Şimdilik Kuzey Kafkasyalıların tek toplumsal örgütlenme biçiminin "Dernek" olması görev alanını genişlet-

mekte ve derneğimizin önemini arttırmaktadır.
- Bu dönem, gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalar katılacak üyelerin yetişmeye başladığı, Kafkas Kültürüne yönelik ilişkin çalışmaların ana ilkelerinin, çalışma yöntemlerinin şekillendirilerek yaşama geçirildiği bir yıl olmuştur. Gelişimden görünen o ki gelecekte Derneğimiz deneyimleri biraz daha artan üyeleriyle, Kuzey Kafkasya kültürünün demokratik yanlarını işleyen çalışmalara katılacak yeni üyeleriyle etkinliklerini daha da arttırabilecektir.

Tutanaklardan:
- 1989-90 Tahmini bütçe: 5.950.000.- TL.
- Genel Kurulda 295 oy kullanıldı.
- Seçimlere iki liste katıldı. Bir liste 151 oy, diğer liste 143 oy aldı. 1 oy boş çıktı.

İkinci Liste
Yönetim Kurulu Adayları
Naim Sabancı
Necdet Özaydemir
Yalçın Karadaş
Erdoğan Yılmaz
Orhan Gözkaman
Ahmet Özel
Muzaffer Yıldırım
- Yönetime aday olanların tanıtılması yönündeki geleneğin gündeme konması yolunda Divan Heyetine sunulan önerge oy birliği ile kabul edildi.
- Kabul edilen önerge yönünde, Ankara Kafkas Kültür Derneği'nden gelen Süleyman Yançatarol konuştu. Önümüzdeki ayda 125. yıl için yapılacak anma programını özetle üyelere sundu.
- Dilek ve temennilerden;
* Üye adreslerinin güncel tutulması konusunda üyeler ve yönetimler daha ısrarlı davranmalıdır.
* Derneğe ücretli bir sekreterin temini işleri kolaylaştıracaktır.

Karar Defteri

01.11.1989
- Derneğimiz tarafından üyelerin ve hemşehrilerimizin bir araya gelerek tanışmaları, ilişkilerini geliştirmeleri için, olanaklar ölçüsünde, bir buçuk ayda bir aylık kültür-eğlence geceleri düzenlenmesine,

20.12.1989
- 12.01.1990 tarihinde Neşe Düğün Sarayında Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

03.01.1990
- Derneğimizde oluşturulan kütüphanemizi zenginleştirmek üzere kitap bağış kampanyasının başlatılmasına,

17.01.1990
- 09.02.1990 tarihinde Neşe Düğün Sarayında Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

21.02.1990
- 09.03.1990 tarihinde Neşe Düğün Sarayında Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

28.02.1990
- 19 Mayıs 1990 tarihinde Mehmet Akif Ersoy tesislerine (Belgrad Ormanları) gezi düzenlenmesine,
- Kuzey Kafkasya kültür ve tarihine ilişkin kitap çıkarılmasına,

11.04.1990
- 11.05.1990 tarihinde Neşe Düğün Sarayında Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

21.05.1990
- Derneğimiz Halk Oyunları çalışmalarını sergilemek üzere Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'nda Kafkas Halk Dansları gösterisi düzenlenmesine, gerekli müracaatların yapılmasına,

06.06.1990
- Derneğimize 1980 tarihinden önce üye

olmuş ve fakat üyelik gereklerini yerine getirmeyen, ekli listedeki üyelerin Yönetim Kurulunun oybirliği ile üyelikten düşürülmelerine, Sn. Orhan Alpaslan'ın Dernek YK Başkanlığı yapmış olması nedeniyle düşürülmemesine,
Sonuç olarak üyelikten düşürülen toplam üye sayısı 325 kişidir.

22.08.1990

- Dernek Olağan Genel Kurulunun 23 Eylül 1990 günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının 30 Eylül 1990 günü aynı yerde yapılmasına,

Başkan

Mart 1990

Eylül 1990
Kaf Yayınları
Sahibi: Kafkas Kültür Derneği Adına
A.Cavit Bageoğlu
Yayın Yönetmeni: Bülent Jane

1990 – Ada'da piknik

Fatih-1990
Renk Düğün Salonu

19 Mayıs 1990
Belgrat Ormanları

19 Mayıs 1990
Belgrat Ormanları

Dernek aylık gecelerinden – 1990

9 Haziran 1990

34. Dönem

04.10.1990 – 06.10.1991

Dünya

1990

• Irak ordusu Kuveyt'i işgal etti.

1991

• 25 Şubat, Varşova Paktı sona erdi.

• Irak'ın Kuveyt'i işgali nedeniyle Körfez Savaşı başladı.

Körfez Savaşı

Saddam Hüseyin liderliğindeki Irak, 2 Ağustos'ta Kuveyt'i işgal etti. ABD Başkanı Bush (1988-1992) 17 Ocak 1991 de, Irak için ağır bir bilanço ile sona eren saldırıyı başlattı.

• 23 Ağustos; Yeltsin Gorbaçov'u görevden aldı ve SSKP yi (Sovyetler Birliği Komünist Partisi) kapattı.

Sovyetler Birliği'nin ve onun temsil ettiği tüm idari ve ideolojik özelliklerin sonu; Sovyet ordusu, KGB ve SBKP'nin üst yöneticilerinden bir kısmının, 19 Ağustos 1991'de bir hükümet darbesiyle yönetime el koymaya teşebbüs etmeleriyle geldi. Rusya Federasyonunun (RF) meclis binasında darbeye karşı direndiğini açıklayan ve genel oyla seçilmiş RF Cumhurbaşkanı Yeltsin, tüm idari ve askeri yetkilerin geçici olarak RF'de toplandığını ilan etti. Darbecilerin Kırım'da yazlık evinde kalmaya mecbur ettikleri Gorbaçov'un Moskova'ya dönmesini sağladı. Darbeci önderler tutuklanırken, Gorbaçov, SBKP Genel Sekreterliği'nden istifa etti. Ortaya çıkan iktidar boşluğunu hızla kendi şahsiyeti etrafında toplayan Yeltsin, SBKP'nin yasaklandığını ve partinin tüm malvarlığına el konduğunu ilân etti.

Türkiye

1991

• Türkiye'de en büyük banknot 100 bin TL.

Kafkasya

Adığe Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti

CUMHURİYET, 22 Ekim 1990

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu)- Sovyetler Birliği'ndeki Çerkes halklarından olan Adığeler, adlarındaki "özerk" söz-

cüğünü kaldırdılar. "Adığe Özerk Bölgesi" Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'nin Kuzey Kafkasya'daki Krasnodar eyaletinde 7 bin 800 km^2 bir toprağa sahip. Çar'ın 21 Mayıs 1864 tarihinde ilan ettiği kararnameyle Kuzey Kafkasya'dan çıkarılan Çerkeslerden geri kalanların oluşturduğu bölge, 27 Temmuz 1922'de "Adığe Çerkesleri Özerk Bölgesi" adıyla kurulmuştu. Yeşil zemin üzerinde 12 yıldız ve 3 oktan oluşan bir bayrağa sahip olan yeni Cumhuriyetin merkezi Maykop.

Çerkesler

Dünya

DÇB –Dünya Çerkes Birliği- kuruldu

19-20 Mayıs 1991 tarihinde üçüncü toplantılarında, Kabardey-Balkar Adige Derneği ve Rodina'nın ev sahipliğinde ilk Dünya Çerkes Birliği kongresi yapıldı ve DÇB kuruldu. DÇB'yi kuranlar kuruluş amaçlarını şu şekilde yazdılar:

19. yy'da uzun yıllar Kafkasya'da yaşanan kanlı savaşlar sonucu Adige ve Abhazların büyük bir çoğunluğu zorla Anavatanlarından çıkarıldılar, dünyanın her bir tarafına dağıtıldılar. Halkın tamamen yok olması, dilini, tarihini, geleneğini, kültürünü tamamen kaybedeceği endişesiyle Adigey Adige Derneği, Kabardey Adige Derneği, Kabardey-Balkar Rodinası, Karaçay-Çerkes Adige Derneği, Şapsığ Derneği, Moskova ve Krasnodar Adige Dernekleri, Aphaz-Abaza Dernekleri, Ürdün – İsrail – Amerika ve Hollanda Adige Dernekleri, Almanya Çerkes Kültür Grupları, Türkiye'de bulunan Derneklerin ortak toplantılarında seçtikleri Kaf-Kur temsilcileri, Yugoslavya'da yaşayan soydaşlarımızın temsilcileri, 19-20 Mayıs'da Kabardey Balkar Cumhuriyeti'nin başkenti Nalçik'te toplandılar.

Halk olarak var olabilmek için halkın kendi kararlarını alabilmesi gerektiği düşüncesinde mutabık kaldılar. DÇB'yi kurarak tüzüğünü kabul ettiler. Katılım talebi olmasına rağmen Suriye delegasyonu izin alamadığı için fiilen katılamadı.

Kongre Nalçik Oteli Konferans Salonunda açıldı. Divan Başkanlığında Nalo ZAVUR, Fethi REDJEB ve Clağıstan EFENDİ bulunuyordu ve yaklaşık 50 kişilik protokol üyeleri, toplu halde sahnedeki Divan Başkanlığının yanında yer almışlardı. Kongreye katılan dernekler şunlardı:

Nalçık Adığe Derneği
Maykop Adığe Derneği
Karaçay-Çerkes Adığe Derneği
Kıyıboyu Şapsığ Adığe Derneği
Moskova Adığe Derneği
Krasnodar Adığe Derneği
S. Petersburg Adığe Derneği
Kabartay-Balkar-Rodina Derneği
Osetya Mozdog Adığe Derneği
ABD Adığe Dernekleri (2 dernek)
Almanya Çerkes Federasyonu (8 şubeli)
Hollanda Çerkes Derneği
İsrail Adige Dernekleri (2 dernek)
Ürdün Çerkes Hayır Derneği (8 şubeli)
Karaçay-Çerkes Abaza Derneği
Abhazya-Aydgılara Derneği
Kaf-Kur delegeleri (14 dernek)
Yugoslavya Adığeleri

İlk Genel Başkan, Hukukçu, Rusya Federasyonu eski Adalet Bakanı Kalmuk YURA idi.

Türkiye

Merkezileşme toplantıları sürdürüldü.

• II. Toplantı :

28 Ekim 1990 tarihinde 11 dernek temsilcisinin katılımı ile Kayseri'de gerçekleştirilen bu toplantıda nasıl bir örgüt çatısı altında birleşilebileceği tartışıldı. Hukukçular tarafından hazırlanan rapor değerlendirildi.

Mevcut Yasalara göre Kamu Yararı statüsü olmayan derneklerin Federasyonlaşmasına şimdilik imkan tanınmadığı, Merkez-Şube ilişkili yapıya derneklerin henüz hazır olmadığı, Vakıflaşmak mümkün olmakla beraber zor ve uzun bir yolu gerektirdiği sonuçlarına ulaşıldıktan sonra "yasal sorunlar halledilinceye kadar KKK Derneklerinin işbirliği ve güç birliğine gitmek, imkanları birleştirmek, ortak programlar tespit etmek üzere bir "Koordinasyon Kurulu" oluşturmak en makul yol olarak görülmüş ve böylesi bir yapının hazırlıklarını tamamlamak üzere Kayseri'den Sabahattin Diyner, Ankara'dan Süleyman Yançatarol ve Bursa'dan Şamil Jane'den oluşan 3 kişilik bir Teknik Komite oluşturulmuştur.

• III. Toplantı: KAF-KUR KURULUYOR:

16 Şubat 1991 tarihinde Düzce'de, 14 Dernek temsilcisinin katılımıyla yapılan üçüncü toplantıda Teknik Komitenin hazırlamış olduğu taslak statü tartışılmış ve oylanarak benimsenmiş ve Bandırma'dan Nejdet Hatam, Bursa'dan Şamil Jane, İstanbul Bağlarbaşı'dan Yusuf Taymaz, Ankara'dan Süleyman Yançatarol, Antalya'dan Mehmet Uzun'dan oluşan beş kişilik ilk KAF-KUR (Kafkas Dernekleri Koordinasyon Kurulu) YÜRÜTME KOMİTESİ seçilmiştir.

Belirsiz bir süreyle ve geçici olarak oluşturulan KAF-KUR statüsünün göze çarpan Kuruluş Amaçları şöyleydi:

- Oluşturulacak merkezi yapılanmaya hazırlık yapmak,
- Toplumumuzun dil, kültür ve toplumsal yapısı ile ilgili araştırma ve etkinlikler düzenlemek,
- Kamuoyunda etkili olmak, toplumumuzla ilgili görüş oluşturmak,
- Gerektiğinde derneklerimiz adına temsil görevini üstlenmek.

• KAF-KUR'un Görevleri:

- KKK Derneklerini yılda en az iki kez toplantıya çağırmak ve gündemi belirlemek,
- Kültürel etkinlikleri planlamak, izlemek ve değerlendirmek,
- Derneklere bilgi akışını sağlamak,
- Derneklerin tümünün katılımını gerektiren kültürel toplantılara temsilciler seçmek ve katılmak,
- Derneklerin Kültür politikaları alanlarında görüş oluşturmak ve öneriler yapmak, Derneklerin tümünü ilgilendiren konularda kampanyalar açmak,

- Basında çıkan haberleri izlemek, gerekirse tepki için icabeden işlemleri yapmak.

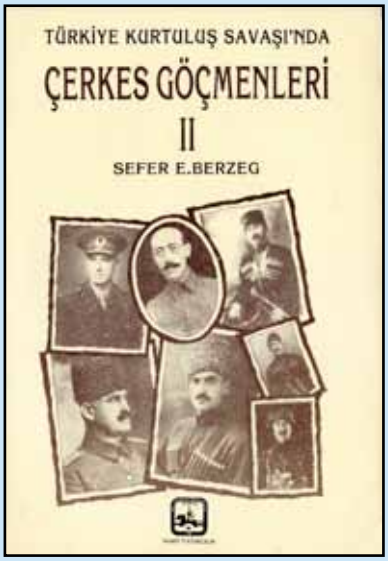

Ekim 1990

1991

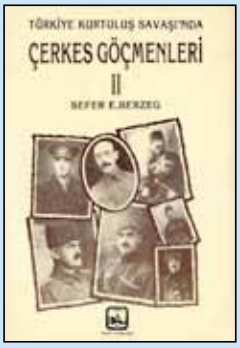

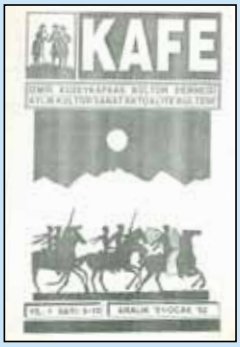

Basından

HÜRRİYET, 14 Ekim 1990

HABER: EKREM BAT

Abaza Halk Dansları ve Şarkıları Topluluğu Türkiye'de Kafkas Fırtınası

1931 yılında kurulan Abaza Cumhuriyeti Devlet Halk Dansları ve Şarkıları Topluluğu, Almanya'dan Suriye'ye, Arjantin'den Mozambik'e ve Meksika'ya kadar bir-çok ülkede gösterilerde bulundu...

Türkiye'ye gelen topluluk, 16 Ekim'de Düzce'de başlayacakları gösterilerini Sakarya, Eskişehir ve İstanbul'da devam ettirecek. Daha sonra İzmit, Adana ve Ankara'da da gösteriler yapacak...

*

GÜNEŞ, (21-31) Ekim 1990

YAZI DİZİSİ: CEMAL ŞENER

ÇERKES ETHEM DOSYASINI AÇIYORUZ (1)

Başlarken

Kurtuluş Savaşı tarihimizde, "Cerkes Ethem olayı" diye nitelenen olaydan günümüze yaklaşık 70 yıl geçmiş bulunuyor. Ethem Bey'in ölümünden günümüze ise 40 yılı aşkın bir süre geçmiş bulunuyor.

Bu zaman süresince ülkemizde üç anayasa değişti. Onu aşkın hükümet kuruldu. Ona yakın cumhurbaşkanı geldi geçti. Üç askeri müdahale yaşandı.

Dünyamızda sınırlar birkaç kez değişti. Sistemler çöktü, duvarlar yıkıldı. Günümüzde de yeni sınırların oluşma sancıları yaşanıyor.

Yaşadığımız günlerde "vatana ihanetten idam" edilen Menderes ve arkadaşlarının itibarları iade olunarak devlet töreni ile cenazeleri anıt mezara kondu. Olay "toplum vicdanında affedildi" diye nitelendi.

Çerkes Ethem Olayı da toplum vicdanını en az bu olay kadar rahatsız eden bir olaydır. Yaptıklarına katılalım veya katılmayalım, doğru bulalım veya bulmayalım geçmiş nitelemelere daha esnek bakıp toplum vicdanındaki rahatsızlığı gidermek yönetimlerin görevidir.

Kaldı ki Kurtuluş Savaşı'nda Ethem Bey ve kardeşleri ile bir dizi yararlılığa geçmiş Çerkes asıllı komutan vardı. Rauf Orbay, Bekir Sami, Ali Fuat Cebesoy vs. bunlardan birkaçıdır. Mustafa Kemal'in silah arkadaşları için yapılan Ankara'daki şeref mezarlığını onurlandıran insanların ona yakını Çerkes kökenlidir…

*

MİLLİYET, 27 Kasım 1990

HABER: MOSKOVA, AA

Çeçenlerden de egemenlik
Sovyetler Birliği'nin Kafkasya bölgesinde yaşayan Çeçenler de, egemenliklerini ilan ettiler.

Çeçen-İnguş Özerk Cumhuriyeti'nin başkenti Grozni'de toplanan kongre, "Çeçen Cumhuriyeti egemenlik bildirisini" oybirliğiyle kabul etti ve özerk cumhuriyetin parlamentosundan egemenlik bildirisini tanımasını istedi.

Egemenlik bildirisinde ayrıca "Çeçen halkının eşit hakka sahip egemen bir unsur olarak, merkez ile cumhuriyetler arasındaki ilişkileri tanımlayacak birlik antlaşmasına imza koymaya hazır olduğu" da belirtildi.

*

CUMHURİYET, 12 Aralık 1990

Ossetiya'nın statüsü iptal
MOSKOVA (AA)- SSCB'nin Kafkasya cumhuriyetlerinden Gürcistan Parlamentosu, bu cumhuriyete bağlı Güney Ossetiya özerk bölgesinin bu statüsünü feshetti. İnterfaks servisinin haberine göre, cumhuriyet parlamentosu söz konusu kararı, Güney Ossetiya'nın, özerk bölge statüsünü değiştirip "Güney Ossetiya Sovyet Demokratik Cumhuriyeti" nin kuruluşunu ilan etmesi ve bu yeni cumhuriyetin parlamentosu için geçen Pazar günü seçimlere gidilmesi üzerine aldı.

*

GÜNEŞ, 14 Aralık 1990

Gürcistan gergin
MOSKOVA (AA) - Sovyetler Birliği'nin Gürcistan Cumhuriyeti Parlamentosunca üç gün önce "özerk bölge statüsü" feshedilerek, Gürcistan topraklarına katılan Güney Osetiya bölgesinde çıkan etnik çatışmalarda 3 kişinin ölmesi üzerine bölgede olağanüstü hal ilan edildi…

*

TÜRKİYE, 2 Şubat 1991

Bir beyanname
Tarihin Süzgecinden
Mim Kemal Öke

Dost, insanın dar gününde belli olurmuş, derler. Milletlerin zor günleri de

savaş dönemleridir... İşte bugün bir beyanname neşredeceğim. 1921'de İstanbul hala işgal altındadır. Mert sesler ise, düşman süngüsüne rağmen, yine çıkar. Aşağıdaki İstanbul Çerkeslerinin beyannamesidir:

...

Vatan haini karalamalarıyla bir yere varılamaz...

Bu konuyu işlemeye devam edeceğiz. Ancak şunu yazayım:

Kuvayı Milliye'nin üniforması olarak Çerkes kalpağı kullanılmasının bugünkü Türkiye Cumhuriyeti hudutlarını belirleyen Amasya Protokollerinin altındaki dört imzadan üçünün (M. Kemal Paşa, Rauf Bey, Bekir Sami Bey, İstanbul hükümetini temsil eden Bahriye Nazırı Karzek Salih Paşa) Çerkes olmasının, Çerkes nüveli gerilla teşkilatlanmasıyla alakalı olup olmadığı araştırılmaya değer.

Ethem Bey ise, sonradan Çerkes Ethem olarak anıldı.

*

TEMPO, 24 Şubat-2 Mart 1991

Nergis BOZKURT

ÇERKESÇE KASET YOLDA

Anadiller üzerindeki yasakların kalkması müzik dünyasına Kafkaslardan da bir renk getirecek. Azmi Toğuzata Çerkesçe kasetini Mayıs ayı içinde çıkarma hazırlığında...

*

KARTEPE, Mart 1991, s: 17

KAFKASYA'DAN KOCAELİ'YE ABEDZAHLAR, ŞAPSUĞLAR, KABERDEYLER...

ÇERKESLER

Çerkesler, Kafkasya'nın zengin halklar mozaikinden olup, Anayurtları Kuzeydoğu Karadeniz'de Azak Denizi'nden başlar, Gürcistan'a kadar uzanır.

Bir kısmı anayurtlarına dönme arzusunda olan Çerkesler yok olmaya yüz tutmuş kültürlerini, dillerini yaşatabilmek, asimilasyondan koruyabilmek için bugün yoğun bir düşünce teatisine girmişler...

*

TARİH ve TOPLUM, Nisan 1991, s.88

Yeni Belgelerle İzmir Valisi Rahmi Bey'in Oğlunun Kaçırılması

Ahmet Mehmetefendioğlu

Yakın tarihimizde adından çok sıkça bahsedilen ve günümüzde dahi kişiliği ve yaptığı eylemleri tartışılan Çerkez Ethem, Milli Mücadele öncesinde adını geniş kitlelere ilk kez İzmir Valisi Rahmi Bey'in oğlu Alpaslan'ı kaçırarak duyurmuştur...

*

MİLLİYET, 28 Nisan 1991

Türkiye'deki Çerkezler Kafkasya'ya göçüyor

Sovyetler Birliği'ndeki hızlı değişim sonucu Türkiye'deki Çerkezler de dede toprakları olan Kafkasya'ya göçüyorlar. Kafkasya'ya dönen Çerkez sayısı 100'e yaklaştı. Abhazya Özerk Cumhuriyeti'nin yarı resmi ekonomi danışmanlığını yapacak olan gazeteci Sezai Babakuş, Kafkas kökenli olup bu bölgede yatırım yapmalarını sağlama gayreti içinde olduklarını belirtti. Bölgeye gelen aile sayısının 15'i bulduğu ve bunun daha da artacağı kaydediliyor...

*

EKONOMİST, 28 Nisan 1991, s: 17

127 YIL ÖNCE TÜRKİYE'YE GÖÇENLERİN TORUNLARI ANAYURTLARINI UNUTMADI

Çerkezler Kafkasya'ya dönüyor

Şaziye Karlıklı

Sovyetler Birliği'ndeki hızlı değişim, Türkiye'deki Çerkezlere de dede topraklarının kapılarını açtı. Henüz kitlesel bir göç olmasa da Kafkasya'ya dönen Çerkez sayısı 100'e yaklaştı. Turizme elverişli bölgede, zanaat sahiplerine de büyük ihtiyaç duyuluyor…

*

CUMHURİYET/DERGİ, 26 Mayıs 1991

Kafkasların dibinde bir yeşil cennet

Sezai Babakuş

Abazaların ülkesinde, Karadeniz kıyılarından Kafkaslar'ın yamaçlarına doğru bakıldığında, palmiye ve okaliptüs ağaçlarının hemen ardında narenciye bahçelerini görebilirsiniz. İçkiyle aranız iyiyse, geleneksel Abhaz restoranlarında mola verip yerel şarapla kurutulmuş etle "abısta"nın tadına bakabilirsiniz.

Türkiye'de "Abazalar" diye bilinen Abhazların ülkesi, Kafkas Dağları'nın buzul doruklarıyla Karadeniz'in en yumuşak ikliminin iç içe geçtiği küçük bir belde. Abhazia için, cennetin diğer adı demek, yeterli değil. Adeta bir masal ülke"…

*

GÜNEŞ, 19 Haziran 1991

Çerkesler'e "dön" çağrısı

Uğur Ethem

Tek istek ve amaçlarının biraraya gelmek olduğunu belirten Kogeov, "Biz, bir araya gelmek isteğinin altında başka şeyler aramıyoruz. Ama biraraya gelirken, biraraya gelen insanlar da kendi güçlerini bu cumhuriyetlere katacaklardır" diye konuştu.

Kuzey Kafkasya'da Çerkeslerin en yoğun yaşadığı Kaberdey-Balkar Özerk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Valeri Muhammedev Kogeov, tüm dünya Çerkeslerini geri dönmeye çağırdı…

*

GÜNEŞ, 29 Haziran 1991
2 Temmuz 1991

BİRİNCİ ULUSLARARASIÇERKES FESTİVALİ (1)

Uğur Ethem

Dağların ardı Çerkezistan'dır

Adığeler, Asetinler, Çeçenler, Dağıstanlılar, dönmek için hep denklerini hazır tuttular. Yurtlarından koparılan Kafkaslar geri dönemediler, ancak şimdi onların içtiği yemine torunları sadık kalmak istiyor.

Kafkaslar, asırlar kadar uzun süren bir sürgünün öncesinde, yemin ettiler. Yüksek tepelere, kar gibi bulutların arasına çıkıp "Bir gün mutlaka geri döneceğiz" dediler.

Dünyadaki birkaç sürgün ulus arasında yeralan Çerkesler (Adiğeler) 8-16 Haziran tarihleri arasında Birinci Uluslararası Çerkes Festivali'ni düzenlediler…

*

EKONOMİST, 18 Ağustos 1991

Abhazya Özerk Cumhuriyeti Türk girişimcilerine kapılarını açtı. 200-250 dolara kafkasya'da tatil yapmak mümkün

Kafkasya'dan iş kurma daveti

Yemyeşil ağaçlarla çevrili bir alanda derin derin sessizliği solumak ister

misiniz? Ya da 100 kilometrekarelik alan içinde sabah denize girip, öğlen sıcağında dağa çıkıp kayak yapmak. Öğleden sonra göl kıyısına inip sessizliğe kendinizi bırakmak. Bu keyifli saatler için cebinizden 15 günde yalnızca 200-250 dolar çıkacağını duysanız, ne derdiniz? Ancak bütün bu pembe tabloya karşılık bir de madalyonun arka yüzü var. Arka yüzde sizi bekleyenleri ise şöyle sıralanabilir:..

*

TÜRKİYE, 20 Ağustos 1991

ÇERKES HASAN BEY

Yılmaz Öztuna

Gazi İsmail Bey, Çerkesler'in Burabay kabilesi şefi idi. Kuzey Kafkasya'da yıllarca Ruslar'a karşı cihad ve gazada bulundu. Rus zulmünden kaçmak durumunda kaldı. Türkiye'ye geldi. Ailesi ve adamlarıyla Silivri'ye yerleşti…

*

GÜNEŞ, 8 Eylül 1991

Çerkesler'le Hititler'in akrabalık teorisi

Fuat Uğur

İSTANBUL- Emekli Binbaşı Ali Keskin, kendilerine "Adıghe" diyen Çerkeslerle Hititler arasında yakaladığı dil ortaklığının üzerine giderek tarih anlayışını tartışmaya açıyor…

**

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

A.Cavit Bageoğlu	Başkan İstifa 12.02.1991
Yusuf K. Taymaz	Sekreter
Safet Öztürk	Muhasip
Erhan Şahin	Üye Başkan 12.02.1991
Hüsnü Altınışık	Üye
Bahattin Koç	Üye Vefat nedeniyle 13.08.1991
Asım Berzeg	Üye İstifa 13.08.1991
Alper Kobaş	Yedekten asil üye 12.02.1991
İmdat Kip	Yedekten asil üye 13.08.1991
Mehmet Kanbek	Yedekten asil üye 13.08.1991

Denetleme Kurulu

Mümtaz Demiröz
Saadettin Kuş
Eşref Baş

Onur Kurulu

Yasin Çelikkıran
Kazım Öztekin
Elmas Eşsiz
Hüseyin Erdem
Erol Kılıç

Genel Kurul

30.09.1990
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Şamil Jane
Yazmanlar : Hüsnü Altınışık
M. Kemalettin Özbay

33. Dönem Faaliyet Raporundan

- Dernek üyelerimiz ve hemşehrilerimizin bir araya gelip, Derneğimize bir video kazandırmaları takdire değer bir olaydı. Yönetim Kurulu olarak teşekkür ederiz.
- Bu dönemde yayın çalışmalarımıza Duvar Gazetesi Sürgünde Kafkasya ana başlığı altında devam edildi.
- Eğitim-Seminer çalışmaları; Kuzey Kafkas tarih ve kültürü konusunda Sn. Sefer Berzeg, Sn. Muhittin Ünal, Sn. Cevdet Hapi, Sn. Bülent Jane, Sn. Erol Kılıç birer konferans verdiler. Ay-

rıca güncel konularda düzenlenen bu sohbetler Yönetim-Üye ilişkilerinde olumlu bir gelişmeydi.

Tüzük Değişikliği:

Eski şekli:
Madde 16 — Seçimler
a) Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu, asil ve yedeklerinin seçimi gizli oy açık sayım esasına göre yapılır.
b) Yönetim Kurulu üyelerinin toplantıda bulunmaları ve genel kurula tanıtılmaları zorunludur.

Yeni şekli:
Madde 16 b kaldırıldı.

Tutanaklardan:
- Bütçe:

1989-90 Gerçekleşen : 14.257.371.- TL.
1990-91 Tahmini : 19.500.000.- TL.

- Kullanılan oy sayısı 178, geçerli oy sayısı 171, geçersiz oy sayısı 1, boş oy sayısı 6.

Karar Defteri

11.12.1990
- Derneğimiz lokalinde 24.11.1990 tarihinde Sn. Murat Belge, 31.11.1990 da Sn. Cemal Şener ile başlayan Cuma sohbetlerinin, her ayın ikinci Cuma akşamı dışında Dernek lokalinde sürdürülmesine oybirliği ile,

25.12.1990
- Derneğimiz etkinliklerinden Duvar Gazetesinin YK üyemiz Yusuf K. Taymaz gözetimindeki bir komisyon tarafından yönetilmesine,

08.01.1991
- Sn. Meral Fidan tarafından İstanbul'da yapılması düşünülen "Kafkas El Sanatları" sergisine katkıda bulunulmasına,
- 9 Şubat cumartesi günü, dernek lokalinde "Hanımlar Günü" düzenlenmesine,

14.03.1991
- 19 Mayısta düzenlenecek pikniğe Derneğimizin destek vermesine, Belgrad Ormanlarında yer temini çalışmasının yapılmasına,

21.05.1991
- 14.06.1991 tarihinde Renk 2 Düğün Salonunda (Fatih) Tanışma Çayı gecesi yapılmasına, gerekli iznin alınmasına,

27.08.1991
-0 6.06.1990 tarih ve 9/20 sayılı YK kararı ile üyelikten düşürülen 325 üyeye kanuni tebligat işlemleri yapılmadığı anlaşılmış olduğundan ve yasal prosedürü yerine getirilmediğinden, YK kararı ile listede adı bulunan bütün üyelerin üyeliklerinin devam etmesi ve 1991-92 yılı Genel Kurul hazirun cetveline dahil edilmesi oy çokluğu ile,
Şerh: 06.06.1990 tarihinde alınan karar Dernek üyeliği ile ilgili düşüncelerin bir sonucuydu. Bugün (27.08.1991 tarihli) alınan karar ise bu konuda yeni bir açılım getirmediğinden karara katılmıyorum. Yusuf K. Taymaz ve Safet Öztürk.

29.08.1991
- Dernek Olağan Genel Kurulunun 29 Eylül 1991 günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının 6 Ekim 1991 günü aynı yerde yapılmasına,

YK Başkanları ile yapılan söyleşiler, Cavit Bageoğlu için 33. Dönemde, Erhan Şahin için 39. Dönemde verilmiştir.

1 Ocak 1991
Evde yılbaşı

35. Dönem

06.10.1991 – 01.11.1992

Dünya

1991

• 21 Aralık; SSCB dağılması sonrası Bağımsız Devletler Topluluğu kuruldu.

1992

• 7 Şubat; Maastricht zirvesi sonucu Avrupa Birliği'nin kuruluşunu imza eden anlaşma imzalandı.

• 14 Ağustos; Gürcistan Abhazya'ya saldırdı.

Türkiye

1992

• Türkiye'de en büyük banknot 250 bin TL. 60 yıl sonra mor binlikler tedavülden kaldırıldı.

Kafkasya

HÜRRİYET, 30 Ekim 1991

Artık Çeçen-İnguşların da bir cumhurbaşkanı var

RUSYA'nın yasadışı ilan etmesine rağmen, bu cumhuriyet içindeki Çeçen-İnguş özerk cumhuriyetinde pazar günü devlet başkanlığı seçimleri yapıldı. Seçimlerde, Çeçen lideri Cahar Dudayev oyların yüzde 99'unu alarak devlet başkanı seçildi. Emekli bir general olan Dudayev de, Çeçen Ulusal Kongresi gibi, cumhuriyetteki yasal organları ve Rusya Federasyonu'nun bölge üzerindeki otoritesini tanımadığını açıkladı.

*

TERCÜMAN, 5 Kasım 1991

Mini, Çeçen-İnguş silaha sarılıyor

GROZNY, (AP)- Kafkaslar'da 1,3 milyon nüfuslu Türk-Müslüman Çeçen-İnguş halkı bağımsızlık için dev Rusya Cumhuriyeti ile savaşmaya karar verdi…

Dudayev, seçilmesinden hemen sonra 15-55 yaş arasındaki erkekleri silah altına çağırdı. Bu şekilde 5 bin kişilik bir düzenli ordu ile 62 bin kişilik gönüllü grubu oluşturulması düşünülüyor. Çeçen-İnguşlar'ın savaşmayı göze aldığı Rusya Federasyonu'nun nüfusu 300 milyona yakın.

*

CUMHURİYET, 28 Kasım 1991

Osetya'da seferberlik

LONDRA (AFP) - Sovyetler Birliği'nin Gürcistan Cumhuriyeti'ne bağlı Güney Osetya özerk bölgesinde parlamento seferberlik ilan etti. Seferberlik kararının 18-60 yaş arası tüm Osetleri kapsadığı bildirildi. Gürcistan'dan ayrılıp Rusya topraklarında bulunan Kuzey Osetya ile birleşmek isteyen Güney Osetya'nın başkenti Tişkinvali çevresinde Gürcü birliklerin yığınak yaptığını öne süren Rusya Radyosu, kentte Gürcistan karşıtı gösteriler düzenlendiğini duyurdu. Gürcistan pazartesi günü, Güney Osetya'da olağanüstü durum uygulamasını kaldırmıştı.

*

MİLLİYET, 4 Aralık 1991

Şapşuglar da ayaklandı

Cenk Başlamış

Rusya toprakları üzerinde yaşayan en küçük etnik gruplardan biri olan "Şap-

şug Türkleri" de, özgürlük isteğiyle ayağa kalktı.

Karadeniz kıyısındaki Soçi kenti yakınlarında yaşayan 10 bin Şapşug Türkü'nün hafta sonunda yapılan kongresine, Kafkasya halklarından çok sayıda temsilcinin yanı sıra, Türkiye'den de bir heyet katıldı…

MİLLİYET, 23 Aralık 1991

Yönetim karşıtları, hükümet merkezine saldırdı: 8 Ölü

Gürcistan'da isyan

…

Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te, Devlet Başkanı Zviad Gamsahurdia'ya karşı başlatılan ayaklanma, dün sabah sokak çatışmalarına dönüştü ve Gamsahurdia'yı devirmeye çalışan eski Savunma Bakanı Tengiz Kitovani önderliğindeki Ulusal Muhafızlar'ın, dün sabah hükümet merkezine karşı saldırıya geçmesi üzerine, Tiflis'te kan gövdeyi götürmeye başladı. Alınan ilk haberlere göre, çatışmalarda en az 8 kişi öldü, 30 kadar kişi de yaralandı…

Gürcistan-Abhazya sürtüşmesi
Kafkasları patlatacak

GEÇEN hafta Gürcistan İçişleri Bakanı'nın devrik lider Gamsahurdia taraftarlarınca kaçırılarak Abhazya cumhuriyeti sınırları içine götürülmesiyle başlayan çatışmalar büyük bir etnik savaşa dönüşme sinyali veriyor. Abhazalar Türk asıllı Kafkas Halkları'nı yardıma çağırırken Gürcistan yönetimi BDT'den askeri destek isteyeceğini açıkladı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜRCİSTAN'ın devrik Devlet Başkanı Zviad Gamsahurdia taraftarlarının bir hafta önce İçişleri Bakanı Roman Gventsade'yi kaçırmaları yüzünden karşı karşıya gelen Gürcistan ordusu ile Abhazya milisleri arasındaki çarpışmaların Kafkaslar'da büyük bir savaşa dönüşmesi tehlikesi belirdi.

Abhazya lideri Vladislav Ardzinba'nın Kafkas halklarını dayanışmaya çağırmasının ardından Gürcistan Devlet Konseyi Başkanı Edvard Şevardnadze de dün televizyonda yaptığı 15 dakikalık konuşmada, Çeçen lideri Cahar Dudayev'in Abhazya'ya silahlı birlikler göndermesi halinde, kendilerinin de Gürcistan'daki BDT Kafkasya Askeri Bölgesi Komutanlığı'ndan yardım isteyeceklerini açıkladı. Konuşmasında Abhazya'da düzeni sağladıklarını öne süren Şevardnadze, "Gürcistan birleşik bir devlet olarak kalacaktır" dedi. Abhazya geçtiğimiz aylarda Gürcistan'dan bağımsızlığını ilan etmişti. Bu arada, Sohumi Savcılığı Abhazya'da geçtiğimiz cuma gününden itibaren cıkan çatışmalarda 33 kişinin öldüğünü, 130 kişinin de yaralandığını açıkladı.

GÜRCÜ ASKERİ GÜRCİSTAN Ulusal Muhafızlarından biri, Abhazya milislerine karşı silahını doğrultmadan önce bir sigara içimlik dinleniyor.

18 Ağustos 1992 – Hürriyet

MİLLİYET, 11 Şubat 1992

Çeçenlere gözdağı

Cenk Başlamış

Rusya toprakları içinde yer almasına karşın bağımsızlığını ilan eden Çeçen Cumhuriyeti, yeni bir abluka tehlikesiyle karşı karşıya.

Cumhuriyette meydana gelen son çatışmalardan sonra, Rusya'nın bölgeye yeniden asker yığmaya başladığı bildiriliyor…

MİLLİYET, 14 Mayıs 1992

Güney Ossetya'ya Gürcü saldırısı

MOSKOVA, AA

Gürcü militanlar, eski Sovyet ordusunun çekilmesini fırsat bilerek, Gürcistan'dan ayrılmak isteyen Güney Ossetya'ya saldırıya geçtiler ve özerk bölgenin merkezi Tshinval kentini ele geçirdiler.

… Gürcistan, Güney Ossetya'nın özerk bölge statüsünü kaldırmıştı. Güney Ossetya halkı, Rusya'nın parçası olan Kuzey Ossetya'yla birleşmek istiyor.

CUMHURİYET, 16 Haziran 1992

Gürcü Ordusu, Abhazya'ya müdahale etti

GÜRCİSTAN'da devrik Devlet Başkanı Zviad Gamsahurdia yanlılarının kaçırılan içişleri Bakanı'nı geçtiğimiz cumartesi yerine getirmeye hafta başında emrini veren kişileri bulmak için temizlik operasyonu başlattığı Gürcistan'dan gelen haberler, Abhazya Cumhuriyeti'nin Gürcistan'dan ayrılmak için başlattığı çatışmaların büyük bir etnik savaşa dönüşme sinyalini verdiğini gösteriyor.

GAMSAHURDIA

ABHAZYA'DA SEFERBERLİK

MOSKOVA (Ajanslar)

15 Ağustos 1992 – Hürriyet

Rusya'dan Tiflis'e uyarı

MOSKOVA(AA)- Rusya Parlamentosu Başkanı Ruslan Hasbulatov, Gürcistan hükümetini, Güney Osetya bölgesindeki saldırıları durdurmaması halinde, bu bölgenin Rusya'ya bağlanması talebini gündeme alabileceklerini belirterek uyardı…

*

CUMHURİYET, 18 Haziran 1992

Şevardnadze sert çıktı

MOSKOVA(AA)-Gürcistan Devlet Konseyi Başkanı Eduard Şevardnad-

ze, Rusya Parlamento Başkanı Ruslan Hasbulatov'un, ülkesinin Güney Osetya bölgesini Rusya'nın bünyesine kabul edebilecekleri yolundaki açıklamasının, Gürcistan'daki Rusların geleceğini tehlikeye sokabileceğini bildirdi…

Temmuz 1992 – Sohum
1992 yılında Çerkesk'te yapılacak olan "Dünya Çerkesleri Kültür Festivali", Gürcistan'ın tehditkar tutumu nedeniyle Abhazya'nın talebi sonucu Sohum'da gerçekleştirildi.
Ankara Derneği Halk Dansları Ekibi de oradaydı

MİLLİYET, 25 Temmuz 1992

Abazalar da egemen

MOSKOVA(AA)-Gürcistan sınırları içinde yer alan Abaza Özerk Cumhuriyeti, egemenlik ilan etti. Özerk cumhuriyetin parlamentosu önceki günkü oturumunda benimsediği kararla, özerk cumhuriyetin, Gürcistan sınırları içindeki bugünkü statüsünü belirleyen 1978 tarihli anayasayı yürürlükten kaldırarak, "Abaza halkının kendi toprakları üzerinde kendi geleceğini belirleme hakkına sahip ve egemen olduğunu" vurgulayan 1925 tarihli anayasayı yeniden geçerli kıldı.

CUMHURİYET, 7 Ağustos 1992

Çeçenler: Rusya tazminat ödesin

MOSKOVA(AA) - Rusya'daki Çeçen Cumhuriyeti'nin renkli kişiliğiyle tanınan lideri General Cahar Dudayev, komünist rejimin iktidarda olduğu 70 yıl boyunca, Rusya'nın halkına ve topraklarına verdiği zarar karşılığında ülkesine tazminat olarak 530 milyar dolar ödemesi gerektiğini söyledi…

CUMHURİYET, 13 Ağustos 1992

Gamsahurdiacılar bakan kaçırdı

Devlet Konseyi Başkanı Şevardnadze, İçişleri Bakanı ve sekiz yardımcısının kaçırılmasından sonra yaptığı konuşmada, "halk düşmanlarına savaş başlattıklarını" açıkladı.

Çerkesler

Türkiye

Adapazarı Mitingi – 18 Ağustos 1992

Kafkas-Abhazya Dayanışma Komitesi

14 Ağustos 1992 tarihinde Gürcistan'ın Abhazya'ya saldırması ve işgali ile başlayan savaş, yaşanan olağanüstü durum nedeni ile Türkiye diasporasında yaşayan Abaza ve diğer Kuzey Kafkas Halkları ile Kafkas Sivil Toplum Örgüt (STK) temsilcilerinin katılımı ile 23 Ağustos 1992 tarihinde İstanbul Kafkas Abhazya Kültür Derneği'nde yapılan toplantıda insani yardım amaçlı Kafkas-Abhazya Dayanışma Komitesi kurulmuştur.

Gürcü tankları Abhazya'da

SUHUMİ, Ajanslar)

GÜRCİSTAN Savunma Bakanı Tengiz Kitovani'nin Abhazya Parlamento Başkanı **Vladislav Ardzinba**'nın istifa etmemesi halinde, kuvvet kullanacakları tehdidinde bulunmasının ardından dün Gürcü tankları başkent Suhumi'ye girdi. Gürcü birliklerin hükümet binalarını ve Parlamento'yu ateşe verdikleri bildiriliyor. Rusya'nın İnterfaks Ajansı, Gürcü birliklerinin ilerlemesi sırasında beş kişinin öldüğünü bildirdi, ancak haber bağımsız kaynaklarca doğrulanamadı. Gürcistan birliklerinin, Parlamento'daki Abhazya bayrağını indirerek, Gürcü bayrağı çektikleri öğrenildi.

Bu arada, Abhazya Parlamento Başkanı **Vladislav Ardzinba**, olaylar üzerine dün istifa etti. **Ardzinba**'nın istifadan önce bir mesaj yayınlayarak, **"Dünya parlamentoları, devlet başkanlarını ve halklarını"** Abhazya'ya yardıma çağırdı. **Ardzinba**, mesajında Abazaların yanısıra, **"Cumhuriyette yaşayan Ermeni, Eston, Yunan ve Türk kökenlilerin de ölümle karşı karşıya olduklarını"** kaydetti.

Abhazya için dev miting

ADAPAZARI- Gürcistan askerleriyle Abhazya milisleri arasındaki çarpışmalar, dün Adapazarı'nda düzenlenen mitingle kınandı. Gar Meydanı'nda düzenlenen mitinge çeşitli illerden gelen yaklaşık üç bin kişi katıldı. Mitingde Adapazarı Kafkas ve Kültür Derneği Başkanı Mecdi Cengiz, Adapazarı Belediye Başkanı Ünal Özan, Kuzey Kafkasya Kültür Dernekleri Koordinasyon Kurulu Başkanı Fahri Huajİa'Abhazya'dan gelen Aldgılara Derneği İkinci Başkanı Rauf Bijnua konuştu. Konuşmacılar, Abhazya'da akan kanın bir an önce durdurulması için tüm dünyanın harekete geçmesini istediler. Miting olaysız sona erdi. Bu arada, Türkiye, Abhazya Özerk Cumhuriyeti'nde son günlerde giderek tırmanan çarpışmalardan kaygı duyduğunu açıkladı. Dışişleri Bakanlığı'ndan dün yapılan açıklamada, "Türkiye, Gürcistan Cumhuriyeti ile kendisine bağlı Abhazya Özerk Cumhuriyeti arasındaki sorunların, insan haklarına ve uluslararası ilişkilere egemen ülkelere saygı temeliyle, diyalog yoluyla çözümlenmesi gerektiği görüşündedir" denildi.

19 Ağustos 1992 – Hürriyet

Başbakanlık önü - Ankara

Abhazya-Gürcistan savaşını, dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'le görüşmek için koşullar zorlanıyor.

Bostancı Gösteri Merkezi
Abhazya için konser

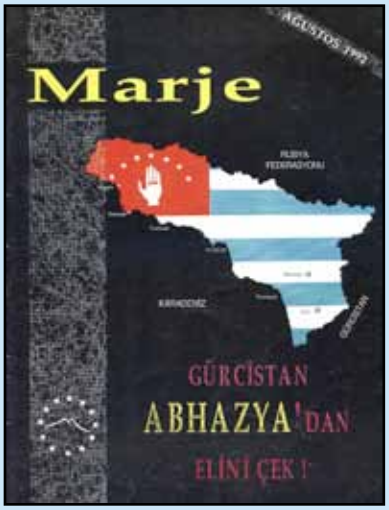

MARJE

LİNA ORGANIZATION
Adına Sahibi
Sönmez BAYKAN

Genel Yayın Yönetmeni
&
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mustafa Aziz ÖZBEK

Sanat Yönetmeni
Cihan IŞBAŞI

Mali İşler ve Abone Sorumlusu
Tunay TARKAY

Merkez Büro(Ankara)
Hilmi ÖZEN
Yeşilırmak Sk. 12/48
Maltepe/ANKARA
Tel/Fax:231 02 24 - 231 02 25

İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
Lütfi Demirtaş
Genel Yayın Yönetmeni:
Yusuf T. Özyürek

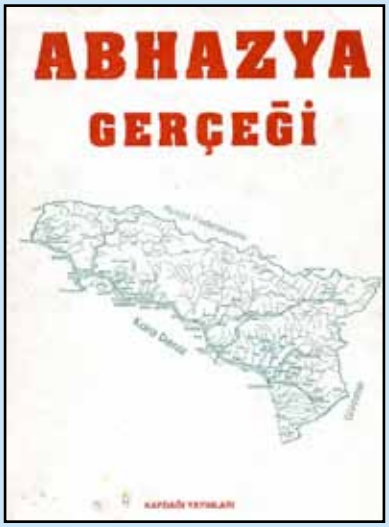

Kuzey Kafkasya Kültür Derneği – Ankara
14 Ekim 1992

Adana 1992

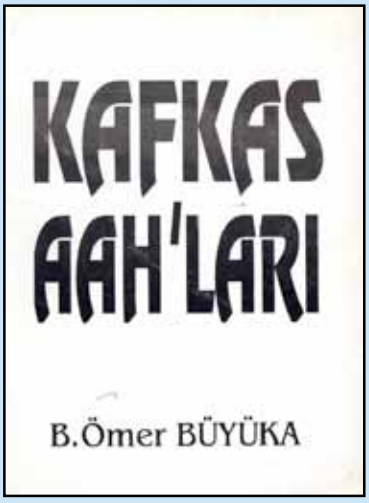

İstanbul 1992

Ritsa Kafe açılışı – Kadıköy
16 Ekim 1992

"Son Ubıh" Tevfik Esenç vefat etti
(1906 - 7 Ekim 1992)
"Ubıhça masallar ve efsanelerle büyüdüm. Köyün ilkokuluna başladığımda Türkçeyi öğrendim" diye anlatırdı Esenç.

Fransız akademisi üyesi Prof. Georges Dumezil (1898-1987) ile yaklaşık 30 yıl süren "Ubıhça'nın kurtarılması" çalışması 1956'da başlamıştı. Esenç, ilki 1959'da olmak üzere, Fransız Bilim Araştırma Merkezi'nin davetlisi olarak çok kez Paris'e gitmişti.

Dumezil+Esenç imzalı 'Ubıh fiili' kitabını ve bir sözlük hazırladılar. Dumezil'in ölümünden sonra, O'nun asistanı Kafkasolog Georges Charachidze ile Ubıhça çalışmalarını sürdüren Esenç, Türkiye'de Boğaziçi Üniversitesi öğretim görevlisi Sumru Özsoy ile de çalıştı.

"Bir ömür, bir yaprak... Zaman alır götürür, kuyusu derin. İçinde belki bir zerre kadar hükmümüz var". Ubıhçayı konuşabilen son insan Tevfik Esenç'in ürpertici yalnızlığını işleyen 'Son Sesler' filminin başlangıç cümleleri bunlar. İsmet Arasan'ın Manyas'ın Hacıosman köyünde çektiği 26 dakikalık filmin çekimleri 1987 Eylül ayında tamamlandı. Paris'te, (1-15) Mart 1988 tarihleri arasında yapılan 'cinema du reel' festivalinde, sosyal antropolojik dokümanter kategorisinde Türkiye'yi temsil eden ilk film oldu. 500 film arasında son değerlendirmeye kalan 32 film arasına girdi.

"Bir dile bir ömür yetmiyor" diyen Tevfik Esenç, mezar taşı için şöyle vasiyet etmişti: "Bu Tevfik Esenç'in mezarıdır. Ubıhça adı verilen dili konuşabilen son kişiydi."

EKONOMİST, 13 Ekim 1991, s: 41
Kafkasya'da inanılmaz imkanlar
Tayfun Uçar
Yemyeşil bir doğa, masmavi bir deniz, verimli topraklar, zengin yeraltı kaynakları... Bunlar küçücük Abhazya Cumhuriyeti'nin sahip olduğu dev kaynaklar. Abhazya çatırdayan Sovyet İmparatorluğunda, Kafkas uluslar mozayiğinin parçalarından biri...
*

TERCÜMAN, 5 Kasım 1991
Sovyetler Birliği'nin Adiğe Muhtar Cumhuriyeti'nden geldiler
Çerkez ekibi büyüledi
Mustafa Tanıtan
Sovyetler Birliği'nin Çerkez asıllı "Adiğe Muhtar Cumhuriyeti"nden gelen Halk Dansları Topluluğu'nun Bursa'da yaptığı gösteri büyük ilgi gördü. Bursalılar ilk defa tanıdıkları bu kültüre hayran kaldılar.

"Adiğe Cumhuriyeti" Başbakan Yardımcısı Bayan Kuş Asiyet yaptığı açış konuşmasında, "Dost, kardeş ülke Türkiye'ye ülkemden selam getirdim. Burada gördüğüm ilgiyi ülkeme döndüğümde herkese anlatacağım" dedi...
*

GÜNEŞ, 6 Kasım 1991
Çerkeslere iki anavatan
Ahmet Tezcan
Önceki akşam Atatürk Kültür Merkezi'nde, Adigey Özerk Cumhuriyeti Halk Dansları Topluluğu'nun gösterisi vardı.

Adigey Özerk Cumhuriyeti, Kafkasya'da genellikle Abzeh ve Şapsığ Çerkeslerinin yaşadığı bir küçük ülke. SSCB'nin birlik Sözleşmesi'ne imza atan bir Çerkes cumhuriyeti. Çerkesler birbirlerine Çerkes demezler. Adigey derler. İstanbul'daki Adigeyler önceki akşam AKM'de buluşmuştu. Ben dahi orada idim...
*

MİLLİYET, 10 Kasım 1991
Yeltsin'in baskısından bıktılar ve kaçırdıkları uçakla Ankara'ya geldiler
Çeçenlerden ilginç protesto
... Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in Çeçen-İnguş Cumhuriyeti'nde olağanüstü hal uygulamaya karar vermesine tepki gösteren bir grup Çeçen Türkü dün kaçırdıkları uçakla Ankara'ya geldiler. Türkiye'de yaklaşık 5 saat kalan Çeçenler amaçlarının seslerini duyurmak olduğunu belirttiler.
*

MİLLİYET, 12 Kasım 1991
Çeçenlerin çilesi..
Sami Kohen
*

MİLLİYET, 12 Kasım 1991
Çerkezlere davet
Mustafa Uçar
Sovyetler Birliği'nin Kafkasya bölgesindeki özerk cumhuriyetlerden Çerkez Adigey Özerk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kuşi Asiyet Türkiye'de yaşayan 2 milyon dolayında Çerkez'den isteyenlerin Adigey Cumhuriyeti'ne "dönebileceklerini" söyledi. "Onları bağrımıza basmaya hazırız" diyen Bayan Asiyet, Türk hükümetinden de, dönmek isteyenlere yardımcı olmasını ve anlayış göstermesini istedi...
*

MİLLİYET, 12 Kasım 1991
Türkiye'deki Çerkezlerden 'Gelin!' çağrısına yanıt:
'Gideriz, ama...'
Zekai Erdal / Erdem Özcan
Bandırma'da ve Sakarya'nın Maksudiye köyünde konuştuğumuz Çerkez yurttaşlardan bazı gençler, SSCB Çerkez Adigey Özerk Bölgesi Cumhurbaşkanı Yardımcısı Bayan Kuşu Asiyet'in "Dönün" çağrısını olumlu karşıladılar. "Kendi ulusal topraklarımıza döneriz" dediler.
Çağrıyı temkinli karşılayan Çerkez yurttaşların ortak görüşü: "Kalbimiz o topraklarda ve o insanlarla... Anavatanı ve ırktaşları korumak gerekirse o topraklara gider, canımızı bile veririz. Ama şu anda, ekonomik şartlar nedeniyle Türkiye'yi terk edemeyiz"…
*
TEMPO, 17 Kasım 1991
Şu Çeçenya meselesi
Celal Kazdağlı
… Türkiye'de de büyük ilgiyle izlenen bu küçük Türk-İslam Cumhuriyeti'nin kısa sürede ulaştığı başarıyı Çeçenolog olarak bilinen Tarık Kutlu'ya sorduk…
*
GÜNEŞ (19-28) Kasım 1991
KAFDAĞI' NIN ÇOCUKLARI ÇERKESLER
KADER ENGİN
Çerkesler Kafdağı'nın ardından nasıl çıktı?
SUNUŞ
…
Çerkesler üzerine bu yazı dizim uzun bir araştırmanın ürünü. Aslında Çerkesler bu yazı dizisinin kapsamının çok ötesinde, geniş bir okyanustur. Okuyacağınız bu dizide mutlak hatalarımın bulunduğunun bilincindeyim. Bağışlanmamı dilerim…
*
İKİBİN'E DOĞRU, 1 Aralık 1991
ÇERKEZLER
Türkiye'deki Kafdağı
Şule Perinçek
İki ana kol: Adigeler ve Abhazlar. Baskların akrabaları... Kadın evlenene kadar çok aktif, ama kayınpederinin yanında konuşamıyor. "Hiçbir Çerkez işçisi Kürt, Türk İşçisinden farklı değildir, aynı emeği sarfeder, alınterini döker. Aynı mücadeleye katılmalıdır" yazılı kağıt parçasıyla yakalanıp gözaltına alınan Çerkez..
Adige Dans grubunun solisti Anzerikhue Çeslav: "Eğer bugün burada dilimi konuşup şarkımı söyleyebiliyorsam, Lenin'e borçluyum. Göçlerden sonra 35 bin kişi kalmıştık, devrim olmasaydı, erir giderdik."…
*
HÜRRİYET, 23 Aralık 1991
Milli yemekler yendi, dans edildi
Abhazya gecesi
Ekrem Bat
Mızıka eşliğinde Apsuwa
Folklor ve tiyatro çalışmalarına da başlayan Kafkas Abhazya Kültür Demeği'nin gecesinde geleneksel oyunlarda yaşlılar, gençlere fark attı…
*
MİLLİYET, 30 Aralık 1991
Çerkez davetine ilk olumlu yanıt
Erdem ÖZCAN / BANDIRMA,
Çerkez Adıgey Özerk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Kuşi Asiyet'in Türkiye'de yaşayan 2 milyondan fazla Çerkezden isteyenlerin ülkeye dönebileceği yolundaki davetine ilk uyan Bandırmalı Esat Cankurt oldu…
*
İKİBİN'E E DOĞRU, 12 Ocak 1992
ÇERKEZLER'DE "KAFKASYA'YA KESİN DÖNÜŞ" TARTIŞMALARI
77 Çerkes ailesi döndü
Hale Soysü
…

Adıge Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Aslan Carım, 5 Ağustos 1991'de Gorbaçov'a Çerkesçe yazdığı mektupta; Çarlık rejiminin sürgüne yolladığı, bugün muhacerette olan Çerkeslerin dönme isteğiyle ilgili hazırlıkların uluslararası platformda yapılma-sını istiyor. Üç sayfalık mektubun arkasına, Adıge Bilim Enstitüsü'nün hazırladığı "Çerkeslerin, Çarın sürgünleri olduğu tarihi gerçeğini kanıtlayan" bir belge de eklenmiş…

*

CUMHURİYET/KİTAP, 18 Ocak 1992

Kafkasya Hatıraları / Yazan: Mustafa Butbay

Kafkasya'da ne değişti?

Hasan Kanbolat

…

*

İKİBİN'E DOĞRU, 26 Ocak 1992, s: 4

ÇEÇEN-İNGUŞLAR

"Ninem Odise'yi anlatırdı"

Hale Soysü

…

*

İKİBİN'E DOĞRU, 26 Ocak 1992

Kafkas derneklerinde geri dönüş tartışması

18-19 Ocak 1992'de Türkiye'deki Kuzey Kafkas Kültür Dernekleri bir toplantı yaptı. Geri dönüş, ulusal kimlik dernekler arası ilişkiler, yönlendirme sorunlarını görüşmek üzere bir araya gelen dernek temsilcileri, toplantının sonunda Kuzey Kafkas Kültür Dernekleri Koordinasyon Kurulu seçtiler. Şimdiye kadar yapılan beş toplantıya 77 kişi katılırken, bu toplantıda 23 dernekten 50 delege, bir o kadar da gözlemci vardı…

*

DÜZCE POSTASI, 5 Şubat 1992

Meclis'te ırkçılık propagandası!

Bir belediye Meclisi Üyesinin verdiği önerge ile Adıgey Cumhuriyeti'nin başşehri Düzce'nin kardeş şehri olarak oybirliği ile Belediye Meclisinde kabul edildi... Meclis üyesi; "Adıgey'in başşehri Maykop'un yüzde yirmisini azınlık Çerkezler ele geçirdi. Yönetim bizde. Kardeş şehir olmanın bize çok yararı olur" şeklinde konuştu. Meclis üyesi ülkenin bayrağını Meclis kürsüsünde elinde gösterdi!.

*

CUMHURİYET, 15 Mart 1992

ABHAZYA

Sohum'un evleri denize bakar

Erhan Hapae

"Gürcüler duyduğumuza göre Türkiye'de her şeylerini satıyorlarmış" diye eğleniyordu Ekonomi Bakanı olan sevimli ihtiyar.

Karadeniz kentlerinden geçerken kurulan "kaçakçıdan tüketiciye" pazarlarından yarı fiyatına Marlboro, yüzde bir fiyatına fare kapanı gibi abuk sabuk şeyler satan sosyalizmin çocuklarını gördüğümüzde 'bu iğneleyici esprinin' ne menem bir şey olduğunu hissedip gülememiştik…

*

KOMÜN, Nisan-Mayıs 1992, s: 18

21 MAYIS'TA KARADENİZ'E NARTLAR'DAN İKİ ÇELENK

İnsanları vatanlarından söküp atabilirsiniz; ancak, vatanlarını kalplerinden çıkaramazsınız…

İstanbul Kafkas Kültür Demeği

Yayın Komisyonu Adına

Yaşar Güven

*

CUMHURİYET, 12 Nisan 1992

ABHAZYA

Remedios neden evlendi

Erhan Hapae

Akşamdan kalmanın mahmurluğu ve erken uyandırılmanın küskünlüğü içinde, otel odamızın kapısını açtığımda, Meksikalı köylüler gibi kasketleri ellerinde bekleyen beş orta yaşlı

adamın gözleri parladı ve beni tek yanağımdan "şırrak" diye, ıslaklıkla öperek odaya daldılar ve "Aşanba hanginiz" diye sordular…

*

HÜRRİYET, 18 Mayıs 1992

İlk Çerkezce kaset

Ataları Kafkasya'dan gelip Kahramanmaraş'ın Göksün İlçesi'ne yerleşen Azmi Toğuzata, ilk Çerkezce kasedi yaptı. "Çerkez Ezgileri" adı altında piyasaya sürülen kasette 12 Çerkezce parça bulunuyor…

*

TEMPO, 31 Mayıs 1992, s: 22

Gelenekleri, görenekleri, düğün ve at yarışları ile ÇERKESLERİN BİN YILLIK COŞKUSU

Yaşlılara gösterdikleri saygıları, misafirlerine duydukları sevgileri, özgün yemekleri ve danslarıyla Çerkesler, içimizden birileri. Ne Türkiye'de yaşayanlar onlara azınlık diye bakmış, ne de onlar azınlık olduklarını hissetmişler. Yüz küsur yıl önce Türkiye topraklarına ayak basan bu insanlar, daha yüzlerce yıl dostça, kardeşçe içimizden birileri olarak yaşamaya devam edecekler…

*

HÜRRİYET - EGE, 24 Haziran 1992

Kafkas rüzgarı

Mustafa Sütçüoğlu / Balıkesir

Bağımsız Devletler Topluluğu, Adıgey Cumhuriyeti İslamey Devlet Halk Dansları Topluluğu Balıkesir'deki gösterilerinde Kafkas rüzgarı estirdi…

*

TÜRKİYE, 25 Haziran 1992

Abhazya'da katliam endişesi

Murat Yeşil

Abhaz Cumhuriyeti sınırlarını kuşatan Gürcistan Ordusunun, Müslüman Abhaz halkına karşı bir katliam harekatına başlamasından endişe ediliyor…

Gazetemizi ziyaret eden Kuzey Kafkasyalılar Kültür Derneği ve Bağlarbaşı Kültür Derneği temsilcileri Abhaz Müslüman halkının bir katliam tehlikesi ile karşı karşıya kaldığını ifade ettiler…

*

TÜRKİYE, 10 Temmuz 1992

Abhazya'da katliam endişesi

Mustafa Necati Ozfatura

… Gazetemizi ziyaret eden Kuzey Kafkasyalılar Kültür Derneği, Bağlarbaşı Kafkas Kültür Derneği ve Kafkasya-Abhazya Kültür Derneği temsilcileri, "Abhaz Müslüman halkının bir katliam tehlikesi ile karşı karşıya kaldığını ve Gürcistan'a bağlı Özerk Abhazya Cumhuriyeti sınırlarının Gürcü ordu birlikleri tarafından kuşa-tıldığını, Abhazya Müslüman halkının katliam endişesi içinde olduğunu" ifade ettiler…

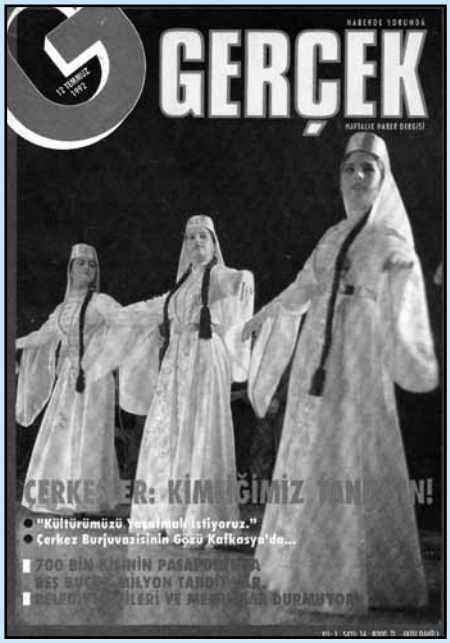

TÜRKİYE, 13 Temmuz 1992

Abhazya Kafkas Cumhuriyeti (1)

Prof. Dr. Yılmaz Altuğ

Memleketimizde milyonlarca Kafkas-

yalının yaşadığı bilinmektedir. Bunlar arasında kısaca Abaza dediğimiz Abazhalar da önemli bir yekun tutar…
*
HÜRRİYET-KARADENİZ, 15 Temmuz 1992
Çerkezler Samsun'da nefes kesti
Kuzey Kafkas Kültür Derneği' nin davetlisi olarak Samsun'a gelen Adıgey Cumhuriyeti İslamey Halk Dansları Topluluğu, dans gösterileri ile Samsun Yaşar Doğu Spor Salonu'nu dolduran yüzlerce kişiye unutamayacakları bir gece yaşattı…
*
TÜRKİYE, 27 Temmuz 1992
Sakarya'da 'Bağımsız Abhazya' coşkusu!
Kemal Çapraz
Türkiye'de temaslarına devam eden Abhazya Cumhurbaşkanı Ardzınba, Sakarya'da yaşayan hemşehrileri tarafından büyük bir törenle karşılandı. Gürcistan'dan bağımsızlığını yeni kazanan Abhazya'nın Cumhurbaşkanı temaslarda bulunmak üzere Türkiye'de bulunuyor. Cumhurbaşkanı Vladislav Ardzınba, İstanbul'dan karayoluyla gittiği Sakarya'nın Balballı Köyü'nde büyük bir törenle karşılandı…
*
CUMHURİYET, 28 Temmuz 1992
Savaş değil, dostluk istiyoruz
Arzu Çakır
Gürcistan'a bağlı özerk bir cumhuriyet olan ve geçen hafta parlamentonun aldığı kararla bağımsızlığını ilan eden Abhazya Cumhuriyeti'nin Devlet Başkanı Vladislav Ardzinba, Gürcistan'la sorunlarını diplomatik yöntemlerle çözmek istediklerini, ancak güç kullanmak gerekirse bundan kaçmayacaklarını söyledi. Devlet Başkanı Ardzinba, Türkiye'den de bağımsızlık kararını desteklemesini istedi…

ORTADOĞU, 28 Temmuz 1992
"Abhazlar, büyük Türk milletinin bir parçasıdır"
Yasir Gerçik
…
*
TERCÜMAN, 29 Temmuz 1992
Abazalar'ın da umudu Türkiye
Şener Kılıç
Davetli olarak Türkiye'ye gelen Abaza Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Vladislav Ardzinba, Türkiye'deki Abazalar'ın Türkler'le içiçe ve iyi bir şekilde yaşadıklarını görmekten mutlu olduğunu söyledi…
*
HÜRRİYET, 30 Temmuz 1992
Abaza Lideri'ne ayıp edildi
Mustafa KINALI
Bağımsızlığını 23 Temmuz'da Gürcistan'a karşı ilan eden Abaza Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Vladislav Ardzinba ile yanındaki iki parlamento üyesine ayıp edildi. ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'ı Conrad İstanbul Oteli'nde ziyarete giden Cumhurbaşkanı Ardzinba'yı kapıda karşılamaya hiç kimse gelmedi…

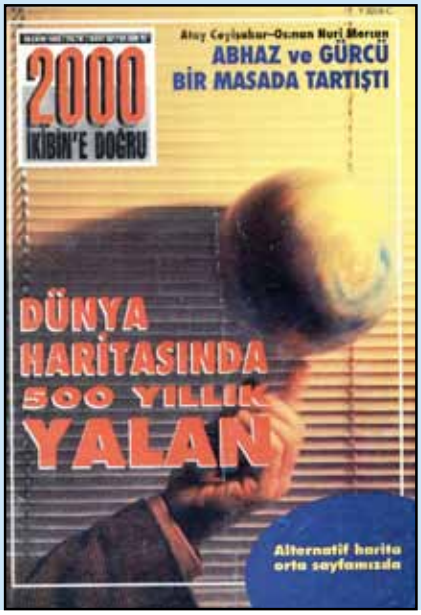

HÜRRİYET, 1 Ağustos 1992
Abhazya'ya TÜSİAD'lı kadın 'elçi'
Tamer Çerçi
ABHAZYA Cumhurbaşkanı Ardzınba Vladislav, ataları 19.yüzyılın ikinci yarısında Karadeniz kıyısındaki bu şirin ülkeden Anadolu'ya göç etmiş olan TÜSİAD'ın kadın üyesi Canan Pak'a, fahri konsolosları olmasını önerdi.
Dünyanın üçüncü büyük maya üreticisi olan Pak Holding'in Murahhas üyesi Canan Pak, daha önce Rusya'da maya fabrikası açmıştı. Pak, atalarının 1850-1870 arasında ayrıldığı Abhazya'ya en yakın zamanda giderek Türk girişimcisini buraya çekmeye çalışacak...

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Erhan Şahin	Başkan
İmdat Ki	Sekreter
Mehmet Kanbek	Muhasip
Mümtaz Demiröz	
Hüsnü Altınışık	
Cihat Bageoğlu	
Faruk Beşgül	

Denetleme Kurulu

Saffet Öztürk
Saadettin Kuş
Eşref Baş

Onur Kurulu

Arşivde bulunamamıştır.

Genel Kurul

06.10.1991
Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Mümtaz Demiröz
Yazmanlar: Necdet Özaydemir
Yaşar Güven

34. Dönem Çalışma Raporundan:
1990-91 dönemi, derneklerimizde klasikleşen etkinlikleri yeniden üretmenin yanısıra dernek tabanını genişletme çalışmalarının başlatılacağı bir yıl olarak düşünülmüştü.

Gelenekselleşen çalışmalardan halk oyunları, tiyatro ve halk müziği çalışmaları sürdürüldü.

Rodina sekreteri Sn. Anatoli ve Hadağatle Asker ile başlamak üzere Kuzey Kafkasya'dan gelen misafirler ağırlandı.

Cuma sohbetleri; Sn. Murat Belge, Sn. Mete Tunçay, Sn. Çetin Öner, Sn. Avni Arbaş, Sn. Cemal Şener, Sn. Ediz Hun, Sn. Hıncal Uluç, Sn. Selçuk İnanç, Sn. Yaşar Bağ, Sn. Fahri Huvaj, Sn. Cihan Candemir ve Sn. Rahmi Tuna katılımı ile gerçekleştirildi.

Asimilasyon ve Kültür Değişmeleri ile Aydın konulu iki panel düzenlendi.

Aylık geceler (Abhaz Kültür Derneğinde), Duvar gazetesi, 19 Mayıs pikniği, Kermes ve Gençlik günü diğer etkinlerimizdi.

Kafkas Kültür Dernekleri Koordinasyon Kurulu (Kaf-Kur) toplantılarına (Kayseri, Düzce ve Yalova) ve Ankara Derneği'nin düzenlediği Gençlik Günlerine katıldık.

Kaf-Kur, Nalçik'te Mayıs ayı içinde gerçekleştirilen Dünya Çerkes Kongresi'ne (DÇK) sekiz gözlemci gönderdi. DÇK, sekiz kişiden dördünü delege olarak kabul etti.

DÇK toplantısı sonrası düzenlenen Nalçik Kültür Şenliği'ne katıldık.

Tutanaklardan:
Bütçe: 1991-92
Tahmini: 31.750.000.- TL.

Karar Defteri

22.10.1991
- Yeni dönem Faaliyet Programının oluşturulması konusundaki görüş ve öneriler tartışıldı. Faaliyet dönemi içinde Kafkas Abhazya Kültür Derneği ile işbirliğinin geliştirilmesine ve aşağıdaki kültürel etkinliklerin ortak ola-

rak düzenlenmesine karar verildi:
1. Her ayın 2. ve 4. Cuma akşamlarında 'Sohbet Toplantıları' nın düzenlenmesi,
2. Her ayın 3. Cuma akşamı 'Eğlence Gecesi' düzenlenmesi,
3. Her ayın ilk Pazar sabahı 'Kahvaltı' düzenlenmesi,

05.11.1991
- Lina Organizasyon tarafından Türkiye'ye davet edilen Kafkasya'nın Adıgey Özerk Cumhuriyeti'nin Nalmes Halk Dansları Topluluğu'nun İstanbul'a getirilmesi ve Atatürk Kültür Merkezi'nde bir gösteri tertiplenmesine,

19.11.1991
- Dernek bünyesinde müzik, folklor ve tiyatro çalışması yapılmasına,

03.12.1991
- Dernek binasında genel bir onarım ve yenileme çalışmasının yapılmasına,

31.12.1991
- Dernek kütüphanesinin zenginleştirilmesi, bu nedenle üyeler arasında bir 'Kitap Bağışı Kampanyası'nın başlatılmasına,

11.02.1992
- 'Aylık Eğlence Geceleri'nin genel bir değerlendirilmesi yapılmış, söz konusu gecelerin daha zenginleştirilerek kalitesinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasına,

24.03.1992
- Tadilatı yapılan Dernek Lokalimizin 07.04.1992 tarihinde yapılacak kokteyl ile açılmasına, tadilata bağışta bulunmak suretiyle katkıda bulunan üyelerimize teşekkür mektubu yazılmasına, kokteyle tüm üyelerimizin davet edilmesine,

14.04.1992
- Periyodik Cuma sohbetlerine sinemacı-yazar Onat Kutlar ile Türk müziği sanatçısı Kompozitör Ruhi Ayangil'in davet edilmesine,

28.04.1992
- Üyelerimizden Yasin Çelikkıran'ın Dernek Yönetimimize verdiği dilekçe değerlendirilerek, 08.05.1992 tarihinde konusu ile ilgili sohbet toplantısına izin verilmesine,
- 19.05.1992 tarihinde üyelerimizin katılımı ile Taşdelen mevkiinde piknik düzenlenmesine,
- 30.05.1992 tarihinde İzmir'de yapılacak Kafkas Kültür Dernekleri Koordinasyon Kurulu toplantısına katılınmasına,

12.05.1992
- 24.05.92 tarihinde İzmit ili Gölcük ilçesi Belediyesince düzenlenen Halk Oyunları yarışmasına Derneğimiz Halk Dansları Topluluğunun katılmasına,
- Halk Dansları Topluluğumuzun Ankara Kuzey Kafkas Kültür Derneği ile birlikte 4 Temmuz 1992 tarihinde İTÜ Vakfı salonunda ortak bir gösteri yapmasına,

30.06.1992
- Abhazya Cumhuriyeti'nden gelen haberler gözönüne alınarak acil durum niteliği taşıyan bu konu üzerinde görüşüldü. Abhazya'da turistik amaçlarla bulunmuş olan bazı üyelerimizin getirdiği haberler ve Abhazya Cumhuriyeti yetkililerinden Sergey Şamba'nın tüm dünyadaki Kuzey Kafkas kökenlilere hitaben göndermiş olduğu mektupta, Abhazya'nın kanlı çatışmalar ve soykırıma neden olabilecek bir tehlike altında olduğu bildirilmekte, Gürcistan'ın Abhazya'ya saldırı için sınıra yığınak yapmakta olduğu belirtilmektedir. Vahim olaylar meydana gelmeden önlenebilmesi için yardım istenmekte durumun Türkiye'deki insanlara anlatılması talep edilmektedir.

Bu konuda üye tabanının bilgilendirilmesi ve daha geniş tartışılması için dernek lokalimizde 03.07.1992 de bir toplantı yapılmasına,

14.07.1992

- 03.07.1992 tarihinde Dernek Lokalimizde üyelerimizin de katılımı ile yapılan toplantı değerlendirildi. Sözkonusu toplantıdan Abhazya'daki durumun ciddiyetini teyid eden genel bir görüş birliği olduğu gözönüne alınarak, muhtemel bir katliamın önlenmesi ve barışçı bir çözüme ulaşılması için Türkiye'de yapılacak her türlü çalışmaya Dernek Tüzüğümüz çerçevesinde katkıda bulunulmasına oy birliği ile,

28.07.1992

- Kabardey-Balkar Cumhuriyeti'nden gelerek Türkiye'ye ziyarette bulunan Kuzey Kafkas Halkları Konfederasyonu Başkanı Musa Yura Şenibe'nin Kuzey Kafkasya'daki genel durum hakkında üyelerimize bilgi vermek üzere Derneğimize davet edilmesine ve 07.08.1992 tarihinde Dernek Lokalimizde bir sohbet toplantısı düzenlenmesine,

15.08.1992

- 14.08.1992 tarihinde Gürcistan'ın Abhazya'ya silahlı birliklerini göndererek bir işgal ve soykırım hareketine giriştiğinin haber alınması üzerine acil olarak toplanıldı. Durum değerlendirmesi yapıldı.

  Abhazya'daki soydaş ve akrabaları konusunda derin endişe içinde olan üyelerimizin konuyla ilgili olarak mümkün mertebe objektif bilgilerle bilgilendirilmesine, bu konuda açılması muhtemel insani yardım kampanyalarına üyelerimizin katılımının sağlanmasına ve gelişmelerin dikkatle takip edilmesine,

20.08.1992

- Abhazya'daki acil durum nedeniyle, Türkiye'deki Kafkas Kültür Dernekleri arasında 22.08.1992 tarihinde Kafkas Abhazya Kültür Derneği Lokalinde düzenlenecek toplantıya katılınmasına,

03.09.1992

- Dernek üyelerinin aidat borçlarının tahsili konusu tartışılmış, 1991-92 dönemine ait aidat borçları dışındaki önceden gelen borçların silinmesine,

01.10.1992

- Dernek Olağan Genel Kurulunun 25 Ekim 1992 günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının 1 Kasım 1992 günü aynı yerde yapılmasına,

YK Başkanı Erhan Şahin ile yapılan söyleşi, 39. Dönemde verilmiştir.

4 Temmuz 1992
İTÜ / Maçka
“Abhazya’da Barış İstiyoruz” temalı gösteri

1992

Abhazya’ya gönderilecek ilaçlar tasnifleniyor

1992 – Gölcük

GÖLCÜK
3. BAHAR
MORKANLAR
UBAT DAĞITIM PAZARLAMA LTD.ŞTİ
Tel 11403 Gölcük

36. Dönem

01.11.1992 – 05.12.1993

Dünya

1 Ocak 1993

• Çekoslovakya bölündü, Çek ve Slovak Cumhuriyetleri doğdu.

Türkiye

• Sivas - Madımak Olayı: 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta Pir Sultan Abdal Kültür Derneği tarafından organize edilen Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında, Madımak Oteli'nin radikal İslamcılar tarafından yakılması sonucu, çoğunluğu Alevi 33 yazar, ozan, düşünür ile 2 otel çalışanı yanarak ya da dumandan boğularak hayatını kaybetti.

• Türkiye, Avrupa Birliği'ne aday ülke.

• Türkiye'de 500 bin TL. piyasaya sürüldü.

Kafkasya

• Abhazya-Gürcistan savaşı sona erdi. Abhazya bağımsızlığını perçinledi.

• Abhazya Cumhuriyeti'nin egemenliğini kabul etmeyen ve 14 Ağustos 1992 tarihinde Abhazya'ya saldıran Gürcistan'a karşı Abaza Halkının başlattığı var olma direnişinde, Türkiyeli Çerkesler de Abhazya'nın yanında yer almış, direnişe katılmış ve 5 şehit vermişti.

Efkan ÇAĞLI SIBA - 3 Kasım 1992, Vedat AKAR KUADZBA - 30 Kasım 1992, Zafer ALIŞ ARGUN - 05 Nisan 1993, Bahadır ÖZBAĞ ABAĞBA - 20 Eylül 1993, Hanefi ARSLAN YEGOJ - 22 Eylül 1993.

Çerkesler

Türkiye

21 Mayıs - Açık alanda ilk anma Kefken / Karaağaç köyü

İstanbul Kafkas Kültür Derneği, Kafkas Abhazya Kültür Derneği, Kuzey Kafkasya Kültür Derneği ve Sakarya Kafkas Kültür Derneği ortak organizasyonu ile 21-22-23 Mayıs günlerine yayılan bir program gerçekleştirildi. 21-22 Mayıs tarihlerinde Selimiye ve Bağlarbaşı'ndaki Derneklerin evsahipliğinde, şiir-ağıt dinletileri sunuldu ve paneller düzenlendi. Panel konuları:

Sürgün ve Günümüz Kafkasyasına Etkileri

Yeni Dünya Düzeni ve Kafkasya

Sürgünden Günümüze Abhazya-Diaspora Kafkasya ilişki modeli

23 Mayıs günü araç konvoyu ile Karaağaç köyü mezar ziyareti sırasında anma konuşması yapıldı ve Karadeniz'in kıyısında **"unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız"** sloganı ile çiçekler denizle buluşturuldu.

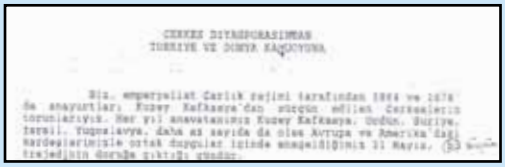

ÇERKES DİYASPORASINDAN TÜRKİYE VE DÜNYA KAMUOYUNA

Biz, emperyalist Çarlık rejimi tarafından 1864 ve 1878'de anayurtları Kuzey Kafkasya'dan sürgün edilen Çerkeslerin torunlarıyız. Her yıl anavatanımız Kuzey Kafkasya, Ürdün, Suriye, İsrail, Yugoslavya, daha az sayıda da olsa Avrupa ve Amerika'daki kardeşlerimizle ortak duygular içinde anageldiğimiz 21 Mayıs, sürgün trajedisinin doruğa çıktığı gündür.

Kitle iletişim imkânlarının olmadığı 19.yüzyılda, bir halkın ve tüm bir bölgenin kaderini birinci derecede belirleyen bu insanlık dramı yankı bulmamıştı.

Sıcak denizlere inmek için güneye doğru yayılan Çarlık emperyalizmine karşı Kuzey Kafkasyalıların bir asırdan fazla süre Hazar'dan Karadeniz'e uzanan direnişi, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki Rus baskısını hafifletirken, İngiltere'nin Güney Asya'daki çıkarlarına dolaylı olarak hizmet etmişti. Ne var ki kat-kat üstün saldırgana karşı bağımsızlığını koruma mücadelesi veren Kuzey Kafkasyalılar dışarıdan ne moral ne de somut yardım alamadılar. En güzel nesillerin kaybedildiği Kafkas-Rus savaşları sonunda Çerkes halkının büyük kısmının özgür iradesi dışında anayurdunu terke zorlanmasıyla Kuzeybatı Kafkasya yerli nüfusundan arındırıldı. Geriye kalanlar kolonizasyon politikaları desteğinde kendi yurtlarında azınlık haline getirilirken, sürgün edilenler Balkanlar'dan Arabistan'a kadar dağınık şekilde yerleştirilerek fiziksel ve kültürel yok oluşa terk edildiler.

Yüzyıllardır yaşadıkları anayurtlarını bir ay içinde terke zorlanan iki milyona yakın Çerkes'in yüz binlercesi Karadeniz üzerinden yapılan sürgün yollarında, sahillerde ve yerleştirildikleri topraklarda hayatlarını kaybettiler. Yeni topraklarının kaderine iyi ve kötü günlerinde ortak oldular.

Bu 21 Mayıs her zamankinden daha hüzünlü. Çünkü Güney Osetya'daki soykırım tehdidi sonrasında Abhazya'nın faşist Tiflis yönetimince işgal edildiği 14 Ağustos 1992'yi izleyen ilk anma günü. İnsanlık adına ne utanç vericidir ki Çerkes halkının kaderi 129 yıldır değişmiş değil; çünkü 21 Mayıs ile 14 Ağustos arasında hiç bir fark yok. Emperyalist politikaları doğrultusunda egemen ülkelere saldırarak halkları kültür miraslarıyla birlikte yoketmek hem Çar II. Nikola hem de demokrat(!) Şevardnadze'nin amacıydı. 1860'larda "Bana Çerkesler değil Çerkezistan lazım" diyen Çar generaliyle "97 bin Abhaz'ı yok etmek için 100 bin Gürcü'yü feda ederim" diyen Gürcü general Karkaraşvili arasında hiç bir fark yoktur.

21 Mayıs sadece Çerkeslerin nostaljik bir anma günü değil. Başka halklar için de çıkarılacak dersler var. Bugün aynı trajedi Bosna-Hersek'te yaşanıyor. İnsanlık hala direnen Abhazya'yı ve Bosna-Hersek'i henüz kaybetmiş değil.

KAFKASYA'DA VE DÜNYA'DA EMSAL OLMASI İÇİN, DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI ADINA TİFLİS ZORBALIĞININ MAĞLUP EDİLMESİ GEREKİYOR.

Fanatik milliyetçi duyguların denetlenemediği eski Sovyet topraklarında şoven baskıları en yoğun hissedenler sayıca küçük halklardır. Sistemli politikalarla yurtlarında azınlığa düşürülen halklara karşı, savaşta veya sandık başında bizzat sorumluların halefleri tarafından nüfus kozunun kullanılmasını haksız buluyoruz.

Tarihi deneyimler ışığında, insan hakları ve demokrasiye duyarlı biz Türkiye diyasporası Çerkesleri, haklı davamıza Türkiye ve Dünya kamuoyunun desteğini talep ediyor ve aşağıdaki noktalara dikkat çekmek istiyoruz:

-Çerkesler anayurtları Kafkasya'dan göç etmemişler, iradeleri dışında sürgün edilmişlerdir.

-Sürgün edilen Çerkesler, akrabalarının yaşadığı Kafkasya'daki gelişmelere karşı duyarlıdırlar ve o topraklarda hakları vardır.

-Anavatanları Kafkasya'da 19. ve 20. yüzyıllarda emperyalist güçlerin soykırım, sürgün ve kolonizasyon politikaları sonucunda yapay olarak azınlığa düşürülen Çerkes halkının fiziksel ve kültürel yaşam hakları, günümüzde resmi ve gayri resmi şoven baskıların tehdidi altındadır.

-Sürgünün kabul ve bu haksızlığın telafi edilmesini hem Kafkasya hem de diyaspora Çerkesleri hak ve talep etmektedirler.

-Şoven intikam hisleri taşımayan Kafkasya ve diyaspora Çerkesleri, dünya kültür mozaiği içinde hak ettikleri yeri almak için adil bir uluslararası sistemin gerçekleşmesi sürecinde, yaşadıkları topraklarda ve anavatanlarında mücadele etmeye kararlıdırlar.

YAŞANASI BİR GÜZEL DÜNYA İÇİN EL ELE!
MAYIS 1993
ÇERKES SÜRGÜNÜ ANMA KOMİTESİ

Abhazya kutlaması

KAF-DER / BÜLTEN

ABHAZYA ARTIK ÖZGÜR

İstanbul / Bağlarbaşı – Abhazya Zafer Mitingi

KAF-DER (Kafkas Derneği) kuruldu

Tüzel kişiliğe sahip ve tüm kesimleri kucaklayacak merkezi örgütlenmenin hayata geçirilebilmesini teminen Kaf-Kur (Kafkas Dernekleri Koordinasyon Kurulu) yönetimi 10-11 Ekim 1992 tarihlerinde Ankara'da bir toplantı yapılmasını kararlaştırıp gerekli tebligatları yaptı. 41 Dernek ve Vakıf çağrılı olmakla beraber toplantıya 23 Derneğin temsilcileri katıldı. Bu toplantıda;

- Merkezi Ankara'da olmak üzere KAFKAS DERNEĞİ (KAF-DER'nin kurulmasına karar verildi.
- Hazırlanmış olan tüzük madde madde görüşülerek kabul edildi.

- Ankara'da 21-22 Kasım 1992 tarihinde KURUCULAR KURULU toplantıya çağırıldı.
4 Nisan 1993 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıda ve 21 Dernek çevresinden 104 kurucu üyenin imzasıyla KAF-DER'in kuruluş beyannamesi hazırlandı. 5 Nisan 1993 tarihinde Ankara Valiliği'ne teslim edildi. Resmi kuruluş gerçekleştirildi ve geçici yönetim seçildi.

Gazete İmtiyaz sahibi: Türkan Sandıkçı
Yayın Danışmanı: Dr. Nuri Özlü
Yazı İşleri Müdürü: Çetin Beslen
1993 yılından itibaren
Yeni Kafkasya olarak yayınlandı

Nisan 1993

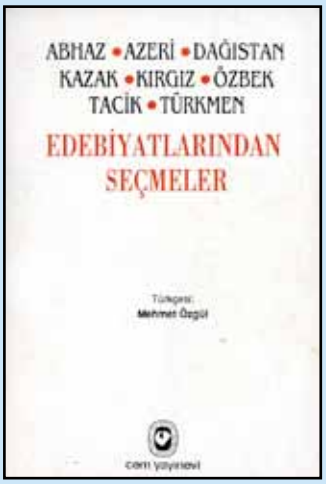

Nisan 1993

Mayıs 1993

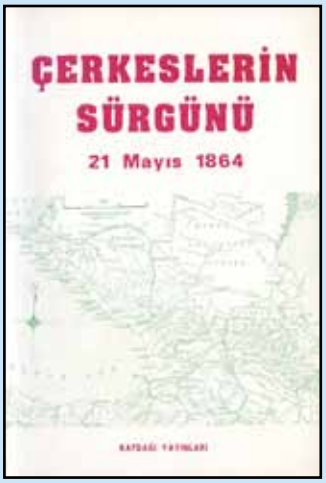

Mayıs 1993

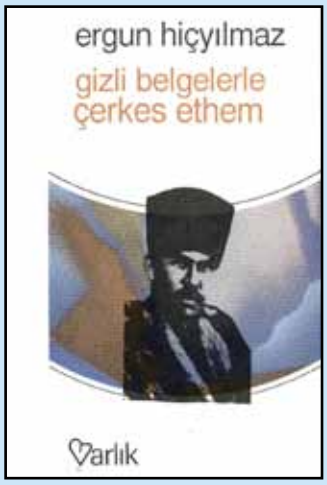

1993

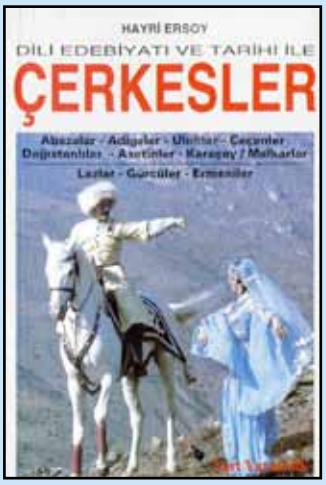

1993

1993

Gazete İmtiyaz sahibi ve
Yazı İşleri Müdürü: Lütfi Demirtaş
Genel Yayın Yönetmeni: Erdem Aydemir
Yönetim Merkezi: Kayseri

Temmuz
1993

İstanbul Kafkas Kültür Derneği
Savsırıko Duvar Gazetesi 1991-92-93
Dönemi Çalışanları
Eylül-1993

KAF-DER / BÜLTEN

KAFKAS DERNEĞİ GENEL MERKEZİNİN AYLIK BÜLTENİDİR • SAYI : 1 • FİYATI 100

DÜNYA ÇERKES BİRLİĞİ
2. OLAĞAN GENEL KURULU
MAYKOP'TA TOPLANDI

SUNUŞ

KAF-DER / BÜLTEN
KAFKAS DERNEĞİ GENEL MERKEZİ adına
Sahibi : Genel Başkan Aslan ARI
Sorumlu Müdürü : İbrahim KIZILIRMAK
Genel Yayın Yönetmeni : Erol TAYMAZ
Yazışma Adresi : Şenyuva, Meriç Sok. No: 44/1, BEŞTEPE-ANKARA
Tel : 222 85 90
Fax : 223 18 94

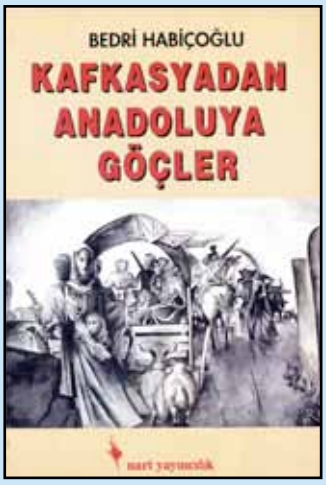

Kasım 1993

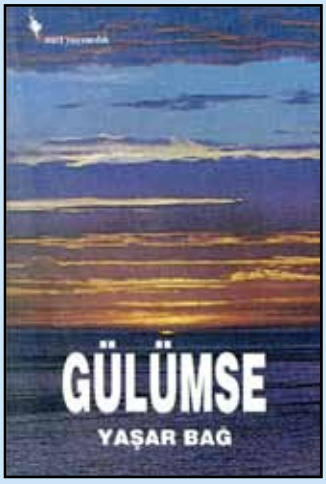

Kasım 1993

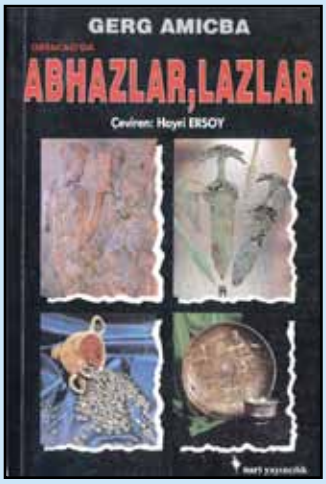

Kasım 1993

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Kani Çiçek	Başkan
Hikmet Albayrak	Başkan Yardımcısı İstifa 13.04.1993
Faruk Beşgül	Sekreter
Leyla Şen	Muhasip İstifa 20.01.1993
Hazım Berzeg	
Handan Demiröz	
Muharrem Çurey	
Naim Sabancı	Yedekten asil üye 20.01.1993

Mahmut Özden	Yedekten asil üye 13.04.1993

Denetleme Kurulu

Beycan Şen
İmdat Kip
Mehmet Kanbek

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Naci Karaca
Hayri Domaniç
Cemalettin Ünlü

Genel Kurul

01.11.1992
Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Rahmi Tuna

35. Dönem Faaliyet Raporundan:

Lina Organizasyon tarafından Türkiye'ye davet edilen NALMES Kafkas Halk oyunları topluluğunun İstanbul gösterisi organize edilmiş 4 Kasım 1991 tarihinde AKM salonunda üyelerimize ve İstanbul halkına muhteşem bir gösteri sunulmuştur.

Cuma sohbetleri bu yıl yine devam ettirilmiş Mete Tunçay, Onat Kutlar, Ruhi Ayangil, Özdemir Erdoğan, Murat Belge, Hakkı Kurmel, Hasan Cemal ve Çetin Öner sohbetleri üyelerimizin dinleyici olarak katıldığı programlar olarak gerçekleştirilmiştir.

Her ayın ilk pazar sabahı düzenlenen Kahvaltılar gerekli ilgiyi görmüştür.

Bir hayli yıpranmış bulunan dernek lokalimizde tadilat yapılmış, tefriş tamamen değiştirilmiştir.

Folklor çalışmalarına kiralanan okul spor salonunda devam edilmiş, İTÜ Vakfı salonunda Ankara ekibi ile birlikte ortak bir gece düzenlenmiştir.

Her ayın 3. Cuma gecesi yapılan halk geceleri Abhaz Kültür Derneği salonunda bu yılda devam etmiştir.

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 65 kişi katıldı.
- Bütçe: 1991-92
  Gerçekleşen: 15.489.047.- TL.
  1992-93
  Tahmini: 100.000.000.- TL.

Karar Defteri

06.11.1992
- Derneğe profesyonel bir sekreter alınmasına,
- Devam etmeyen üyelerin Derneğe devamının sağlanması ile yeni üye kampanyası açılmasına,

30.11.1992
- Dernek gençleri ile bir toplantı düzenlenmesine,
- Kabardinka topluluğunun Kayseri Kafkas Kültür Derneği ile getirilmesine,

11.12.1992
- 25 Aralık Cuma gecesi;
  "Kafkasya'nın dünü ve bugünü,
  Türkiye Kafkas Kültür Derneklerinin birleştirilmesi,
  Abhazya ile ilgili video gösterisi" nin olduğu bir toplantı düzenlenmesine,

29.12.1992
- Ekip ve müzik kolu için birer adet akordeon alınmasına,
- Üyeler ve hemşehrilerimizin Derneğe olan ilgisini geliştirmek açısından bir anket düzenlenmesine,
- Tüzük Komisyonu tarafından hazırlanacak ve taslağın YK olarak öncelikle içeride, daha sonra İstanbul'daki diğer Dernek Yönetimleri ile tartışılmasına ve çıkacak sonuca göre hareket edilmesine,

05.01.1993
- Dernek Başkanı Kani Çiçek dört ay süre ile yurt dışına gideceğinden bu sürede izinli sayılmasına,

20.01.1993
- Derneklerin birleşmesi konusu ayrın-

tıları ile görüşülmüş ve aşağıdaki karara varılmıştır:
Türkiye'de kurulacak herhangi bir Kafkas Derneğine, Derneğimizin şube olarak katılabilmesi ancak Genel Kurul kararı ile olabilir. Bu nedenle bu konunun Genel Kurula sunulmasına,

17.02.1993
- Ramazan ayı içerisinde iftar yemeği düzenlenmesine,
- "Basında Çerkesler" adlı kitabın yeterli mali kaynak bulunduğunda bastırılmasına,
- Dernek üyelerine aidatlarla ilgili yazı gönderilmesine,

28.02.1993
- Dernek binamızda üniversite öğretim üyeleri ile sanat çevresinden mümtaz şahsiyetlerle temas edilerek her ay bir bilimsel veya sanatsal söyleşi düzenlenmesi için gerekli temasların yapılmasına,

14.03.1993
- Derneğimiz üyelerinin üyelik statülerinin Dernekler Yasası hükümlerine uygun hale getirilmesi için bir çalışma grubu oluşturularak çalışmaların başlatılmasına,
- İstanbul'da bulunan Kafkas Derneklerinin oluşturmak istediği merkeze Genel Kurulumuzda alınan karar doğrultusunda katılınmasına,
- Cuma sohbetlerinin 19.03.1993 tarihindeki programına Kandemir Konduk'un davet edilmesine,

15.03.1993
- Türkçe – Rusça – İngilizce sözlük için 1.500.000.- tl ödenmesine,

30.03.1993
- Kafkasya'dan davet edilen folklor ve tiyatro hocası Fatma Patiyeva'nın Derneğimiz üyelerine Salı, Çarşamba, Perşembe günleri 30 Haziran 1993 tarihine kadar kurs vermesine,

13.04.1993
- 12.05.1993 – 12.06.1993 tarihleri arasında Türkiye'de gösteri yapacak olan Kabartay-Balkar Cumhuriyeti Kabardinka Halk Dansları Topluluğunun Derneğimiz adına 09.06.1993 tarihinde gösteri yaptırılmasına,

28.04.1993
- Dernek Hukuk Danışmanlarının 14.03.1993 tarihli kararımıza vermiş olduğu görüşlere uygun olarak;
  Dernekte kaydı bulunan bütün üyelere Tüzük ve Dernekler Yasasına uygun olarak tebligat yapılarak aidat borçlarının istenmesine, adres değişikliklerinin tespitine, konu ile ilgili tebligat metni ve adreslerinin hazırlanmaya başlanmasına,
- 19.05.1993 günü geleneksel piknik yeri olarak Hendek ilçesi Yeşil Yayla köyünün belirlenerek üyelere duyuru yapılmasına,

12.05.1993
- Kafkasya'dan Göç'ün yıldönümü olan 21 Mayıs tarihinde Kafkas-Abhazya Kültür Derneğinde, anma programı 21-22-23 Mayıs tarihlerinde Abhazya ve göçle ilgili panel ve açık oturumun Dernek Merkezimizde yapılmasına,
- 24 Mayıs günü Kefken'de bulunan toplu mezara çelenk konması ve dini vecibelerin yerine getirilmesi, bunun için 1.450.000.- TL. ye otobüs kiralanmasına,

08.06.1993
- Kabardinka gösterisinin 09.06.1993 tarihinde Bostancı Gösteri Merkezinde gerçekleştirilmek üzere hazırlıkların yapılmasına,

15.07.1993
- Derneğimize kayıtlı bütün üyelere adres değişikliklerinin bildirilmesi, ödenmeyen aidatlarının tahsili için iadeli taahhütlü olarak tebligat yapılmasına,

05.11.1993

- Adres değişikliği ve üyelik aidatlarının ödenmesine ilgili tebligatlar değerlendirilerek üye listesinin yeniden oluşturulmasına,
  Aidatını ödemeyen ve adresleri belirlenemeyen üyelerin üyeliklerinin düşürülmesine, bu kişilerin (ek sayfadaki liste) durumlarının Genel Kurula sunulmasına,

10.11.1993

- 1993 yılı Olağan Genel Kurulunun 28.11.1993 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığında 05.12.1993 tarihinde aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

Şemsettin Çevik

Söyleşiye yaşam öykünüzü alarak başlayalım.

1948 Pınarbaşı Kayseri Saçayağı doğumluyum. İlkokulu köyde, ortaokulu Kayseri'de bitirdim. Malatya Akçadağ Öğretmen Okulu'nda iki sene okudum. Malatya'dan sonra, İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'na seçilerek Çapa'ya geldim, daha sonra İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ni bitirerek öğretmen oldum. Dokuz yıl öğretmenlik yaptıktan sonra istifa ederek, Tamek Holding Şirketler Grubuna katıldım. Çeşitli kademelerde görevde bulunduktan sonra, Holdingteki son dört yılımı, şirketlerden birinde Genel Müdürlük yaparak geçirdim. Buradan da emekli olduktan sonra tekrar öğretmenliğe döndüm. İstek Vakfı Acıbadem Fen Lisesi'nde bu yıla kadar öğretmen olarak çalıştım.

Dernekle olan ilişkinize değinelim biraz da.

Dernekle olan ilişkim 1963 yılında İstanbul'a gelmemle başladı. 19631969 yılları arasında hem Kafkas Dans Ekibinde oynadım, hem de Gençlik Kollarında çalıştım. 1970 yılında İstanbul'dan ayrılarak üç sene Erzurum'da kaldım. Döndükten sonra dernek çalışmalarına üye olarak devam ettim.

Şimdi Dernekle olan ilişkileriniz nasıl?

Şimdi çocuklarım devam ediyor, benim pek ilişkim olduğu söylenemez.

Hangi dernekteler?

İstanbul Kafkas Kültür Derneği'ndeler. Birisi 1972, diğeri 1973 doğumlu. Derneğe gelip toplantılara katılıyorlar, eşim Çerkes diliyle ilgili seminerlere katıldı.

Ancak, İstanbul'dan ayrılacağımız için çalışmalara devam edemedi.

Yönetim Kurulu adaylığınız nasıl gelişti?

Yapılacak olan Genel Kurulda, Derneklerin birleştirilmesiyle ilgili önemli bir konu gündeme geleceğinden, iyi bir Yönetim Kurulu oluşturulması düşüncesiyle, Maltepe İdealtepe Spor Tesisleri'nde yemekli bir toplantı yapıldı. Derneğin faal bir üyesi olduğumuz için katıldığım bu toplantıda adaylar tespit edildi ve bu adaylardan biri olarak ben de seçime katıldım. Hemen hemen bütün oyları alarak da seçildim.

Siz kendi isteğinizle mi talip oldunuz, yoksa birileri mi önerdi?

Aday olmak isteyenler dendiğinde biz de talip olduk, orada bulunanların hepsi de çok uygun gördüler. İsim olarak bir liste çıktı ve bu listede benim de adım vardı. Ben de memnun olarak aday oldum.

İkinci bir liste var mıydı?

Hayır, karşılık olarak bir liste yoktu. Hemen hemen Derneğin bütün faal üyelerinin katıldığı bir toplantıydı bu.

Tahmini kaç kişi vardı toplantıda?

Elli kişi civarında üyenin katıldığı bir toplantı oldu. O zamanlar şimdiki gibi fazla katılımlı toplantılar olmuyordu. Elinizdeki bilgilerde görüldüğü gibi de 61 kişilik Genel Kurulun hemen hemen çoğunluğu oradaydı. Böyle bir seçim oldu. Seçimden sonra, Yönetim Kurulu toplantısında başkan olarak beni uygun görerek seçtiler.

Yönetim Kurulu'nda neler yapmayı planladınız?

Planlarımızın en başında, seçilirken de savunduğumuz, Kafkas Derneklerinin birleştirilmesi vardı. Türkiye'deki bütün Çerkes Derneklerinin bir çatı altında toplanması ve merkezinin neresi olacağı konusunun tartışılmasıyla ilgiliydi. İlk toplantımız İstanbul'da KafkasAbhazya Kültür Derneği'nde, Ankara'dan ve Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen katılımcılarla yapıldı. Bu toplantıda merkezin neresi olacağı konusunda bir karara varamadık.

Hangi Derneğin mi yoksa hangi şehrin mi merkezi oluşturacağına karar verilemedi?

Şehir olarak da, hangi Dernek olacağı konusunda da bir karara varılamadı.

Dernekler arasında böyle bir anlaşmazlık var mıydı?

Anlaşmazlık olarak sayılmaz, ama Ankara büyük çapta talipti buna. "İstanbul değil de Ankara olsun" şeklinde talepleri vardı ve destekçileri de çoktu. Netice itibariyle bu konuda bir karara varılamadı. Tabi bu çalışmalar devam ederken Abhaz savaşının patlak vermesi ile birlikte Abhaz Dayanışma Komitesinin kurulması söz konusu oldu. Bu konudaki çalışmalar ağırlık kazandı; "nasıl destek verilecek, neler yapılacak, strateji ne olacak" gibi konuların konuşulduğu toplantılar her

hafta yapılmaya başlandı ve hem maddi hem manevi birçok olumlu sonuçlar elde edildi.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra, "Başkan olduğum süreçte yapsam iyi olurdu ya da yapmasak daha iyi olurdu" diye değerlendirdiğiniz çalışmalar oldu mu?

Eksik kaldığımı düşündüğüm ya da yapmasak daha iyi olurdu diye değerlendirdiğim bir durum söz konusu olmadı. Yapılan çalışmaların faydalı olduğunu düşünüyorum. Güzel çalışmalar yapıldı.

Peki yeterliydi diyebilir miyiz?

Yapılan hiçbir şey hiçbir zaman yeterli değildir. O günün koşullarında yapılabileceklerin en iyisi yapıldı diyelim ama yeterli demeyelim.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağandışı bir olay yaşandı mı?

Hiçbir olağandışı olay yaşanmadı ve toplantının sonunda da güzel bir düğünle olay bitirildi.

Başkanlık döneminize ait unutmadığınız olaylar var mı?

Hayır, olmadı. Derneklerin birleştirilmesi ve Abhaz Dayanışma Komitesi ile ilgili toplantıların tamamı olması gereken şeylerdi.

Başkanlığınızla ilgili olmayarak, fikir ayrılıkları, tartışmalar, düşünceler gibi aklınızda kalan bir şeyler var mı?

Dernek içerisinde, bizim Başkanlığımız döneminde de başımızı ağrıtan siyasi olaylar vardı. PKK'nın, sağ ve sol fraksiyonların dergileri haberimiz olmadan Derneğe giriyor ve bu bizi rahatsız ediyordu. Panolara bizim icazetimiz alınmadan ve yine haberimiz olmadan Kürtçülük ve diğer Derneklerin faaliyetlerine davet sloganları içeren yazılar asılıyordu.

Nasıl bir önlem alındı bu konuyla ilgili?

Tabii bir toplum içerisinde yaşıyorsanız, toplumu ilgilendiren sosyal ve siyasal konuların dışında kalmak mümkün değil. Ama tabi ki alet olmak da istemedik. Getirenleri tespit ettik ve kendileriyle konuştuk. Onlar da sağolsunlar bu tür konulardan bizleri haberdar ettiler ve yayınlanması/yayınlanmaması konusunu bizim onayımızdan geçirecek şekilde devam ettirdik. Daha önceden de 80 döneminde Derneğimiz kapatılmış ve Dernek Başkanımız (Rahmi Tuna) hapse atılmıştı ve bu durum bizi rahatsız ediyordu. Tekrarlanmasını istemiyorduk ama dediğim gibi bu gibi toplumsal durumların dışında kalmak mümkün değil.

1980 döneminde siz de burada mıydınız?

1973'ten beri hep buradaydım. Sadece Yönetim Kurulunda değildim.

1980 dönemine yaklaştıkça Dernek içinde de ayrılıklar oluyor muydu?

Tabi, 80 döneminde dernek içinde gruplaşmalar oldu. Zaten o zamanlarda seçimlerde olaylar oluyordu. Çok hararetli tartışmalar oluyordu.

Kafkas Dernekleri çerçevesinde bir değerlendirme yaparsak, Başkanlık döneminizde İstanbul'daki durum nedir?

Biz yaptık şeklinde değil, ama Kafkas Derneklerinin çalışmalarıyla ilgili milat seneleriydi diyebilirim. Yoğun çalışmalar o döneme rastladı ve bugünkü Dernek statüleri de o günlerde bir kalıba oturtuldu. Siyasi Partiler ve Hükümetle ilgili ilişkiler o zamanlarda daha düzeyli bir şekle taşındı.

İstanbul'daki diğer Derneklerle olan ilişkiler nasıldı?

Şamil Vakfı'yla çok sıcak ilişkilerimiz olduğunu söyleyemem. Ama KafkasAbhazya Kültür Derneği'yle çok iyi ilişkiler

içerisindeydik. Her hafta ya o Dernekte ya da bizde ortak toplantılar yapılırdı. Abhazya'yla ilgili toplantıların %90'ı bizim Dernekte yapıldı.

Karşı tarafta, Esenler'de, Avarların, Kuşhaların, Lezgilerin Dernek Başkanları her toplantıda bulunurdu. İstanbul'da aklınıza gelebilecek bütün Derneklerin Başkanları yaptığımız toplantılarda mevcuttu. Dernekler arasında hiçbir ayrım yoktu ve gençler arasında da son derece iyi bir anlayış vardı. Hiç kimsenin derneklerin farklı olmasına yönelik ne bir söylemi ne bir çabası vardı. Toplantıların bir çatı altında yapılarak bir araya gelinmesi herkesi memnun ediyordu.

O zamanlarda da AdigeAbaza ayrımı var mıydı? "Siz Çerkessiniz, biz Çerkes değiliz" gibi durumlar?

Böyle bir ayrım söz konusu değildi. İstanbul'daki bütün Çerkesler Kafkas Derneklerinin çatısı altında toplanıyordu. Ancak Abhaz Savaşı başladıktan sonra, Abhazlar'ın diğer Çerkesler'den kopması gerçekleşti birden bire. Daha doğrusu, onlar ayrı kalmak istediler; ayrımcılığı Abhazlar yaptı diyebilirim. Onlar tetiklediler ve halen de öyle; "Çerkes değiliz Abhaz'ız" diyorlar.

Döneminizde Çerkes Dünyası ve Kafkasya ile ilgili önemli gördüğünüz olaylar var mıydı?

Abhazya'nın durumu dışında, SSCB'nin yıkılmasıyla birlikte, Kafkasya ile olan ilişkiler birden bire iyi bir seviyeye geldi. Bu seviyenin oluşturduğu olumlu rüzgar, Kafkasya'dan gelenlerin sayısını artırdı. Kafkasya'dan gelenler gruplar halinde toplantılarımıza katıldılar. Buradan da gruplar halinde Kafkasya'ya gidip çalışmalara katılımlar oldu. O zamandan itibaren bir rahatlama söz konusu oldu. Kafkasya'yla olan sıcak ilişkilerin gelişmesi benim için en önemli olaylardan bir tanesiydi.

Abhaz Savaşı sırasında; savaş yeni başlamış, Sovyetler yeni yıkılmış, daha çok Batı Kafkasya'yla ilişki kurulmuş. Oradakilerle nasıl bir görüş oluşturuldu. Bu savaş sırasında Abhazlar biraz kendilerini çektiler, "Bu bizim savaşımız; destek verin, ama bizim savaşımız" gibi bir algı mı oluştu? Oradakiler Batı Kafkasya nasıl bakıyordu bu duruma?

Aslında Çeçen Savaşları'na daha olumsuz bakıyorlardı. Abhazlar'ın daha haklı olduğuna yönelik bir görüş vardı. Çeçenler'in sayılarının az olmasına rağmen Rusya'ya kafa tutarak kendi soylarının katledilmesine sebep olacaklarına yönelik bir inanış daha çoktu.

Adigeler'in yaşadığı cumhuriyetlerde Abhazya için görüşler nasıldı? Destek ve yardım yönünde bir düşünce var mıydı?

O dönemde Kafkasya'da bulunmadım, ama bu Cumhuriyetlerden de destek aldıklarını kesin olarak biliyorum. Dernek kanalıyla ya da başka kanallarla Abhazya'ya destek verdiler, ancak bu desteği Çeçenler'e veremediler.

Vermediler mi, vermek istemediler mi?

Savaşın devam etmesini istemediklerinden, savaş devam ederse Çeçenler'in aleyhine sonuçlanacağını düşündüklerinden ve bir an önce bitmesini istediklerinden vermediler.

Türkiye'deki Çerkesler de bu konuya manen ve madden destek verdi. Büyük bir kısım, Çeçenler'i destekliyordu.

Gönül desteği de verildi, maddi yardım da yapıldı; hatta gidip savaşa katılanlar da oldu. Ama bunlar çok yüzeysel kaldı. Türkiye'nin desteğini hiçbir şekilde alamadılar. Abhazya savaşında da Türkiye'nin Gürcistan'ı destekleyen politikası bizi üzdü. Abhazya'yı destekleyen bir beyan olmadığı gibi, Gürcistan'ı des-

tekleyen beyanlar vardı. Abhaz Dayanışma Komitesi'nden insanların Hükümetle yaptıkları görüşmeler neticesinde bu destek biraz olsun azaldı.

Başkanlığınız dönemindeki Kafkasya ilişkileri nelerdi? Herhangi bir toplantı tarzı faaliyette bulunuldu mu?

Ziyaretler biraz önce de bahsettiğim şekilde oldu ama genel toplantı şeklinde bir etkinlik düzenlenmedi. Kabardinka ekibi İstanbul'a getirildi ve Bostancı Gösteri Merkezi'nde bir gösterileri oldu. Çok güzel bir ekipti ve çok güzel bir gece oldu.

Mevcut Dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz çalışmalar var mıdır?

Şimdiki çalışmaları çok özel ve de güzel buluyorum. Bizim zamanımızdaki şartlar müsait olsaydı da biz de bu kadar güzel çalışır mıydık diye düşünüyorum, ama her halde teknolojinin de gelişiminin bunda etkisi var. Bu arada gençler de çok güzel çalışmalar yapıyorlar, çok takdir ediyorum. Bizim zamanımızdaki gençlik çalışmaları genellikle folklora yönelikti, ama şimdiki gençlerin çalışmaları daha detaylı ve daha özel, çok beğeniyorum ve buna seviniyorum.

Genel çerçevede bütün Kafkas Derneklerini ve Federasyonu baz alarak kimlik adına daha ileri adımlar atılabilmesi için sizce neler yapılabilir?

Şu aşamada, Kafkas Derneklerinin yaptığı siyasi çalışmalar güzel ama yetersiz. Ya biz Çerkesler olarak, Kafkas Dernekleri olarak, Türkiye'deki potansiyelimizin ne olduğunu Siyasi Partilere anlatamıyoruz yada anladıkları halde işlerine gelmedikleri için gereken değeri vermediklerini düşünüyorum. Bilhassa şimdiki Hükümetin bu konudaki tutumu bence iyi değil. Hatta, konuşmalarda her etnik grubun sayılmasında sonunda ya da herhangi bir yerinde Çerkesler yok. Önceki iktidarlarda hiç yoktu. Bunun çeşitli platformlarda anlatılabilmesi lazım. Geç kalındı sayılmaz. Zemin, bu süreçte çok müsait.

Kafkas Dernekleri Federasyonu Başkanı Vacit Kadıoğlu'nun çalışmaları güzel, ancak yeterli değil. Bir programda, toprak bütünlüğüyle ilgili diğer etnik grupların taleplerine yönelik kendisine yöneltilen soruya, "Biz dilimizi ve kültürümüzü çocuklarımıza öğretebilmek istiyoruz" şeklinde bir cevap verdi. Bunun yerine, "Bizim Türkiye'den herhangi bir toprak istememiz söz konusu olamaz; bizi onlarla bir tutmayın" demesi lazımdı. Anladığım kadarıyla, program yapımcıları da Kafkas Derneklerinin isteklerini de diğerleri gibi toprak talebi olacak şeklinde yorumladılar. İşte bu yüzden bizim isteklerimizin ve taleplerimizin net olarak ortaya konulması lazım.

Derneğe ilk geldiğinizdeki gençlik problemleri ve siz yönetime geçtiğinizde gençlerle ilişkiler, Dernekten uzaklaştırma verilen insanlar, aidatlarını ödemeyenlerin üyelikten düşürülmesi, bunlara yapılan itirazlar; biraz da bunlardan bahsedelim.

Üyelik düşürmeye itiraz gelmedi; zaten devamsızlığı 34 sene süren bir üyenin itiraz etmesi söz konusu değil. O zaten

kendi kafasında işi bitirmiş oluyor; listeden çıkarıldığında da "neden çıkardınız" demesi söz konusu değil ve öyle bir şey de olmadı.

Kendi gençliğimde büyüklerle herhangi bir karşıtlık olmadı. Ancak, bizim onların yanında bulunup da herhangi bir isteğimizi dile getirebileceğimiz bir ortam da yoktu; öyle bir hiyerarşi vardı. 1963 yılında İstanbul'a gelmiştim ve İstanbul Kafkas Kültür Derneği isimli bir dernek vardı o zamanlarda. O Derneğin de Yönetim Kurulu en az 4550 yaşların üzerinde olan kişilerden oluşuyordu. Biz de o yüzden öyle duran insanlardık. Ancak benim yönetime geldiğim dönemde, gençler seslerini duyurabiliyor, haberimiz dahilinde veya haricinde toplantılar yapabiliyorlardı. Karşıt fikirler de çıkmıyor değildi, ama onları da haklı görüyordum. Öğretmen olmamın son derece yararı oldu. "Gençler niçin böyle taleplerde bulunuyor" diye yargılamadık ve onlarla konuşarak konuların üstesinden geldik. Hoş olmayan durumların olmasına fırsat vermedik. Ama ateşli gençler de vardı bu arada.

Örneğin; Çerkeslerin yaşadığı eskiden "zorunlu göç" idi, sonra "göç" oldu, sonra "sürgün" oldu, şimdi "soykırım" oldu. Böyle değişime uğrayan söylemler, gençlerin daha sivri ifadeleri Ankara'da yaşanıyordu belki o dönemlerde.

Ankara daha bilinçliydi. Ankara'da da toplantıların bazıların katıldım Orada daha ateşli konuşmalar yapılıyordu ve gençlerle sizin söylediğiniz gibi çatışmalar oluyordu. Daha ses getirici çalışmalar oluyordu ve bu konuda Ankara Derneği daha öndeydi. İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin fiili olarak siyasi ve sosyal çalışmalarını yürütmeye başlaması 90'lardan sonra olmaya başladı. Ondan öncesinde gençler Kafkas dansları çalışmasında, daha yaşlılar da yönetimde olur anlayışı vardı.

Kafkas danslarında yalnızca Dernek içi gösteriler mi yoksa dışarıda ya da diğer Derneklere de gösteri yapılıyor muydu?

Ekip olarak İstanbul'un çeşitli yerlerinde, Derneği ilgilendiren yerlerde gösteriler yapılıyordu; Derneği ilgilendirmeyen yerlerde gösteri yapılması uygun bulunmuyordu. Uygun bulmamalarının sebebi de çok güzel bir ekip olamama anlayışından olabilir. Ankara ekibi buna çok güzel bir örnektir. Tam hatırlamıyorum ama Elbruz Hoca'nın çalıştırdığı dönemde Spor ve Sergi Sarayı'nda müthiş bir gösteri yaptılar. İstanbul'da öyle bir ekip olmadı.

Fark neydi peki? Dans ekibi hocası mıydı?

Ekip hocasının Ankara'da olmasının çok büyük etkisi var. Ekip hocası Ankara'da olmayı seçti. Derneğin bu konudaki tecrübesi de çok önemli, demek ki onlar da destek verdiler. İstanbul'daki ekiplerin yaptığı gibi çalışma yapmaya başladılar, ama hocanın çok iyi olması orayı kalkındırdı. Bizim ekip hocamız Haşim Bey diye birisiydi. Kafkasya'dan gelmişti o da. Yaşlıydı, güzel öğretiyordu ama vefat etti. Ondan sonraki ekip çalışmalarını Yılmaz Özgür hoca olarak devam ettirdi. Haşim Bey'in ekibinde yetişmiş biriydi ama onun kadar iyi bir ekip çıkaramadık sonrasında. Ama son yapılan gösteriler müthişti; hem kıyafetler, hem de oyunlar bakımından. Bu elbiselerin sunumu Ankara'nın yaptığı sunumla aynıydı. O zamanlar bunu yapan çok az olduğu için çok rağbet gördü, ama bugün bunu herkes yapabildiğinden az ilgi gördü.

En son Bağlarbaşı Kültür Merkezi'nde yapılan gösterideki özellikle kıyafetlere bayıldım. Bilhassa yaşlılar ekibi müthişti. Gençlerinki de son derece güzeldi. En çok beğenilen de bu senenin korosuydu.

İki gece katıldığımız toplantıda 130 Çerkes vardı. Hem onların, hem de tanıdığım ve koroyu izleyen diğer birçok kişinin fikirlerini aldığımda çok güzel şeyler duyuyorum.

Bir kulüp çalışmanız var sanırız.

İdealtepe Spor Kulübü'nün 1993'ten beri üyesiyim, son dört senedir Yönetim Kurulundayım ve ikinci başkanıyım. Yönetim Kurulunda benim yaş grubumdan Çerkes olan en az 40 kişi varız. Genelde cumartesi günleri toplanıp psihalive yaptırıp yiyoruz. Futbol ve basketbol takımımız var ve amatör klüpler arasında Anadolu yakasının en iyilerinden birisiyiz.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ediyoruz.

1993 – Akbalık

Dernek - 1993

Şile – Yeşilvadi köyü

1993 - Kadıköy iskele meydanı

Ridade – 1993 (İKKD gençlerinin de yer aldığı halk dansları ekibi)

1993-Nalçik'ten gelen öğretmen eşliğinde Adıgece (Kabardey lehçesi) kursu

1993-Ankara Derneği-İstanbul ve Ankara gençleri bir arada

Bostancı Gösteri Merkezi – 1993 – Kabardinka gösteri gecesi

Bıçkı köyü-Hendek – 19 Mayıs 1993 Ankara ile ortak piknik

37. Dönem

05.12.1993 – 20.11.1994

Dünya

1994

• Fransa ve İngiltere Manş Denizi altından tünelle birleşti. 50.5 km. uzunluktaki tünelin açılışı 6 Mayıs 1994'te yapıldı.

14 bin işçinin görev aldığı bu projede, milyonlarca tonluk taş, toprak ve çamurun atılması için kazı makineleri kullanılmıştır. Kanalın iki ucundan başlayan ve devam eden çalışma, lazer ışını yardımıyla yönlendirilmiştir. Tünel, Fransa ve İngiltere ortak yapımıdır. Tünelin su altındaki bölümünün uzunluğu 38 kilometredir.

• 4 Mayıs; Yaser Arafat ve İzak Rabin Filistin'in özerkliğini öngören bir anlaşmayı Mısır'da imzaladı.

• 9 Mayıs; Güney Afrika'da bütün ırkların katıldığı ilk özgür seçimler yapıldı ve Mandela cumhurbaşkanı oldu.

Türkiye

1994

• Türkiye'nin ilk uydusu Türksat 1 B yörüngeye oturdu.

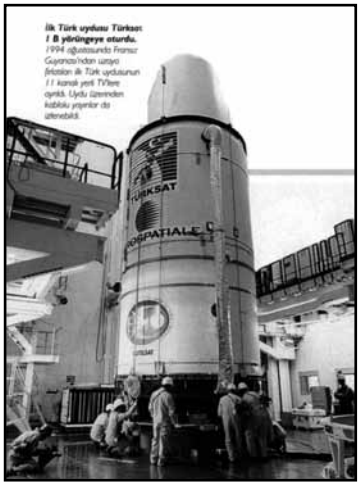

• İşçi ücretleri diyagramı

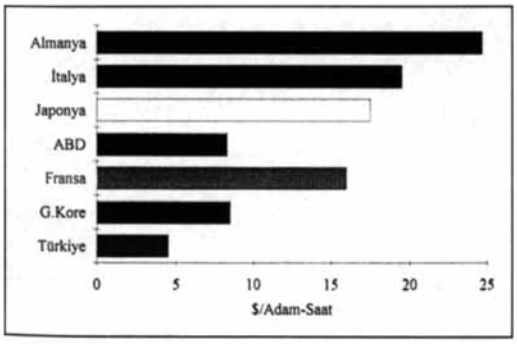

1994 yılı ABD doları bazında ortalama imalat işçilik ücretleri

Çerkesler

• Dünya Çerkes Birliği, 1994 yılında UNPO'ya üye oldu.

Türkiye

Kuzey Kafkasyalılar Kültür Derneği adına sahibi: Ömer Aytek Kurmel Yazı İşleri Müdürü: Nail Sönmez Genel Yayın Koordinatörü: Hakan Alpaslan

KAF-DER / BÜLTEN

KAFKAS DERNEĞİ GENEL MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ • SAYI : 7 • MART 1994

KAF-DER BİR YAŞINDA

Kaf-Der 1. Yıl Değerlendirme Toplantısı Ankara'da Yapıldı

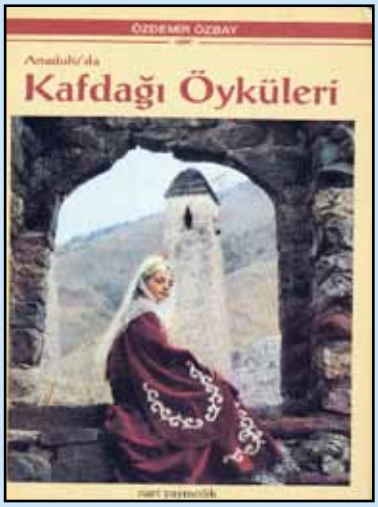

1994

1994

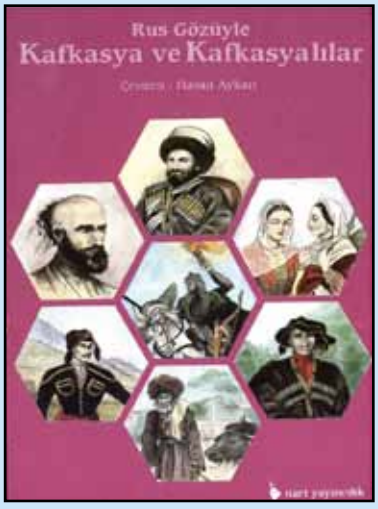

1994

Nisan 1994 Türkçesi: Berat Bırfın Bir

Mayıs 1994 Çeviri: Nuran Kılınçarslan

1994

1994

Jan Ajans Gazetecilik adına sahibi: Türkan Sandıkçı
Yazı İşleri Müdürü: Çetin Beslen
Yayın Kurulu: Hayri Domaniç, Cevdet Hapi, Ali Çurey, Yaşar Bağ, S. Seyit Dağıstanlı, Çetin Beslen

Basından

15 Aralık 1993
Hürriyet

Çerkezlerin dayanışma gecesi
Türkiye'de yaşayan Çerkezler, geliri kanser hastası olan ve Amerika'da hastanede bulunan bir arkadaşlarının tedavisinde kullanılmak üzere, önceki gün Kafkas-Abhazya Kültür Derneği'nde bir "Dayanışma Gecesi" düzenlediler. Nart Yayıncılık ve İstanbul Çerkez Gençlik Derneği'nin organizasyonu ile gerçekleşen geceye katılan davetlilere, Kafkas yöresinin geleneksel Haluj yemeği ikram edildi. Ziyafetten sonra Çerkez gençleri, akordeon eşliğinde Kafkas oyunları oynayarak konuklara neşeli saatler yaşattılar

Nart Yayıncılık ve İstanbul Çerkez Gençliği Derneği'nin organizasyonu ile gerçekleşen geceye katılan davetlilere, Kafkas yöresinin geleneksel Haluj yemeği ikram edildi. Ziyafetten sonra Çerkez gençleri, akordiyon eşliğinde Kafkas oyunları oynayarak konuklara neşeli saatler yaşattılar.

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Keramettin Dönmez	Başkan
Naim Sabancı	Başkan Yardımcısı
Emine Arslantok	Sekreter
Talat Eryiğit	Muhasip
Tamara Özgür	
Doğan Duman	
Adnan Tulgar	

Denetleme Kurulu

Erol Kılıç
Muharrem Çurey
Selçuk Karaçay

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Hakkı Kurmel
Naci Karaca
Kazım Öztekin

Genel Kurul

05.12.1993
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Hakkı Kurmel
Yazmanlar : Suzan Tan – Fahri Varol

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 110 kişi katıldı.
- Seçimlere iki liste katıldı. Bir liste 65 oy, diğer liste 34 oy aldı. 11 geçersiz ve boş oy kullanıldı.

İkinci liste
Yönetim Kurulu Adayları
Muammer Tuncel
Murat Özden
Necdet Özaydemir
Eşref Baş
Doğan Yüksel
Hüsamettin Kuzucu
Cihat Bageoğlu

-Önceki YK kararlarından üyelik silinmesi Genel Kurul tutanaklarına geçti.

YK eski üyesi konuşmasından alıntıdır:
"Üye sayısı 1200 lerdedir. Yazılan mektuplardan 1100 ü geri gelmektedir, 60 hayatta olmayan üye vardır. Üye sayımızı ulaşılabilir 250 ye düşürdük.

- İkinci liste adayları silinen üyelerin geri alınmasını talep etti.
- Genel Kurulun 2 yılda bir yapılması gündeme getirildi.
- Zimmet karşılığı üyelere verilen kitapların geri getirilmediği gündeme getirildi.
- Tüzük değişikliği konusunda komisyon kurulması kabul edildi. Naci Karaca, Rahmi Tuna, Ziyaettin Erdoğan, Kazım Öztekin, Hazım Berzeg, Yaşar

Bağ ve Yasin Çelikkıran komisyona seçildi.

-Bütçe:

*1992-93 Gerçekleşen: 273.585.000.- TL.

*1993-94 Tahmini: 150.000.000.- TL.

36. Dönem Faaliyet Raporundan:

Yönetim, prensip olarak daha önceki yönetim dönemlerindeki aktivitelerin tamamının devam ettirilmesini benimsemiştir. Tiyatro, folklor, müzik, basın faaliyetleri ve sabah kahvaltıları gibi rutin programlar devam ettirilmiştir.

İlk defa olmak üzere Kafkasya'dan bir öğretmen davet edilerek lisan kursları açılmıştır.

Bir yönetici ücretli olarak görevlendirilmiştir.

Yönetim ve üyelerimiz Abhazya'ya insani yardım konusunda ve diğer çalışmalarda Kafkas-Abhazya Dayanışma Komitesi ile çok yakın ilgi ve diyalog içinde olmuşlardır.

Derneğimizin genç üyelerince organize edilen Kefken 21 Mayıs anma günleri ile geleneksel bahar piknikleri için gerekli maddi, manevi destek ve işbirliği sağlanmıştır.

Rusya Federasyonu Parlamentosu Göçmenler Komisyonu Başkanı, Kabartay-Balkar Cumhuriyeti Dışişleri, Maliye ve Sosyal Güvenlik Bakanları, Nalçik Belediye Başkan Yardımcısı ve diğer konuklar ağırlanmıştır.

Haziran ayında Kabardinka Halk Dansları Topluluğu davet edilerek gösteri düzenlenmiştir. Kabardinka'ya yapılan katkı ile, ekibin parasal nedenlerle kapanmamasına yardımcı olunmuştur.

Derneğimizin kayıtlı üye sayısı 1158 olmasına rağmen aidat ödeyen, aktivitelere katılan ve adresi bilinen üye sayısı 150 civarındadır. Hukukçuların da görüşü alınarak 1158 kişiye adres değişikliği bildirisi ve geçmiş aidatların ödenmesi tebliğ edilmiştir. Ulaşılamayan üyelerin üyelikleri, hukukçularımızın önerileri doğrultusunda dondurulmuştur. Genel Kurulumuzun yeni seçilecek Yönetim Kuruluna vereceği görevle, belirlenecek bir süre içerisinde üyelik vecibelerini yerine getirenlerin üyeliklerinin tazelenmesi mümkündür.

Karar Defteri

11.12.1993

- Derneğin hafta içerisinde 15.00-23.00 arası, hafta sonu ise tam gün açık tutulmasına, Derneğin anahtarının görevlendirilecek şahsa verilmesine,

18.12.1993

- Çalışma Programı oluşturulması ile ilgili çalışmalar yapıldı ve aşağıdaki kararlar alınmıştır:

  a. Gençlerin devamı temin edilecek,

  b. Yaşı uygun gençlerin üyelikleri sağlanacak,

  c. Yaşlılar için sohbet geceleri, yemekler düzenlenecek,

  d. Dil kursları (İngilizce, talep olursa Rusça) düzenlenecek,

  e. Ekip çalışmaları Şamil Vakfı, Kafkas-Abhazya Kültür Derneği vb. Derneklerle organizasyon sağlanarak birlikte yürütülecektir,

  f. Koro çalışmaları organize edilecek,

  g. Kafkasya'dan gösteri amaçlı müzik grubu, folklor vb. gruplar, kişiler getirilecektir.

  h. 1994 yazbaşı Kafkasya'ya gezi düzenlenecektir.

  ı. 19 Mayıs gezisi Heybeliada'ya yapılacaktır. Ayrıca muhtelif tarihlerde geziler düzenlenecektir.

  j. Kadınların sosyal faaliyetleri organize edilecek (yemek, kermes, gezi vb.)

  k. Muhtelif konularda konferanslar düzenlenecektir

16.04.1994

- Sürgünün 130. yılında yapılması düşünülen faaliyetler irdelendi. Diğer Dernekler ile temaslar sağlanıp birlik-

te neler yapılacağı görüşülüp bir sonraki toplantıda değerlendirilmesine,

21.05.1994
- Tüm hemşehrilerimizin katılacağı bir sohbet yemeği organize edilmesine,

10.09.1994
- Diğer Derneklerle ilişkilerimiz değerlendirildi. Amaç ve çalışma konuları aynı olan Derneklerle müşterek yapılabilecek faaliyetler ele alındı. İlişkilerin geliştirilmesi için öneriler tartışıldı.

07.10.1994
- Derneğimizin 1994 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının, 13.11.1994 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığında 20.11.1994 tarihinde aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

22.10.1994
- Derneğin gelirlerini arttırmak, kendi giderlerini zorlanmadan karşılayabilecek gelir kaynakları yaratabilmek için yapılabilecek çalışmalar tartışıldı.

05.11.1994
- Muhaceret ile ilgili dört konuşmacının katılacağı konferans yapılmasına,

Keramettin Dönmez

Yaşam öykünüzden başlayacağız.

1955 yılında Tokat'ın Albus ilçesinin Alemdar köyünde doğdum. Alemdar köyü çoğunluğu Kabardey olan, az miktarda Abzeh olan ve bir miktar da Karaçay olan bir köydü. 1965 yılında Albus Barajı yapıldı, yerlerimiz istimlak edildi ve köyden taşınmak zorunda kaldık. Köyümüzün tamamı şu anda suyun altında kaldı. Çevrede başka Çerkes köyü yoktu, tek başına bir köydü, çevredeki bütün köyler yabancı köylerdi. O nedenle bizim yerli halkla daha sıkı ilişkilerimiz oldu. Dolayısıyla Çerkesçe konuşmak biraz azaldı. Bir de köyün nüfusu azdı, 25 hane kadardı, küçük bir köydü. Onun da etkisi oldu Çerkesçenin konuşulmamasında.

Bizim köyde biraz imkanı iyi olanlar Kabardeyle evleniyordu, orta derecede olanlar Abzehle, durumu zayıf olanlar Karaçayla evleniyordu. Kabardey köyü daha uzaktaydı, ondan daha yakında bir Abzeh köyü vardı, Karaçay köyünden evlenmek daha da kolaydı. Köyün çoğu da fakir olduğu için çoğunluk Karaçayla evlendi, dolayısıyla Çerkesçe konuşma azaldı. Benim yaşımda olanlar Çerkesçeyi konuşmuyordu. Annem babam Kabardeydi, imkânımız daha iyiydi.

Okul yaşamınızdan bahseder misiniz?

İlkokul 1. ve 2. sınıfı bu bahsettiğim yakındaki Abzeh köyünde okudum; köyümüzde okul yoktu. 3. ve 4. sınıfı köyden

ilçeye yürüyüp giderek okudum. 5. sınıf ve ortaokulu Tokat'ta, liseyi Kuleli Askeri Lisesi'nde okudum. Harp Okulu'ndan ayrıldım, Hukuk Fakültesine gittim ve bitirdim, avukatlık stajı yaptım. Staj döneminde biraz öğretmenlik yaptım. Sonra hâkimlik ve ardından avukatlık yaptım, halen avukatlığa devam ediyorum.

Dernekle olan ilişkiniz nasıl başladı ve gelişti?

Gençliğimde Tokat'a taşındığımız zaman bizim farklı bir insan olduğumuzu anladım. Sokaktan geçerken bizi 'Çerkes' diye gösteriyorlardı, öbür çocuklardan farklıydık. Ben de merak ettim, bu nedir diye ve ortaokul yıllarımda Çerkeslikle ilgilenmeye başladım. Kimlik sorunu benim için birinci derecede sorun oldu o nedenle, Çerkesliği ortaokulda hemen hemen kendi kendime keşfettim. Ama benim bildiklerimi başka hiç kimsenin bildiğini sanmıyordum. Sonra askeri liseye geldim, orada Çerkes olan çocukların tipine bakıp teşhis ettim; onlardan bir grup kurdum. Birinci sınıftaydım herhalde, birgün vapurla Sirkeci'den Üsküdar'a geliyordum. Vapurun en alt katında oturuyordum yanımda bir arkadaşımla beraber. Orada bir grup şarkı söylüyordu, dikkatle dinledim, Çerkesçe şarkı söylüyorlar. Ortaokul yıllarında Maykop radyosunu dinliyordum. Oradan dinlediğim bir şarkıydı. Onların Çerkes olduğunu anlayınca çok heyecanlandım. Tanıştım, bir dernek olduğunu ve hafta sonları oraya gittiklerini öğrendim. İşte böylece lisede derneğe gitmeye başladım.

Derneğe gitmem, lisedeki öğrencileri kendime göre organize etmem Devlet tarafından tespit edilmiş; beni takibe almışlar. Harp okulundan "bölücü" olduğum için ayrılmak zorunda kaldım. "Bölücüsün" diye baskı yaptılar ve o nedenle Harp Okulu'ndan ayrıldım. Liseyi bitirdiğim yıl üniversite sınavına girmiştim zaten, hemen Ankara'da Hukuk Fakültesine kaydımı yaptırdım ve bir işe girdim. İlk bir yıl Ankara Derneğini uzaktan takip ettim, çok sık gitmedim. 'Yine takip ediyorlar mı acaba' şüphesi vardı, çünkü o dönemler çok karışık dönemlerdi. Harp okulundan ayrıldıktan sonra lisedeki arkadaşlarım benimle görüşmediler mesela. Okuldan ayrılmak zorunda kaldığım için Komünist gibi görüyorlardı, benimle konuşmak tehlikeliydi. Harp okulundan İzmir kampında iken ayrıldım, kamptan ayrılmadan önce beni karantinaya aldılar, ayrıldıktan sonra bir hafta kadar orada kaldım, sonra Ankara'ya geçtim. O dönemde benimle görüşen 23 kişiyi de okuldan attılar, yani o kadar karışık dönemdi. Okuldan atılanlar, hepimiz, okuldan atıldığımıza memnunuz aslında.

Ankara Derneğinde 197375 yıllarında faal olarak bulundum. Derneğin 1975 yılı Gençlik Kolu Başkanıydım. Nartların Sesi adlı bir bülten çıkarıyorduk, o bültene şiir yazdım, bir kısmına resim ve roman çizdim, Maltepe gecelerini organize ettim. Yani gecegündüz çalıştık gençlik dönemimizde. Okul bitince Ankara'dan ayrılıp Tokat'a gittim. Ben gitmeden önce halamın oğlu gitmişti, gideceğimi bilerek orada dernek kurmuşlar. Gittikten sonra Tokat Derneği üzerime kaldı tabiri caizse. Staj döneminde iki yıl da Tokat

Derneği'yle uğraştım. Sonra hâkim olarak tayinim Malatya'ya çıktı, orada iki yıl kadar kaldım. Geri geldiğimde Tokat Derneği kapanmıştı. Kongresini yapmamışlar, o nedenle derneği emniyet kapatmış, eşyalarına el koymuş. Masamız, sandalyemiz, o büyük emeklerle satın aldığım şeyler özel idarenin misafirhanesindeydi. Tesadüfen gittiğimde eşyaları tanıdım, ertesi gün de derneğin kapandığını öğrendim. Derneğin son yöneticileri ile görüştüm, 'televizyonu kurtardık' dediler. Televizyonu sattık, bir akşam yemek yedik.

Daha sonra 10 yıl Malatya'da kaldım. O 10 yıl dernek faaliyeti olmadı, Malatya'da dernek yoktu ama Malatya'ya gelen hemşehrilerimizin çoğunluğu beni buldu, orada bir grubumuz oldu, dayanışma içerisinde güzel günlerimiz geçti. Gurbette öyle bir grup olursa daha samimi oluyor ve o dönemde Kayseri, Uzunyayla, Göksun, Pınarbaşı gibi yerlere hafta sonları gidip geldik, toplumla irtibatımız devam etti. Malatya'da kaldığım süre kendimce yeterli oldu, çantamı aldım 1992 yılında İstanbul'a geldim. 1993 yılında 'iyi ki geldin' diye derneğin başkanlığını bana verdiler.

Derneğimizde başkan adaylığınız nasıl gerçekleşti?

Tabi benim başkan adayı olmam söz konusu değildi. Söylediğim gibi 1992 yılında İstanbul'a geldim, 1993 yılında başkan olmak zorunda kaldım. Yani ben başkan adayı olmadım. O dönemde bana "yönetimde çalışır mısın" dediler, "çalışırım" dedim. Daha doğrusu biraz da bizim dışımızda birileri kendilerine göre bir yönetim kurulu oluşturmuşlardı. Kani Çiçek'ten sonra bir Yönetim Kurulu listesi yapmışlar, yani birden fazla liste yapılmış, çekişmeli bir dönem. Ben tabi İstanbul'da olmadığım için buradaki gruplaşmayı, çekişmeyi bilmiyorum. Ama işte "şu arkadaşlarla birlikte çalışır mısınız?" dediler, "olur çalışırım" dedim. Kimseyi tanımadığım için kimseyle husumetim de yoktu veyahut anlaşmazlık olabilecek bir şey de yoktu, çalışırız dedik. Bizim dönem için Özdemir Öğüt başkan olacaktı. Ben de "Öğüt başkanlığındaki yönetimde bulunurum, İstanbul'u da hemşerileri de tanırım, sonraki dönemlere de kendi ekibimi kurar ona göre bir yönetim oluştururum" diye düşündüm. Bu seçimden önce bir iki toplantı yapıldı. Son toplantıya geldiğimizde Özdemir bey başkan olmayacağını, yönetime girmeyeceğini söyledi. Diğer ismi yazılı kişilerin de katıldığı ilk toplantıda benim başkan olmamı uygun buldular. Başkan olduğum dönemdeki Yönetim Kurulunu kendim tayin etmedim, bir ekip olarak oraya gelmedik. Böyle bir dönemde üzerimize kalmış oldu ama tabi benim başkan olmam ya da yönetimde olmamın nedeni gençlik yıllarında Ankara Derneğinde yoğun bir faaliyet döneminde bulunmuş olmamız.

Özdemir Öğüt neden geri çekildi?

Neden geri çekildiğini bilmiyorum. İkinci bir liste daha vardı, onlar da iddialıydı, çekişmeli bir seçimdi. Belki karşı taraf rica etmiş olabilir veya onlara daha yakın olabilir, şu anda tam hatırlamıyorum.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız, bir çalışma programıyla mı aday oldunuz yoksa Genel Kurul sonrası mı bir çalışma programı oluşturdunuz?

Liste oluşturduğumuz zaman neler yapacağımız konusunda az çok bir konuşma oldu ama 'biz şunları gerçekleştireceğiz, şöyle bir siyaset uygulayacağız, hedefimiz şudur' diye bir programla gelmedik. Seçildikten sonra elimizdeki imkânlarla yapabileceğimiz şeyleri kararlaştırdık, bir faaliyet programı hazırladık ve o programı aynen uyguladık.

Seçimde ikinci listeden bahsettik. Onların böyle bir hazırlığı var mıydı?

Onların da hazırlığı olduğunu sanmıyorum.

Onların farkı neydi peki, siyasi farklılık mıydı?

Biraz herhalde listedeki isimlerin etnik kökenleri, yani kabileleri gibi geldi bana.

O zaman fark ettiğiniz bir durum yoktu yani?

Ben öyle bir düşüncede değildim, hiç aklıma gelmemişti. Yani bizim liste daha Kabardey ağırlıklı herhalde. Ben hiç dernek faaliyetlerimde Abzeh, Kabardey diye ayrım gözetmedim, hiç öyle bir şey de aklıma gelmedi.

O zamanki sağsol konularıyla ilgili siyasi tarafı yok yani değil mi?

O liste sağcı, bu liste solcu gibi bir durum yok. İki listedeki insanların da görüşleri hemen hemen birbirine yakın. O tarihte bizim derneğimizde öyle sağ görüşlü kimse yoktu zaten.

Çalışma programında özellikle ne koydunuz, konular nelerdir?

O dönemde daha ziyade İstanbul'da kurulu derneklerin birlikte çalışma yapması, fikir birliği oluşturması, faaliyet alanlarının paylaştırılması, derneklerin aynı faaliyetleri ayrı ayrı cılız yapmaları yerine bir derneğin örneğin ekip çalıştırması, bir derneğin koro çalıştırması, bir derneğin başka bir faaliyette bulunması şeklinde bir görev taksimi yapılmasının doğru olacağını düşündük. O dönemde ilk defa dernekler arası koordinasyon toplantıları yaptık. O şekilde çalışmaların daha verimli olacağını düşünerek onun üzerinde çok durdum, o yönde bir çalışmam oldu.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra ve başkan olduğunuz dönemde yapsak iyi olurdu diye değerlendirdiğiniz bir çalışma oldu mu ya da tam tersi yapmasak iyi olurdu dediğiniz bir durum var mı?

Hayır, bizim çalışma dönemimizde kendimize koymuş olduğumuz kısa dönem hedefleri yerine getirdik. Onun dışında da başkan olup şunu değiştirsem diye düşündüğüm bir konu olmadı. Zaten başkan olarak derneği çok etkin değiştirebilme imkânı yok.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağandışı bir olay yaşandı mı?

Olağandışı bir olay yaşanmadı ama olağan kongrelerin dışında daha yoğun ve daha çekişmeli bir kongreydi, çünkü seçildikten sonra kutlama da yapmıştık.

Çekişmeli geçmiş, sizin liste 65 oy almış, ikinci liste 34 oy almış. Geçersiz ve boş oy da 11. Oy kullanan sayısı gerçekten az. Üye sayısı 1200 imiş o seçimde. Gönderdiğiniz mektuplardan 1100 tanesi geri gelmiş.

Zaten üyelerin çoğunluğu göstermelik üye. Faal olanların hepsi gelmiştir.

Sizin seçildiğiniz Genel Kurulda ulaşılabilen üye sayısı 200 kişi diye düşünülerek 250 ye düşürülmüş bir anda. Bu sıkıntı ya da bir tartışmasa yaratmadı mı Genel Kurulda?

Seçimden sonra oldu herhalde.

Siz mi verdiniz o kararı yoksa seçimden önce mi geldi?

Bizden önce yapılmış olsa gerek, tam hatırlamıyorum ama. O günlerde tartışma vardı. Dernek üyelerinin ulaşılabilir olanları tespit edildi önce. Bir çalışma yapıldı, 50'şer kişi paylaştırıldı, adres ve telefon numaralarına ulaşılmaya çalışıldı. Tanınan, adresi belli olan, derneğe gelebilecek, mektup gittiği zaman haberdar olabilecek üyeler tespit edildi. Kayıtta olup vefat etmiş çok sayıda insan vardı. Bir de şöyle örnekler vardı; kişi Sivas'ta oturuyor, bir gün İstanbul'a gelmiş, akşam derneğe uğramış, duygulanmış üye olmuş ama hayatında bir daha gelmemiş.

Böyle üyeleri Yönetim Kurulu kararıyla üyelikten çıkarttılar. Muhalif olabilir veya şundandır bundandır diye kasıtlı kimse çıkarılmamıştır.

Tutanakta şöyle yazılmış; "ikinci liste adayları silinen üyelerin geri alınmasını talep etti".

Silinen üyelerin geri alınması çok haklı bir talep değildi. Silinen üyeleri geri aldığın zaman o üyelerin bir faydası olmazdı. Hani şu var; kişi gelmiyor, dernekte adı yazılı, işte duygusal bir şey olabilir, "sen benim adımı nasıl silersin" gibi. O düşünceyle geri alınması gerekebilir, küstürülmesin diye söylemişlerdir. Gerekçesi yazılı değil herhalde yani şu sebeple adı silinen üyeler geri alınsın diye?

Hayır ama ikinci liste adayları diye özelikle belirtilmiş yani çekişmenin belki sebebi o da olabilir. Bir de Genel Kurulda belli bir tüzük değişikliği yapılması gündeme gelmiş, hatta bir komisyon kurulmuş. Genel Kurulun iki yılda bir yapılması, zimmet karşılığı üyelere verilen kitapların geri getirilmesi gibi konular gündeme getirilmiş.

Dernekler Kanununda yapılan değişiklikler nedeniyle herhalde, Tüzükte değişiklik yoluna gidilmiş olabilir. Dernekler Kanununda değişiklik olduğu zaman komisyonlar kuruluyor. Bu dönemde de öyle bir komisyon var; Tüzük Değişiklik Komisyonu diye.

Başkanlık döneminizde unutamadığınız olaylar var mıydı?

Beni etkileyen unutamadığım şöyle bir şey olmuştur diye bir olay hatırlamıyorum.

Başkanlık döneminiz dışında dernek çalışmalarına ait unutamadığınız bir olay var mı? Daha önceki bir olay olabilir, daha sonra olabilir?

Bütün olayları olağan karşıladığım için bana olağanüstü bir şey gelmiyor. Unutamadığım öyle çok önemli bir olay yoktur.

Döneminizde İstanbul'da durum nedir? Dernekler çerçevesinde genel değerlendirme yapar mısınız?

Çalıştığımız dönemde çok önemli siyasi olaylar yoktu. Dernek faaliyetlerine mani olacak herhangi bir idari yönden baskı gibi bir durum da yoktu. Herşey rutin, normal, yapılabilecek faaliyetlerin yapılabildiği, üyelerin de olağan şekilde derneğe gelip gittiği bir dönemdi, olağanüstü bir durum olmadı. Diğer derneklerle de iyi ilişkilerimiz vardı. Dernekler arası koordinasyon toplantılarına diğer dernekler de geliyordu. Öyle görüş farklılığı, siyasi bir durum çok gündeme gelmiyordu. Neler yapabiliriz, nasıl olabilir diye sıkı toplantılarımız oldu. Herşeyin iyi olduğu bir dönemdi.

Başkanlığınız döneminde Kafkasya ilişkileri nasıldı?

Sovyetler Birliği sonrası gelişmelere bağlı olarak, bizim de Kafkasya ile olan ilişkilerimizde gelişmeler vardı. Neyin ne olacağı tam belli değildi, heyecanlı bir dönemdi. Yine de Kafkasya'dan gelenler ve bizim buradan gidenler oluyordu, hat-

ta Kafkasya'dan bir heyet gelmişti. Bizim yıl sonunda düzenlediğimiz bir yemekli toplantıya katılmışlardı. Karşılıklı olarak hediye verdik, konuştuk. Öyle bir irtibatımız vardı.

Mevcut dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz çalışmalar var mı?

Mevcut dernek çalışmalarında daha doğrusu bu Kafkasya, Çerkeslik ile ilgili çalışmalarda derneklerin ve çalışanların tamamının dışa dönük faaliyet yapması gerekiyor gibi geliyor bana. Yani dışarıya başka çevrelere şu ana kadar kendimizi tanıtamadık. Dışarıyla bir faaliyet yapamadık.

Özellikle basın yoluyla mı yapılsın istiyorsunuz?

Basın yoluyla olabilir, tabi radyo televizyon üzerinden, sokak gösterisi, yürüyüş, talep etme, bunların yapılması lazım. Bu toplum; ancak sokağa dökülürsen, talepte bulunursan, sesini çıkarırsan, ortada görünürsen, somutsan, istiyorsan ancak o zaman farkında oluyor. Bu toplumda kibarlıkla, asil davranışla, beklentiyle bir şey alabilme olanağı yoktur. Ve bu uzunca geçen dönemlerde dışarıya dönük herhangi bir şey yapılmadı. Tabi toplumun kendisini dışarıya tanıtabilmesi için çok da çalışması gerekiyor, durduk yere dışarıda tanınma imkânı yok. Yani bir vesile yaratılması gerekir. Birisi bir roman yazar da onu dışarıda tanıtımını yaparsın, bir sanat gösterisi olur, bir tiyatro gösterisi olur dışarıda tanıtımını yaparsın. Bütün ülke çapında onu gösterirsin yayarsın. Birisi şarkı söyler, bir şarkıcı olacağına 15 şarkıcın olabilir veya bir otantik saz çalan kişinin şuradaki lisenin önünde Çerkes müziği yapması gerekir. Adam taa Güney Amerika'dan geliyor, şurada çalıyorlar, ben izliyorum, o bir tanıtımdır. Üç kişilik bir müzik grubu gelip şurada gösteri yapabilir gibi. Yani muhakkak dışarıya yönelik faaliyet yapılması gerekir, çünkü bizi tanımıyorlar.

Genel çerçevede bütün Kafkas Dernek ve Federasyonlarımız olarak kimlik adına daha ileriye adımlar için önerileriniz nedir?

Çalışmak. Çalışmadıktan sonra hiçbir şey olamaz. Üretim yapılması, projeler yaratılması ve o projelerin hayata geçirilmesi gerekir. Sadece konuşmayla, biraya gelmeyle, sohbetle düğünle bir şey olamaz. Siyasi alanda aktif olmak da çalışmaktır, onu da bu çalışmanın içerisinde söylüyorum. Tabi bunun da fizibilite çalışması lazım, siyasi alanda aktif olduğumuz zaman kendi kimliğimize dair ne elde edebiliriz, ne kadar elde edebiliriz, bunların hesaplanması lazım. Bizim birey olarak siyasetin içinde olmamız lazım, insanlarımızın seçilip mecliste milletvekili olması, bakan olması, söz sahibi olması gerekir.

O dönemde Sovyetler yeni dağılmış ve Abhazya savaşı yaşanmış, Çeçenya savaşı kapıda, bu konularda veya sürgüne yönelik, Türkiye siyasetine, Çerkeslerin siyasetine yönelik dermekte hiç tartışma yaşanmadı mı, ayrılıp gidenler, birbirinin arkasından konuşanlar, böyle sıkıntılar hiç yaşanmadı mı?

Bizim dönemimizde pek olmadı, derneğin aktif bir genç grubu yoktu. Derneğe genç olarak birileri geliyordu ama onlarla yönetim olarak tam bir uzlaşı sağlayamadık. Kendilerine, serbest faaliyetlerde bulunmaları halinde de yardımcı olacağımızı söylememize rağmen yoğun bir genç grubu yoktu. Derneğe gelenler belli sayıdaydı ve gençler çoğunlukla gelmiyordu. Yönetimin de kendi arasında çekişme yaşayacağı bir şey yoktu. Dönemimizde söylediğiniz şekilde bir çekişme, kavga veya benzeri tartışma olmadı. Önceki

dönemlerde, siyasi olayların daha yoğun olduğu 1970 lerin sonu, 80 e kadar olan dönemde çok yoğun çekişmeler oluyordu. Gençlik Kolu Başkanı olduğum dönemde Ankara'da çok yoğun siyasi tartışmalar oldu. Dönüşçüler vardı, Türkiye'de çözüm arayanlar vardı, MHP'liler vardı, her şey vardı. Herşeyin en uç noktasında olanlar bizim toplumumuzun içerisinde vardı. Biz onların hepsini yaşadık ama 90 lı yıllarda artık durulmuştu. Yani 80 ihtilali uzunca bir dönem siyasi hareketleri engelledi, yavaşlattı.

Gençlik grubuyla niye anlaşamadınız, uzlaşı sağlamadınız?

Öyle çok faal olan, derneğe düzenli gelen, bir şeyler yapan kimse yoktu.

Neden peki sizce?

Bilmiyorum. Benden önceki dönem olabilir yani bir de uzunca bir dönemde İstanbul Kafkas Kültür Derneğinin çok yoğun gençlik faaliyeti olmadı.

Siz İstanbul'a geldikten sonraki dönemlerde yönetim organlarında çok da görev almışsınız. Yönetim, Denetleme Kurulu üyelikleriniz var. O dönemlere ait hafızanızda kalan bir olay var mı?

Tartışmalı bir ortam olmadı, daha doğrusu ben mesela kimin ne fikirde olduğunu, insanların görüşlerini biliyorum. Kiminle ne konuştuğun zaman ne söyleyeceğini, hangi görüşte olduğunu, neyi savunduğunu biliyorum. Dolayısıyla tartışılacak bir şey yok, herkes kendi görüşünde devam ediyor.

Sizin tartışmanız anlamında değil de sizin yönetimde olduğunuz dönemlere damga vuran önemli bir şey var mı?

Benim yönetimde bulunduğum dönemlerdeki Yönetim Kurulları çok siyasi faaliyet gözeten kişilerden oluşmadı. Beraber çalıştığımız insanlar daha ziyade derneğin idamesi, rutin işlerin yürütülmesi, sosyal faaliyetler, kültürel faaliyetler konusunda çalışan insanlardı. Yani siyasi nitelikleri ağırlıklı olan insanlar değildi, o nedenle yönetim içerisinde tartışma olmadı, yönetimde dışarıyla bir tartışma da olmadı. Daha doğrusu bulunduğum yönetimde sivri insanlar yoktu yani.

15 Mayıs 1994
Ada pikniğiç

1994

38. Dönem

20.11.1994 – 19.11.1995

Dünya

1995

• Paris'te Bosna'nın Hırvat – Müslüman Federasyonu ve Sırp Cumhuriyeti olarak ikiye bölünmesini onaylayan barış planı imzalandı.

• 1 Ocak; Dünya Ticaret Örgütü – WTO kuruldu.

Türkiye

1995

• Türkiye'de 1.000.000,- TL banknot piyasaya sürüldü. 5 bin ve 10 bin TL, 10. yılı doldurmadan tedavülden kaldırıldı.

Kafkasya

1994

• Aralık; Çeçenya'da Rusya birliklerinin kuşatması ile savaş başladı.

DÜNYA

Rusya sivil hedefleri bombalıyor

Çeçenler, leşleri kesip yiyorlar

23.12.1994 – Hürriyet

Şanlı direniş

23.12.1994 – Hürriyet

Çeçenya

Çerkesler

Türkiye

Çeçenya

1995

Şubat 1995

Sahibi: Enver Kaplan
Yazı İşleri Müdürü: Muhsin Başok

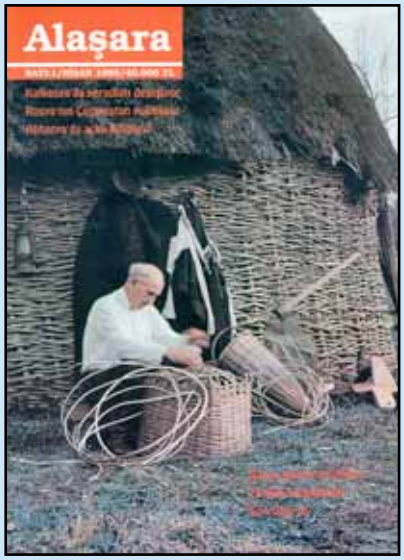

Alaşara
nart yayıncılık

Sahibi:
nart yayıncılık adına
Hayri ERSOY

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Ekrem BAT

Genel Yayın Yönetmeni:
Ünal CUĞ

Yayın Kurulu:

Sefer E. BERZEG Murat PAPŞU,
Zeynep ŞEN, Özalp GÖNERALP,
Yeşim ATİK, Rengin YURDAKUL
Aydın O. ERKAN, Berat B. BİR
Ahmet ÖZEL, Kamuran TUC
Yaşar BAĞ, Zehra AÇİCBE

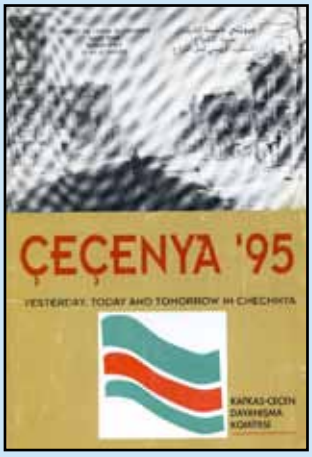

Mayıs 1995

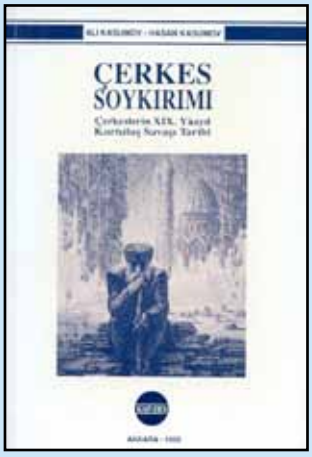

Çeviri: Orhan Uravelli 1995

1995

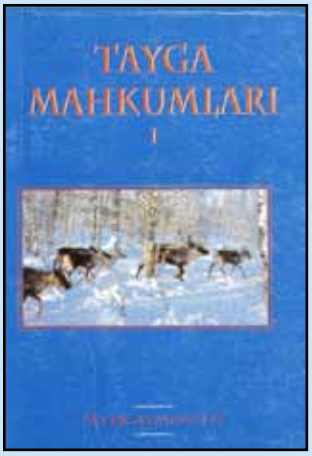

1995

1995

Samsun Kuzey Kafkasya Kültür Derneği adına sahibi: Jülide Erdoğan
Yazı İşleri Müdürü: Çemişo Abdülkadir Özyılmaz
Yayın Yönetmeni: Twokmak Yılmaz Tokmak

1995

ESKİŞEHİR KUZEY KAFKAS
KÜLTÜR VE DAYANIŞMA
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ

BAŞKAN:
MUHARREM TAMBOVA
SORUMLU MÜDÜR:
ADNAN GÖL
GENEL YAYIN YÖNETMENİ:
YAŞAR ERDOĞAN
YAYIN KURULU:
ETHEM ÖZDEMİR
ERTAN KARAYEL
NURİ TANDOĞDU
HAZIRLAYAN
NURİ TANDOĞDU

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Doğan Duman	Başkan
Ömer Özaydemir	Başkan Yardımcısı
Ergün Özgür	Sekreter
Fahri Varol	Muhasip
Leyla Şırayder	
Setenay Şıklaroğlu	
Erdoğan Yılmaz	

Denetleme Kurulu

Erol Kılıç
Muharrem Çurey
Selçuk Karaçay

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Hakkı Kurmel
Yaşar Bağ
Kazım Öztekin

Genel Kurul

20.11.1994
Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Yaşar Bağ

37. Dönem Faaliyet Raporundan:

Dernek binasının sürekli açık tutulması temin edilmiştir.

Önceki yıl başlatılan dil kurslarına, Kafkasya'dan davet edilen öğretmenle devam edilmiştir.

Sabah kahvaltısı, yemekli toplantılar, açık oturum, konferans, kır gezisi ve iftar yemeği gibi sosyal ve kültürel etkinlikler tekrar edilmiştir.

Kafkasya'dan gelen temsilci, araştırmacı misafir grupların çalışmalarına yardımcı olunmuş, gerekli doküman ve belgeler temin edilmiş, karşılama-konaklama-yolcu edilme işleri organize edilmiştir.

Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen Kafkas dilleriyle ilgili bilimsel konferansa katılan bilim adamlarına verilen yemekte, folklor gösterisi ve Kafkas yemekleri sunulmasına Derneğimiz, Alan Vakfı ve Şamil Vakfının da değerli yardımlarıyla katkıda bulunmuştur.

Tutanaklardan:

- Seçimlerde kullanılan 70 oyun 58 i geçerli, 11 i geçersizdi, 1 oy iptal edildi.
- 1992-93 Döneminde üyelikleri düşürülenlerin iadesi önergesi verildi. Oy çokluğu ile reddedildi.
- Bütçe: 1993-94
  Gerçekleşen: 39.045.000.- TL.

Karar Defteri

02.12.1994

- Derneğimiz binasında 17.12.1994 tarihinde tanıtım kokteyli yapılmasına,
- Yapılacak faaliyetlerin ve tanıtım kokteylinin üyelere posta yoluyla bildirilmesine,

05.12.1994

- Gençlerin toplantı talebi görüşüldü, talep ve önerileri değerlendirmek/dinlemek üzere iki Yönetim Kurulu üyesinin görevlendirilmesine,

10.12.1994

- Gençlerle yapılan toplantı ile öneri ve görüşler alındı, ileride yapılacak çalışmalarla ilgili genişletilmiş bir toplantı yapılarak çalışma konularının belirlenmesine,

15.12.1994

- 18 Aralık Pazar günü İstanbul Çağlayan'da yapılacak Çeçenistan'a Destek Mitingine geniş katılım sağlanmasına,
  Çeçenistan'a destek çalışmaları ile ilgili organizasyonlara Derneğimizi temsilen Doğan Duman ve Rahmi Tuna'nın katılmasına,

24.12.1994

- 25.12.1994 Pazar günü Ankara'da yapılacak "Çeçenistan'a Destek Mitingi" ne topluca katılım için organizasyon yapıldı. İstanbul'daki diğer Kafkas Dernekleri ile birlikte Ankara'ya gidilmesi konusunda mutabakata varıldı,

14.01.1995

- Çeçenistan'da yaşanan savaşla ilgili olarak üyelerimizi bilgilendirmek amacıyla 28 Ocak 1995 günü bilim adamlarının da katılacağı bir toplantı yapılmasına,
  (Av. Kazım Berzeg, Av. Rahmi Tuna ve Prof. Dr. Yaşar Gürbüz katılımı ile gerçekleştirildi)

10.03.1995

- 11.03.1995 tarihinde İstanbul'da yapılacak olan Kafkas Dernekleri ve Kafkas Çeçen Dayanışma Komitelerinin temsilcilerinin katılacağı toplantıya

katılmaya, Derneğimizi temsilen; Rahmi Tuna, Yaşar Bağ, Yasin Çelikkıran, Murat Özden, Yaşar Güven'in katılmasına,

25.03.1995

- 11.03.1995 toplantısı değerlendirildi; bütün olumsuzluklara rağmen Ankara ve İstanbul Kafkas-Çeçen DK nin birleşme kararı alması memnuniyetle karşılandı. Bu birliğin daha da güçlendirilmesi ve tüm ülke sathına yayılması için aktif olarak destek kararı alındı.

22.04.1995

- Dernek üyelerimizin ve hemşehrilerimizin ortak ve güncel sorunları ve siyasi partilerden bu sorunlarımızın çözümü için taleplerimizi konu alan ve geçtiğimiz hafta içerisinde Dernek binamızda yapılan sohbet toplantısı değerlendirildi.

05.05.1995

- Geleneksel 19 Mayıs Heybeliada gezisi için program yapıldı.

24.06.1995

- Dernek üyelerimizin amatörce katkılarıyla ve yardımlaşma amacıyla gerçekleştirilen yabancı dil kursuna katılanlara katılım belgesi verildi.
- Çeçen Bakan Said Emin'in çağrısı üzerine kardeş Abhaz Derneğinde yapılan toplantıya bir kısım yönetici ve üyenin katılımı sağlandı.

08.07.1995

- Gençlerin düzenleyeceği Haluj Gecesi için Derneğin hazırlanmasına,

19.08.1995

- Dernek üyeleri vasıtası ile toplanan ve Çeçenistan'a gönderilmek üzere hazırlanan ilaç ve giysi yardımlarının Kafkas-Çeçen DK ne gönderilmesine,

02.09.1995

- Üyelerin genel olarak Derneğe ilgilerinin yıllardan beri giderek azalmasının sebepleri tartışıldı. Gençlerin, orta kuşağın ve yaşlılarımızın Derneğe tekrar ilgi göstermeleri için yapılan öneriler değerlendirildi.

01.10.1995

- Derneğe fax alınması için fiyat tespiti yapılmasına, uygun şartlarda bulunabilirse alınmasına,

21.10.1995

- Derneğimizin 1995 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının, 12.11.1995 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığında 19.11.1995 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

Doğan Duman

Kısa Özgeçmişinizi alabilir miyiz?

Kayseri, Pınarbaşı Uzunyayla'da Örenşehir köyünden Kabardey bir aileden geliyorum, Dumanlardan. Orada 1959 yılında başlayan hikaye 1965 te, zaten kaderimizde varolan göç ile devam etti ve İstanbul'a yerleştik. O tarihten beri ailemiz İstanbul'da yaşıyor.

Neredeyse gözümüzü açtığımız günden beri Çerkes toplumu ve Cemiyetleri içerisinde bulunuyoruz. Çok küçük yaşlardan itibaren Derneğimizin çeşitli faaliyetlerine katılarak büyüdük. 1980'de 12 Eylül askeri müdahalesinden sonra Derneğimiz kapatıldı. O tarihlerde üniversite öğrencisiydim. Derneğimiz kapandı ancak Derneğin fiili faaliyetlerini biz okuldaki (İstanbul Üniversitesi) öğrenci arkadaşlarla yürütüyorduk. Her perşembe bir toplanma yeri ve saati belirlemiştik, orada toplanıyorduk. Bazı perşembeler 100150 kişiye kadar ulaştığımız oluyordu. Daha sonra İstanbul Üniversitesi dışında Çınaraltı çay bahçesine taşıdık toplanmaları. İnanılmaz bir kalabalık oluştu. O dönem, 12 Eylül askeri darbe koşullarının getirdiği korku yüzünden neredeyse 23 kişiyi bir arada göremezdiniz. Biz çok sayıda insan bir araya geliyorduk ve Derneğimizin kapalı olduğu o dönemde kültürel faaliyetlerimizi, arkadaşlık ilişkilerimizi yürütmeye çalışıyorduk.

1993 ten önce, Derneğin çeşitli çalışmalarında, bir genç olarak verilen bütün görevlere koşturuyorduk. 1993 yılında Kerametttin Dönmez Başkanlığında oluşan Yönetim Kurulunda benim de görev almamı söylediklerinde kabul ettim. Ki o dönemde sendika avukatlığı yapıyordum; eğitim, toplu sözleşme, örgütlenme vb. işleri de yürüttüğüm için işlerim çok yoğundu ama böyle bir görev verildiği için bu görevi de yürütmeye çalıştım. 199394 döneminden sonra Keramettin bey ayrıldı. Benim başkanlığımda yeni bir yönetim oluşturulması teklifini getirdiler. Bizde biliyorsunuz görev istenmez, verildiği zamanda kaçamazsınız. O görevi de mecburen üstlendik. 199495 döneminde; Ömer Özaydemir Başkan Yardımcısı idi, çok iyi bir müzisyen – psınavo arkadaşımızdı. Ergün Özgür, Fahri Varol, Leyla Şırayder, Setenay Şıklaroğlu ve Erdoğan Yılmaz yönetimdeki arkadaşlarımızdı. Erdoğan Yılmaz şu anda da yönetimde. Arkadaşlarımızla bir yıl boyunca hedeflediğimiz, programda öngördüğümüz faaliyetleri gerçekleştirmeye çalıştık.

Bir önceki yönetimden çok fazla kişi yoktu döneminizde. Bir gruplaşma var mıydı?

Tam hatırlamıyorum ama sanki bir başka grup da liste çıkarmaya çalıştı ya da bir aday vardı. Bize destek verenlerin

sayısı çok fazla olduğu için aday olmamış olabilirler ya da aday oldularsa da yeterli oyu almadıkları için biz seçilmiş olabiliriz. Ama farklı grup da olsa bizim "biz kazandık biz yönetiriz" gibi bir anlayışımız yoktu. Muhalefette de olsa farklı bir grup da olsa bu Derneği "Ben Çerkesim" diyen herkesin katkısıyla yürütmek ve yönetmek lazım. O tarihlerden beri bu anlayışla hareket ediyoruz. O yüzden o dönem çok ciddi bir çekişme olduğunu hatırlamıyorum.

Yönetimde neden önceki yönetimden fazla kişi yok? Evet, benden başka herkes ayrıldı o dönemde, yani tabiri caizse ateşten gömleği sırtımıza bağlayıp çekildiler kenara. Bizim derneklerimizin ve Çerkes örgütlenmelerinin en büyük problemlerinden birisi budur. Bir derneğin, bir tüzel kişiliğin, bir örgütün sürekliliğinin olması, yönetiminde ve faaliyetlerinde devamlılığının sağlanması lazım. Hizmette ve hedeflerde sürekliliğin olması lazım. Yönetimin tamamı her seferinde değişirse, deneyimlerin sonraki kuşaklara aktarılması aksar. Bu yüzden bu ciddi bir handikaptır ve halen birçok derneğimizde bu sorunu yaşarız. Burada da aynı sorundan bahsedebiliriz o zaman. Mesela bir önceki yönetimden birkaç kişinin daha devam etmesi gerekirdi aslında.

Bir önceki senenin yönetimini oluşturanlar; bıkkınlık nedeniyle, birşeylerden kendini geri çekmek için veya bir anlaşmazlık sebebiyle mi geride durdu?

Bıkkınlık ve yorgunluk. Bizde öyle birtakım partilerde, sendikalarda olduğu gibi çıkar çekişmesi pek olmaz, son dönemlerde biraz bunlara rastlanıldı. Bir yandan da seviniyorum, bir rekabet ortamı doğdu. Bir yandan da bu iç çekişmelerin bizim topluma zarar verdiğini düşündüğüm için üzülüyorum. Bu arkadaşların çoğu "biz sizin arkanızdayız, devam edin" diye bizi cesaretlendirip yüreklendirip aday olmamızı isteyen kişiler. Nitekim bizim yönetimimiz döneminde de birçoğu destek olmuştur.

Sizden sonraki yönetimde de sizin yönetiminizden hiç kimse yok.

Benzer bir sorunu o dönem de yaşadık. Aradan 1819 yıl geçmiş, zaman ne kadar hızlı akıyor. O dönem işlerim çok yoğundu, aynı zamanda master / doktora öğrenciliğim de vardı. Hem öğrencilik hem sendikada işlerim çok yoğun, bu yüzden "bunu biraz askerlik gibi görüp görevimi yaptım, beni affedin" deyip Genel Kurul öncesi bütün yöneticilerimize, büyüklerimize söyledim. Birlikte yeni bir yönetim arayışına girdik ve Günsel ablanın ismi ortaya atıldı, hatta Günsel ablayı ikna etmek için yemek düzenledik. O yemekte uzun uzun kendisinin yönetime girmesinin bize ne kadar büyük fayda sağlayacağı ile ilgili konuştuğumu hatırlıyorum. Hatta o konuşmadan sonra Günsel abla da "Benim ikna olmamda senin konuşmanın çok etkisi oldu" gibi şeyler söylemişti ama aradan çok zaman geçti şimdi hatırlar mı bilmiyorum. Nitekim o çalışmalardan sonra Günsel abla yeni bir ekiple dernek yönetimine geldi. Biz de bütün gücümüzle destek verdik.

Bir sonraki dönem, Erhan Şahin Başkan, Günseli hanım Başkan Yardımcısı idi.

Belki de ilk dönem başkanlığı kabul etmedi, 'biraz tecrübe kazanayım' diye düşünmüş olabilir. Ama aradan zaman geçtiği için tam hatırlamıyorum, sanki Günseli abla başkan oldu gibi düşündüm.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız, bir çalışma programı ile mi aday oldunuz yoksa Genel Kurul sonrası mı çalışma programı düzenlediniz?

Her yönetime aday olanlar mutlaka bir şeyler yapmak isterler, bir programları vardır. Bu yazılı da olabilir, yazılı olmasa

da birtakım düşünceleri vardır, bizim de programlarımız vardı. Zaten Keramettin beyle çalışırken de benzer amaçları gerçekleştirmek için faaliyetlerde bulunduk. O dönemde en çok önem verdiğimiz ve bugün de hala çok önemli olduğu ortaya çıkan dil çalışmaları yaptık. Hızla anadilimizi kaybediyoruz. Bugün Türkiye'deki Çerkeslerin yaşadığı en büyük problemlerden biri dildir. Dil problemi, yaşamımızın getirdiği doğal asimilasyon değildir. Birçoğu kentleşmenin getirdiği doğal asimilasyon olarak sunar, bu öyle değil. Bana göre Türkiye'de bilinçli olarak, Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan sonra, özellikle 1930 lu yıllardan sonra, artarak devam eden bir ulusdevlet sendromu, ulusdevlet hedefi var. Bu ulusdevleti yani tek ulusa dayalı, Türk ırkına dayalı ırkçı bir devlet yapılanmasını hayata geçirmek için farklı bütün etnik grupları, kültürleri onun içerisinde eritmeye çalıştılar. Asimilasyon politikası bilinçli olarak uygulandı. Bu nedenle Çerkesler aradan geçen bunca yıl aradan sonra dillerini hızla kaybettiler. Eğer bilinçli bir politika olmasaydı, sadece doğal asimilasyon, kentleşmenin getirdiği asimilasyondan kaynaklansaydı bugün %10 – 20 lere inen Çerkesçe konuşma oranı en azından %90 – 80, 70 lerde olurdu.

Başkan olduğunuz dönemde bunu rahatça ifade edebiliyor muydunuz?

Şimdiki kadar rahat konuşamıyordunuz. 1980 sonrası tekrar seçimler yapılmıştı, sanıyorum Turgut Özal dönemiydi. Göreceli bir demokratikleşme ortamı vardı o dönem, çok daha katı, koyu asimilasyon politikasının uygulandığı dönemleri yaşadık. Bu tür düşüncelerin rahat ifade edilemediği, 'ben Çerkesim' demenin bile ciddi bir risk oluşturduğu dönemlerden geçtik. Bu konularla ilgilenen herkes dil sorununun nerelerden kaynaklandığını kestirebiliyordu ama net bir teşhis konu-

lamıyordu, halen de bana göre Türkiyeli Çerkesler ittifakla 'bizim asimilasyonumuzun nedeni budur' diye bir teşhis koyabilmiş değiller. Ama buradan bakınca çok net olarak görülebiliyor ki, Çerkesce dâhil bütün farklı etnik dillerin yok edilmesine yönelik bir politikanın,resmi ideolojinin sonucunu yaşıyoruz şimdi. Biz de buna karşı direnebilmek, kimliğimizi ayakta tutabilmek için dilimizi kurtarmak zorunda olduğumuzu biliyorduk. Bu nedenle dil kursları başlattık, hatta Kafkasya'dan bir hoca getirttik. Fatima'ydı adı sanırım. Çok da yetenekli bir hanımefendiydi, gayet başarılı bir dil kursu devam ettirdik.

Yönetim Kurulu karar defterinde yabancı dil kursuna katılanlara katılım belgesi verildiği yazıyor, bu dil kursu mu?

Aynı zamanda yabancı dil de vardı. Derneğin o dönem yoğun kültürel faaliyetleri vardı. Bu faaliyetlerden biri; gençlerimizin eğitim düzeyini, mesleki düzeylerini yükseltmeye yönelik olan mesela İngilizce kursları idi. Bir yandan da anadil kursu yapıyorduk ama dil kursunu biraz da bunların içinde kamufle ederek yapıyorduk. İlan ederek yapamıyorduk en azından. Dil kursunun yanı sıra akordeon kursuna da çok önem verdik ve tam bir

akordeon virtüözü olan Selami beyi bulduk. Onun yetiştirdiği gençler daha sonra akordeon hocası oldu. Şimdiki gençlerin belki de birçoğu oradaki kurslarda yetiştiler. Çok sayıda kursiyerimiz vardı, ama tabi başta büyük bir kalabalık başlıyor sonra eleneelene bu işi gerçekten yürütecek sayıya iniyor. Bunların yanı sıra birçok sosyal faaliyetimiz de vardı.

Seçim programı olarak mı sunmuştunuz?

Planlıyorduk ama biz dil kurslarını yazıp çok açıkça ilan edemiyorduk, 'Çerkesce eğitim vereceğiz' diye şimdiki gibi rahat konuşamıyorduk. 'İngilizce Almanca dil kursu yanında Çerkesce dil kursları da veriliyor' diye duyuruyorduk, katılım bu şekilde sağlanıyordu. Bu planlarımızda vardı.

Şu anda da dil kursları devam ediyor, o dönemde de yapılıyordu. İkisi arasındaki farkı nasıl anlatabiliriz?

Şimdi daha ciddi bir özgürlük ortamı var, o dönemle kıyas kabul etmeyecek kadar. En azından kimse 'Çerkesce dil kursuna gidiyorum' çekincesinde değil. Daha öncesinde bir çekince vardı; sadece yanındakine söyleyerek, materyalleri saklayarak kursa gidilebiliyordu. Çünkü yasadışı materyaller söz konusu idi, saklayarak dolaştırıyorduk; Kiril alfabesi yasadışı bir materyal olarak görülüyordu. Şimdi öyle bir problem yok, her türlü alfabeyi rahatlıkla taşıyabiliyor insanlar. Hatta şimdi öyle bir engel ortadan kalktığı için dil kursuna gelmeyenleri suçlama noktasına geldik. 'Niye gelmiyorsunuz, korkacak bir şey yok, kendi dilinizi öğrenin' diyoruz.

Dil kurslarına olan ilginin az olduğunu düşünüyor musunuz?

Tabii ki çok az ama onun nedeni de asimile olmamız, anadilimize olan ihtiyacımızın bilinçli bir politikayla yok edilmesidir. Dernekte yaptığımız Anayasa toplantısında da bahsedildi; 'pozitif ayrımcılığı' niye istiyoruz, dilimiz unutturulduktan sonra, kültürümüz yok edildikten sonra siz istediğiniz kadar özgürlüğü, hem de ikiye katlayıp verin, 'size iki kat veriyoruz' deyin, bunu taşıyacak insan kalmadı ki. Kalmadıktan sonra bu özgürlüğün bir manası yok. Geçmişte dil kurslarına gelmek büyük bir fedakârlık ve cesaret gerektiriyordu şimdi ise biraz ulusal bilinç, biraz daha kimlik bilinci gerektiriyor. Onu da önemli ölçüde kaybettiğimiz için yeniden yaratma hedefimizin olması gerekiyor.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra başkan olduğunuz dönemde yapsak iyi olurdu diye değerlendirdiğiniz ya da yapmasak iyi olurdu dediğiniz bir etkinlik var mıydı?

Dil kurslarımızın çok daha yaygın olmasını isterdim o dönemde. Dilin öğrenilmesinde ortak alfabenin rolü çok büyüktür, ne yazık ki Çerkes çoğunluğunun anlayabileceği, kullanabileceği ortak alfabemizin olmaması en büyük eksikliklerimizden birisidir. Bunu giderebilseydik dilimizin kaybı bu kadar hızlı olmazdı. Bizim kültürümüz yazılı değil, adetlerimiz yazılı değil sözel olduğu için

bunların nesilden nesile duyarak aktarılması icap ediyor. Onun için Xabze ile ilgili çalışmaların daha fazla yapılmasını isterdim. Ki bugünkü gençler Xabzeyi ve kültürümüzü çok daha iyi değerlendirebilirlerdi.

O dönem üzüldüğüm şeylerden biri şuydu; bizi bir araya getiren ya düğün ya cenaze. O dönem Çeçen savaşı yaşandı, ondan önce Abhazya savaşı nedeniyle zaten sıkı bir yumruk haline gelmişti Çerkesler ve Çerkes Dernekleri. Çeçen savaşından sonra da müthiş bir sinerji oluştu, daha önce hiç derneğe gelmeyen insanlar gelmeye başladılar, 'bu sorunla ilgili ne yapabiliriz' demeye başladılar. O dönem İstanbul'daki bütün dernekler periyodik olarak toplanmaya başladı, aynı bir organ gibi, bir federatif yapı, bir yönetim kurulu gibi bütün dernekler, dernek yöneticileri, başkan yardımcıları periyodik olarak toplanıyorduk ve Çerkes sorunları, Çeçen savası meselesi etrafında daha çok konuşuluyordu. Hatta Çeçen Derneği neredeyse bizim merkezimiz olmuştu. Bütün Dernek Başkanları Çeçen Derneğinde bir araya gelir, güncel durumu değerlendirir ve neler yapılabileceğini konuşurdu.

Çok da güzel bir organizasyon oluşmuştu. Yurtdışından da inanılmaz destek sağlıyordu bu tür mücadeleler. Başarıya ulaşmak için uluslararası destek ve iç kamuoyu şarttır. Ki çok haklı olduğunuz bir olayı anlatmak da göreceli olarak kolaylaşır böylece. Burada tabi herkesin desteği açıktı; "Çeçenistan'da yaşanan drama karşı durmak". Fakat bu ulusal hedefler taşıyan mücadele bir süre sonra dinsel karaktere dönmeye başladı. Derneklerimiz bunu bir ulusal mücadele görüp destek olurlarken derneklerimizin dışında birçok kurum, özellikle dinsel kurumlar da Çeçen savasına destek olmaya başladılar. Ama onların destek amacı ulusal karakterden ziyade dinsel karakterdi. O tarihlerde İstanbul ve Ankara'da miting yapmıştık. Yüksek katılım için çok çaba sarf ettik, bunu başarabilseydik ulusal karakterini daha fazla devam ettirirdi diye düşünüyorum. Dernekte çok ciddi tartışmalar yaşandı. Türkiye'nin sol hareketlerinde daha önce yaşanan tartışmalara benzer. "Canı yanan bir Çeçen toplumu var, yardıma ihtiyaç var" ama bir taraftan da "bu bizim savaşımız değil, böyle bir mitinge gitmeyelim" diyen arkadaşlar çıktı. Oraya dindarların gelmesine tepki göstererek katılmak istemeyen, katılımı boykot edenler çıktı. Hâlbuki 'onlar bir katılıyorsa biz onbeş katılalım, biz baskın olalım' diye düşünmüştük. Ama biz bunu ne yazık ki başaramadık, o tartışmalar sonucunda katılım düştü. Mücadeleye kim daha fazla katkı sağlarsa o mücadeleye kendi rengini vermeye başlar, dolayısıyla dinsel renk daha baskın hale gelmeye başladı. Şu anda Çeçen savaşının geldiği nokta ne kadar büyük bir travma sergiliyor. Neredeyse yüz binlerce insan ölmüş, Çeçenistan yerle bir olmuş ama hala ciddi bir ulusal kurtuluş mücadele karakteri taşımaktan ne yazık ki uzak. Orada bir pişmanlığımız var, keşke daha fazla gücümüzle asılsaydık Çeçen savaşına, bu ulusal kurtuluş mücadele karakteri izi daha fazla kalsaydı diye düşünüyorum.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağandışı bir olay yaşandı mı?

Genel Kurullarda genellikle göreve talip olunmaz, görev verildiği için bir çekişme olmaz ama doğrusunu isterseniz günümüzde Genel Kurullar sadece eskinin hesabının verildiği, yeni dönem yönetimin seçildiği toplantılar olmaktan çıktı. Hangi örgütse hangi kurumsa o kurumun ya da o topluluğun enerjisini dışarıya yansıttığı aktif toplantılar olarak hayata geçiyor.

Kısa bir süre önce bir siyasi partimizin İstanbul il örgütünün yapmış olduğu

genel kurul gerçekten örnek alınacak bir toplantı. Bütün siyasi partiler ve bütün kurumlar için. Delegeleri belki 1000 kişidir belki 1500 kişidir ama 60 bin kişiyle stadyumu doldurarak Genel Kurul yaptılar, bunun bütün kurumlara örnek olması lazım. Bizim bundan alacağımız dersler var. Kısa bir süre önce Türkiye'deki Çerkes dernekleri içerisinde üye sayısı en fazla olan Uzunyaylalılar Derneği Genel Kurulu yapıldı, 6070 kişiyle yapıldı, halbuki 1500 2000 kişiyle yapılması gereken bir Genel Kuruldu. Yani sadece üyelerin ve delegelerin katılacağı bir toplantı olmaktan çok dışarıya karşı gücümüzü yansıtacağımız, enerjimizi ve sinerjimizi yansıtacağımız toplantılar olması lazım. O anlamda bizim Genel Kurullarımızı hep eleştiriyorum, yani yeterince aktif ve dinamik tartışmaların yapıldığı, dönem arasında insanların tartıştığı konuların Genel Kurullarda tartışıldığı, çok sayıda konuşmacının çıktığı, fikirlerini söylediği bir Genel Kurul olmasını dilerim, ama ne yazık ki Genel Kurullarımız bu görüntüden biraz uzak. Bu yüzden böyle çok enteresan olaylar olmuyor Genel Kurullarda.

Bizim Genel Kurullarımızda genelde tartışma konusu olan şeyler hep erteleniyor mu sizce? Örneğin en son Derneğimiz Genel Kurulunda dernek isminin değişikliğiyle ilgili bir tartışma açılmaya çalışıldı ama ertelendi, bugün karar vermeyelim diye.

O olay özelinde erteleme bana göre doğru bir yaklaşımdı. Ama burada bizim derneklerimizin hemen hemen tamamının ciddi bir hatasını da ortaya çıkardı. O tartışmanın uzun bir süre önce tüm üyelere mâl edilerek yapılması lazımdı. Genel Kurul aslında bir anlamda sonuçtur, yeni kararların verildiği bir başlangıçtır ama geçmiş çalışmaların bir özetidir, bir sonucudur. Hiçbir çalışma yapmadan, üyeleri bu tür değişiklik konularında tartışıp bilgilendirmeden, onların fikirlerini almadan son gün getirilen bir fikri bir önerge vererek oy çokluğuyla geçirmenin hiçbir manası yok. Önemli olan üyelere mâl edebilmektir bu tür fikirleri, üyelerin bu tür tartışmalara katılımını sağlamaktır ve üyenin kendine ait bir fikri haline getirmesini sağlamaktır ki derneklerin gücü de oradan gelir. Yani üyelerin bu tür düşünceleri ne kadar fazla sayıda savunuyor olduğuna bağlıdır. Derneğimizin yaklaşık 15002000 üyesi var, bu iki bin üyeye artı iki bini aşan üye çevresi hemşerilerimizle derneğin çevresindeki

Çerkes kimliğine sahip insanlarla, gençlikle bunu yeterince tartışmazsanız Genel Kurulda on dakikada alınacak bir kararın bence hiçbir önemi yoktur, çünkü tabana mal olmamıştır. Tabana mal olan bir şeyin zaten önünde de durmak mümkün değildir. Öyle bir tartışma süreci yaşanmalı ki Genel Kuruldan önce bütün bu tartışmalar hazmedilmiş olmalı ve Genel Kurulda günlerce, saatlerce tartışılacak bir imkân olmadığı için sadece o tartışmaların özü ve özeti konuşulup kararlar alınıp devam edilebilmelidir.

Bu olay özelinde henüz böyle bir olgunlaşma yaşanmadığı ve böyle bir tartışma olgunluğu olmadığından, yeni çatış-

malara ve bölünmelere neden olmaması açısından bu öneri ertelendi. Yoksa doğal bir tartışma evrimi yaşanmış olsaydı mutlaka onunla ilgili karar alınması lazımdı. Şimdi önümüzdeki dönem bunun tekrar tartışılıp sadece o konu değil mesela Tüzük değişikliğiyle ilgili de çok ciddi eksiklerimiz var, onların hepsinin üyelerimizle ve konuya katkıda bulunacak insanlarımızla tartışılıp en iyisini bulmaya çalışmak lazım. Ondan sonra Genel Kurulda kısa bir tartışmadan sonucu karar alınabilir.

Başkanlık döneminizde unutamadığınız olaylar var mı?

Çeçen savaşı ve sürgün. Sürgün her zaman, hep etkiler. Bizim için unutulmamış unutulmayacak ve unutulmaması gereken çok büyük bir dram. Hatta işte Lemkin'in Birleşmiş Milletler'de kabul ettirdiği ölçülerin çoğuna uyduğu için bir soykırım olarak da bunu ifade etmem mümkün. Bu acıyı ne zaman olsa çok fazlasıyla yaşıyoruz. Bir dolunay hikayesi anlatılıyordu göçle ilgili örneğin, onu dinlediğimde kendimi tutamayıp dakikalarca ağladığımı hatırlıyorum. Son 21 Mayısta da Federasyon Başkanı Vacit bey ile Gülcan Altan'ın bir tv programı vardı, onları izlerken Gülcan hanım göç sırasında yaşanan dramlardan bahsediyordu. Kız kardeşini ve kaşenini Kafkasya'da bırakıp ayrılmak zorunda kalan birilerinin öyküsünü anlatırken orada da müthiş bir duygu seli yaşayıp kendimi tutamamıştım. Bunlar herhalde hiçbirimizin unutamayacağı acılar ama bu acılardan yola çıkarak, 'bu acıların intikamını almalıyız' gibi bir sonuç çıkartmamalıyız. 21. yüzyılda çağdaş, modern, düşünen Çerkeslerin bunu bir intikam gerekçesi olarak sunmamaları gerekir. O acımızı unutmamalıyız ama 'geçmişte yaşanan acıları bugüne nasıl bağlayabiliriz, anavatanla ilişkilerimizi nasıl arttırabiliriz, insanlarımızın problem yaşamadan dönüşünü nasıl sağlayabiliriz, bununla ilgili neler yapabiliriz, muhataplarımızla bu konuyu nasıl konuşabiliriz, nasıl tartışabiliriz' diye bakmak gerektiğini düşünüyorum.

Bir de bir eksikliğimiz var, hep acılar üzerinden bir araya geliyoruz. Aslında toplumları motive eden acılar olduğu kadar coşkular da olması lazım. Cenazelerde halen bir araya geliriz, yani birçok şeyi yitirdik ama cenazeye gitmemezlik yapmayız, acı bizi toplar. Bir de mutlu günlere, düğünlere gitmeye özen gösteririz. Sadece coşkularımız, sevinçlerimiz ve acılarımız bizi halen bir araya getirmeye devam ediyor ne yazık ki. Sadece onların getirmemesi lazım. Toplumsal olarak mutlu olduğumuz, coşku hissettiğimiz günlerimizin de olması lazım. Örneğin, işçilerin birlik ve dayanışma günü olarak 1 Mayıs dünyadaki bütün emekçiler tarafından kutlanır. Çerkeslerin de zaferlerini kutladıkları, başarılarını kutladıkları, iyi şeyler andıkları, insanların pozitif duygularla bir araya geldikleri günlerinin de olması lazım. Örneğin Abhazya savaşının kazanılmasının yıldönümü bunlardan bir tanesi, buna benzer günlerimizin olması gerekiyor diye düşünüyorum.

Başkanlık döneminiz dışında dernek çalışmalarına dair unutamadığınız olaylar var mı?

Savaş yılları unutulmaz. Çeçenistan ve Abhazya için toplanan yardımlar, bunların nakledilmeleri, savaşmaya giden insanlarımızın varlığı. Kolay unutulacak anılar değil.

Ama şunu söylemeden geçemeyeceğim, Cumhuriyet tarihi boyunca deli gömleği giydirilen Çerkes toplumu ilk defa kendini ifade edebilme şansına sahip oldu bu dönemde. Daha önceki yapılan Anayasalar hep darbe ruhluydu yani cumhuriyet tarihi tabiri caizse darbeler

tarihi, otoriter yönetimler, diktatörlükler ve asimilasyon tarihiydi. İlk defa darbelerle hesaplaşılabiliyor, ilk defa bu toplum kendi Anayasasını yapsın diye bir dinamizm oluştu. Çerkeslerin oluşacak yeni, demokratik ve sivil bir Anayasada kendi düşüncelerini ifade etme imkanı bence çok ciddi bir makas değişikliğidir. Bu güne kadar sadece defanstaydık, şimdi ilk defa 'demokratik haklarımız var, bunların verilmesi gerekir' diye ayağa kalkmaya başladık; defanstan ayağa kalkıp yürüme görevine geçtiğimiz bir dönem, çok önemli bir kırılma dönemidir diye düşünüyorum.

Anayasa hazırlık süreci başarıyla gerçekleştirildi, hem Kaffed'e bağlı dernekler hem de derneklerimiz dışındaki tüm yapılanmalar, Çerkes örgütlenmeleri kayıtsız kalmadılar. Çok büyük bir destek verdiler. Kaffed cephesini iyi biliyorum; tüm derneklerden gelen öneriler harmanlanarak Kaffed'de yeni bir taslak oluşturuldu ve Meclise sunuldu. Anayasa Komisyonu üyelerine ve grubu bulunan tüm siyasi parti üyelerine verildi. Çok pozitif geri dönüşler aldık. Şimdi de Anayasa içerisinde Çerkeslerin taleplerini tüm üyelerimize daha fazla maledebilmek için bölge toplantıları yapılıyor. Yani sadece bir avuç insanın hazırladığı bir taslak olmaktan çıkartmamız lazım. Zaten öyle değil ama daha fazla sayıda insana maledebilirsek ancak, bu düşünceler arkasına binlerce on binlerce Çerkesi alırsa Anayasa yazılırken Çerkesler dikkate alınır, aksi durumda taleplerimizin çok da fazla karşılık bulacağını zannetmiyorum.

Artık günümüzde hak alabilmek için sadece haklı olmak yetmiyor, güçlü olmak lazım. Güçlü olmak da örgütlülük demek, biz de bu gücü ve örgütlülüğü gösterdiğimiz zaman Meclis ve mevcut partiler 'Çerkesler ne diyormuş' derler. Sadece 100200 insanın çabasıyla hazırlanmış bir taslaktır görüntüsü olduğunda hiç kimse ciddiye almaz, kaldırır kenara koyarlar. Çok nitelikli taslaklar hazırlamaktan daha önemlisi bunu binlerce, on binlerce insanla birlikte savunabilmektir. Bu yüzden örgütlerimize büyük görev düşüyor. Hiçbir ayrım yapmaksızın hangi siyasi görüşte olursa olsun Çerkeslik adına istenen bu taleplerin arkasında bütün dernekleri ve derneklerin dışındaki Çerkesleri de alabilmemiz lazım. Eğer bunu başarabilirsek, Türkiye'de kartların tekrar dağıtıldığı kuralların yeniden yazıldığı bu dönem, Çerkeslerin de sözünü söyleyeceği bir dönem olur diye düşünüyorum.

Dönemizde İstanbul'da durum nedir, Kafkas Dernekleri çerçevesinde genel bir değerlendirme yapar mısınız?

O dönem özgürlük açısından baktığımızda şimdi yaşadığımız dönemden çok daha katı ve zor dönemlerdi. Çerkeslerin haklarını elde etmeleri ülkedeki genel demokratik mücadeleden ayrı olamaz yani sadece Çerkeslik mücadelesi ile elde edilecek hiçbir hak yoktur bence. Bu yüzden ülkede demokrasi geliştikçe Çerkesler daha fazla hak talep edebilir hale geliyorlar. O yüzden Çerkeslerin oluşan demokrasi kervanına katılmaları lazım çünkü kendi hakları ancak bu demokratikleşmeyle mümkün. Demokratikleşmenin olmadığı o koyu, otoriter, ırkçı dönemleri çok iyi biliyoruz. Çerkesçe konuşulmasının yasak olduğu, Çerkesce konuşan öğrencilere okulda para cezalarının verildiği, "vatandaş Türkçe konuş" kampanyalarının yürütüldüğü dönem.

Yönetici olduğum dönemde tabi o kadar katı, tek parti diktatörlüğü dönemi kadar koyu olmasa da bir asimilasyon politikası, ulusdevlet politikası devam ediyordu. Şimdi verilen mücadelenin temelleri o dönem ve o dönemden öncekiler tarafından atıldı, bizden öncekiler

tarafından atıldı. İyi kötü var olan İstanbul'daki bütün dernekler bir araya gelebiliyorlardı. Sınırlı da olsa belli faaliyetleri birlikte yapma şansına sahip olabiliyorlardı. Şimdikiyle mukayese edecek olursak tabi ki o dönem çok daha zor derneklerin faaliyet konuları.

Döneminizde Çerkes dünyası Kafkasya ile ilgili önemli gördüğünüz olaylar nelerdir?

O dönemde Çeçenistan savaşı vardı. Ondan önce de Abhazya savaşı. İkisi zaten iç içe devam etti. Onlar bir yandan bizi bir araya getirdi ama biryandan da çok büyük acılarımız, kayıplarımız oldu. O dönem Kafkasya ile ilişkiler göreceli olarak artmaya başladı. Reel sosyalizmin, Sovyetler Birliği'nin çözülmeye başlamasıyla Kafkasya'yla olan ilişkiler arttı. Öteden beri Kafkasya ile ilişkilerin geliştirilmesi arzusu, düşüncesi ve özlemi vardı zaten ama iki ayrı blokta, iki ayrı sistemde yaşadığımız için görüşmek, iletişim halinde olmak çok kolay değildi. Fakat o dönem geliş gidişler yaşanmaya başlandı. Şimdiki kadar yoğun değildi ama bir başlangıç olarak sevindirici gelişmelerdi.

Mevcut dernek çalışmalarda eksik bulduğunuz veya öneride bulunmak istediğiniz çalışmalar var mı?

Şimdi, mevcut derneklerimizin örgütsel gücünü, niteliksel ve niceliksel açıdan ben yeterli görmüyorum, neye göre yeterli görmüyorum. Örneğin sendikalarda bizim uyguladığımız bir ölçü vardır, iş kollarına göre örgütlenmiş kurumlar. Diyelim metal iş kolunda; 'örgütlülük yüzde kaç burada?' diye sorarız. Yani, o iş kolundaki toplam işçi sayısının kaçı örgütlüdür? Sendikalarda örgütlülük oranı %30 – 40 larda, kimi iş kollarında ise %60 – 70 lere varır. Bu anlamda Türkiye örgütlülük açısından dünyadaki en geri ülkelerden biridir. Ancak işçi kesimi diğer sivil toplum çevrelerine göre Türkiye içerisindeki en örgütlü kesimlerden birisidir.

Çerkes Derneklerinin hedefi tüm Çerkeslerdir, değil mi? Örneğin İstanbul'daki bir Çerkes Derneğinin öncelikle bölgesindeki bütün Çerkesleri üye yaparak örgütsel birliğe katması gerekir. Türkiye'de 5 milyon Çerkes var diyoruz. Tabi bunun bir kısmı asimile oldu ama bizim hedefimiz bu işte. '5 milyonda kaç kişiyi üye yaptık?' Derneklerimizin sorması gereken soru bu. Örgütsel mücadele deneyimleri pek olmadığı için bu soruyu sormazlar, 100 kişi üye yapıldı ise yeterli denir, hemen başka bir dernek kurulur, 200 kişi de o dernek üye yaparsa yeterli denir.

Hedefimiz 5 milyon kişi olmalıdır. Tamam, 5 milyon tek dernekte olmaz. Nerede Çerkes nüfusu var ise orada mutlaka örgütlülük gerekir. Çerkes örgütlülüğü daha başka, daha uygun bir örgütlülük modeli geliştiremediği için dernek örgütlenmesinden söz ediyorum. Türkiye'de örgütlü Çerkes Derneklerini bir araya getiren üst kurum olan Kaffed'in üye dernek sayısı 6364. Toplam 1012 bin civarında üyesi var. Diyelim 45 bin de Kaffed'e bağlı olmayan dernek üyesi var. Yani düşünebiliyor musunuz? Bizim örgütlülüğümüz yirmi bin Çerkesi örgütlemiş, 5 milyonda 20 bin, bu ağlanacak bir sayı. Nicelik olarak dramatik olan halimiz örgüt içi kurumlaşma, aktivizm, dinamizm vb. niteliksel açılardan da çok parlak değil.

Bu kadar fazla sayıda üye yaptığımızda Kaffed bu kadar üyeye cevap verebilecek mi? Karşılayabilecek mi talepleri?

Sivil toplum kuruluşu olarak örgütlenmede temel hedefimiz nicelik (üye sayısını arttırmış) ve nitelik kurumsallaşmış, nitelikli kadro sayısını, fiziki imkanlarını, ekonomik gücünü arttırmış, programatik hedeflerini netleştirmiş yö-

nünden daha iyi ve güçlü olmaktır. Bu hedef öncelikle Çerkes nüfusunun yoğun olduğu bölgelerde, il ve ilçelerdeki birim derneklerde sağlanmalıdır. Birim derneklerin güçlenmesi kendi içindeki kurumlaşmayı, ekonomik ve demokratik gelişmeyi de beraberinde getireceğinden, daha profesyonel yönetim mekanizmaları ve kadroları da oluşacağından sağlıklı büyüyen bir örgütlenme ve organizma, daha iyi yönetilebilir bir yapı olacaktır.

Yerel örgütlerimizin, temel derneklerin örgütlülüğünün bu yönde artması üst örgütümüz olan KAFFED'in de daha güçlü, daha kurumsal ve daha iyi yönetilebilen bir hale gelmesini sağlayacaktır. Ülkemizde ve dünyada yüzbinlerce üyesi olan ve başarılı bir şekilde yönetilen sivil toplum kuruluşları ve üst örgütlenme örnekleri vardır. Bizim bu tür örgütleri model olarak almamız gerekir. Grupçu yaklaşımlar sivil toplum örgütlerinin büyümesine engeldir. 'Küçük olsun ama bizim olsun' yerine 'büyük olsun hepimizin olsun' ilkesini benimsemek gerekir. Unutulmamalıdır ki ne kadar örgütlüysek o kadar güçlüyüz. Örgütlerimizin büyümesinden değil büyümemesinden, küçük ve güdük kalmasından korkmalıyız. Zaten örgütlerimizin önünde yeterince iç ve dış engeller, faktörler var. Bunlara yeni nedenler ilave etmemek lazım.

Biraz kronik olan kısmı bu değil mi? Dediğiniz taban derneğe zaten fazlasıyla yakın olan kesim değil mi? Bunun tam tersi olması gerekmiyor muydu? Buna bir tepki var mı dışarıdan? Belki de Kaffed dışındaki oluşumların sebebi de bu olamaz mı?

Farklı oluşumların bizim örgütlenmemize zararı olduğunu düşünmüyorum, çünkü tek örgütümüz Kaffed değildir, örgütlülüğü sağlayacak tek yer de Kaffed değildir. Ancak amaç örgütlü olmaktır, güçlü olmaktır. Örgütlü davranışı geliştirecek, örgütlenme alışkanlığını ve geleneğini kuvvetlendirecek her oluşum uzun vadede Çerkeslerin örgütlü mücadelesine katkı sağlar. Bizi henüz örgütlenmemiş kitlelerle buluşturacak her kolektif hareket örgütlenme bilincini arttıracaktır.

Sivil toplum örgütleri bir şirket değildir. Bir şirketi kurarsınız, hedefinize varmak için ona göre organize olmanız lazım. Plan, kurum, eleman, ekonomi hepsini sağlamanız lazım, hepsi şirket sahibine hizmet eder, dernekler öyle bir şey değildir, derneğin sahibi üyelerdir. Dernek zaten üyelik esasına dayalıdır. Dernekler üyeleri içindir, yani kurulmuş özel bir yapının içerisinde sahibinin isteğiyle 'hadi şunları da yapalım, bunları da değiştirelim' değildir. Bu insanların kendi örgütlerini oluşturmasıdır, yoksa birilerine ait bir kurumda, kurum sahibine hizmet etmek değildir. Zaten 6070 yıldır mücadele sonucu oluşturabildiğimiz örgütlerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız bunlardır. Bunları asla yıpratmamalıyız, önce sahip çıkmalı sonra daha da gelişmesi için katkıda bulunmalıyız.

Toplumsal olarak gücümüz neyse örgütlenme düzeyimiz de odur. İçinde yaşadığımız Türkiye büyük bir ülke. Doğal olarak tüm Çerkesler homojen olmadığı gibi her konuda da aynı düşünmüyor. Birçok farklılıklara sahibiz. Siyasal görüşlere göre, dinsel inanışlar, hayat tarzı farklılıkları var. Kentte yaşayanlar olduğu gibi hala kırsal kesimde ve köylerde yaşayanlarımız var. Ekonomik ve sosyal farklılıklarımız var, işçi, köylü, öğrenci, işadamı, sanayici, tüccar, esnaf, memur, bürokrat Çerkesler var. Kuşak farklılığı yaşayanlarımız var. Ayrı dil gruplarımız var. Bu kadar çok renkli ve farklılığı bir arada yaşayan diyaspora Çerkeslerinin her konuda aynı düşünmesi, her olayda benzer tepki vermesi mümkün değildir. Yer yer farklı yapılanmaların, gruplaşmaların olması ka-

çınılmazdır. Bu nedenle Kaffed dışındaki oluşumları olağan karşılamak gerekir. Zor olan bütün bu farklılıkları bir üst örgütte, bir arada tutabilme esnekliğini ve bilgeliğini gösterebilmektir. Bu nedenle üst örgütümüz olan federasyonumuzun farklılıkları ve farklı yapılanmaları düşman görmeden, ötekileştirmeden diyalog sürdürebilmesi, Çerkeslik mücadelesi asgari müştereğinde ortak çalışmalar yapabilmesi gerekir. Uzun vadede bu olumlu diyalog farklı yapılanmaları federasyonumuzun örgütlü mücadelesine katacak, Türkiye Çerkeslerinin örgütlenmeleri daha da güçlenecektir.

Uzunyayla Derneğini siz de söylemiştiniz, çok aktifti, nerede bu insanlar? Ne oldu sorabildiniz mi? Dinsel faktör girmediğini farz edelim, başka etnik grupların, Gürcülerin, Lazların onlardaki örgütlülükle kıyasladığımız zaman, bizden daha azlardır fakat bizden daha fazla etkililer. Abazalar Adigelerden çok daha az bir nüfusa sahip olmalarına rağmen daha aktif bir uygulama içindeler. Belki Kaffed başlatmış olabilir ama sonuçta ayrılmanın nedeni de yine kendisidir. Bu tarz sorgulamalar yaparak değişikliğe gitme durumu yok mu sizce?

Tabi var, örgütlenme anlamında çok başarılı değil bizim derneklerimiz ve federasyonumuz. Aslında federasyonlar bence o kadar önemli değil, burada temel olan örgütler birim örgütler, bütün faaliyetin organize edildiği üyenin enerjisini ilk alan örgütler derneklerdir, birim derneklerdir. Federasyon, o derneklerin bir araya gelip kendilerinin oluşturduğu üst kuruluşlardır, yani bölgesel çaptaki sorunları çözmek için bölgesel örgüt oluştu. Ulusal çapta, tüm Türkiye çapında Çerkeslerin ortak sorunlarını çözebilmek için Bodrum'daki, Kayseri'deki, Düzce'deki, İstanbul'daki, Samsun'daki dernekler bir araya gelip güçlerini birleştirip federasyonu oluşturur. Federasyonun gücü kendisini oluşturan derneklerin gücüyle orantılıdır, dernekler ne kadar güçlüyse federasyon o kadar güçlüdür. Bu yüzden bizim esas güçlendirmemiz gereken yerler, birim derneklerdir. Yani Çerkes nüfusunun adım attığı kurumlarımızdır. Adım atmasını istediğimiz yerlerdir.

Örneğin, Derneğimizin şimdi bin beş yüz üyesi var, aktif ve sürekli gelen faaliyetlere katılan on bin üyesi olduğunu düşünürseniz derneğin gücü çok daha artar. Güçlenmiş, 810 bin üyeye ulaşmış 80100 derneğin oluşturduğu federasyonun gücü tüm Türkiye'yi sarsacak bir güçtür. Özlediğimiz odur, yoksa 'federasyonda şu olsun, dernekte bu olsun' benim derdim o değil. Bizler nöbeti alırız, bizden sonraki arkadaşlarımıza veririz, belki 35 sene sonra bugünkü yöneticilerimizden hiçbiri görev almayacak ama kurumsallaşarak kurumlarımızı var edebilmemiz lazım, örgütlülüğümüzü güçlendirmemiz lazım. Bu yüzden de güçlenmeyi ilk sağlayacak temel basamak derneklerimizdir, onları güçlendirmemiz lazım.

Derneklerimizin 3040 yıl önce ekonomik problemleri vardı, aidat toplayamazlardı, kira ödeyemezlerdi, bu sorunlar hala var. Hem ekonomik sorun yaşamaktan kurtulmak istiyorsan hem de faaliyetlerinin başarıya ulaşabilmesini istiyorsan, insan gücü lazım, ne kadar fazla insanı harekete geçirebilirsen o kadar güçlüsün. Yaşanan sorunları çözebilmenin yolu örgütlenmektir, bütün dünyada bulunmuş bundan başka yol yok. Bunu biz icat etmiyoruz, yani Amerika'yı baştan keşfetmiyoruz. Ne kadar örgütlüysen o kadar güçlüsün ve o kadar talepte bulunabilirsin. Haklı olman yetmez, güçlü olmak ta gerekir. Bu yüzden bütün ayrılıkları, farklı fikirleri bir kenara bırakıp hangi derneğe yakınsak o derneğe üye olarak dernekleri güçlendirmek lazım.

Derneklerin gücü arttığı zaman doğal olarak ekonomik gücü, fikirsel gücü ve sinerjisi de artacaktır ve bu güç üst örgütlenmelere, federasyonlara kadar yansıyacaktır. Oradan da büyüyen Çerkes birliğine kadar yansır bu güç. Bu hedefe, ancak bütün farklılıklara saygı göstererek, çeşitlilik içinde birlik yöntemiyle ulaşabiliriz.

Bugün bizim yaşadığımız en büyük sorun, sorunlarımızı tespit etmekten ziyade bu sorunları çözebilecek yeterli güce örgütlerimiz vasıtasıyla sahip olamayışımızdır. Bu yüzden amacımıza ulaşmak için önce vasıtamızı, yani örgütlerimizi güçlendirelim. Örgütlerimizi güçlendirmemizin önündeki en büyük engellerden biri asimilasyondur. Yani bundan 5060 yıl önce her yüz Çerkesin 90 ı bu dili bilirken simdi 20 si biliyor. Yani insan malzemesini kaybettik, elek ile su taşıyormuşuz gibi düşünülebilir, hiç olmazsa var olanları bu örgütlere kazandırabilmemiz lazım. 1500 üyenin tamamı aktif mi, değil, bunların arasında taş çatlasın 200 kişidir aktif olan, ama sayıyı on bine çıkardığımız zaman o 200 aktif üye 2 bine çıkacaktır. 2 bin aktif üyenin ürettiği ile 150 – 200 üyenin ürettiği arasında müthiş bir fark olacaktır, bizim amacımız öncelikle dernekleri bu manada güçlendirmek.

Bunun önündeki diğer bir engel de bizim maalesef bireysel karakterimiz. Çerkeslerde inanılmaz bir bireycilik vardır, bizim kültürümüzün içinde de var olan bir karakter, bunu modern hayatta kollektivizme çeviremiyoruz. Bireysel özelliklerimiz individualizm dediğimiz problem, kendi ayaklarımıza sürekli kurşun sıkmamıza neden oluyor. Ya egosu çok şişkin olan insanlar, ya kendini öne çıkarmak isteyen ya da kendini tatmin etmek isteyen insanların ne yazık ki faaliyet alanı haline geliyor derneklerimiz. Oysa onların kendini tatmin edeceği bir alan değil orası. Milyonlarca Çerkesin sorunlarını çözebileceği, umut bağlayacağı bir yerdir orası, öyle olması gerektiğini düşünüyorum. Bu doğrultuda da daha fazla insanı mücadeleye katarsak, bireyci karakteri olan insanlar biraz daha geri plana çekilir, daha aktif, daha pratik, topluma bir şey vermek isteyenlerin sayısı hızla artar diye düşünüyorum.

Unutmayalım ki milyonlarca Çerkesin istek ve talepleri sadece haklı olduğumuz için gerçekleşmez. Hakkımızı alabilmek için güçlü olmak, güçlü olmak için de örgütlü olmalıyız. Ne kadar örgütlüysek o kadar güçlüyüz.

Galatasaray gösterisi – Haziran 1995

39. Dönem

19.11.1995 – 03.11.1996

Dünya

1996

• World Wide Web (www) – İnternet ağında dolaşma sistemi – bütün dünyada kendini kabul ettirdi.

• Yaser Arafat, Filistin Meclisi Başkanı seçildi.

Yaser Arafat (solda). *1959'da El-Fetih hareketini başlatan Arafat, 1969'da Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) başına geçti ve 1993'te ülkesinin İsrail ile uzlaşmasını sağladı. 1996 ocağında yapılan ilk genel seçimlerde, Filistin Meclisi Başkanı seçildi.*

Türkiye

1996

• Türkiye'de 14-18 Mayıs tarihleri arası gerçekleştirilen Milli Eğitim Şurasında, ilköğretimin 8 yıl olması kararlaştırıldı.

• 12 Kasım; Türkiye'de madeni 50 binlik tedavüle sunuldu. 26 Kasım; USD 100 bin TL. sınırını aştı.

• Susurluk Olayı: 3 Kasım 1996'da Balıkesir-Bursa karayolunda Susurluk ilçesi Çatalceviz mevkiinde meydana gelen trafik kazası sonucu, yasadışı polis-mafya-aşiret ilişkileri ortaya çıktı. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli skandallarındandır.

Kazanın ardından kamuoyu, "devlet, siyaset, mafya" üçgeninde yasadışı ilişkilerin ortaya çıkartılmasını talep etti. "Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" ismi verilen sivil toplum eylemleriyle ve medyanın desteği ile üstü örtülen ilişkilerin ve faaliyetlerin açıklanmasını talep etti.

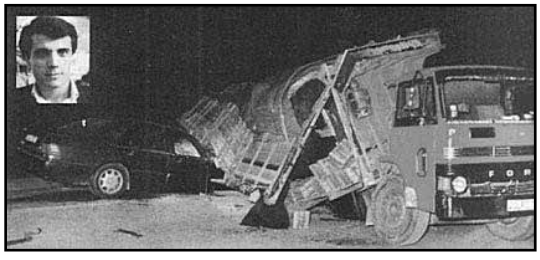

Çerkesler

Türkiye

Kaf-Der Olağanüstü Genel Kurul Yaptı

29-30 Haziran 1996 tarihlerinde yapılan Hazırlık Konferansının almış olduğu kararların işleme konulabilmesi için Kaf-Der 6 Ekim 1996 tarihinde Olağanüstü Genel Kurula gitti.

Genel Kurulda yapılan hararetli görüşmeler sonucunda mevcut Kaf-Der tüzüğüne bir geçici madde eklenmek suretiyle katılmak isteyen tüm derneklerin temsilcilerinin 22 Aralık 1996 tarihinde yapılacak olağan Genel Kurula katılmaları imkanı sağlandı.

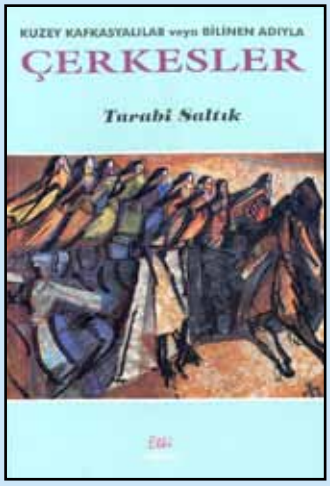

Aralık 1995

Ocak 1996

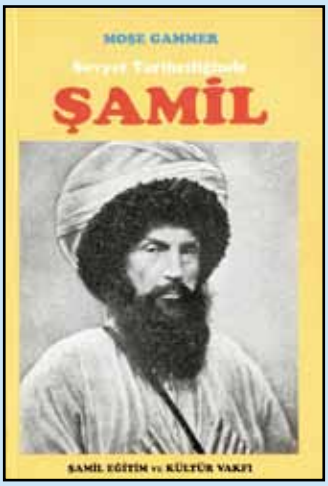

Çeviri: Gökhan Menteş Mart 1996

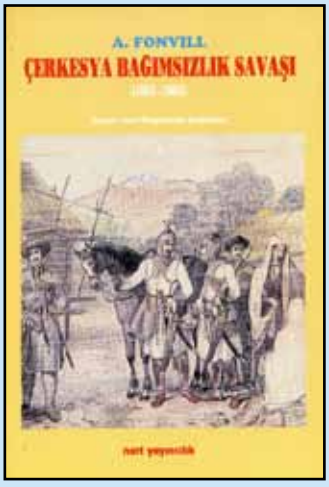

Çeviri: Murat Papşu Şubat 1996

Mart 1996

Çeviri: Aydın O. Erkan Şubat 1996

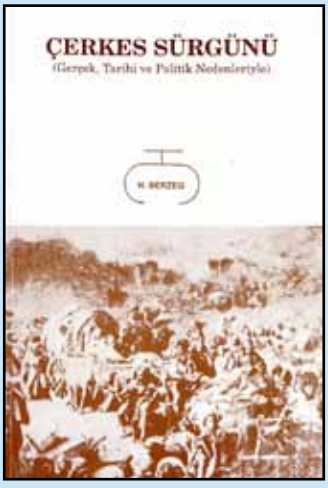

1996

1996

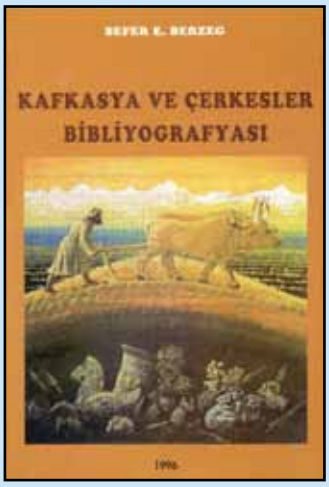

1996

Çeviri: Sedat Özden 1996

Nisan 1996

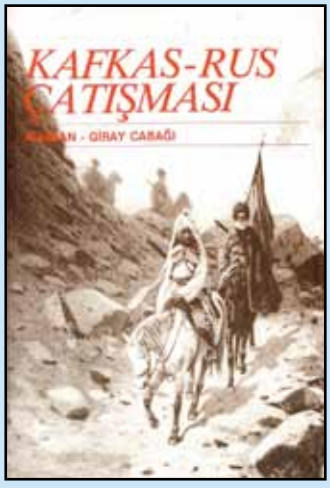

1996

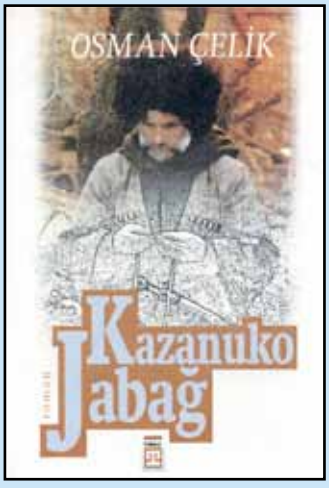

Mayıs 1996

KAYSERİ KAFKAS KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

... DERDERU ...

KURULTAY

Haz.-Tem.-Ağustos 1996

KAFKAS VAKFI bülten

Çerçevemiz ve üslubumuz

Güz 1996

KAYSERİ KAFKAS KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİNİN AYLIK SANAT KÜLTÜR VE HABER BÜLTENİ

KAYSERİ KAFKAS KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:
Sabahattin DİYNER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ahmet ÖZDEN

YAYIN YÖNETMENİ
Abdullah ŞEN

YAYIN KURULU:
Abdullah ŞEN
İbrahim YILMAZ
Lale TAŞKIRAN
Mutlu AKKAYA
Nizametin BAT
Sinemis BULUT
Şamil YAĞAN
Türkan OCAK
Yakup YILDIZ

KAFKAS VAKFI
bülten

GÜZ 1996 SAYI: 1

KAFKAS VAKFI ADINA SAHİBİ
FETHİ GÜNGÖR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ:
M.NÜZHET ÇETİNBAŞ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:
EROL KARAYEL

YAYIN KURULU:
M.NÜZHET ÇETİNBAŞ
İSMAİL TUNÇBİLEK
AHMET KILIÇ
EROL KARAYEL
ŞAHİN ŞAHİN
MUSTAFA ÖZSARAY
FETHİ GÜNGÖR

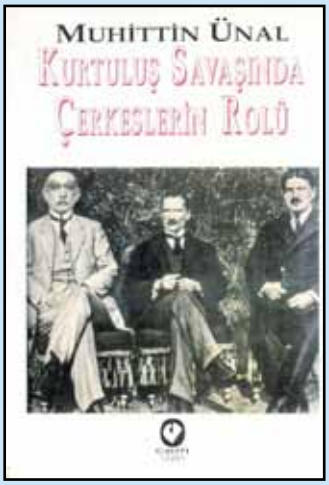

Ekim 1996

Basından

Ocak 1996

Eylül 1996

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Erhan Şahin	Başkan
Günseli Şurdum Avcı	Başkan Yardımcısı
Yaşar Güven	Sekreter
Boren Şıklaroğlu	Muhasip
Handan Demiröz	
Muharrem Çurey	
Abdullah Teber	

Denetleme Kurulu

Aydemir Tav
Esat Özen
Doğan Duman

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Yasin Çelikkıran
Hakkı Kurmel
Ömer Büyüka

Genel Kurul

19.11.1995
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Hakkı Kurmel
Yazmanlar : Necdet Özaydemir – Jülide Duman

1994-95 Dönemi Faaliyet Raporundan:

- Üyelerimizin daha geriş bir katılımla dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için üyelerin eğilimlerini, ilgilendikleri konuları tespit ederek çalışma komisyonları oluşturmak amaçlanmıştır. Oluşturulacak çalışma komisyonlarının tespiti için bir anket çalışması yapılmışsa da gerek ankete katılımın gerekse komisyonlarda çalışmak için başvuruların düşük olması nedeniyle komisyonlar oluşturulamamıştır.
- Çalışma programımızda yer almasına rağmen, gerek yönetim kurulu olarak eksiklerimizden, gerekse yeterli maddi ve manevi desteğin olmaması ve ilgi

azlığı sebebiyle bazı faaliyetlerimizi gerçekleştiremedik. Yeni dönemde nöbeti devralacak olan yeni yöneticilerimizin aynı sıkıntılarla karşılaşmaması için maddi ve manevi desteğin arttırılmasında, derneğimizde yeniden bir yapılanmaya gidilmesinde ve yeni bir anlayışla faaliyetlerin yürütülmesinde zaruret vardır.

Tutanaklardan:
- Seçimlerde 60 oy kullanıldı. 57 geçerli, 2 boş, 1 geçersiz oy.
- Mesut Şurdum, Yönetim Kuruluna aday oldu.
- Bütçe: 1994-95
  Gerçekleşen: 97.374.852.– TL.
- Hazırlığı yapılan yeni Dernekler Kanunu çerçevesinde Tüzük değişikliğinin dikkate alınması gerekeceğine değinildi.
- Gençlerin katılımının az olduğu dile getirildi.

Karar Defteri

19.11.1995
- Derneğin, üyelerin devamlılığının olduğu bir mekan haline getirilmesi için gerekli çalışma programının oluşturulmasına,
- Üye adres ve telefonlarının güncelleştirilmesi için çalışma yapılmasına,

23.11.1995
- Kayseri Kafkas Kültür ve Dayanışma Derneği'nin birlik çalışmaları için gönderdiği fax metni incelendi, tartışıldı. İstanbul'da yapılacak toplantıya katılıp düşünce alış-verişinde bulunulmasına,
- Dernek çalışmaları kapsamında söyleşi ve kahvaltıların başlatılmasına,
- Gençlerle toplantı yapılmasına,
- Kahvaltı sırasında çocuklara video gösterim olanağı sağlayacak Çocuk Kulübü oluşturulması için çalışma yapılmasına,

06.12.1995
- Gençlerle yapılan toplantı değerlendirildi, oluşturulan Çalışma Grubundan bir kişinin YK toplantılarına katılmasına,
- 'Bağlarbaşı Söyleşileri' nin 14.12.1995 tarihinde yazar Etyen Mahçupyan'la başlatılması ve her ayın 2. ve 4. Perşembe akşamları söyleşilerin sürdürülmesine,

14.12.1995
- Bağlarbaşı Söyleşileri'nin 28.12.95 tarihinde Metin Bobaroğlu'nun katılımı ile devamına,
- Gençlik Kolu organizasyonunda Belçikalı Antropolog Dan Alex'in "Çeçenistan'da Tarikatlar" video gösteriminin 20.12.95 tarihinde dernek binasında yapılmasına,

11.01.1996
- Bağlarbaşı Söyleşileri'nin 17.01.1996 tarihinde Cengiz Çandar'la devamına,
- Kahvaltıların 14.01.1996 tarihinde başlatılmasına,
- Cumartesi geceleri eğlence ağırlıklı organizasyonun Gençlik Kolu tarafından yapılmasına,
- Thamadeler Gecesi organizasyonu ve Kadınlar Kolu çalışmalarının yapılmasına,

18.01.1996
- Bağlarbaşı Söyleşileri'nin 25.01.1996 tarihinde Hasan Cemal'le devamına,

06.02.1996
- Dernek panosuna eleman ve iş arayanlarla ilgili bölüm ayrılmasına,
- Bağlarbaşı Söyleşileri'nin 29.02.1996 tarihinde Ali Bayramoğlu ile devamına,
- Kadınlar Kolu faaliyetlerinin her ayın 1. Cumartesi günü Dernek binasında yürütülmesine, özelde 2 Martta Çerkes Yemekleri Yarışması yapılmasına,
- 16 Şubatta Dernek üyemiz Yaşar

Bağ'ın "Kimlik" konulu söyleşisinin organizasyonuna,

28.02.1996

- Birlik çalışmaları ile ilgili değerlendirme yapıldı. 2 Mart 1996'da Ankara'da yapılacak toplantıda Derneğimizi Başkan Erhan Şahin'in temsil etmesine,
- 14 Mart Tıp Bayramı nedeniyle Çerkes Doktorlar Gecesi organizasyonuna,

26.09.1996

- Derneğimizin 1996 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının, 27.10.1996 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığında 03.11.1996 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

Erhan Şahin (Hapae)

Kısa yaşam öykünüzü alabilir miyiz?

Çorum'a bağlı Türkçe ismi Yeşilpınar, Adigece ismi Kaseyhable olan bir Abzeh köyünde doğdum, 1953 yılında. İkinci sınıfa kadar köyde okudum, sonra Çorum'a taşındık. Çorum'da ilkokulu bitirdim, ortaokul ve liseyi Ankara'da okudum. Üniversiteyi de ODTÜ de. Birbuçuk sene devam ettikten sonra atıldım. Yaklaşık 8 10 senelik bir Ankara maceram var. O dönemde Ankara Derneğinde, Elbruz Gaytaoğlu'nun yönettiği dans ekibi vardı. Çok küçük ama çok heyecanlı bir zümre vardı Çerkes olarak Ankara'da. Bir kısım bürokratla öğrenci gençliğin buluştuğu ve dernek meselesini yürüttüğü bir yerdi ve dernek hafta sonları çok ilgi gösterilen bir mekan haline gelmişti. Türkiye'nin eski Çerkesleri sadece kendi bölgelerinde Çerkes var sanırken Ankara'da çeşitli bölgelerden bir sürü insanla tanışıldı. İlk olarak Ürdün ve Suriyeli öğrenciler de gelmeye başladı. Dolayısı ile o dönem Çerkes gençlerinin hevesle gitmek istediği yer tabi Kafkas Dansları Topluluğuydu. İlk ve tekti ve ben de oraya gittim. Üç sene, lise yıllarımda dansa devam ettim, dernekçiliğim de hemen hemen orada başlamış oldu.

Sonra Yıldız Teknik Üniversitesi'ne girince doğal olarak İstanbul'a geldim, 1974 yılında. Bütün köylü Çerkes gençliğinin biraz da başka çaresi olmadığı için sosyal çevre olarak kullanabileceği tek yer bizim Bağlarbaşı'ndaki Dernek olduğu için oraya gidiyorduk. Güvenilir bir yerdi, ayrıca dost, tanıdık, sanki akraba insanların arasındaymış gibi bir muamele de gördük, her gelen de öyle görüyordu zaten. O yıllar öğrencilikte zor yıllardı, bu zor yıllarda barınmadan iş bulmaya, geçinme meselesine yardımcı olmaya kadar ciddi bir dayanışma içinde olduğumuzu düşünüyorum. Geldiğimden kısa bir süre sonra önce sol hareketler çok yükselmeye başladı bu şehirde, hemen arkasından da

rakip bir sağ hareket başladı. Şimdi tabi daha açık ve net bu meseleye herkesin bulaştığı, devletin de bulaşmış olduğu, o zamanlar çok farkında değildik açıkça bunun. Sorunlu bir öğrencilik hayatı yaşadı bizim kuşak, 78 kuşağı denen kuşağın içindeyiz biz. Bu süreç içinde tabi Derneğe gidip geliyoruz, bir taraftan da Türkiye'de müthiş bir siyasi hava esiyor, o siyasi havanın içinde bizim Çerkeslere de dair düşünce geliştirmeye çalışıyoruz, "ne olacak bu bizim durumumuz" diye. 10 yıl önce Ankara'daki tanışma faslı, buluşma faslı geçildi artık, mühimce bir nüfusuz, ne olacak yani. Biraz sol düşünce, biraz Kürt milliyetçiliği hareketleri var o dönemde.

İlk etkilendiğimiz siyasi düşünce dönüş oldu. Fahri Huvaj önderliğinde diyebilirim, Ankara merkezli beş kişilik bir kadro öneriyor, kısa bir süre sonra da dergi olarak çıkıyor. Daha önce bir deneme yapılıyor, Kamçı gazetesi. Ondan sonra Yamçı dergisi çıkıyor, bize uygun geliyor bu anlayış. Fakat giderek başka şeyler ağır basıyor. İki kutuplu dünya söz konusu o zaman, dönüş için şimdiki durum yok, birbirine küs iki dünya. Memleket öbür tarafta, biz bu taraftayız, yani biz Batı safında yer alıyoruz, pek te Batılı değil ama safımız o, NATO üyesi Türkiye. Tartışmalar sonucunda dönüşün mümkün olamayacağını tespit ettik İstanbul'daki 1015 kişilik bir genç kadro. Dönüş olamayacaksa ne yapacağız? Kim milli meseleye bir çözüm bulmuş? Avrupa'yı çok kaale almıyoruz. Asıl bu sorun orada çözülmüş daha eskiden, Avrupa'da milli mesele diye bir şey kalmamış o yılarda bile. Üç problem var; Basklar, İrlandalılar ve Korsikalılar. Bunlar da epeyce marjinal. Aşağıyukarı bütün bir Avrupa'yı düşününce aklımıza getirmiyoruz. Danimarka gibi bir ülke neden var, lüzumsuz, aslına bakarsan minnacık 23 milyon nüfuslu bir ülke sonuçta, yok olsa insanlığa ne getireceği var nede götüreceği, ama bir şekilde burada bir dil, kültür, farklılık var, bu farklılığa saygı duymak gerekir diye Avrupa bu ülkeleri kurmuş. Lüksemburg gibi bir sürü küçücük ülke. Üstelik bunlar çok saygın ülkeler. Hollanda bile o zamanlar 56 milyon, şimdi 10 milyon oldu galiba. Bunlara çok bakmıyoruz, başka bir yere bakıyoruz. Sovyetler Birliğinde milli meselenin çözülme meselesine. Ve bu meselenin yazarı da tuhaf bir şekilde Stalin. Yani parti herhalde ona görev vermiş, küçük bir kitaptır aslında ama tabi onlar şöyle bir şey söylüyorlar; "bütün milletlerin kardeşlik içinde yer almasını isteriz ama ayrılma hakları da vardır". Ama ayrılma hakkını kullanan olmadı, demek ki şartları yok, yani o kadar özgür değillerdi. Ama milliyetlere kısmi milli özgürlükler diyebileceğimiz haklar tanındı, çok küçük halklara bile. Hayret te ederim, neden yaptılar bunu diye, çünkü özgürlüklere çok meraklı bir düzen olmadı orası, hatta epeyce kısıtlayan, yok eden bir sistem haline döndü ama bu konuda ciddi bir şey vardı ve bu bizim ilgimizi çekti.

Dönüşçülerle bizim yollarımız ayrıldı. Bizim ağabeylerimiz sayılır onlar, bizden 56 yaş büyükler. Fahri Huvaj, Necdet Hatam, Süleyman Yançatoral, Özdemir Özbay değerli, saygın insanlardır ve bunlarla saygın bir tartışma süreci oldu tabi. Şimdiki gibi internette her dakika tartışamıyorduk, yanyana geldiğimizde tartışabiliyorduk ama birbirimizi red yoktu. "Onlar Çerkes halkının düşmanıdır" demedi kimse birbirine, bu anlamda önemli bir şeydir. Onları da geliştirdi tartışmalar, onlar da sol kitapları karıştırdılar. Solcu değildiler, ama bir sol jargon vardı Yamçı dergisinde, nedeni biraz da gidilecek ülkenin Sosyalist düzende olması idi. Benim de bir merakım vardı o yıllarda ve yazdığım şiirler Yamçı'da yayınlandı. 1820 tane, onlar bir defter halindeydi, o defteri de Yamçı'da bıraktım. İlk yazarlı-

ğım 1977 yılları herhalde, orada bana da bir özen gösterdiler ve bir sayfa ayırdılar. "Bir gün gelir", şiir defterimin ismi de oydu, böyle bir sayfa ayırdılar ve şiirlerim yayınlandı. 1415 sayı çıktı sanıyorum.

"Dönüş olmayacak, e olmayacaksa madem Türkiye'de de bir sosyalist devrim havası esiyor, bu sosyalist devrimde koparabileceğimiz şeyleri koparalım" anlayışı ile sol hareketlerin içine girdik. Şimdi çok tartışılıyor 1977 yılı 1 mayısı, birçok Çerkes oradaydık, gerçekten bir provokasyon oldu.

O dönemde, 1980 öncesinde "dernekler birleşsin, konfederasyon kuralım" meseleleri de konuşuluyor, iki toplantı yapılıyor, biz de Yönetim Kurulundayız. İlki Antalya'da, ikincisi Ankara'da, ikincisinde Tsey Mahmut ölüyor. Dernek çıkışı, Emek'teki durakta otobüs bekleyen grubun üzerine ateş ediliyor, faili meçhul olaylardan bir tanesidir. Mahmut'un cenazesinde, Balıkesir'de birçok Çerkes toplandı. Böyle bir süreç yaşanıyor, arkasından 12 Eylül geliyor.

12 Eylülde Türkiye'de çok ciddi şeyler oldu. 1.650.000 fişleme, 1 milyona yakın göz altı, 300 bin mahkum, 50 idam, daha bir sürü şey. O süreçte Çerkesler çok kayıp vermedi çünkü farklı siyasi gruplara bölünmüş Çerkesler birbirlerini ihbar etmediler. Yani MHP li olmuş Çerkesler solcu Çerkesleri veya tam tersi, ihbar etmediler, böyle bir özen gösterildi. Yine de gözaltılar yaşandı, hepimizin başından böyle şeyler geçti. O umulmadık birisi, yıllar sonra öğrendiğim Keç' Süleyman, 4 yıl yattı bölücülükten, Çerkes bölücülüğünden. Ve kimsenin de haberi yok. Şanssızlığı ve bahtsızlığı, Gölcük'te dernek kurmaya müracaat ediyorlar, daha derneği kurmadan 12 Eylül oluyor, "vay, kimmiş bunlar" diye topluyorlar. 56 kişiye çile çektiriyorlar. Çerkes meselesi ile ilgili olmasa da o siyasi olaylar içinde pek çok Çerkes ciddi cezalar yedi ve ciddi sıkıntılar çekti.

İlk siyasi ayrışma oldu; dönüşçüler ve kalışçılar diye. Dönülemez diyenler ile dönelim diyenler arasında bir ayrışma söz konusu 1980 öncesinde. 12 Eylül 1980 sonrası bir sessizlik var. Sonra bu biraz da şöyle oluyor, öğrencilik hayatı bitiyor, yeni bir hayat kurmaya çalışıyorsun, birkaç sene ara veriyorsun dernekçiliğe, benim de ara verdiğim bir dönem var. 80 öncesinde tabi bir tecrübem var, Gençlik Kolları ve Yönetim Kurulu üyeliği, çeşitli faaliyetler. Değerli abilerle de çalıştım, birisi Yaşar Bağ idi. Gerçek bir demokrattı, ondan sonra pek göremedik öyle bir abiyi biz, herkesi kucaklayan, herkesi sabır ile dinleyen. Biraz bizim Yaşar Güven O'na benzer, gençliğe sabır gösteren, müthiş saygı duyan birisidir Yaşar da. Orhan Alpaslan vardı, bir devlet bursu ile Paris'e gitmiş, 5 yıl orada eğitim görmüş, Prof. Dümezil'e asistanlık yapmış, papyonlu fotoğrafları var, genç o zamanlar, yani aslında müthiş entellektüel birisiydi, ama biz köylü olduğumuz için anlaşmakta zorlanırdık. Sıkı da bir gevezeydi, yani tahammül sınırlarını aşan bir gevezeliği vardı, veya biz öyle yorumluyorduk, çünkü seviyesi yüksek olduğu için anlamakta da zorlanıyorduk, O da bizi anlamıyordu, çok değerli birisiydi, çünkü Çerkes topluluğunun çok adamı yoktu. Rahmi Tuna mesela, O da başka bir figür olarak vardı, sıkı tartışan, yeterince aksi. Bunlar ağabeylerimizdi, çok sıkı tartışıyor idik. Herhalde bizim özel cesaretimizden değil de zamanın ruhundan kaynaklanan bir gençliğin itiraz dönemiydi. Saygı da görürdük bu baskın abilerimizden.

1980 sonrası, e tabi bir suspus dönemi var. Hapisanelerde adamlar da var, hak ederek, hak etmeyerek, çünkü o dönemde

karambole gitmiş bir sürü insan da var. İlk yönetime seçildiğim 1990 dönemi, o Genel Kurulda yoktum, Mümtaz Şamba bilgi verdi, dedi ki "Genel Kurul oldu, sen Yönetim Kuruluna seçildin, sakın istifa etme". Dönüşçüler var, bir alt kuşak yani bizim yaşıtımız dönüşçü grup, İstanbul'a gelip yerleşenler oldu, yönetimi de aldılar 1990 öncesinde. Yani dönüşçüler devam ediyorlar, solcular yani bizler yenilmiş durumdayız. O dönemde derneğe gelengiden azalmış, küçük bir klik derneği haline dönüşmüştü. Bu duruma bir çözüm bulmak için ben ve Asım Berzeg listeye yazılmış. Yani dönüşle alakası olmayanları da yazmışlar listeye. İkinci Yönetim Kurulu toplantısına katıldığımda çok kaliteli insanlar gördüm, zeki, ODTÜ mezunu. Yusuf Taymaz, İmdat Kip, Hüsnü Altınışık ve Mehmet Kanbek. Ve "tamam, istifa etmiyorum" dedim.

Turgut Özal dönemi. Dernekte eski düzen devam ediyor; işte bir dans ekibi çalışıyor ve diğer çalışmalar. Dernek mekanına çekidüzen vermek için bir çalışma yaptık. Konferans adı altında eskiden beri toplantılar yapılıyordu ama hep belli insanlar çağrılıyordu. "Entellektüelleri davet edelim" önerisi yaptım, Yönetim Kuruluna kabul ettirmem epey zor oldu. "Ne gereği var", "ne bilir ki onlar bizi" gibi yaklaştılar.

İlk Murat Belge'yi çağırdık. Murat Belge çok yere gitmiş birisi, sıkıntılı yerlere, Kürtlere Süryanilere vs. Şimdi çok kolay, gidince bir şey olmuyor, ama o zamanlar olaylar çıkıyor, polis basıyor, bir şeyler oluyor. O kahırları bilen birisi, süreçlerden geçmiş hoş bir entelektüel, çok sorgulamadı bize gelirken, Ahmet Asena da yardım etti, o dönem İletişim Yayınları Genel Müdürüydü. Birgül Asena şimdi Yönetim Kurulunda, onun abisidir Ahmet Asena. Çok heyecanlıydım. Dernek üyeleri rağbet gösterecek mi, gelenler getirdiğimiz insanı beğenecekler mi, gelen insan bizim ahaliyi beğenecek mi? Saçmasapan sorular başlayabilir, onu biliyorum. Murat Belge çok profesyonel birisiydi. Bir üye sordu "Hiç Çerkeslik var mı sayın Belge?", beklemediğim bir yanıt geldi; "Bütün asil ailelerde olması gerektiği gibi var tabi ki bizde de" dedi ve anneannesi ile babaannesinin Çerkes olduğunu söyledi. "Oh tamam" dedim kendi kendime. Böyle başladık, konu Milliyet ve Milliyetçilik idi. Hoş bir konuşma geçti.

Bir süre sonra YK Başkanı Cavit Bage Kafkasya'ya dönüş yaptı ve istifa etti, ondan sonra ben Başkan oldum. Şimdi çok popüler olan Etyen Mahçupyan yanında Ali Bayramoğlu, Mete Tunçay söyleşileri oldu. Arada popüler birilerini de getiriyoruz; Ediz Hun'u, Hıncal Uluç'u çağırıyoruz, onlar Çerkes, en çok rağbet de onlara tabi. Etyen Mahçupyan'a 80 kişi geliyor, Hıncal Uluç'a 200 kişi. O zaman sadece üst kat var, salona sığdırmak zor oluyor, bölmeler yoktu, duvar diplerinde insanlar. Bunun devam edeceğini düşünüyordum. Bu arada Abhazya patladı.

1990 da kapı açılır açılmaz 3 arkadaş arabamıza binip başka bir vasıtada yoktu, vapur ve uçak yoktu Kafkasya'ya gittik. Buradan Sarp kapısı, sonra önce Abhazya. Yanımdakilerden biri de Mümtaz. Mümtaz KafkasAbhazya Kültür Derneği YK Başkanı, ben de bizim Derneğin YK Başkanıyım, bir arkadaş daha var. Abhazya'ya ilk gidenmişiz, onu da bilmiyorduk. Bizden önce güreşçiler gitmişler, ama onlar 70 öncesi olimpiyat ve dünya şampiyonalarında tanışıp yani hem Türkiyeli Çerkes hem de Rusyalı Çerkes milli güreşçileri, davet ediyorlar ve Moskova üzerinden geliyorlar. Onlardan sonra ilk giden biziz. Gerçek üstü bir ağırlama ve gerçek üstü ilişkiler silsilesi, böyle bir şey

olamaz yani, hepimizi etkiliyor. Bizi önce Maykop'a, sora Çerkesk'e ve sonra Nalçik'e götürdüler. Biraz gizli yürütülen AdigeAbhaz Birliği gibi bir anlayış var. "Bu birlik konusu nedir, ne yapmak istiyorsunuz?" diye soruyoruz, "Biraz Avrupa Birliği gibi" diyorlar.

Arada Nalmes'i getirdik, gerçekten hoş bir şey oldu, AKM de gösteri yapıldı. O zamanlar TRT ve Star tv var sadece. Türkiye televizyonlarında ilk defa Adıgece konuşularak röportaj yapıldı, Nalmes'in direktörünün konuşması ile Adıgece ile tanışılmış oldu.

Sonra Abhazya savaşı patladı.

Yönetim Kurulu adaylığınız nasıl gerçekleşti?

Anlattığım gibi ilk seçilişim benim dışımda gerçekleşti. Bundan sonraki dönemlerde kendi programlarımızı hazırlayarak 3 dönem çalıştık. İlk dönemden sonrakilere iddialı bir şekilde girdik. Çok uzatmıyorduk, 300 tane iş yapacağız değil 5 tane iş yapacağız diyorduk. Onun da 4 ünü yaptık 1 ini yapamadık diye hesap vermeye çalışıyorduk.

Yönetim Kurulu dönemlerinizde neleri yapmayı planladınız? Bu çalışma programını aday olmadan önce mi yoksa Yönetim Kuruluna seçildikten sonra mı oluşturdunuz?

Burada ikinci dönemi konuşabiliriz. Evet, yapmak istediklerimizi önceden belirleyerek ve Genel Kurulda deklare ederek ve söz vererek geldik. İstanbul Çerkes Günleri diye bir şey yapmayı düşünüyorduk, Nalmes'i getirmek istiyorduk, onu hep beraber getirdik, entellektüellerle Çerkeslerin ilişkisini sürdürmek istiyorduk, bir önceki dönemden. Çok kısa, becerilebilir, pratik işleri programımıza almıştık, onları da yaptık. Abhazya savaşı sürpriz bir şekilde çıktı karşımıza.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra Başkanlık döneminde yapsam iyi olurdu dediğiniz bir çalışma oldu mu? Veya yapmasak daha iyi olurdu dediğiniz bir çalışmanız oldu mu?

İşte o Çerkes Günlerini yapamadık. Bizim çok ciddi ulusal çapta, dünyada da sözü geçen ressamlarımız var. Klasik müzikçilerimiz var, onları da Rusya'dan umuyorduk, kim ne becermişse bizle ilgili bunları sunmaktı amaç. Görsel sanatlara dair günler dediğinizde konserler, festivaller olacaktır. Belki bir de tartışma olabilirdi bu etkinlik kapsamında. Bunu yapamadık, biraz Abhazya Savaşı engel oldu bu işlere.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağan dışı yaşanan bir şey oldu mu?

Birincisinde vardı bildiğim kadarıyla ama sonraki rahat bir Genel Kuruldu bizim açımızdan. Değerli bir abimiz çok fena eleştirdi, entellektüelleri getirdik diye, gerekçesi onların bizim meseleyi bilmedikleri idi, cevap vermedik.

Başkanlık döneminizde unutamadığınız olay veya olaylar var mıydı?

Şöyle bir şey oldu, Nokta dergisi sanıyorum, bir haber geliyor onlara, "Çorum'dan 300 aile işte Bursa'dan 200 aile hazır, Kafkasya'ya dönecekler" diye. Bunlar da ikişer muhabir gönderiyorlar şehirlere fakat bulamıyorlar dönecek kimseyi. Bursa ve Çorum'da görüştükleri insanlara "İstanbul'da da var mı görüşebileceğimiz kişiler" diye soruyorlar ve ismimi de o şekilde öğreniyorlar. Benimle böyle röportaj yaptılar, İstanbul'da birkaç kişiyle daha görüştüler. "Dönüş meselesi hakkında ne düşünüyorsunuz" diye sordular. Onlara yaşadığım bir olayı anlatmıştım: "Orta ikideyken Türkiye İşçi Partisi'nin bir mitingine katılmıştım babamla birlikte, Babam aslında CHP'liydi. Ünlü insanlar gelecekti o mitinge, Yaşar

Kemal, Çetin Altan gibi. O zaman nerede göreceksin, televizyon yok, yüzyüze gördün mü gördün. Evimiz de yakın, Ankara'da İç Cebeci'de oturuyoruz o zaman. Pazar yerinde küçük bir miting, 500600 kişi ya var ya yok. Mehmet Ali Aybar'ın başkanı olduğu İşçi Partisi. Ülkücüler de gelmiş, arkada duruyorlarmış. Çetin Altan çıkana kadar ses çıkarmadılar, Çetin Altan kürsüye gelince "Moskova'ya, Moskova'ya" sloganı attılar. Demek ki o zaman o hırgür de çok yok, daha bir sivil muhalefet dönemi. Çetin Altan da izleyenler de şaşırıyor, "bunlar da kim" diye bakıyorlar. Çetin Altan şöyle bir baktı; "Ben Moskova'ya da giderim ama Paris'i daha çok severim" dedi. Öyle bir şey anlattım röportajda. "Yani tamam, dönüş olabilir", o zaman daha iyimserdim, "1000 kişi de gidebilir, belki 510 bin kişi de gidebilir, ama çok ciddi bir nüfus Türkiye'de kalacak gibi görünüyor, dönüş meselesiyle dönüşçü arkadaşlar ilgilensinler, bizim daha çok ilgilenmemiz gereken Türkiye'de bir çözüm aramak" gibi bir şeyler konuştuk.

Sonuçta dergi yayınlandı. Bir fotoğrafım var, altına da "Erhan Şahin: Dönüş meselesine gelince, ben Paris'i tercih ediyorum" yazmışlar. Röportajın manşeti böyle. Dernek YK Başkanıydım o zaman, müthiş tepkiler topladı bu durum. Allah'tan internet yoktu, yoksa duvar öreceklerdi. Faksımızı öğrenenler protesto yazıları gönderdiler, cevap vermedim. O kadar da önemsemedim ama nereye gitsem takip etti beni, bir Paris muhabbeti. İtiraf etmeliyim ki biraz da provokasyon vardı. Konuyla ilgili bir anım var; Maykop'ta tiyatro giriş kapısında biriyle karşılaşmıştım, birisine benzetiyorum, tanımıyorum ama, yanımdaki arkadaş ile birbirlerini iyi tanıyorlar, hatta saygıyla biz geri çekildik onlar içeri girdi, ben de içeri girdim, kucaklaştılar, beni de tanıştırdılar, "Erhan Hapae" dediler. Adam için bir şey ifade etmedi. Onun adı da benim için bir şey ifade etmedi. Parlamento Başkanı imiş, benim gibi değil, daha önemli birisi yani. "Bunu tanımıyor musun" dediler Başkana dönüp. "Hapae Erhan, Parisli" deyince, "Aa, o mu o" dedi. Sarıldı, ama sırtıma da vuruyor, "seni seni" falan.

Döneminizde İstanbul'un durumu nedir? Kafkas Dernekleri çevresinde genel bir değerlendirme yapar mısınız?

Dönemimde ciddi bir şey var, 1980 öncesi kalabalıklar yok olmuş vazıyette. Bu konuyla çok uğraştım, öğrenci gençliği toplamak, onlara teslim etmek için. Yaşar da bu işin içinde. Eskiden hazır bir durum vardı, eski yöneticilerin işi kolaydı yani. İstemediğin kadar insan geliyordu. Sonrasında, "Anadolu'dan öğrenci gelemiyor, sınavları kazanamıyor" gibi bir durum var. Çaresiz olup derneğe gelecekler diye bakıyoruz. Zaten eski durum da öyle, çünkü İstanbul'da doğmuş büyümüş ve üniversiteli olan gençliğin başka imkânları da var. Bizim derneğin onlara sunduğu ortam, onlar için hoş bir şey değildi. "Bunu nasıl yapacağız, edeceğiz de onlar için cazip hale getireceğiz" meselesine çok kafa yorduk. İTÜ ve Boğaziçi'nden bir iki genç arkadaşımız vardı, uğraşıp durduk ama başarılı olamadık. Dernek böyle gidilmeyen gelinmeyen bir yer. Bir tek o söyleşiler, entelektüel söyleşileri, ayda 3 defa yapıyorduk bu söyleşileri. Gençler de geliyordu, tek yapabildiğimiz oydu. Tabi Abhazya savaşı başlayınca, zaten bütün herkes faaliyetini durdurdu. Biz yine bir şeylere devam ediyorduk. Söyleşiler vesaire ama herkes mesaisini Selimiye'de yapar hale gelmişti.

Döneminizde Çerkes Dünyası ve Kafkasya için önemli gördüğünüz olayları soracağız, birini söylediniz zaten, Abhazya savaşı, bunun dışında anlatmak istediğiniz bir şey var mı?

Gorbaçov'a minnettar idik o dönem, biz Kafkasya'ya gidişlerimizde dua ediyorduk, orada bilirsiniz dua kadeh kaldırmaktır. "Gorbaçov bizi buluşturdu, kapıların açılmasına neden oldu" diyorduk. Tabi o dönem oradaki ağabeylerimiz, oranın entellektüelleri idi sonuç olarak, yazarlarçizerler çok ta memnun değillerdi bundan aslında, çok ta farkında değillerdi bu kadar yerle bir olacağının o eski partililerin itibarının. Hemen arkasından gelen Yeltsin dönemini, Çarlıktan bugüne kadar bir ara özgürlükler dönemi olarak görüyorum. Türkiye'de Özal'ın açtığı bir vaha var, biraz ona benzetiyorum. Yeltsin iktidarını sürdüremedi, hastaydı, alkolikti, ama "istediğiniz kadar özgür olacaksınız" demişti ve sözlü de olsa Çerkeslerden özür dilemişti. Putin'in de "ben ne kadar istiyorsam o kadar özgür olacaksınız dediği" iddia ediliyor.

O dönemi çok önemli buluyorum, zaten sıcak ilişkilerin olduğu dönem de o dönem aslında. Herkesin bir umudu vardı, dönüşçüler için müthiş bir dünya oluşmuştu, hatta o aralar bize bir hayli takıldılar; "biz ne dedik, bakın dönüyoruz artık" gibi, biraz hor görüyorlardı, biz de kabulleniyorduk. Biz 'dönülmesin' demiyorduk esasında, 'dönüş imkansızdır' diyorduk, 'acaba yanlış mı düşündük' diye bir tereddüte düştük o dönem. Bir ayda oturma izinleri, pasaportlar dönemi, Yeltsin dönemiydi.

O dönemin özellikle Adigey Cumhurbaşkanı, yerel yöneticileri de bugünkünden daha farklı pozisyondaydılar, daha Çerkestiler yani, bir heyecan vardı, ilk gidenler de gittiler. Esasında bizim alıştığımız standartlara uyuyordu 1980 ler. 80 lerde dönüş olsaydı Türkiye'de de yokluklar, kuyruklar bir yığın problem vardı, yani hayatı sürdürmekte epey sıkıntı çekiliyordu. Yani bir yabancılık çekilmeyecekti, ama Özal'la birlikte standartlar değişmeye başladı, Türkiye'de kişi başına düşen gelir 1000 dolardan 3000 dolara çıktı. Orada ise gerçekten dağılmış bir düzen vardı, yürütülemeyen bir ekonomik hayat, birdenbire her şey değişti, yokluklar başladı, kuyruklar vs.

Ben de iş yapmak istedim orada, "sermaye götüreyim, üretim yapayım Adigey'de" diye düşündüm. "Ne üretip satabiliriz" diye kafa yoruyoruz, param yetmiyor, başka ortaklar da bulmak istiyorum. 750.000 $ lık bir proje yapmaya çalıştım, beceremedim, olmadı. Biraz da oradan kaynaklandı. Yeltsin iktidarı hastalanıp Putin'e devrettikten sonra çok sıkı bir şekilde KGB gelip tekrar oturmuştu Rusya'ya, elde kalan Rusya'ya, çünkü giden gitmişti.

14 Cumhuriyet bağımsızlığına kavuştuğu dönemde ve bugün o eski Sosyalistlerin hangi neden ile getirdikleri tartışılır özgürlükler, bugün artık yavaş yavaş geriye gitmeye başladı. Türkiyeli Çerkesler, ben de dahil 20 sene kusurlarını görmezden gelerek sustuk. Bizim yerel yöneticiler, özellikle Kabardey'in eski Cumhurbaşkanı özellikle eleştiri hak eden birisiydi, edilmedi. Artık Putin döneminin önümüzdeki 10 sene iktidarını sürdüreceğini tahmin ediyoruz, hatta 12 sene. Bir seçim daha alır o ne yapıp edip. Kötüye gidiyor diye düşünenlerdenim ben.

Bu arada tabi hepimizin unuttuğu; Çerkes meselesinde Kafkasya merkezli olarak siyaset üretilmesi düşüncesi galip geliyordu. Dünya Çerkes Birliği (DÇB), ondan sonra Birleşik Kafkasya benzeri orada da oluşan neyse artık, hangisi olacaksa artık, AdigeAbhaz birliği gibi kurumların orada yeşereceğini, siyaseti oranın üreteceğini, dolayısı ile bizim ona tabi olacağımızı düşündük. Ama artık bana göre Rusya orada bütün örgütlerimizi ele geçirmiş vaziyette, dolayısı ile

onun isteğine göre bir şey çıkacak yani hiçbir şey çıkmayacak.

Artık Çerkes siyasetinin merkezinin Türkiye hatta İstanbul olması gerektiğini söylüyorum ve en büyük Çerkes şehri de herhalde İstanbul'dur, Nalçik kadar Çerkesin yaşadığı bir yer diye tahmin ediyorum. Türkiye de 80'lerin Türkiyesi değil, daha özgürleşiyor, daha da özgürleşecek, daha zenginleşiyor ve daha da zenginleşecek. 1000 $ olan kişi başı gelir şimdi 11 bin $ a çıkmış vaziyette, bu durum özgürlük ve zenginlikle yan yana gidiyor, bunu da yeni keşfedenlerden birisiyim eski bir solcu olarak ne yazık ki. Son yüzyılla kıyasladığımızda dünya coğrafyasına baktığımızda özgürlük nerede varsa orada zenginlik var. Eğer Tanrı Körfez ülkelerine verdiği gibi bir şeyler vermediyse, işte petrol, bunları saymazsak nerede özgürlük var orada zenginlik oluşmuş. Hayat standardı, insan hakları da orada gelişmiş. Türkiye'de ise sıkıntılı bir şekilde gelişmiş, iki ileri bir geri şeklinde gidiyor, ama gidiyor, iyi tarafa doğru. Dolayısıyla biz Çerkeslerin Amerika'da yaşayan Çerkesleri saymazsak, onlar çok küçükler, çok tayin edici olmazlar büyük nüfusun yaşadığı ve biraz daha özgürleşen Ürdün'e, Suriye ve Rusya'ya göre Türkiye'nin Çerkes siyasetinin merkezi olması gerektiğini düşünüyorum açıkçası. Öyle olmak zorunda bundan sonra.

Başkanlık döneminizde Kafkasya ile ilişkiler nasıldı? Önemli gördüğünüz ne gibi ilişkiler, toplantılar gerçekleşti?

O dönemde eskiden olmayan çok sıkı ilişkiler oluyordu. Çok kısa aralıklarla heyetler geliyordu oradan. Kaffed yoktu da o zaman, birleşme amaçlı kurulmuş Kafkur söz konusu idi, toplantılar yapılıyordu, biz de katılıyorduk. 30 sene aradan sonra tekrar başlamıştı birleşme çalışmaları. İstanbul'da bir direniş vardı açıkçası, "Derneği oraya üye yaparsak orada da bir problem çıkarsa bu derneği elimizden alırlar" şeklinde bizden önceki kuşağın bir yaklaşımı vardı. Yusuf Taymaz'ın söylediği bir şeyi hatırlıyorum; dernek binası 50 bin $ değerinde o zaman, şimdi daha fazladır, "yav kardeşim gidecekse de gitsin" dedi. İyi tarif etti esasen; "el koyarlarsa derneğe, gidecekse gitsin bu para, 50 bin $ a kaldıysa biz Çerkeslerin kaderi" gibisinden, doğru bir şeydi söylediği, çok sıkı bir şekilde muhalefet gösterdiler, bizim eski yöneticilerin, abilerimizin de kusuru vardır burada. Sonra ne olduysa, herşeyi bırakıp Samsun'da yaşadığım dönemde Kaffed kuruldu ve İstanbul gitti üye oldu. Kaffed de gitti DÇB ye üye oldu, sıkıntılı durumlar var tabi.

Mevcut dernek çalışmaları ile ilgili eksik bulduğunuz veya öneride bulunmak istediğiniz çalışma alanları var mı?

Amatör işler söz konusu, dolayısı ile herkes neyi becerebiliyorsa ve biraz da konjonktüre uygun olarak onu yapıyor. Açıkça özgün sohbetlerin devam etmesini isterdim, diğer her şey devam ediyor zaten, ekip çalışmaları, kahvaltılar gibi. Bizim ilk dönemde brunch Türkiye'de de modaydı, onun için başladık açıkçası, kahvaltılarda insanlar Pazar günleri bir araya gelirler ve sohbet ederler, dernekçinin ilk görevi bir kere insanları bir araya getirmektir, onlara doğru ideolojiyi empoze etmek, fikir vermek, akıl vermek değil, bir araya getirmek yani. Bir araya gelmiş insanlar fikir de üretir, zikir de, bir şey yapar, ama bir araya gelmiyorsa hiçbir şey çıkmaz. O anlamda hala da devam ediyor.

Entellektüel camia ile Çerkeslerin ilişkisinin devam etmesini isterdim, orada bir kesinti var. Şöyle yaklaşımlar var, "kardeşim, bu dertleri köydeki Çerkes halkı bilmiyor, gideceksin, halka ineceksin, elini tutacaksın, anlatacaksın", inandığım bir şey değil bu.

Türkiye'nin iki ciddi sorunu var, hatta bir de Kıbrıs sorunu var, üç mühim mesele. Bu üç meselenin Türkiye'de meşrulaşması yani rahat konuşulur hale gelmesi entelektüellerden geçmiştir. Bugün liberal denen, bunların bir kısmı eski solcudur, liberalleşmiş bir kısmı, dindarlıktan demokratlaşmış kesim var, çok küçük bir nüfus, parmakla sayılacak kadar az, fakat siyasi etkileri çok güçlü. Bunlar üç mesele ile ilgili, Ermeni, Kürt ve Kıbrıs meselesi ile ilgili çok ciddi değerlendirmeler, çok ciddi tartışmalar yaptılar. Bunu halkın önünde, televizyonlarda yaptılar ve bugün bunlar çok daha kolay konuşulur oldu. Tabu olan şeyleri bunlar yıkıyor.

Bu anlamda bizim ulaşmamız gereken yer Rus entellektüelleri aslında. Rus entellektüellerine Türk, Avrupa veya Batı entellektüelleri sayesinde ulaşabiliriz ki Rus entellektüelleri bizim sürgün, soykırım meselemizi dile getirirlerse Rusya'da bu süreç içinde Rus halkının kafası karışır. Rus halkı ne olup bittiğini bilmiyor. Biz biliyor muyduk Ermeni meselesini. Rus halkı bilirse "neden yaptık, kim yaptı" gibi iç tepkiler gösterir. "Tabi dövecektik, tabi sövecektik" der Putinci gençlik, öyle olmayanlar da "niye dövdük, niye yurtlarından ettik" diyecek, kamuoyu oluşacak. Bu ilişkiyi bunlar kurardı diye düşünüyorum, kaybedilmiş bir şey yok, bizim yolumuz çok uzun. ÇHİ'nin (Çerkes Hakları İnisiyatifi) düzenlediği Çalıştay, ona benzer bir etkinlik oldu.

Burada bir kesinti var, biz bıraktıktan sonra meseleyi her seferinde anlamaya çalışıyoruz ve her değiştiğinde de anlamak zorundayız, mutlak doğru yok. Bir Necdet Hatam'da var, O bir doğru öğrenmiş onunla gidiyor, hiçbir işe yaramaz onun bildiği doğrular, üzücü benim için, hayatını mahvetti bu iş içinde, kariyerini her şeyini yok edip gitti, orada da bir kariyer bulamadı sonuç olarak, üzüntü verici bir şey bunlar ama onun doğruları değil bugün dünyadaki doğrular esas olan. Hep değişiyor ve her değişimde de onlara ayak uydurmak zorunda dernekçiler de.

Gençlerle ilgili şöyle bir umudum var. Dernek içinde yetişenler olumlu, bir de derneklerin dolduruşları ile yetişmeyen bir gençlik daha var, Forumcular gibi mesela, bunlar özgünler. Bunu biraz Genç Siviller Hareketine benzetiyorum. Çünkü milliyetçi çığlıklar atmak bir işe yaramıyor, yaramayacak. Milliyetçi çığlıklar atan marjinaller Batı ülkelerinde de var ve cinayet te işliyorlar. İnsan hakları ve demokrasi konusunun bizim meselemizle çok ilgisi var. Bizim meselemiz tamamen insan hakları meselesi, ihlal edilmiştir çok kötü bir şekilde. Ona uygun bir şekilde, entellektüel bir şekilde izah etmemiz gerekiyor, bu entellektüel derinlik bizde yok henüz ama bir gençlik geliyor, ben bundan ümitliyim. Bir de akademik olarak geliyor yani laf kalabalıklığıyla, kulak dolgunluğuyla birikmiş bir şey değil, akademik olarak gelişmiş. Bizim üniversitelerimizde akademik kariyer yapan, meraklı, tutarlı bir düşünce silsilesi geliştiren bir gençlik çıkıyor. Umut olan odur, yoksa biz ve bizden önceki kuşaklardan bir şey olmaz artık. Bir vizyonumuz olsaydı yapardık. Bizim gençlere yapabileceğimiz; onlara kucak açmak, onların fikirlerini açabileceği, yazı yazabileceği, film yapabileceği ortamları hazırlamak, en büyük yardımı öyle yapabiliriz diye düşünüyorum

Sizin döneminizde olan olaylar ile ilgili birkaç sorumuz var. Abhazya savaşı döneminde neler oldu?

Abhazya'ya bir ziyaretimiz vardı, 90 lı yıllarda, bahsetmiştim. Ondan önce bir sıkıntı olmuştu, gazetelere de yansımıştı, ama o zaman Sovyet sistemi devam ediyordu ve o dönemin güçleri sıkıntıyı bastırdı, önemli bir problem yokmuş gibi dav-

ranıldı. SSCB'nin çözülme zamanı bahtsız Gürcistan'da da 3 özerk bölge var, bir şekilde ona teslim edilmiş; Acarya, Abhazya ve Güney Osetya. Bağımsızlığına kavuşan Cumhuriyetlerin hepsi bir ulusdevlet, üniter devlet peşinde. Seçim propagandalarını görmüştük televizyonda, elinde kılıç başında Gürcü şapkası ile bir şeyler söylüyor, gülüyorlardı. Küçük oy oranında bir yerler gibi düşünüyorlardı, biz öyle anlıyorduk yani. Sonuçta eli kılıçlı Gamsahurdia Gürcistan'a Başkan oldu. Başkan olur olmaz "Acarya bize dahil, biz artık üniter olacağız, lüzumsuz Abhazya sınırı kalkacak" gibi bir şeyler söyledi. Fakat Sosyalizmin getirdiği bir şey vardı, özerklikler gibi. Gamsahurdia bunların hepsini kaldırmaya yönelik bir provokasyon içinde Abhazya İçişleri Bakanlığını birlik gönderip işgal ediyor. O birliğin gelebilmesi için Abhazya Cumhurbaşkanından izin alınması gerekiyor. Bu izin almıyor. İçişleri Bakanı Gürcü o dönemde. Ardzınba Bakanlığın boşaltılmasını talep ediyor, silahlı ciddi bir birlik bakanlığı işgal etmiş vaziyette orada duruyor. Dönemin Abhazya Cumhurbaşkanı Ardzınba genç bir tarihçi, çok tecrübeli birisi değil.

Mümtaz Şamba o sıralar Abhazya'dan dönmüştü. Durumu anlattı. Hemen 'toplantı yapalım' dedik dernekte. "Bu bir provokasyondur ve sonucunda kötü bir şey çıkacak" değerlendirmesi yapmıştık. O günlerde 3 kişilik bir heyet te Abhazya'dan yeni dönmüş, 'yok öyle bir şey' diyorlar, 'günlük gülistanlıktı' durum. Ama biz endişeliydik. Toplantıya Remzi Yıldırım da geldi, Alan Vakfı Başkanı idi, bizim derneğin de eski Başkanı.

Değerlendirmelerimizin sonucunda Abhazya'da bir şeyler olacağı kanaati oluştu bizde. Ama Abhazlara pek inandıramadık. Çok kısa bir süre sonra, 14 Ağustos sabahı saat 4 gibi Esat Özen aradı, "Abhazya'ya girmişler" dedi.

Hatırlıyorum, hemen o sabah bir otelde toplandık, tüm Dernek Başkanları. Atay Ceyişakar vardı, hem Abhaz Derneği eski Başkanı, hem de diasporayı Abhazya'da temsil ediyor gibi gayriresmi bir şey oluşmuştu; Cengiz Gül ve İrfan Argun da var o heyetin içinde tabi. Otelde basın toplantısı yapıldı sadece.

Abhaz derneğinde bütün dernek delegelerinin katıldığı büyük bir toplantı gerçekleştirildi birkaç gün sonra. Burada, derneklerin birleşme toplantılarını koordine eden KafKur'dan beklenti büyüktü. KafKur yeni kurulmuş, Başkan Necdet Hatam, ama o Kafkasya'ya gidip yerleşmiş, Fahri Huvaj Başkan Yardımcısı, vekil olarak Başkanlık yapıyor. Hiçbir gücü yok gerçekte KafKur'un. O toplantıda şöyle bir rolüm oldu; gece geç saatlerde, 24 civarıydı, "bu iş için bir kişi seçelim" diye önerdim ve ekledim "seçtiğimiz kişi de istediği kadroyu seçsin, ama bu gece seçsin, bütün dernekler de onun emrine girsin". Önemli bir gecedir o gece Abhazya savaşında. Atay abiyi seçtik alkışlar eşliğinde, sorumluluğu birisine attık yani, Atay abi de şaşırdı. Orada 300400 kişi vardı. "Hiç kimse bir yere gitmeyecek, iki saat içinde Komiteyi oluşturacağım" dedi. 1415 kişilik bir Komite oluştu, ben de Başkan Yardımcısı olarak vardım. Bizim derneğin YK Başkanı idim. Öyle oluştu ilk Komite, seçilerek kuruldu, o dönemde çok ciddi bir faaliyet gösterildi.

Komite Türkiye Devleti ile bağlantıları yürütmeye çalıştı. Pek inanmazdım o işlere, Demirel'e gitmek, Özal'a gitmek, zaten o görüşmelerden çok bir şey çıkmadı. İki miting yapıldı, biri Adapazarı, diğeri Bağlarbaşı'nda, ama bunlar Çerkeslerin yaptığı ilk mitingler. Süleyman Demirel görüşmesi, sanırım İstanbul'dan 24 saat süren bir yolculukla, 2030 km. süratle yapılan yolculukla gerçekleştirildi. İstanbul'dan bir sabah yola çıkıldı, ertesi

sabah Ankara'ya varmak üzere. Bir konvoy oluşturuldu. Ara yerleşim bölgelerinde karşılama ve uğurlamalar, işte İzmitli İzmit girişinde karşılıyor, Adapazarı'na kadar götürüyor, Adapazarlı karşılıyor Düzce'ye, oradan Bolu'ya, böyle bir yöntemle. Aslında Sezai Babakuş ile benim önerim Hopa'ya kadar gitmekti, bir hafta süren bir yolculukla. Bu yedi günde bir kamuoyu yaratılabilirdi.

Ankara'da bizi çevirdiler, Emniyetin oraya, Hipodromun yanına çektiler, 'arabalar ile gidemezsiniz' dediler. Biz Başbakanlığa gideceğiz, bu duruma biraz üzüldük. Bir yürüyüş kolu oluştu, bir yürüyüş mitingine dönüştü sanki. Hipodromdan Başbakanlığa gittik. Demirel kabul etmek zorunda kaldı. Müsteşar '20 kişi' dedi, biz 200 kişi dolduk binaya. Bizi atlatmak istiyordu aslında, "Olur böyle şeyler, Gürcülerle bizim aramız iyidir, Ukrayna ile de iyidir, biz vatandaşlarımızın akrabalarını orada öldürtmeyiz" gibi konuşmalar. Bir ses geldi arkadan, Çetin Öner "Bunu basının önünde söyleyin sayın Başbakan" dedi, Demirel "Niye, basın var ya" dedi. Bu konuşmadan sonra basın içeri girdi ve Demirel ayağa kalkıp daha derli toplu bir beyanat vermek zorunda kaldı. Ondan sonra Müsteşarına 1 milyon $ lık bir yardım talimatı verdi, ilaç vb. şeyler helikopterle gitti.

Oraya yapılan yardımdan daha önemlisi aslında savaşa giden bir sürü genç oldu Türkiye'den. Dördü şehit oldu, birinin cenazesi geldi diğerleri orada kalmak istemiş, vasiyetleri varmış.

Savaş diasporada bir heyecan yarattı. Etkili olmaya da çalıştı. Türkiye kamuoyunda her gün bir şekilde yer aldı, gazeteler, televizyonlar. Çok derli toplu, akıllıca beyanatlar verdiğimiz söylenemezdi ama bir mücadele verildi. Kuzey Kafkasya'nın da savaşta etkisi çok oldu. Özellikle KabardeyBalkar'dan çok insan savaşa gitti, çok şehit var Nalçik'ten, İbrahim Yağan o birliğin komutanıydı. Şapsığ bölgesinden, Adige bölgesinden destekler oldu. Moral etkisi önemliydi bu desteklerin. Bu zaferin küçük bir parçası oldu Türkiye. Bu zaferin büyük parçası bana göre halen Rusya'dır. Ama yine de orada ciddi bir birlik, beraberlik ve dayanışma gösterildi.

Döneminizde derneklerin birleşme toplantıları yapılıyordu, özellikle altını çizmek istediğiniz konular var mı?

Evet birleşme toplantıları yapılıyordu aslında, biraz önce söyledim, bizim büyüklerimiz çok itiraz ettiler buna. "Merkez bir halt ederse derneği elimden alır bu Devlet" deniyordu. İkna süreci çok uzun sürdü, çok zor oldu ama sonunda oldu. Biz birlik oluşunca çok büyük işler olacak sandık. KafFed'i kurunca vatanı kurtardık gibi bir şey olmuyormuş, çok etkili olmuyormuş. Dernekler çok güçlü olursa KafFed çok güçlü olur, dernekler güçlü olmazsa yani oradan maddi kaynaklar akmazsa, bir bilgi birikimi, bir entellektüel birikim KafFed merkezine aktarılamazsa bilgiyi, birikimi, parayı, gücü nereden bulacak ki. Dernekler zayıf, doğal olarak KafFed de zayıf. 'Yapamıyor, edemiyor' eleştirileri var, evet biliyoruz yapamıyor, edemiyor da niye yapamıyor hele bir sor. Ama yine de 60 ın üzerinde derneği idare eden iyi kötü bir yapı oluştu. Bu bugün iyi olmayabilir, fikirleri de yanlış olabilir bugün, yarın değişir ve yarın dünyayı daha iyi kavrayabilir, ki hepimize de görev düşer iyileştirmek, düzgünleştirmek için. Hatalı bir yere girmişse, DÇB gibi DÇB ye ilk girişi hatalı değildi bence ama DÇB yi bana ve birçok insana göre Rusya Devleti ele geçirdi. Adigey Devleti veya Kabardey Devleti ele geçirseydi çok itiraz etmezdik oradan çıkar, ayrılır. Eleştiri iyi bir şeydir, beğenmiyorsak beğenmiyoruzdur.

Nalmes ilk defa sizin döneminizde geldi, bunun hakkında neler söylemek istersiniz?

Nalmes çok etkili oldu Türkiye genelinde. Ama İstanbul Türkiye kamuoyunun önüne çıkabileceği yegane yerdi. Çok itişerekkakışarak seçkin bir şey yapmaya çalıştık. Kimseyi konuşturmadık o gösteride, bizde bir Başkan çıkar, uzunuzun konuşur, kimseyi konuşturmadık. Çünkü bilet alanlar Nalmes'i izlemeye gelmişler, "Bir konuşma olacak ama saat 21.00 de başlıyorsa 21.02 de dansçılar sahnede olacak" dedik. Dönemin Adıgey Kültür Bakanı dahil kimseyi konuşturmadık. Gösteri güzeldi, hoş birşey oldu. Bizler de ilk defa profesyonel bir ekip izlemiş olduk. Nalmes turne boyunca herhalde 50 bin seyirciye ulaşmıştır. Rahmetli Sönmez Baykan organize etti, emek verdi bu işe. 80 kişiyi İstanbul'da ağırlamak kolay değildi. Biz de evlere götürdük. Ekibe 5 bin $ verdik, hak ediyorlardı. Şimdi artık alışkanlık oldu, Nalmes her sene geliyor neredeyse veya Kabardinka geliyor. O zaman ilk olduğu için insanların üstünde bir etkisi oldu

Bağlarbaşı Söyleşileri ile Türkiye'nin aydın ve gazetecileri ile Çerkesleri bir araya getirmişsiniz, bu konu hakkında genel bir değerlendirme alabilir miyiz?

20 sene öncesinden bahsediyoruz, o gün öyleydi. Dünyanın entellektüelleri de gelmeli yavaş yavaş. Bizim meselemiz hakikaten uluslararası bir mesele, uluslararası entellektüellerin bu işe katkısının olması gerekiyor, bir şekilde bunu becermemiz lazım. Bunları tekrar yapmamız gerektiğini düşünüyorum, zamanzaman yapıldı başka derneklerde. Demokratik Çerkes Platformu bunu biraz yaptı, onlar da saygıdeğer şeylerdir. Ama bunların devamlılık arz etmesi gerekir diye düşünüyorum.

Sizin Başkanlığa geldiğiniz dönemler SSCB nin dağılma yıllarına denk geliyor yaklaşık olarak, bu konu hakkında ekleyeceğiniz var mıdır?

SSCB içeriden çöktü. Bir yazar; "Faşizmin çöküşü bile daha onurluydu, çünkü bütün dünya birleşip yaktılar Berlin'i" diyor. Burada ise durum bir iç çürümeydi, kimse hiçbir şey yapmadan çöktü. Yazılar yazıyorum bu konuda, 'Sovyet baharı' denilir buna gerçekten. 14 Cumhuriyet, onun dışındaki bütün Doğu Bloğu ülke özgürlüklerine kavuştular ki bunlardan 10 u AB üyesi oldu. Eski Sovyet Bloku artı 100 milyon insan aldı AB içine. Bunların hayat standartları, özgürlükleri, her şeyi değişti birden bire, Bulgaristan dahil. Bütün diktatörlükler yıkıldı, bu müthiş bir şey. Oralarda artık insan hakları, yaşam standartları gelişiyor. Buna neden oldu bu çürüme. Gorbaçov olanı gören birisiydi. Bizim Çerkeslere faydası olmadı çok fazla, nüfus yok, bir şey yok, yine de şöyle bir şey oldu, tabu olan duvar vardı aramızda, duvar yıkıldığı için birbirimizi gördük, birbirimiz için neler yapabileceğimizi anlamaya çalıştık.

Samsun'da bu konuyla ilgili bir toplantı yapılmıştı. Adıgey Kültür Bakanı Çemişo Gazi konuşmasında 'şöyle şöyle teşvikler var' diye anlatıyordu, ben de şamata olsun diye "Bizden hala umudunuz var mı sayın Bakan" diye sordum. Tanıdığım, samimi olduğum da birisi, gülüştük, "Tabi ki var, neden olmasın" gibi bir yanıt. Becerikliklerimiz ve beceriksizliklerimiz, karşılıklı belli oluyor, niyetlerimiz farklı ise evet şartlar çok kötü bugün, ama ben Rusya'nın bu düzenini sürdürebileceğine inanmıyorum. Rusya demokratikleşir, bu çok uzun sürmez ve iyi de olur. Savunduğum ve çare olarak gördüğüm; Rusya ve Türkiye'nin AB ye girmesi. İki AB üyesi ülkede yaşarsak, biz bölünmüş Çerkesler bugünkü konuları konuşmayız,

çok başka şeyler konuşuruz. Öyle bir dileğim var. Rusya gelişecektir ve demokratikleşecektir, umarım daha az sancılarla olur. Üretmesini bilen bir toplum Rusya, eskiden üretmiş, entelektüel birikimi de var, ama ikisini de bırakmış vaziyette, ne entellektüel birikim gelişiyor ne de üretiyor. Beleş bir hayat yaşıyor, körfez ülkeleri gibi, olmaz öyle şey, sürdürülemez bu sistem. 30 milyar $, 50 milyar $ sahibi insanlar oluşmuş son 1520 sene içinde, diğer yandan 100 $ ile geçiniyor doktor, öyle saçmalık olur mu?

40. Dönem

03.11.1996 – 21.09.1997

Dünya

1997

• 5 Ocak; Rusya, barış anlaşması uyarınca, Çeçenistan'daki son askerlerini geri çekti.

• Hayvanlarda klonlama başarıldı.

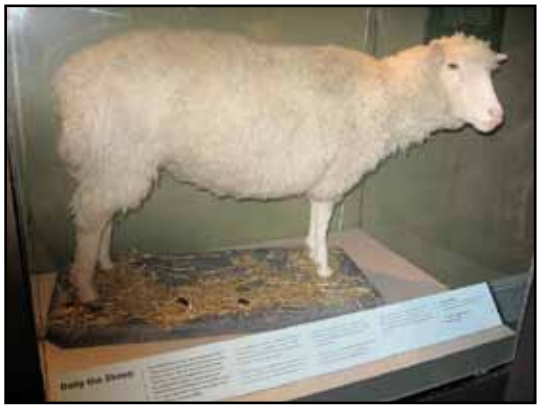

Türkiye

1997

• Türkiye'de 5.000.000,- TL. banknot piyasaya sürüldü. 20 bin TL. 9 yaşında tedavülden kaldırıldı.

• 20 Ocak; Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), "Demokratik Standartların Yükseltilmesi Paketi" ni Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Genelkurmay Başkanlığına sundu. TÜSİAD raporda Kürtçe eğitimin serbest bırakılmasını da öneriyordu.

• 1 Şubat; "Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" eylemi başladı.

• 4 Şubat; 2 Şubat'ta Sincan Belediyesinin düzenlediği geceye tepki olarak tanklar Ankara Sincan'dan geçti. Genelkurmay 2. Başkanı Org. Çevik Bir bunun "Demokrasi'de Balans Ayarı" olduğunu söyledi. Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız İçişleri Bakanlığı'nca görevden alındı.

• 28 Şubat; Milli Güvenlik Kurulu (MGK) muhtıra verdi. MGK'nın 1997'de yaptığı toplantıda laik devlet ilkesine aykırı hareketlerin arttığına dikkat çekilerek Refahyol hükümetine (Refah Partisi-Doğruyol Partisi koalisyonu) bir dizi önlem önerildi. Bu toplantı MGK'nın tarihinde en uzun toplantı oldu, 8.5 saat sürdü.

Çerkesler

Dünya Çerkes Birliği 1997 yılında UNPO'ya başvurdu ve aşağıdaki kararı aldırdı:

UNPO-Temsil Edilmeyen Halklar ve Uluslar Örgütü

Birleşmiş Milletler'de Temsil Edilmeyen Devletsiz Toplumların Uluslararası Kuruluşu (Unrepresented Nations and Peoples Organization)

15-19 Temmuz 1997 Genel Kurul 5.toplantısı-Genel Kurul kararı 1

Çerkes ulusunun durumu üzerine karar;

Genel Kurul,
Dünya Çerkes Birliği temsilcisinin Çerkeslerin bir kısmının Rus-Kafkas savaşlarında imha edildiği ve sağ kalanların %90'ının Türkiye, Suriye ve Ürdün'e sürgün edildiği;

Ulusun uzun bir süre soykırım ile karşı-karşıya kaldığı;

Gurbette yaşayan Çerkesler'in kendi dil, kültür ve kimliklerini korumada zorluk çektiği;

konusundaki raporunu dinlemiştir.

Bu nedenle UNPO,

Rusya Federasyonu ve uluslararası topluluğa, 19.yüzyılda Çerkes ulusuna soykırım yapıldığını kabul etmeleri ve Çerkes halkına sürgün ulus statüsü verilmesi çağrısını yapar.

Rusya Federasyonu'na, Çerkeslerin hem Rusya, hem de yaşadıkları ülke vatandaşlığı olmak üzere çifte vatandaşlık hakkı verilmesi çağrısını yapar.

Rusya Federasyonu'na, Çerkes halkının kendi tarihsel topraklarına dönebilme garantisi vemesi çağrısını yapar.

Alınan kararda "Moskova tarafından 19.yüzyıl sonlarında uygulanan sürgün ve soykırımın kabulü ile tüm sonuçlarının kabul edilmesi" istemi Moskova yönetimine tebliğ edilmişti. Dönemin Rusya Federasyonu Başkanı Yeltsin "Çarlık döneminde Çerkeslere büyük haksızlıklar yapılmış olduğu bir vakıadır. Uluslararası kurallar çerçevesinde bu mağduriyetin giderilmesine çalışılacaktır" açıklamasını yapmıştı. Ancak fiili bir sonuç olmadığı gibi RF son Devlet Başkanı Putin'in uygulamaları, Yeltsin zamanında atılan olumlu adımların tersi istikametini göstermektedir.

Türkiye

Aralık 1996

DÜZCE K.K.K.D.

DÜZCE
KUZEY KAFKAS
KÜLTÜR DERNEĞİ
BÜLTENİ

Yıl: 1
Sayı:2
Ocak-1997
Dernek Adresi
İstanbul Cad.Seyfi Seyhan İşhanı
Kat: 5 Tel: (374) 514 49 54
DÜZCE

Sahibi
Düzce Kuzey Kafkas Kültür
Derneği adına
Yönetim Kurulu Başkanı
İlhan CANBULAT

Yazışkleri Sorumlusu
Derya Taymaz

Yayın Kurulu
Derya Taymaz
Mustafa Kavaklı
İbrahim Keleş
Hikmet Neğuç
Kemalettin Sezgin

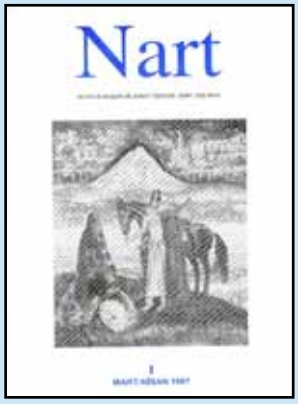

Sahibi, Kafkas Birliği Derneği adına: Muhittin Ünal
Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Kandemir
Yayın Kurulu: Sevda Alankuş Kural, Mevlüt Atalay, Hasan Kanbolat, Özdemir Özbay, Erol Taymaz, Süleyman Yançatarol

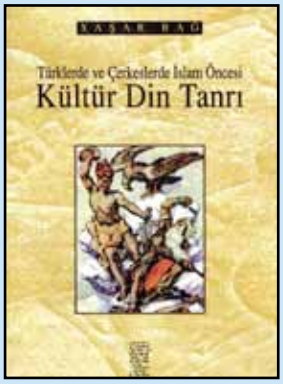

Haziran 1997

1997

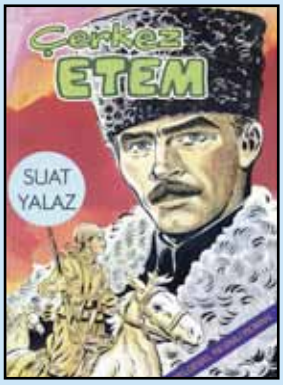

1997

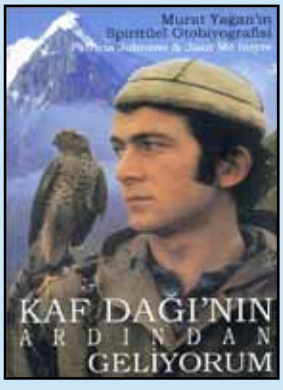

Çeviri: Şenol Zaman

Bahri Kazbek 1997

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Muammer Tuncel	Başkan
Günseli Şurdum Avcı	Başkan Yardımcısı
Mustafa Üstün	Sekreter
Dilber Özel	Muhasip
Akile Albayrak	
Emine Arslandok	
Talat Eryiğit	

Denetleme Kurulu

Kerametttin Dönmez
Doğan Duman
Esat Özen

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Mesut Şurdum
Rahmi Tuna

Genel Kurul

03.11.1996
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Yaşar Bağ
Başkan Yardımcısı: Murat Özden
Yazmanlar: Kerametttin Dönmez
Esat Özen

1995-96 Dönemi Faaliyet Raporundan:

- Perşembe söyleşileri çerçevesinde (ayda 2 kez) Etyen Mahçupyan, Metin Bobaroğlu, Mehmet Altan, Hasan Cemal, Cengiz Çandar, Fuat Uğur, Ali Bayramoğlu Derneğimize konuk oldular.
- Thamadeler toplantıları düzenlenerek büyüklerimizin görüş ve düşünceleri alındı. Sn. Yaşar Bağ'ın "Çerkes Kimliği" konferansı, bir diğer toplantıda toplumumuza büyük emekleri geçen öğretmen Sn. Kazım Taymaz'ın çalışmaları ile ilgili konferans organize edildi.
- Kadınlar Kolu oluşturuldu. Bu kolun faaliyeti olarak "Çerkes Yemekleri Yarışması" düzenlendi. Halk Sağlığı konusunda Tıbbi Konferanslar verildi.

Tutanaklardan:

Bütçe - Gerçekleşen: 425.300.000,- TL.

Karar Defteri

08.11.1996

- Kaf-Der'e (Kafkas Dernekleri Genel Merkezi) gönderilecek delegeler için üyelerin yoğun katılımının sağlanması ve toplantının 23.11.1996 tarihinde yapılmasına,

06.12.1996

- Konferans verecek konuşmacıların tespitine ve ilk konuşmacı olarak Fikri Tuna'nın çağrılmasına ve "Tarikatlar" konusunu işlemesine,

04.01.1997

- Konferans için Yaşar Bağ'ın çağrılmasına,
- Bir telefon hattı alınmasına,

11.08.1997

- Derneğimizin 1997 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının, 14.09.1997 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığında 21.09.1997 tarihinde aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

12.08.1997

- 1997-98 öğretim yılında, Kabardina-Balkar Devlet Üniversitesi ve Adıgey Devlet Üniversitesinde yükseköğrenim yapmak için istekli olan gençlerin başvurularının değerlendirilmesi, uygun bulunan adayların bu konuda kendilerine yardımcı olabilecek kurumlara sevki için çalışılmasına,

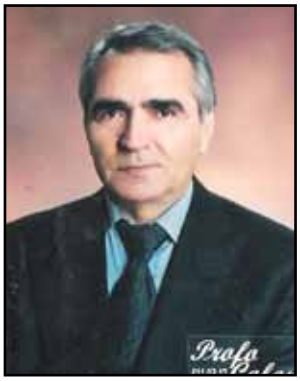

Muammer Tuncel (Hat'uk)

Yaşam öykünüzü anlatabilir misiniz?

Çanakkale Biga Emirorman köyünde 1949 da doğdum. Ailemizde evde Türkçe konuşmak yasak olduğundan, Türkçe bilmeden okula başladım. Birinci sınıfı tercümanla okudum. Eğitmende okuyarak ilkokul 3 diploması aldım. 4 ve 5. sınıfları komşu köyde bitirdim. 1975 yılında makine mühendisi oldum. Halen bina tesisatı projeleri çizmekteyim.

Sülale ismimiz Hat'uk.

İnsanlığın yalnız Adığelerde olduğuna, hatta Tanrının bile Adığe olduğuna inanarak büyüdüm. Çocukluğumda anlatılan Adığe gibi yaşamaya çalıştım. Eğer Adığeliğe uymayan şeyler yapma ihtimalim olacaksa, Adığe olduğumu sakladım. Yaptıysam kendimden bile sakladım. Adığe kültürünün yaşam biçiminin toplamının dünyanın en gelişmiş kültürü olduğuna inandım. Halen inanıyorum.

15 16 yaşında kaşenimi evinden alıp düğüne getirir, gece yarısından sora eve götürdüğüm olurdu. Bir gece evlerinde otururken, elini tutmak aklıma geldi. Çok utandım, 'ben bu kadar soysuz bir aile çocuğu muyum' diye hemen evden ayrıldım. Kızlarımın hatta torunlarımın da böyle güvenilir ortamda yaşamasını istediğim için Adığe gibi yaşamaya çalıştım.

İnsanlığın varmak istediği medeni yaşam biçimini biz köylerimizde yaşardık. Bunu sağlayan Adığe kültürü idi. Kız ve erkekler beraberdi. Kızlar başörtüsü takmaz, etek giyer, şalvar giymek çok ayıp sayılırdı. Bazı kızlar içeri gider namaz kılar, dönüp düğüne devam ederdi.

Sürgünde Çekoslovakya'ya yerleştirilen üç Adığe köyünde 80 yılda mahkemelik bir tek olay olmamıştır. Bunu sağlayan Adığe toplumunun kültürü ve örgütlülüğüdür.

1923 yılına kadar Biga Adığe köylerinde, delegeler yılda bir toplanır, kararlar alırdı. Bu töre haline gelirdi. Böyle bir Kurultayda –Khase yaralayıcı, öldürücü silah bulundurmak ayıp ilan edildi. 1980 yılına kadar kesinlikle uyuldu. Üniversiteye giden gençler bu kararı bozdu.

Yine bir Kurultayda Bjeduğ, Abzeh, Şapsığ vs. gibi kimliklerin sorulması ayıp ilan edilmiş. Yalnız Adığe kullanılacak. Biga köylerinde buna o kadar uyuldu ki, Biga'da Adığelerin yüzde biri Bjeduğ veya Abzeh olduğunu bilmezdi. Bu soruyla ilk defa dernekte karşılaştım. Bilmiyordum, dedeme sordum. "Evladım biz bu sorunu 50 yıl önce çözmüştük. Sizin dernek hala bunlarla uğraşıyorsa çok yazık" dedi. Dedem o kararın alındığı Kurultayda, köyümüzün delegesiymiş, çok üzüldü. "Ulus

olmak için tek üst kimlik etrafında toplanılması gerektiğini, Teavun Cemiyeti'nin bu konudaki kararını" uzun uzun anlattı.

"Çerkes Teavun Cemiyeti'nin Adığeler için Latin harflerle alfabeler bastırdığını, köy odalarında1923 yılına kadar Latin harfler ile Çerkesçe okuma yazma öğreten okullar açtığını, bugün Türkiye'de kullanılan alfabenin önce Adığeler tarafından kullanıldığını, Mustafa Kemal'in Sarayburnu'nda kara tahtada yeni diye gösterdiği harflerin Adığe alfabesi ile aynı olduğunu, hatta X ve Q harflerinin de Adığe alfabesinde olduğunu, sonradan Türk alfabesinden X ve Q nun çıkarıldığını" söyledi.

Hazırlanan alfabe Cumhuriyetten sonra Adığelere yasak edildi. İnsanlar korkutulduğu için imha edildi.

Bu Latin alfabe ile okumayazma öğretilen dedem gibilerin başı belaya girdi. Şöyle ki. Türkiye Latin harflerine geçince, orduda yeni yazıyı bilen asker olmadığı için Latin harfleri ile Adığece okumayazma bilenleri ve dedemi 27 yaşında askere alıp yazıcı olarak ve bedava, kendi elbiseleri ile 2 yıl askerlik yaptırdılar.

Dedemin askere alınması ile, aile küçük 3 kardeş biri geçen dönem Dernek Başkanlığı yapan Yaşar Nogay'ın annesi,

2 çocuk, eşi, annesi zor durumda kaldı. Teavun Cemiyeti Latin harflerini öğrettiği için başları belaya giren hemşerilerine yardım için İstanbul'dan, Moskova Üniversitesi'nden ayrılma genç birini gönderdi. Genç evimizde iki yıl kaldı, çiftçilik yaparak aileye baktı. Dedem gelince İstanbul'a döndü. Çerkes Teavun Cemiyeti, sorumluluklarını bilen, çalışan, güçlü bir örgüt idi. Halbuki Dernek Devlet tarafından kapatılmıştı. Topluma hizmet için, Dernek şart değil, örgütlü olmak gerekir.

Dedem anlatmıştı, sonraları bir dernek yayınında da okudum. Teavun Cemiyeti 1920 başlarında, Türkiye'de köylülerin ektiği buğday tohumlarının dejenere olduğunu, bire on verdiğini, Kanada buğday tohumunun bire kırk verdiğini, getirilip Çerkes köylerine dağıtmak için çalışmalar yapmış. Bu buğday tohumunu Türkiye Devleti ancak 1966 senesinde getirdi ve dağıttı. Çerkeslerle beraber bütün Türkiye 46 sene yarı aç kaldı. Teavun Cemiyeti kapatılmasaydı Çerkeslerle birlikte bütün Türkiye kolay doyacaktı.

Dernekle olan ilişkinizi anlatır mısınız?

İstanbul'a ilk geldiğim yıl, 1968'de Derneğe üye oldum. Sağlık sebebiyle iki yıl hariç bütün Genel Kurullara katıldım.

Sol görüşlüler için sağcı, sağ görüşlüler için komünist olarak tanındım. Adıgeyim diyen herkesle iletişim içinde oldum.

Dostluk Kulübünün kuruluşundan itibaren, son birkaç dönem hariç, içinde bulundum. Hatta bütün aidatlarımı ödediğim halde, üye olmayı kabul etmedim. Bir dönem Başkanlık, üç dönem yönetim kurulu üyeliği yaptım. İlkeleri değişince ilişkimi dondurdum.

Gaziosmanpaşa'da taban oluşmadığı için dernek kurulmasını 4 yıl engelledim.

Taban oluşunca yardım ettim. Derneğin Kurucu Başkanlığını yaptım.

İsmail Berkok Vakfı'nın kuruluşundan kapanışına kadar yönetimlerinde bulundum.

İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nde iki dönem Başkanlık yaptım.

Dernekte hiçbir zaman yöneticilik yapmayı düşünmedim. Dernek yöneticiliği için erkek kardeşimi yetiştirmeye çalıştım. Hacettepe Tıp Fakültesi öğrencisi olan kardeşim psıne ve akordeon çalar, Kiril alfabesi ile Adığabze okuryazardı. Onlarca Çerkes masalı, woredşarkı ve ğıbzeağıt topladı, bazısını yazılı hale getirdi, kasetlere okudu. Diaspora derlemeleri yaptı. 23 yaşında, üçüncü sınıfta vefat etti.

Yönetim Kurulu adaylığınız, Başkan adaylığınız nasıl gerçekleşti?

1986 yılı Genel Kurulunda, ölen kardeşime olan vefa borcumdan ve dönüşçü arkadaşların hazırladığı listedeki başkan adayının son gece çekilmesi üzerine, ısrarları ile yönetimde olmayı kabul ettim. Çok çekişmeli bir Genel Kurul oldu. Sol gruplar koalisyonuna karşı dönüşçüler olarak seçimi kazandık.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız? Bir çalışma programı ile mi aday oldunuz, Genel Kurul sonrası mı çalışma programını oluşturdunuz? Çalışma programında özellikle öne koyduğunuz konuları aktarabilir misiniz?

Seçimi kazandıktan sonra, kendimizi Büyük Millet Meclisi gibi gördük. İç tüzük için tam bir ay çalışıp hazırladık. Sonra harfiyen uyduk. Görev taksimi yaptık. Yedek üyelere de görevler verdik, oy hakkı da tanıdık.

Hazırladığımız tüzüğü Yasin Çelikkıran daha sonraki seçimlerden birinde kitapçık halinde bastırdı ve dağıttı. Ancak arşivimde yok maalesef.

Uygulanabilir Faaliyet programı hazırladık hemen hemen hepsini gerçekleştirdik. Bu faaliyetlerde pek katkım olmadı, uğraşanlar yönetim kurulu asil ve yedek üyeleri hatta Yasin Çelikkıran vd. dernek üyeleri idi.

* Her cumartesi masalara taze çiçek kondu.
* Her cumartesi gençler tarafından dernek deterjanla silindi.
* Her ay bir kişiye konferans hazırlattık. İlk konferansı, seçimde yarıştığımız listenin başkan adayı Rahmi Tuna'ya verdirdik.
* İlk bilgisayar kursu düzenlendi. Bilgisayarları Şamil Jane ve Muharrem Çurey temin etti. Hoca tutuldu, yıl boyunca sürdü. Konu yeni ve iyi bilmediğimizden, pek faydalı olmadı.
* İngilizce kursu açıldı. Şamil Jane tarafından iki İngiliz öğretmen temin edildi. Yıl boyu sürdü. Faydalı oldu.
* İlk defa flüt ve gitarın, mandolinin dahil edildiği müzik grubu çalışmaları yapıldı ve çok beğenildi. Ankara Derneğine davet edildi. Necdet Özaydemir çok gayret sarfetti.
* Folklor ekibi devam etti. İstanbul'da birkaç gösteri, Ankara ve Karamürsel gösterileri düzenlendi.
* Dernekte telefon yoktu. 78 Cumhuriyet altını kadar tutuyordu. Nedim Özel'in organizasyonu ile telefon alındı.
* Sn. Ömer Büyüka "Abhaz Dili Anaç mı?" kitabının baskısı için kaynak arayışı içinde idi. Parası karşılandı ve basılması sağlandı. Karşılığında kitapların 300 adedini Derneğimize verdi, dernekte satıldı parası derneğe gelir kaydedildi. Toplam 1000 adet basılmıştı. (Not: Muharrem Çurey, Şamil Jane ve Muammer Tuncel basım ücretini karşıladı.)
* Çeçen bir hemşerinin hediyesiyle ses düzeni kuruldu edildi.
* Belgrad Ormanlarında piknik düzen-

lendi. O gün evlenen iki üyemize nikahtan sonra kır düğünü yapıldı.
* Haberleşme sistemi sağlandı, 2 saatte bütün üyelere bilgi ulaştırılan sistematik oluşturuldu.
* Leyla şen tarafından Kermes düzenlendi.
* Elmaz Eşsiz el işleri sergisi yapıldı.
* Her cumartesi gecesi Dernek açıktı. Toplanılır, düğün yapılırdı. O geceler önemliydi.
* Davet edildiğimiz bütün nikah ve düğünlere katıldık ve çiçek yaptırdık.
* Üsküdar, Beyazıt vb. yerlerde mahalli geceler düzenlendi.

Binanın üstüne bir kat çıkmaya Muharrem Çurey'le birlikte, alt kat sahibini epey uğraşarak ikna ettik. Paranın önemli kısmı hazırdı (yaklaşık 20 bin dolar). Bizden sonraki yönetim ilgilenmedi.

Genel Kurul zamanında yapıldı. Seçimden 2 saat sonra yeni yönetime hesap teslim edildi. Yaklaşık 20 bin dolar teslim ettik. Bir kuruş borç bırakılmadı.

199697 döneminde, 23 Nisan etkinliklerinde Adıgey'den, Maykop'tan da çocuklar gelmişti. Samanyolu tv den gelip çekim yaptılar. Türkiye'de Adığabze televizyonda ilk defa kullanıldı. Yasaktı, tv yönetimi riski göze aldı.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra, geriye bakıp bir değerlendirme yaptığınızda ne düşündünüz?

Bütün yönetim olarak elimizden geldiğince gayret sarfettiğimize inanıyorum.

Unutamadığınız olaylar var mıdır?

Abhaz Derneğinin kapanmasını önledik. Abhaz Derneğinin Genel Kurulunun yapılacağını duyduk. Yasin Çelikkıran ile çelenk yaptırıp gittik. Genel Kurul yapmak için gerekli sayı olan 16 kişinin olmadığı görüldü. Dernek otomatik kapanacaktı. Telefon diplomasisi ile ricaminnet gerekli sayıda katılımı sağlayıp Abhaz Derneğinin Genel Kurulunun yapılmasını sağladık ve Dernek açık kaldı. Ertesi sene Abhaz Derneği bizim Genel Kurula çiçek gönderdi.

Abhazya Savaşı yaşanan olağanüstü olaylardandır. O dönemlere ait neler söylersiniz?

Abhaz savaşı başladığında İTÜ makina mühendisliği 3. sınıf öğrencisi Kanşav Atila büromda çalışıyordu. Bir gün Abhaz savaşına hemen gideceğini söyledi. İtiraz ettim. "Savaşımızın uzun olduğunu, sınıfını geçip yaz tatilinde gitmesi gerektiğini, hatta sınıf arkadaşı olan kızımı da götürebileceğini" söyledim ve ikna ettim. Okul kapanınca gitti. Ailesi benim gönderdiğimi sandı. Şimdi çok başarılı bir mühendis.

Ahbaz Derneğindeki toplantıda, Abhaz savaşını idare etmek için başçavuş arandığı ilan edildi. Savaşın başçavuşla yürütülemeyeceğini anlatıp "kurmay subay gerektiğini, istenirse bulunabileceğini" anlatınca "bul" dendi. Azınlıklar konusunda uzman, emekli Kurmay Albay önerdim, kabul edildi. Abhazya'ya götürdüler.

Bir anımı aktarmak isterim; Abhaz Derneğinde karar alınmış, Abhaz Komitesi Başkanlığında bütün Dernek Başkanlarının üye olduğu bir Komite kurulacak ve Türkiyeli bütün Adığeleri ve Abazaları temsil edecek. Kadıköy'deki Komite merkezindeki toplantı için sekreter telefon etti, gittim. Cengiz Gül, Rahmi Tuna "sen neden geldin" havasında. Sekreter yanlışlıkla çağırmış. Ben Gaziosmanpaşa Derneği, Saffet Öztürk Kartal Derneği Başkanı. "Siz olmayın" diyorlar. Kabartay ve Abhaz grubu temsil edecekmiş. Hemen itiraz ettim. "Sakın ha böyle bir şeyden hiçbir yerde bahsetmeyin, ayıp" diye çıkıştım. Bir daha ağızlarına almadılar.

Abhazya Türkiye temsilciliği, Abhazya'nın yiyeceğe ihtiyacı olduğunu, buğday almak için para gerektiğini söylediler. Türkiye'de, arazi sahipleri ile örneğin %50 üzerinden anlaşıp tarım yapan insanlar vardır. Abhazya'nın bütün arazileri boştu. %50 değil, diyelim %25 le Abhazya'ya yetecek kadar arazi ekip, Türkiye'den bu iş için gideceklerin de kazanacağı bir sistemle, Abhazya insanlarına yetecek buğdayın üretilebileceğini söyledim. İlgilenen olmadı. Halen arazilerin yarısı boş.

Biriki ay sonra buğday almak için para gerektiği, benim de adımın olacağı, duyuru yapılacağı söylendi. Adımın karıştırılmamasını söyledim. Dinlemediler. Muammer Tuncel hesabına Akbank'ta hesap açtılar. Emekli Memur Yasin Çelikkıran bir gün mutluluk içinde, emekli maaşını aldığını, buğday hesabına para yatırdığını sevinçle anlattı, "ne yaptın abi" dedim. Buğday alınmadı, ben de parayı 3 yıl çektirmedim. Bankacı Mustafa Saadet'in ısrarıyla serbest bıraktım, nereye harcandı bilmiyorum.

Abhaz Derneğine son gidişimi de anlatayım. Atay Çayişakar, Abhazya meselesini Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna'ya anlatacağımızı, orada olmamız gerektiğini söyledi. Ankara'ya gittik. Ankara'dan bir Abaza bayan geldi, başka gelen olmadı. Gazeteciler boşuna bekledi. Aradan biriki ay geçti. Bakan İstanbul'a geldi. Abhaz tanıdıklarla konuşurken, gece saat 2 ye kadar, kimkimin sağındasolunda oturacak konusunu tartıştıklarını, sonunda karar verdiklerini anlattıklarında hemen orayı terk ettim. "Seçilmiş insanları varken, bu gibi çağdışı konuları tartışan dernekte benim işim olmaz" diye karar verdim. Bir daha da Abhaz derneğine girmedim.

Peki Çeçenya Savaşı?

Çeçen savaşının başladığı günlerde, Dostluk Kulübü aylık toplantısında, savaş için para gerektiği anlatıldığında, bankada hesap açmam söylendi. Bir gün sonra hesap açtırdım. Sekreterim herkese hesap numarasını bildirdi. Bir tek kişiyi aramadım. 3 gün içinde yaklaşık 15 bin dolar yatırıldı, yarısını İstanbul, yarısını da Ankara komitesine imza karşılığı verdim. Kulübe de hesabını verdim.

Çeçen Komitesi miting kararı almıştı. Dostluk Kulübü olağan aylık toplantısında herkesin mitinge 50 kişi getirebileceğini savundum. "O kadar olmaz" dendi, "olur" dedim. Sırf olabileceğini kendime de kanıtlamak için Gaziosmanpaşa'ya Umur Yaşar'la gittim. Orada dernek yoktu. Umur Yaşar ile üç gün çalıştık, koridorlarına kadar dolu üç otobüs, 4050 otomobil insan mitinge geldi. Hava soğuk ve yağmurlu idi ama hiç kimse alandan ayrılmadı. MHP liler "Çeçenistan Türktür, Türkün olacaktır" diye bağırmaya başladı. Onlar bağırdıkça, bizim gruba "siz de Bağımsız Kafkasya diye bağırın" dedim. Öyle bağırdılar ki MHP liler 35 denemeden sonra vazgeçtiler. Miting kortejine, yeşil flama taşıyan birinin girmeye çalışması üzerine namazındaniyazında olan bir arkadaşımız onu dışarı attı.

Çeçen Komitesi ve İstanbul'daki Kafkas Dernek Başkanları, İstanbul İstiklal

caddesindeki Konsolosluk önünde korsan miting yapılması için karar almışlar. Komitede değildim, gittim ve yalvardım, "bir hafta sonra yapalım, hazırlanalım, gelen az olur" diye ama anlatamadım. Komitede olan Umur Yaşar'ı buldum, anlattım. O da anlatamadı.

Gaziosmanpaşa'ya gittim, topluluğa korkmanın gereksiz olduğunu anlattım, oylama istedim, 3 kişi kabul etti. Doğal olarak korsan lafını duyan korkuyor. Tekrar söz alarak "benim başta olduğumu, her ay Rusya'ya gidip geldiğimi, eşimin ve kızlarımın da katılacağını" söyleyip tekrar oylama istedim, oy çokluğuyla kabul çıktı. Hiçbir katkım olmadan yeterli sayıda insan Rusya Elçiliği önündeki korsan mitinge katıldı. Korsan miting kararı alan Dernek Başkanları birkişi getirmedi, hatta kendi bile gelmeyenler oldu. İlginç olan Cengiz Gül ve Cemalettin Ümit uzakta dursalar da geldi. Hayatımda o kadar korkmadım, çünkü her ay Moskova'ya gidiyordum.

Türkiye'de olsa derimi yüzerlerdi. Moskova'ya her gidişimde hava alanında herkes geçer ben biriki saat bekletilirdim. Moskova dışında bindiğim taksi durdurulur, 4050 km. de bir bagajına bakılırdı.

Son olarak eklemek istediklerini̇z?

Hemen şunu söylemek isterim; daha esnek ve kucaklayıcı olmak isterdim.

Yönetimlerinde bulunduğum derneklerde hiçbir zaman para sıkıntısı çekmedim. Asıl uygulanabilir fikir eksikliği çektim. Üyeler her zaman gerekli parayı verdi. Hatta 12 Eylülden sonra dernek tekrar açılırken Kemal Çetav alt katın alınması için gerekli parayı vermeyi teklif etti, bizden önceki, o zamanki başkan ilgi göstermedi.

Derneğe ilginin azalmasının başka sebepleri olsa da, asıl sebep, radikal bir iki üyemizin, herkesi radikal olmaya zorlaması ve dernek lokalinin ikiye bölünüp cumartesi akşamları düğün yapılamaz hale getirilmesidir. Yönetimin hiç gayreti olmadan, hatta yönetim yokken, cumartesi akşamları dernek dolardı. İkinci dönemimde bölme duvarını yıktırdım, fakat uzun süre gençlerin ayağı kesilmişti. Yeni alışkanlıklar oluşmuştu. Gençlerin ilgisi bir daha toplanamadı.

Erdal İnönü politikaya hevesli idi, hevesi geçince CHP başkanlığını bıraktı. Ecevit, Demirel sevdalıydı. Ecevit ölünceye kadar mücadele etti, Demirel hala devam ediyor. Sevdalı olmak lazım.

70 li yıllarda Orhan Alpaslan vardı. Başkanlık yapmamıştı, Yönetim Kurulu üyeliği yapmıştı. Beş Konferans organize etti. Kitap olarak basılmasını sağladı. Derneğin ilk ciddi bastırdığı kitaptır.

Profesyonel stüdyoda, Çerkes müziklerini kayda aldırdı. Afejıj Emin'in kaseti. Dernek kirişlerine Kafkas motifleri işledi, Kafkas tarihinden resimler yaptı. Sonraki yönetimler onları boyattı.

Dernek için sevdalı olmak gerek.

"Kendimi kurtarmayı beceremeden, işimde başarılı olamadan Dernek yönetimine girmemin, Derneğe de faydalı olamayacağını" düşünmekteydim. Bu anlayışın herkes için geçerli olduğunu düşünüyorum.

Kendini kurtarmayı beceremeyenler, Çerkesleri kurtarmaya heveslenmemelidir. Kendilerine de, bize de faydası olmaz. Ben de dahil.

Muammer Tuncel arşivinden

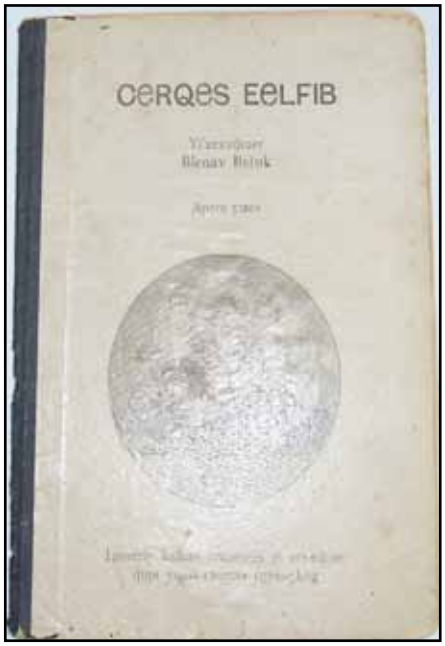

Çerkes Teavun Cemiyeti yayını
Latin harfleri ile Adığe alfabesi

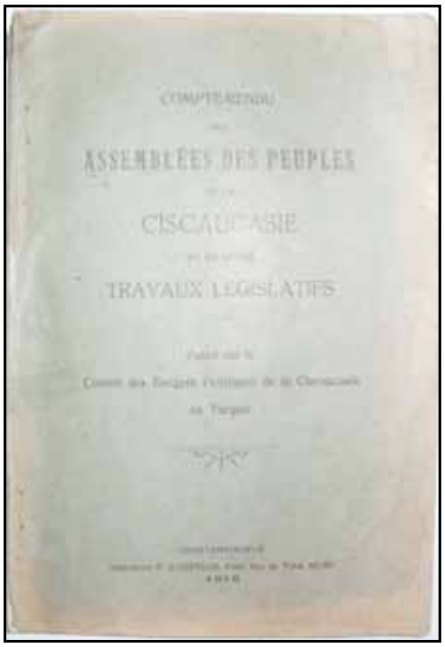

1997 – Eylül
İdealtepe Spor Tesisleri

41. Dönem

21.09.1997 – 18.10.1998

Dünya

1998

• 10 Nisan; Kuzey İrlanda'da 29 yıllık savaşı bitiren antlaşma Belfast'ta imzalandı. Antlaşma, 22 Mayıs'ta referandumla kabul edildi.

• 16 Aralık; Amerika, Irak'a "Çöl Tilkisi" harekatını başlattı. Harekatın nedeninin Irak'ın Birleşmiş Milletlerin silahları kontrolünü engellemesi olduğu ileri sürüldü.

Türkiye

1998

• 23 Şubat; Anayasa Mahkemesinin Refah Partisi'nin kapatılmasına ilişkin gerekçeli kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

• Bir grup insan 27 Mayıs 1998 Cumartesi günü saat 12:00'de gözaltında kaybolan insanların bulunması, sorumluların ortaya çıkarılarak yargılanması ve artık kimsenin gözaltında kaybolmaması talebiyle İstanbul Galatasaray Lisesi önünde oturdu. Daha sonra, "Cumartesi anneleri - Cumartesi İnsanları" olarak anılan insan hakları savunucuları polisin çeşitli müdahalelerine karşın yıllarca her Cumartesi saat 12:00'de aynı yerde buluştu.

Bir Çerkes olan Hayrettin Eren, 1980 askeri cunta döneminin ilk gözaltında kaybedilenlerindendir.

• 5 Kasım; Danıştay,10 aylık hapis cezası kesinleşince, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı başkanlıktan düşürdü.

Çerkesler

Türkiye

Çeviren: Nartan Elbruz
Ekim 1997

Biga Doğuş Gazetesinin eki olarak yayınlanan ilk köy gazetesi

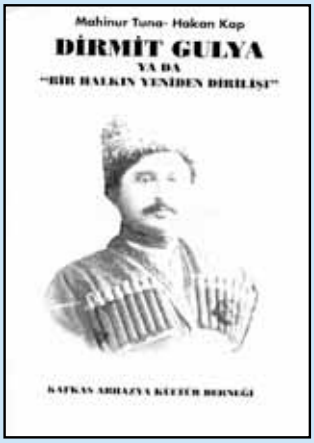

Şubat 1998

Hazırlayan: Rahmi Tuna
Ofset hazırlık: Nart yayıncılık -
Mart 1998

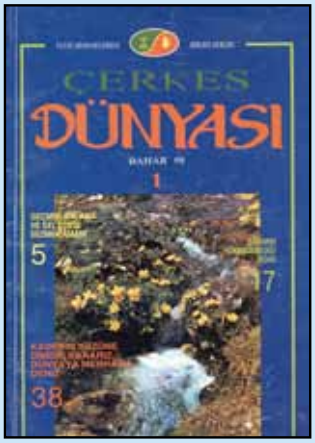

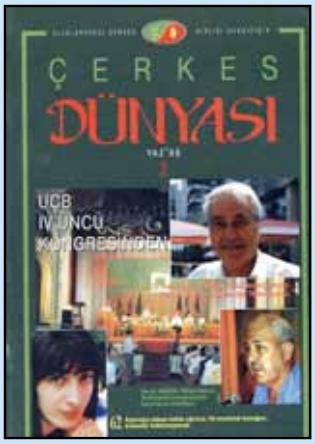

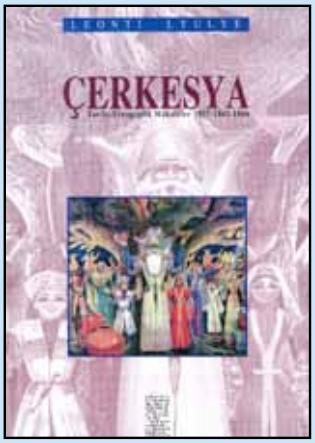

Çeviri: Murat Papşu
Çiviyazıları – Mayıs 1998

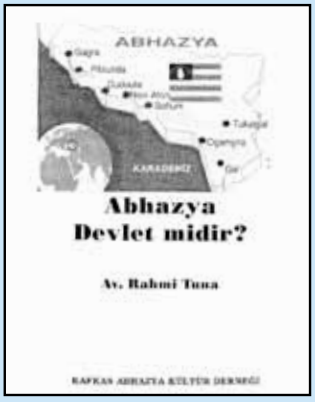

30 Eylül 1998

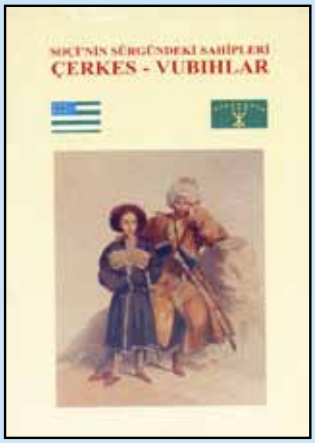

Sefer E. Berzeg - 1998

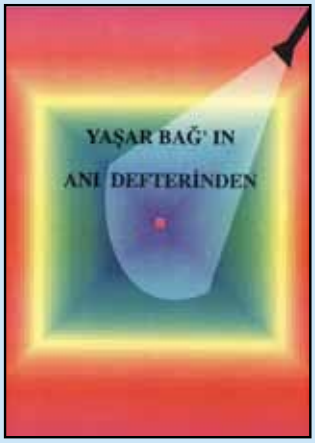

10 Ekim 1998

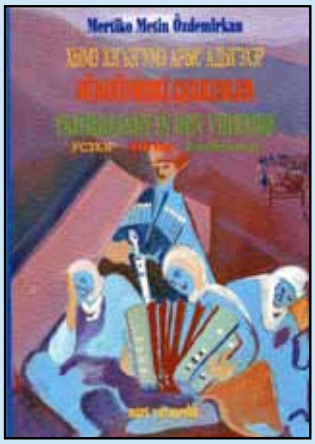

1998

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Asım Berzeg	Başkan
Naşide Jular	Başkan Yardımcısı
Günsel Şurdum Avcı	Sekreter
Nihal Büyüka	Muhasip
Dilber Özel Genç	
Akile Albayrak	
Ümit Sandıkçı	

Denetleme Kurulu

Kerametttin Dönmez
Aydemir Tav
Esat Özen

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Mesut Şurdum
Rahmi Tuna
Ali Keskin

Genel Kurul

21.09.1997
Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Yaşar Bağ
Başkan Yardımcısı : Rahmi Tuna
Yazmanlar : Mihrican Ataş – İsmail Sayar

40. Dönem Faaliyet Raporundan:

- Kafkas Birliği çatısı altında birleşilmesi konusunun tartışıldığı açık panel düzenlendi.
- Fikri Tuna, Yaşar Bağ, Tarık Cemal Kutlu'nun konuşmacı olarak katıldıkları konferanslar düzenlendi.
- 23 Nisan gösterileri sebebiyle Türkiye'ye gelen Kabardey-Balkar ekibine üç günlük İstanbul programı düzenlendi.
- Çevre FM radyosunun düzenlediği İstanbul Derneklerinin Sorunları toplantısına katınıldı.
- Bayan üyeler için Kafkas motifleri işleme kursu düzenlendi
- Derneğe fax cihazı alındı. Fax cihazının genel kullanım telefonuna bağlanması bazı zorluklar çıkarttığından, fax için özel telefon hattı alındı. Fax hattı telefon numaramız: 0 216 492 38 26 dır.

Tutanaklardan:

- 41 oy ile aday liste seçildi.
- Bütçe:

1996-97 Gerçekleşen: 425.300.000.- TL.
1997-98 Tahmini: 600.000.000.- TL.

Karar Defteri

20.10.1997

- Üyelerin Derneğimizle ilgilenmeleri için görüşler bildirildi.
- Derneğin maddi kaynakları ve finansman sorunları tartışıldı.

03.11.1997

- Dernek binamızda üyelerle tanışma gecesi tertiplenmesine,
- YK nın genç üyelerle irtibatını temin için, genç üyeler tarafından bir görevlinin seçilmesine,

17.11.1997

- Dernek faaliyetlerinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için;
  Sosyal Faaliyetler, Basın-Parlamento İlişkileri, Diğer Derneklerle İlişkiler, Kadın Üyelerle İlgili Faaliyetler, İdari İşler konularında işbölümü yapılmasına,

01.12.1997

- Dernek lokalinde bir elemanın görevlendirilmesine,

12.12.1997

- Adıgece Dil Kurslarının organize edilmesine,
- Müzik çalışmalarının yapılmasına,
- Folklor çalışmalarının yapılmasına karar verildi.
- Çocuklar için yaz okulu düzenlenmesine,
- Yurt dışından misafir öğrenci kabulüne,

- El sanatlarının yaşatılması, 'Sanatla Uğraşanlar Gecesi' tertibi konuları tartışıldı.

12.01.1998
- Dernek lokalinde bir kermes düzenlenmesine,
- Dernek lokalinin her Cumartesi 13.00-24.00 arası açık bulundurulmasına,
- Arzu eden hemşehrilerimizin özel kutlama günlerini (doğum, sünnet, nişan, düğün vs.) Yönetim Kurulu'na haber verip onayını almak koşulu ile lokalimizde kutlayabileceklerine,
- Dil kurslarının Cumartesi günleri lokalimizde yapılmasına,
- 07.03.1998 gecesi orkestra ve koro iştirakiyle lokalimizde Müzik Gecesi yapılmasına,

20.04.1998
- Ülkemizi tehdit eden iç tehlikeler göz önüne alınarak, ilgili yasalar ve Derneğimiz Yönetmeliğine aykırı davranış içinde bulunabilecek kişilerin Derneğimize girmesine izin verilmemesine,
- Dünya Çerkes Kongresi Başkanlığından gelen davet üzerine, Derneğimizi temsilen Asım Berzeg, İrfan Argun, Rahmi Tuna, Muharrem Çurey'in görevlendirilmesine,
- 19 Mayısta Heybeliada Değirmen Burnu'na gezi düzenlenmesine,

22.06.1998
- Dernek lokalimizin genişletilmesi konusunda elde edilen bilgiler tartışıldı. Kat ilavesi veya öne-arkaya genişletme alternatiflerinin maliyet ve avantajları görüşüldü.

16.07.1998
- Dernek lokalimizin alt katındaki bilardo salonunun satılık olduğu öğrenildi. Satın alma olasılığı tartışıldı ve genişletilmiş toplantı yapılmasına,

19.08.1998
- Lokalimizin alt katı sahibi ile yapılan görüşme değerlendirildi. Mezkür katın satın alınmasına karar verildi. Finansman konusu görüşüldü.

16.09.1998
- Ekim ayı içinde yapılması gereken Olağan Genel Kurulumuzun 11.10.1998 tarihinde, nisap temin edilemediği taktirde 18.10.1998 tarihinde nisapsız olarak yapılmasına,

YK Başkanı Asım Berzeg ile yapılan söyleşi 42. Dönemde verilmiştir.

42. Dönem

18.10.1998 – 24.10.1999

Türkiye

1999

- Türkiye'de deprem felaketi

17 Ağustos 1999 sabahı, 03:02'de gerçekleşen, Gölcük merkezli deprem, Richter ölçeğine göre 7,5 büyüklüğünde gerçekleşti. Tüm Marmara Bölgesi'nde, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir alanda hissedildi. Resmi raporlara göre; 17.480 ölüm, 23.781 yaralı oldu. 505 kişi sakat kaldı. 285.211 konut, 42.902 işyeri hasar gördü. 133.683 çöken bina ile yaklaşık 600.000 kişi evsiz kaldı. Yaklaşık 16 milyon insan, depremden değişik düzeylerde etkilendi.

- En büyük banknot 10.000.000,- TL. piyasaya sürüldü. 50 bin TL. 10 yaşında tedavülden kaldırıldı.

Kafkasya

Rus ordu karargâhına bomba: 20 ölü

Dağıstan'da seferberlik ilan edildi

Rus Ordu Karargahına Bomba
Dağıstan'da seferberlik
6 Eylül 1999 - Hüriyet

Rusya: Güney denetimimizde

Çatışmalarda Rus ordusu da, Dağıstanlı gönüllüler de, İslamcı militanlar de büyük kayıp veriyor.

Rusya: Güney denetimimizde
11 Eylül 1999 - Hürriyet

Grozni bombalandı

RUSYA, terör merkezi ve Rusya Federasyonu içindeki bölücü güçlerin mihrakı şeklinde nitelediği Çeçenistan başkenti Grozni'yi havadan bombaladı. Çeçen-Rus savaşının sona erdiği 1996 yılından bu yana gerçekleşen ilk saldırıda 5 kişinin öldüğü açıklandı.

Dün öğle saatlerinde Grozni'ye Rus savaş uçakları, özellikle Şeyh Mansur Havaalanı'nı hedef aldı. Bombardıman sonucunda, alanda ağır hasar meydana geldi. Rus savaş uçakları ayrıca Grozni yakınlarındaki bir rafineriyi de bombaladı.

Çeçenistan Devlet Başkanı **Aslan Maşadov**, saldıran Rus savaş uçaklarına ateş açılmaması emri verdi. Çeçen güçlerin karşı ateş açması durumunda, yeni bir Rus-Çeçen savaşının kaçınılmaz olduğu belirtiliyor. Rus ordusunun ise Çeçenistan'ı işgal hazırlıkları yaptığı ileri sürülüyor.

Grozni bombalandı
24 Eylül 1999 - Hürriyet

Çerkesler

Türkiye

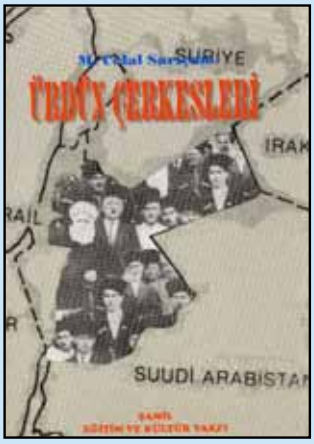

Kasım 1998
Redaksiyon ve Ofset Hazırlık: Nart Yayıncılık

Kasım 1998

15 Şubat 1999

Çeviriler: Sami Yılal, Ahmet Yılal, Murat Papşu
Mart 1999

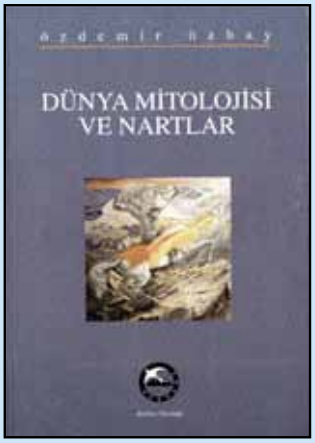

Mart 1999

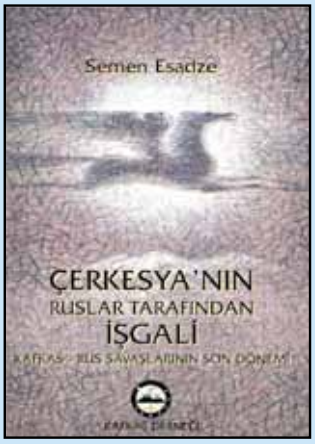

Haziran 1999

Gaziosmanpaşa KKKD
26 Haziran 1999

Basın – Yayın

Temmuz 1999

Eylül 1999

Kafkas Kültür Derneği

Dernek alt kat salonun alındığı dönemdir.

Yönetim Kurulu

Asım Berzeg	Başkan
Muhsin Elbeyoğlu	Başkan Yardımcısı İstifa 16.05.1999
Günsel Avcı	Sekreter
Yenal Berzeg	Muhasip Askerlik nedeniyle istifa 22.02.1999

Akile Albayrak	Üye Muhasip 22.02.1999
Dilber Genç	Üye
Nihal Büyüka	Üye
Emine Arslandok	Yedekten asil üye 22.02.1999
Aydemir Tav	Yedekten asil üye 16.05.1999

Denetleme Kurulu

Keramettin Dönmez
Esat Özen
Rahmi Tuna

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Yaşar Bağ
Ali Çurey
Hazım Berzeg
Elmas Eşsiz

Genel Kurul

18.10.1988 – Dernek Merkezi
Divan Başkanı: Keramettin Dönmez
Başkan Yardımcısı: Aydemir Tav
Yazmanlar: Ahmet Özel – Adnan Tulgar

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 38 kişi katıldı
- Dernek lokali altındaki yerin 90.000.- USD bedelle satın alınması için yeni Yönetim Kuruluna yetki verilmesi oy birliği ile kabul edildi.
- Kafkas Tarih ve Kültür Kurulu oluşturulması için yeni YK ya yetki verilmesi oy birliği ile kabul edildi.
- Bütçe:
  Gerçekleşen: 957.296.908,- TL. Gider

  1.375.896.908,- TL. Gelir

Karar Defteri

27.05.1999

- İstanbul ili, Üsküdar ilçesi, Altunizade mahallesi, 197 pafta, 11 ada, 87 parsel sayılarında, Saim Işıker adına kayıtlı bulunan gayrımenkulu Derneğimizi temsilen, dilediği noterlikte 90.000,- USD bedel karşılığı satın almaya, satın alma ile ilgili tüm evrakı "satın alan sıfatıyla" imzalamaya, satış bedeli olan 90.000,- US Doları satıcıya ödemeye YK üyelerimiz Dr. Günsel Avcı ve Akile Albayrak Derneği temsil ve ilzama yetkili kılındı.

15.09.1999

- Yıllık Olağan Genel Kurul toplantısının 17.10.1999 günü nisaplı, gerekli çoğunluk sağlanamadığı taktirde 24.10.1999 günü nisapsız olarak Derneğimiz lokalinde yapılmasına,

Asım Berzeg

Öncelikle yaşam öykünüzü almak istiyoruz.

Samsun 1943 doğumluyum, Ubıhım. Üniversiteye kadar Samsun'da yaşadım. Üniversiteyi Ankara'da okudum, Ankara Tıp Fakültesi mezunuyum. Askerliğimi ve İhtisasımın bir kısmını Bursa Tıp Fakültesi'nde, diğer yarısını Almanya'da yaptım. Kısa süre Bursa Tıp Fakültesi'ndeki görevden sonra, tekrar Almanya'ya döndüm, "girişimsel radyoloji" dalında, şef yardımcısı olarak bir müddet çalıştım. 1978'de gitmiştim, 1985'te Türkiye'ye döndüm. İstanbul'a yerleştim, çünkü yaptığım iş çok özel bir işti, pek kıyıda köşede yapılacak bir iş değildi.

Dernekle olan ilişkinizden bahsedebilir miyiz?

Daha lisedeyken 196162 li yıllarda, Samsun'da dedemizden kalma bir evimiz vardı. Bahçeli, büyük bir evdi, giriş katında da bir oda vardı. Boş ve kullanılmayan bir oda. Sefer Berzeg'le birlikte orayı temizledik, derledik, toparladık, Kullanılacak hale getirdik ve Samsun'da lise seviyesindeki okullarda okuyan Çerkes gençleri toplamaya başladık. Adını da Adige Wune koymuştuk, başka isim de bilmiyorduk belki. İlk faaliyetlerimiz orada başladı, o dönem Ankara'da dernek yoktu, İstanbul'da vardı. Kendi kendimize son derece amatörce bir girişimdi. Oturuyorduk, herkes bildiğini anlatıyordu, bilmediğini soruyordu. Bir de eski bir mızıkamız vardı, pek bir eskiydi, arada mızıka çaldığımız da oluyordu, oyun bilenler bilmeyenlere öğretiyordu.

Üniversite için Ankara'ya gidince Ankara Derneği'ne gidip gelmeye başladık. Ama gidipgelme dememek lazım çünkü Derneğin gidilecek bir yeri yoktu. Ankara'da uzun süre Derneğin yeri olmadı, evlerde toplanırdık, her 15 günde bir, birinin evinde toplanırdık. O kadar keyifli geçerdi ki o toplantılar, tadını hala unutamıyorum. Yaşlılar bizden daha hızlıydı, onlar haftada bir toplanıyorlardı, onlar da evlerde toplanıyorlardı. Toplantı dağılacağı zaman bir sonraki toplantının kimin evinde yapılacağını kararlaştırıyorduk. 3040 kişi oluyorduk. Çok samimi bir ortam oluşmuştu. Evde toplanmanın insanlar üzerindeki psikolojik etkisi başka oluyor, çok daha samimi bir ortam oluyor.

Sonradan, 19656667'lerde tahmin ediyorum, Demirtepe'de bir yer kiralandı, orası Dernek lokali olarak kullanılmaya başlandı. Daha sonra bugünkü Derneğin olduğu yerde o zamanki mevcut bina satın alındı. Onun satın alınması hakikaten çok büyük fedakarlıklarla oldu ve o fedakarlığı gösterenlerin hepsini rahmetle an-

mamız gerekiyor. Hemen hepsi rahmetli oldular. Başta Dr. Zekiye Kazuk, Hayri Bozkurt, Hasan Basri Aslan, Hikmet Aslanoğlu hemen şimdi aklıma gelenler. Yaşlıbaşlı insanlar köyköy dolaşıp insanları ikna edip, para toplayarak o yeri aldılar. Orada bahçeli, iki katlı bir müstakil ev vardı, bahçe genişçe bir yerdi.

Ankara Derneği'nde ilk defa kurulan Gençlik Kolunun ilk başkanıydım. Son derece yoğun bir faaliyet içindeydi Ankara Derneği o sıralar. Türkiye genelinde insanların o senelerde folklora karşı büyük bir ilgisi vardı ve Ankara Derneğinin folklor ekibi de, rahmetli Elbruz Gaytaoğlu'nun çok disiplinli eğitim ve yönetimi, ekip elemanlarının büyük özverileri sayesinde, Türkiye'nin en tanınmış, en ilgi duyulan ekibiydi. Gençlik Kolu da çok aktifti. Derneğin aşağıyukarı tüm faaliyetlerini Gençlik Kolu üstleniyordu ve yürütüyordu.

Her zaman; "Biz burada bu kadar üniversite öğrencisiyiz, kenar semtlerde çocuklar var, onların annebabalarının okumayazması ya var ya yok, varsa da ilkokul mezunu en fazla, çocuklara derslerinde, eğitimlerinde yardımcı olmamız gerekir" derdik. Kararlar alırdık, "Dernekte kurs açılacak" diye. Açardık da ama hiç kimse gelmezdi. Burada aksayan birşey vardı, öğretecek gönüllü insanlar var, talip olması gereken çocuklar var, ama deyim yerindeyse helva yapılamıyordu. Sonradan farkına vardım ki biz birşeyi yanlış yapıyoruz. Diyoruz ki çocuklar gelsinler Derneğimize, biz orada ders verelim. Kimden bahsediyoruz, ilkokulortaokul yaşındaki çocuklardan, onların Abidinpaşa'dan, Saimekadın'dan, Dikmenderesi'nden Derneğe gelmesi bir kere çok büyük problem, ikincisi maddi olanakları çok kısıtlı. Oraya gelene kadar vereceği dolmuş parasıyla belki kendi mahallesinde birinden ders alabilir. O zaman semtlerde yapalım biz bu işi dedik. Semtlerdeki ilkokul müdürleriyle görüştük, "pazar günleri derslik tahsis eder misiniz" diye sorduk. Ayrıca evinde genişce odası olan insanlardan rica ettik ve iş yürümeye başladı. Etkili de oldu.

Şunu öğrendim; "birşeyi yapmayı arzu etmek yeterli değil, o işin nasıl yapılabileceğini iyi hesaplayabilmek lazım". Ömür boyu bunu aklımdan çıkarmadım.

Çok güzel bir "Kafkasya el sanatları sergisi" düzenlemiştik. Bunda, o zamanlar Gençlik Kolu Başkan Yardımcısı olan Sn. Özdemir Özbay'ın fikri katkılarını kaydetmek gerekir. Anılarında yanlış hatırlamışlar. Uzunyayla'ya giderken yanımızda tavsiye mektubu değil, emanet aldığımız eşyalar karşılığında vermek üzere bastırılmış olan makbuzlar vardı.

Sevgili Sait Çapar'ın kendisi zaten yeterli referanstı. Toplanan objeler de, meşhur Gençlik Cad. 59 noda değil, iki apartman ilerideki 63 nolu bizim evde muhafaza edilmişlerdi. No: 59, o zamanlar nüfusu, gireniçıkanı belli olmayan, anahtarı her gelenin rahatlıkla girebilmesi için devamlı kapının üzerinde olan bir bekar eviydi. Maddi ve manevi değeri bu kadar yüksek, üstelik te emanet olan

eşyanın burada muhafazası elbette mümkün değildi.

Sergi, Atatürk Kapalı Spor Salonundaki çok görkemli bir folklor gecesi ile sonlandırılmıştı.

O geceden rekor seviyede gelir elde etmiş o zamanın parasıyla net 75 bin lira ve bu parayla Dernek binasını öğrenci yurduna çevirebilmek için yapılan tüm borçlar defaten ödenmişti.

Bu sürede gecegündüz koşturmaktan, 54 kiloya düştüğümü hatırlıyorum. İnsanların şiddetle politize olduğu, kutuplaştığı o günkü ortamda, değişik siyasi görüşlere sahip gençler "Çerkeslik" ortak paydasında birleşip, siyasi fikirlerini dernek kapısının dışında bırakarak birlikte faaliyet gösteriyorlardı.

Yurt dışındayken, bu havanın daha sonra yok olduğunu ve toplumun özellikle gençlerimizin siyasi akımlara kapılarak bölündüğünü duymaya başladığımda büyük üzüntüler yaşadım.

Sonra okul bitti, 1972 de askere gittim. Askeri eğitim memleketim olan Samsun'daydı, esas kıta hizmetim ise Bursa'da. Bursa'daki dernekle de ilgilendim tabi ki. Yönetim Kurulu üyeliği ve başkanlığı yaptım. Bursa'dan sonra Almanya girdi araya ve Wuppertal Derneğinin bir müddet başkanlığını yaptım. Bir anımı aktarayım; aradan seneler geçip 20 küsur sene sonra Almanya'ya gittiğimde, Dortmund'daydık, "Wuppertal Derneğinde toplantı var, gitmek ister misin" dediler. Eski dostlarımızı görmüş oluruz diyerek gittik. İnsanlar çok da mutlu oldular. "Bu Dernek binasını siz temin etmiştiniz. Kontratın altında da imzanız var" dediler. Unutmuştum, söylenince hatırladım.

Dernek binası devlete ait, köhne, metruk bir binaydı. Üç katlı, müstakil, çok rutubetli, hiç kimsenin ilgilenmediği bir bina. Biz de Derneğe yer arıyoruz, binanın mevcudiyeti bize söylendi, gittik baktık, restore edebilir miyiz diye. Bedavaya yakın bir ücretle kiralamıştık

İnsanlarımız orayı kendi elleri ile restore ettiler. Şimdi gayet güzel olmuş.

O zamanlar bu Dernek Almanya'nın en aktif derneklerinden biriydi. Allah rahmet eylesin, Adil Bey vardı, Adil Mahamkari. Ürdünlü, son derece fedakar bir insandı. Bütün hayatını o Derneğe vakfetmişti, böbrek yetmezliği vardı, haftada iki kere diyalize girerdi, onun dışında Dernekte çalışırdı.

Bir de Arif İzgi vardı, bütün gençlerin tanımasını isterdim onu. Gönen ya da Çanakkale tarafından bir yerdendi. Arif oraya okumak için gitmiş, Teknik Üniversitedeydi ama fakir bir ailenin çocuğu idi ve evden maddi destek gelmiyordu. Böyle şeyler pek söylenmez ama Arif için çok büyük bir gurur kaynağı mutlaka, söylemek gerek. Gençlere böyle örnekler gerek. İş bulduğu zamanlar kaçak olarak çalışıp geçimini temin ediyor, okuyor ve Derneği sırtında taşıyor. Son derece dürüst, direkt konuşan, lafı evirip çevirmeyen, bir o kadar da güvenilir bir insan. Sonradan devamlı bir iş de temin edildi. Rahmetli Adil Bey'le Arif o Derneği sırtlarında taşırlardı. Onlar devamlı elemanlardı, Yönetim Kurulu değişse de, onlar oradaydı.

Arif okulunu bitirdi ve politikaya atıldı, çok başarılı oldu. Senelerden beri Wuppertal Belediye Meclisi üyesi ve en önemli komisyonların da başkanı. Son gördüğümde "Yeşiller milletvekili adaylığı teklif ediyorlar ama kararsızım" diyordu.

İstanbul'da uzun müddet aktif olamadım. Çünkü İstanbul'a alışmam Almanya'ya alışmamdan çok daha zor oldu, hala alışamadım. Bir ara beni emrivaki ile, bulunmadığım bir kongrede Yönetim Kuruluna seçtiler. Hiçbir top-

lantıya gidemedim çünkü bulunduğum yerden oraya akşam saatlerinde gidip gelmek zordu ve zaten İstanbul'da ayaklarımın üzerinde durma gayreti içerisinde idim. Biraz daha ayaklarım yere basmaya başlayınca, Günsel Hanım'ın oyununa geldim. Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildim.

199091 Dönemi Yönetim Kuruluna giriyorsunuz, 199798 Dönemi ve sonraki dönem Başkan oluyorsunuz.

Öyle mi? Yani demek ki 9091 gidemediğim Yönetim Kurulu üyeliğidir. "97 de bir daha Derneğe almazlar" derken işte Günsel Hanımın önerisiyle Başkan oldum. Hiçbir zaman dernekçiliği bir fantezi olarak algılamadım, görev aldıysan bunu tüm gayretinle ve hakkıyla yerine getirmen gerek. Bu bir görevdir. Yaparsın, senden daha iyiler yetişir, onlara bırakırsın, "bu işi en iyi ben yaparım" saplantısı çok yanlış.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız? Bir çalışma programı ile mi aday oldunuz yoksa seçildikten sonra mı bir program oluştu?

Yönetim Kuruluna (YK) emrivaki ile girdim ama senelerdir içinde olduğumuz için, düşündüğümüz, olması gerektiğine inandığımız bir takım şeyler vardı.

Birincisi, biz tamamen kendi içimize yöneliğiz, bunu oldum olası çok yanlış bulmuşumdur. Bir araya gelip, "biz aslanız, biz paşayız" demenin hiç kimseye bir faydası yok. Bu insanı hiçbir yere götürmez. Dışarıya açılmak, sokaktaki insanlarla muhatap olmak, yurtdışına açılmak, sadece Türkiye içinde değil, Türkiye'nin dışında da sorunlarımızı duyurmak, haklarımızı savunmak, diğer insanları konunun içine çekmek gerektiğine inanıyorum.

Faaliyetleri sadece birtakım festivaller, kendi içimize dönük konferanslar ve kültürel faaliyetlerle sınırlı tutmak mutlaka hiçbirşey yapmamaktan iyidir, ancak kesinlikle yeterli olamayacaktır. Hep, "sanki birileri bizi oyalamak için bu yöne kanalize ediyormuş" gibi gelmiştir bana. Bunların yanında, derdimizi dünyaya anlatalım, çünkü bizim derdimiz kendi içimizde çözülebilecek bir dert değil, problemin içinde çok başka şeyler var, başka birileri var, Türkiye var, Rusya var, dünyanın büyük devletleri var. Onlarla bir kere yüzyüze gelmemiz gerekir diye düşünürüm.

YK ya girdikten sonra iki önemli şey yapabildiğimi zannediyorum.

Birincisi, AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) toplantısına iştirak etmemiz. O dönem toplantı Türkiye'de yapılmıştı. Bütün dünyanın iştirak ettiği çok önemli bir toplantıydı. Oraya, o zamanlar mevcut olan "İstanbul Kafkas Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu" kararıyla, Kafkas Vakfı'nın ismiyle iştirak ettik. Kafkas Vakfı'nın isminin kullanılmasının nedeni, bir tek onun devamlı büro kadrosu, bilgisayarı ve elektronik adresi vardı. Ayrıca, Koordinasyon Kurulu hükmi bir şahsiyet değildi.

Bundan daha evvel söylemem gereken çok önemli birşey de; İstanbul'da bir "Kafkas Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu" kurulmuştu.

Daha önceden?

AGİT toplantısına Koordinasyon Kurulu sayesinde katıldık, yoksa hiç kimsenin birbirinden haberi yoktu.

Dernekler arasında yaptığınız birşey değil mi?

Evet. İstanbul'da o zaman Dernek sayısı 16 idi yanlış hatırlamıyorsam. Bütün Dernekleri içeren bir Kurul. Derneklerin Başkanları ile iki üyesinin –yanılmıyorsam katılımından oluşuyordu. Toplantıların herbirini bir başka Dernekte yapıyorduk. Toplantılara o Derneğin bütün üyelerinin katılması arzu ediliyordu. Toplantıda neler konuşuluyor, neler tartışılıyor, o Derneğin bütün üyeleri de izleyebiliyordu. Üyeler konuların içine girebilsinler diye. Söz hakları ve oylama yapılacağı zaman oy hakları yoktu, ama dinleyici olarak katılabiliyorlardı. Tamamen demokratik bir yapıya sahipti. Dernekler istedikleri zaman "bundan sonra birlikte olmak istemiyoruz" deme hakkına sahiptiler, gönüllü olarak iştirak ediyorlardı. Ve o Koordinasyon Kurulu, aslında çok önemli olan bir sürü şey yaptı. AGİT toplantısına iştirak etmek bunlardan birisiydi.

AGİT toplantısının en aktif ekibi olmuştuk biz. Başından sonuna kadar.

Siz aday olmadan önce belli miydi bu toplantı?

Tabii bu toplantılar dünya çapında çok büyük organizasyonlar. Belirli bir takvimleri var. Ancak, daha önceden bu toplantılarla bir ilgim olmadığı için, Dernek görevi nedeniyle benim gündemime girmişti.

Toplantının Türkiye'de yapılacağını öğrenince iştirak etmenin bir yolunu bulmamız gerektiğini düşündük. Çünkü bütün dünya orada olacaktı.

AGİT Genel Kurulunda yapmış olduğumuz sunum dışında, beş audiovisuel (görselişitsel) konferans düzenledik. Sivil toplum kuruluşlarının sadece bir konferans düzenleme hakları vardı. Bu sunumlardan çok etkilenen diğer bazı dernekler kendi konferans haklarını bize devrettiler. Yönetimdekiler de güçlük çıkarmadılar. Özellikle Almanlar, kendi konferans haklarını vermelerinin dışında bizimle birlikte çalışıyorlardı.

Amerika Dışişleri Bakanıyla 45 dakika teketek görüşüp, İngilizce hazırlanmış dosya verme imkanına sahip olduk. 20 dakika idi verilen randevu. Bakanın gösterdiği ilgi nedeniyle 45 dakikaya uzadı. ABD Dışişleri Bakanının fazladan 25 dakikasını alabilmek için, o işin önemliliğine inandırmış olmanız lazım.

Bu görüşmeyi, konuya hakimiyeti, mükemmel İngilizcesi ve hanımefendi tavrı ile, Koordinasyon Kurulu adına yürüten Sn. Mine Bağ'a tekrar teşekkür ederim.

AGİT toplantısının sonunda teşkilatın yeni Yönetim Kurulu seçiliyor. Yeni YK ya videolar eşliğinde özel bir konferans hazırladık. Hepsi katıldılar. İngilizce, Almanca, Fransızca, tercih ettikleri dile göre, hazırlanmış dosyalar verdik ve dosyayı okuyacaklarına dair söz istedik ve aldık. O zamanlar Çeçenya harbi sürüyor, Abhazya problemi var, hakikaten dünyanın en dertli toplumuyduk. Bunu ifade edip okuyacaklarına dair hepsinden söz aldık.

AGİT'teki bu etkinliklerimizden Ruslar çok rahatsız olmuş görünüyorlardı. Hatta işi, Çerkes kıyafetiyle görev yapan bir genç kızımızı taciz ve tehdit etmeye kadar götürdüler. Sayın Rengin Yurdakul'un son derece basiretli müda-

halesi ve polis çağırma tehdidi ile bu tatsız olay son bulmuştu.

Tüm bu süreçte Av. Kazım Berzeg'in fikri yardımları, bilgi birikimi ve uluslararası tecrübelerinden çok yararlandık. O, tüm işinigücünü bırakıp, fiilen ekip başkanlığı işlevi görüyordu. Kendisine teşekkürü borç bilirim.

Ardzınba geldiği zaman, Koordinasyon Kurulu sayesinde 2,5 km. lik bir karşılama konvoyu oluşturuldu. Gösterişli bir şeydi ve bu o gün için çok önemliydi. Zira, maalesef mantığını hala anlayamadığım bir şekilde, Türkiye Gürcistan'dan yana oldu. Gamsakhurdia idi Gürcistan'ın Cumhurbaşkanı, ilk önce gitti Rusya'ya, Rusya Başkanından icazet aldı, geldi Türkiye'ye, Türkiye'den icazet aldı, ondan sonra Abhazya'ya saldırdı. Bunlardan birisi "oturun oturduğunuz yerde, masa başında halledin sorunu" deseydi Gürcistan saldıramayacaktı. Rusya'nın niçin yaptığını anlamak mümkün ama Türkiye'nin bunu niye yaptığını hala anlayamıyorum ve Türkiye bundan çok büyük zarar gördü.

O dönem Cumhurbaşkanından tutun bütün Parti Başkanlarına faks çektim. "Türkiye burada çok büyük yanlış yapıyor, ilerde bunun çok büyük zararını görecek, Türkiye'nin burada bir çatışma çıkmasını engellemesi gerekir" diye. Türkiye onay vermeseydi olmayacaktı. Nihayetinde hesapları ters çıktı.

O bakımdan Ardzınba'nın Türkiye'deki karşılanışı çok önemliydi. Türkiye'ye, "burada sizin henüz hesaba katmadığımız Abazalar vardır, bunların kardeşleri olan diğer Çerkes grupları vardır" mesajını vermemiz gerekiyordu, verildiğini de zannediyorum. Dernekler arasındaki koordinasyon sayesinde bunu yaptık, yoksa bütün Bağlarbaşı Derneğini bir araya toplasak 2,5 km. lik bir konvoy oluşmazdı herhalde.

Bu sadece İstanbul'da mı?

Tabi, İstanbul'da. AGİT'e iştirak etmiş olmamız ve o mesajın verilmiş olması bence çok önemliydi.

Başkanlık döneminizi tamamladıktan sonra başkan olduğunuz dönemde yapsak ya da yapmasak iyi olurdu dediğiniz çalışma var mı, pişman olduğunuz?

Yapacağım her şeyi önceden tüm detaylarıyla düşünür ve ona göre organize ederim. Bu sayede yaptıklarıma pek pişman olan bir tip değilim, yapmadıklarına pişman olanlardanımdır. Yurtdışı ile teması sürdüremedik örneğin. Oysa ki Dünya Hukukçular Birliği ve meşhur Pen Kulüp'ün toplantıları da Türkiye'de yapılmıştı. Hiç değilse bu imkanlar değerlendirilebilirdi. Bu tür toplantılar devamlı yapılıyor.

Başkanlığım sırasında yapılanların pek alışık olan şeyler olmaması biraz reaksiyon da çekti gibi geliyor bana.

Belki İstanbul'da oluşan bu dayanışma ve güç birliği havası o günkü devlet zihniyetine de ters düşmüş olabilir. Daha sonra tüm bunlar bir şekilde engellendi. Bizim irademizin dışında, güçlü iradeler var mutlaka.

Ne gibi, biraz açabilir miyiz?

Somut delillerle ortaya konulacak şeyler değil. Mesela AGİT'e iştirak edeceğimiz zaman Ankara'ya bildirdik; "böyle birşey yapmak istiyoruz, buyrun hep birlikte müşterek gidelim, daha güçlü gidelim, bizim bilmediğimiz sizin bildiğiniz, bizim beceremediğimiz sizin becerdiğiniz bir sürü şey vardır, hep birlikte gidelim, daha güçlü gidelim" diye. Bir cevap bile alamadık.

Böyle bir imkan doğduğu bir durumda, katılmak bir yana bir cevabın verilmemesini, "bir yerden telkin edilmiş olması" şeklinde yorumladım.

Ankara'nın etkisiyle, buradaki Abhaz Derneği de katılmaktan imtina etti. Abhazya saldırıya uğramış, "Abazaların, Abhazya'nın derdi büyük, orada bunu anlatabiliriz, bu imkan doğdu" dedik. Önce, "Biz bir Ankara'ya (KafDer'e) soralım" dediler. Daha sonra ifade ettiklerin göre; "Ankara da Ardzınba'ya sormuş, Ardzınba da "AGİT önemli bir toplantı değil zaten, ilgilenmeye değmez" diye bir cevap vermiş. Pek mantıklı gelmedi.

AGİT dünya çapında bir organizasyon, AGİT toplantısı dediğimiz AGİT'in Genel Kuruludur.

Toplantı sırasında çok aktif görev alan bir hemşehrimizin hanımı Abaza idi, onu da Abhazya temsilcisi olarak lanse ettik, Abhazya ile ilgili sunumu ona okuttuk.

Dernek binasının üst katının genişletilmesi konusunda bir maliyet araştırması yapılmasını istemiştim, önüme sadece dört duvarlı bir salon yerine,150 bin dolarlık bir "Fitnes center" projesi geldi ne alakası varsa. Birileri bunu istemiyordu mutlaka. Aslında ben o çatı altında, İstanbul'daki tüm Derneklerimizi toplayıp daha sıkı bir birlik oluşturmayı hedefliyordum.

Devlet kademesinden mi baskı vardı, yoksa Çerkeslerin kendi çevresinden mi?

Büyük ihtimalle. Çerkesleri de kullanıyor olabilirler. Türkiye'yi her dönemde yönetmiş olan bir irade olduğunu zannediyorum.

Bunlar mantıkla izah edilebilecek şeyler değil. Mesela şimdi Dünya Çerkes Birliği (DÇB) var. Ben böyle birşeye iştirak edecek olsaydım, İstanbul Derneği Başkanı olarak, mutlaka Türkiye'deki tüm Derneklere haber verirdim, "gelin böyle bir teşkilat var, buna müşterek olarak üye olalım" derdim. İstanbul'da 600 binin üstünde Çerkes var. Dünyada en çok Çerkesin olduğu yer İstanbul, İstanbul'u bir tarafa bırakıp Çerkeslerle ilgili birşey yapmak mümkün değil, bir yere varmak mümkün değil.

Bunu Ankara'ya ithafen mi söylüyorsunuz?

Bütün dünyaya ithafen söylüyorum. Bir hata yapılmış, bir karar alınmış, "her ülkeden bir dernek üye olabilecek" diye. Evet, bir dernek üye olabilecek diye karar alınır ama üye olan o dernek bütün diğer dernek yöneticilerini toplar, oraya delege olarak kimler gidecektir, ne söyleyeceklerdir, ne yapacaklardır müştereken belirlerler, o şekilde olur.

O dönemin DÇB Başkanı Boris Akbaş İstanbul'a geldiğinde, ona ev sahipliği yapan üyelerimize, İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin toplantılara katılmama nedenini sormuş. Her ülkeden ancak tek derneğin üye olabildiği ilkesi söylenince, sözlü olarak davet etmiş toplantılara. Daha sonra bize DÇB'den resmi davet yazısı geldi, mühürlü imzalı. Dernekte vardır evrakların arasında. Bu şekilde DÇB toplantısına davet edildik. YK olarak toplandık, "prensip kararı varmış, her ülkeden tek bir dernek katılabiliyor, bu durumda ne yapalım, nasıl yapalım" diye değerlendirdik. DÇB'ye telefon edildi, Başkan Boris Akbaş, "Biz Yönetim Kurulu olarak bu yetkiye sahibiz, siz Türkiye kanunlarına göre düşünüyorsunuz, burada Rusya Federasyonu kanunları geçerli" dedi. Bu yanıt üzerine mecburen gittik. Aksi halde, niçin gitmediğimizi üyelerimize izah etmemiz mümkün olmayacaktı. Ama bizim gitmemiz çok büyük bir reaksiyon yarattı.

Reaksiyon Ankara'dan mı?

Evet. Ankara üyeydi, onlar oradaydılar ve bizim de gitmemiz onları çok rahatsız etti.

O zaman sadece Ankara'yı temsilen gittiler, Türkiye'yi temsilen gitmediler.

Alınmış olan bu karar Ankara Derneği'nin dayattığı bir karardı. Onun önerisiyle, her ülkeden bir Dernek üye olabiliyor. Belki bunu her kafadan bir ses çıkmasın diye istemiş olabilirler, bunu yadırgamıyorum. Bir takım mülahazalarla böyle bir karar verilmiş olabilir ama, o durumda biraz evvel dediğim gibi, diğer derneklerin iştirakini sağlamak gerekir. Benim genel yaklaşımım buydu. Çünkü Türkiye'deki değil dünyadaki bütün Çerkes Dernekleri benim Derneğimdir.

Hiç birebir toplantı yapmadınız mı, Ankara ile ilişkiler bozuk muydu bu kadar?

Ankara ile ilişkilerin bozuk olması için hiç bir neden yoktu, ben Ankara kökenliyim.

Şimdi bakın, İstanbul tarafında hiçbir problem yoktu ama mesela Ankara Derneği İstanbul'da para toplamak için toplantı yapıyor, üyelerimizi davet ediyor, bizim haberimiz yok, yok sayıyorlardı. Hatta Allah rahmet eylesin Hayri Domaniç'e söyledim bir defasında, "Bu doğru olmuyor, eğer bize söyleselerdi bunun çok daha iyisini organize ederdik, çok daha fazla ilgi çekebilirdik" demiştim. Çünkü bizim kolumuz o zamanlar, Koordinasyon Kurulu vasıtasıyla İstanbul'un en ücra köşesine kadar uzanabiliyordu.

O dönem Ankara'nın çekindiği bir şeyler mi vardı, İstanbul Derneğinin güçlü olmasını mı istemiyorlardı?

Bunların yönlendirmeden kaynaklandığını sandığımı söylemiştim. Bahsettiğim bizim dışımızdaki bir takım iradeler, bizim de karşı koyamadığımız gücümüzün yetmediği birtakım iradeler bunları bu şekilde istiyordu.

Belki bazı hemşehrilerimizin aşırı merkeziyetçi ve bu merkezde de kendilerinin bulunma arzuları uygun zemin yaratmış olabilir. Burada kimseyi şahsen suçlayamazsınız. Hepimiz zamanzaman ve bilmeden bu iradeye alet oluyoruzdur. Çok dikkatli olmamız gerek.

İstanbul o zamanlar hem güçlü, hem de potansiyeli çok yüksekti.

KafFed'in (Kafkas Dernekleri Federasyonu) kurulduğu zamanlar, özellikle merkez neden Ankara diye sorguluyoruz biz gençler olarak.

Topluma sadece kendilerinin hakim olması gerektiği, bu işi en iyi sadece kendilerinin yapabileceği gibi antidemokratik bir düşünce var sanırım. Bunun da, toplumumuzu daha kolay maniple edebilmek için, devletin bir taktiği olduğu kaygısındayım.

Bu tür kuruluşların mutlaka toplumun denetimi altında olması mecburiyeti var. Bu hukuki bir mecburiyet değil, yani prensip olarak böyle olmalı.

Geniş açıdan baktığınız zaman bunlar birbirlerine denk geliyor. Bu zihniyet bu insanların kendilerinden mi kaynaklı, buna kesinlikle inanmıyorum, insanlara bu bir şekilde empoze ediliyor.

Bu konuda hakikaten çok dikkatli olmalı. Dernekçilikte hiç bilmeden birilerine alet olabilirsin. Çerkesler çok iştah kabartan bir toplum Türkiye'de, çünkü tamamen başıboş. Ele geçirmeye müsait, yönlendirilmeye müsait, yönlendirildiği zaman da angaje olan ve dolayısıyla zaptedilmesi zor bir millet.

Niçin anlattım bunu, iştah kabartan bir toplumuz, başkalarının yerinde olsam ben de Çerkesleri kullanmayı düşünürdüm doğrusu. Elbette devletin de kendine göre bir takım hesapları oluyor ve bunlar her zaman Çerkes toplumunun çıkarlarıyla çakışmayabiliyor. Bu niye böyle oluyor diye köpürmenin de anlamı yok. Herkes kendi hesabını yapmak zorunda. Bizler de öyle.

KafFed kurulurken İstanbul'dan kaç Dernek ile beraber yapıldı? Hiç görüş alındı mı?

İstanbul'dan Dernek yoktu. Şöyle özetleyeyim; KafFed kurulacağı zaman uzun tartışmalar yapıldı. En nihayetinde Yönetim Kurulu olarak sadece bu konuya özel, Dernek bünyesinde, "hukukçuların iştirakiyle" bir toplantı kararı aldık. 5 hukukçu davet edildi, geldiler. Üyelere de ilan edilmişti. 5 hukukçudan biri Ankara'dan, Ankara'nın tezini izah etmek için gelmişti.

Rahmi Tuna, yanlış hatırlamıyorsam Keramettin Dönmez ve Kazım Berzeg vardı hukukçuların içinde. Toplantıda söylenenleri cümlecümle not etmiştim, o defteri bulmam gerekli.

Toplantıda genel olarak önerilen model; tek federasyonlu bir çözümün çok pratik ve tatbik edilebilir olmadığı idi. Zira; Türkiye'de bir Federasyon kuruluyor, Yönetim Kurulunun aşağıyukarı Türkiye'nin bütün Derneklerinden seçilmiş insanlardan oluşması lazım. Birisi Edirne'de, öteki İzmir'de, diğeri Muş'ta veya Kars'ta. Bu insanların bir araya gelip demokratik bir sistem içerisinde birtakım kararlar almaları mümkün değil. Bu insanları bir araya getiremezsin, Türkiye büyük ülke, coğrafi olarak, alan olarak büyük ülke.

Bunun yerine şöyle olsun dendi; sıksık, ayda bir, 15 günde bir biraraya gelebilecek bölgeler kendi aralarında Federasyon kursunlar, ayrıca istiyorlarsa Abazalar, Çeçenler, Asetinler kursunlar, bütün Derneklerini toplasınlar, kaç tane Çeçen Derneği varsa kaç tane Abaza Derneği varsa bir federasyonlar çatısında toplansınlar ve bunların hepsi bir Konfederasyon çatısı altında birleşsin. Yani Federasyon değil Konfederasyon çatısı altında birleşilsin.

Böyle olduğu takdirde sıklıkla bir araya gelebilirler, aldıkları kararlar gerçekten topluma dayalı, demokratik olur. Yaptıkları işler gerçekten toplumun denetimine açık olur. Konfederasyon yönetimi, ana prensipler ve ana konular için de senede 123 veya 5 kere biraraya gelsinler. Ayrıca Dünya kamuoyuna karşı Türkiye Çerkeslerini temsil etsinler.

Diğer taraftan, aynı anda iki ayrı politika uygulamak gerekebilir. Nitekim bunun bariz örneğini de yaşadık; bir tarafta Rusya'ya karşı Çeçen kardeşlerimizin haklarını savunurken, diğer taraftan Abhaz kardeşlerimiz için yine aynı Rusya'nın desteğini sağlamak zorunda olduk.

Konfederatif sistem bu gibi durumlarda daha çok hareket serbestisi sağlayabilirdi. Ama sonradan nasıl olduysa KafFed'e katılındı.

Diğer Dernekler niye katılmadılar bu toplantıya?

Koordinasyon Kurulu İstanbul'daki bütün Dernekler tarafından çok büyük bir ilgi ve kabul gördü. İki dernek hariç; Bağlarbaşı ile Abhaz Derneği.

Bağlarbaşı Derneği üyeleri mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışıyordu. Sanki çoğu periferde olan diğer derneklerle ve bunların üyelerine tepeden bakıyorlar, onlara karışmak istemiyorlar gibi, insanı çok huzursuz eden kuşkulara zamanzaman kapıldığımı itiraf etmek zorundayım.

Bu iki Dernek Koordinasyon Kurulunu benimseyemedi bir şekilde. Benimsemek mecburiyetinde değillerdi zaten. Koordinasyon Kurulunun prensipleri de "niye benimsemiyorsun" demesine müsait değildi.

Ama Koordinasyon Kurulunun verimli çalışabilmesi ve efektif olabilmesi için en

güçlü olan bu iki Derneğin içinde varolması, sürekli katılması, başı çekmesi gerekmez miydi?

Bu elbette ki doğru. Bu iki Dernek en çok bilgi ve tecrübe birikimine sahip dernekler. Ancak esas güç öteki Derneklerde. Çünkü esas toplum onların bünyesindeydi. İstanbul'da 600 binin üzerinde Çerkes var diyorum, aslında biraz daha fazla olması gerekir, abartmış olmayayım diye bu kadar söylüyorum, bu sayının % 7080'i öteki Derneklerin çevresinde ve periferde. Bu iki derneğin öncülüğünde çok daha etkili olunabilirdi.

Hatırladığınız bir anınızı paylaşır mısınız?

Bir seçim anısı anlatayım size: Maliye eski Bakanı Sn. Zekeriya Temizel, Demokratik Sol Parti'den (DSP) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı oldu. Hemşehrimiz gayet güzel Çerkesce konuşabilen, yüzümüzü kızartacak bir tarafı olmayan, başarılı, yetenekli, son derece dürüst bir insandı. Koordinasyon Kurulu destekleme kararı verdi. Bizim desteğimizle İstanbul'da Belediye Başkanı seçtiremeyeceğimizi biliyoruz, İstanbul'da DSP'nin Belediye Başkanı çıkaramayacağını da biliyoruz. Ama bizim desteğimiz olmadan alacağı oyu iki puan arttırabilirsek bu bizim için başarıdır diye düşündük.

Diğer Dernekler yoğun bir faaliyet gösterdiler, Temizel'in haberi bile yok. O insanlar sadece kendi aralarında propaganda yapmadılar. Yaklaşımın şöyle olmasını söyledik; "Zekeriya Temizel'in Çerkesliğini öne çıkarmayacaksınız, Çerkes olan zaten bilinçliyse oy verecektir, Çerkes olmayanlara anlatacaksınız, ama Çerkestir diye değil, dürüst, namuslu, bilgilidir diye" gibi. Temizel DSP'nin hiç hayal etmediği bir oy aldı Belediye seçimlerinde.

Bu insanlar gecegündüz çalıştılar, Sn. Temizel seçimden sonra gelip, bir teşekkür eder diye çok bekledik. Bir şekilde teşekkür bile söz konusu olmadı. Sn. Temizel bunu idrak edemeyecek biri değil, aksine son derece usuladap bilen, muhterem biri. Kimbilir ona neler söylediler ki böyle bir gereklilik duymadı.

O seçimlerden sonraki genel seçimde Zekeriya Temizel adaydı, Derneğe gelmek istedi, DSP Başkanı Mahsun Türker ile. Toplumumuz gene büyük bir sevgiyle onu bağrına bastı. Ancak, bu defa biraz burukluk yoktu desem çok isabetli olmaz. Oy verdiler mi vermediler mi bilmiyorum tabi.

Koordinasyon Kurulunda sağ eğilimli partililer de vardı, Derneklerinde farklı tavırlar olmadı mı?

Hiç bir ayrım yoktu, kesin olarak bir ayrım yoktu orada, hiç kimse kimsenin siyasi görüşüyle ilgilenmedi ilgilenmeyecekti, ilgilenmesi de tüm prensiplere aykırıydı. Ve Zekeriya Temizel'e oy veren insanların büyük bir kısmı, rüyasında görse DSP'ye veya CHP'ye oy verdiğini inanmayacak insanlardı. "Can düşmanınız olabilir, şu olabilir, bu olabilir, ama onun partisine vermiyorsunuz, o insana veriyorsunuz" dedik ve verdiler hakikaten. Koordinasyon Kurulunda da kesinlikle herhangi bir siyasi görüş söz konusu olmadı, olamazdı da zaten.

Derneğin alt salonunun alınmasına dair söyleyeceğiniz şeyler olmalı.

Bir Yönetim Kurulu toplantısında alt kattaki kahvehanenin boşaldığı ve kiralanabileceği söylendi. Kiralamanın mantıklı olmadığını, Derneğin mevcut mali yapısıyla en fazla üç ay kiranın ödenebileceğini daha sonra ödemede ciddi güçlükler doğacağını ifade ederek, mümkünse satın alınmasının tek mantıklı yol olduğunu belirttim. Bu konuda yardımcı olabileceklerini

düşündüğümüz hemşehrilerimizi toplantıya davet ettik. Onlar da satınalma fikrini benimsediler. Pazarlık sonucu, 90 bin US Dolara anlaştık. Dolar bazında toplanan paraları bu süreç içinde repo yaparak sonunda gerekli meblağı topladık.

Bu süreçte büyük gayretleri nedeniyle sayın büyüğümüz Hakkı Kurmel beye, rahmetli Prof. Dr. Hayri Domaniç'e, bizi hem maddi olarak, hem moral yönden destekleyen tüm diğer hemşehrilerimize teşekkür ederim.

Satın almada, Derneğimiz adına tapu ile ilgili evrakları, bu süreç içerisinde büyük özveri ile çalışan Yönetim Kurulu Genel Sekreterimiz Sn. Prof. Dr. Günsel Şurdum Avcı'nın imzalamasının küçük bir kadirbilirlik tezahürü olacağını düşündüm. O imzaladı.

Ayrıca mevcut yukarıdaki katı öne ve arkaya uzatmak için araştırma yapalım dedim. Önde dükkanlar var, onların üstüne ve arkaya yeni alınan yerin üstüne uzatmak, aşağıyukarı 450 m2 bir yer oluyor. Hatta istenirse bir de çatı katı ilave edilebilir. Eğer isterlerse diğer Derneklere birer oda verip onları da masraftan kurtarabiliriz diye düşündüm, tek bir sekreterya, tek bir hizmet kadrosu, vs.

Dönemin Üsküdar Belediye Başkanı ile görüştük, "sizin bu binayı yükseltmeye hakkınız var, diğer mülk sahibi ile anlaşırsanız gelin bana" dedi.

Bir de deprem oldu, depremde güçlendirme çalışması ile birlikte Derneği büyük bir mekan haline getirmek istiyordum. Hatta şöyle düşünüyordum, eğer üst kat yapılırsa orası Derneğe fazlasıyla yeter, aşağıyı da kiraya veririz.

Bir olabilirlik ve maliyet araştırması yapılmasını istedim. Sonuçta karşıma yukarıda bahsettiğim "FitnesCenter" projesi çıktı.

Bir de şimdi Dernek binasını gözünüzün önüne getirin, Dernek binasının şimdiki giriş kapısının hemen yanında bir ganyan bayi vardı, diğer taraf ise boştur, oradan aşağıya doğru inilir. Orayı da biz değerlendiririz diye düşünüyordum. Küçük bir alan olsa da bayilikler alabilirdik diye düşünmüştüm.

Belgeler

KAFKAS VAKFI
Kızlağı Dolap sk. 30/2 34260 Fatih / İstanbul / TÜRKİYE
Tel: (0212) 534 31 58 - Telefax: (0212) 534 31 68

AVRUPA'DA
BARIŞ GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİNE
HİZMET AMACIYLA

Çeçenistan , Abhazya , Güney Osetya , (Kuzey Kafkasya)

Sorunlarının Halli İçin:

- *Milletlerarası Hukuk İlkelerine*
- *Hukuk Normu Karşısında Eşitlik İlkesine*
- *İnsan Hak Ve Özgürlüklerine Dayalı Demokrasiye*
- *Barış, Adalet, Özgürlük, Kardeşlik, İşbirliği İdeallerine Bağlı, "Temiza Çyzam" Düşüncesiyle,*

Türkiye'ye Sürgün Edilmiş
Kuzey Kafkasyalılar Camiasının
Önerileri

İSTANBUL 1999

GÜNEY OSETYA SORUNU

ABHAZYA SORUNU

KAFKAS VAKFI
Kızlağı Dolap sk. 30/2 34260 Fatih / İstanbul / TÜRKİYE
Tel: (0212) 534 31 58 - Telefax: (0212) 534 31 68

OSCE NGO UNIT TEMSİLCİLİĞİ'NE
İSTANBUL

Çeçenya'da kanlı bir silahlı işgal sürdürülmektedir. Çok sayıda sivil halk, kadın ve çocuk vahşice öldürülmektedir.

Yüz binlerce sayıda sivil insan, kadın ve çocuk evlerinden kaçmak zorunda bırakılmış, yağışlı ve karlı soğuk havada açıkta kalmıştır! Açlıkla boğuşan bu mağdur insanlardan donarak ölenler olmuştur!

Çeçenistan'da büyük bir insanlık trajedisi yaşanmaktadır! Bu gün için Avrupa'nın en acil ve en vahim sorunu Çeçenya meselesidir.

Çeçenistan'da planlı bir jenosid uygulandığı haberleri çok ürkütücüdür. Bölgede yürütülen zalimane icraatlar, temel insan hak ve hürriyetlerinin en ağır şekilde ihlalidir.

Çeçenistan'da yaşanan bu feci durum, parçası olduğu Avrupa'nın barış ve istikrar ortamını tehdit edecek boyutlara ulaşmaktadır.

Bu sebeple, 8-10 Kasım 1999 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak OSCE Review Konferansı'nda ÇEÇENYA meselesine öncelikli ve ağırlıklı bir yer tahsis edilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımızla.

43. Dönem

24.10.1999 – 29.10.2000

Dünya

2000

• Rusya'nın Kursk nükleer denizaltısı patlama sonucu 118 kişilik mürettebatıyla battı.

Türkiye

1999

• Düzce depremi

12 Kasım 1999 Cuma günü saat 18:57'de Richter ölçeğine göre 7.2 şiddetinde, merkez üssü Düzce olan deprem 30 saniye süreyle etkili oldu. Pek çok ilin yanı sıra Ukrayna'dan da hissedildi. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin açıklamasına göre; ölü sayısı 845, yaralı sayısı 4948. Depremde hasar gören ve derhal yıkılması gereken bina sayısı 3395, yıkık ya da ağır hasarlı ev sayısı 12939, iş yeri sayısı ise 2450.

2000

• Türkiye'de, genel nüfus sayımı yapıldı.

• Ahmet Necdet Sezer, TC nin 10. Cumhurbaşkanı seçildi.

Çerkesler

Türkiye

Kasım 1999

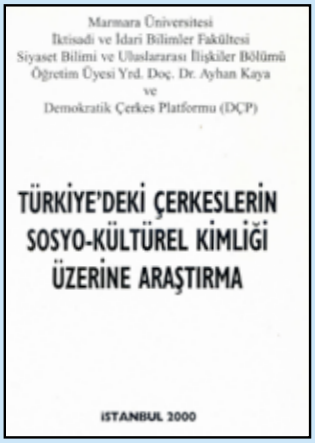

Demokratik Çerkes Platformu'nun öncülüğünde Ağustos 2000'de başlatılan "Türkiye'deki Çerkeslerin Sosyo-Kültürel Kimliği" konulu araştırmanın ilk aşaması olan Türkiye'deki saha çalışmaları tamamlandı. Türkiye'de Çerkeslerin yoğun olarak yaşadığı il, ilçe ve köylerde 1.200 kişiyle yüz yüze görüşmelerle yapılan anket çalışmalarının sonuçları değerlendiriliyor.

Çerkeslerin etnik-kültürel-sosyal-siyasal-iktisadi durumlarını bilimsel

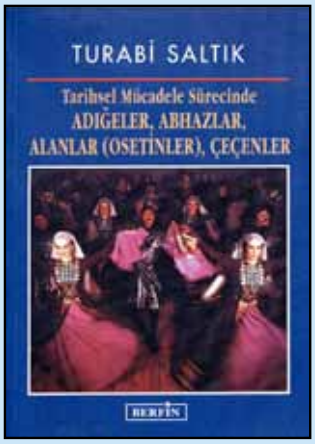

Ocak 2000

Mart 2000

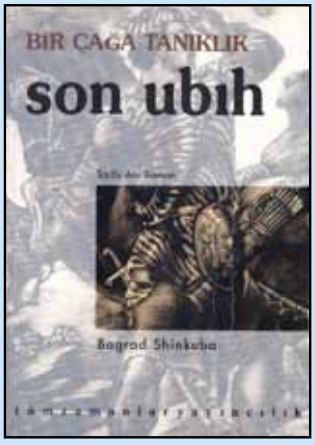

Haziran 2000
Çeviri: Hande Canlı

Temmuz 2000 Çeviri: Fahri Huvaj

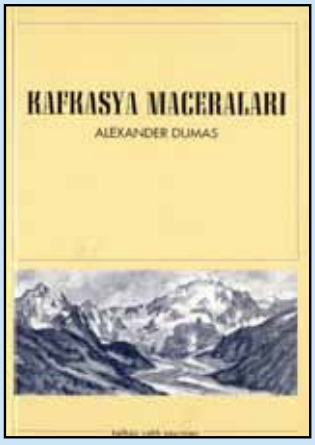

Ağustos 2000 Kafkas Vakfı

Eylül 2000

olarak belirlemeyi amaçlayan Doçent Ayhan Kaya'nın danışmanlığında yürütülen çalışmada çok sayıda sosyal bilimci, araştırması ve analizci görev aldı. Araştırmanın saha çalışmaları Kaf-Der Genel Merkezi ve şubeleri ile diğer dernek ve vakıfların desteği ile yapıldı.

Kırsal ve kentsel alanda saha çalışmalarının yapıldığı bölgeler şöyle sıralanıyor: İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Eskişehir, Bilecik, Tokat, Yozgat, Kayseri, Sivas, Samsun, Sinop, K. Maraş, Antalya, Balıkesir–Bandırma, Hatay–Reyhanlı...

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Mahmut Nedim Özel	Başkan
Muharrem Çurey	Başkan Yardımcısı
Günsel Avcı	Sekreter
Yücel Öztekin	Muhasip
Keramettin Dönmez	
Asım Berzeg	
Enver Sağlam	

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Hazım Berzeg
Esat Özen

Onur Kurulu

Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Yaşar Bir
Hakkı Kurmel
Elmas Eşsiz
Meliha Çelikkıran
Kemal Duman
Yaşar Bağ

Genel Kurul

24.10.1999 – Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Yaşar Bağ
Başkan Yardımcısı: Keramettin Dönmez
Yazmanlar : Cavit Kartal – Esat Özen

1998-99 Dönemi Faaliyet Raporundan:

- Derneğimiz, İstanbul'daki diğer Kafkas Demek ve Vakıflarıyla birlikte koordineli bir organizasyon içerisinde, Şeyh Şamil'i anma töreni ve 21 Mayıs "Göçü anma" törenlerinin düzenlenmesinde görev almıştır.
- Yönetim Kurulumuz, tüm vaktini ve gayretlerini alt katımızdaki salonun alınabilmesi için gerekli meblağ olan, yaklaşık 95.000,- USD toplanmasına ve satınalma işlemlerinin yürütülebilmesine harcamıştır.
  Bu alım işlemi, Derneğimizi fiziki bir rahatlamaya kavuşturmasının dışında, "kurumlaşması yolunda atılmış büyük bir adım, dolayısıyla bir dönüm noktası teşkil edecektir.
- Toplumumuz, AGİT İstanbul toplantılarına katılımcı olarak kabul edilmiştir. Bu suretle, ilk defa meselelerimizin bu çapta büyük bir enternasyonal kuruluş nezdinde kendimiz tarafından tartışmaya açılması mümkün olacaktır.

Tutanaklardan:

- Alt katın satın alınması için 120 üyeden 94.876.- USD toplandı.
  Binaya ödenen : 90.000.- USD
  Tapu masrafı : 1.935.- USD
  Kasada : 2.941.- USD
- Genel Kurula 76 kişi katıldı.
- Yeni seçilecek Yönetim Kuruluna alt salonun tadilatı için 70.000,- USD karşılığı bağış toplama ve harcama önergesi kabul edildi.
- Üye kayıtlarının gözden geçirilerek güncel hale getirilmesi için YK ya görev ve yetki verilmesi önergesi kabul edildi.
- Bütçe: 1999-2000
  Gerçekleşen : Gider: 1.094.673.618,- TL.

Gelir: 1.145.350.000,- TL. + 2.941,- USD
2000-01 Tahmini : 6.400.000.000,- TL. + 2.941,- USD

Karar Defteri

01.12.1999

-1999-2000 yılı Etkinlikler Programının aşağıdaki şekilde olmasına;

03 Aralık 1999: Yeni çalışma döneminin Açılış Gecesi

18 Aralık 1999: İstanbul Dernekleri ile ortaklaşa iftar yemeği

09 Ocak 2000: Dernek lokalinde bayramlaşma toplantısı

15 Ocak 2000: Yemek – Konferans – Eğlence. (Y-K-E)
Konu: Kafkas Halk Oyunlarının tanıtımı, düğün adabı
Konuşmacı: Rahmi Tuna

12 Şubat 2000: Y-K-E
Konu: Kaşen (arkadaşlık), Kaşenlik kurumu
Konuşmacı: Emine Arslandok

11 Mart 2000: Y–K–E
Konu: Hoho (Dua)
Konuşmacı: Doğan Özden

08 Nisan 2000: Y–K–E
Konu: Evlenme usül ve gelenekleri
Konuşmacı: Keramettin Dönmez

14 Mayıs 2000: Kefken'de Kafkasyalıların Anadolu'ya göçü anma günü

11-21 Mayıs 2000: Özel hafta, konular daha sonra belirlenecek

10 Haziran 2000: Y–K–E
Konu: Kafkasyalılarda Dayanışma ve işbirliği
Konuşmacı: M. Nedim Özel

09 Temmuz 2000: Üyelerin katılımı ile piknik gezisi

07.04.2000

- Dernek üyesi genç arkadaşların faaliyet kollarında daha verimli ve rahat çalışabilmeleri için ihtiyaç duydukları mekan olan YK toplantı odasının yanındaki odanın bu amaca uygun olarak tahsis edilmesine,

27.05.2000

- Kafder ve Kafiad tarafından Türkiye ziyareti için davet edilen Adıgey Cumhurbaşkanı eşi ve Adıgey Kültür ve Sanat Yardım Vakfının Başkanı sayın Fatimet Carım'ın İstanbul'daki ikametleri ile ilgili konaklama masraflarının Derneğimizce fatura karşılığı karşılanmasına,

18.09.2000

- Derneğimiz yıllık Olağan Genel Kurul Toplantısının 21 Ekim 2000 günü nisaplı, gerekli çoğunluk sağlanamadığı taktirde 29 Ekim 2000 günü nisapsız olarak Derneğimiz lokalinde yapılmasına,

18.10.2000

- Derneğimizin ilk açıldığı günden itibaren çok uzun yıllar geleneksel olarak devam ettirdiği üyelerimizin, gençlerimizin düğün adabını görmesi, yöresel oyunların öğrenilmesi konularında çok faydalı olduğu bilinen gündemsiz Cumartesi günü toplantılarının yeniden başlatılması konusunda karar alınmıştır. Uygulamanın gelecek dönemde yapılması konusunda gerekli yardım ve bilgi aktarımının yapılmasına,

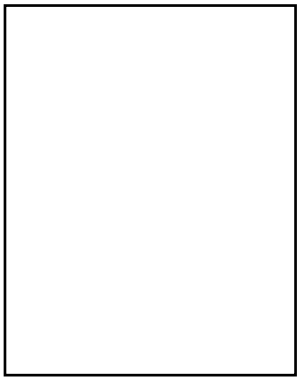

Mahmut Nedim Özel

Yaşam öykünüzü alarak başlayacağız. Doğum tarihiniz, yeriniz, sülaleniz, okul yaşamınız ve dernekle ilişkinizden biraz bahsedebilir misiniz?

20 Mart 1947 de BigaCihadiye köyünde doğdum. Cihadiye köyü genellikle bugünkü Kafkasya'nın Adigey bölgesinde konuşulan dilin birebir konuşulduğu bir Çerkes köyü, yüzde yüz Çerkeslerden oluşuyor. Bjeduğ ve Abzehler ağırlıkta, bir kaç Şapsığ ailenin de yaşadığını zannediyorum. Ancak ailelerin kökenleri konusunda henüz bir araştırma yapamadık. Bizim ailemiz Bjeduğ kabilesinden Pşakko sülalesinden, yani babam Bjeduğ, annem ise Abzeh, Huaj sülalesinden. Annemin annesi Cenibe sülalesinden, babaannem, yakından biliyorum Janelh. Janelhler halihazırda Kafkasya'da yaşıyor. Bu sülalenin adını bir kaç sene önce ziyaret ettiğim Maykop mezarlığındaki mezar taşlarında okudum. Daha sonra orada yaşayanlara sordum, bu ailenin devamı hayatta mı diye. Jenelh ailesinin halihazırda Adigey bölgesinde yaşadığını teyid ettiler. Ancak tanışmak için zamanım olmadı.

Biraz okul yaşamınızdan bahseder misiniz?

İlkokula, İstanbul Eğrikapı Dumlupınar ilkokulunda başladım. 2.ci sınıftan itibaren Cihadiye köyüne dönerek ilkokulu orada bitirdim. 1960 yılında tekrardan İstanbul'a taşındık ve burada sırasıyla Altunizade ortaokulunu, Haydarpaşa Sanat Enstitüsünü ve Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği bölümünü bitirdim. Yirmi seneye yakın Philips şirketinde çalıştım. Son işim olarak ihracat müdürlüğü görevini yürüttüm. Daha sonra bir müddet te Philips Şirketleri Grubunun Hollandalı Başkanının Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Danışmanlığını yaptım. Bu arada bir buçuk sene kadar Suudi Arabistan'da, altı ay da Libya'da çalıştım. Son 20 senedir de kendi şirketimde çalışıyorum. Şu anda yaptığım iş; Bazı Avrupa ve Kanada firmalarının Türkiye'de temsilciliğini yapmak. Yani mümessillik, İngilizce Exclusive Agent diyorlar. Konumuz bakır/çelik tel çekme ve kablo yapım makinaları vb.

Dernekle ilişkilerinizden bahsedebilir misiniz?

Dernekle ilişkimi birkaç farklı döneme ayırmak mümkün; İstanbul Dernek üyeliği, Gençlik Kolu üyeliği ve Başkanlığı, Ankara Y. Kurulu üyeliği, İstanbul Derneği Y. Kurulu üyeliği ve YK Başkanlığı ve YK Başkan Yardımcılığı gibi.

Dernek üyeliğim 196869 yıllarında talebe iken başladı. O günlerden beri hep Dernekte bulundum. 1974 yılında Genç-

lik Kolu üyesi idim, 1975 yılında Gençlik Kolu Başkanı seçildim. Genç arkadaşlarımızla beraber YK ile uyum içerisinde çok güzel aktivitelerimiz oldu, Dernek Başkanımız rahmetli Kazım Öztekin idi. Daha sonra Ankara'ya iş için gitmem gerekti, Philips'in oradaki işlerini mühendis olarak takip edecektim. 19 Mayıs Stadının gece ışıklandırma projesinde şantiye şefi olarak ilk önemli Elektrik Mühendisliği sorumluluğunu almıştım. Ankara'ya giderken zorunlu olarak Gençlik Kolu Başkanlığından ayrıldım. Oraya gider gitmez Derneğin seçimi olmuştu, bana da Ankara Derneğinin YK üyesi görevini vermişlerdi. Muhasip YK üyesi olarak yaklaşık görevim 12 sene devam etti, Dernek Başkanımız rahmetli Enver Kaplan idi. Çalıştığım Philips şirketinin projeleri tamamlanınca tekrar İstanbul'a döndüm. İstanbul'a tekrar taşındıktan sonra da Bağlarbaşı Derneğimizde YK üyeliği görevinde bulundum, Başkan Yaşar Bağ idi, 197879 dönemi.

19992000 yılında da bir dönem için Dernek Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinde bulundum. Dernekteki son görevim 20102011 yıllarında 2 sene süreyle YK Başkan Yardımcılığım oldu, Başkan Yaşar Nogay idi.

Yönetim Kurulu başkan adaylığınız nasıl gerçekleşti?

Değişik bir şey olmadı, katılmam teklif edildi, muhtemelen Günsel Şurdum 'Yönetim Kurulu oluşturalım, sen de katıl' demiş olabilir. Yani 'Başkanı olacaksın katıl' anlamında değil. Seçildik ve bir şekilde tamam diyerek Başkanlığı kabul ettim.

Yönetim Kurulunda neler yapmayı planladınız? Çalışma programı ile mi aday oldunuz, yoksa daha sonra mı düzenlediniz?

Seçime giderken çalışma programı hazırlamamıştık. Zaten böyle bir gelenek yoktu. Yönetim Kurulu oluşturduktan sonra o günkü şartlar içerisinde 'yapmamız gereken neler olabilir dedik ve hep birlikte bir program yaptık. Çalışma programı bende yok fakat karar defterine yazmış olmamız gerekir. Çok özel bir şey yapacağız demedik. Programın kapsamında konferanslar, folklor çalışmaları, geziler, diğer derneklerle işbirliği vb. vardı.

O dönem önemli konularımızdan biri, bizden önceki dönem YK tarafından satın alınan alt katın tamir ve tadilatının yapılması idi. 'Ne yapacağımız ve maddi olarak nasıl kaynak sağlayacağımız' konusu önemli bir soru işaretiydi. Üyelerden mülkün satın alınmasına yönelik yeni para toplandığı için, para toplamayı biraz geciktirerek işe başlamayı düşündük. Satın alınan yeri o hali ile Hayri Ersoy'a kurduğu profesyonel dans ekibinin çalışması için kullandırıyorduk. Kulakları çınlasın, Hayri Ersoy o dönemde dernek tarihinde ilk defa profesyonel bir anlayışla ayrı bir ekibi çalıştırmayı organize etmişti. İlk zamanlarda Hayri Ersoy ile bazı fikir ayrılıkları yaşadık. Ancak yapılan çalışma sonunda ortaya çıkan performans fevkalade güçlü ve kaliteli idi. Bugüne kadar böylesi kaliteli performans gösteren öyle bir ekibi pek hatırlamıyorum.

Fikir ayrılığınızın sebebi neydi?

Ekip çalışması bittikten sonra temizlik ve toparlanma biraz sorun yaratıyordu. Yeterli personel ve buna ayıracak paramız olmadığı için zorlanıyorduk. O dönem birçok eksiğimizin tamamlanmasında bazı arkadaşlar yardımcı olmuştu. Örneğin elektrik işi için Uğur Gül'e söyledik ve o halletti, verdiği aydınlatma armatürleri hala kullanılıyor. Kaloriferi yakacak paramız yoktu. Önemli misafirlerimiz geldiğinde masrafları karşılayacak paramız yoktu. Gerekeni YK içinde kendi aramızda toparlıyorduk.

Özetle dans çalışması sonrası temizlik yapacak kimse yoktu. Bunların dışında Hayri Ersoy'la herhangi bir fikir ayrılığı yaşamadık. Keşke kendisine daha fazla yardım yapabilseydik ve kurduğu o kaliteli sistemi devam ettirebilseydik. Daha sonraları Hayri Ersoy'la konuştuk, takdir ve tebriklerimizi ileterek gönlünü de almaya çalışmıştık. Dönemimizde planlaması yapılan satın alınan bu alt salonun tamir ve tadilatı bizden sonraki dönem Günsel Şurdum Başkanlığındaki Yönetim tarafından büyük başarı ile tamamlanmıştı.

Başkanlık döneminizi tamamladığınızda, yapsak iyi olurdu ya da yapmasaydık dediğiniz bir şey oldu mu?

Öyle bir şey yok. Programa yazdıklarımızı hemen hemen tamamlamıştık. Bizden birkaç dönem öncesine kadar Bağlarbaşı Derneği çok önemli bir fonksiyonu yerine getiriyordu. Bu derneğin Bağlarbaşı'na taşınmasından itibaren devam edegelen Geleneksel Cumartesi Faaliyet Geceleri idi. İstanbul'da bulunan Kafkas kökenli insanlar (Adige, Abaza, Oset, Çeçen, Dağıstanlı), gençler, çocuklar, yaşlılar Cumartesi günleri öğleden sonra hiçbir iletişim olmadan doğrudan derneğe gelmeye başlar, sohbetlere katılırlardı. Çeşitli semtlerden gelen her yaştan bu insanlar birbirleriyle tanışıp muhabbet ederlerdi. Akşam da saat 22:00 ye doğru gençlerin düğünü başlardı. Mahalli oyunlarımızı bilenler en güzel ustalıklarını gösterirken, bilmeyenlere de öğrenme arzusunu güçlü bir şekilde verirlerdi. Gece saat 24:00 ten sonra da en yaşlılar bildikleri ile oyuna katılır kapanışı onlar yaparlardı. Mahalli oyunların sergilenmesi özellikle çocuklar ve gençlere teşvik edici ve eğitici birer ders görevini yerine getirirdi. Bu geceler yer yönü ile topluma bir okul, bir kültür üniversitesi gibi idi.

Fakat bizden birkaç dönem önce ideolojik yönü ağır basan bir grubun yönetimde bulunduğu bir dönem, nasıl olduysa son derece yanlış bir karar alarak bu faaliyetleri "burjuva eğlencesi" ilan ederek cumartesi gecesi faaliyetlerine son verdi. Kaldırılan bu faaliyet yerine de ne yazık ki devamı ve katılımcısı olacak bir faaliyeti koyamadılar. Neticede kendi elleri ile tarihi bir hataya sebep oldular. Bu durumdan hep üzüntü duyduk. Seneler sonra benzerini tekrarlayalım diye programlar yaptık. Fakat aradan geçen zaman insanları bu alışkanlıktan ve bir araya gelme arzusundan vaz geçirmişti. Maalesef eski başarıyı tekrar yakalayamadık.

Dönemimizde KAFDER'in misafiri olarak Türkiye'ye gelen Adigey Cumhurbaşkanı Aslan Carım'ın eşi Fatima Carım; başta İstanbul olmak üzere bir çok şehirdeki dernekleri, köyleri ziyaret etmesi, bir çok insanımıza ilk defa Kafkasya'daki bir devletin varlığını ve bu devletin bir Cumhurbaşkanının olduğunu öğrenmesine vesile olmuştu. Heyecan, sevinç ve gurur duyduk. Grubun İstanbul'a gelişinde, kalışında, uğurlanmasında başta Yönetim Kurulu Üyelerimiz olmak üzere birçok arkadaşımız büyük heyecanla görev aldılar, yardımcı oldular. Başta İstanbul olmak üzere gittikleri her şehirde, derneklerde çektikleri profesyonel videolar, yaptıkları güzel konuşmalar derneklerimizin mensupları için son derece heyecan verici idi. Sanırım Türkiye'de çektikleri videoları Kafkasya'da izleyenler de aynı heyecanı duymuşlardı.

Seçildiğiniz Genel Kurulda olağan dışı bir olay yaşandı mı? Başka bir YK listesi var mıydı? Sizin listeniz nasıl oluşturuldu?

Tek listeydi, dernekte etkin bir grup tarafından oluşturulmuştu, esasen o zamanlar yönetime talipli pek kimse de yoktu ortada.

Gençler var mıydı Genel Kurulda?

Vardı, fakat örgütlü bir gençlik grubu yoktu

Peki düşüncelerini rahatça belirtebiliyorlar mıydı?

Öyle bir talep olmadı, fakat belki karşıkarşıya gelme korkusu olabilir. Benim hatırladığım belirgin bir anlaşmazlık yoktu ancak genelde büyük bir ilgisizlik vardı.

Cumartesi geceleri ile mi alakalıydı?

İptal edilen Geleneksel Cumartesi Geceleri bu tür oluşumları da büyük ölçüde engellemişti.

Gençler Cumartesi geceleri dışında başka bir şeyler de yapabiliyorlar mıydı?

Cumartesi geceleri kaldırılmadan önceki dönemin şartlarında konferanslar, piknikler, yaşlıların yaptığı diğer toplantılar, kitap tanıtımları, şiir geceleri gibi etkinliklere gençlerin büyük ilgisi ve katkısı oluyordu. Fakat bu faaliyetin sona erdirilmesi ile gençleri bir araya getiren onları birbiri ile tanıştıran ve katkı için çalıştıran sistem ortadan kalkmıştı.

Başka derneklere kaymadı mı bu faaliyetler?

Hayır, bu faaliyet sadece Bağlarbaşı Derneği ile özdeşleşmiş bir faaliyet idi. Başka derneklerde böyle bir teşebbüsün yapıldığını duymadım.

Gençlik faaliyeti olarak hatırladığım bir başka etkinlik olarak, bir grup gencin Kefken'e gidip anma toplantısı yapmak isteği olmuştur. Her ne kadar talep çok organize bir grup tarafından yapılmamış ise de neticede bu amaçla bir araya gelen gençler Kefken'e gittiler ve anma toplantısını orada yaptılar. Hatırladığım kadarı ile basit bile olsa ilk Kefken anıtını oraya dikmişlerdi. O zamanlar çok önem verilmeyen bu küçük başlangıç, sonraki yıllarda sayıları binleri bulan katılımcılarla yapılacak 21 Mayısı anma etkinliklerinin bir anlamda ilk adımları idi.

Başkanlık döneminizde unutamadığınız bir olay var mı?

Hatırlamıyorum.

Başkanlık döneminiz dışında bir olay oldu mu, sizde yer eden?

Benim için önemli olan şöyle bir şey var; 1975 yılında Ankara'ya gitmek üzere ayrıldığım dönem, Gençlik Kolu bütünsel olarak "Kafkas kültürünü yaşatmak, Kafkas müziğini kendi insanlarımıza sevdirmek, Çerkesler'in tarihini incelemek, öğrenmek, Kafkasya ile ilişkileri geliştirmek, kültür alışverişinde bulunmak, kendi kültüründen evlenmek vb." gibi konular üzerinde duruyordu. Beraber piknikler, geceler yapılır konferanslar düzenlenirdi.

Örneğin gençlik faaliyetlerinden olmak üzere ilk defa radyofonik piyes uygulaması yapılmıştı. Bugüne kıyasladığımızda son derece ilkel, fakat o güne göre yeni bir olaydı. Radyofonik piyesin ismi; Harp Kaçağı Harun idi. Bir Rus yazarın 1800 lerde Kafkasya'da gelip orada çalışma yaparken edindiği izlenimleri ve olayları ortaya koyan bir hikaye idi. O günlerde ressam adayı olan Güzel Sanatlar Akademisi öğrencisi Faruk Cimok başta olmak üzere bir çok ressam arkadaş, her sahne için olayı simgeleyen büyük boyda güzel tablolar yapmışlardı. Piyes konuşmalarını banta kaydederek aldık. Bu bantlarda ben dahil bir çok kişi rol aldı, hatırladığım, Duriye Huvaj, Naim Sarıgül, Ümit Duman, Şakir Koç. Piyesi Fahri Huvaj uyarlamıştı, aynı zamanda piyesin yönetmeni idi. Ben de kayıt ve oyundaki müziklerden sorumlu idim. Heyecan yaratan hoş bir etkinlik olarak hatırlıyorum. O günkü şartlar altında ses bantı ve tablolar diğer derneklere (Antalya vd.) götürülmüş, oralarda da uygulanmıştı.

Hangi dönemde oldu bu faaliyet?

197475 arasında oldu. 196875 arası Dernek o günkü şarlar altında son derece faaldi. Gençlik Kolu bu durumdayken Ankara'ya görevim gereği gittim. 1975 Ankara'ya gidişimden bir müddet sonra İstanbul'a ziyarete geldiğimde İstanbul'da bıraktığım genç arkadaşlar arasında bambaşka olaylarla karşılaştım. O birbirine bağlı, aynı hedefleri konuştuğumuz arkadaşların çoğu o günlerde ülke gençliğini sarmış olan ideolojik sol grupların etkin sempatizanları olmuşlardı. Her gruptan birileri kendi ideolojisini anlatıyor destek arıyordu. İstanbul'da bırakıp gittiğim zamanki heyecanın tamamen kaybolduğunu gördüm. Arkadaşların çoğu Çerkeslikle ilgili olmayan, tamamen ideolojik kavgaların içine girmişlerdi.

Ankara'da da mı böyle miydi peki?

Ankara'da da vardı ancak İstanbul'daki gibi çoklu, farklı ve keskin değildi.

Yönetimin bunda etkisi olmuş muydu?

Hayır, yönetimler daha ılımlıydı. Solcuysa da sağcıysa da ülkenin politik konularına ılımlı yaklaşıyordu. Zaten solculuğu yada sağcılığı öne çıkmış insanlar dernek yönetimlerinde görev almazlardı. Yöneticiler o zamana kadar genellikle gelenekçi düşüncede olan insanlardan oluşuyordu. 'Kafkas kültürü devam etsin, mahalli oyunlarımızın hazzını yaşayalım, tarihimizi öğrenelim, üyelerimiz çoğalsın, Kafkasya ile yakın ilişkimiz olsun' diyen insanlardan oluşuyordu.

Bu arada Ankara'dan döndükten sonra bir dönem Yönetim Kurulu üyeliği yaptığım 1978 ler ideoloji gruplarının en yükseldiği dönemdi. Benim de içinde olduğum bu yönetim ilk defa ılımlı bir marjinal grupla ittifak yapmak durumunda kalmıştı. Genelde diğer gruplar, Maocu, Enver Hocacı, Sovyetçi vb. gidiyordu. Kendilerine hayali düşmanlar yaratmışlardı. Bu grupların dışında kalanlar, gelenekçiler, renksizler ve dönüşçülerden oluşuyordu. Ben ve bir grup arkadaş dönüşçü grubu temsil ediyorduk. Dönüşçü grup geleneksel değerlere önem veren, dönüşü öne çıkaran bir gruptu. Tarih, kültür, folklor, asimilasyon, Kafkasya ile yakın ilişki ve özellikle nihai hedef olarak asimilasyonun en etkin çaresi olarak dönüşü savunuyorduk.

Artık dernekte birbirine rakip çok sayıda keskin gruplar oluşmuştu.

Birçok kişinin yaptığı gibi ortalıktan tamamen çekilmek yerine, yönetimde bulunarak insanları birbirine kırdırmadan bir arada olmalarının sağlanmasına katkım olur düşüncesi idi. Fakat rekabet son dönemlerde çok sıkıntılı oldu. Hesaplaşmak için çok kalabalık katılımlı büyük bir seçim yapılması zorunlu hale gelmişti. Katılımın çokluğu öngörülerek dernek dışında ilk defa bir genel kurul yapılıyordu, Tepebaşı Gazinosunda. Katılım açısından o Genel Kurul dernek tarihinin en kalabalık genel kurulu olmuştu. Böylesi kalabalık katılım dernek tarihinde bir ilkti (300500 kişi). Kendi kültürü ile yoğrularak, Kafkasya ile ilişkileri geliştirerek derneği yönetmek isteyen gelenekçiler ve dönüşçüler dernek yönetiminde ya var olacaklar yada güncel sol ideolojiye dernekte rehberlik yapacak olan sol ittifak gelecekti. Seçimleri bir önceki başkan Yaşar Bağ'ın da desteği ile sol ittifakın adayı Rahmi Tuna ve ekibi az bir farkla kazanmıştı. Gelenekçiler ve dönüşçülerin koalisyonu seçimi kaybetmişti.

Siz yönetimi bırakmak istememenize rağmen mi kaybettiniz?

Görev bırakmamak diye bir şey yoktu, arzumuz derneği günün sol gruplarının güdümündeki birbiri ile kavgalı keskin insanlara bırakmamaktı. Eylem ve söy-

lemlerinden anlıyorduk ki onlar için birincil önemli olan Kafkas kültür, tarih ve müzik gibi günü geçmiş değerler değil devrimci Anadolu halkının tümden özgürlüğü olmalı idi. Biz mızıka çalınsın, müziğimiz kulaklarımızda olsun dedikçe gruptan bazıları 'bıkmadınız mı' diyordu. Anadolu ile bütünleşmek adına bilinçlendirme toplantılarında dernekte saz eşliğinde programlar yaptıklarını duyuyorduk.

Rahmi Tuna bu grupta mıydı?

Evet, Rahmi Tuna ve Cihan Candemir marjinal sol gruplarla daha fazla diyalog halinde idiler. Geleneksel ve dönüşçü grubun o günkü şartlar altında dernekteki hakimiyetinin daha tehlikeli olabileceğini düşünüyorlardı. Marjinal grupların disiplin altına alınmalarını bu sol ittifakla sağlamak onlar için daha gerekli ve faydalı görev olacaktı. Neticede olağan üstü kalabalık ve çekişmeli genel kurul sonunda dernek yönetimi bu sol fraksiyonların ittifakının programına uygun hale gelmişti. Bir yerde zorunlu olarak gelenekçiler ve dönüşçüler dernekten tamamı ile çekilmişti. Dernek ortamı o günün politik şartlarına uygun eylem ve söylemlerle geçiyordu. Bu durum 12 Eylül ihtilaline kadar böyle devam etti. 12 Eylül İhtilalinde diğer dernekler gibi bizim derneğimiz de kapatılmıştı. 1984 yılına kadar kapalı kaldı.

Kapalı kaldığı uzun yıllar içerisinde hayli hasar gören dernek tümüyle elden geçirilerek törenle tekrar açılmıştı. Tüm tamirat, tadilat ve eşyaların yenilenmesi masraflarını Kemal Çetav karşılamıştı.

Kavga benzeri bir şey oldu mu?

Seçim öncesi ve sonrası böyle bir şey olmadı. Fakat şiddetli bir rekabet içinde ve kırıcı olmayan tartışmalar gerçekleşti. Gelenekçi ve dönüşçülere göre güncel sol ideolojinin yanlışlığı nedeniyle insanların Dernekten uzaklaşma ihtimali vardı, bunun toplum için tehlike olduğunu düşünüyorduk. Bu ideolojik görüntülerden dolayı bize güç veren mali kaynaklardan uzak kalırız diyorduk. Marjinal gruplar 'bilimin ortaya koyduğu ideolojiler varken dönüş gibi hayallerle uğraşmak zaman kaybından başka bir şey değil' derlerdi. Bilimin getirdiği ideoloji Türkiye'ye hakim olursa biz de bu arada kültürel ve siyasal var olma mücadelesini kazanırız derler, bu anlamda her fraksiyon farklı olan ideolojik çözümlerini önerirlerdi.

Sizin adayınız kimdi?

Bizim adayımız Haluk Yediç idi. Hatırladığım kadarı ile rahmetli Hazım Berzeg de YK üye adaylarından idi. Daha fazlasını hatırlamıyorum. Çok az bir fark ile sol koalisyon kazandı. Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği, ismini unuttuğum Sovyet taraftarı olan solcular bu marjinal grupları teşkil ediyorlardı. Seçimden sonra korktuğumuz şey oldu ve herkes dernekten çekildi. Artık ortamın yönetim inisiyatifi bu grupların elinde kalmıştı. Akabinde derneğe gidenlerin sayısı devamlı azaldı. Sonrasında da 12 Eylül ihtilali oldu. Onların getirdiği bilimsel dedikleri kitapları vs. 12 Eylülden hemen sonra o günkü şartlar altında imha edilmesi zarureti doğmuştu. Derneğe zarar gelmesin isteniyordu. O günkü ittifakın içinde bulunan Cihan Candemir, uzaklaşan veya uzaklaşmaya çalışan gelenekçi ve dönüşçü grupla temasını kesmedi. Onlar dernekten kopsun istemiyordu. Bu konuda çok çaba sarfetti. Her iki rakip grubunun da bazı yönleri ile haklı tarafları olduğuna inanıyordu. Ancak birleştirme çabaları o günkü ortam içerisinde başarılı olamamıştı.

Sol koalisyon döneminde o gurupların dışında derneğe kimse gitmez oldu. Özellikle yaşlılar, iş sahipleri, gelenekçi ve dönüşçüler derneği bırakmıştı. Zaten, 12 Eylül olmasa bile bir müddet sonra Dernek muhtemelen ilgisizlikte ya kapanırdı

yada kapatılırdı diye düşünüyorduk.

Başkanlık yaptığınız dönemde gruplaşma etkilerini gördünüz mü?

19992000 yıllarında artık ideolojik dönem tamamı ile bitmişti. 80 öncesi dönemin keskin görüşlü mensupları ya kendilerini ortadan tamamen çekmişti, yada devam etmek isteyenler eski ideolojik keskinliklerinden uzaklaşmış olarak görünüyorlardı. Onları gördükçe, boşa yaratılan gerilimlerden, gereksiz harcanan zamandan ve uzaklaşmasına sebep oldukları onca faydalı olabilecek insanları hatırlayarak üzüntü duyuyorum.

Bu arada dönüş fikrinin ortaya çıkışı ile ilgili bir detaya girecek olursak kısaca şunları söyleyebilirim. Dönüş fikrinin ortaya konmasında ve yaygınlaştırılmasında Ankara Derneği çevresindeki gençlerin ağırlığı ve etkinliği büyük olmuştu. Ben de özellikle Ankara'da iken etkilenmiştim bu akımdan. Ankara'dan döndüğümde var olan gelenekçi özelliğimin yanında dönüşçü özelliğini de beraberimde getirmiştim. Bir anlamda Ankara'nın İstanbul temsilcisi gibi idim. Fakat yukarıda anlattığım nedenlerle dernek yönetimine bütünü ile gelmek için başarılı olamamıştık. Mücadele ettiğimiz fraksiyon grupları bizden daha organize ve fazlası ile azimli idiler. Bize; "biz bilimi konuşuyoruz, işte kitaplarımız, işte ideolojimiz, siz dönüş diyerek olmayacak bir hayal ile zaman kaybediyorsunuz, var mı sizin tezinizi doğrulayacak kitabınız" diyorlardı. Haklı idiler, elimizde tezimizi doğrulayacak ne bir kitap nede kapsamlı bir çalışma vardı. Bir şeyler hazırlamanın gereği vardı ve acele etmemiz gerekiyordu. Ben şahsen bu sorun karşısında ne yapabiliriz diye haftalarca düşündüm ve çalıştım. Akabinde, o günkü duygular ve bilgiler ışığında, belki bir kitap çalışmasına başlangıç olacak o günkü şartlara göre kapsamlı bir dönüş tezi hazırladım. Tezimi bir kaç kişiye okuttum, sonraki müşterek tartışma toplantılarda içeriğini detaylarla açıkladım.

Tezimde hatırladıklarımla ana fikir olarak şunları söylüyorduk; "Doğru bile olsa hiçbir ideolojik kavramın ilkeleri içinde yaşadığınız halkın kafa yapısına ve kültürüne uygun değil ve uygulayamazsınız". Mesela o zamanlar sosyalizmi uyguladığını söyleyen Bulgaristan'ın, Vietnam'ın çok ciddi azınlık sorunları vardı. Bulgaristan, Türk azınlığı asimile etmek için eski mezar taşlarındaki isimleri bile değiştiriyordu, Vietnam ise kendi azınlıklarına zulüm uyguluyordu. Bizim burada demek istediğimiz; "bize rakip fraksiyon ideolojileri nihai hedeflerinde başarılı olsalar bile ülkede mevcut tarihsel ve kültürel kafa yapıları ile Çerkesler'in asimilasyon problemine çare olamayacakları" idi. Diyorduk ki; "Tuttuğunuz yol yanlış, enerjinizi boşuna harcamayın, günün imkanlarını kullanın ve ülkenin mevcut hoş görüsünü en verimli ve geniş katılımla değerlendirelim. Keskin ideolojik görüşlerle kültürünü yaşamak isteyenleri uzaklaştırmayalım, dönüş imkanlarını araştıralım, dönüş asimilasyonunun en iyi çaresidir" vb.

12 Eylülde yaktığımız kitaplar arasında bu tez çalışması da vardı. Çünkü 10 sene önceki 12 Mart muhtırasında bazı kitaplar nedeni ile çok kimsenin canı yanmıştı, o durumu fert olarak, dernek olarak tekrar yaşamak istemedik. Bu çalışmayı sonraları bir daha yerine koyamadım. Yazık oldu o emeklerimize. Murat Özden o zaman bizim sol rakibimizdi. Şimdi beni gördüğünde "bir tez vardı, çok iyiydi, ilk kapsamlı çalışma idi, onu görmüştüm" diye iltifat ediyor. Bu tezi eminim Cevdet Yıldız da hatırlayacaktır.

Döneminizde İstanbul'da durum neydi? Kafkas Dernekleri çerçevesinde genel bir değerlendirme yapabilir misiniz?

19992000 yıllarında, İstanbul yeni yeni toparlanıyordu. Komünizmin yıkılıp Kafkasya kapılarının açılışı, oraya kolay gitme imkanının ortaya çıkışı heyecan ve ümit vericiydi. Gelengidenlerden, ünlü misafirlerden büyük heyecan alıyorduk. Diaspora için masal ülkesi durumunda olan Kafkasya'yı gözleri ile kolayca görebilme imkanına kavuşulması son derece sevindirici bir gelişme idi.

Dernekler arası toplantılar vardı bizimle başlayan. 12 Dernek hatırladığım kadarıyla periyodik aralıklarla bir araya geliyorlardı. Bu toplantıların organizasyonunu ve koordinasyonunu bir önceki dönemlerin başkanı Asım Berzeg yürütüyordu, çok da başarılı olmuştu bu konuda.

Diğer Dernekler arasında bir anlaşmazlık var mıydı?

Çok anlaşmazlık olduğunu hatırlamıyorum, herkes kendi yolunda, o günkü mensuplarının fikirleri doğrultusunda, keskin olmayan çabalar mevcuttu. Biz kendi çevremizde, dediğimiz gibi geceler yapmak, küçükleri folklor ve müzikle eğitmek gibi çabalarımız vardı. Kızım ve oğlum da o zaman küçükler ekibinde dans ediyordu. Onları görüyordum, diğer çocuklar ile tanışmışlardı, aynı heyecanı duyuyorlardı, arkadaş olmuşlardı. Kafkas danslarını öğrendiler, Kafkas kıyafetlerini giymenin getirdiği keyfi birlikte yaşadılar. Diğer çocuklar ve aileleri içinde durum aynı idi. Çocuklar ekibinin başarısı için Günsel Şurdum'un özel gayretleri vardı.

Döneminizde Çerkes Dünyası, Kafkasya için önemli gördüğünüz olaylar? Fatima Carım dışında.

Kafkasya'nın gelişimini yakından takip ediyorduk. Gidenlergelenler, vatandaşlık almak, orada iş yapma olanakları takip ettiğimiz şeylerdi. Onun ötesinde KafDer'e katılmakatılmama konusu da konuşuluyordu, fakat bu konu o zamanlar henüz daha olgunlaşmamıştı.

Çifte vatandaşlık durumu var mıydı o dönemde?

199394 yıllarında başladı. 12 sene devam etti. Sonra Putin Çeçen savaşları nedeni ile bu kanunu aniden iptal etti. Birçok kimse bu kolay vatandaşlık kanununun kalıcı olduğunu düşünerek acele etmemişti. Ben de bunlar arasındayım. Dedemim Kafkasya'da doğduğuna dair belge, davetiye gibi gerekli belgeler hazırdı, sadece oraya gitmem gerekiyordu. Bugünyarın derken bu kolay imkan aniden ortadan kalkmış oldu. Hatta o zamanlar Nalçik'te yaşayan Fehmi Polat, ben gitmeden dahi benim adıma müracaatı yapmıştı. Gitmeye karar verdiğimizde artık geç kalmıştık.

Ayrıca bizim dönemimizde ÇeçenRus savaşı devam ediyordu. Herkes üzüntüyle, endişeyle ve büyük bir merakla takip ediyordu sonuçlarını.

Başkanlık döneminizde Kafkasya ile ilişkiler nasıldı? Önemli gördüğünüz ne gibi ilişkiler kuruldu?

Fatima Carım dışında önemli bir gelişme olmadı. Birkaç kişi geldi o dönemde, kişisel ziyaretlerdi. Mesela o zamanlar Şhalaho Abu ve Kuyeko Asfar beraber gelmişlerdi, onları havaalanında karşılamıştım. Dr. Necdet Hatam onlara rehberlik ediyordu. Marmara Dernekler toplantısına gidiyorlardı. Onlarla bu vesile ile tanıştım. Güzel bir tesadüf oldu. Bu tanışmada Kuyeko Asfar'ın dedemin 1870 lerde ayrıldığı Kunçkohable köyünden olduğunu öğrenmiştim. Aile adımı sordu, söyledim. Bu köyde bizim aileden kimse kalmamıştı. Ancak, rahmetli babamın yıllar önce bölük pörçük anlattığı ailemizin başından geçen ilginç bir hikayeden hatırladıklarımı Asfar'a anlatmıştım. Asfar, böyle bir hikayeyi

duyduğunu ancak detaylarını bilmediğini söyledi. Asfar çok güzel bir jest yaparak, Adigey'e dönünce köyün ihtiyarları ile konuşmuş, bu hikayeyi derinlemesine araştırmıştı. Ayrıca gezi izlenimleri anlatan bir kitabında bu ilginç hikayeye yer vermiş ve bir kopyasını da bana göndermişti. Bu kitap bizim aile (Pşakko) tarihimiz için önemli bir belge olmuştu. Asfar'ın bu vefa ve gayretine büyük saygı duymuştum. Asfar ile dostluğumuz halen devam ediyor.

Mevcut Dernek çalışmalarınızda eksik bulduğunuz veya öneride bulunmak istediğiniz şeyler var mı?

Dernek çalışmalarında eksik olan tabi çok şey var. Hep benim üzerinde durduğum basit ancak önemli bulduğum Geleneksel Cumartesi Gecelerinin eskisine benzer şekilde devam ettirilmesi çok önemli; gençlerin tanışması, kültürel eğitimi, büyüklerini örmek alması, fikir alış verişinde bulunmasını önemli buluyorum. Bu etkinlik artık köylerde dahi oynanmayan mahalli oyunların devam ettirilmesi bakımından da dahi son derece önemli olabilir.

20102011 döneminde başlattığımız Açık Tartışma Toplantıları vardı. Bu dönemde Yaşar Nogay Başkan ben Başkan Yardımcısıydım, o zaman başlattığımız, benim özellikle ilgilendiğim, bir başka aktivite olarak Cumartesi günleri bütün katılımcılara açık tartışma toplantıları yapılıyordu. Bu tartışma toplantılarında önceden belirlenmiş bir konuda tüm katılımcılar sırayla fikirlerini söylüyor, kaliteli tartışma ortamı yaratılıyordu. Bu şekilde katılımcılar, fikirleri ile birbirini daha yakından tanıyorlar ayrıca dernek çalışmalarına yönelik eleştiri ve önerileri ile faydalı sonuçlar çıkıyordu.

Bu iki çalışmanın devam ettirilmesini yeni yönetimlerden isterdim.

Genel çerçevede bütün Kafkas Dernekleri ve Federasyonları baz alarak, kimlik adına daha ileri adımlar atılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Vaktiyle bizim dernekte yapılmış olan bir DİÇEG (Demokrasi İçin Çerkes Girişimi) toplantısı vardı. Türkiye'de özellikle İstanbul'da söyleyecek sözü olan, birikimli insanlar çağırılmıştı bu toplantıya. Bu toplantı esnasında çok güzel fikirler ortaya çıkmıştı. Çerkeslere, tarihini kim ve nasıl öğretecek, kendi kültürü üzerinde nasıl eğitim alınacak, politik duruşlar nasıl olacak, asimilasyonla nasıl mücadele edilecek ve Kafkasya'ya yönelik çalışmaların ilkeleri neler olmalı gibi yapıcı fikirler ve tezler ortaya çıkmış, bu tezler yazılı hale getirilmişti. Özellikle o günlerde çok gündemde olan "açılım politikasında Çerkeslerin yeri ve tavrı ne olmalıdır" sorusu kapsamlı olarak irdelenmişti.

"Kimliğimizin yaşatılması için Türkiye'den taleplerimiz neler olabilir, Rusya'dan neler talep edebiliriz, çocuklarımızın kendi kültürü ile yetişmesi için ne gibi ihtiyaçlarımız var, asimilasyonun önlenmesi için neler yapılabilir" gibi kaliteli ve kapsamlı ön yargısız toplantıların yapılmasını faydalı görüyorum. Bu tür toplantıları geniş katılımlı olarak Dernekler kolaylıkla organize edilebilir. Cumartesi toplantılarında açık oturum şeklinde yapılsın diye önerdiğim şey bir anlamda bu tür toplantıların bir benzeri. Bu tür beyin fırtınaları insanların hafızaların açıyor, birikimlerinin birbirlerine aktarımını sağlıyor. Muhakkak ki ortaya çıkan ve toplumun benimseyeceği önemli, yapıcı fikirler, daha sonraki toplantılarda, olgunlaştırılabilir ve dernekler kanalı ile uygulamaya konulabilir.

Dernek olarak medya ile ilişkilerimizin çok iyi geliştirilmesi gerekir. Yine bizim dönemimizde Dernek YK da iken,

Medya ve Siyaset Komisyonunda moderatör idim, birkaç toplantı yaptık. Her toplantı sonrası toplantı notlarını bastırıp katılımcılara dağıtıyorduk. Bu notlarımızda görüleceği gibi Medya ve Siyaset ilişkileri için neler yapılması gerektiğini orada açıkça söyledik ve yazılı belge haline getirdik. Bu çalışma devam etmeli idi.

Bizim dernek komisyonu olarak önerdiğimiz ancak uygulayamadığımız birçok aktivitenin sonradan Çerkes Hakları İnisiyatifi'nin (ÇHİ) kendi başına yapmaya çalıştığını gördük. Fikirlerin ortaya konması onların yazılı hale getirilmesi önemli bir aşama ise de onu uygulamaya koyacak organizasyonu yapmak ve bu organizasyonu yürütecek kadroları bulmak çok daha önemli bir ileri aşama olduğu ortaya çıkmıştı.

Dernek yönetimlerinin Medya ve Siyaset Komisyonu çalışmalarını devam ettirmesi yine önem verdiğim bir dileğimdir.

Bir başka konu da politikacılarla ilişkiler nasıl sağlanabilir? İsterim ki her Çerkes aydınının bir politikacı arkadaşı, tanıdığı olsun, bir gazeteci tanıdığı olsun. Kamuoyuna Çerkesleri tanıtmak, anlatmak için, hatta Çerkes kökenli insanlara sorunlarımızı anlatmak için medya ve siyaset mutlak gerekli. Bu araçlarla, onlara yakın olunduğunda konular çok daha kolay başarılabilecektir.

Bu konu ile ilgili çeşitli vesilelerle söylediğim sözleri buraya aktarmak isterim;

Çerkeslerin katıldığı TV programlarında tarafsız katılımcıların anlatılan doğrular karşısında programın başlangıcına göre tavırlarında meydana gelen olumlu gelişmeyi programın sonlarına doğru görmek memnuniyet vericidir. Bir başka gözlemim de Türkiye'de halkın büyük bir kesiminin Çerkesler'e ön yargı ile olumsuz bakmadığıdır. Bu kesimin zaman zaman taraflı görünüşlerindeki sebebin büyük ölçüde, yanlı bilgilendirmeden ve bilgi eksikliğinden kaynaklandığını düşünüyorum. Tarafsız katılımcıların programın başı ile sonu arasındaki olumlu tavır değişikliği bu tezi destekler durumdadır.

Çerkesler kültürel varlığını bulundukları ülkelerde devam ettireceklerse, sorunlarının ülke yöneticileri tarafından anlaşılmasını istiyorlarsa, medyaya her halûkârda yakın olmak durumundadır. Diaspora aydınlarının, düşünürlerinin bu konuda küçük büyük her türlü katkıyı araması, bulması ve değerlendirmesi birincil görevleri arasında olmalıdır. Ülkemizdeki son gelişmeler gösterdi ki sayısal olarak var olmak, hak alabilmek, etkili olabilmek için yeterli olamıyor. Lobisi faal olanların tezlerinde çok haklı olmasalar bile basında, medyada, karar organlarında nasıl etkili olduklarını yakından izledik, görüyoruz. Bunlardan ders alınmalı, bundan sonrası için etkili olmanın yolları her zamankinden daha fazla bilinç ve gayretle aranmalıdır.

Diaspora girişimcilerinin konuşulması muhtemel konularda önceden bizimle ilgili doğru temel bilgilere sahip olması ve sorulacak sorulara çelişmeyen ifadelerle cevap vermesi etkili olmanın başlıca şartıdır. Doğru tarih bilgisi, doğru coğrafya bilgisi, doğru siyasi yaklaşım ve entellektüel birikimlerle donanımlı olmak başarıyı mutlak kılacaktır.

Döneminize ait etkinlikler içinde; Rahmi Tuna, Emine Arslandok, Doğan Özden ve Keramettin Dönmez ve siz konferanslar verdiniz. Konular neydi hatırlıyor musunuz?

Kendi konferansımın dışındakilerin konularını şu anda hatırlayamıyorum. Benim konum; Çerkeslerin xabzesinin bir yönü ile de, geleneklerin doğal uygulaması arasındaki müthiş benzerlik. Bir

anlamda Sosyal Sigortalar Kurumu gibi çalıştığı üzerineydi.

Konferans hakkında özetle şunu söyleyebilirim, Çerkes köylerindeki yardımlaşma, yardımlaşmanın işleyiş tarzını bir yerde bugünkü Sosyal Sigorta Kurumunun esasları gibi algılamıştım. Örneğin bir işin yapılmasında birbirine yardımcı olma, ortaklaşarak iş yapmak. Ortak çalışmaya katılmayanın dışlanması, bu kişinin kendi ihtiyacı olduğunda ve yardım istediğinde yardım edilmemesi; yani sigorta priminin ödenmesi ya da ödenmemesine benzer durum.

Başka bir örnek; köyden birisi yeni bir alet, makina almıştır evine, o artık bir yerde köyün ortak malıdır. Mesela birinde marangoz burgusu, diğerinde testere vardır, hepsi köyündür. Bir iş yapılacağı zaman aletler sahiplerinden toplanır, iş yapılır, iş bittikten sonra tekrar sahiplerine iade edilir. Bir evde olan aletdemirbaş köyün ortak malıdır, ihtiyacı olan oradan alır, işini görür ve iade eder. Vermediğin zaman sen de alamazsın. Bir başka örnek köyden birinin evi yanmıştır, bütün köy katılır, o ev yeniden yapılır. İmkanı olduğu halde birisi katılmamışsa yarınöbür gün onun başına gelebilecek herhangi bir sıkıntıda, önceki çağrılara katkı vermediği için (prim ödemediği) için ona içten yardım edilmez, yani işi kolay kolay görülmez. Benim konferans konum bu çerçevede bir konferanstı.

44. Dönem

29.10.2000 – 21.10.2001

Dünya

2001

• 11 Eylül, New York'taki Dünya Ticaret Merkezi'nin ikiz kulelerine ve Pentagon'a uçaklı saldırı. 4 bine yakın insan öldü.

• 11 Şubat, "İnsan Gen Haritası" yayınlandı, insanın 30 bin geni var.

Türkiye

2001

• Türkiye'de en büyük banknot 20.000.000,- TL. piyasaya sürüldü. 100 bin TL. tedavülden kaldırıldı.

Çerkesler

Türkiye

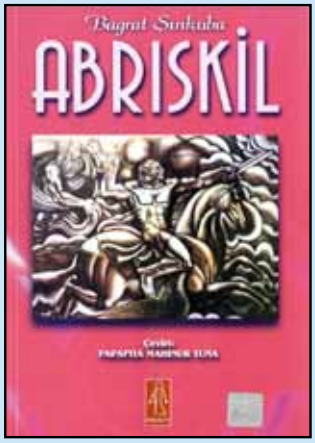

Çeviri: Papa-pha Mahinur Tuna Kasım 2000

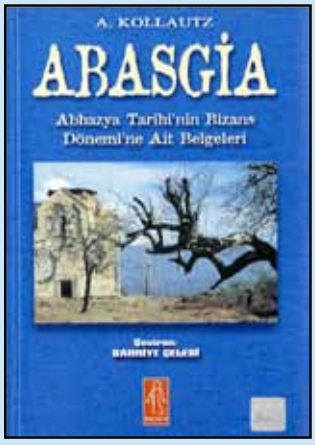

Çeviri: Bahriye Çelebi Kasım 2000

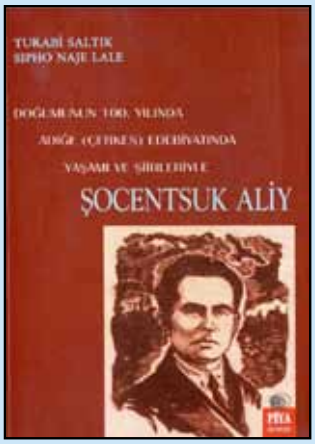

Kasım 2000

4-5 Kasım 2000

Mayıs 2001

Haziran 2001

Temmuz 2001

2001

2001

Şubat 2001 (2. Baskı)

Basında

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Günsel Avcı	Başkan
Keramettin Dönmez	Başkan Yardımcısı
Nesrin Doğan	Genel Sekreter
Mustafa Saadet	Muhasip üye
Uğur Gül	Üye
Şahin Sancar	Üye
Murat Yavan	Üye

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Hazım Berzeg
Cavit Kartal
Onur Kurulu
Ömer Büyüka
Sait Şurdum
Yaşar Bir
Hayri Domaniç
Hakkı Kurmel
Naci Karaca
Yaşar Bağ
Elmas Eşsiz
Meliha Çelikkıran

Genel Kurul

29.10.2000
Divan Başkanı : Naci Karaca
Yazmanlar: Meral Özel – Mine Bağ

1999-2000 Dönemi Faaliyet Raporundan:

- Türkiye'nin en eski Derneği olan bu Dernek için yapılması gereken birçok şeyi yapabilmek için; değişik, düzenli kadrolara ve kadroların derneğe ayırabilecekleri zamana ile parasal desteğe ihtiyacı vardır.

Yönetimlere seçilen kadroların zamanı çok kısıtlıysa, parasal desteği yada bu konuda kapsamlı organizasyonu yoksa ve özellikle toplum hizmet talebini bildirmiyorsa başarının sınırı her çok zaman kısıtlıdır.

Bunun için konulara duyarlı, talep eden, denetleyen ve ilgilenen üye yapısına sahip olmak yönetime seçilen kadroların başarısında son derece etkili olmaktadır.

Geçmiş dönemlerde olduğu gibi bu faaliyet döneminde de Yönetim Kurulu Üyeleri günlük yaşamı ile ilgili olarak son derece yoğun olan kişilerden oluşmuş ve bu nedenle de faaliyetlere ayrılan süre her zaman sınırlı olmak durumunda kalmıştır.

- Her ay periyodik olarak yapılan Konferans+Yemek+Eğlence toplantılarında, Sn. Rahmi Tuna, Sn. Emine Arslandok, Sn. Doğan Özden, Sn. Keramettin Dönmez, Sn. Nedim Özel tarafından verilen konferanslar üyelerimiz tarafından büyük ilgi ile izlenmiştir.
- Kafkasya'dan büyük göçün anısına 21 Mayıs Kefken ziyareti büyük katılım ve ilgi görmüştür.

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 72 üye katıldı. 4 üye oy kullanmadı.
- Seçimlere iki liste katıldı. Bir liste 35 oy, diğer liste 29 oy aldı.

2. liste

Tutanaklarda 2. liste Muharrem Çurey listesi olarak anılmış, ancak diğer aday isimler arşivde bulunamamıştır.

Karar Defteri

10.11.2000

- 15 günde bir cumartesi akşamları, gençler tarafından hazırlanıp sunulacak konferans ve panellerde, Çerkes büyüklerimizin, sanatçılarımızın ve çeşitli kültürel konuların işleneceği gecelerin düzenlenmesine, hazırlanan programın üyelere dağıtılmasına,
- Hafta içi günlerin akşamları koro çalışmaları, çocuk folklor ekibi çalışmaları, istekli olursa dil ve akordeon kursu çalışmalarına devam edilmesine,

09 Aralık 2000 Söyleşi: Çetin Öner ve Kitaplarının Tanıtımı

13 Ocak 2001 Çerkes Büyüklerimiz: Met Çunetuko İzzet

27 Ocak 2001 Panel: XABZE (Geleneklerimiz)

10 Şubat 2001 Çerkes Büyüklerimiz: İsmail Berkok

24 Şubat 2001 Panel: Kentleşme ve Kafkas Kültürüne Etkileri

14 Nisan 2001 Çerkes Büyüklerimiz: Vasfi Güsar

28 Nisan 2001 Panel: Avrupa Birliği Adaylık Sürecinde Bireysel Haklar

12 Mayıs 2001 Panel: Sürgün

26 Mayıs 2001 Panel: Kurtuluş Savaşında Çerkesler

09 Haziran 2001 Çerkes Sanatçılarımız: Tüm Sanatçılarımız Tanıtılacaktır

17.11.2000

- Dünya Çerkes Birliği Genel Başkanı ve Kabartay-Balkar Cumhuriyeti Parlamento Başkanı sayın Nohuş Zavurbiy ile DÇB Başkan Yardımcısı ve Nalçik Üniversitesi Yurtdışı İlişkiler Bölüm Başkanı sayın Kozoko Tole'nin 23.11.2000 de İstanbul'a geleceği öğrenildi. Karşılama, ağırlama ve uğurla-

ma konusunda program ve görev bölümü yapıldı.

05.02.2001
- Yıllık faaliyet programında belirtildiği üzere yapılması planlanan kültürel etkinliğin 1 Nisan 2001 günü Bostancı Kültür Merkezi'nde yapılmasına, (Kayseri Derneği Kafkas ekibi, Derneğimiz korosu ve çocuk folklor ekibinin katılımı)

09.03.2001
- Mühendis Turgut Altınsoy tarafından hazırlanan binanın çelik konstrüksiyonu ile ilgili proje uygun bulundu,
- Mimar Şahin Sancar tarafından hazırlanan mimari proje uygun bulundu,

20.04.2001
- Emin Pekşen tarafından hazırlanan elektrik ve ses düzeni ile ilgili proje uygun bulundu,

20.11.2001
- Boğaziçi Üniversitesi tarafından düzenlenen (12-13 Mayıs) Boğaziçi Kültür Şenliğine davet edilen çocuk folklor ekibimizin bu etkinliğe katılmasına,

04.05.2001
- Marmara Bölgesi Kafkas Dernekleri tarafından 20.05.2001 tarihinde Biga'da düzenlenen Göçü Anma etkinliğine davet edilen koromuzun ve çocuk folklor ekibimizin bu etkinliğe katılmasına,

08.06.2001
- Makine Mühendisi Muammer Koçer tarafından hazırlanan su, doğalgaz, ısıtma ve havalandırma projeleri uygun bulundu,

15.09.2001
- Olağan Genel Kurul Toplantısının 14 Ekim 2001 günü Derneğimizin lokalinde yapılmasına, gerekli üye çoğunluğu sağlanmadığı taktirde, 21 Ekim 2001 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

  Kararlarda anılan projeler, satın alınan alt kat ile ilgilidir.

YK Başkanı Günsel (Şurdum) Avcı ile yapılan söyleşi 47. Dönemde verilmiştir.

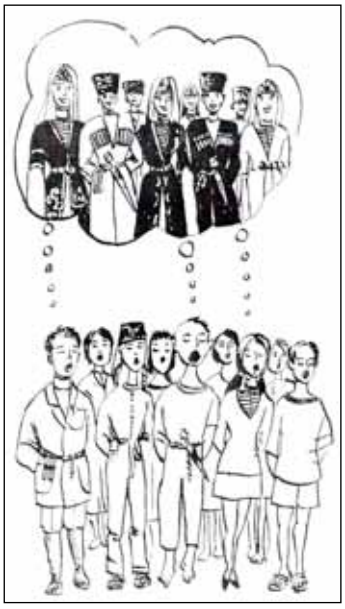

Koro davetiyesi
Günsel (Şurdum) Avcı: Sn. Kuşha Doğan Özden tarafından çalıştırılan Derneğimiz Korosuna güzel kıyafetler yaptırmak amacı ile 29 Haziran 2001 tarihinde Dostluk Kulübü Lokali'nde -Şamil Vakfı Salonu- yemekli bir gece düzenlemiştik. Bu gecenin mizah yüklü davetiyesini Sn. Keramettin Dönmez hazırlamıştı. Davetiyenin kapağında, altta şarkı söyleyen, mahzun yüzlü, perişan kıyafetli, kiminin ayağı çıplak gençler, üstte hayal ettikleri görkemli Çerkes giysileri; davetiyenin iç sayfasında da koro imzalı "Amaç Kıyafet Almak, Yemeğimiz Bahane, Edinirsek Kıyafet, Koromuz Olacak Şahane" yazısı.

Dönemin Adıgey Cumhurbaşkanı Aslan Carım'ın eşi ve Adıgey Kültür ve Sanat Yardım Vakfı Başkanı sayın Fatimet Carım'ı (ortadaki), Maykop'ta kurduğu Vakıf'ta ziyaret

45. Dönem

21.10.2001 – 29.09.2002

Dünya

20002

• 1 Ocak, 12 Avrupa ülkesi ortak para birimi Euro'ya geçti.

Türkiye

2002

• Türkiye'de erken genel seçim yapıldı, AKP tek başına iktidara geldi.

Çerkesler

Türkiye

Kefken – Karaağaç köyü 19 Mayıs 2002

Çerkes Sürgünü' nün 138. yılı Demokratik Çerkes Platformu tarafından 19 Mayıs 2002 Pazar günü Üsküdar'da Kız Kulesi' nin karşısında yapılan törenle anıldı.

10-11 Kasım 2001

2002

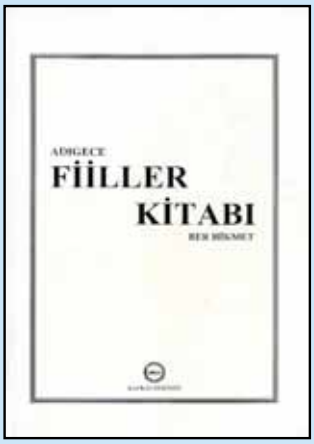
ADIGECE
FİİLLER
KİTABI

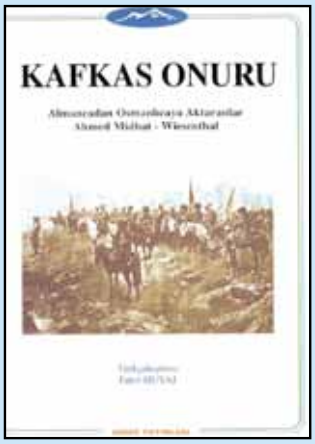
KAFKAS ONURU

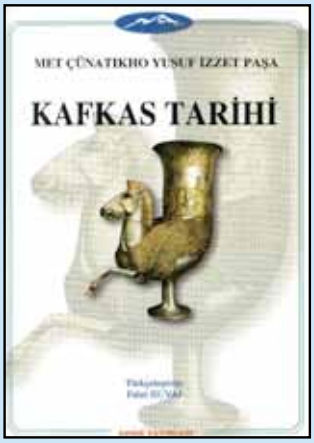
MET ÇÜNATIKHO YUSUF İZZET PAŞA
KAFKAS TARİHİ

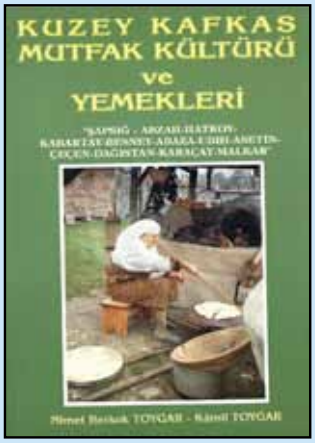
KUZEY KAFKAS
MUTFAK KÜLTÜRÜ
ve
YEMEKLERİ

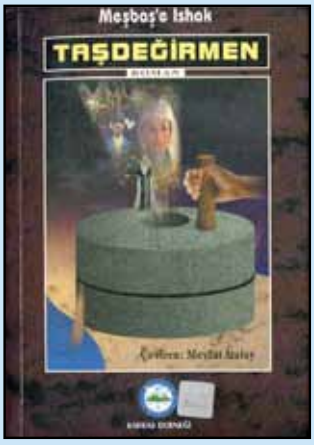
Meşboş'a İshak
TAŞDEĞİRMEN

2002

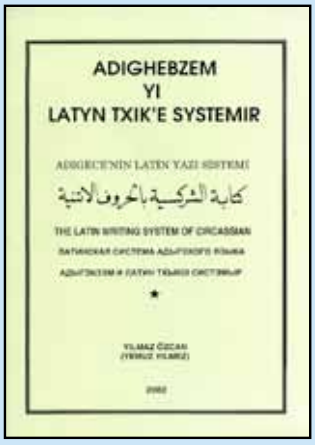
ADIGHEBZEM
YI
LATYN TXIK'E SYSTEMIR
THE LATIN WRITING SYSTEM OF CIRCASSIAN

2002

Basında

• Abhazya'ya Türk askeri
Cenk Başlamış - Moskova
02.03.2002 - Milliyet

Rus basını, ABD'nin Gürcistan'ın Abhazya bölgesine Türk barış gücü askerleri yerleştirilmesi için Moskova'ya baskı yapmaya çalıştığını yazdı.

Komünist eğilimli Zaftra gazetesi, ABD'li yetkililerle Rusya Başbakanı Mihail Kasyanov arasında yapılan son görüşmelerde Washington'ın sekiz maddeden oluşan bir "istekler listesi" sunduğunu yazdı. Listede, askeri konularla ilgili üç madde yer alıyor. Bunlar; Abhaz ayrılıkçılarla Gürcü hükümet güçleri arasında çatışmaların yaşandığı Abhazya'ya Türk, Karabağ'a Fransız barış gücü birlikleri, Moldova'da Ruslar'ın yaşadığı Predinyester bölgesine ise NATO askerleri yerleştirilmesi…

Abhazya, 1990'ların başında tek yanlı bir kararla Gürcistan'dan bağımsızlığını ilan etmişti. Abhazya'nın bağımsızlığını hiçbir ülke tanımadı, ancak Gürcistan kendisine ait bu bölgede denetim de sağlayamadı. Abhazya'ya Türk barış gücü askerleri gönderilmesi daha önce de gündeme gelmişti.

ABD Mart ortasında Gürcistan'da

ABD'li özel kuvvet mensuplarının mart ayının ikinci yarısında Gürcistan'a gelmesi bekleniyor. Rus İnterfaks Ajansı'nın haberine göre, Gürcistan Savunma Bakanlığı temsilcisi Miryan Kiknadze, ABD askerlerinin anti - terör operasyonları düzenleyecek özel birliklere eğitim vereceğini açıkladı. Gürcistan'da görev yapacak askeri uzman sayısının 200 dolayında olması bekleniyor.

• Kafkasya'da yüksek gerilim
21.09.2002 - Radikal

NEW YORK - Rusya, Çeçen savaşçıları yakalamak gerekçesiyle Gürcistan'daki Pankisi Vadisi'ne her an operasyona girişeceğini duyururken, Tiflis Moskova'ya sert tepki verdi. Gürcü Dışişleri Bakanı Irakli Menagarişvili, BM Genel Konseyi'nde önceki akşam yaptığı konuşmada, Rusya'yı askeri gücünü Gürcistan'a çevirerek, Çeçenya'daki başarısız savaştan dikkatleri çevirmeye çalışmakla suçladı. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in ülkesine karşı açık tehditler yönelttiğini söyleyen Menagarişvili "Bahis konusu olan sadece Gürcistan'ın egemenliği ve bağımsızlığı değil, uluslararası sistemin temelleri" diye konuştu…

ABD kaynakları ise Washington'da bulunan Rus Savunma Bakanı Sergey İvanov ile Dışişleri Bakanı İgor İvanov'un Irak harekâtına ses çıkarmama karşılığı Pankisi Vadisi'ne girme pazarlığı yaptıklarını aktarıyor…

Ruslar komplo kuracak

Gürcü İstihbarat Örgütü Başkanı Avtandil Ioseilani ise Rusların bir oldu-bitti yaratma planı yaptığını öne sürdü. Ioseilani Rusya'nın Vrem-

ya Novostey gazetesine demecinde, Ruslarla işbirliği içindeki 80 kişilik Çeçen grubunun Gürcistan sınırında boy göstereceğini ve Rus ordusunun 'Çeçen militanlar sızdı' bahanesiyle ülkesinin topraklarına gireceğini öne sürdü. (Reuters, aa)

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Günsel Avcı	Başkan
Mustafa Saadet	Başkan Yardımcısı
Ercan Aycan	Genel Sekreter
S. Tülay Bir	Muhasip üye
M Uğur Gül	Üye
Şahin Sancar	Üye
Deniz Çağlar Duman	Üye

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Faruk Arslandok
Boren Şıklaroğlu

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Hakkı Kurmel
Kazım Ertürk
Yaşar Bağ
Elmas Eşsiz
Meliha Çelikkıran

Genel Kurul

21.10.2001 – Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Hakkı Kurmel
Başkan Yardımcısı: Nurettin Demir
Katip üyeler : Ahmet Kaytuk Şurdum
Beçhan Oral

Tutanaklardan:

- Aday liste 86 oy alarak seçildi.
- Bütçe: 2000-2001
  Gider: 13.346.781.703,-TL.
  Gelir: 14.212.292.598,-TL.
  5.091,-USD

2001-2002 Tahmini: 33.000.000.000,-TL.

44. Dönem Faaliyet Raporundan:

1. Kültürel ve Sosyal Faaliyetler:

A- On beş günde bir, Cumartesi geceleri Derneğimizde yapılan toplantılarda, Çerkez büyüklerimizden Met Çunetuko İzzet, İsmail Berkuk, Fetgerey Şoeno ve Vasfi Güsar' ın hayatı ve eserleri ile "Kentleşme ve Kafkas Kültürüne Etkileri", "Avrupa Birliği Adaylık Sürecinde Bireysel Haklar" konuları gençlerimiz tarafından hazırlanarak konferans ve paneller şeklinde sunulmuştur.

B- Yazarımız Sn. Çetin Öner Derneğimize davet edilerek bir konferans vermiştir.

C- İstanbul'daki diğer Kafkas Dernekleri ile Dayanışma ve İşbirliği toplantılarına devam edilmiştir.

D- Derneğimizin Korosu Sn. Doğan Özden yönetimindeki çalışmalarına devam etmiştir.

E- Derneğimizin Çocuk Folklor Ekibi Sn. Erol Mutlu yönetimindeki çalışmalarına devam etmiştir.

F- Sn. Murat Yavan tarafından gönüllü 20 gence dil dersi verilmiştir.

G- Sn. Azmi Cankılıç ve Sn. Mustafa Sancar tarafından gönüllü gençlere mahalli oyun dersleri verilmiştir.

H- Bir grup genç tarafından başlatılan sözlü tarih çalışmaları, Sn. Ercan Aycan koordinatörlüğünde devam etmektedir.

I- 1 Nisan 2001 gecesi Bostancı Gösteri Merkezi' nde düzenlediğimiz Çerkes Kültür Gecesine, Derneğimizin Korosu ve Çocuk Folklor Ekibi yanı sıra Kaf-Der Kayseri Şubesi Folklor ve Tiyatro Grubu ile Nart Halk Dansları Topluluğu katılmıştır.

J- Boğaziçi Üniversitesi 10. Sanat Bayramına Çocuk Folklor Ekibimiz davet edilmiş ve katılmıştır.

K- Marmara Bölgesi Kafkas Dernekleri tarafından Sürgünü anma münasebetiyle Biga Hacıköy'de düzenlenen

etkinliğe Koromuz ve Çocuk Folklor Ekibimiz katılmıştır.

L- Kaf-Der tarafından davet edilen Dünya Çerkes Birliği Başkanı ve Kabartay-Balkar Cumhuriyeti Parlamento Başkanı Sayın Nohuş Zavurbi ile Dünya Çerkes Birliği Başkan Yardımcısı ve Nalçik Üniversitesi Yurtdışı İlişkiler Bölümü Başkanı Sayın Kozoko Tole, 23 Kasım 2000'de İstanbul'a gelişleri ve Ankara ziyareti sonu İstanbul'da bulunuşları sırasında, karşılanmış, ağırlanmış ve uğurlanmışlardır.

2. Dernek Merkezimizin tadilatı ile ilgili faaliyetler sürdürülmüştür.

Karar Defteri

04.02.2002

- Alt salona döşenmesi daha önceden planlanan parkenin, sonraki yıllarda kullanımının zor olacağı düşünülerek iadesi ve yerine seramik alınmasına,

18.02.2002

- Kafkasya kültürünü işleyen eserlerin tanıtılacağı bir kitap sergisinin açılmasına,

18.03.2002

- Kafkas el sanatları ustası, Sn. Elmas Eşsiz ve Sn. Ayşe Eşsiz'in, el sanatlarımızı gelecek nesillere öğretmek ve tüm dünyaya tanıtmak amacıyla hazırlamakta oldukları açıklamalı albüme, Derneğimizin katkıda bulunmasına,

01.04.2002

- İstanbul Kafkas Kültür Dernek ve Vakıflarının işbirliği ve İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı'nın desteği ile düzenlenecek olan "Kuzey Kafkasya Kültür Günleri" etkinliklerine, Derneğimizin de aktif olarak katılmasına,

13.05.2002

- "Kuzey Kafkasya Kültür Günleri" etkinlikleri için Kafkas Vakfı tarafından İstanbul'a davet edilen Adıgey Cumhuriyeti moda sanatçısı Sn. Staş Yura onuruna bir yemek verilmesine,

17.06.2002

- Derneğimiz kültürel faaliyetleri çerçevesinde, Kabardey ses sanatçısı Nehuş Kerim tarafından verilecek bir konserin düzenlenmesi gündeme alınmış, tarih olarak 5 Temmuz 2002 akşamı ve yer olarak Kadıköy Halk Eğitim Merkezi uygun bulunmuştur. Sanatçı ve Halk Eğitim Merkezi yetkilileri ile görüşme yapılmasına,

29.07.2002

- Dernek binamızın alt ve üst katının onarımı için, Derneğimize yapılan parasal bağışların, yapılan harcamaların, ayrıca çeşitli giderleri karşılayan üyelerin ve tüm hizmeti geçenlerin listesinin hazırlanıp, bir teşekkür mektubu ile tüm katkıda bulunanlara gönderilmesine ve tüm üyelere de bu katkıların duyurulmasına,

19.08.2002

- Yıllık Olağan Genel Kurul toplantısının 22 Eylül 2002 günü Dernek Merkezinde yapılmasına, belirtilen günde çoğunluk sağlanamadığı taktirde, ikinci toplantının 29 Eylül 2002 günü aynı yerde yapılmasına,

03.09.2002

- Tüzük ve yıllık kültürel faaliyetlerimiz dahilinde, Dernek salonumuzda, bütün diğer kardeş derneklerin ve kurumların katılabileceği, Kafkasya kültürünü işleyen eserlerin tanıtılması ile ilgili bir kitap sergisinin düzenlenmesine; sergiyi Dernek adına gerçekleştirmek üzere üyelerimizden Sn. Mahinur Tuna ve Sn. Ergün Özgür'e görev ve yetki verilmesine; serginin 11-12-13 Ekim 2002 tarihlerinde gerçekleştirilmesine,

YK Başkanı Günsel (Şurdum) Avcı ile yapılan söyleşi 47. Dönemde verilmiştir.

Nehuş Kerim
Kadıköy Halk Eğitim Merkezi
2002

46. Dönem

29.09.2002 – 22.10.2003

Dünya

2003

• 1 Şubat; uzay mekiği Columbia atmosfere girerken parçalandı, 7 astronot yaşamını yitirdi.

• 20 Mart; Irak savaşı başladı. ABD-İngiltere koalisyonu Irak'a girdi.

Türkiye

2003

• İstanbul'da meydana gelen 4 patlamada 58 kişi yaşamını yitirdi.

Çerkesler

Türkiye

• Kafkas Dernekleri Federasyonu Kuruldu

15 Haziran 2003 günü Ankara'da Türk Demokrasi Vakfı Salonunda, Kafkas Kültür Derneği'nin de kurucu üye olduğu "Kafkas Dernekleri Federasyonu" kurulmuştur.

Federasyon, 03 Temmuz 2003 tarihinde Ankara Valiliği nezdinde hükmi şahsiyet kazanarak resmen kurulmuş oldu.

Kurucu Yönetim Kurulu:

Muhittin Ünal	Genel Başkan
Günsel Avcı	Genel Bşk. Yardımcısı (İstanbul)
Muharrem Tanboğa	Genel Bşk. Yardımcısı (Eskişehir)
Cumhur Bal	Genel Sekreter (Ankara)
Orhan Özmen	Genel Sayman (İstanbul)
Seyfettin Diyner	Üye (Kayseri)
İlhan Kıymet	Üye (İstanbul)

"Kafkas Dernekleri Federasyonu"nun kurulması kararının alınmasından sonra, Kabulcıların çektirdiği hatıra fotoğrafı

• Çerkes Dilleri Sempozyumu

Demokratik Çerkes Platformu'nun düzenlediği "Çerkes Dilleri Sempozyumu" 6 Ekim 2002 de İstanbul Bilgi Üniversitesi Kuştepe Kampüsü'nde yapıldı. Sempozyuma İngiltere'den dil bilimci Prof. Dr. George Hewitt'in yanısıra Abhazya'dan Denis Çaçhalia ve Bilgi Üniversitesi'nden Ayhan Kaya konuşmacı olarak katıldılar.

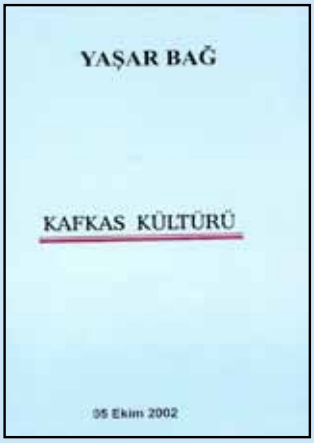

5 Ekim 2002

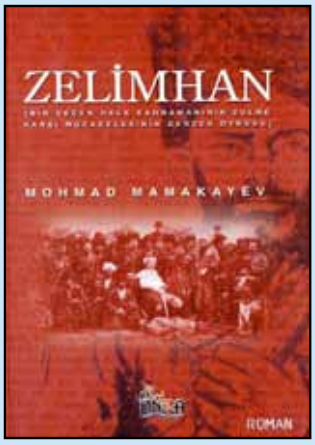

Aralık 2002 Çeviri: Tarık Cemal Kutlu

Mart 2003 Yayımcı: Birleşik Kafkas Derneği

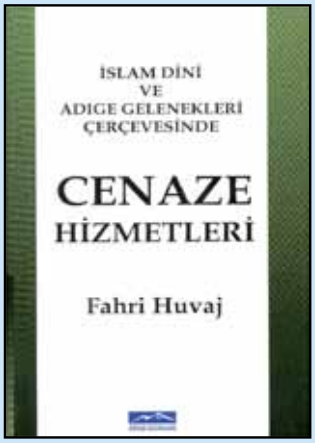

Nisan 2003

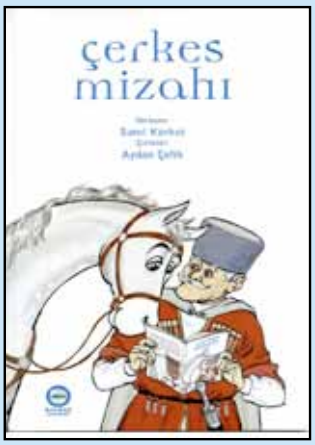

Haziran 2003

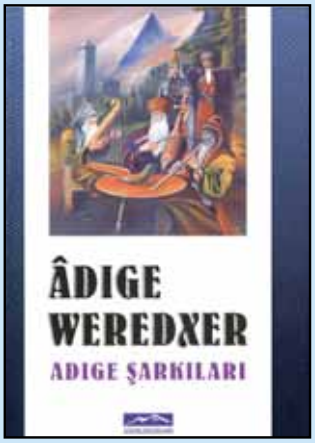

2003

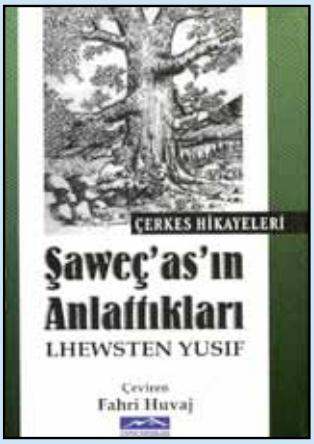

2003

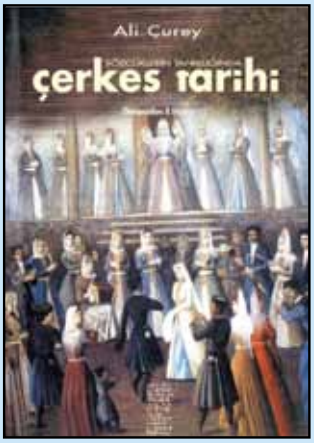

İlk sayısı 1995 yılında yayınlandı

Gazete İmtiyaz sahibi: İbrahim Şişman
Genel Yayın Yönetmeni: Ali İhsan Aksamaz
Yazı İşleri Müdürü: Duran Coşkun
Yayın Kurulu, Yaşar Bağ, Ali Çurey, Tarık Cemal Kutlu, Semih Seyyid Dağıstanlı, Ali İhsan Aksamaz, Faruk Cimok, Çağlayan Şişman

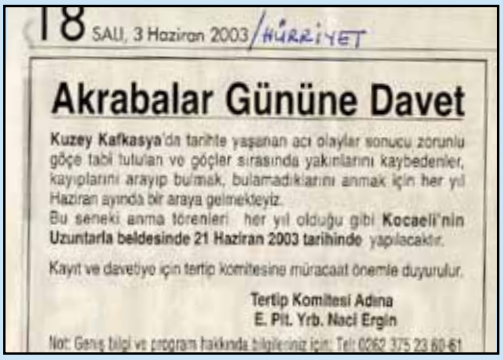
18 SALI, 3 Haziran 2003 / HÜRRİYET

Akrabalar Gününe Davet

Kuzey Kafkasya'da tarihte yaşanan acı olaylar sonucu zorunlu göçe tabi tutulan ve göçler sırasında yakınlarını kaybedenler, kayıplarını arayıp bulmak, bulamadıklarını anmak için her yıl Haziran ayında bir araya gelmekteyiz.

Bu seneki anma törenleri her yıl olduğu gibi **Kocaeli**'nin **Uzuntarla beldesinde 21 Haziran 2003 tarihinde** yapılacaktır.

Kayıt ve davetiye için tertip komitesine müracaat önemle duyurulur.

Tertip Komitesi Adına
E. Plt. Yrb. Naci Ergin

Not: Geniş bilgi ve program hakkında bilgileriniz için: Tel: 0262 375 23 60-61

Basın-Yayın

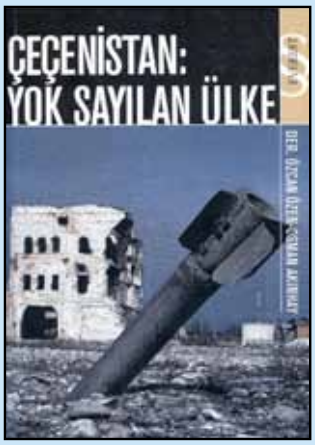

Aralık 2002

Mart 2003

Kafkas Kültür Derneği

20.04.2003 tarihinde Olağanüstü Kongre yapıldı. Tüzük değiştirildi. Bu değişiklik sonucu İKKD, Kafkas Dernekleri Federasyonu Kurucu Üyesi oldu, Genel Kurullar iki yılda bir yapılmaya başlandı.

Yönetim Kurulu

Günsel Avcı	Başkan
Mustafa Saadet	Başkan Yardımcısı
S. Tülay Bir	Genel Sekreter
Faruk Arslandok	Muhasip üye
Gupse H. Mutlu	Üye
Münevver Bağ	Üye
Engin Özdemir	Üye

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Boren Şıklaroğlu
Ömer Aytek Kurmel

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Hakkı Kurmel
Kazım Ertürk
Yaşar Bağ
Elmas Eşsiz
Kemal Duman
Meliha Çelikkıran.

Genel Kurul

29.09.2002 - Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Rahmi Tuna

Tutanaklardan:

- Bütçe
  2001-2002 Gerçekleşen
  Gider - Gelir: 22.513.197.313,-TL.
  2002-2003 Tahmini
  30.000.000.000,-TL.
- Gündeme madde eklenmesi için 18 imzalı önerge verildi.

1. Derneklerin iştiraki ile Medeni Kanunumuzun 96 ve 97. Maddelerine göre kurulmuş veya kurulacak olan federasyon veya konfederasyonlara derneğimizin kurucu veya katılımcı olarak katılıp katılmama konusunda karar almaya, katılması durumunda derneğimiz adına gönderilecek her kademedeki delegeleri tayin ve tespit etmeye karar vermeye,
2. Bu kararların öncesinde olağanüstü genel kurul yapmaya gerek kalmadan ancak 30 kişilik danışma kurulunu toplayarak istişare etmeye ve kararları bundan sonra almaya ve uygulamaya, seçilecek olan yönetim kurulunun yetkilendirilmesini ve gündeme bu maddenin eklenmesini teklif ediyoruz.
3. Yönetim Kurulu seçimlerinin iki yılda bir yapılması konusunun tartışılmasının gündeme eklenmesini teklif ediyoruz."
   5 muhalif oya karşın önerge kabul edildi. Konuya dair söz alan üyelerin görüşleri;
   *İlhan İnanöz; YK ya sadece müzakerelere katılma ve tüzük değiştirme yetkisi verilmesi ve kararın Genel Kurula bırakılmasını talep etti.
   *Remzi Sandıkçı; 2 yılda bir seçim önerisine karşı çıkıp, Derneklerin federasyon kurmalarının, farklı yapıları nedeniyle çok zor olduğunu ifade etti.
   *Nurettin Demir; tanınmış bir haktan yararlanmak gerektiğini, usulün tartışılabileceğini söyledi.

* Asım Berzeg; 30 kişilik Danışma Kurulu ve Yönetim Kurulunun karar konusunu tartışmasına yeterli olacağını söyledi.

* Cengiz Gül, İlhan İnanöz ve Muammer Tuncel; son kararın Genel Kurulda alınması gerektiğini söyledi.

Yönetim Kuruluna federasyon-konfederasyon tartışmalarına katılma ve gerektiğinde tüzük değişikliği planlama yetkisi verilmesi oylandı ve kabul edildi.

2 yılda bir seçim yapılması teklifi reddedildi.

45. Dönem Faaliyet Raporundan:

1- Dernek binamızın yarım olarak devralınan onarımı tamamlanmış, 26 Temmuz 2002 tarihinde yapılan açılış gecesi ile yenilenen binamız faaliyete açılmıştır.

2- Kültürel ve sosyal faaliyetler:

a - İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İstanbul Kafkas Kültür Dernek ve Vakıfları, 7-17 Mayıs 2002 tarihlerinde İstanbul'da "Kuzey Kafkasya Kültür Günleri Etkinlikleri" düzenlemiş, Derneğimiz aktif olarak katılmıştır. 11 Mayıs Gecesi Cemal Reşit Rey Salonunda yapılan açılış gecesine koromuz katılmış, 14 Mayıs günü Tarık Zafer Tunaya Salonunda, Sn. Av. Rahmi Tuna, Derneğimiz adına, Çerkes Kültürü "habze" konulu bir konferans vermiştir. Kafkas Vakfı tarafından Adigey Cumhuriyeti'nden davet edilen ve İstanbul'da eserlerini sergileyen ünlü Moda tasarımcısı Sn. Staş Yura, kardeş dernek yöneticilerinin de davet edildiği bir gecede ağırlanmıştır.

b - Kafder tarafından Kayseri'de düzenlenen Kafkas Festivaline davet edilen Kabardey ses sanatçısı Nehuş Kerim, festivalden sonra derneğimiz adına bir konser vermek üzere İstanbul'a davet edilmiş, Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'nde konser düzenlenmiştir.

c - Derneğimiz korosu, Sayın Kuşha Doğan Özden yönetiminde çalışmalarına devam etmiştir.

d - Kafkasya kültürünü işleyen eserlerin tanıtılması amacıyla 11-12-13 Ekim 2002 tarihlerinde I. Kafkas Kitap Sergisi düzenlenmiştir.

Karar Defteri

29.09.2002

2002-2003 Dönemi Etkinlikleri Özet Ön Program:

*Gençlik Gecesi: 09 - 23 Kasım, 28 Aralık 2002 ve 22 Şubat, 22 Mart, 25 Nisan 2003

Konferans:

- 15 Kasım 2002 – Ali Çurey / Sözcüklerin Tanıklığında Çerkes tarihine ekler
- 03 Ocak 2003 – Doç. Yavuz Gökalp Yıldız / Sivil Toplum Örgütlerinin Dünya Politikasında Yeri
- 28 Şubat 2003 – Av. Kazım Berzeg / Avrupa Birliği Uyum Yasaları
- 27 Mart 2003 – Adnan Cankılıç / Türk Edebiyatında Çerkes Yazarlar
- 17 Nisan 2003 – Yrd. Doç. Ayhan Kaya / Çerkes Diasporasında Kimliklerin Oluşumu

* Khabze Toplantıları: 10 Ocak – 07 Şubat - 21Şubat – 07 Mart – 21 Mart 2003

*Khabze Kurultayı: 04 Mayıs 2003

* Yemekli Eğlence Gecesi: 14 Aralık 2002, 11Ocak - 08 Şubat - 08 Mart - 12 Nisan 2003

* Panel: Dernekler ve Üst Örgütlenme Modelleri - 17 Kasım 2002

*Anadili Toplantıları – 1: Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesce - 22 Aralık 2002

*Basınla Tanışma Yemeği: 24 Ocak 2003

* Kafkas El Sanatları Sergisi ve Çerkes Ressamlar Resim Sergisi: 25-26 Ocak

* Büyük Kültür Gecesi: CRR - 05 Nisan 2003

20.11.2002

- 17 Kasım 2002 Pazar günü Derneğimizde yapılan "Dernekler ve Üst Örgütlenme Modelleri" panelinde, hukukçularımızın (Av. Kazım Berzeg, Av. Rahmi Tuna, Av. Muktedir İlhan, Av. Selçuk Karaçay, Av. Recep Yılmaz, Av. Keramettin Dönmez) yaptığı açıklamalar ve üyelerimizin değerlendirmeleri gözden geçirildi. Türkiye genelinde oluşacak tek bir federasyonun tüm Kafkaslıları daha birleştirici olacağı sonucuna varmıştır. Bu nedenle tüm Türkiye Kafkas Dernekleri temsilcilerinin bir araya geleceği bir toplantı düzenleyerek konunun yeniden tartışılmasına karar verilmiştir.

15.12.2002

- 22 Aralık 2002 günü yapılacak "Anadili Toplantıları – I" in konusu "Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesçe" olarak belirlenip, ilişikte örneği görülen programın üyelere ilanına,

Anadil Toplantıları - I

Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesçe

Program:

- Alfabe çalışmalarının tarihçesi - Sn. Sefer Berzeg
- Kiril Alfabesi ile Çerkesce - Sn. Murat Papşu
- Latin Alfabesi ile Çerkesce - Sn. Fahri Huvaj
- Latin Alfabesi ile Çerkesce - Sn. Yılmaz Özcan
- Latin Alfabesi ile Çerkesce - Sn. Remzi Ergun
- Latin Alfabesi ile Çerkesce - Sn. Cemalettin Özbay
- Latin Alfabesi ile Abhazca - Sn. Mahinur Tuna
- Kiril, Arap ve Latin Alfabeleri ile Çeçence - Sn. Tarık Cemal Kutlu
- Latin Alfabesi ile Vubıhce - Sn. Meral Çare
- Dil Eğitimine Genel Yaklaşım - Sn. Münevver Bağ
- Adigece Yazı Üzerine - Sn. Hikmet Ber
- Diasporada Anadil Problemi - Sn. Kenan Kaplan
- Adigeğa-Apsuvare, Khabze, Bze - Sn. Avladin Domaniç
- Geleceğe yönelik çalışma önerileri ve dilekler

28.12.2002

- Derneklerimizi üst örgütlenmesini tartışmak üzere Türkiye'deki Kafkas Derneklerinin Yönetim ve Temsilcilerinin davet edileceği toplantının 18 Ocak 2003 Cumartesi günü yapılmasına, ertelenen Anadili toplantısının 19 Ocak 2003 günü yapılması ile, her iki toplantıya da tüm Türkiye'den katılımın sağlanabileceğine karar verildi.

3 Ocak 2003

Sayın Başkan, Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri,

Bildiğiniz gibi Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklikler ve 9 Nisan 2002 de yürürlüğe giren Demekler Yasası değişikliği ile, Derneklerin Federasyon -Konfederasyon şeklinde üst örgütlenmelerine olanak doğmuş, 17 Şubat 2002 ve 21 Nisan 2002 tarihlerinde olmak üzere iki kez, Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden gelerek İstanbul'da Şamil Vakfı'nda toplanan Türkiye Kafkas Demek ve Vakıfları'nın temsilcileri konuyu tartışmışlardır. Bu tartışmalarda, tek bir federasyon şeklinde yapılanma ile Coğrafi yakınlığı olan derneklerin oluşturacağı federasyonların bir konfederasyonda birleşmesi şeklindeki yapılanma görüşleri öne çıkmış, fakat ortak bir sonuca varılamamıştır…

Dernek Merkezi'mizde 17 Kasım 2002 Pazar günü yaptığımız "Dernekler ve Üst Örgütlenme Modelleri" panelinde, hukukçularımızın yaptığı açıklamaları ve üyelerimizin düşüncelerini yeniden değerlendiren Yönetim Kurulumuz, … Türkiye genelinde oluşacak birden fazla

sayıdaki federasyonun ve bunların bağlanacağı konfederasyonun derneklerimize fazladan maddi bir yük getirmesinin yanı sıra, Türkiye'de yaşayan tüm Kuzey Kafkasyalıları birbirine yaklaştırıp kaynaştırmada yeterince etkili olamayacağı, en çok ihtiyaç duyduğumuz birlik ve beraberliği sağlayamayacağı, bölünmüşlüğü ortadan kaldıramayacağı, dolayısı ile bu yolla yapılacak toplu temsilin de yapay, güçsüz ve etkisiz olacağı kanısına varmıştır.

Bu nedenle Yönetim Kurulumuz, ... yurt içi ve dışında toplu temsil yetkisi olan, tek ve demokratik bir federasyon çatısı altında örgütlenmenin, daha birleştirici, bütünleştirici, dinamik ve etkili olacağı sonucuna varmıştır...

Ayrıca, Kaf-Der de 22 Aralık 2002 de yaptığı olağan genel kurulu sonuç bildirgesinde, Derneklerimizin Federatif bir üst yapıda birleşmelerinin, Kafkas kökenli vatandaşların kültürel sorunlarının çözümünde ve Anavatan Kafkasya ile barışçıl işbirliği koşullarının geliştirilmesinde daha etkin çözümler üreteceği, özellikle daha güçlü bir temsil yeteneğine sahip olacağı inancında olduğunu ve Türkiye geneline hitap edecek tek bir federasyonun kurulması için her türlü özveride bulunmaya hazır olduğunu bildirmiştir.

Bunun üzerine Derneğimiz, ... 18 Ocak 2003 Cumartesi günü saat 14.00 de Bağlarbaşı'ndaki Dernek Merkezine, Türkiye'deki tüm Kafkas Derneklerinin Yönetici ve Temsilcilerini davet ederek, Derneklerimizin üst örgütlenmesinin ortak bir sonuca bağlanacağı bir toplantı düzenlemeye karar vermiştir...

Çok eski çağlara giden çok özgün ve saygın bir kültürümüz olmasına rağmen, tarih boyu önemli bir varlık gösterememizin, büyük ölçüde, kişiliğimizde var olan "ben- biz" ciliğimize bağlı ayrımcılığımızdan kaynaklandığına inanmaktayız. Türkiye'deki Kuzey Kafkasyalılar olarak, ortak kültüre sahip olma paydasında birleşerek tek bir çatı altında toplanma irade ve becerisini gösterebilirsek, Anavatandaki ve tüm Dünyadaki Kuzey Kafkasyalılar'a da iyi bir örnek oluşturacağımızı ümit etmekteyiz...
Başkan Prof. Dr. Günsel Şurdum Avcı

20.01.2003

- 18 Ocak 2003 günü Türkiye Kafkas Dernekleri temsilcileri ile yapılan toplantı değerlendirildi. Toplantıda alınan karar uyarınca Derneğimiz Başkanı Günsel Avcı, Uzunyayla Derneği Başkanı Orhan Özmen, Kafder Başkan Yardımcısı Seyfettin Dinar, Derneğimiz muhasibi Faruk Arslandok ve Abhaz Derneği temsilcisi Recep Yılmaz'dan oluşan (seçilen) "Federasyon Tüzüğü Hazırlık Komisyonu" nun en kısa zamanda, mevcut tüzük taslağını inceleyerek uygun bulduğu değişiklikleri yaptıktan sonra Derneklere postalanmasına karar verildi.

20.02.2003

- Federasyon Tüzüğü Hazırlık Komisyonu Başkanı olarak hazırlanan yeni tüzüğün Günsel Avcı imzası ile tüm Derneklere postalanmasına,
- Federasyona katılabilmek için kendi Derneğimizin Tüzüğünün değiştirilmesi ile ilgili çalışmaların acilen başlamasına karar verildi.

25 Şubat 2003

Sayın Başkan, Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri,

Derneklerimizin üst örgütlenme konusunu yeniden tartışmak üzere, 3 Ocak 2003 tarihli yazı ile, Türkiye'deki tüm Kafkas Derneklerinden birer temsilci 18 Ocak 2003 Cumartesi günü İstanbul'a, Kafkas Kültür Derneği'nin Bağlarbaşı-Üsküdar'daki merkezine davet edilmişti.

Bu toplantıya katılan 14 dernek ile 2 vakfın temsilcileri, konuyu yeniden tartıştıktan sonra yaptıkları değerlendirmede, 7 derneğin temsilcileri Türkiye'deki tüm Kafkas Derneklerinin tek bir fede-

rasyon çatısı altında örgütlenmelerinin uygun olacağı düşüncesinde birleşmişlerdir. Bu Dernekler, İstanbul'daki Kafkas Kültür Derneği (Bağlarbaşı), Kafkas Abhazya Kültür Derneği (Selimiye) ve Uzunyayla Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği (Esenler) ile Kaf-Der (31 şubeyi temsilen), Eskişehir Kuzey Kafkas Derneği, Kaf-Der Mersin Şubesi, Bandırma Kuzey Kafkas Kültür Derneği olmuştur. Diğer 5 dernek, (İstanbul'dan Gaziosmanpaşa Kuzey Kafkas Kültür ve Dayanışma Derneği, Kafkas Çeçen Kültür Derneği ve Çeçen Dayanışma Derneği ile Ankara'dan Birleşik Kafkasya Konseyi ve Biga Kafkas Kültür Derneği) coğrafi yakınlık ya da fikir birliği içinde olan derneklerin oluşturacağı federasyonların sonradan konfederasyon şeklinde birleşmelerini uygun bulduklarını belirtmişlerdir; iki dernek ise (İstanbul Birleşik Kafkasya Derneği ve Samsun Birleşik Kafkas Derneği) oylamada çekimser kalmışlardır…

… Derneklerimizin tek federasyon çatısı altında birleşmeleri konusunda çalışmaların yoğunlaştırılmasına karar verilmiş, seçilen 6 kişiden oluşan hazırlık komisyonu (Günsel Surdum Avcı, Orhan Özmen, Seyfettin Diyner, Faruk Arslandok, Recep Yılmaz, Şamil Jane), ortak bir federasyon tüzüğünün hazırlanması, hazırlanan bu tüzük ile birlikte, yapılan toplantıda varılan kararı ve federasyona katılacak derneklerin, dernek tüzüklerinde yapması zorunlu olan değişiklikler ile genel kurullarında almaları gereken kararları tüm Türkiye'deki derneklere bildirme görevlerini üstlenmiştir.

Görev üstlenen kişiler, federasyona katılacak tüm derneklerin eşit derecede temsil edilip, söz sahibi olabileceği demokratik bir tüzük hazırlanmasında fikir birliği yaparak, … ekte gönderilen Federasyon Tüzüğü hazırlanmıştır.

… Derneklerin, Mart ayı içinde genel kurullarını toplayarak, tüzüklerinde gerekli değişikliği yapmaları ve federasyona katılabilme kararı almaları, Nisan ayı içinde de Federasyonun kurulması planlanmıştır. Bu süreci tamamlayan dernekler, kurulacak federasyona kurucu üye olarak katılabileceklerdir.

Federasyon Tüzüğü Hazırlık Komisyonu Üyeleri
Günsel Şurdum Avcı
Kafkas Kültür Derneği Başkanı,
Bağlarbaşı-İstanbul,
Orhan Özmen
Uzunyayla Kafkas Derneği Başkanı,
Esenler-İstanbul,
Seyfettin Diyner
Kaf-Der Genel Başkan Yardımcısı,
Ankara,
Faruk Arslandok
Kafkas Kültür Derneği,
Yön. Kur. Üyesi Bağlarbaşı-İst.
Recep Yılmaz
Kafkas Abhazya Kültür Derneği
Temsilcisi, Selimiye-İst.

Ekler:
1- Tüzük Hazırlık Komisyonu tarafından hazırlanan Kafkas Dernekleri Federasyonu Tüzüğü,
2- Federasyona üye olacak Derneklerin Tüzüklerinde yapmaları gereken değişiklikler,
3- Federasyona üye olacak derneklerin genel kurullarında almaları gereken kararlar

30.02.2003
- Ertelenen Çerkes Ressamlar Resim Sergisi'nin 10-20 Mayıs tarihinde yapılmasına, 46D.D1

03.03.2003
- 8 Mart Kadınlar Gününde yapılacak sosyal etkinlik gecesinin hazırlıkları gözden geçirildi.

25.03.2003
- Tüzük değişikliği ve Federasyonlaşma konularının tartışılarak karara bağlan-

ması gündemiyle 13 Nisan 2003 günü Dernek merkezinde Olağanüstü Genel Kurul yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının 20 Nisan 2003 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

Olağanüstü Genel Kurul

20.04.2003 - Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Rahmi Tuna
Yazmanlar : Münevver Bağ
Engin Özdemir

Gündem:
…
4.Tüzük değişikliği
5.Federasyona katılma
…

Tüzük değişikliği yapıldı. İKKD, Kafkas Dernekleri Federasyonu Kurucu Üyesi oldu, Genel Kurullar iki yılda bir yapılmaya başlandı. Geçerli Tüzük, dönemlerin sonuna eklenmiştir.

21.04.2003

- Genel Kurulca Yönetim Kuruluna verilen yetki doğrultusunda, kurulması planlanan Kafkas Dernekleri Federasyonu'na kurucu üye olarak katılmak üzere gerekli hazırlıkların yapılmasına,
- Kafkas Dernekleri üst örgütlenme komisyonu başkanı olarak, Türkiye'deki tüm Derneklere Federasyona katılma daveti yazılarak, 15 Haziran 2003 Pazar günü Ankara'ya davet edilmelerine,

5 Mayıs 2003

Sayın Başkan, Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri,

…

Kurulacak olan merkezi federasyona son şeklini vermek, kuruluş protokolü ile hazırlanan tüzüğün 1. maddesinde boş bırakılan federasyon merkezinin yerine karar vermek ve geçici yönetimi oluşturmak amacı ile, kurucu üye olarak federasyona katılacak derneklerin yetkili temsilcilerinin, her ilden daha kolay ulaşılabilecek yer olan Ankara'da, 15 Haziran 2003 Pazar Günü Saat 13:00 de, Türk Demokrasi Vakfı'nın Ahmet Rasim Sokak, No: 27, Çankaya adresindeki salonunda toplanmasına karar verilmiştir.

…

Kafkas Dernekleri Üst Örgütlenme Komisyonu

Günsel Ş. Avcı, Orhan Özmen, Seyfettin Diyner, Faruk Arslandok, Recep Yılmaz

06.06.2003

- 20.04.2003 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulda Yönetim Kuruluna verilen yetki doğrultusunda, kurulması planlanan Kafkas Dernekleri Federasyonu'na Derneğimizin Kurucu üye olarak katılmasına,

20.09.2003

- Olağan Genel Kurul Toplantısının 15 Ekim Çarşamba günü Derneğimiz merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığı takdirde 22 Ekim 2003 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

15.10.2003

- Türk-Rus İş Konseyi toplantısına katılmak üzere Kabartay-Balkar

Cumhuriyeti'nden gelen heyette bulunan Dünya Çerkes Birliği Başkan yardımcısı Utijev Boris Kuneeviç için Derneğimiz tarafından bir gece ağırlanarak bilgi alış-verişinde bulunulmasına,

- Ankara'da faaliyet göstermekte olan Ethos Kültür ve Sanat Derneği tarafından düzenlenen ve Kültür Bakanlığı, Belediyeler ve Sivil Toplum Kuruluşlarının katkıları ile gerçekleştirilecek olan "II. Ethos Ankara Uluslararası Tiyatro Festivali" ne katılmak üzere Türkiye'ye davet edilen Rusya Federasyonu'na bağlı Adıgey Cumhuriyeti Devlet Tiyatro topluluğuna, İstanbul'da bulundukları süre içinde Derneğimiz tarafından 2 gösterinin düzenlenmesine,

Gençlik Komisyonu 2002-2003 Faaliyetlerinden:

- Çerkesçe sohbet saatleri (Aralık 2002-Nisan 2003)
- Gençlik Paneli: Küreselleşme ve Türkiye'deki Çerkes Diasporası
  * Küreselleşme ve Diaspora Kimlikleri
  * Sivil Toplum Kuruluşları ve Çerkesler
  * Kültürel Haklar ve Bölgesel Oluşumlar
  * Çerkes Toplumunda Üst Örgütlenme Arayışları
- 139. Yıl Sürgün Anma Programı – Kefken / Karaağaç

YK Başkanı Günsel (Şurdum) Avcı ile yapılan söyleşi 47. Dönemde verilmiştir.

Sürgün Anma Komitesi Sakarya toplantısı

47. Dönem

22.10.2003 – 16.10.2005

Dünya

2004

• 27 Aralık; son 40 yılın en büyük, son 100 yılın 5. büyük depremi (8.9) Güney Asya'yı vurdu.

• Güneş sisteminde 10. gezegen keşfedildi. Eskimo mitolojisinde "Okyanus Tanrıçası" anlamına gelen "Sedna" adı verildi.

• Çeçenler AİHM'de

15 Ekim 2004 - Birgün

Rusya'nın işgali altındaki Çeçenya'da Rus ordusunun sivil nüfusa yönelik gerçekleştirdiği katliamlarla ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) gündemine getirilen ilk davaların duruşması dün Strasbourg'da yapıldı. Çeçenya'ya karşı 1999-2000 yıllarında sürdürülen operasyonlarda yakınlarını kaybeden 6 Çeçen davacı Rusya'yı İnsan Haklan Sözleşmesi'nin yaşam hakkına vurgu yapan temel maddesini ihlal etmekle suçluyor. AİHM kaynakları Çeçenlerin davayı kazan-ma şanslarının yüksek olduğunu bildirirken açılan bu ilk davaların emsal oluşturabileceğini kaydettiler…

HEDEF KAFKAS HALKLARI

Rusya'da dazlak tehlikesi büyüyor

25 Ocak 05 Birgün

RUSYA'DA faaliyet gösteren ırkçı dazlakların sayısının yaklaşık 50 bin civarında olduğu bildirildi. Uluslararası İnsan Hakları Bürosu uzmanlarından Semen Çarnıy, "Slav Birliği" isimli örgütün Nazi ideolojisini Rusya'ya uyarlamaya çalıştığını ifade etti. Eski Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in danışmanı ünlü sosyolog Mark Urnov ise Kafkasyalılar, Yahudiler ve Çinliler, yani Rusa benzemeyen bütün yabancılardan nefret edildiğini" ifade etti.

• İngiltere'den Çeçenistan için İrlanda modeli

19 Şubat 2005 - Birgün

İngiltere, Çeçen sorununun çözümü için Rusya'ya İrlanda'da edindikleri tecrübeleri paylaşmayı önerdi. İngiltere'nin Rusya Büyükelçisi Anthony Brenton, "İngiliz yetkililer, on gün önce Rus meslektaşları ile görüştüler ve Rusya yönetimine Çeçenistan'da kullanması için İrlanda tecrübelerimizi paylaşmayı teklif ettik" dedi…

Rusya'da yaşanan problemlerin büyük bir kısmının demokrasi eksikliğinden kaynaklandığını ifade eden Brenton, "Bununla birlikte Rusya bizim ortak değerlerimizi savunuyor ve inanıyorum ki Rusya da gelecekte özgürlükler ve de-mokrasi konusunda bizimle aynı seviyeye gelecek" dedi.

Türkiye

2004

• İstanbul'da, Asya ve Avrupa yakasını deniz altından tüp tünelle birleştirecek Marmaray Projesi'nin temeli atıldı. Maliyeti 2.5 milyar USD.

• TRT'nin anadilde yayını pazartesi başlıyor

5 Haziran 2004 - Birgün

TRT Genel Müdürü Şenol Demiröz, farklı dil ve lehçelerde yayının, 7 Haziran Pazartesi günü başlayacağını bildirdi. İlk televizyon yayınının Boşnakça yapılmasına karar verildi.

Demiröz, TRT Yönetim Kurulu'nun "Türk vatandaşlarının günlük yaşamla-rında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması ve bölgesel zenginliklerin tanıtılması için farklı bölgesel kuşaklar oluşturulmasına" ilişkin karan kapsamında yayınlara başlayacaklarını söyledi. TRT'nin konuyla ilgili altyapı çalışmalarını tamamladığını anlatan Demiröz, "İlk yayınımızın 7 Haziran 2004 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. 'Kültürel zenginliğimiz' adı ile yayınlayacağımız programlarımız, değişik dil ve lehçelerde yapılacaktır" dedi.

Demiröz, bu programlarda, yurttan ve dünyadan önemli gelişmelerin yer aldığı haber özetleri ile çeşitli iç ve dış spor olaylarından oluşan spor paketlerinin izlenebileceğini kaydetti.

Demiröz, gelenek ve göreneklerden oluşan çeşitli belgeseller ve Türkiye'nin doğal ve tarihi yörelerini sergileyen magazin ve müzik programlarının da bu yayınların konuları arasında yer alacağını ifade ederek, şunları söyledi: "Yayınlarımız, Radyo-1 ile TRT3 kanalımızdan gerçekleştirilecektir. İlk yayınımızın Boşnakça yapılmasına karar verilmiştir. Yayınlarımız Arapça, Kirmanca, Çerkezçe, Zazaca olarak devam edecektir."

• Derneklere AB makyajı

18 Temmuz 2004 - Birgün

Dernek kurma ve üyelik konusunda AB kriterlerine uygun hale getirilen Dernekler Yasa Tasarısı Genel Kurul'da kabul edildi

2004-2005

• Türk Lirası'ndan altı sıfır atıldı

Ülkede yaklaşık 30 yıl boyunca yaşanan yüksek enflasyon, bazı ekonomik değerlerin milyarlarla, trilyonlarla ve hatta katrilyonlarla ifade edilmesine neden olmuş, bol sıfırlı rakamlar başta kasa işlemlerinde olmak üzere, muhasebe ve istatistik kayıtlarında, bilgi işlem programlarında ve ödeme sistemlerinde sorunlar yaratmıştır.

Bu süreçte dünyadaki en büyük kupürlü banknot (20.000.000 TL) sadece Türkiye'de kullanılmakta ve bu durum TL nin itibarını olumsuz yönde etkilemekte idi. Türk Lirası'ndan 6 sıfır atılması hem psikolojik hem de teknik bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştı.

31 Ocak 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5083 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun" uyarınca altı sıfır atılarak, Yeni Türk Lirası banknot ve madeni paralar 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılmış ve para reformunun ilk aşaması gerçekleştirilmiştir.

İki aşamalı geçişin birinci aşamasında, para biriminin başına geçici bir süre için ve karışıklığı önlemek amacıyla "Yeni" ibaresi konulmuş; ikinci aşamada ise "Yeni" ibaresinin kaldırılarak tekrar "Türk Lirası"na dönülmesi öngörülmüştür.

Kafkasya

• Çeçen lider Kadirov Grozni'de öldürüldü

Çeçenya'nın başkenti Grozni'de, İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği'nin zaferini kutlamak için 10 Mayıs 2004 günü düzenlenen tören sırasında, tören alanına yerleştirilen mayının patlaması sonucu Putin tarafından atanan Çeçenya Başkanı Ahmed Kadirov öldü.

• Sıra Güney Osetya'da

24 Mayıs 2004 - Radikal

Merkezi otoritesini özerk Acarya bölgesinin isyancı lideri Aslan Abaşidze'yi Moskova'ya sürgüne göndererek sağlayan Gürcistan Devlet Başkanı Mikhail Saakaşvili gözünü Güney Osetya'ya dikti. Bölgede dün halk parlamento seçimleri için sandığa giderken, 1992'den beri fiilen bağımsız konumda olan Güney Osetya'nın lideri Edward Kokoeti, Tiflis'in seçimlerini engellemeye çalıştığını, Gürcü güç-

lerin bazı vekillerin araçlarına saldırdığını söyledi. Kokoeti, bölgenin Rusya Federasyonu'na katılması için ellerinden geleni yapacaklarını belirtti. Gözlemciler, seçimlerin Moskovalı bir işadamı olan Kokoeti'nin elini güçlendireceğini belirtiyor. (aa, afp)

• Beslan olayı

-Rusya şoka girdi

2 Eylül 2004 – Birgün

Rusya, yeni öğretim sezonunun ilk gününde bir ilkokula düzenlenen silahlı baskın haberiyle çalkalandı. Kuzey Osetya'daki baskında eylemciler 132'si çocuk 150 kişiyi rehin tutarken Putin tatilini yarıda kesti…

• Beslan'daki tablo vahim

5 Eylül 2004 – Radikal

Putin ipleri ele aldı

Rusya lideri, Beslan terörü sonrası federasyonu merkezileştirme planını ilan etti. Artık valileri Putin atayacak, nispi temsille seçim sistemi gelecek

İdam cezasına geri dönüş

Çeçenler halkıyla düşürtü

Kuzey Osetya'nın Beslan kentinde Çeçenya bağlantılı rehine eylemi ile Rus güçlerinin kurtarma operasyonuna sahne olan okulun mayın dolu enkazından çıkarılan cesetlerle ölü sayısı ürkütücü boyutlara ulaştı. Operasyon günü 150 dolayında açıklanan ölü sayısı dün iki katına çıkarıldı. Beslan Başsavcı Yardımcısı Sergey Fridinski, 155'i çocuk en az 322 kişinin öldüğünü duyururken, ölü sayısının artabileceği uyarısında bulundu. Hastane

kaynakları 336'sı çocuk 542 rehinenin tedavi altında olduğunu belirtti. Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin ise, önceki gece ölüm sessizliğine bürünmüş kenti ziyaret edip Kuzey Osetya'nın bütün sınırlarını kapatma emri verirken, halkın tepkisiyle karşılaştı.

Fridinski, 26 teröristin öldürüldüğünü, dokuzunun sağ ele geçirildiğini söyledi. Operasyonu yöneten Rus komutan Victor Sobolev, kaçan terörist olmadığını söylerken, İtar-Tass'a göre, güvenlik güçleri dört teröristin peşinde. Operasyonda Rus güçlerinden de 10 kişinin öldüğü belirtildi…

• Abhazlara Rus oyunu

14 Ocak 2005 – Radikal

1991'de Gürcistan'dan tek yanlı bağımsızlık ilan ettiğinden beri Moskova ile Tiflis arasında 'soğuk savaş' nedeni olan Abhazya'yı iç karışıklığa sürükleyen

başkanlık seçiminde düğüm çözüldü. 3 Ekim'deki ilk seçimde Rusya lideri Vladimir Putin'le birlikte görülen posterleriyle seçmen karşısına çıkan iktidarın adayı eski Başbakan Raul Hacımba'nın yenilgiyi kabul etmemesi nedeniyle önceki gün yinelenen seçimi Moskova'ya daha mesafeli duran muhalif aday Sergey Bağapş kazandı... Bağapş oyların yüzde 90'ını topladı.

Merkez Seçim Komisyonu'na göre katılımın yüzde 58.5 olduğu seçimde Bağapş'ın rakibi Abhaz Halk Partisi Başkanı Yakup Lakoba'nın desteği yüzde 4.5'te kaldı.

• Mashadov öldürüldü

9 Mart 2005 – Radikal

Çeçenya'nın seçilmiş devlet başkanı Aslan Mashadov Rus istihbarat servisi FSB'nin yürüttüğü özel bir operasyonla öldürüldü. Rus televizyonları Mashadov'un cesedine ait görüntüleri yayımlarken, Mashadov'un Londra'daki sözcüsü Ahmet Zakayev, Çeçen liderin öldürüldüğünü doğruladı.

• Nalçik olayı

13 Ekim 2005 sabahı, her biri 10-15 kişilik silahlı gruplar eş zamanlı olarak FSB binası, Emniyet Müdürlüğü, karakollar, hapishane ve havaalanına saldırmışlardır. Saldırıyı yapan grubun Yarmuk (Birleşik İslami Savaş Cemaati) üyeleri

olduğu açıklanmış, ayrıca "Jamağat" adı da ortaya atılmıştır.

Olaylarında 35 güvenlik organı mensubu ve asker, 14 sivil ve eylemi gerçekleştiren 92 kişi öldü. 129 güvenlik birimi mensubu ve 66 vatandaş farklı derecelerde yaralandı. 54,8 milyon rubleden fazla maddi hasar meydana geldiği açıklandı.

"Hiçbir zaman Nalçik gerçeğini öğrenemeyeceğiz. Organizatör kimdi? Şehre neden saldırılmıştı? Elebaşları nerede? Neden bu kadar genç?" Anna Politkovskaya

Çerkesler

Türkiye

• Kafkas Dernekleri Federasyonu Kuruluş Genel Kurulu

34 dernek katılımı ile 21 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da Tes-İş Sendikası Merkez Salonlarında Olağan Kuruluş Genel Kurulunu yapan KafFed'in asli organları aşağıdaki isimlerden teşekkül ettirilmiştir:

Genel Başkan
Muhittin Ünal

Yönetim Kurulu: Cihan Candemir, Günsel Avcı, Cumhur Bal, Orhan Özmen, İlhan Kıymet, Seyfettin Diyner, Muharrem Tanboğa, Mehmet Emin Kaynar, Fikret Koç, Şükrü Güner.

• "Anadil" Afiş Yarışması

Demokratik Çerkes Platformu

Dumanış Avledin – 2004

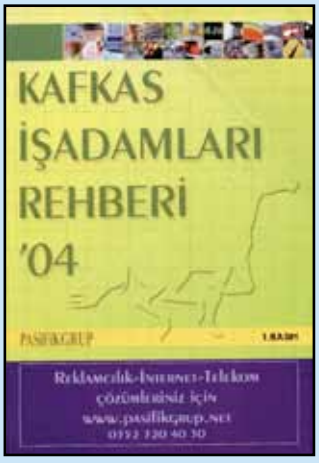

2004

Amaç: Anadil öğrenim çalışmalarını desteklemek ve bu konuda duyarlılığı arttırmak.

Konu: Anadil, anadil öğrenimi, anadilin korunması, anadilin önemi.

Seçici Kurul: Faruk Cimok - Ressam, Mimar Sinan Üniversitesi Ögretim Üyesi; Çetin Öner - Sanatçı-Yazar, Kafkas Derneği Başkan Yardımcısı; Cemil Ergun - Ressam, Marmara Üniversitesi Ögretim Üyesi; Ercan Parlak - Grafik Tasarımcı, Hacettepe Üniversitesi Ögretim Görevlisi; Sezai Babakuş - Gazeteci, Demokratik Çerkes Platformu Sözcüsü.

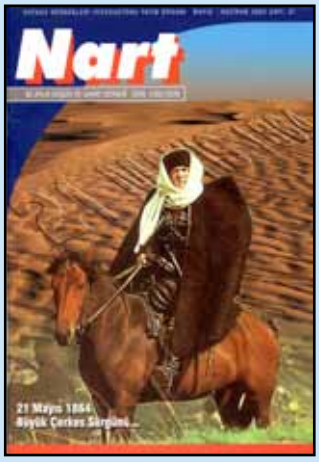

2004

NART Dergisi ilk sayısı Nisan 1997 de yayınlandı. Aralıksız altı yıl yayın yaşamını sürdürdü. 03.07.2003 tarihinde kurulan Kafkas Dernekleri Federasyonu'nun kendi yayın organını özgürce yayınlayabilmesine olanak vermek adına Ağustos 2003 tarihinde 36. sayı ile yayın yaşamına son verdi.

Başkanlar Kurulu, Kaf-Fed'in yayın organının adının da NART olması kararını verdi. Kültür Bakanlığı'na yapılan başvuruda aynı ISSN numarası verilip 1. sayı yerine 37. sayıdan başlanması gerektiği hatırlatıldığından 37. sayı olarak yeniden yayınlanmaya başlanmıştır.

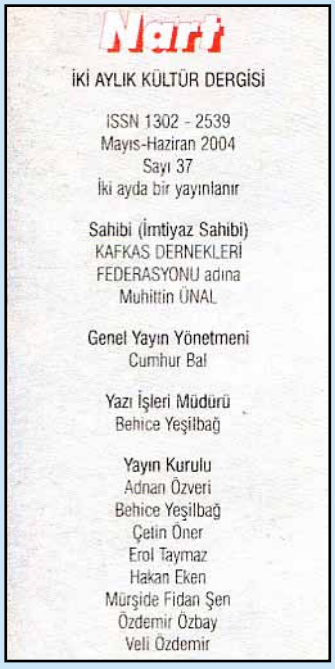
Nart
İKİ AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ
ISSN 1302 - 2539
Mayıs-Haziran 2004
Sayı 37
İki ayda bir yayınlanır
Sahibi (İmtiyaz Sahibi)
KAFKAS DERNEKLERİ
FEDERASYONU adına
Muhittin ÜNAL
Genel Yayın Yönetmeni
Cumhur Bal
Yazı İşleri Müdürü
Behice Yeşilbağ
Yayın Kurulu
Adnan Özveri
Behice Yeşilbağ
Çetin Öner
Erol Taymaz
Hakan Eken
Mürşide Fidan Şen
Özdemir Özbay
Veli Özdemir

Birinci

İkinci

Üçüncü

• Anadil için eğitmen eğitimi

Kaffed, Derneklerde Anadilimizi öğretmek üzere eğitmen yetiştirmek amacı ile AB fonlarından yararlanarak 2005 yılında kurs aştı. Bu kursa 40 kişi katıldı. 25 kişi Adıgece, 15 kişi Abazaca ders aldı. Kurs, Ankara'da 1 ay sürdü. 2010 yılında davet üzerine 6 eğitmen Nalçik'e giderek üç hafta kurs gördü.

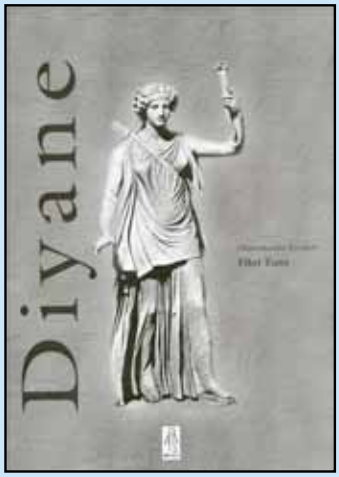

2004

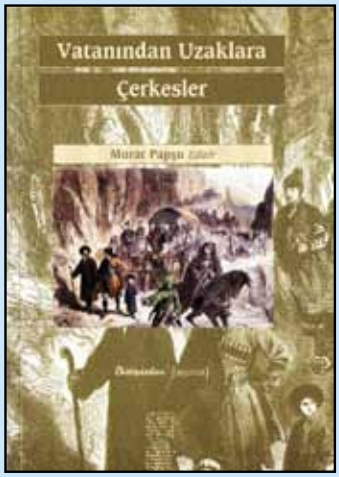

2004

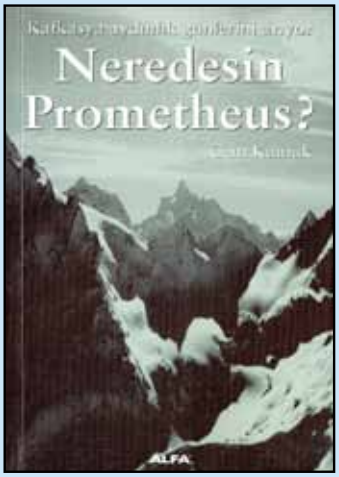

Eylül 2004

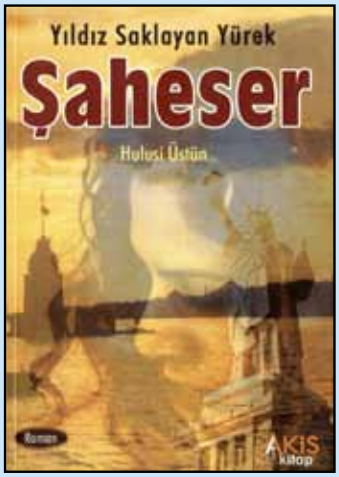

Şubat 2005

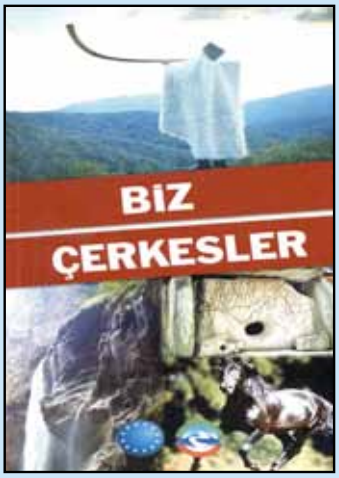

Ocak 2005

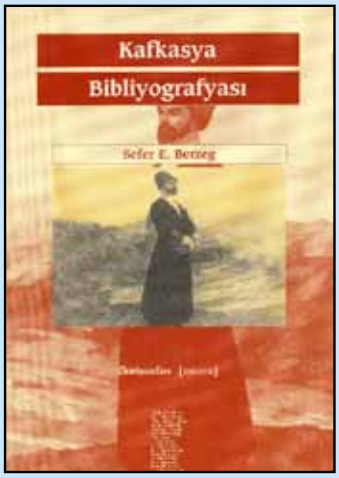

Nisan 2005

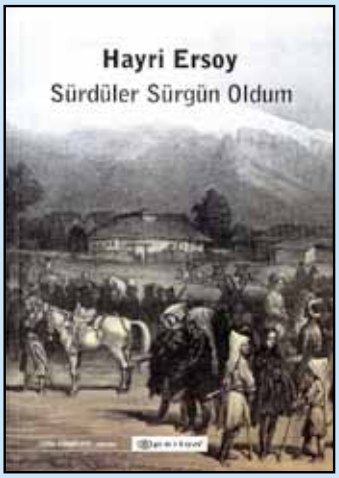

Ocak 2005

Nisan 2005 – Fransızca baskı: 1918

10 Nisan 2005

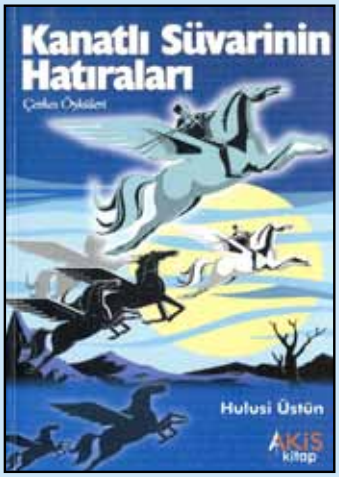

Haziran 2005

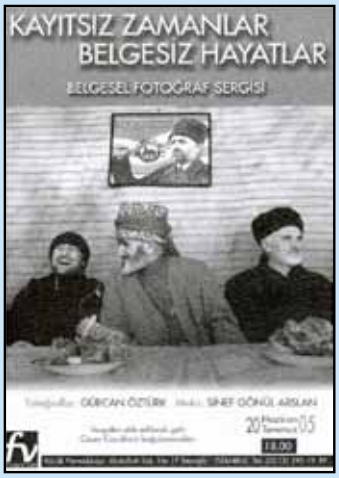

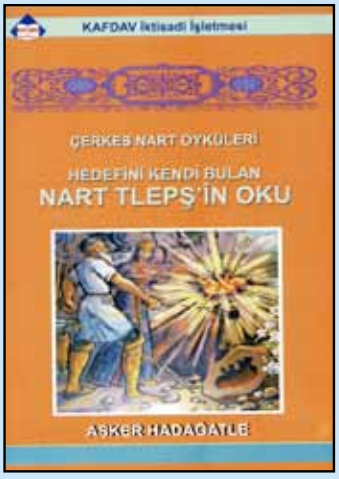

2005

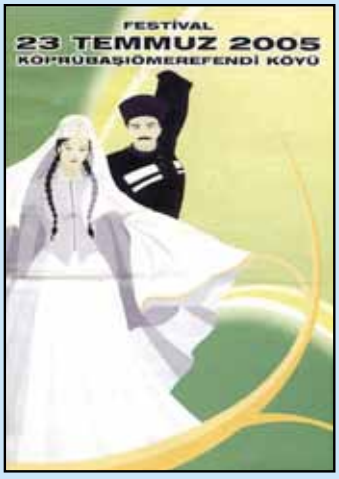

Basın - Yayın

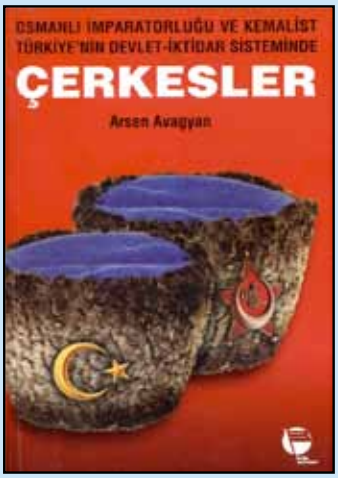

Ocak 2004

Mart 2004

Mart 2004

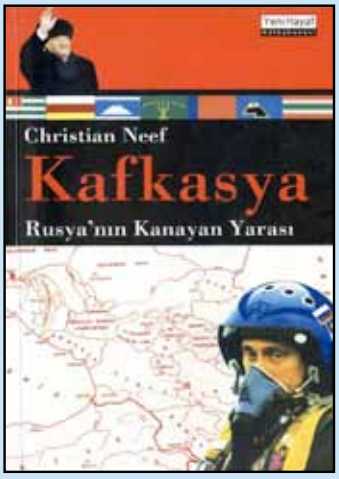

2004

• Çerkezce istediler

2 Nisan 2004 - Radikal

ANKA - Çerkezler, RTÜK'ün hazırladığı 'Anadilde Yayın Yönetmeliği'nde yerel dil ve lehçelerde yayın yapması istenen televizyon kanalları arasındaki TRT'ye ikinci kez başvurarak Çerkezce yayın hakkı talep etti.

Haziran 2004

Yerel dil ve lehçelerde yayın için öncelikle TRT'nin yasasında değişiklik yapılması gerekiyor. TRT yetkilileri bu değişikliğe gidilmeden yerel dil ve lehçelerde yayın yapamayacaklarını belirtirken, yasada yapılacak değişiklikle kendilerine

görev verilmesi halinde çalışmalara başlayabileceklerini söyledi.

Kafkas Dernekleri Başkanı Muhittin Ünal, daha önce anadilde yayın için TRT'ye yaptıkları başvuruyu, Şenol Demiröz'e 'Hayırlı olsun' ziyareti yaparak yeniden hatırlattıklarını belirtti.

• Çerkezlerde dil çok
Haziran 2004 - Radikal

TRT'nin azınlıklara yönelik başlattığı yabancı dilde yayına, dün "Çerkez" programıyla devam edildi. Ama Çerkez dillerinde yayını talep eden Kafkas Dernekleri Federasyonu buruk. Federasyon Başkanı Muhittin Ünal, "Yayında kullanılan dil, Adige dillerinden Kabartayca. Kabartayca önemli oranda konuşulan bir dil. Ama altyapı oluşturulunca diğer dillerde de yayın istiyoruz" dedi. Ünal, Türkiye'de yaşayan 6 milyon Kafkas kökenlinin yüzde 70'inin Adige olduğunu belirtti.

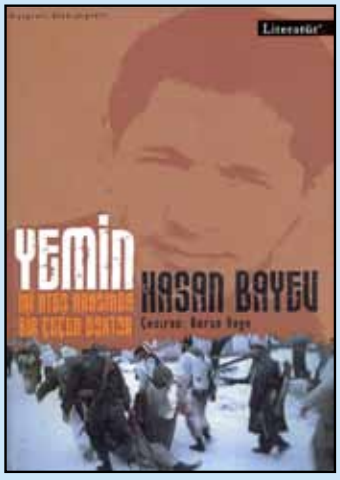

Ekim 2004

Yayında Kabartaycanın seçilmesine bir itiraz da Türkiye'de 500 bin Abhaz'ın yaşadığını hatırlatan Kafkas-Abhazya Kültür Derneği Başkanı İlhan Kıymet'ten geldi. Gaziosmanpaşa Kuzey Kafkas Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Fehim Saraç da yayınlarda dil eğitimine yer verilmesini istedi. Öte yandan yayın, 50 bin Çerkez'in yaşadığı Düzce'de bayram sevinci yaşattı. Kuzey Kafkas Kültür Derneği'nde 10 Haziran gününün her yıl kutlanması için harekete geçildi.

• Abhazya, tanınmayan komşu (1)
27 Nisan 2005 - Birgün
Nur DOLAY-Suhum

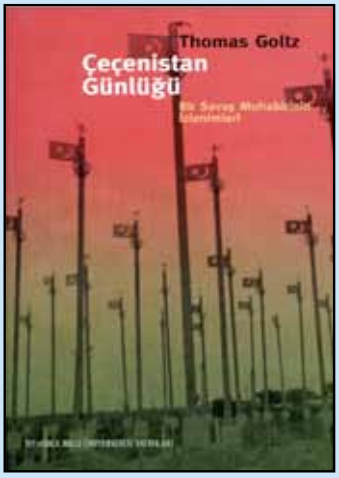

Çeviri: Murat Başdinkçi
Ekim 2005

Geçtiğimiz günlerde Abhazya Parlamento Başkanı Nugzar Aşba ile Geri Dönüş Devlet Komitesi Başkanı Anzor Mukba Türkiye'de idi. Ankara ve İstanbul'da yaptıkları bir dizi görüşmenin en önemli

2005

amacı iki ülke arasında gayrı-resmi de olsa bir ilişki başlatmak, karşılıklı gidiş gelişleri kolaylaştırmaktı.

"Durumu AKP'li milletvekilleri ile konuştuğumuzda çok şaşırdılar" diye özetledi Aşba bu görüşmelerin bir bölümünü. "Sorunu hiç bilmiyorlarmış ve oldukça anlayışlı, olumlu yaklaştılar."

Bu açıklama bugüne kadar konuyla ilgili çabaların ne kadar sınırlı ve yetersiz kaldığını da gösteriyor…

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Günsel Avcı	Başkan
Mustafa Saadet	Başkan Yardımcısı
Sevgi Tülay Bir	Genel Sekreter
Faruk Arslandok	Muhasip
Ayşe Pişkin	Üye
Berna Haratoka	Üye
Gökşin Duman	Üye

Denetleme Kurulu

Rahmi Tuna
Kerametttin Dönmez
Erkan Özcan

Onur Kurulu

Sait Şurdum
Hakkı Kurmel
Kazım Ertürk
Yaşar Bağ
Elmas Eşsiz
Kemal Duman
Meliha Çelikkıran

Kafkas Dernekleri Federasyonu Delegeleri

Rahmi Tuna, Günsel Avcı, Mustafa Saadet, Sevgi Tülay Bir, Faruk Arslandok, Berna Haratoka, Gökşin Duman, Asım Berzeg, Muammer Tuncel, Doğan Özden, Cengiz Gül, Kerametttin Dönmez, Remzi Yıldırım, Muharrem Çurey, Rengin Yurdakul, Akile Albayrak, Setenay Doğan

Genel Kurul

22 Ekim 2003 - Dernek Merkezi
Divan Başkanı : Rahmi Tuna
Yazmanlar : Mine Bağ-Ahmet K. Şurdum

46. Dönem Faaliyet Raporundan:

- I. Kafkas Yayınları Sergisi: 11-13 Ekim 2002 tarihinde Derneğimizde düzenlenmiştir.
  Sn. Mahinur Tuna, Sn. Ergün Özgür ve Sn. Murat Papşu'nun proje ve emekleri ile As Yayın Ltd. Şti tarafından gerçekleştirilen sergide 10 kadar yayın kuruluşunun, kitap ve belge olarak 1000 kadar eseri sergilenmiştir.
- Türk Resminde Avni Lifij'den Günümüze Kafkas Asıllı Ressamlar Resim Sergisi: 10-20 Mayıs 2003 tarihleri arasında Derneğimizde açılmıştır.
  Sn. Ahmet Özel, Sn. Cemil Ergün ve Sn. Gupse Kazuk Mutlu'nun emeği ile gerçekleşmiş ve 21 sanatçımızın eserleri sergilenmiştir.
- "Dernekler ve Üst Örgütlenme Modelleri" konulu toplantı 17 Kasım 2002 tarihinde
  Derneğimizde yapılmıştır. Sn. Av. Kazım Berzeg, Sn. Av. Rahmi Tuna, Sn. Av. Kerametttin Dönmez, Sn. Av. Muhtedir İlhan ve Sn. Av. Selçuk Karaçay konuşmacı olarak katılmıştır.
- 20 Nisan 2003 tarihinde Olağanüstü Genel Kurul toplanarak, yeni tüzük kabul edilmiş, kurulacak Federasyona Derneğimizin katılması kararı alınmıştır.
- Anadilimiz ile ilgili olarak "Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesçe" konulu toplantı 19 Ocak 2003 tarihinde Derneğimizde düzenlenmiştir.
- Kültürümüzün en önemli öğesi olan Khabze'mizi ön plana çıkarmak, en doğru şekli ile öğrenilmesini ve yaşamasını sağlamak amacı ile, Sn. Av. Rahmi Tuna önderliğinde ve Sn. Fahri Huvaj, Sn. Emine Arslandok ve Sn. Doğan Özden'in katılımı ile 4 Khabze

toplantısı, Derneğimizde birer ay ara ile yapılmıştır.
- 3 Konferans verilmiştir:
  * 15 Kasım 2002 - Sn. Ali Çurey - Sözcüklerin Tanıklığında Çerkes Tarihine Ekler,
  * 3 Ocak 2003 - Sn. Yavuz Gökalp Yıldız - Sivil Toplum Örgütlerinin Dünya Politikasındaki Yeri,
  *27 Mart 2003 - Sn. Adnan Cankılıç - Türk Edebiyatında Çerkes Yazarlar.
- "Küreselleşme ve Türkiye'deki Çerkes Diasporası" konulu, gençlerimizin hazırlayıp sunduğu panel yapılmıştır.
- Sayın Fuat Uğur ve arkadaşlarının başvurusu ile Demokratik Çerkes Platformunun geçmişteki çalışmalarının değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik önerilerin tartışılması içerikli toplantısı da 27 Nisan 2003 günü Derneğimizde yapılmıştır.

Tutanaklardan:
- Genel Kurula 58 kişi katıldı.
- Bütçe:
  2002-03
  Gerçekleşen:12.871.420.000,-TL. Gelir
  14.304.395.220,-TL. Gider
  2003-05
  Öngörülen: 32.500.000.000,-TL. Gelir
  31.000.000.000,- TL. Gider

Karar Defteri

05.11.2003
- Dünya Çerkes Birliği Başkan Yardımcısı Utijev Boris Kuneeviç ile yapılan görüşmeler değerlendirildi. Özellikle, yasal olanaklar çerçevesinde, anadil eğitimine önem verilmesi, yılda bir yapılacak Anadil gününe tüm Kafkasya ve Diasporadaki çocukların hazırlanması, misafir çocuklar kabul etmek çalışmalarının gündeme alınması uygun görüldü.

05.12.2003
- Bir yıllık faaliyet için hazırlanan ön program gözden geçirildi

2003-2004 Çalışma Dönemi Ön Programı:
- II. Kafkas Yayınları Fuarı: 12-13-14 Aralık 2003, Dernek Merkezi.
- Genç Birikimliler Tanışma Toplantısı: 13 Aralık 2003, Dernek Merkezi.
- Konser: 23 Aralık 2003, Kadıköy Halk Eğitim Merkezi.
- Çerkes El İşleri Kitabı: Elmas ve Ayşe Eşsiz.
- 11-21 Mayıs Etkinlikleri: İstanbul Kafkas Dernek ve Vakıfları ile ortak program.
- Kabardey Cumhuriyeti'nden Tiyatro ve Müzik Gurubu Gösterisi.
- Amatör Ressamlar Resim Sergisi.
- Kafkas Müzik Festivali.
- Koro Çalışmaları: Doğan Özden.
- Çocuk – Genç Kulübü: Ortaokul - Lise çağı, her Cuma akşamı.
- Film Gösterimi: 7-15 günde bir, Dernek Merkezi.
- Çerkes El İşleri Kursu: Elmas ve Ayşe Eşsiz, Dernek Merkezi.
- Konferanslar: Gençlere Yönelik Eğitim Programı.
  *CV yazımı, iş görüşmesi teknikleri,
  *Uygun imaj yaratma,
  *Etkili iletişim (sözlü, yazılı, beden dili ile),
  *Kariyer yönetimi,
  *Kaliteli yaşam, kaliteli insan,
  *Sivil toplum kuruluşlarının artan önemi
  *Türkiye'nin ekonomik analizi,
  *AB'ye kavramsal yaklaşım (hukuk, ekonomik ve sosyal).
- Kültür Adamlarının Yetişmesine Katkı; Edebiyat, müzik, dans, tiyatro, el işi.
- Araştırmacı Yetişmesine Katkı.
  Gençleri yönlendirme, ilgi duyanları burs ve diğer olanaklarla destekleme.
- Kültürümüze Özgü Giysi, Hediyelik Eşya.
- Yetişmiş, eğitimini tamamlamış, iş

hayatına atılmış, hatta kariyer sahibi olup, derneklere gelme, kültürünü tanıma bakımından camia dışında kalmış gençlerimizin, araştırılarak tek tek aranıp, birbirleri ile tanışmalarını sağlamak amacıyla 13 Aralık günü bir toplantı düzenlenmesine,

- Sayın Rahşan Erdoğan'ın koromuz eşliğinde vereceği konser için Kadıköy Halk Eğitim Merkezi 23 Aralık 2003 e ayarlanmıştır.

23.01.2004

- Özverili çabaları ve emekleri ile diasporada Kafkas el işlerini canlandıran, el işlerini gönüllü öğreten Onur Kurulu üyemiz Sn. Elmas Eşsiz ve Sn. Ayşe Eşsiz'in,
  Yıllardır özveri ile Şamil Eğitim Vakfı'nda camiamıza hizmet veren üyemiz Sn. Rengin Yurdakul'un, rahmetli Yasin Çelikkıran'ın eşi Onur Kurulu üyemiz Sn. Meliha Çelikkıran'ın 2004 yılından itibaren üyelik aidatından muaf tutulmalarına,

20.02.2004

- 13-22 Martta Derneğimizde yapılması öngörülen "Türk Resminde Kafkas Asıllı Ressamlar Sergisi-II" nin Sn. Münevver Bağ denetiminde yürütülmekte olan hazırlıkları gözden geçirildi.

30.04.2004

- İstanbul Kafkas Kültür Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu tarafından duyurulan Mayıs ayı etkinlikleri ve Derneğimizce Mayıs ayı içinde yer alan etkinlikler gözden geçirildi.
  İstanbul Kafkas Kültür Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen 11-21 Mayıs etkinlikleri:
- 07 Mayıs - Kafkas Kültür Derneği Merkezi, Bağlarbaşı

Gen. İsmail Berkok'u Anma Paneli
Moderatör: Sn. Av. Hakkı Kurmel
Konuşmacılar : Sn. Nimet Berkok Toygar (Yazar), Sn. Av Rahmi Tuna

- 11 Mayıs - Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Harbiye
  Folklor, Müzik (Nart Halk Dansları Topluluğu)
  Program: Şamil Eğitim ve Kültür Vakfı
- 14 Mayıs - Tarık Zafer Tunaya Salonu, Beyoğlu
  Sinevizyon ve Panel
  Program: Kafkas Vakfı
- 15 Mayıs - Muammer Karaca Tiyatrosu, Beyoğlu
  Tiyatro, Müzik, Folklor
  Program: Uzunyayla ve Poyder Kafkas Dernekleri
- 21 Mayıs - Kafkas Kültür Demeği Merkezi, Bağlarbaşı
  Sürgünü Anma Programı (Sinevizyon, Saygı Duruşu)
  Sürgünü Anma Paneli
  Moderatör: Sn. Av. Rahmi Tuna
  Konuşmacılar: Sn. Doç. Kuşha Bi Anzor (Kabardey-Balkar Cumhuriyeti, Tarih Uzmanı), Sn. Cevdet Yıldız, Sn. Hikmet Albayrak, Sn. Yaşar Güven
- 22-23 Mayıs – Kefken'e Sürgünü Anma Ziyareti
  Program: Kocaeli Kafkas Derneği ev sahipliğinde, İst. Kafkas Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu ve Bölge Derneklerinin işbirliği ile.
- 23 Mayıs – Kızkulesi Karşısı Sürgünü Anma Etkinliği
  Program: Kafkas Dernekleri Federasyonu ve Bölge Kafkas Dernek ve Vakıfları işbirliği ile.
- 31 Mayıs - Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Harbiye
  Sn. Kuşha Doğan Özden Konseri
  Program: Kafkas Kültür Demeği, Bağlarbaşı.

15.05.2005

- 21 Mayıs akşamı Cemil Reşit Rey Salonunda Sn. Kuşha Doğan tarafından verilecek konser ile ilgili hazırlıklar

gözden geçirildi.
Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız, Bakanlarımız, Milletvekillerimiz, Kuvvet Komutanlarımız, Belediye Reisleri, Parti Başkanları, yazılı ve sözlü medyanın ileri gelenleri ve Sanatçıları kapsamak üzere, özel olarak bastırılacak bir davetiyenin, ilave bir davet mektubu ile birlikte davet için gönderilmesine,

13.08.2005
- Eylül 2004 de Maykop'ta yapılacak "Adıge Kültür Festivali" ne Türkiye'den katılacak müzik grubunun seçimi görevi Federasyonumuz tarafından Derneğimize verildi. Sayın Kuşha Doğan Özden başkanlığındaki jüri Maykop'a gidecek ekibi seçecek.
10.09.2004 tarihli toplantı notu: Sn. Kuşha Doğan Başkanlığındaki jüri Bursa Derneği ekibinin Maykop Festivali'ne katılmasına karar vermiştir.

10.09.2004
- Derneğimiz salonlarından üyelerin yararlanması için çocuk ve gençlerin doğum günleri yapmaları için duyuru yapılmasına,
- Bu yıl üniversiteye başlayan gençleri Derneğe alıştırmak ve sorunlarına çözüm aramak amacıyla, gençlerle birlikte bir komisyon kurulmasına,

24.09.2004
- 8 Ekim akşamı, üyelerimiz, gençlerimiz ve çocuklarımız Derneğe davet edilerek, önümüzdeki faaliyet döneminde ne gibi etkinliklerin arzu edildiği konusunda bilgi alışverişinde bulunulmasına,
- Aynı akşam Merhum Tevfik Esenç'in ölüm yıldönümü olması nedeni ile Derneğimizde anılmasına ve "Anadil ve Önemi" konusunda açılan afiş yarışması için hazırlanan afişlerin dernekte sergilenmesine,

28.01.2005
- Federasyonumuzun AB destek fonundan hazırladığı proje karşılığı aldığı fon uyarınca düzenlenen Başkanlar Eğitim Toplantısının ilki 12-13 Şubat tarihinde Ankara Gezi Otelinde düzenlenmiştir. Bu toplantıya YK Başkanımızın katılmasına,

25.02.2005
- Mayıs ayında yapmayı planladığımız ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinden sözünü aldığımız Cemal Reşit Rey Konser Salonunu kullanma hakkımızı, Ankara Kafkas Derneği ve Kültür ve Turizm Bakanlığımızın desteği ile gelip Türkiye'de 16 ilde gösteri yapacak Nalmes ekibinin İstanbul gösterisine devretmeye,

25.03.2005
- Mayıs etkinlikleri çerçevesinde 22 Mayıs 2005 günü Sn. Av. Rahmi Tuna moderatörlüğünde Adıgey Cumhuriyeti tarihçisi Sn. Samir Hatko tarafından "Çerkes Tarihi ve Sürgün" konulu bir konferansın düzenlenmesine,

08.04.2005
- "Avrupa Birliği, Demokratikleşme Süreci ve Kuzey Kafkasyalılar" konulu bir seri konferansın Derneğimizde düzenlenmesine, ilk konferansın 14 Nisan 2005 Perşembe akşamı Sn. Kenan Kaplan tarafından verilmesine,

06.05.2005
- Kabartay-Balkar Cumhuriyeti'nin ses sanatçısı Sn. Nehuş Kerim tarafından verilecek bir konserin, 15 Haziran akşamı İstanbul Çemberlitaş'taki Fırat Kültür Merkezinde Derneğimiz tarafından organize edilmesine,

05.09.2005
- Derneğimiz Olağan Genel Kurul toplantısının 09 Ekim 2005 günü Derneğimiz merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamazsa 16 Ekim 2005 günü

aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,
Gençlik Komisyonu 2004-2005 Faaliyet Raporundan

- (27-28).11.2004 tarihinde Kafkas Dernekleri Federasyonu'nun organize ettiği IV. Gençlik Toplantısına katılım gösterildi.
- (11-13).02.2005 Türkiye Gençlik Konseyi Girişimi Ulusal Programı'na katılım gösterildi.
- Mart-Nisan aylarında Kafkasya Forumu'nun organize etmiş olduğu Kafkasya Dersleri Göç Çalışmaları sertifika programına katılım gösterildi.
- 21 Mayıs Sürgünü Anma Etkinlikleri çerçevesinde Kız Kulesi önündeki programın ardından Abhaz Derneği ve Uzunyayla Derneği gençliğiyle birlikte afişler bastırılarak 2 otobüs ile Kefken'e hareket edildi.

Günsel (Şurdum) Avcı

Günsel (Şurdum) Avcı: Özellikle size ziyaretiniz için teşekkür ediyorum. Çok önemli ve ciddi özveri isteyen bir çalışma başlatılmış. Sonunda değerli bir eser ortaya çıkacağına eminim. Tüm emek verenlere tebrik ve teşekkürlerimi iletiniz lütfen.

Biraz kendinizden bahsederek başlayalım isterseniz.

Kabardey'im, Şurdum'ların kızıyım. Doğum tarihim 1947. Babam Teğmen iken, Ordu'nun Mesudiye ilçesinde doğmuşum. Doğum yerim nüfus cüzdanımda Karadeniz olarak gözükmesin, Pınarbaşı yazılırsa Çerkes olduğum belli olur diye, o sıra annemin sülalesinin yaşadığı Pınarbaşı olarak yazılmış. 1984 yılında Düzceli "Yeguaş" sülalesinden Şapsığ bir hemşerimiz ile evlendim. 23 yaşında bir oğlum var.

Hangi köydendiniz?

Köyde hiç bulunmadım, anne tarafım ben doğduğumda Pınarbaşı'nda yaşıyorlardı. Uzunyayla'da Gunaşey diye bir köyden söz edilirdi. Babamın babası ise 1897 de Kafkasya'dan geldiklerinde Bandırma'nın Sığırcı köyünde kısa bir süre yaşamış, sonra Bursa'ya ve İstanbul'a gelmişler.

Öğrenim yaşamınıza geçelim öyleyse.

Babamın subay olması nedeni ile ilkokulu üç okulda okudum; 1 ve 2. sınıfları Maraş'ın Andırın ilçesinde, ardından 3 ve 4. sınıfı Van'ın Tatvan ilçesinde, 5. sınıfı da yol olmadığı için katır sırtında gittiğimiz Hakkari'nin Beytüşşebap ilçesinde bitirdim. Sonra babam İstanbul'a tayin oldu ve hep İstanbul'da yaşadık. Ortaokuldan lise son sınıfa kadar Fıstı-

kağacı'ndaki Üsküdar Kız Lisesi'nde okudum. Doktor olmayı çok arzu ederek girdiğim İstanbul Tıp Fakültesi'nden 1970 yılında mezun oldum. İç hastalıkları ihtisasımı Çapa Tıp Fakültesi'nde yaptım. İstanbul Üniversitesi'ne bağlı Haseki Kardiyoloji Enstitüsü'nde kardiyoloji eğitimi aldım. 1984'te burada doçent oldum. Kuruluşunda Marmara Üniversite'sine geçtim ve burada 1990 yılında profesör oldum. 1991 yılında emekli oldum ama serbest, daha aktif ve daha gönlümce çalışmak için emekli oldum ve yoğun şekilde mesleki ve bilimsel çalışmalarıma devam ettim. Marmara Üniversitesi'ne geçtiğimde Amerikan Hastanesi'nde de çalışmaya başladım. 17 yıl burada çalıştım ve son 10 yıldır da İstanbul Memorial Hastanesi'nde çalışıyorum. En uzunu 19791980 yıllarında ve 15 ay süre ile İngiltere'de olmak üzere, birüç aylık sürelerle eğitim, kongre gibi sebeplerle birçok yurtdışı deneyimim oldu. Ayrıca 1984 yılından başlayarak 12 yıl süre ile Türkiye'nin en değerli kardiyoloji hocaları ile birlikte Türk Kardiyoloji Derneği yönetiminde seçimle görev aldım; yılda biriki kez düzenlediğimiz ulusal ve uluslararası kardiyoloji kongreleri dolayısı ile dünyaca ünlü birçok kalp doktoru ile de tanışmak olanağı buldum.

Mesleki yaşantımda her zaman, tanı ve tedavide, kansız, risksiz, yeni ve az bilinen yöntemlere ilgi duymuş ve uygulamışımdır. 1976 da dahiliye ihtisasım sırasında bir kalp ilacının kan düzeylerinin İstanbul'da ilk kez ölçülmesi ile gerçekleştirdiğim tez çalışmam Japonya'daki dünya kalp kongresinde yayınlanmıştı. Londrada'ki 15 aylık eğitimden sonra, İstanbul'da kalbin ekokardiyografik (ultrason) inceleme tekniğini Haseki kardiyoloji enstitüsünde ilk kez ben başlattım. Türk halkında kalp hastalığı sıklığı ile ilgili hiç istatistik veri yokken, 1990 yılında benim önerim ile Türk Kardiyoloji Derneği olarak, sağlık bakanlığından da destek alınarak Türkiye çapında bir tarama başlattık. 12 yıldır devam eden bu taramanın verilerinden, birçoğunda benim de ismimin olduğu, yurt içi ve yurt dışı 200'ün üzerinde bilimsel yayın yapıldı. 2002 yılından bu yana da, Türkiye'de az bilinen ve seyrek uygulanan kansız, ameliyatsız "doğal bypass" tedavisini kalp hastalarında uyguluyor, bu konuda bildirilerimle yurt içi ve yurt dışı kongrelere katılıyor ve Türkiye'de yaygınlaştırmaya çalışıyorum.

Bu sorunuzun yanıtını biraz uzattım galiba, fakat derneklerimizde ve camiamızda herkes birbirini yalnızca isim soyadı ile tanıyor, ne iş yaptığını bile bilmiyor. Ben de birçok kişinin mesleği ve başarılarından haberdar değilim, beni de yalnızca "Şurdum Günsel" olarak tanıyorlar. Oysa ki çok özveri ile geçirdiğim 42 yıllık başarılı bir meslek yaşantım var. Bu vesile ile bunlardan kısmen de olsa söz etmek istedim. Aslında herkes birbirini daha yakından tanıyıp kucaklaşsa ve başkaları gibi mesleklerinde de işbirliği yapsa, toplumumuzda da, karşılıklı saygı, birlik ve beraberliğin sağlanması daha mümkün olur diye düşünüyorum.

Derneklerimizle ilişkileriniz nasıl oldu?

Çerkes Toplumu ve Kültürüne hizmeti ilke ve yaşam biçimi edinmiş bir aileden geliyorum. Dedemlerden itibaren dernekçiyiz biz. Bağlarbaşı'ndaki derneğimiz 1952'de kurulmadan, İstanbul'daki Çerkesler, rahmetli dedem Ahmet A. Şurdum'un evinde haftada bir gün toplanırlarmış. O sıralar, Gazi ünvanı ve 2 madalyası olan dedem, Polonya'da çıkan Kafkas Dergisine yazılar gönderir, oradan gelen dergilerin ilgilenenlere ulaşmasında aracı olurmuş. Rahmetli babaannem Şerife Hanım gelen konuklara ikramlarda bulunurken, şimdi 82 yaşında olan

ressam amcam İhsan Şurdum genç bir delikanlı olarak akordeon çalar ve şimdi 75 yaşında olup, Avusturya'da yaşayan yazar amcam Kundeyt Şurdum evin en küçüğü olarak parmak üstü Çeçen oynar, böylece konuklar ağırlanırmış. O sıralar Derneğin temellerinin adeta rahmetli dedem Ahmet Şurdum'un evinde atıldığı söylenir.

Ne zaman ki konukların sayıları eve sığmayacak kadar artınca, "bir dernek kursak iyi olur" diye düşünmeye başlamışlar. O sırada "Dost eli Yardımlaşma Derneği" varmış, o grup oraya katılarak dernekleşmeye adım atmış. Amcam Mesut Şurdum İstanbul Kafkas Kültür Derneğinde çeşitli dönemlerde görev almış, Almanya'da yaşadığı sırada Münih kentinde Kafkas Derneği'ni kurmuştur. Emekli bir subay olan Rahmetli babam Sait Şurdum 196972 yıllarında İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin başkanı görevinde iken rahmetli annem Bedriye Şurdum başkan eşi olarak Dernek etkinliklerine mutfaktan destek veriyordu. Bağlarbaşı'ndaki dernek binası 1970'te babamın başkanlığı döneminde satın alınmıştı ve ben de o sıralar tıbbiyeyi bitirmek üzereydim. 196970'lerde hem rahmetli kardeşim Sadi ve genç arkadaşlarımla ekipte oynuyordum hem de bu alınan bina ile ilgili yardım toplamak için geceleri arabası olan Adige hemşerilerimizle birlikte kapı kapı dolaşıp derneğin borcunun ödenmesi için bağış toplama görevine katılıyordum.

Tıbbiyeden mezun olup ihtisasa başladığımda, ihtisasın şartları çok ağırdı; haftada üç gün aralıksız 32 saat çalışıyorduk, sabahtan akşama kadar çalışıyor, gece sabaha kadar acil nöbeti tutuyor, ertesi günü yine akşama kadar çalışıp öyle eve gidiyorduk, dernekle uğraşacak vakti ve gücü bulamadan yatıyordum. Altı sene süren dahiliye ihtisasım, sonrasında kar-

diyoloji ve doçentlik dönemlerim de hep böyle yoğun çalışma içinde geçti. Emekli oluncaya kadar yalnızca derneklerimizin etkinliklerine katılabildim ve bir hizmetim olamadı.

1995 de bir gün Rahmi Tuna ağabeyimiz beni aradı "Bağlarbaşı'nın (İstanbul Kafkas Kültür Derneğimizi kastediyor) yakında Genel Kurulu var, hazırlık için bir akşam yemeği düzenlendi, sen de gel" dedi. Ben de o sıra Türk Kardiyoloji Derneği yönetiminden ayrılmış olmanın verdiği rahatlıkla bu yemeğe katıldım. Yemekte 2025 kişilik bir grup vardı ve yeni yönetim nasıl olsun diye "wunafe" yapılıyordu. Baktım herkes yoğun bir şekilde sigara içiyor. O sıra içimden "Doktor kimliğimle birçok kuruluşta hizmet verdim ama kendi camiama bir hizmetim dokunmadı. Şu yönetime girsem de birkaç kişiye sigara bıraktırsam, bu bile bir hizmet olur" diye düşünerek, yönetime girmeye talip oldum. Böylece, Erhan Şahin ve Handan Demiröz'le birlikte 19951996 faaliyet döneminde yönetime

girdim ve 2007 ye kadar 12 yıl yönetimde görev aldım. İster sağcısolcu, ister dindarateist olsun, Çerkeslik ortak paydasında insanlar bir araya gelebilip hizmet üretebilmeli. Ben Çerkes toplumu içerisinde çeşitli nedenlerle tartışma ve ayrışmalar olmasına son derece karşıyım. Kafkas Derneği yönetimine ilk adım attığımda, Erhan Şahin ve Handan Demiröz gibi belki de bazı konularda farklı görüşlerde olduğum kimselerle bir araya gelmiş birisiyim. Gayet de uyumlu bir şekilde, problemsiz olarak çalıştık. Sonrasında, Muammer Tuncer, Asım Berzeg, Mahmut Nedim zamanlarında, hep onlar başkan olsun, sorumluluk alsın ve ben de geri planda ne gerekiyorsa yapayım diye yönetimde oldum, gayret gösterdim.

Bu noktanın altının çizilmesini istiyorum. İnsanlarımız hangi dini, siyasi, vs. görüşte olursa olsun, "Çerkes olmak" ortak paydasında buluşup, kimliğimizi ve özgün kültürümüzü yaşatmak ve geleceğe taşımak için, karşılıklı saygı ve sevgi ile birbirine uyum göstererek çalışabilmeli.

Bize başkan adaylığınızdan da bahseder misiniz?

Yönetimde olduğum ilk beş yıl boyunca, (19952000 yılları arası), fazla sorumluluk almadan yapabileceğimi yapayım diye yönetimlerde görev aldım. Bu beş yıl süresince başkanlar Sn. Erhan Şahin, Sn. Muammer Tuncel, iki dönem Sn. Asım Berzeg, bir dönem Sn. Mahmut Nedim Özel idi. Sn. Asım Berzeg'in başkanlığı döneminde dernek etkinliklerimizde, tek salonumuz olan üst kattaki salon küçük geliyor ve konuklarımız dışarıda kalıyordu. Sn. Ahmet İlhan İnanöz, o sıralar çocuklarını folklor çalışmalarına getiriyordu, bir gün "Alt katın sahibinin durumu iyi değilmiş, satmak istiyormuş, satın alsak mı?" fikrini ortaya attı. Fiyatını öğrenmesini istedik.

19 Ağustos 1998 gecesi, yönetim kurulu olarak (Sn. Asım Berzeg, ben, Sn. Dilber Özel, Sn. Akile Albayrak, Sn. Nihal Büyüka, Sn. Ümit Sandıkçı) o zamana kadar derneğe hizmet etmiş ve fikirlerine önem verdiğimiz kişileri davet ederek (katılanlardan hatırladıklarım Sn. Hakkı Kurmel,

Sn. Rahmi Tuna, Sn. İlhan İnanöz, Sn. Keramettin Dönmez, Sn. Cengiz Gül, Sn. Muharrem Çurey, Sn. Emine Arslandok, Sn. Mahmut Nedim Özel) konuyu danıştık. Bu toplantıdaki "wunafe"de binanın 90 bin dolara satın alınması olumlu bulundu. Hemen ardından Kasım 1998'de yapılan genel kurulda da yönetime satın alma yetkisi verildi ve 90 bin doların toplanması ile satın alma işlemi 26.7.1999 tarihinde tamamlandı. Bu dönemlerde ben başkan değildim ama yönetimde yaptığımız iş bölümü ile bina ile ilgili tüm işlerin yürütülmesi görevini ben üstlenmiştim. Binanın alt katı satın alınmış fakat kullanılamayacak kadar harabe ve kötü durumda olduğundan ciddi bir tadilat ve yine epey parasal kaynak gerekiyordu. Mahmut Nedim tekrar başkan olmak istemiyordu Ben de başkan olmak istemiyordum, çünkü idari sorumluluk almak istemiyordum ama üzerime aldığım görevi de tamamlamak sorumluluğunu duyuyordum. Bir başkan arayışı içinde bir gece Rahmi Ağabeylere gittim, orada iken, Mahinur (Tuna) "sen olmalısın" diye ısrar etti ve hiç istemediğim halde O'nun ısrarlarıyla başkanlığa aday oldum.

Seçildiğiniz genel kurulda olağan dışı olaylar yaşandı mı?

Başkan olmayı kabul ettiğim 20002001 genel kurulunda, tam da seçim işine sıra geldiğinde, sürpriz bir liste çıktı ortaya. Fakat önceki yıllarda çalışmalarıma tanık olmuş "thamade" ve arkadaşların desteği ile bizim listemiz kazandı. Seçimlerle birkaç listenin hazırlanması olağandır ama son ana kadar sessiz kalınması olağandışı idi.

Kimler vardı diğer listede?

İsim olarak hatırlamıyorum, çoğunluğu binanın satıl alınması sırasında bir katkıda bulunmamış olan arkadaşların hazırladığı bir liste idi diye hatırlıyorum

Peki siz kazandıktan sonra, sizin listenize girmek isteyen olmadı mı?

Seçim kazanıldıktan sonra listede değişiklik olmaz biliyorsunuz. Ben böyle liste kavgalarına hiç ilgi duymadım. Hatta değişik gurup ve görüşlerden insanların aynı listede olup yönetimde görev alması daha iyi olur diye düşünüyorum. Örneğin, hep sol görüşlülerden bir yönetim olursa, sağ kesim, o yönetim değişene kadar derneğe uğramamaya kalkıyor; sağ görüşlü yönetim geldiğinde de bu kez sol görüşlüler dernekten uzaklaşıyor. O yüzden, yönetimlerde her görüşten insanlar olmalı, yönetime girenler de birbiriyle çekişmeden, en başta söylediğim gibi, Çerkeslik ortak paydasında buluşmalı ve herkes kendi gurubunu derneğe çekebilmeli. Ben bu tür çekişmeler hiçbir zaman olmasın isterim, kesinlikle onaylamıyorum. Derneklerde çalışmak tamamen özveri işidir; bir dönem birileri, diğer dönem diğerleri çalışır. Kimse uzun süre çalışmış olmaz. Herkes de emeğini koymuş olur ve emek veren herkes de takdir edilmelidir.

Ayrıca, çoğunluk tarafından sıklıkla eleştirilen bir konu da, dernek ve hatta Dünya Çerkes Birliği yönetimlerinde olan kişilerin herhangi bir siyasi parti ya da devlet kurumu ile yakınlığı ve bağlantısının olmaması gerektiği düşüncesidir. Ben buna katılmıyorum; kimlik ve kültürümüzle uğraşan insanlarımız, bağımsız olup, alanlarda pankart açmak yerine, her türlü toplumsal taleplerimizin başvuru ve onayı konumundaki makamlara ne kadar yakın hatta içinde olurlarsa, haklı taleplerimize ulaşmamızda o kadar daha çok etkili olurlar diye düşünüyorum.

Peki, yönetim kurulunda neler yapmayı planladınız? Bir planla mı başkan oldunuz, yoksa seçildikten sonra mı plan oluşturdunuz?

2000 de ilk olarak başkan olmayı kabul etmemin en önemli nedeni dernek bi-

namız ile ilgili üstlenmiş olduğum görevi tamamlamaktı. Sonraki dönemlerde ise, bina sorunu nedeni ile kısmen ihmal ettiğimiz kültürel etkinliklere ağırlık vermek üzere başkan oldum.

Yönetimde olduğum her dönemde, özellikle ciddi harcama ve kaynak gerektiren konuların kararı için, o zamana kadar derneğe hizmet etmiş ve fikirlerine önem verdiğimiz kişileri davet eder, bir danışma kurulu gibi akıl danışır, alınan ortak kararlar doğrultusunda çalışmaları sürdürürdük. Binanın satın alma döneminde olduğu gibi tadilatı içinde yine, ama önce mimarmühendis ağırlıklı bir danışma kurulu topladık. O toplantıda yönetimde olan bir arkadaşımız, "Hocam bu tadilat işi senin uzmanlık alanın değil, sen çekil istersen, uzmanlar yürütürler" dedi. Ben de "Elbette uzmanları yapacaklar ama ben koordinasyonu sağlayarak çabuklaştırmaya çalışırım" diyerek görev üstlendim. Tadilat süresince, işin uzmanlarının önerilerini alıyor, malzemeleri sağlamaya çalışıyor ve işleri takip ediyordum. Nişantaşı'ndaki evimizden eşim ile birlikte hemen her gün Bağlarbaşı'na geliyor, yapılanları denetliyorduk. Binek arabamızın bagajı ve koltuklarında eksik gelen çimento torbaları, karo taşlarını bile satın alıp taşıdık. Tabi bu arada, yönetim kurulu olarak, parasal kaynak için toplantı ve ziyaretlerle ciddi bir çalışma içinde idik.

Bu amaçla 22 Mart 2002 akşamı Dostluk Kulübü Lokalinde (Şamil Vakfı Salonu) Çerkes yemekleri sunduğumuz bir gece de düzenlemiştik.

Gece gündüz çalıştık ama tadilat işi de iki senede tamamlanabildi. Son projenin hazırlanması ve tadilat süresince mimari uygulamanın takibi konusunda, yönetim kurulu üyemiz de olan rahmetli Şahin Sancar'ın (mimar) derneğimize büyük emeği olmuştur; Allah rahmet eylesin. Diğer mimarmühendis hemşerilerimizden, ön proje çalışmalarında Sn. Ahmet İlhan İnanöz, Sn. Cavit Kartal, Sn. Muammer Tuncel ve Sn. Osman Güdü'nün, statik proje, çelik konstrüksiyon mühendislik ve işçiliğinde Sn. Turgut Altınsoy'un, doğal gaz, havalandırma, ısıtma, temiz ve pis su tesisatı mühendislik ve işçiliğinde Sn. Muammer Koçer'in, ışıklandırma, seslendirme, mühendislik, malzeme ve işçiliğinde Sn. Emin Pekşen'in, ana bina çatı onarımında Sn. Hayal Demiroluk'un, mimari uygulamanın takibinde yönetimde olan Sn. Deniz Çağlar Duman'ın, maddi ve emek olarak büyük katkıları olmuştur. Bu arkadaşlarımıza ve ayrıca malzeme ve parasal bağışta bulunan büyüklerimiz ve hemşerilerimize şükran borçluyuz.

Dernek binasının tadilatının bitmesi hangi yılda gerçekleşti?

2002 yılı Temmuz ayında tamamlandı. 2002 Aralık ayında yenilenen binamızda bir açılış gecesi düzenledik. O gece bana, satın alma ve tadilat süresince baş danışmanımız olup çalışmalarımızı yakından izlemiş olan Sn. Hakkı Kurmel, Sn. Rahmi Tuna ve Sn. Hikmet Albayrak tarafından hazırlanan bir plaket verildi; çok mutlu oldum. Babamdan edindiğim alışkanlıkla çok ciddi kayıt tutarım. Alt katın satın alma döneminde, Aralık 1998 de 20 bin Dolar'lık ön ödemeyi yapmış, 90 bin Doların toplanması ile satın alma işlemi 26 Temmuz 1999 tarihinde tamamlanmıştı. 10 Ağustos 1999 tarihli bir teşekkür mektubu ile kimin ne kadar katkıda bulunduğunu belirten bir listeyi tüm üyelerimize postalamıştım. Tadilatın tamamlanmasından sonra da, Sn. Mustafa Saadet ile birlikte tadilat için toplanan para, malzeme bağışları ve işçilik hizmetleri ile yapılan harcamaların dökümlerini çıkarmış, Temmuz 2002 tarihli bir teşekkür mektubu ile üyelerimize postalamıştım.

Ayrıca her iki listeyi açılış gecesi öncesi, ben ve yönetimdeki arkadaşlarım Başkan Yardımcısı Mustafa Saadet ve Genel Sekreter Tülay Bir imzası ile tüm üyelere postalayarak katkı bilgilerinin tazelenmesini sağlamış, katkılar için şükranlarımızı sunmuştuk. Bu dokümanları hala da saklıyorum. İsterseniz size verebilirim.

Dernek arşivinde yok ise almalıyız. Yönetimde olduğunuz dönemlerde kültürel etkinlikler kapsamında ne gibi faaliyetler gerçekleşti. Sizin bu programlarda öne koyduklarınız hangileri idi.

Kültürümüz ve sosyal konularla ilgili 15 günde ya da ayda bir konferanslar, koro, folklor, akordeon ve dil çalışmaları, gençlik geceleri, 21 Mayıs Sürgün'ü anma etkinlikleri ve Kefken ziyaretleri, her yönetim döneminde devam etti. Yine, her yönetim döneminde önce bir program hazırlar, sonra üyelerimizi toplantıya çağırarak bu programı sunar, başkaca arzulanan etkinlikler konusunda öneriler alırdık. Konferanslarda en sık işlenen konular, "Khabze"miz ile tarihte ve günümüzde "Ünlülerimiz"di; ilk ve sık akla gelen ve her konuda engin bilgi ve birikimine başvurduğumuz konuşmacımız ise Av. Rahmi Tuna ağabeyimizdi.

Başkanlığımın ilk yılında, 1 Nisan 2001 tarihinde Bostancı Kültür Merkezi'nde, Derneğimiz korosu ve folklor ekibinin yanı sıra Kayseri Derneği Folklor Ekibi'nin ve de yanılmıyorsam Selimiye Abhaz Derneği ekibinin katılımı ile çok beğenilen bir kültürel etkinlik gerçekleştirdik. Bu etkinlik öncesinde de, salon kirası anlaşmasının dolar olarak yapılması ve gösteri öncesi dolar değerinin aşırı derecede yükselmesi nedeni ile ciddi maddi sıkıntılarımız olmuştu. Bu sırada derneğimizdeki gençlerimizin bana verdikleri moral desteği hiç unutamıyorum. İçlerinde Ahmet adlı (soyadını hatırlayamıyorum) bankacı olan bir gencimiz başta olmak üzere, hepsi "hocam çok güzel bir gösteri olacak, yer yerinden oynayacak, kendinizi sıkmayınız, üzülmeyiniz" diye her gün, içtenlikleri ve enerjileri ile moral veriyorlar ve hazırlıklarda canla başla çalışıyorlardı. Gençlerin o özverili çalışmaları ve moral destekleri güzel anılar olarak belleğimde yer etmiştir.

Sn. Kuşha Doğan Özden tarafından çalıştırılan derneğimiz korosuna güzel kıyafetler yaptırmak amacı ile 29 Haziran 2001 tarihinde Dostluk Kulübü Lokali'nde (Şamil Vakfı Salonu) yemekli bir gece düzenlemiştik. Bu gecenin mizah yüklü davetiyesini Sn. Keramettin Dönmez hazırlamıştı. Davetiyenin kapağında, altta şarkı söyleyen, mahzun yüzlü, perişan kıyafetli, kiminin ayağı çıplak gençler, üstte hayal ettikleri görkemli Çerkes giysileri; davetiyenin iç sayfasında da koro imzalı "Amaç Kıyafet Almak, Yemeğimiz Bahane, Edinirsek Kıyafet, Koromuz Olacak Şahane" yazısı. Gecenin ardından, Sn. Doğan Özden ve Eşi, ben ve Kayseri'den gelen, Kabardinka ve Ürdün saray muhafızlarının kıyafetlerini dikmiş olan Ase Hanım, hep birlikte kumaş alışverişleri yaptık. Ase Hanım o geceden elde edilen bağışlarla birkaç ay içinde koromuza muhteşem kıyafetler hazırlamıştı. Umarım o kıyafetler hala derneğimizde korunmaktadır.

KabartayBalkar'ın sevilen ses sanatçısı Sn. Nehuş Kerim ve akordiyonisti Sn. Losen Timur için, 5 Temmuz 2002 de Kadıköy halk Eğitim Merkezi'nde ve 15 Haziran 2005 de Çemberlitaş'taki Fırat Kültür Merkezi'nde konserler düzenlenmiş, sanatçılarımız büyük beğeni ile izlenmişlerdi.

Kafkasya kültürünü işleyen eserlerin tanıtılması amacı ile "I. Kafkas Yayınları Sergisi" 1113 Ekim 2002 tarihinde Sn. Mahinur Tuna ve Sn. Ergün Özgür tarafından derneğimizde düzenlenmişti.

19 Ocak 2003 de "Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesçe" konulu, Ülkemizde dil ve alfabe ile ilgili çalışmaları ve birikimi olan herkesi davet etmeğe çalıştığımız bir panel düzenlenmiştir. Moderatörlüğümde gerçekleşen ve sabahtan itibaren, kahve ve yemek araları ile tüm gün devam eden bu panelin programında yer alan Sn. Muhittin Ünal, Sn. Sefer Berzeg, Sn. Murat Papşu, Sn. Fahri Huvaj, Sn. Yılmaz Özcan, Sn. Remzi Ergun, Sn. Cemalettin Özbay, Sn. Mahinur Tuna, Sn. Meral Çare, Sn. Münevver Bağ, Sn. Hikmet Ber, Sn. Kenan Kaplan ve Sn. Avladin Domaniç aydınlatıcı konuşmalar yapmışlardır.

1020 Mayıs 2003 de derneğimizde "Türk Resminde Anvi Lifij'den Günümüze Kafkas Asıllı Ressamlar" sergisini düzenlemiştik.

Ankara'da düzenlenen "II. Ethos Uluslararası Tiyatro Festivali"ne katılmak üzere Türkiye'ye davet edilen Adigey Cumhuriyeti Devlet Tiyatro Topluluğu 24 Ekim 2003 akşamı Muammer Karaca Tiyatrosu'nda ve 29 Ekim 2003 akşamı Galeria Tiyatro Salonu'nda "Dedeleriimizin Şarkıları" oyunlarını sergilediler ve büyük beğeni ile izlendiler.

23 Aralık 2003 de Sn. Av. Rahşan Erdoğan'ın, koromuz eşliğinde Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'nde verdiği konser de büyük beğeni toplamıştı.

Değerli sanat insanımız Sn. Kuşha Doğan Özden için 31 Mayıs 2004 akşamı "Cemal Reşit Rey Salonu"nda bir konser düzenlemiştik. Bu konser vesilesi ile çevremize bizleri ve kültürümüzü tanıtmak amacıyla, bastırdığımız davetiyeye ek olarak, kimliğimizi, kültürümüzü ve Sn. Kuşha Doğan'ın sanatçı yönünü tanıtan bir sayfalık bir bilgilendirme yazısı hazırlamış, Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız, Bakanlarımız, Milletvekillerimiz, Kuvvet Komutanlarımız, Vali, Kaymakam ve Belediye Başkanları, Parti Başkanları, yazılı ve sözlü medyanın ileri gelenleri ve Sanatçılar olmak üzere yaklaşık 300 kadar kişiye bizzat postalamıştım. Bu konser ile ilgili hazırlıklar benim de yaklaşık üç ayımı almıştı. Sonunda unutulmadığımız bir konser gerçekleşmişti.

Gençlerimiz tarafından 17.07.2004 Cumartesi akşamı "Dünyanın hayran olduğu İstanbul Boğazı'nda "Bizim" kültürümüzü 'Bizbize' yaşamak" amacıyla düzenlenen ve Çerkes yemeklerimizin sunulduğu tekne gezisi büyük bir katılımla gerçekleşmişti.

8.4.2005 tarihli yönetim kurulumuzda "Avrupa birliği, Demokratikleşme Süreci ve Kuzey Kafkasyalılar" konulu bir seri konferansın düzenlenmesi kararı alınmış ve bu konuda ilk konferans 14 Nisan 2005 akşamı Sn. Kenan Kaplan tarafından, ikinci konferans "Avrupa Birliği Süreci ve Toplumsal Duruşumuz" konusu ile 27 Mayıs 2005 akşamı Radikal Gazetesi Yazarı ve Helsinki Yurttaşlar Birliği Temsilcisi Sn. Murat Çelikkan tarafından verilmişti.

Mayıs 2005 de, 21 Mayıs etkinliklerine de katılmak üzere Dünya Çerkes birlik Yönetim Kurulu toplantısı İstanbul'da düzenlenmiş, Derneğimiz bu toplantının organizasyonunu gerçekleştirmişti.

Sosyal etkinlikler kapsamında, hemen her ay düzenlenen Gençlik Geceleri yanı sıra, zaman zaman düzenlenen İftar yemekleri, "Birliktelik, Öğretmenler, Kaşenler, Kadınlarımız, Annelerimiz, Umudumuz Çocuklar" konulu geceler ile ve ilgi duyulacağını düşündüğümüz "Etkili İletişim Teknikleri, Biyoenerji Uygulamaları, Sıra Dışı Yaşam Becerileri" gibi konularda da düzenlenen söyleşi ve kurslarla üyelerimizin derneğimize sık sık gelmesi sağlanmaya çalışılmıştı. Bu arada Derneğimizde birçok doğum günü,

nişan ve düğün gerçekleşmiştir. Bunlar arasında Sn. Burcu Tuna'nın 18.10 2003 tarihindeki nişanı ve 03.01.2004 tarihindeki düğünü için, Sn. Mahinur Tuna'nın emeği ve sanatsal süsleme becerileri ile alt ve üst kat salonlarımız beş yıldızlı düğün salonu oluvermişti.

Başkanlık döneminizde unutamadığınız olaylar var mı?

İsterseniz, başkanlık dönemi de dahil 12 yıllık süre içinde unutamadığım bazı olayları anlatayım.

Kasım 1998'de yapılan genel kurulda yönetime mevcut binamızın alt katındaki salonun satın alınması için yetki verilmiş ve yönetimde yapılan işbölümünde bu görevi ben üstlenmiştim. İlk olarak 20 bin dolar verilmesi sonra bunu 90 bin dolara tamamlayarak satın almanın tamamlanması gerekiyordu. Biz yönetim olarak kolları sıvadık, 20 milyon lira peşinatı topladık. Ancak kalan paranın toplanamayacağı ve bu işten vazgeçmemiz yönünde söylemler mevcuttu. Ben de, "İstanbul'da bu kadar Çerkesiz, bu parayı toplayamayacaksak bırakalım Çerkesliği" demeye başladım. Kaporanın mal sahibine verileceği gün (Aralık 1998) Başkan Asım Berzeg, Ben, yönetimden Akile Albayrak, Keramettin Dönmez'in ofisinde buluştuk. O sırada dahi thamadelerden telefonlar alıyorum, "bu parayı toplayamayız, vazgeçin bu işten" şeklinde. Ben yine "biz burada bir derneğimiz için bu kadarcık parayı toplayamayacaksak Çerkeslik'ten vazgeçelim ağabey" demişim ama gözlerimden şıkır şıkır yaşlar akıyormuş. Kararlı olduğumu anlayınca, itirazlar durdu, 20 bin dolar kaporayı verdik ama kalan paranın toplanması yaklaşık 2 yılımızı aldı. Satın alma işleminden önce bir kez de, Rahmetli Hayri Domaniç Hocamız'ın ofisinde toplanmıştık. Hatırladığım kadarı ile Sn. Hakkı Kurmel, Sn. İrfan Argun, Sn. Cengiz Gül de vardı. "Bugün de borcumuzu denkleştiremeyeceğiz" endişesi ve gerginliği ile yine gözlerimden yaşlar süzülmeye başlamıştı. Hocamızın "O güzel gözlerinden dökülen inciler…" diye bana takıldığını hatırlıyorum.

Unutamadığım ve üzüldüğüm bir olay da, yoğun çaba ve emeklerimize rağmen, binanın satın alma ve tadilat işinin, özellikle maddi kaynak sağlamaktaki zorluk nedeniyle uzaması sonucu internet ortamında aleyhimizde yazıların çıkması oldu. "Dernek yönetimindekiler, tadilat-tamiratla uğraşıyor, dernekçilik bu değildir, kültür elden gidiyor…" ve daha da ağır eleştiriler. Benim niyetim, çok yorulduğum için, tadilat bitince yönetimden ayrılmak idi. O sırada, bir yandan da mesleğim gereği Kardiyoloji Derneği'nin uluslararası ve yoğun faaliyetlerine katılmam gerekiyordu. Ama bu eleştiriler çok ağırıma gitti. Tadilat işi bittikten sonra da bir dönem daha yönetimde kalıp, "kültürel aktivite nasıl yapılıyor göstereceğim" kararlılığı ile yeniden aday oldum ve yine başkan oldum. Ve sonrasında seri halinde khabze toplantıları, konferanslar, gençlik geceleri, yemekli eğlence geceleri, anadili toplantılarının ilki, üst örgütlenme çalışmaları, büyük kültür gecesi ile öyle bir faaliyet takvimi oluşturduk ki her haftası ciddi bir etkinlikle dolu idi. Rahmi ağabey ve bazı arkadaşlar "bu nasıl program, dernekten çıkamıyoruz" diye sitem etmişlerdi.

Çerkes olduğu halde, kimlik ve kültürünü yaşatmak için hiçbir çaba göstermeyen, hatta derneklere uğramayan milyonlarca insanımız varken, görev almış, elinden gelebileni yapmaya çalışan insanlarımızı eleştirmek, haksızlık olduğu kadar, toplumda kırgınlıklara, bölünmelere yol açan, çok yanlış bulduğum bir durum. Hele bir de toplumumuza ciddi hiçbir hizmeti olmamış kimselerin, klav-

ye başına geçip, ağır, hatta hakaret içeren sözcüklerle önüne gelene saldırmasına ne demeli? Ben bu tür, birilerini aşağılayıcı ve toplumu bölücü yazıları hiç dikkate almıyorum, çevreme de alınmaması için öğütte bulunuyorum. Yukarıda sözünü ettiğim uzamış tadilat nedeni ile 20012002 yıllarında ben ve arkadaşlarım için internet ortamında yer alan kırıcı eleştiri yazılarının üzerinde durmadığım gibi, kimdi o zamanlar o ağır eleştirileri yapanlar, bilmiyorum. Ve belki bugün, bana o ağır eleştirileri yapanlarla bir araya gelip, hatta kucaklaşıp, kültürümüz için birlikte çalışıyoruzdur. Benim, muhtemelen babamdan aldığım bir özelliğim, gerekli ve doğru bildiğim bir konuda, kararlılıkla "gözlerimi kaparım, görevimi yaparım". Hedefime ulaştıktan sonra da herkes dostumdur. Kimse ile arama mesafe koymamaya çalışırım. Belki bugün darılacağım kişi gelecekteki bir projede birlikte çalışacağım ve en yararı olacak kişi olabilir. Toplumumuzda herkes böyle düşünse de birbirimize kenetlensek, her konuda başarıya ulaşmakta, kimliğimizi ve kültürümüzü dünyaya yaymakta daha başarılı olmaz mıydık?

Üzülerek ve "olmasaydı" diye hatırladığım iki olay da, 2005 ve 2007 seçim dönemlerinde, yönetime girerek çalışmak isteyen ve çalışmaları ile topluma yararlı olacaklarına inandığımız iki arkadaşımızın, bu genel kurullar öncesi yapılan wunafe toplantılarında, benim için doğru olmayan gerekçelerle, liste dışı bırakılmaları. Bunun sonunda, yıllardır derneğimizin üyesi olup aidatlarını düzenli ödeyen, ihtiyaç halinde bağışlarını esirgemeyen birikimli bir hemşerimiz darıldı ve hiçbir etkinliğimize katılmaz oldu; kaybettik. Diğer hemşerimiz ise kurumlarımıza kırıldı, toplumsal sorunlarımızı görünür kılma ve çözüm arama konusundaki birikimlerini ve enerjisini, fikir birliği içinde olduğu kimselerle, kurumlarımız dışında yürütme yoluna girdi; sonunda toplumumuzda bölünmüşlük, birbirini saymama, sürekli suçlama, vb. üzücü durumlar ortaya çıktı. Tek bir insanımızı bile dışlama gibi bir lüksümüz olmadığını, hepimizin birbirimize muhtaç olduğumuzu, bunun bilincinde olarak herkesin sözüne, davranışına çok özen göstermesi gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi düşündüğünüzde, başkanlık döneminizde "yapsak iyi olurdu" dediğiniz ya da yaptığınıza pişman olduğunuz şeyler var mı?

Yaptığıma pişman olduğum hiçbir şey yok. Bizden beklenip ya da sonradan hatırlayıp "yapsaydık" dediğim de bir şey yok. Yalnız bina döneminde çok yoruldum. Ama benim, kararlılığım ve özverili çabalarım olmasaydı o bina bugünkü durumda olmazdı ve eski hali ile kalırdı diye düşünüyorum. Yoruldum, sıkıldım, üzüldüm, ağladım, hatta işimden oldum ama sonuca ulaşınca takdir gördüm ve mutlu oldum. Bu nedenle, gerek karar aşamalarındaki wunafe toplantılarında, gerekse uygulama başladıktan sonra yol gösterici önerileri, emekleri ve maddi katkıları ile destek veren herkese ve yönetimlerde birlikte çalıştığım arkadaşlarıma şükran duyuyorum. Bu katkılar olmasaydı kuşkusuz, tüm çaba ve emekler sonuçsuz kalırdı.

Bir Kafkas haftası düzenlenmişti Büyükşehir Belediyesi'nin de katkılarıyla.

Evet, 2002 yılı Mayıs ayında, İstanbul'daki tüm Kafkas Dernek ve Vakıfların işbirliği ve İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı'nın desteği ile "Kuzey Kafkasya Kültür Günleri Etkinlikleri" düzenlenmişti. Bu etkinlikler kapsamında önce 11 Mayıs 2002 de Cemal Reşit Rey salonundaki açılış programında, açılış ve protokol konuşmalarından sonra, sinevizyon gösterimi,

Derneğimizin Sn. Kuşha Doğan Özden tarafından yetiştirilen korosu ile Şamil Vakfı ve Abhaz Derneği folklor ekiplerinin programı, Adigey'den davet edilen Moda Sanatçısı Sn. Staş Yura'nın "Antik Çağlardan Günümüze Kafkas Giysileri Sergisi" ve Çerkes mutfağından oluşan zengin büfe ile çok görkemli bir gece gerçekleştirilmişti.

Ardından 12 Mayıs 2002 tarihinde Birleşik Kafkasya Derneği tarafından hazırlanan ve Beyoğlu'nda Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezinde gerçekleşen "Kuzey Kafkasya Cumhuriyetinin Kuruluşu" oturumu, aynı salonda 14 Mayıs günü Sn. Av. Rahmi Tuna'nın"Khabze" konusunda ve 16 Mayıs 2002 de Sn. Av. Kazım Berzeg ile Sn. Mehdi Nüzhet Çetinbaş'ın "Kuzey Kafkasyalıların Sürgünü" konusundaki konferansları, 7 Mayıs günü Taksim Atatürk Kitaplığı'nda tekrar "Antik Çağlardan Günümüze Kafkas Giysileri Sergisi" ve 17 Mayıs Cuma Akşamı da Uzunyayla Kafkas Kültür Derneği tarafından Beyoğlu Muammer Karaca Tiyatrosunda gerçekleştirilen tiyatro, müzik ve folklor gösterisi ile unutulmaz bir hafta yaşanmıştı. Bu arada Adigey'den davet edilen Moda Sanatçısı Sn. Staş Yura'yı ağırlamak amacıyla 15 Mayıs 2002 de derneğimizde bir yemek de düzenlemiştik.

Bu başarılı "Etkinlikler Haftası", Sn. Asım Berzeg zamanında oluşan "İstanbul Kafkas Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu" nun bir başarısıydı ve birliktelikten güç doğacağının en güzel örneğidir.

Benzeri bir ortak etkinlik de 2004 yılında, "11 Mayıs Kafkas Kültür Etkinlikleri" kapsamında, yine İstanbul Büyükşehir Belediyesinin katkıları ile ve yine İstanbul'daki Kafkas Kültür Dernekleri ve Vakıfları işbirliği ile düzenlenmiş, Cemal Reşit Rey Salonu'nda ve bu kez Nart Kafkas Halk Dansları Topluluğu'nun gösterisi olmuştu.

İşte orada en çok dikkat çeken İstanbul Kafkas Kültür Derneği ve Kafkas Vakfı olmuştu.

Aslında tüm İstanbul Dernek ve Vakıfları iş birliği içinde çalışmışlardı. Ama, Staş Yura'yı davet ile o muhteşem "Kafkas Giysileri Sergisi"nin gerçekleşmesine vesile olan Kafkas Vakfı idi diye hatırlıyorum.

Başkanlık döneminizde İstanbul'daki durum nedir? Kafkas dernekleri çerçevesinde bir değerlendirme yapabilir misiniz?

Asım Berzeg'in Başkanlığı döneminde, İstanbul'da mevcut, 1618 kadar dernek ve vakıf tarafından, birlik ve beraberliği sağlamak amacıyla, "İstanbul Dernekleri Koordinasyon Kurulu" kurulmuştu. Ayda bir, sıra ile bir kurum merkezinde ziyaret edilerek toplantı yapılıyor, çeşitli etkinlikler için işbirliği kararları alınıyordu.

Benim dernek başkanlığım sırasında Kafkas Dernekleri Federasyonumuzun kuruluşu aşamasında ciddi çalışmamız oldu. Nisan 2002 de yürürlüğe giren Dernekler Yasası değişikliği ile derneklerin federasyon şeklinde üst örgütlenmelerine olanak doğmuş, Türkiye'de birçok ildeki Kafkas Derneklerinde konu tartışılır olmuştu. Çeşitli il ve ilçelerden gelen temsilcilerle İstanbul'da 2002 yılının Şubat ve Nisan aylarında Şamil Eğitim ve Kültür Vakfı'nda yapılan iki toplantıdan sonra, 17 Kasım 2002 de Bağlarbaşı'nda yaptığımız "Dernekler ve Üst Örgütlenme Modelleri" panelinde, hukukçularımızın yaptığı açıklamaları değerlendiren Yönetim Kurulumuz, Türkiye'de bölgesel ve çok sayıda federasyon yerine, Derneklerimizin bulundukları bölgelerde çalışmalarını bağımsız olarak sürdürecekleri ve ortak çalışmaların planlanması ile yurt içi ve yurt dışında toplu temsil yetkisi olan tek ve demokratik bir federasyon çatısı

altında örgütlenmenin, daha birleştirici, bütünleştirici, dinamik ve etkili olacağı, çok başlılığı ve gereksiz rekabeti önleyeceği sonucuna varmıştı. Bu görüşümüz, İstanbul'da bulunan 17 Kafkas Dernek ve Vakfının oluşturduğu Koordinasyon Kurulu'nun 20 Aralık 2002 tarihindeki 44.toplantısında da benimsenmişti. Aynı Tarihlerde (22 Aralık 2002) Ankara'da KafDer olağan Genel Kurulunda da derneklerimizin tek bir Federasyon çatısı altında birleşmelerinin uygun olduğu kararı çıkmıştı.

Bunun üzerine Derneğimiz, Türkiye'deki tüm Kafkas Derneklerinin Yönetici ve Temsilcilerini davet ederek, 18 Ocak 2003 tarihinde Bağlarbaşı'ndaki Dernek Merkezimizde bir toplantı düzenledi. ("Kiril ve Latin Alfabeleri ile Çerkesce" konulu panelin 1 gün öncesi). Toplantıya katılanların çoğunluğunun düşüncesi doğrultusunda, Derneklerimizin tek federasyon çatısı altında birleşmeleri konusunda çalışmaların yoğunlaştırılmasına karar verildi. Seçilen 6 kişiden oluşan "Kafkas Dernekleri Üst Örgütlenme Komisyonu" [Günsel Şurdum Avcı (Başkan), Orhan Özmen, Seyfettin Diynar, Faruk Arslandok, Recep Yılmaz, Şamil Jane], katılacak tüm derneklerin eşit derecede temsil edileceği ve söz sahibi olacağı bir tüzüğün hazırlanması ve derneklerin kendi tüzük değişikliklerini tamamlamasına yol göstermek amacıyla görev üstlendi. Sn. Şamil Jane dışında diğer komisyon üyelerinin yoğun çalışmaları ile KafDer tarafından hazırlanan taslak tüzük ve diğer örnek tüzükler incelenerek ve bazı hukukçularımızın da görüşleri alınarak, gerekli değişikler yapıldı ve hazırladığımız yeni tüzük taslağını 25 Şubat 2003 tarihinde derneklere gönderdik. 20 Nisan 2003 tarihinde olağanüstü genel kurul yapılarak tüzük değişikliği ve kurulacak federasyona katılma kararı alındı ve federasyon delegeleri seçildi; derneğimizin kurulacak federasyona kurucu üye olarak katılması için gerekli hazırlıklar tamamlandı.

Türkiye'deki tüm Derneklerimiz, karar alma ve hazırlıkları tamamlama süreçlerinin ardından, 15 Haziran 2003 Pazar günü, Ankara'da, Türk Demokrasi Vakfı'nın Ahmet Rasim Sokak, No 27, Çankaya adresindeki salonunda toplantıya çağrıldı. Bu toplantıda kurulacak olan merkezi federasyona son şekli verildi. Sayın Muhittin Ünal Başkanlığında, Günsel Avcı, Orhan Özmen, Seyfettin Diynar, Muharrem Tanboğa, İlhan Kıymet ve Cumhur Bal'dan oluşan kurucu yönetim kurulu ile Kafkas Dernekleri Federasyonumuz 03.07.2003 tarihinde resmen kurulmuş oldu. Daha sonra, 21 Aralık 2003 de Ankara'da TesİŞ Sendikası'nda yaptığımız ilk olağan genel kurul sonrasında da federasyon yönetim kurulunda Genel Başkan Yardımcısı olarak 2 yıl daha görev üstlendim.

Biraz da mevcut durumdan bahsedelim isterseniz.

Derneklerimiz ve üst kurumumuz olan Federasyonumuzun, TC yasalarının verdiği hak ve çizdiği sınırlar içinde, kimlik ve kültürümüzü yaşatmak için ciddiyetle ve özveri ile çalıştığına inanıyorum. Bugün bir araya gelip Çerkes'iz diyebiliyorsak, bu, 1950'lerdeki zor şartlarda atılan adımların ve yapılan özverili çalışmaların sayesindedir. Derneklerimiz kültürümüzü yaşatmak amacıyla kurulmuş ve günümüze kadar da kapanmadan çalışmıştır. Dünya Çerkes Birliği yöneticilerinin de özveri ile çalıştığına inanıyorum.

Ama günümüzde bu kurumların faaliyetlerini yeterli bulmayan bazı guruplar var biliyorsunuz. Belki de "biraz da mevcut durumdan bahsedelim" derken bu konuya değinmemi istediniz. Türkiye'de 5 milyon dolayında Çerkes var diyoruz

ama kimlik ve kültür bilincinde olup bunu geleceğe taşıma çabasında olan 100 bini bile bulmaz. Hal böyle iken, bir de, kimlik ve kültür bilincinde olup bunu geleceğe taşıma, kimliğimizle, kültürümüzle var olma gayreti içinde olan, gerek kurumlarımızda ve gerekse kurumlar dışında faaliyet gösteren insanlarımızın, bana göre hiçte geçerli olmayan nedenlerle, birbirini saymaması, önemsememesi, yok sayması, internet ortamında hakarete varan ağır eleştirilerde bulunması, birbirinin yaptığı çalışmaları yok sayması ya da engellemeye kalkması, böylece birlik, beraberlik ve güç birliği içinde olmamız gerekirken, toplumumuzda paramparça duruma düşmemize yol açması, çok üzücü, çok acı ve bir o kadar da başkalarının gözünde bizi çok gülünç konuma düşüren bir durum değil mi?

İnsanlarımız birbiri ile eleştiri yarışında değil, yalnızca hizmet yarışında olmalı; internette birilerinin düşünmediği ya da yapmadıklarını değil, kendinin yaptıklarını dile getirmeli, ya da yapılırsa yararlı olacak projeleri, kimseyi incitmeyecek bir üslupla dile getirmeli. Böylece toplumda birliktelik, sağlanabilir. Özellikle başkaları ve de resmi kurumlar tarafından "bir araya gelemeyen toplum" olarak algılanmamıza asla izin vermemeliyiz. Örneğin, eğer bazı kişi ve guruplar, resmi makamlara "kurumların yapamadığını biz düşündük" diye öneri götürürse bu çok yanlış olur. Kurumlarımız da resmi kurumlar karşısında "o önerileri getirenleri dikkate almayın, onlar bizim yaramaz çocuklarımız" gibi bir tutum içine girerse, bu da çok yanlış olur. İdeali örgütlü olarak kimlik ve kültürel çalışmaların elbirliği ile yürütülmesidir. Herhangi bir nedenle, örgütlerimiz dışında bazı etkinliklerin de yapılması gerekli görülürse, asla ve asla, toplumumuzun bireyleri ve örgütlerimiz eleştiri hedefi yapılmamalı, etkinliğe konu olan amaç ve hizmet ön plana çıkmalıdır.

Ben günümüzdeki tartışma ve bölünmüşlük durumuna çok üzülüyorum. Aslında Çerkes Kadınları Teavün Cemiyeti Derneği'nin kurulması teklifini kabul edişimin önemli bir nedeni de, bir Çerkes kadın kuruluşu olarak bazı girişimlerle toplumumuzda tartışmaları sonlandırmak, birlik ve beraberliği sağlayabilmek ümidi idi. Bu ümidimizi belirtmek üzere, dikkatinizi çekti ise, derneğimizin web sitesinde Elbruz dağı silueti yanında ağzında zeytin dalı olan bir beyaz güvercini tutan bir Çerkes kadını silueti var. Bilirsiniz ki, Çerkes beyler en hararetli kavgada, araya giren bir hanım ile kavgayı sonlandırırlar. Ama ne yazık ki zamanımızda Çerkes beylerinin Çerkes hanımlarına saygısı da azalmış gibi. Gerek kurum yetkililerimiz ile gerek kurumlar dışında faaliyet gösteren arkadaşlarımızla görüşmelerimizde hiçbir sonuç alamadık.

Aslında bu bölünmüş toplum görünümünün temelinde diyalog eksikliği yatıyor. İnsanlarımız bir araya gelmeyip birbirlerinin düşünce ve projelerini, ne girişimlerde bulunduklarını, ne engellerle karşılaştıklarını, ne sonuçlar aldıklarını bilemeyince, karşılıklı eleştiriler, suçlamalar ve sonunda düzelmesi zor dargınlıklar oluyor. Bu üzücü, acı ve başkalarının gözünde Çerkes toplumunu gülünç konuma düşüren durumun mutlaka düzelmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. Bunun için de, herkesin, kötü, zararlı ve bırakılması gereken özelliklerimiz olan duygusallığı, alınganlığı, "ben"ciliği, inatçılığı ve "hata sendeydi"ciliği bırakıp, "ben nerede hata yaptım", "bu durumu düzeltmek için ben ne yapabilirim" diye düşünmesi gerekmektedir. Bu konuda gerekli adımları atan ve birlikberaberliği sağlayanlar kuşkusuz toplumun gözünde yücelecektir.

Zaman ilerledikçe, kadrolar gençleşiyor, yönetime genç nesiller geliyor. Dil problemi ister istemez var. Yönetim kadrolarında dil bilenler de bilmeyenler de var. Çok da bilerek seçilmiş bir kadro yok görüntüsü var. Ne düşünüyorsunuz?

Dernek yönetimlerinde görev alan kimselerin hiç değilse yarısının ve özellikle başkanların iyi derecede Çerkesce konuşuyor hatta okuyup yazabiliyor olması gerekir. Kafkasya ve diğer ülkelerde yaşayan hemşerilerimizle anlaşabilmek ve derneği en iyi şekilde temsil edebilmek için bu şart.

Bu arada bir anımı anlatayım. Başkanlığımız ilk yılında, Dünya Çerkes Birliği (DÇB) Başkanı ve KabartayBalkar Cumhuriyeti Parlamento Başkanı Sn. Nehuş Zavurbiy ile DÇB Başkan Yardımcısı ve Nalçik Devlet Üniversitesi Yurt Dışı İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Anatoly Kodzokov'un 23 Kasım 2000 tarihinde İstanbul'a geleceklerini öğrendik ve Dernek olarak ağırlayacağız. Ben ortaokullise çağlarımda Türkçe bilmeyen Kabartay anneannem ile Abzeh babaannemi dinleye dinleye derdimi anlatabilecek kadar Çerkesçe öğrenmiştim fakat kullanmadığım için zaman içinde epeyce umutmuşum. Anavatandan gelen saygın konuklara da Dernek Başkanı olarak Türkçe hitap etmeye utanıyorum. Çoğu zaman olduğu gibi yine Rahmi Tuna ağabeyi arayarak "Bu akşam size geleceğim, bir konuşma hazırlamamız lazım, beni yetiştirmen lazım; yarın DÇB konukları önünde Çerkesçe konuşmam lazım" dedim. O da Hikmet Albayrak ve eşini de çağırmış. Ben, bir yandan "şurada söyle demek istiyorum, burada böyle demek istiyorum" diyor bir yandan da dilimin zor döneceği sözcükleri çıkarttırıyorum. O zaman da anlam zayıflıyor, beğenmiyorum. Derken, gece yarısına kadar herkesi epeyce yordum, Türkçe notlar aldım, gece evde ezberledim ve ertesi gün hoş geldiniz açılış konuşmamı Adigebze yaptım. Bu, topluluk karşısında ilk Çerkesçe konuşmam oldu. Sonra 2001 yılında ailece ve Rahmi Tuna ağabey ile birlikte Kafkasya'ya ilk gidişimizde bir hafta içinde Çerkesçemi epeyce ilerlettim, dinlediğim konuşmaları da kayda alıp sık sık dinleyerek telaffuzumu da geliştirdim. Özet olarak, dil bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıp. Evet, küçük yaşlarda daha kolay öğrenilir ama o şansı yitirdi isek ileri yaşlarda daha fazla çaba göstererek öğrenebiliriz.

Dernek yönetim kadrolarının gençleşmesine gelince, kuşkusuz ki gençler ileri yaşlardakilere göre daha enerjik, araştırmacı, cesaretli, atılımcı ve yeni teknolojileri daha verimli kullanabiliyorlar. Ama ben gençlerin, üniversitede derssınav sorumluluğu, bitirdiklerinde iş kurma, meslekte yükselme, yuva kurma, çocuk sahibi olma, çocuklarının eğitimi gibi geleceğini oluşturmak çaba ve zorunluluğunda oldukları zamanlarda omuzlarına derneğin iş yükünü yüklemenin, onlara büyük haksızlık olduğunu düşünüyorum. Yani, gençlere güvenmediğim için değil onları sakındığım için böyle düşünüyorum. Derneklerin genel kurulları öncesi genellikle "gençler yönetime girsin, kadrolar gençleşsin" önerileri olur. Ama bu önerileri yapanların çoğunun da çocukları derneklerde görünmezler. Ben fakülteyi bitirdiğimden emekli olunca-ya kadar derneklerde hiç çalışamadım. Eğer o dönemlerde derneklerde çalışıyor olsaydım ne ihtisas yapabilirdim, ne de akademik kariyer. Nitekim, dernek yönetiminde bulunduğum ve bina satın almatadilatı ile yoğun uğraştığım dönemlerde, kendimi dernekte aldığım sorumluluğa öylesine kaptırmışım ki, Amerikan Hastanesi'ndeki işimden oldum. 1970 de derneğin ilk satın alınması dönemindeki bağış toplama çalışmalarım sırasında da neredeyse tıbbiyeden zamanında mezun

olamayacaktım. Şimdi Çerkes Kadınları Teavün Cemiyeti başkanıyım, yine dernek çalışmaları içindeyim. Ama bugün ben ne kaybediyorum? Mesleğime yeterli zaman ayıramadığım için yalnızca kazancım az oluyor ama benim bu gün için bir gelecek sorunum yok. Sizleri çok takdir ediyorum, özveriyle burada çalışıyorsunuz. Ama dernek ile ilgili çalışmalarınız asla sizlerin geleceğiniz ve ilerlemenize sekte vuracak kadar ön planda olmamalı. Bırakın o görevleri şimdilerde geleceğini kurmuş olanlar yapsın, siz de görevi daha sonra devralın.

Ama bu sözlerimden sakın gençken derneklere gelmeyin anlamı çıkmasın. Okul öncesi çocukluk çağından itibaren çocuklarımız ve gençlerimiz derneklerimizi doldurmalı, onları derneklere bağlayacak etkinlikler sıklıkla düzenlenmeli; müziğimizi, danslarımızı, görenek ve geleneklerimizi, dilimizi öğrenmeliler. Güzel arkadaşlıklar, kalıcı dostluklar kurmalılar, derneklerimiz dışında da bir araya gelmeliler, birlikte iş kurmalılar, yuva kurmalılar. Ben gençlerin tanışıp kaynaşması konusunu her zaman önemsemişimdir. Başkan olduğum bir dönem, yetişmiş, yüksek eğitimde ya da eğitimini tamamlamış, iş hayatına atılmış hatta kariyer sahibi olup derneklere gelme, kültürünü tanıma bakımından camiamız dışında kalmış gençleri dernekte buluşturmak amacıyla, hangi ailede genç kız ya da erkek var, listesini çıkarmış, ailelerinden gençlerin telefonlarını almış, her bir genci tek tek arayarak, 13 Aralık 2003 cumartesi günü Derneğimizde tanışma çayına davet etmiştim. O toplantıdan sonra birçok genç arasında güzel bir dostluk kurulmuştu ve derneklerimiz dışında da birlikte olmaya başlamışlardı. Sanıyorum bundan 2 yıl kadar sonra idi, Ercan Aycan ve arkadaşları, beni bir kafeye davet ederek, o tanışma çayı için teşekkür etmişlerdi.

Mevcut dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz hususlar nelerdir?

2007 de dernek yönetiminden ayrılmamdan sonra başkan olan Sn. Yaşar Nogay, Eşi Svetlana Hanım ile ve tabii yönetimdeki diğer arkadaşlar 4 yıl boyunca çok değerli hizmetler yaptılar. Şimdi Sn. Ümit Duman başkanlığındaki yönetimin de büyük bir özveri ile çalıştıklarına tanık oluyoruz. Görev üstlenen büyük bir özveri ile çalışıyor. Ama derneklerimiz ciddi profesyonel kadrolarla yönetilmeli. Derneğe hizmet eden, parasını oradan kazanmalı, başka bir işle uğraşmamalı, tam gününü vermeli, ama karşılığında dernekten kazandığını evine ekmek olarak götürebilmeli. Profesyonel askerlik gibi, profesyonel dernekçilerimiz olmalı. Biz böyle bir yapıyı sağlayamadığımız sürece, daha fazla iş çıkaramayız, görev alan insanlarımıza da çok yükleniyor oluruz. Eksik bulduğum çok önemli bir nokta o. Eğer bir profesyonelleşme sağlanabilirse, çok daha güzel çok daha fazla etkinlik başarılabilir. Bir de, derneklerimizin aidat ve bağışlar dışında, iktisadi bir işletme ile mutlaka parasal geliri olmalı, dernek yöneticileri, sosyal, kültürel, vs, programlarını gerçekleştirmek yerine, zamanlarını kaynak aramakla geçirmemeli.

Kimlik adına daha ileri adımlar atılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Atalarımızdan miras kalan kimliğimizin, özgün kültürümüzün bilincince olup bunu yaşatma çabasında olan çok az insanımız var. Kimlik bilincinde olmayanları kazanabilmek için, kendi içine kapalı bir toplum olmaktan çıkmalı, birçok sosyal kültürel etkinliklerle gündemde yer almalıyız diye düşünüyorum. Hala kendimize ait bir TV kanalımızın olmaması çok büyük ayıbımız. Mevcut ve çok izlenen kanallarda birçok ses, tiyatro, yetenek, vs. yarışma programı yapılıyor,

Çerkeslerden katılanımız yok. Bu tür etkinlikler bu ülkede Çerkeslerin de yaşamakta olduğunu anımsatarak, kimliğinin, kültürünün bilincinde olmayanları da uyandırır diye düşünüyorum. Örneğin, Ülkemizde Çerkes Kültürünü "Yükselen Değer" yapacak bir TV dizisi, birçok insanımızı uyandıracak, "ben de bu kültürün bir insanıyım" dedirtecektir. Ne yazık ki çeşitli sanat dallarında yetişmiş sanatçımız da az, olanlarda adeta kendilerini saklıyorlar.

Beceremediğimiz bir konu da politik olmak ve lobicilik faaliyetleri. Çerkes milleti tarih boyu çok çekti; güzel vatanını korumak için yüz yıllar savaştı, sonra dünyanın dört bir tarafına dağıldı. Geçmişteki acı günleri sürekli gündemde tutmayı, sürekli bunların sorumlularının arayışı ve hesabının sorulması içinde olmayı, bu amaçla yürüyüşler, pankartlar, sloganlarla gündemde olmayı, kimlik adına, uygun ve etkili bir yöntem olarak görmüyorum. Bunlar yerine, tüm enerjimizle geleceğe, kaybettiklerimizi ve de fazlasını nasıl kazanacağımıza odaklanmalıyız ve bu konuda bize yardımcı olabilecek kişi, kurum, örgüt ve devlet yetkilileri ve uluslararası kurumlara, akıllıca, kimsenin damarına basmadan, sessiz fakat etkili şekilde, kendimizi anlatabilmeli, bu yolla haklarımızı elde etmeye çalışmalıyız diye düşünüyorum.

En önemlisi de birbirimizin eksik ve yanlışlarını görerek, dargınlıklara götürecek eleştirilerde bulunarak parçalanmak yerine, birbirimizin güzel ve doğrularını, emek ve çabalarını görmeye çalışarak, karşılıklı saygı ve sevgi ile dost olmalı ve kenetlenmeliyiz. Ancak böylece oluşacak birliktelikten alacağımız güç ile kimliğimizi ve kültürümüzü geleceğe taşıyabiliriz.

Söyleşimizi bitirirken, yönetimde bulunduğum 12 yıl süre içinde yol gösterici önerileri, emekleri ve maddi katkıları ile destek veren herkese, aklıma takılan her konuda, beni aydınlatan ve yardım eden Değerli Ağabeyimiz Sn. Av. Rahmi Tuna'ya şükranlarımı sunuyorum. Yönetimlerde birlikte çalıştığım arkadaşlarıma, 5 yıl süren başkanlığım sırasında, birlikte 5 yıl çalıştığım Sn. Mustafa Saadet'e, 4 yıl çalıştığım Sn. Tülay Bir'e, 3 yıl çalıştığım Sn. Faruk Arslandok'a ve iki yıl çalıştığım Sn. Uğur Gül ve Sn. Ayşe Pişkin'e çok değerli emekleri için içtenlikle teşekkür ediyorum. Son olarak, evimi ve ailemi ihmal etmeme göz yumarak, her türlü mesleki ve dernek faaliyetlerimde beni her zaman destekleyen ve yardımcı olan Eşim Cenk Avcı'ya da şükran duyduğumu belirtmek istiyorum.

Nisan 2005
Gösteri için İstanbul'da olan Nalmes dansçıları ile İKKD salonunda yapılan düğünden

21 Mayıs 2004 – Dernek salonu

48. Dönem

16.10.2005 – 28.10.2007

Dünya

2006

• 7 Ekim; Anna Stepanovna Politkovskaya öldürüldü.

Putin'in Çeçenlere karşı yürüttüğü savaşa karşı olması ve bu savaşı Kirli Savaş olarak nitelendirmesi ve aynı adlı bir kitap yayımlaması ile ünlüdür. Bu görüşleri yüzünden sık sık eleştirilere uğramış, Beslan okul baskınına giderken uçakta zehirlenmiş, birkaç defa öldürülmek istenmiş ve 7 Ekim 2006'da evinin asansöründe ölü bulunmuştur.

2007

• 1 Ocak; Romanya ve Bulgaristan, AB'ye resmen üye oldu. AB'nin üye sayısı 27'ye çıktı.

• 1 Nisan; Fransa'da hızlı tren, deneme sürüşünde saatte 574,8 km. hıza erişerek dünya rekoru kırdı.

Türkiye

2006

• 17 Mayıs; Danıştay 2. Dairesi'ne yapılan silahlı saldırı sonucu, 1 Danıştay üyesi öldü, Daire Başkanı ve 3 üye yaralandı.

2007

• 19 Ocak; Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gazeteci Hrant Dink, İstanbul'da gazete binasının önünde uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.

• Türk Lirası'ndan altı sıfır atılmasının ikinci aşaması

31 Ocak 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5083 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun" uyarınca altı sıfır atılarak, Yeni Türk Lirası banknot ve madeni paralar 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılmış ve para reformunun ilk aşaması gerçekleştirilmişti.

İki aşamalı geçişin birinci aşamasında, para biriminin başına geçici bir süre için ve karışıklığı önlemek amacıyla "Yeni" ibaresi konulmuştu.

İkinci aşama ile ilgili olarak 5 Mayıs 2007 tarih ve 26513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 Nisan 2007 tarih, 2007/11963 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiştir.

• 27Ağustos; 339 milletvekilinin oyunu alan Abdullah Gül, Türkiye Cumhuriyeti'nin 11. Cumhurbaşkanı oldu.

Çerkesler

Türkiye

• Dünya Çerkes Birliği VII. Kongresi İstanbul'da yapıldı.

• Doğu Akdeniz Bölgesin; Kahramanmaraş, Afşin, Göksun, Reyhanlı, Osmaniye ve Adana Kafkas Dernekleri ve Çeçen Kafkas Derneği Başkanları 07.01.2007 tarihinde Kahramanmaraş Derneğinde bir araya gelerek, geniş kapsamlı Xabze Toplantısı yapılması kararını almıştı.

Toplantı, Kahramanmaraş Kafkas Kültür Derneği organizatörlüğünde 24.02.2007 tarihinde K. Maraş'ta yapılmıştı.

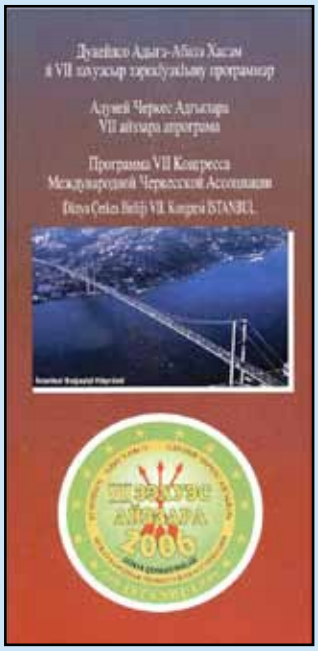

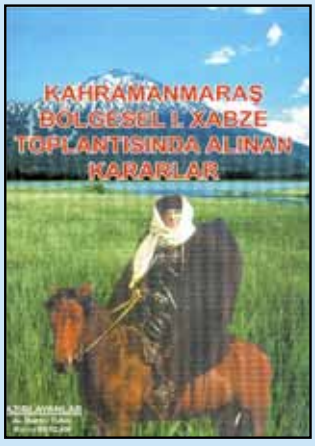

Ekim 2005 – Mart 2006
İmtiyaz sahibi Ajans Kafkas Ltd. Şti. adına: İsmail Tunçbilek
Genel Yayın Yönetmeni: Erol Karayel
Sorumlu Müdür: H. Bayram Bolat
Yayın Kurulu: İsmail Tunçbilek, M. Nüzhet Çetinbaş, Erol Karayel, Fethi Güngör, Ömer Duran

Kafkasya Forumu Dergisi adına sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Can Kesgin
Genel Yayın Yönetmeni: Elif Yar
Yazı İşleri: Alper Kahraman, Çağlar Konukman, Çiğdem Hatacikoğlu, Muhammet Salmak, Sencer Busun, Murat Özkan

Mutlu Antiçen adına
Seyfullah Dağıstanlı - Aralık 2005

Aralık 2005

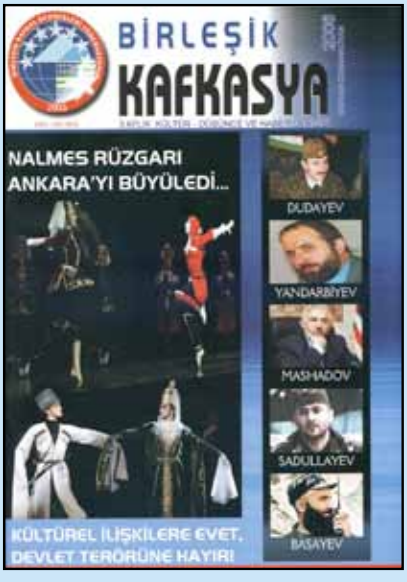

21 Mayıs 2006

Haziran 2006

2006

Kafkas Dernekleri Federasyonu

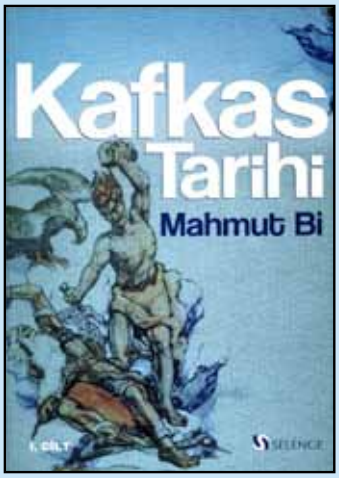

2006

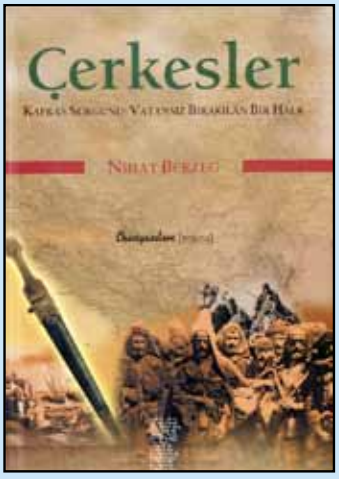

2006

2006

2006

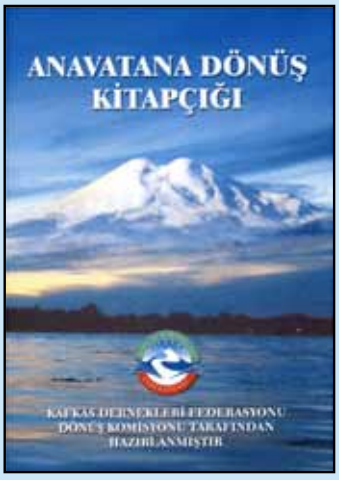

2006

Eylül 2006

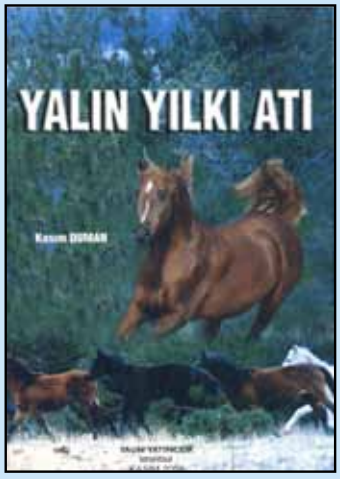

Kasım 2006

Aralık 2006
Kafkas Çeçen Dayanışma ve Kültür Derneği adına sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Ali Yandır
Yayın Kurulu: Ali Yandır, Sebahattin Durgun, Abdurrahman Çeçen

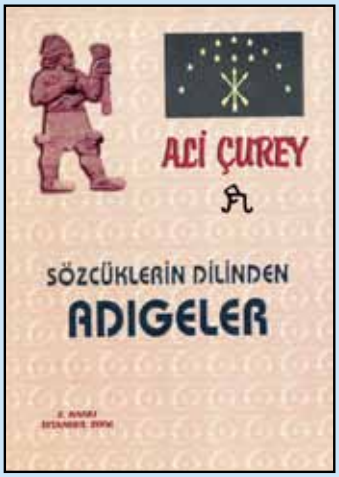

Aralık 2006 – 2. Baskı

1 Nisan 2007

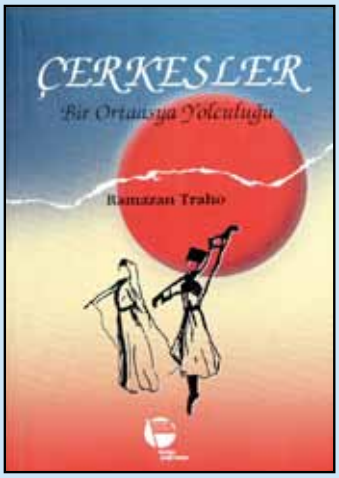

Ocak 2007 – Türkçesi: Gülden Kangal

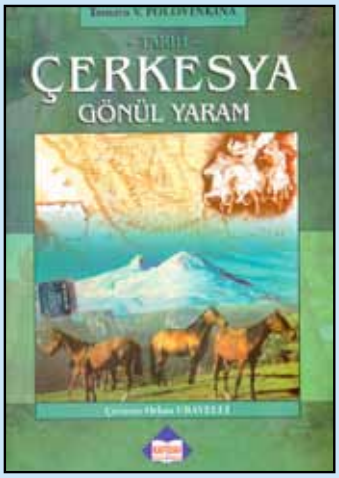

31 Ocak 2007

2007

2007

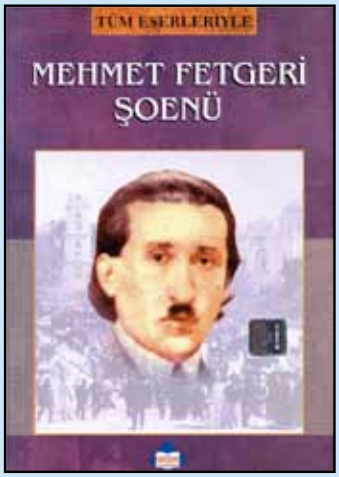

2007

2007

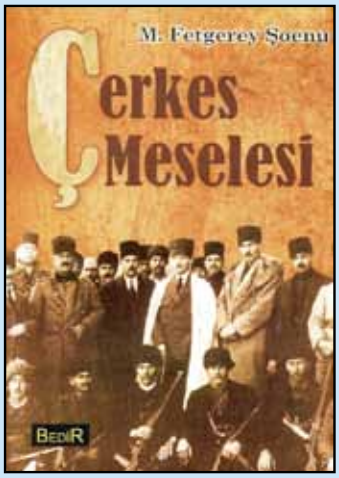

2007

2007

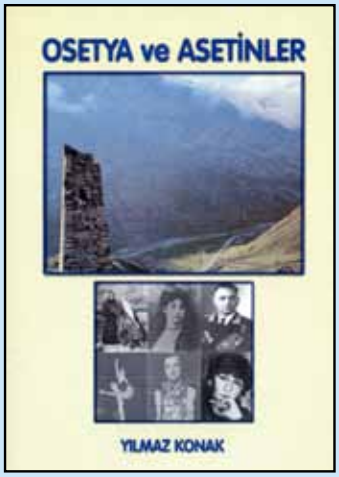

Eylül 2007

Basın-Yayın

• Kafkasya'nın yeni alev topu Kabardey-Balkar
Radikal, 24.10.2005
Fehim Taştekin

Kabardey-Balkar'daki kanlı baskın yine Çeçenlere mal edildi. Ama Rusya'ya bağlı özerk cumhuriyetteki rahatsızlık, Kabardey ve Balkarların çekişmesi ile Moskova'nın baskı politikalarında yatıyor. 'Vahhabi' ilan edilen Sünniler de giderek marjinalleşiyor

Çarın gözü Çerkes kamasında
Kabardey-Balkar, Rusya Federasyonu içerisinde dilimlenmiş yedi Kuzey Kafkasya cumhuriyetinden biri. Düne kadar Kremlin'in gözünde Kaf Dağı'nın 'huzur' adacığıydı. Aslında bu bir tılsımdı ve 13 Ekim'de 130 kişinin yaşamına mal olan başkent Nalçik'teki gariplikler yumağı bir baskınla bozuldu. Ama kansere yakalanınca 14 yıldır hiç soğutmadan oturduğu koltuğuna 16 Eylül'de veda eden eski Devlet Başkanı Valeri Kokov'un Moskova'nın eline tutuşturduğu Demoklesin kılıcıyla herkesi sindirmiş olmasının bir sonucuydu bu 'huzur'. Aldatıcıydı. Nalçik sokakları işsizlikten canına tak demiş yumruğu sıkılı insanlarla doluydu. Etnik çatışmalarsa zaten istasyonda hareket emrini bekleyen tren misali...

• Milli Mücadele yıllarının öteki yüzü
Radikal, 11.12.2005
Avni Özgürel
1920 senesinin Aralık ayı, Milli Mücadele sürecince Ankara'nın, daha doğrusu Mustafa Kemal'in tek güç haline gelişine ifade eder. Oraya gelene kadar geçen bir buçuk yıl zarfında çevrelerinde işgale karşı yerel direnişi ve iç muhalefet odaklarının bastırılmasını örgütleyen; bu sebeple itibar edilen ama kendilerini 'uç beyi' gibi görmeleri yüzünden merkezi otoritenin etkisini zayıflatan çete reisleri bir bir saf dışı edilmişti.
Tasfiye ve isyan hareketlerinin bastırılmasında başvurulan güç Çerkes Ethem'di. Sonunda düzenli birlikler toparlanıp mücadelenin geleneksel askeri hiyerarşi içinde devam etmesine uygun zemin oluşunca sıra onun sahneden çekilmesine geldi. 9 Aralık 1920'de Ethem'le Ankara arasında ipler koptu…

• Gürcistan'a Abhazya ve Güney Osetya mesajı
Radikal, 15.03.2006
Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Güney Osetya ve Abhazya sorunlarının, Gürcistan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturulması gerektiğim söyledi.
Gürcistan'a resmi bir ziyaret yapan Sezer, temaslarına dün başkent Tiflis'teki Meçhul Kahramanlar Anıtı'na çelenk koyarak başladı…

• Paylaşılamayan diyar: Kafkasya (1)
Baba ocağını yakmaya döndüler
Radikal, 14.01.2007 – Dizi yazı
Fehim Taştekin
Büyük Kafkas sürgününün üzerinden 143 yıl geçtiği halde Çerkesler için anavatanları hâlâ Kaf Dağı'nın ardında. SSCB'nin dağılmasıyla kapılar açıldı derken Çeçenya ve Abhazya'daki savaş ve siyasal badireler Kafkasya-diaspora arasına yeni bariyerler ekledi…

Yitik Cennet: Abhazya
15.01.2007
Karadeniz'in öte yakasında Gürcülerle savaşın bıraktığı izlere rağmen Abhazya saklı bir cennet. Kafkasya'da Rusya-ABD hesaplaşmasının ortasına düşen Abhazya, tanınmak için atakta.

Tiflis'le birleşmeye şans tanımayan Sohum, Rusya'yı kalkan yapmak niyetinde…

Bir yok oluş hikâyesi: Şapsuğya
17.01.2007
Abhazya'dan çıkıp Soçi ve Tuapse'ye uzanırken Çerkeslerin yüzüne hüzün çöküyor. Soçi'de Ubıh izine rastlanmazken, Tuapse ve Lazarevsk'te kalan 18 Şapsuğ köyü varlık savaşı veriyor…

Nalçik bir başka dirilişi yaşıyor
19.01.2007
Kabardeyler ve Balkarlar arasında etnik gerilimi kaşıyan yeni mayınlar döşeniyor. Nalçik'te ise farklı bir dönüşüm yaşanıyor: Yerel diller yavaş yavaş sokağa dönüyor. Adıge kültürü özellikle gençleri içine çekiyor…

• Türkler, Kürtler ve diğerleri...
Radikal, 21.01.2007
Anzor Keref
Sivil toplum kuruluşları, yazar, hukukçu ve aydınların çağrısıyla düzenlenen "Türkiye Barışını Arıyor" konferansı sona erdi. Böylece biz de Türkiye'nin bazı aydınlarının "sorun çözme yöntemleri"ni ve "Türkiye'nin sadece Türk ve Kürtlerden ibaret bir ülke" olduğunu, tek ve öncelikli sorunumuzun da "Kürt sorunu" olduğunu bir kez daha anlamış olduk. Yine anladık ki, Türk ve Kürt milliyetçileri anlaşırsa ana sorunumuz çözülecek.
Anadolu'daki kültürel zenginliği romanlarında sürekli sergileyen, neredeyse tüm romanlarında en azından Kürt ve Türklerden sonra üçüncü nüfus yoğunluğuna sahip Çerkesler ve başka halklarımızdan söz eden yazar Yaşar Kemal dahil olmak üzere, hiçbir aydının herhangi bir başka etniğin adını bile ağızlarına almamaları düşündürücüdür…

• Mustafa Kemal ve muhalifleri
Radikal, 19.02.2007
Ayşe Hür
Çerkes Ethem hakkında 'milli kahraman'dan 'vatan haini'ne varan birbirine zıt çok sayıda değerlendirme yapılır. Kendisi, 'Belki çok hatalarım oldu, fakat asla vatan haini olmadım' demişti...

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Rahmi Tuna	Başkan
Günsel Avcı	Başkan Yardımcısı
Ümit Tokoğlu	Genel Sekreter İstifa - 08.11.2006
Naim Sarıgül	Muhasip İstifa - 08.11.2006
Naim Sabancı	Üye İstifa - 08.11.2006
Ö. Aytek Kurmel	Üye
Yetkin İnanöz	Üye
Faruk Arslandok	Yedekten asil üye 08.11.2006
Ayşe Pişkin	Yedekten asil üye 08.11.2006

Nart Mert Atalay Yedekten asil üye
08.11.2006

Denetleme Kurulu

Kerametin Dönmez
Mustafa Saadet
Sevgi Tülay Bir

Onur Kurulu

Not: Arşivde isimler bulunamamıştır.

Kafkas Dernekleri Federasyonu Delegeleri Rahmi Tuna, Günsel Avcı, Mustafa Saadet, Sevgi Tülay Bir, Faruk Arslandok, Muammer Tuncel, Doğan Özden, Cengiz Gül, Kerametin Dönmez, Remzi Yıldırım, Muharrem Çurey, Ümit Tokoğlu, Naim Sabancı, Naim Sarıgül, Ö. Aytek Kurmel, Yetkin İnanöz, Nart Mert Atalay, Hikmet Albayrak.

Genel Kurul

16.10.2005 – Dernek merkezi
Divan Başkanı : Kerametin Dönmez
Yazmanlar: Berat Bir Bayraktar
Yetkin İnanöz

Tutanaklardan:

- Genel Kurulda 69 kişi oy kullandı.
- Tüzük için önerge verildi.

Dernek tüzüğümüzün 18. Maddesi gereğince, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 4/k hükmü ve Dernekler Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Tüzüğümüzün anılan kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmesi için gerekli değişikliklerin yapılmasını, bu değişiklikler için Genel Kurulumuz adına yeni seçilecek YK ya yetki verilmesini, bu değişikliklerin YK ca kongre tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde yapılarak ilgili makamlara verilmesini ve bu önergemizin gündeme eklenmesini öneriyoruz. 16.10.2005 – 10 imzalı

Not: Önerge kabul edildi.

- Bütçe:

2003-2005
Gerçekleşen: 29.754,49,-TL.
Gelir: 26.982,08,-TL.
Gider 2005-07
Tahmini: 32.500,00,-TL. Gelir- Gider

47. Dönem Faaliyet Raporundan:

- 12-14 Aralık 2003 tarihinde Sn. Mahinur Tuna, Sn. Ergün Özgür ve Sn. Murat Papşu'nun emekleri ile II. Kafkas Yayınları Fuarı gerçekleştirildi.
- 08 Ekim 2004, merhum Tevfik Esenç anıldı ve Anadil Önemi konusunda açılmış olan afiş yarışmasında beğeni kazanan afişler sergilendi.
- 13-22 Mart 2004 tarihlerinde Sn. Münevver Bağ'ın emeği ile Türk Resminde Kafkas Asıllı Ressamlar Sergisi-II yapıldı.
- Konferanslar;
  *Sn. Zeynep Aksu - Çerkes Teavün Cemiyeti ve Diyane,
  *Sn. Nart Mert Atalay - Çerkes Aile Damgaları,
  *Sn. Kenan Kaplan - Avrupa Birliği, Demokratikleşme Süreci ve Kuzey Kafkasyalılar,
  *Radikal Gazetesi Yazarı ve Helsinki Yurttaşlar Birliği Temsilcisi Sn. Murat Celikkan - Avrupa Birliği Süreci ve Toplumsal Duruşumuz
  *Sn. Melih Arat ve Sn. Kutay Ecevit - "Sıradışı Yaşam Becerileri'', aynı konuda 12 hafta süreli kurs,
  *Sn. Prof. Canan Çetin - "Etkili İletişim Teknikleri"
  *Sn. Dr. Şuayp Dağıstanlı - "Biyoenerji ve Alternatif Tıp Uygulamaları", aynı konuda 10 ar hafta süreli iki kurs,
  *Sn. Selime Sancar - "Refleksoloji: Parmaklarınızın Ucundaki Şifa"
- 01-09 Haziran 2005 - Kafkas Çeçen Kültür Derneği ile birlikte düzenlenen ve Yard. Doç. Filiz Susar tarafından sunulan "Göç, Dil ve Kültür: Çeçenler Örneği" konulu saha çalışması sunumu ve belgesel film gösterimi,
- 07 Mayıs 2004 – Sn. Av. Hakkı Kurmel moderatörlüğünde, Sn. Nimet Berkok ve Sn. Av. Rahmi Tuna'nın konuş-

macı olarak katıldığı "General İsmail Berkok'u Anma" paneli,
- 21 Mayıs 2004 - Gençlerimizin hazırladığı Sürgünü Anma Programı ve Sn. Av. Rahmi Tuna'nın moderatör olduğu, Kabartay-Balkar Cumhuriyeti Tarih Uzmanı Sn. Doç. Kuşha Bi Anzor, Sn. Cevdet Yıldız ve Sn. Yaşar Güven'in konuşmacı olarak katıldığı "Sürgünü Anma" paneli
- 22-23 Mayıs 2004 - Kocaeli Kafkas Derneği ev sahipliğinde, İst. Kafkas Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu ve bölge Derneklerinin işbirliği ile Kefken'e Sürgünü Anma Ziyareti
- 23 Mayıs 2004 - Kafkas Dernekleri Federasyonu ve Bölge Kafkas Dernek ve Vakıfları ile birlikte, Üsküdar-Salacak'ta, Kızkulesi Karşısında Sürgünü Anma Programı
- 21 Mayıs 2005 - Dünya Çerkes Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte, Üsküdar-Salacakta Kızkulesi karşısında Sürgünü anma Programı ve aynı gün akşamı Gençlerin Kefken'e hareketi,
- 22 Mayıs 2005 - Sn. Rahmi Tuna moderatörlüğünde, Adigey Cumhuriyeti tarihçisi Sayın Samir Hatko tarafından "Çerkes Tarihi ve Sürgün" konulu konferans,
- Kültür Bakanlığımızın daveti ile Türkiye'ye gelen Adigey Devlet Tiyatrosu Topluluğu, "Dedelerimizin Şarkıları" adlı oyunlarını, 24 Ekim 2003 Beyoğlu'nda Muammer Karaca Tiyatrosunda ve 29 Ekim 2003 Ataköy'de Galleria Tiyatro Salonu'nda sergilemesi için gerekli düzenlemeler yapıldı,
- 23 Aralık 2003 - Kadıköy Halk Eğitimi Merkezinde, Derneğimiz Korosu ile akordeonu eşliğinde Adigece, Abazaca, Çeçence ve Asetince şarkıları başarı ile yorumlayan Sn. Rahşan Erdoğan'ın sahne aldığı konser düzenlenmiştir.
- 31 Mayıs 2004 - Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda Sn. Kuşha Doğan tarafından verilen ve Nart Efsaneleri döneminden destanlar, Kafkas -Rus savaşları, Büyük Çerkes Sürgünü ve Diasporadaki savaşlarda kaybedilenler için söylenen ağıtlar ve aşk, özlem ve dans şarkılarından örneklerinin sunulduğu "Nartlardan Günümüze" konseri düzenlenmiştir,
- 15 Haziran 2005 - Kabartay-Balkar Cumhuriyeti'nin ses sanatçısı Sn. Nehuş Kerim Konseri, Çemberlitaş Fırat Kültür Merkezi'nde düzenlenmiştir.

2005-2007 dönemi için sunulan Faaliyet Programı:

İlkelerden:
- Programlar, herhangi bir düşüncenin etkisine toplumu yöneltme anlamını taşımamalıdır. Zira Derneğimizin varlık sebebi; ait olduğumuz toplumun ve onun ürettiği kültürün yaşamasını, gelişmesini ve korunmasını sağlamaktır. Bu nedenle yapılacak programlar da bu amaca hizmet etmelidir.

Faaliyetler, ana bölümlerden:
- Derneğin devamlı olacak şekilde bir arşiv ve kütüphaneye kavuşturulmasına yönelik çalışmalar.
- Dernekle ilgili yapılan çalışmaların yazılı hale getirilerek arşivlenmesi.
- Derneğimizin temel amaçlarından biri; gençliğimizin Derneğe alıştırılması, imkan verdiği nispette gençliğe aydınlatıcı bilgilerin verilmesi, gençlik ile uyum içinde çalışılarak Dernek faaliyetlerine her şekil ve kademede aktif olarak gençlerin katılmasını sağlamaktır.
- Dil öğreniminin geliştirilmesi için Kafkasya ile karşılıklı seyahatler düzenlenecek, imkan dahilinde konuşma ve yazmanın öğretileceği kamplar oluşturulacaktır.
- Acilen Derneğimizle ilgili bir internet sitesi oluşturulacaktır.

- Kuzey Kafkasya ile ilgili haberlerin zamanında ve doğru olarak halka ulaştırılması için, Nalçik, Maykop ve Çerkesk'te profesyonelce çalışacak haber temsilcilikleri oluşturulacaktır
- Devletimizin bütün unsurları ile Avrupa Birliği'ne katılma sürecine girdiği bu dönemde, Derneğimiz özellikle insan haklarının tanımı, geliştirilmesi ve korunması gibi konularda çalışmalar yaparak, diğer Sivil Toplum Örgütleri ve Avrupa Birliği temsilcileri ile imkan buldukça birlikte çalışacak, yapılan toplantılara imkan nispetinde geniş çaplı katılarak katkıda bulunacaktır.
- Kafkasya'da devamlı kalabilmenin kolaylaştırılması.
- Geriye dönüş imkanlarının hazırlanması, iki taraf için ticaret ve yatırım imkanlarının oluşturulması ile ilgili ayrıntılı bir raporun hazırlanarak Kafkasya'daki yönetim birimleri ile tartışılması ve gerçekleştirilmesi için gerekli olan birimlerin oluşturulmasına yönelik çalışmalar.

Karar Defteri

21.10.2005
- 5253 sayılı yeni Dernekler Kanunu ve ilgili yönetmelik gereği olarak Dernek Tüzüğünde yapılacak değişikliklerin hazırlanarak yönetime sunulması için YK üyesi Av. Yetkin İnanöz'e görev verilmesine,

11.11.2005
- Sn. Cüneyt Özen ve Sn. Nurhan Fidan tarafından 3 Aralık 2005 gecesi yapılması düşünülen "Vefa Gecesi" etkinliği uygun bulunmuştur.

15.11.2005
- 16.10.2005 tarihli Genel Kurulun YK ya verdiği yetkiye istinaden, YK üyesi Av. Yetkin İnanöz tarafından hazırlanan, Tüzüğümüzün 5253 sayılı kanunla ve buna uygun yönetmeliğe uyarlanmış yeni Dernek Tüzüğünün YK ca kabul edilerek ilgili makama sunulmasına,

01.12.2005
- Üyelerimizin adres tespiti için bütün YK üyeleri işbölümü yapılarak kayıtlı üyelerimizin taranmasına,
- Profesyonel eleman çalıştırılmasına,
- Gençlik Kollarının getirdiği kültürel etkinlikler, ayda bir gençlik gecesi, ayda bir kahvaltı günleri tertiplenmesine,

06.01.2006
- 18-19 Mart tarihleri arasında "Dünden Yarına Çerkes Göçleri – Kafkasya Diaspora İlişkisi" sempozyumunun yapılmasına,

06.03.2006
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısı ile Derneğimizde bir kutlama programı düzenlenmesine, Sn. Zeynep Aksoy tarafından "Çerkes Kadınları Teavun Cemiyeti ve Diyane" konulu bir konferans verilmesi, Sn. Rahmi Tuna tarafından hazırlanan "Çerkes Toplumunda Kadının Yeri" konulu yazının okunması, Sn. Luba Kandur tarafından şiirler okunması, günümüzde Çerkes kültürüne hizmet eden Sn. Elmas Eşsiz ve Sn. Ayşe Eşsiz'e plaket verilmesi, Dernek Başkanlıkları yapmış, müziğimize hizmet etmiş, kültürümüze hizmete devam etmekte olan isimleri belirlenmiş kadınlarımızın onurlandırılmasına,

16.04.2006
- 8-9 Nisan tarihlerinde yapılan sempozyumun devamı olacak şekilde Suriye'den gelen Prof. Dr. Adil Abdulselam Laj beyle sohbet mahiyetinde bir toplantı yapılmasına,

03.05.2006
- Dünya Çerkes Birliğinin İstanbul'da yapılacak 7. Kongresi ile ilgili Koor-

dinasyon Komitesi ile birlikte, derneğimize düşen görev ve hizmetlerin kimlerle yapılacağının karara bağlanmasına,

02.06.2006
- Kafkas Dernekleri Federasyonu tarafından öğretmen yetiştirmek amacı ile düzenlenen kursa Derneğimizden 2 kişinin gönderilmesine (Göknil Dinçer ve Ayşe Tufan),
- Haziran ayı sonlarında üniversiteden mezun olanları kutlamak amacıyla bir Mezuniyet Gecesi düzenlenmesine,

27.09.2006
- YK Gençlik Komisyonu ile birlikte toplandı. Alınan kararlar:
- Gençlik Komisyonunun sunduğu 2006-07 yılı programı tartışıldı; aylık kahvaltı, gençlere yönelik iftar yemeği verilmesi, Kasım ayında dil kursu, akordeon kursu, dil kursu, kütüphane düzenlenmesi, gençlere film gösterimi, web sitesinin kurulması, tiyatro ekibi oluşturulması, koro kurulması, resim sergisi yapılmasına,
- Derneğimizin üyesi olan ailelerimizin küçük çocuklarımıza folklor eğitim görevini yerine getirmek üzere esas mesleği öğretmenlik olup Kafkas folkloruna bilgi ve aşinalığı sabit olan Fulya Erkoç'u miniklere Kafkas halk danslarının öğreticisi ve öğretmeni olarak tayin edilmesine,

27.10.2006
- 21.11.2006 tarihinde Derneğimizde Öğretmenler Günü kutlaması yapılmasına,
- Kabardey-Balkar Devlet Tiyatrosu'nun gösterisinin 08.12.2006 tarihinde Çemberlitaş Fırat Kültür Merkezinde düzenlenmesine,

08.11.2006
- Derneğimizin 1946 yılında kurulan Dosteli Yardımlaşma Derneğinin devamı olup 1952 yılında isminin Kafkas Kültür Derneği olarak değiştiği tespit edildi ve 11 Kasım 2006 gecesi Derneğimizde "Kuruculara saygı ve 60. Kuruluş Yıldönümü" etkinliği düzenlenmesine,

20.12.2006
- 13 Ocak 2007 tarihinde "1980 öncesi Kafkasya ziyaretleri" konulu toplantı yapılmasına,

07.02.2007
- Kafkas Dernekleri Federasyonu tarafından gönderilen gündem değerlendirildi. Gerek 21 Mayıs Anma Programının gerek Çerkes Teavun Cemiyetinin 100. Yılı kutlamasının faaliyetlerinde tam yetki verilmesi durumunda Derneğimizin görev alabileceğine,
- Derneğimiz bünyesinde Adıge ve Abhaz halk şarkılarının icrası ile ilgili olarak çalışma yapan Warada grubunun 29 Nisan 2007 de AKM de konser vermesine,

12.02.2007
- 24 Şubat 2007 tarihinde K. Maraş'ta düzenlenen "I.Bölgesel Kabze Toplantısı" na Derneğimiz adına YK Başkanının katılmasına,

23.03.2007
- 24 Şubat 2007 tarihinde Maraş'ta düzenlenen "I.Bölgesel Kabze Toplantısı" nda Divan Başkanlığı yapan Sn. Av. Rahmi Tuna yönetiminde tartışılan ve 52 madde altında karara bağlanan "Günümüzde Adıge Kabzenin Uygulanması" Sn. Tuna editörlüğünde bir kitap olarak basılmıştır.

28.03.2007
- 7 Nisanda Zübeyde Hanım Öğretmenevinde İslamey-Elbruz ekibi gösterisinin hazırlıkları görüşüldü,
- "III. Kafkas asıllı Ressamlar Buluşması" nın 22-29 Nisan 2007 tarihinde Derneğimiz salonunda düzenlenmesine,

(üyelerimizden Sn. Münevver Mine Bağ ve Sn. Ahmet Özel serginin düzenlenmesi görevini üstlenmişlerdir.)

02.05.2007

- 6 Mayıs 2007 günü Derneğimizde yapılacak olan "İttihat ve Terakki Cemiyeti ve Çerkes Teavun Cemiyeti Arasındaki İlişkiler" konulu sempozyumun hazırlıkları gözden geçirildi,
- 16 Mayıs gecesi, Kadıköy Halk Eğitim Merkezinde düzenlenen Derneğimiz çocuklarının folklor gösterisinin hazırlıkları gözden geçirildi,

01.06.2007

- 6 Haziran günü, Kadıköy Halk Eğitim Merkezinde, Adıgey Devlet Dram Tiyatrosu tarafından gerçekleştirilecek Pseluhker adlı oyun ile ilgili hazırlıklar,

24.09.2007

- Olağan Genel Kurul Toplantısının 21 Ekim 2007 günü Derneğimiz merkezinde yapılmasına, çoğunluk sağlanamazsa 28 Ekim 2007 günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,
- Kongre gündeminde;
  * Tüzük değişikliğinin görüşülerek kabulü,
  * Dernek alt salonu ile ilgili Hukuki durumun görüşülmesi ve yeni YK ya gerekli yetkinin verilmesi,

Rahmi Tuna

Yaşam hikayenizi anlatır mısınız bize?

Sizi tebrik ediyorum böyle bir çalışma yaptığınız için.

Resmi kayıtlara göre 01.07.1941'de Maraş ili Göksun ilçesi Timurağa köyünde doğdum. Anne ve babam Kabardey. Sülale adım Tuma.

B*ize okul yaşamınız, Dernekle olan ilişkileriniz ve mevcut durumunuz ile ilgili bilgi verebilir misiniz?*

Bizim köyler içerisinde vilayet ortaokulunda okuyan ilk çocuğum. Diğer arkadaşlar hep ilçede okurken ben Maraş'ta okudum. Ve orada ilginç bir anım var. Bir binbaşı vardı, tarih dersimize giren. Soyadı Canbulat idi hatırladığım kadarıyla, adını hatırlamıyorum. 12 Şubat Maraş'ın kurtuluş tarihi. O gün ders verirken "hain Çerkes Ethem, hain Çerkes Hasan" diyerek Çerkesleri hain ilan etti. Bir sürü isim saydı, hiçbirini bilmiyorum. O anda zoruma gitti, ağlamaya başladım. Zil çaldı, teneffüse çıktık. İkinci derste bu sefer Çerkesleri methetmeye başladı, çok methediyor hem de. Daha fazla ağlamaya başladım. Yanıma geldi "Ne oldu, methediyoruz ağlıyorsun, kötü diyoruz ağlıyorsun" deyince, ayağa kalktım dimdik ve "Hocam siz sahtekarlık yapıyorsunuz" dedim. Hiç bir şey söylemedi, ne dövdü ne de kovdu.

Sınıftan çıktım doğru kütüphaneye gittim. Ne arayacağımı da bilmiyorum. Yaşlı bir kütüphane memuru vardı, "Bana Çerkes kitabı bul" dedim, "Oğlum, Çerkes kitabı yok, ama geçen gün bir kitap geldi" dedi. Çıkardı kitabı, "Tarihte Kafkasya", yayınlandığında kütüphanelere gönderiliyor ya, öyle gelmiş kitap. Aldım o kitabı, tam bir hafta ezberledim, bir şey de anlamıyorum aslında. Öyle başladı Maraş'ta Çerkeslikle ilgim.

1962 yılında İstanbul'a geldim. Büyüklerimizle birlikte zexese gittik, herkes kaşenden, pseluhtan bahsediyor. Ben de "İsmail Berkuk'un Tarihte Kafkasya adlı kitabını okudunuz mu" diye sordum. Orada 67 kişi oturuyordu. Hiç birinin haberi yoktu. Bense kitabı Maraş'ta okuyup gelmiştim.

Yönetim Kuruluna adaylığınız nasıl gerçekleşti?

1962'de Derneğe üye oldum. O dönem ismini hatırlayamıyorum yanılmıyorsam bir tümgeneraldi Derneğin Başkanı. Öyle yazıyor karar defterinde ve biz kendi kendimize bir şeyler oluşturmaya gayret ettik. 1964'de Kafkasya'yı kurtarmak üzere benim başkanlığımda gizli komite kurduk. Ve Kafkasya'nın ilk anayasasını biz yaptık kendi aramızda. Kafkasya nasıl bir devlet olacak, ilişkiler nasıl olacak,

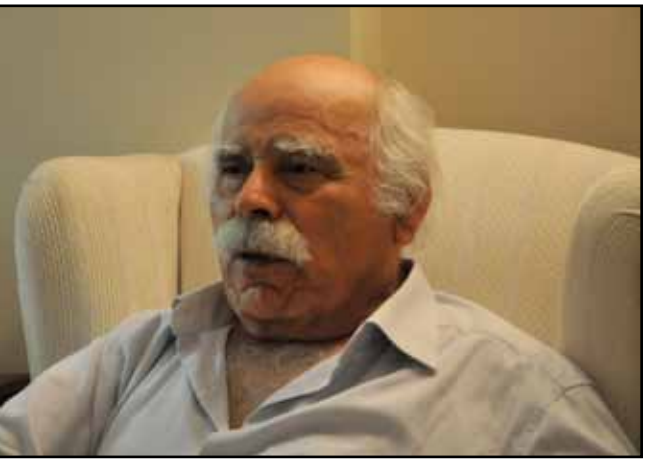

bunları gösteren birşeyler yaptık. Bu komitede 5 kişi vardı. O çalışmalar çerçevesinde Gençlik Kolu oluşturduk kendi aramızda. 1964'de Gençlik Kolu Başkanı oldum ve Gençlik Kolunun Tüzüğünü hazırladım. Hiç unutmuyorum, 64 seçiminde İstanbul'daki gençleri topladık, 29 genç vardık ve birbirimizi tanıyorduk. Yenikapı'da toplanıp "kimi seçelim" diye bir toplantı yaptık. Genç sayısı azdı, Hukuk Fakültesinde okuyan, Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelmiş 5 6 kişi vardı. Birçok isimle birlikte çalıştık, hem gençlik yıllarımızda, hem de daha sonra.

Buradaki amaç sadece tarihsel olarak bilgi edinip gitmeniz olmasın. Bugünkü yapılanma nasıl doğdu, nasıl oluştu. Bunun analizini yaptım kendi çalışmalarımda. Kafkasya'dan başlayarak. İlk başlangıç yeri 1848, Adigey'de Çerkesk'te yapılan jılexase ile başlıyor. Çerkes coğrafyasındaki bütün kabilelerin temsilcileri tarafından oluşturulan bir Meclis kuruldu ve o Meclis Anayasayı yaptı. O Anayasa gereğince Muhammed'i Cumhurbaşkanı seçtiler. Değerlendirilmesi gereken ilginç bir olay yaşandı 1851'de, belgesi mevcut, 53 pşının imzasıyla Muhammed'in azledilmesi Osmanlı Hükümetinden talep edildi ve Muhammed azledildi. Demek istediğim, Kafkas savaşları başka bir mecraya doğru gitmeye başlayınca, Kafkasya'da aynı zamanda siyasi faaliyetler başladı. Askerlikle kazanılamayan savaşın özellikle İngiltere, Fransa ve Osmanlı'nın desteğiyle kazanılabilmesi için siyasi çalışmalar başladı. Siyasi temsilci olarak Sefer bey geldi Osmanlıya, ama o da sonradan kaçtı gitti. 1811 yılında Göçmen Komisyonu kuruldu Osmanlıda. Üzerinde bir hayli çalıştım, tespitlerime göre Göçmen Komisyonunun 124 tane kararnamesi var. "Çerkesler nerelere, niçin yerleştiriliyor", bunu açıklayan. 1863 yılında Halep Valiliği yapan bir paşa başkanlığında Çerkes Komitesi kuruldu İstanbul'da. Yani siyasi örgütlenme fiilen, yavaş yavaş başladı.

1908 de II. Meşrutiyet kabul edilince bütün azınlıklara dernek kurma hakkı verildi. Arap Teavun Cemiyeti, Kürt Teali Cemiyeti, Çerkes Teavun Cemiyeti kuruldu. Çünkü batı böyle istiyordu. Çerkes Teavun Cemiyeti, hepimizin bildiği Cemiyet 1908 de kuruldu. Halktan hemen hemen hiç kimse üye değildi, 3132 üyesi var, hepsi paşa.

Son dönemlerinde Osmanlı'da 'alaylı paşalar' ve 'Harbiyeli paşalar' sıkıntısı yaşandı. O sıkıntının sebebi de; köle ticaretiyle Osmanlıya satılan Çerkeslerin akrabalarının okumadan paşa olması idi. Ahmet Cevdet Paşa'nın güzel bir tespiti var; Kafkasya'da siyasal örgütlenmeler başlayınca bu paşalardan temsilciler Kafkasya'ya gitti. Ama bunların hepsi aile yapısı bakımından köle statüsündeydi ve Kafkasya bunları dinlemedi, bunların danışmanlığını kabul etmedi.

Böyle bir gelişmenin ürünü olarak kurulan Çerkes Teavun Cemiyeti kültürel ve sosyal çalışmalar yaptığı için, siyasi gelişmelere yönelik olarak 1915 yılında Şimali Kafkasya Derneği kuruldu, tamamen siyasi bir dernekti. İsviçre, Almanya ve Avusturya'da yapılan toplantılara Çer-

kesler adına katıldı ve 1919 da kapatıldı. Çerkes Teavün Cemiyeti de 1923'de kapatıldı.

1946 yılında Dosteli Yardımlaşma Derneği kuruldu. Bütün Kafkasya'dan göç etmiş halkların temsilcilerinin katılımıyla. Özellikle Alman Savaşı'ndan sonra Rusya'dan kaçan Dağıstanlı Kafkasyalı Türk asıllı, başka asıllı insanlarla bir bütünlük oluşmadı ve 1951 de Dağıstanlılar bu dernekten ayrıldı. Bizden önce, 1951'de Dağıstanlılar kurdu ilk derneği. Çerkesler de 1952'de Tüzüğün 2. maddesini değiştirdiler. Dosteli Yardımlaşma Derneği ismi Kafkas Kültür Derneği yapıldı. İşte bu derneğin kökü buradan geliyor.

Başkanlık döneminizi anlatır mısınız?

1968 sonrası Türkiye'de ciddi bir gençlik hareketi oldu. Sağ ve sol düşünceler Türkiye'yi sardı, sokaklar bile bölündü. Böyle bir ortamda 1979 yılında İstanbul'da mevcut olan Dernekteki tüm solcu kuruluşlar birleşti, beni de başkan adayı yaptılar. Sağ grubun temsilcileri; "10 sene, ayda 10 bin lira ile hukuk müşavirliği anlaşması yapacağız seninle, ama bizi bu solculara mağlup ettirme" dediler. Kabul etmedim, bütün solcuların başkan adayı oldum. Bütün sol illegal o zaman, parti yok. Tepebaşı'nda bir salonda seçim yaptık, yanlış hatırlamıyorsam 400 kişinin katıldığı bir Genel Kurul oldu. Bana iletilen bilgilere göre, insan toplamak için 12 bin lira taksi parası ödemiş diğer taraf ve bu parayı da Hayri Domaniç ödemiş. 25 kişi geldi Ankara'dan, Ankara Derneği gönderdi, Fahri Huvaj, Özdemir Özbay ve diğerleri. Hala bu Genel Kurul nedeniyle onları affetmiyorum.

O sürece dair bir anı aktarayım; Ankara'dan gelenlerin bir kısmı bizim evde misafir. Özdemir Özbay kanepeye uzanmış, "Eyvah biz mahvolduk, kaybettik, dernek elden gitti" diye konuşuyor. Seçilen benim, kendisi evimde misafir, "Karnına şimdi iyi bir yumruk atarım, benim evimde yatıyorsun, dernek başkanı olarak da seçilen benim" diye takıldım. Bir de esprili bir anı aktarayım o Genel Kuruldan. Oy için insan toplamaya çalışıyorlar ve konuşmaları da özellikle uzatıyorlar. Mahmut Nedim Özel kürsüye çıktı, hemen 23 arkadaşı çağırdım, "Mahmut'un aynı kelimeyi kaç sefer tekrar edeceğini not etmelerini" söyledim. Mahmut Nedim konuşuyor da konuşuyor, bitireyim demiyor. Konuşması bitince baktık, 244 defa aynı kelimeyi kullanmış. Sonuçta biz seçildik.

O dönemin gençleri şimdikilerden daha bilinçli Çerkesti, bunu söyleyebilirim rahatlıkla.

Biz özgürlüğü yanlış anladık, özgürlük ve demokrasi internet ortamında yanlış kullanılıyor. İnternet bir bela oldu, çok büyük bela hem de. Adam ismini saklıyor, durmadan ona buna küfür ediyor. İnterneti bilinçli kullanırsan, politik olarak kullanırsan çok iyi bir araç, bunun ötesinde iyi değil.

Dernek binasının nasıl alındığına dair bazı şeyler anlatılıyor, duydukça kızıyorum. 1964 yılında benim başkanlığımda İhsan Hasan, Yılmaz Özgür ve Seyfettin Diyner'den oluşturulan bir heyet Uzunyayla'ya gönderildik, para toplamak için. Gönderenler; Hayri Domaniç, Naci Karaca, Hayri Örge ve Orhan Özbek. Bize "önceden gidin, tespitleri yapın, biz sonra geleceğiz" dediler. Gittik Pınarbaşı'na. Öğle yemeği için Yağan Mecit bizi yazıhanesine aldı, hala unutmadım, birer parça börek getirtti bize. Çay içerek o böreği yiyoruz. Yağan Mecit bir telgraf çıkardı ve okudu; "Biz gelmiyoruz, ne halt yerlerse yesinler" gibisinden bir telgraf. Yani bizi gönderenler, "bizimle alakası yok" diyerek bizi rezil ettiler. Ne yapaca-

ğımızı konuşurken Aşkhod Enver geldi, mahkeme baş katibiydi, onunla da uzunuzun konuştuk, "Siz Tok Hajımar'ın yanına gidin" dedi. Beş köyde toplantı yaptık, Ademey Hafız'la Tok Hajımar çok yardımcı oldu, yardım için liste yaptılar. Dernek binasının alımında 55 bin lira getirdik biz.

Bina aramak için görev bölümü yaptık; Naci Karaca, Orhan Özbek ve Emin bey Avrupa yakasında aradılar, biz de Anadolu yakasında. Fatih'te bir sinemanın orada bir salon buldular, o salona itiraz eden ben oldum, trafik sıkışıklığı gerekçesi ile, sanki öngördüm Fatih'in yobazlaşacağını. O salondan vazgeçildi. Sonra Sait abi bir Cuma namazı sırasında mevcut binayla ilgili iki kişinin konuşmasını duyuyor ve oradan başlayan bir ilişki ile bina satın alınıyor. Hala bende Noter satışı belgesi durur. Binayı Sait Abi buluyor, belgeyi Hayri Domaniç imzalıyor. Şimdi bakıyoruz, binayı herkes almış oluyor ama bizim ne adımız var ne sanımız. Halbuki Uzunyayla'nın 30 köyünü gezip para toplayan biz zavallılarız.

O dönemde duyduğumuz kadarıyla Çerkeslerle ilgili DönüşKalış konusu varmış?

Dönüşkalış meselesinde İstanbul'la Ankara hiç anlaşamadık. Ankara kayıtsız ve şartsız dönüş fikrini savunuyordu. Özetlersek; biz de "dönüşün ekonomik, hukuksal, politik altyapısını hazırlayalım, öyle hareket edelim, ben dönüyorum demekle dönülmez" diyorduk.

İlginç bir anım da var. Skun Hasan diye bir profesör gelmişti Türkiye'ye, Adıgece – İngilizce Rusça sözlük hazırlamıştı, Ankara'da Rauf Bozkurt, Koz Yaşar, Nazmi Sapan, Skun Hasan ve Fahri Huvaj yemekte bir araya geldik. Ben de sofra thamadesiydim. Herkese fikir beyan etmesi için söz vereceğim. Fahri'ye "Dönüş meselesini nasıl inanıyor, nasıl belgeleyebiliyorsan öyle anlat" diye söz verdim. Fahri hiç tereddüt etmeden, "Dönüş diye bir sorun kalmadı, biz her şeyi hazırladık, sadece buradaki hazırlıkların bitmesini bekliyoruz" dedi. Skun Hasan ilginç bir soru sordu; "Huvaj Fahri, sen şimdi bütün Çerkesler dönmeye hazır olarak heybelerini atlarına vurdular bekliyorlar mı demek istiyorsun" dedi. Fahri, "Bu noktaya geldik" dedi. Koz Yaşar yanımda oturuyordu, "Doğru söylemiyor" dedi. Ve nitekim bizim dediğimizin doğru tarafı şudur ki, Fahri kendisi gitti Maykop'a, orada 3 maaş verdiler, yani Fahri'nin görevinde olan biri Maykop'ta 100 ruble alıyorsa Fahri'ye 300 ruble maaş verdiler, 3 kişinin maaşını verdiler, sırf döndü diye. Ama Fahri kalmadı, geri döndü. İşte bu neyin ifadesi biliyor musunuz? İkaz ettiğim konu; bilgisizlik, politikasızlık, duygusallık. Ve ben merkezli hareketle politika yapılamaz, hiçbir sorun da çözülemez.

Bu konuya bir örnek olsun diye bir anımı anlatayım: Ankara'da rahmetli Ferit Berzeg'in kafesinde oturuyorum, iki genç geldi, "Abi nereden geldin" dediler, "İstanbul'dan" deyince, "İstanbul Derneği'ni biliyor musun" diye sordular, dernek başkanıyım o dönem, "Biliyorum" deyince, "O derneğin başkanına söyleyecek çok lafımız var" dediler. "Söyleyin, hiç merak etmeyin noktası virgülüne kadar kendisine iletirim, çok yakın arkadaşım" dedim. Etmedikleri laf kalmadı hakkımda. Ama bu arada başka şeyler de konuşuyoruz ve "abi sen çok şey biliyorsun" diyorlar. Sonra beni tanıyan birisi geldi ve "Rahmi Abi hoş geldin" deyince, ne kadar etkilendiklerini düşünün, kimliğimi çıkartıp verdim de inandılar. "Sen Rahmi Tuna olamazsın, Rahmi Tuna böyle iyi bir adam olamaz" diyorlardı.

Seçimleri kazandıktan sonra neler yapmayı planladınız?

Çok Yönetim Kurulu üyeliği yaptım o seçimden önce. Sait Abi'nin Yönetim Kurulu Başkanı olduğu dönem de, Yaşar Bağ'ın Başkanlık yaptığı dönem de. 1979 da Başkan oldum.

1979 da daha önceden hazırlanmış bir programla mı geldiniz, Genel Kurul sonrası mı program oluşturdunuz?

Biz seçildik, bütün solcular seçildik, benden daha az solcu olan yok içlerinde. Toplantı yaptık program için. "Arkadaşlar bizi Çerkes toplumu seçti, bu derneğin Yönetim Kurulu olarak seçildik. Eğer biz solcu olarak, devrimci olarak devrimci diyorlardı o zaman hareket edeceksek bir şeyi bilmemiz lazım. Hangi devrimci grubu destekleyeceğiz biz. Birçok grup var. Nasıl hareket edeceğiz" diyerek bu konuyu gündeme getirdim.

En son şu karara vardık, benim teklifimle. "Hangi grup Çerkeslerin hakkını, Çerkeslerin varlığını kabul edip tüzüğünde, belgesinde belirtirse biz Çerkesler olarak onu destekleyeceğiz. Bunun dışında bir düşüncesi olan varsa, 'hem burada kalacağım hem de desteklemeyeceğim' diyen varsa istifa etsin şu anda".

Sabah dörde kadar tartıştık bunu. 15 gün sonra toplanmak üzere dağıldık. Bir hafta geçti geçmedi şimdi Bandırma'da avukatlık yapan Yönetim Kurulu üyesi Ramazan arkadaşımız, "Rahmi abi, hiçbir sol grubun tüzüğünde Çerkeslerin adının olmadığını sen biliyordun ama bizi kullandın" dedi. Ondan sonra toplandık ve ne yapılabilir diye düşündük. O dönemin geçerli çalışması olan güzel bir folklor grubunun oluşturulması. Hatırladığım kadarıyla, Bursa'da, Adapazarı'nda, İstanbul Spor Sergi Sarayında gösteriler yaptık.

Ayrıca Derneğin başına olumsuz bir iş gelmesi durumunu dikkate alarak General İsmail Berkuk adına bir Vakıf kurduk, Vakfın başkanı oldum. Kitap yayını gündeme geldi, dil kursu açılması söz konusu oldu, bunlarla ilgili programlar yaptık ama programlar işleyemeden Türkiye'de askeri darbe oldu ve bütün dernekler kapatıldı.

Bunlar arasında öne koyduğunuz, şu daha öncelikli dediğiniz bir yaklaşımınız var mıydı?

Teorik tartışmalar çok fazlaydı o zaman. Bir Sovyet, bir devrim tartışması vardı. Bir şeyi çok rahatlıkla söyleyebilirim, o zaman da söylemiştim; "diasporik anlamda Çerkes kimliğinin ve Çerkes Kültürünün yaşatılması ve hedef olarak dönüş mü olacak buradaki bir varlık mı olacak, bununla ilgili çalışmalar maalesef sol çalışmalara esir oldu".

O zamanlar Ankara ekibi dönüşü tartışıyordu, onların hedefi Kafkasya'ya göç etmekti, kayıtsız ve şartsız göç. Biz de göç edelim diyorduk ama altyapısını hazırlayalım da göç edelim diyorduk. En öncelikli mesele buydu. Bunun ötesinde Çerkes Kültürü'nün toparlanması o zaman ilk defa gündeme geldi. Met Çunatık'o İzzet'in Taliul Kafkas'ı ve benzer kitapların çevrilmesi, yani bir kültür hareketinin oluşmasını düşündük ama derneğin kapanmasıyla bunlar akamete uğradı.

Başkanlığınızı tamamladıktan sonra başkan olduğunuz dönemde yapsak iyi olurdu diye değerlendirdiğiniz?

Başkanlık dönemim askeri darbe nedeniyle 5 sene sürdü. 12 Eylül darbesi ile dernek kapatıldı.

Darbenin 3. günü tutuklandım. Adliyede, sırtımda cüppe ile duruşmadan çıktım, koridorda yürüyorum, hatta Kürt bir avukattan sigara istedim, ona takıldım, o da Kenan Evren'e küfür etti, edince 'görürsün' dedim. Polis bana yapıştığında o küfürü nerden duydular deyince ondan başka birşey gelmedi aklıma. (TUTUK-

LANMA NEDENİ TAM ANLAŞILAMIYOR. BİR DAHA ANLATMASINI RİCA ETMELİ) Beni aldılar Adliyeden, tutuklandım, 7 gün sonra suçsuz olduğum anlaşıldı ama tutuksuz yargılandım.

Sıkıyönetim derneği kayyuma verecekti. Sıkıyönetim Komutanlığı Selimiye'de idi. Gittim ve tutuklandığımı, bırakıldığımı, tutuksuz yargılandığımı söyleyip kayyuma verecek paramızın olmadığını söyledim. "O zaman kayyum sıfatıyla derneği sen yönet" dediler ve dernek tekrar açılıncaya kadar geçen dört sene kayyum sıfatıyla yönettim. "Kimler girdi, kimler çıktı, kimler ne yaptı", sorumlusu bendim yani resmen devlete karşı sorumlu idim. Şimdi çıkıyorlar saki ben hiç yokmuşum, olmamışım gibi konuşuyor, laf atıyorlar.

Daha o sırada kapatılmamıştı dernek, Yönetim Kurulu üyelerine haber gönderdim, "Tutuklandım, mahkemeye çıkıyorum, yargılanıyorum. Dernekteki kitapları düzenleyin" diye. Bir Allah'ın kulu derneğe gidip bir düzenleme yapmadı. Şöyle düşündüm, bir olumsuzluk olursa benden bilinecek, çünkü herkes öyle konuşuyordu. Dernek üyesi iki kişi Adliye'de önüme geçtiler; "Biz senden hiçbir şey beklemiyoruz, Derneği Komünistlere satma, parasını yeme, o kadar". Çok sinirlenmiştim, hain miyim derneği satıp yiyecek. Geldim derneğe, yırtmaya başladım yaramaz şeyleri, bitmiyor ki, dünya kadar malzeme var. Binanın arkasında da sıkıyönetim birliği var, sobayı yaktım, kanunen bizi sorumluluk altına sokacak ne kadar şey varsa hepsini yaktım. İşe bakın ki dernek o gece basıldı.

Herhangi bir pay için söylemiyorum ama tek bir kahramanı var o günlerin, o da benim. Tüzüğü yapan benim, tüzüğü onaylattıran benim, her şeyiyle uğraştım, çünkü devlet beni tanıyordu, ama şimdi bakıyorum hiç Rahmi Tuna yok, çıkıp herşeyi kendileri yapmış gibi konuşuyorlar.

Peki yapmasak iyi olurdu dediğiniz bir şey oldu mu?

O solcu gençler, o devrimci ruhuyla geldiler oraya, zaten derneklerin politik kültürle uğraşması çok uzun bir süreç aldı. Talebeyken, 6263' te büyüklerimizin ceketlerini, ütüsü bozulmasın diye en az 20 kez tuttuğumu hatırlarım. Toplantılarda biz o ceketleri tutardık. Onlar yemeklerini bitirdikten sonra bize sıra gelirdi. Yani folklordan başka, politika yapmak, kitap yazmak hiçbir şeye izin yoktu o zaman. İzin yoktu dediğim devlet adına değil, halkımız buna inanıyordu.

Kesin bir Rus düşmanlığı vardı, kesin bir Kafkasya düşmanlığı vardı. "Bizim folklordan başka bir amacımız yok" diyen büyüklerimiz vardı. Ama biz yönetime geldikten sonra folkloru da, çalışma sistemini de, konferanslar sistemini de çok daha iyi örgütledik ve derece alacak kadar başarı elde ettik. Daha ilerisine gidemedik, sıkıyönetim vardı, böyle bir tehdit varken daha ileri gitme şansımız yoktu.

197980 dönemi, seçimli Genel Kurulda olağandışı bir olay var mıydı? 7980 dönemine dair anlatmak istediğiniz başka şeyler var mı? Dernekte nasıl bir ortam vardı, nasıl gruplar vardı, grupların birbiriyle iletişimi nasıldı?

Bir defa şunu söyleyeyim, kimseyi suçlamıyorum, anarşiye varan bir yapı yoktu o zaman. Bugün kendi hesabıma korkumdan kimseyle konuşmak istemiyorum. Şimdi adam internette yazıyorçiziyor, belgesi var mı bilemiyorsun, ama benim diyor. Bir rapor yazdım, o raporda marjinalizmin bize getirdiği zararları, marjinalizmin de individüalizm dediğimiz bencillik egosundan kaynaklandığını. Bunu 1718 madde halinde yazdım,

istiyorum gençler okusun. Bunlarla ilgili konferanslar, sempozyumlar yapılsın. Ama kimsenin kültürle ilgilendiği yok, şu anda da ilgilenen yok, siz bilmiyorum ne kadar ilgileniyorsunuz. Kültürle ilgilenen bir gençlik görmedim ben doğru dürüst.

Sıkıyönetim dönemine geri dönersek. Bir gün ofisime geldim, sekreterim ağlıyor. Bir yazı uzattı bana. Anadolu Yakası Emniyet Müdürlüğü'ne saat 16.00 ya kadar teslim olmazsam tutuklanacağım yazıyor. 'Bu neyin nesi' diye düşündüm, anlam veremedim. Gittim, Emniyet Müdürü oturuyor, "Bağlarbaşı Kafkas Kültür Derneği Başkanı Avukat Rahmi Tuna" dedim. O zaman avukatlık bir şey ifade ediyordu polislere, şimdi hiçbir şey ifade etmiyor. 'Buyurun' dedi, yerini gösterdi bana nerdeyse, anlam veremedim, bir taraftan tutuklama var, bir taraftan da bu davranış. Çok gizli bir belge çıkarttı, Kenan Evren imzalı. "Yarın saat 16.00 ya kadar Fransa Cumhurbaşkanı ve Başbakanı'na telgraf çekileceği" yazıyor. Müdür, "Anadolu yakasındaki dernekler adına bunu yarın 16.00 ya kadar çekmezseniz bütün Yönetim Kurulunu tutuklayacağız" dedi. Emir Ankara'dan.

O sıralar Fransa'da Atatürk'ün büstünü kırmışlardı, onun için bir protesto telgrafı çekilecek. Fransızca yazacak insan aradık önce, yanımda çalışan avukatı gönderdim telgrafı çekmesi için, 'para yetmiyor' diye geri geldi, yetmedi yani cebimizdeki para. Sonra Cumhurbaşkanı/Başbakan olarak ikisini bir telgrafa yazdım, gönderdik. Ben de götürdüm belgesini verdim Emniyet Müdürüne, karar defterine işledim sonra da.

Bir akşam arkadaşlarla oturuyoruz, içime bir sıkıntı düştü. Tüzük yenileme nedeniyle dernek açıktı, arkadaşları bıraktım ve derneğe gittim. Dört polis bir komiser salonun ortasına dikilmiş, gençlere "Türkseniz çayda çıra oynayın" diyor. Biraz içkiliydim, onun da etkisiyle yanaştım ve omuzuna vurdum komiserin, "Bir derdin varsa bana söyle, Yönetim Kurulu odası şurası, ben de bu Derneğin başkanıyım, sıkıysa sen çık, çayda çıra oyna" dedim. Sonra bir yumuşama oldu, odaya çekildik, biraz önce anlattığım konuyla ilgili kararı defterden okudum. İş normale girerken tanımadığım biri girdi odaya. "Sayın Başkan, bir emriniz olursa ben ordudanım, dışarıdayım" dedi ve geri çıktı. Başka birşey yok, 'ordudanım' dedi sadece. Ee, sıkı yönetim var, ordu hakimiyeti var, polisler mum oldu. Polisleri yolcu etikten sonra o adamı aradım salonda, en köşede oturuyor. Ona "Arkadaş, sen bugün bu derneği kurtardın. Belki de sen olmasan başımıza bir şey gelirdi. Kimsin sen, orduda görevin ne" dedim. "510 sene önce onbaşı olarak askerliğimi yaptıydım" demesin mi? Bütün bu olayları tek başıma yaşadım, onu demek istiyorum, çünkü görevdi. Şimdi herkes kahraman, bizi bilen yok.

Döneminizde İstanbul'daki diğer Kafkas Dernekleri hakkında değerlendirme yapmanızı istesek?

İstanbul'daki derneklerin çoğu daha sonra kuruldu, o zaman bir Şamil Vakfı var, bir de Abhaz Derneği. Ondan sonra Asetin Vakfı kuruldu. Bugün mevcut olan derneklerin hiç birisi yoktu İstanbul'da.

Döneminizde Çerkes Dünyası ve Kafkas Dünyası'nda önemli gördüğünüz şeyler yaşandı mı?

Anadilini bilerek ilk defa Kafkasya'ya giden benim. Mahinur Hanım'la ikimiz. Abhazya'ya gayet rahat gittik. Ondan sonra 7 gün Moskova'da bekledik. Kabardey'e gitmek için izin vermiyorlar ve tarihimizde ilk defa Moskova'daki Türkiye Konsolosluğu'na gittim. Bir albaydı, hiç unutmuyorum onu, şikayet

dilekçesi verdim, "Beni niçin Kabardey'e göndermiyorsunuz" diye. 1973'te gittim Kafkasya'ya, Nalçik'in nerde olduğunu bilen yoktu içimizde. Bilgi eksikliği, Komünizm düşmanlığı vardı.

Hiç unutmuyorum, Juwların bir cenazesine gittim. "Allah beni cenaze namazında önüm Kafkasya'ya dönmüş olarak namaz kılmayı nasip etmesin" diyecek kadar Kafkasya düşmanı olan büyüklerimiz vardı.

Rauf Borey buraya geldiğinde dernekte konferans verdirmiştik, rahmetli Naci Karaca "Rahmi, Komünistlerden kaç bin dolar aldınız, buraya getirmek için" demişti. Naci bey yanında staj yaptığım, beni seven bir avukattı.

Bir de o zaman burada Kafkasya örgütlenmesini becerenlerin %90'ı Almanlarla iş birliği yaparak kaçan insanlardan oluşuyordu. Bunlar önce Polonya'da dernek kurdular, burayı da etkilediler. Yani Kafkasya konusunda bilinçli bir yapılanma ve bilgi sistemi yoktu.

Hiçbir yapılanma yoktu dediniz ama yine de ilişkiler vardı Kafkasya'yla.

Kafkasya'ya gidip geldiğimizde üç sefer evimizi anahtarla açarak aradılar. Yani ilişki öyle bir ilişki ki bunlar Komünist Kafkasya'ya gitti diye.

Rodina isimli bir dernek vardı, devletin kurduğu, Moskova'da. Rodina'nın organizasyonu ile ikiüç defa gelenler oldu, 70'li yıllarda. Onlar da sınırlı olarak geliyorlar. Bugünkü gibi bir ilişki yoktu yani, bugünkünün çok gerisinde diyebileceğimiz bir ilişki bile yoktu Kafkasya'yla.

Mevcut dernek çalışmalarında eksik bulduğunuz ya da öneride bulunmak istediğiniz çalışma alanları var mı?

Bu sorunun cevabını 40 sayfa halinde sayın Dernek Başkanınıza verdim. Şimdi bu 40 sayfayı burada anlatamam. Ayrıca Dünya Çerkes Birliği (DÇB) değerlendirmesi var, toplam 50 sayfayı bulur rapor. Düşüncelerimi, nelerin yapılmasını istediklerimi, eksik bulduklarımı uzunuzun anlattım. Eğer gençlik bir örgütlenme yaparsa size de aktarabilirim, hatta fotokopilerini de veririm. Mesela DÇB'ye 24 öneri yaptım. Çevirtip gönderdim, bakalım ne diyecekler. Türkiye'de neler var, neler eksik, Türkiye için de bu var.

Çerkes Kimliği için istediğim şu: Biz diasporik bir halkız. Bizim diaspora dünyasında pozitif ayrımcılıkla sahip olduğumuz hiçbir hakkımız yok, hiçbir konuda. "Efendim, işte avukat, hakim oluyorsunuz, parlamenter oluyorsunuz" diyorlar. Bunlar kimliğe ait özellikler değil, genel olarak hukukun, vatandaşlığın getirdiği şeyler. Mesela hiçbir milletvekili Kürtlerin dışında 'ben Çerkes'im' demedi. Çerkes kimliğiyle ne kendisine oy verildi, ne de Çerkes kimliğiyle çıktı. Dolayısıyla kimlik vurgusunu taşımamak kaydıyla sahip olunan hakimlik, avukatlık gibi haklar o etnik grubun doğal ve anayasal hakları değil. Bizim anayasal haklarımız dilimizle, kültürümüzle ilgili. Temsil kabiliyetimizle ilgili sorunlarımızın devlet tarafından kabul edilmesi ve bunların çözümünde pay sahibi olmamız lazım.

Şimdi anadil için seçmeli ders konusu var ya, sözünü ettiğim raporda Çerkesçe ve Kürtçeyi öğrenecek olan kitlelerin öğretmen, okul ücretlerinin devlet tarafından karşılanması gerektiğini yazdım. "Kurs aç, öğret" diyorlardı, "hayır efendim, benim vergimle sen Türkçeyi öğretiyorsun, televizyonda her akşam senin sanatçın benim paramla şarkı okuyor. Niye haftada biriki sefer Çerkesçe konser olmuyor". "Efendim yetişmiyor" deniyor, nasıl yetişecek devlet desteklemezse yetişemez, imkanı yok.

Önemli bir konu da; Xabze kitabını yazarken sadece hukukçu yanımla yak-

laşmadım konuya, felsefi ve sosyolojik olarak bulduğum kaynakları da inceledim. Şuna inanın ki, medeniyet kültürlerin toplandığı bir torba. Çeşitli halkların ürettikleri kültürler bir torbaya dolar, bunun adına biz medeniyet diyoruz. Emin olun tarafsız olarak söylüyorum, bu torbaya konulan kültürlerin en iyilerinden biridir bizim kültürümüz, ama kim biliyor, kimse bilmiyor. Öyle sofra adabı ile Xabze olmaz, Xabze bir devlet yönetim sistemidir, toplumsal ilişki sistemidir.

Bir örnek vereyim size. Boşanma çeşitleri var, İsviçre'den aldığımız medeni kanunda, 4 çeşidini okuruz. 1Kadının dava açması, 2Erkeğin dava açması, 3Anlaşmalı olarak dava açma, 4Ayıplı olarak evliliğin iptali.

Peki Xabze'de nasıl; yıtıj yıtıj demek kadının dava açması, yegatij yegatij demek erkeğin dava açması, ziphihij demek anlaşarak boşanmak, şej demek ayıplı evlilik iptali. Aynı medeni kanun.

Bunu senin yükseltmen, model yapman, hukuk yapman lazım. Araştırdıkça, okudukça biraz daha bayılıyorum Xabze kurallarına. Sen uygun olmayanı değiştir, uygun olanı geliştir. Bunları gençlerimizin bilmesi lazım. Derneklerimizde de bu konuda ciddi bir çalışma yok. Olmamasından ziyade kendi kültürüyle övünebilen, benimseyebilen, ona sahip çıkabilen bir ruh yok. İşleri güçleri devlete çamur atmak, şunu vermiyorlar vs., böyle kimse vermez.

Şu ana kadar 2022 Türk kızı ve erkeğine tez yazdırdım. Hatta bir tanesinde enteresan birşey oldu, Çerkeslerde sosyal yaşam ile ilgili Boğaziçi Üniversitesi'nde okuyan üç kız öğrenciye tezlerinde yardımcı oldum. Jüri Başkanı "Bu tezi yazdıran adam gelsin, bu kültür çok orijinal" demiş. Davet ettiler ama o gün bir cenaze vardı, gidemedim. Peki biz neden bu yaşantıyı daha güzel, daha kuvvetli, daha aidiyet duygumuzu geliştirici şekilde almıyoruz. Bu konuda derneklerden de şikayetim var. Bir defa bilginin hiç önemi yok. Çalışmanın da hiçbir önemi yok. Xabze kitabının finansmanını bir Kürt karşıladı, hiçbir Çerkesten 5 lira isteyemedim.

Genel çerçevede bütün Derneklerimiz, Federasyonlarımız ve Sivil Toplum Kuruluşlarımızı baz aldığımız zaman, kimlik adına daha ileri adımlar atılabilmesi için önerileriniz, değerlendirmeleriniz, bu söylediklerinizin dışında ekleyecekleriniz var mı?

Yine hazırladığım rapora atıf yapacağım. Federasyon, dernekler, diğer sivil toplum kuruluşları olarak evvela bize has bir kültürümüzün, bir kültür sistemimizin olduğuna inanacağız. Kendimiz bu inancı sağlamadan başka bir şey yapamayız. Bugünkü dağınıklığın nedeni de bu aslında.

Kimisi 'Xabzemiz şeriattır' diyor; kültürümüzün kökeni olan Xabzenin dinle bir ilgisi yok, doğrudan doğruya aklın ve tecrübenin ürünü olan, ihtiyacın ürünü olan bir sistem. Dolayısıyla evvela kendi sistemimizi kavramamız ve buna inanmamız lazım. Ondan sonra hedef belirlenecek, bizim hedefsizlik sorunumuz var. Biz sadece asimilasyonu değil entegrasyonu da en hızlı yaşayan bir toplumuz. Türkiye'de ve diasporada bilerek isteyerek entegre ve asimile olan, şiddetli olarak bunu yaşayan bir toplumuz. Asimilasyonu, entegrasyonu durdurmanın tek bir yolu var; kendi kültürünü ve kimliğini koyabilmek.

Kendi kültürünü ve kimliğini öğrenebilmek konusunda da çok zayıfız. Bu zayıflık Kafkas savaşlarını yanlış anlamaya kadar gidiyor. Dönüşü de yanlış anlıyoruz.

Kafkasya'da da sıkıntı var. Gidip iş yapıyorlar, çift kasa tutuyorlar. Çift kaset var yani, birisi zarar diğeri kar kaseti. Zarar kasetini devlete veriyorlar, kar kaseti ortada yok ve bir gün polis yanlışlıkla bu kar kasetini elde ediyor. 40 bin USD rüşvet istiyor. İşadamını da tanıyorum, araya girmemi istemişti. Mali polis geldi, "Tuma Rahmi, biz seni tanıyoruz, sen bu işe karışma" dedi. Ne diyeyim, adam geldi yalvardıyakardı, rica ettim polislere, 12 bin USD rüşvet aldılar. İşte sevmediğim şey bu.

O rapora çok açık yazdım; sen avlunu temiz tutmazsan, sen kendi halkını sevmezsen, korumazsan, kendi halkını sen soyarsan Rus sana ne yapacak. Rus senin anadan babadan kardeşin değil. Rus senin toprağına muhtaç, dolayısıyla seni kabul ediyor.

Belki biliyorsunuz, 2008 yılında 850 milyon USD para ayrıldı Rusya'da. Geri dönecek insanlara yardım için. Kafkas halklarına tek bir dolar verilmedi. Neden? Gerekçe; "Güvenilmez insanlardır, gelirlerse terör yaratırlar". Bunu çözmemiz lazım, Vahabist olarak, terör yaratarak nasıl ortak olacağız oraya.

Kafkasya'dan kopamıyorsan, anavatan diyorsan, sana tanınan pozitif haklar varsa, bir toprağın, belirli bir yönetimin varsa ve onu paylaşmak istiyorsan, politikanı ona göre ayarlayacaksın. Benim düşünme sistemim bu.

O raporda soykırım konusuna da değindim. Soykırım var demek kolay. Kullanış tarzı nedir, oluşum tarzı nedir, BM Güvenlik Konseyinin fonksiyonu nedir, Rusya'nın vetosunun anlamı nedir?

Maykop'ta İnsan Hakları Mahkemesine başvurdular, belgeleri bana gösterdiler, aynen şöyle diyor belge; "Samsun'a gidecek Çerkes halkından olan yolcuların gemilerinin kirasının ödenmesi, kaptanın aylığının ödenmesi, kendilerine Samsun'a varıncaya kadar yiyecek ve içeceğinin verilmesi". Şimdi dünyada hangi insan hakları mahkemesi bu dediğime soykırım kararı verir. İşte bilgisizliğin tipik örneği bu. Soykırıma karar vermek öyle Ali'nin Veli'nin demesiyle olacak iş değil.

Soçi olimpiyatları konusu, 7 sene önce karar verildi Soçi olimpiyatlarına. "Neredeydin sen 7 sene önce, bir planın, programın var mıydı?" Kazaklar oraya program sundular, ondan sonra Çerkesler uyandı. Demek istediğim bilgisiz politika olmaz.

'Kafkasya benim anavatanım' diyorsan bu politika hem tarihi, hem günlük politika, hem sistem ve metodolojik olarak yanlış. Evvela bunu tartışalım, koyalım. Soykırım Sözleşmesi 1948 de kabul edildi. Ermeniler gibi kuvvetli bir diasporan olur, arkada destek veren devletin olur, politik olarak bunu savunabilirsin. Ama bizim böyle bir durumumuz yok ki. Biz kiminle muhatap olacağız, kiminle savunacaksın bu tezi?

Bir kitap yayınlandı, Kafkas Vakfı yayınladı. Osmanlı Belgeleri ile ilgili. Kafkas Halklarının Osmanlı'ya kulluk ve biat ahitnamesini okuyun. Bunu okuyun; na-

sıl kaybettik, nasıl politika yaptık ve ne olduk, anlarsınız. Başka hiçbir şey demeye gerek yok. 12 maddelik ahitname var orada. Bunu 10 sene önce söylediğimde beni komünistlikle suçladılar. İsmail Berkuk bile yazıyor. "Bir ay içerisinde göçmezseniz Sibirya'ya sürgün edileceksiniz" diye. İşte belgesi çıktı, ne sürgün var, ne şu, ne de bu, bir kelime yok. Ama bize kasıtlı olarak yanlış öğrettiler, biz şimdi onlarla politika yapıyoruz, olmaz ki.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz…

Benim sizden bir ricam var son olarak. Böyle karışık şeylerle gelmeyin her zaman. Gelin bu ev her zaman açık. Bir konu seçin mesela, bir tek konu. O konuyu enine boyuna tartışalım. O konuyla ilgili referansları, kaynakları verelim. Hiç olmazsa buradan çıktığınızda "Biz bu konuda objektif fikir edindik" deyin.

14 Ocak 2006 - Dernekte

21 Mayıs 2006 – Salacak/Üsküdar

16 Mayıs 2007

49. Dönem

28.10.2007 – 01.11.2009

Dünya

2008

• 26 Ağustos; Rusya Federasyonu, Abhazya ve Güney Osetya'nın bağımsızlığını tanıdı.

• 3 Eylül; Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega, hükümetinin Abhazya ve Güney Osetya'nın bağımsızlığını tanıdığını açıkladı.

• 5 Kasım; Amerika'nın 44. başkanı Barack Obama oldu. Obama ülkenin ilk siyah başkanı oldu.

Türkiye

2008

• 21 Ocak; Türkiye'nin nüfusu açıklandı: 70 milyon 586 bin 256 kişi.

2009

• 1 Ocak; 2005'te 6 sıfır atıldıktan sonra Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş adını alan ülke parasından "Yeni" ibaresi, 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırıldı. Yenilenen tasarımları, değişen boyutları ve gelişmiş güvenlik özellikleri ile "Türk Lirası" ve "Kuruş" adını alan banknot ve madeni paralar bu tarihten itibaren dolaşıma çıkarıldı.

• 1 Mayıs; 5 bin kadar işçi 32 yıl sonra 1 Mayıs için Taksim'e çıktı. 1977 olaylarından sonra, en büyük kalabalık bugün Taksim'de toplandı.

Kafkasya

• Gürcistan Güney Osetya'ya saldırdı.

18 dünya

KAFKASYA PATLADI

9 Ağustos 2008

Parlamento, Güney Osetya ve Abhazya'nın talebini oybirliğiyle kabul etme kararı aldı

Rusya'dan ayrılığa destek

DENİZ BERKTAY

KİEV - Rusya parlamentosunun üst kanadı Federasyon Konseyi ve alt kanadı Duma, Gürcistan'dan bağımsızlıklarını ilan eden Güney Osetya ve Abhazya'nın tanınma talebini oybirliğiyle kabul etti.

Federasyon Konseyi, Devlet Başkanı **Dimitriy Medvedev**'e, Güney Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlığının tanınması çağrısında bulunacağını, Duma da başka bir oylamayla dünya parlamentolarından, iki ayrılıkçı cumhuriyetin tanınmasını istedi.

Parlamento kararlarının onay için Medvedev'e gönderilmesi gerekiyor. Medvedev'in kendisine gönderilen kararları onaylama mecburiyeti yok. Daha önceki açıklamalarında Gürcistan ve Abhazya'nın bağımsızlığından yana olduğu mesajını veren Medvedev'in parlamento kararlarını hemen onaylayabileceği, Gürcistan'a ve Batılı ülkelere karşı bir koz olarak değerlendirmeyi tercih edeceği belirtiliyor.

Federasyon Konseyi'nde konuşan Güney Osetya lideri **Eduard Kokoity** ise 8 Ağustos'ta Gürcistan topraklarına giren Rus birliklerinin, ülkesini **"soykırım"**dan kurtuluşunu söyleyerek, Rusya'ya teşekkür etti. Kokoity, Sırbistan'dan bağımsızlığını ilan eden Kosova'ya örnek göstererek, Güney Osetya'nın bağımsızlığını tanımak için siyasi ve hukuki olarak daha çok sebep bulunduğunu savunda. Abhazya lideri **Sergey Bagapş** da ne ülkesinin ne de Güney Osetya'nın bundan böyle Gürcistan ile tek devlet çatısı altında bir araya gelmeyeceğini, **"Abhazya ve Güney Osetya için tarihi bir gün"** yaşandığını söyledi.

'Türkiye gibi yalnız kalır'

Batılı gözlemciler ise Kıbrıs'a örnek göstererek, Rusya'nın iki ayrılıkçı cumhuriyetin bağımsızlığını tanıması halinde, KKTC'yi tanıyan **"Türkiye örneğinde olduğu gibi yalnız kalacağı"** görüşünü savunuyorlar. Abhazya ve Güney Osetya'nın bağımsızlıklarının tanınması için Birleşmiş Milletler'e başvurması halinde, Güvenlik Konseyi'nin hemen hemen kesin olarak başvuruya reddedeceği vurgulanıyor.

Gürcistan Devlet Başkanı **Mihail Saakaşvili** ise Rusya'nın ayrılıkçı bölgelerin bağımsızlığını tanımasının **"hatasonuçlara"** olacağını belirterek, gösterdi. **"Avrupa sınırlarını güç kullanarak değiştirme girişimi"** olarak değerlendirdi.

Almanya da Rusya Parlamentosunun kararını sert bir şekilde eleştirdi. Hükümetten yapılan açıklamada, Rus yönetiminden kararın uygulanmaması istendi. Avrupa Birliği (AB) Dönem Başkanı Fransa Dışişleri Bakanı **Bernard Kouchner** ise AB'nin Rusya'ya yönelik yaptırım tasarılamadığını söyledi. Fransa Cumhurbaşkanı **Nicolas Sarkozy**, ağırlıklı olarak Gürcistan krizini görüşmek üzere 1 Eylül'de olağanüstü AB zirvesi yapılacağını duyurmuştu. Sarkozy, Rusya'nın varılan ateşkes anlaşmasına uyarak Gürcistan'dan tamamen çekilmesini isterken, Rus birliklerinin hâlâ Karadeniz kıyısındaki Poti limanına girişi denetlediği ve Güney Osetya çevresinde kontrol noktaları oluşturduğu bildiriliyor. Rusya Genelkurmay Başkan Yardımcısı **Anatoliy Nogovitsin** de Poti limanında kargo gemilerini denetleyecekleri söylemişti.

Medvedev'den Moldova çıkışı

Bu arada, Karadeniz kıyısındaki Soçi kentinde bulunan akaretlerinde, Moldova Devlet Başkanı **Vladimir Voronin**'le görüşen Medvedev'in bir açıklaması dikkat çekti. Medvedev, Moldova'dan ayrılmak isteyen ve ABD'den bol miktarda destek talep eden Transdinyester bölgesiyle ilgili sorunun çözümü için **"üç formülün"** görüşülmesi belirtti. Medvedev, Moldova'da ayrılıkçı Rus ordusu tarafından kurulan fakat Rusya dahil hemen hiçbir ülke tarafından tanınmayan Transdinyester bölgesinde Güney Osetya olaylarının tekrarlanmaması için, sorunun bir an önce çözülmesi gerektiğini dile getirdi.

Cumhuriyet
26 Ağustos
2008

Çerkesler

Avrupa

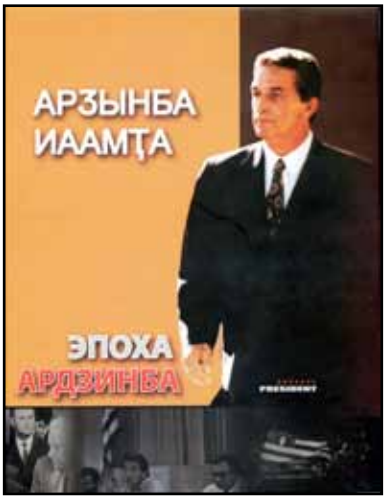

“Başkan Ardzınba” kitabı 2009 yılında yayınlandı

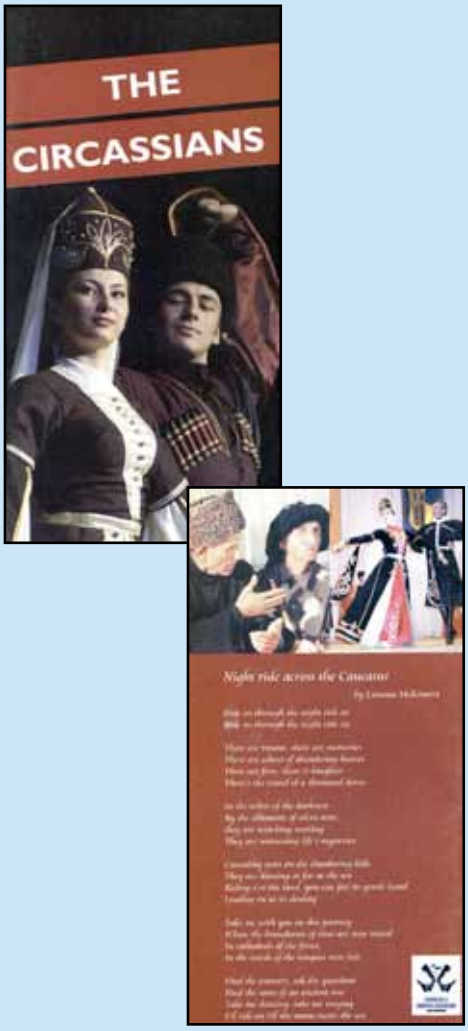

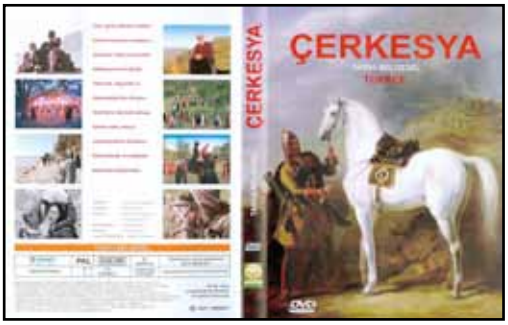

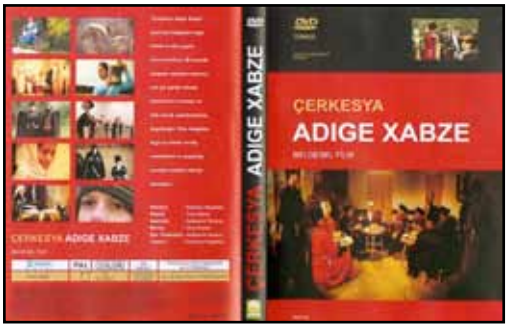

2009

Kafkasya – Nalçik

Türkiye

İKKD Yönetim Kurulu Kararı: 07.03.2008 - Bundan önceki yıllarda Üsküdar Kız Kulesi karşısında 21 Mayıs günü düzenlenen denize çelenk bırakma ve anma programının bu yıl Üsküdar sahilinin müsait olmamasından dolayı Beşiktaş Vapur iskelesinde düzenlenmesine…

21 Mayıs 2009

Mayıs 2008 – Taksim

Mayıs 2008 - Beşiktaş

Mayıs 2008 - Kefken - Babalı sahili

Mayıs 2008 - Taksim

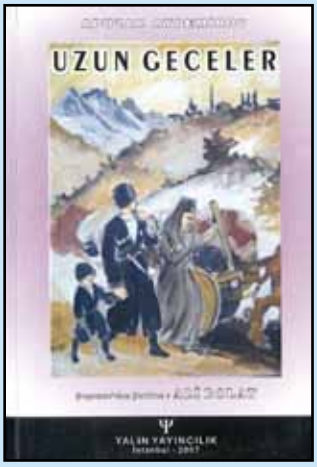

Aralık 2007 – Resimler: Faruk Kutlu

2007

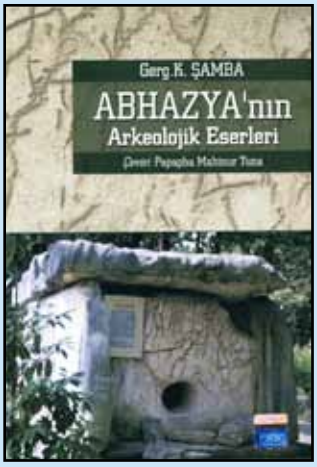

As Yayınları – Nisan 2008

Haziran 2008

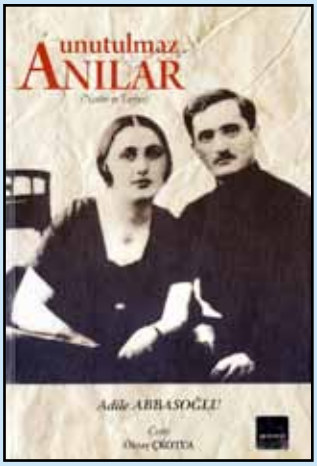

As Yayınları – Ağustos 2008

2008

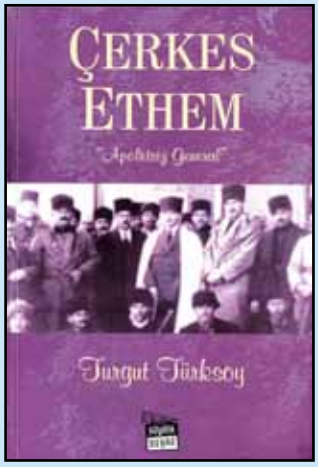

Ekim 2008

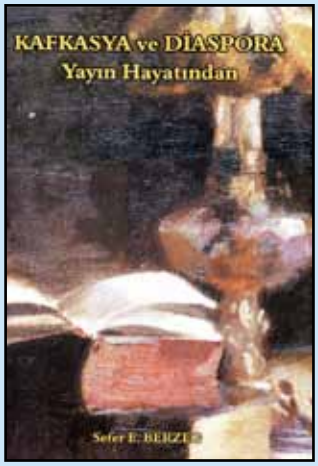

2008

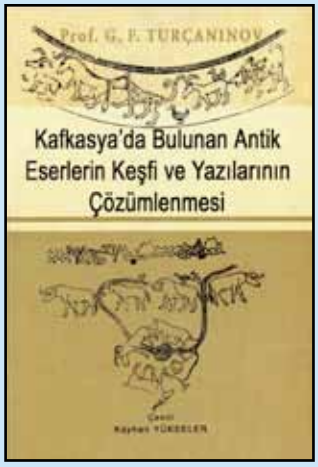

Ocak 2009

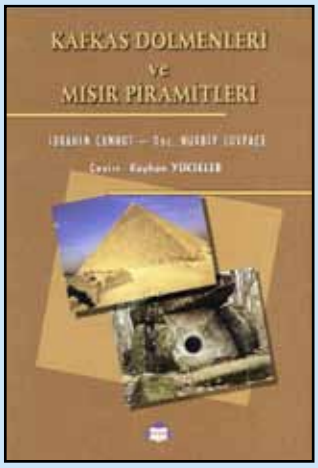

Ocak 2009

Mart 2009

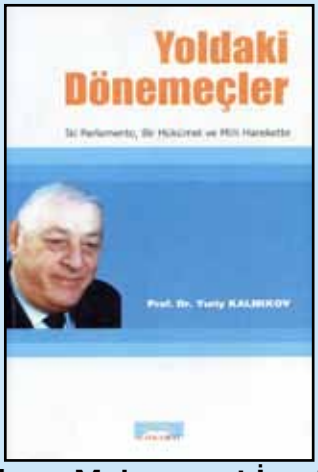

Şubat 2009

Tercüme: Muhammet İzzetoğlu

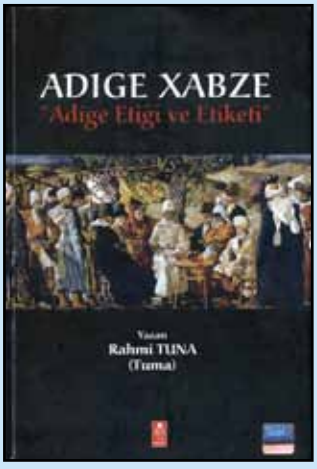

15 Mayıs 2009

Şubat 2009

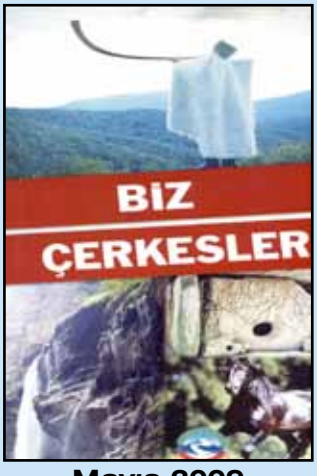

Mayıs 2009

2009

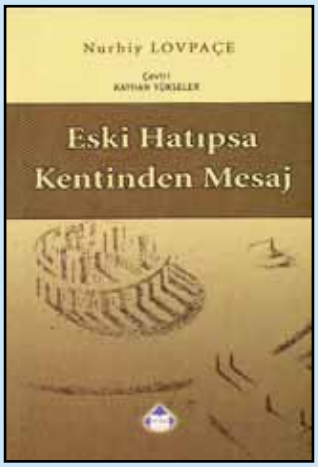

2009

2009

13 Haziran 2009

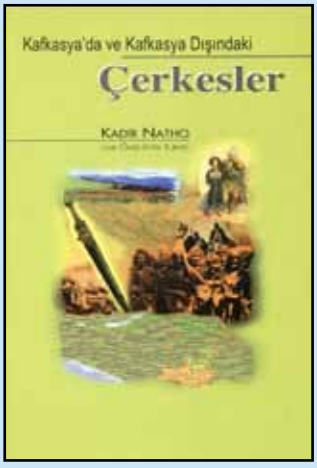

2009

2 Ağustos 2009

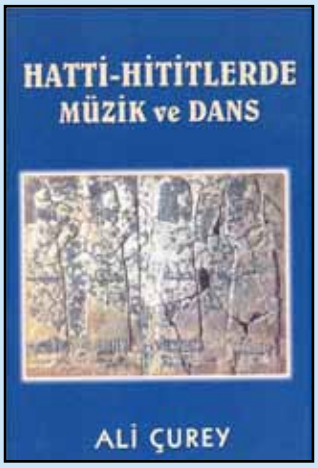

Ekim 2009

Ocak 2009

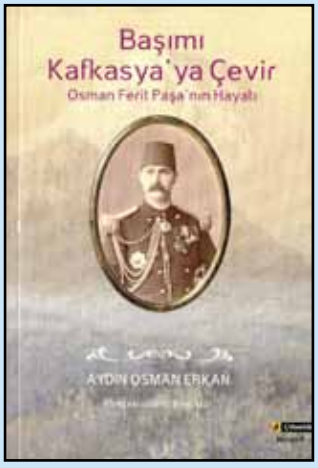

2009

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

Halit Yaşar Nogay	Başkan
Nihat Yılmaz	Başkan Yardımcısı
Muammer Koçer	Genel Sekreter İstifa - 24.10.2008
Yılmaz Ölmez	Sayman
Osman Güdü	Üye
Ömer Aytek Kurmel	Üye
Hürsen Özlü	Üye
M. Mine Bağ	Yedekten asil üye 24.10.2008

Denetleme Kurulu

Mustafa Saadet
Keramettin Dönmez
Faruk Arslandok

Onur Kurulu

Rahmi Tuna
Günsel Şurdum Avcı
Hikmet Albayrak
Hazım Berzeg
Yaşar Atik
Mahmut Nedim Özel
Muharrem Çurey

Kafkas Dernekleri Federasyonu Delegeleri

H. Yaşar Nogay – Nihat Yılmaz – Yılmaz Ölmez – Muammer Koçer – Hürsen Özlü - Osman Güdü - Ö. Aytek Kurmel – Rahmi Tuna - Berat Berfin Bir - Mustafa Saadet - Faruk Arslandok – Doğan Özden – Hikmet Albayrak – Handan Demiröz – Muharrem Çurey – Naim Sabancıoğlu – Yetkin İnanöz

Genel Kurul

28.10.2007 – Dernek merkezi

Divan Başkanı : Keramettin Dönmez
Başkan Yardımcısı: Ruhet Gürbüz
Yazman: Serdar Özel

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 48 kişi katıldı.
- Tüzük değişikliği önergesi madde

madde oylanarak kabul edilmiştir.
- Bütçe:
  2005-07 Gerçekleşen:
  43.107,- TL. Gelir
  42.384,- TL. Gider
  2007-09 Tahmini: 51.723,- TL. Gelir
  51.000,- TL. Gider

48. Dönem Faaliyet Raporundan:

-Mahinur Tuna ve Esat Özen koordinatörlüğünde kurulan "Adige-Abhaz Halk Dansları Orkestrası ve Korosu" Derneğimiz bünyesinde çalışıp 14.05.2006 'da Vali Erol Çakır Öğretmen Evi Salonunda ve 29.04.2007 'de Atatürk Kültür Merkezinde iki konser vermiştir.
- 08 Mart 2006 - Dünya Kadınlar Günü - Kutlama programı:

*Konferanslar:
  Sn. Rahmi Tuna – Çerkes Toplumunda Kadının Yeri
  Sn. Zeynep Aksoy - Çerkes Kadınları Teavün Cemiyeti ve Diyane Dergisi

*Günümüzde Çerkes kültürüne hizmet eden Sn. Elmas ve Ayşe Eşsiz'e plaket verildi,

*Dernek Başkanlığı yapmış ve kültürümüze katkıda bulunmuş olan 12 kişi onurlandırıldı.
- 08 ve 09 Nisan 2006 – Sempozyumlar: Dünden Bugüne Çerkes Göçleri
  Kafkasya-Diaspora İlişkileri
- 16 Nisan 2006 – Konferans: Suriye uyruklu Adige Prof. Adil Abdülselam - 1967 savaşından sonra yaşanan göç olayları.
- 22 Nisan - 06 Mayıs: Geleneksel "Kafkas Asıllı Ressamlar Buluşması – 3" Resim Sergisi.
- Kafkas Dernekleri Federasyonu tarafından dil öğretmeni yetiştirilmek üzere düzenlenen kursa derneğimiz adına Ayşe Tufan 'ın gönderilmesi sağlanmıştır.
- 1946 yılında kurulan Dosteli Yardımlaşma Derneğinin devamı olan Derneğimizin 60. kuruluş yıl dönümünü kutlamak amacıyla 11 Kasım 2006 Cumartesi gecesi
  Derneğimizde "Kuruculara Saygı ve 60. Kuruluş Yıldönümü" etkinliği düzenlendi. Kurucu üyelere şükran plaketi verildi.
- 21.11.2006 - Öğretmenler Günü kutlaması.
- Kabartay-Balkar Devlet Tiyatrosu'nun Tatuşa ve Satu adlı oyunu 08.12.2006 tarihinde Çemberlitaş Fırat Kültür Merkezinde sahneye konulmuştur.
- 13.01.2007 - "1980 öncesi Kafkasya Ziyaretleri" konulu sohbet toplantısı yapıldı.
- 07 Nisan 2007 - İslamey topluluğunun gösterisi Zübeyde Hanım Öğretmen Evinde yapıldı.
- 06.05.2007 – "İttihat ve Terakki Cemiyeti ve Çerkes Teavün Cemiyeti Arasındaki İlişkiler" konulu sempozyum yapılmıştır.
- 06 Haziran 2007 - Adigey Devlet Drama Tiyatrosunun "Pselukhar" adlı oyunu Kadıköy Halk Eğitim Merkezinde sahnelenmiştir.

2007 Ekim - 2009 Ekim Çalışma Programından:
- Sunmuş olduğumuz bu çalışma programı; Çerkes diasporasının en eski ve önemli kurumlarından biri olan İKKD'nin geçmiş dönemlerden süregelen çalışmalarının kesintiye uğratılmadan ve de içinde bulunduğumuz dönemin özellik ve önceliklerini kavrayıp göz önünde bulunduran bir bütünsellik içinde toplumumuzun yararına hayata geçirme isteğinin bir ürünüdür.
- İnsanlık tarihinin en eski ve yetkin kültürlerinden birine sahip olan Çerkes toplumunun ve kültürünün varlığını insanlık var olduğu müddetçe yaşatmayı sorumluluğumuz olarak algılıyor, Anavatan'daki varlığımızı güçlendirmek doğrultusundaki çalış-

malara katkı vermeye çalışmayı bir görev sayıyoruz.
Sorgulayıcı, slogancılıktan uzak, bilimsel temellere dayanan söylemlerle toplumumuz ve insanlığın yararını temel alan çalışmalar yaparak geleceğe yönelik perspektif oluşturulmasına yardımcı olmaya çalışmak en önemli görevimizdir.

- Dernek üyelerinin mümkün olan en geniş katılımla karar süreçlerine etkin olmaları gerektiğini düşünüyoruz. Yapacağımız tüm etkinliklerde (Yönetim Kurulu toplantıları dahil) üyeye açık olarak düzenleyeceğimizi belirtiyoruz.
- Derneğimizin tüm çalışmalarındaki ana hedefi Anavatandaki var olma sürece aktif destek sağlamak olacaktır. Tali hedefimiz ise içinde yaşadığımız Türkiye'de kültürümüzü koruyup asimilasyon sürecine direnmektir.
- 21 Mayıs Anma Etkinliklerinin; Federasyonumuzdan daha etkin bir görev talep edilerek daha etkili anılması sağlanacaktır.
- Gençlik Komisyonumuz tarafından mezuniyet gecesi, boğaz gezisi ve futbol turnuvası düzenlenecektir.
- Üyelerimizle diyaloglarımızı canlı tutabilmek için üç ayda bir genel üye toplantısı yapılacaktır. Bu toplantılarda Yönetim Kurulu tarafından yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirme yapılarak üyelerin görüş, öneri ve eleştirileri alınacaktır.
- Dernek eski Yöneticileri ve Derneğe emeği geçen kişilerden oluşan bir Danışma Kurulu oluşturulacaktır. Bu kurul bizim kültürümüzdeki "Thamadeler Kurulu" gibi bir işlev görecektir.
- Kadınlar Çalışma Grubu oluşturulacaktır.
- Demografik Çalışma Grubu: İstanbul'un Anadolu yakasında (Federasyona bağlı derneklerle) başlatacağımız bu çalışmayı ilerde Avrupa yakasında da yapmayı düşünüyoruz. Buradaki ana amaç kaybolmaya başlamış insanlarımızla organik bağ kurmaktır.
- Deprem ve Tabi Afetler Çalışma Grubu: Bu çalışma grubu AKUT, Sivil Kurtarma Birimleri vb. organizasyonlarla diyalog kurarak bilgi ve yapabilirliğini arttıracaktır.
- Görsel ve Yazılı Basın ile İlişkiler: Tüm toplum olarak eksikliğini hissettiğimiz önemli bir konudur. Bu konuyu Federasyon dahil tüm kurum ve kuruluşlarımızla çözülmesi gereken ortak bir sorun olarak algılıyor, düşünce ve önerilerimizi her platformda dile getireceğimizi belirtiyoruz.

Karar Defteri

18.01.2008

- Derneğin sürekli olarak açık tutulması ve günlük işlemlerin yürütülmesi için bir personel istihdam edilmesine,

08.02.2008

- Dernek YK üyemiz Sn. Ö. Aytek Kurmel'in organize edeceği ve 23 Mart 2008 günü gerçekleştirilecek "21.yy da yüzü Kafkasya'ya dönük olmak" konulu bir sempozyum düzenlemeye,
- Gençlik Komisyonunun yaptığı çalışmalar doğrultusunda 6 Nisan 2008 tarihinde "Kafe" adlı tiyatro oyununun daha düzenli bir şekilde sahnelenmesini sağlamaya,

22.02.2008

- Dernek binasında Gençlik Komisyonunun çalışmaları ve Sekreterya için ayrı ayrı olmak üzere birer çalışma odası oluşturulmasına,

07.03.2008

- Kafkas Dernekleri Federasyonu adına her yıl düzenlenmekte olan "21 Mayıs Sürgünü Anma Etkinliklerinin 144. Yılı" nedeniyle İstanbul'da yapılacak etkinliklerin içinde yer almayı ve Federasyon adına yürütmeyi,

- Etkinliklerin 19 Mayıs Pazartesi gününden başlayıp 25 Mayıs Pazar gününe kadar devam eden bir haftalık bir program çerçevesinde yürütülmesini,
- Bundan önceki yıllarda Üsküdar Kız Kulesi karşısında 21 Mayıs günü düzenlenen denize çelenk bırakma ve anma programının bu yıl Üsküdar sahilinin müsait olmamasından dolayı Beşiktaş Vapur iskelesinde düzenlenmesine,

07.04.2008

- 15 Haziran 2008 tarihinde Kadıköy Halk Eğitim Merkezinde Gençler ve Miniklerin hazırlayacağı müzik ve folklor gösterisi düzenlenmesine,
- 4 Mayıs 2008 tarihinde İstanbul'da faaliyet gösteren Kafkas Dernek ve Vakıf yöneticileri ile bir Koordinasyon Toplantısı düzenlenmesine,
- "21 Mayıs Sürgünü Anma Etkinlikleri" ile ilgili ekli anma programının duyurusunun yapılmasına ve uygulanmasına,

  21 Mayıs 1864 Büyük Çerkes Sürgünü 144. Yıl Anma Programı (19-25 Mayıs 2008)

Organizasyon Komisyonu:

Nihat Yılmaz
Federasyon Yönetim Kurulu Gözlemcisi
Safet Öztürk - Komisyon Başkanı
Ö. Aytek Kurmel - Komisyon Üyesi
Şamil Ertaş - Komisyon Üyesi

19.05.2008

19:30 "Feriha Kankoç Resim Sergisi" Açılış Kokteyli
20:30 Film Gösterimi - "Çerkesce Yaşamak" ve "Çerkesya"
İstanbul Kafkas Kültür Demeği - Bağlarbaşı

20.05.2008

19:30 "Fotoğraf Sergisi" Açılış Kokteyli
20:30 Film Gösterimi – "Son Sesler" ve "Prens Ali Belgeseli"
Kafkas Abhazya Kültür Derneği - Selimiye
21.05.2008 19:00 - 20:30
"Anma Programı"
Beşiktaş Vapur İskelesi

22.05.2008

20:00 – "Sürgün Ağıtları ve Şiir Dinletisi" Ataol Behramoğlu, Doğan Özden, Gülcan Altan, Çetin Öner, Hava Karadaş, Sedat Sezan, Mustafa Kandemir, Warada Müzik Grubu ve Kafkasya'dan Utıj Boris, Mısostuşhua Pışızebiy, Marina Ankob.
Beşiktaş Belediyesi Akatlar Kültür Merkezi - Akatlar

23.05.2008

19:00 Konferans: "Türkiye'de Öteki Olmak" - Doç. Dr. Ayhan Kaya
Kafkas Abhazya Kültür Demeği - Selimiye

24.05.2008

16:00 Kefken toplantılarına katılım.
Tören Anıt Mezar'da başlayacak ve sahilde devam edecektir (İzmit ve Adapazarı Dernekleri ile Koordinasyon halinde)

25.05.2008

Sempozyum: "21 Mayıs Sürgününün 144. Yılında Çerkesler"
Bahçeşehir Üniversitesi Fazıl Say Salonu - Beşiktaş

Açış Konuşmaları:

Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan - Bahçeşehir Üniversitesi Rektörü

Cihan Candemir - Kafkas Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı

I.Oturum: "1864 Çerkes Sürgünü ve Sonuçları"

Oturum Başkanı: Yard. Doç. Dr. Berat Bir Bayraktar

"19. Yüzyılda Çerkesya Sorunu" - Doç. Dr. Sedat Özden

"Çerkes Sürgününün Nedenleri" - Bedri Habiçoğlu

"Osmanlı İmparatorluğuna İskan" - Şamil Jane

II. Oturum: "Günümüzde Kafkasya ve Çerkes Diasporası"

Oturum Başkanı: Ergün Özgür

"Çerkes Diasporası ve Kafkasya'ya Dönüş Hareketi" - Chen Bram

"Türkiye'nin Rusya Federasyonu ve Gürcistan ile İlişkilerinde Çerkesler'in Potansiyel Etkisi" - Doç. Dr. Alexandre Toumarkine

"Bağımsız Abhazya" - Sezai Babakuş

27.05.2008

- 21 Mayıs Sürgünü Anma Etkinlikleri değerlendirildi:

a. Etkinliğin eksiklerine rağmen başarılı olduğu,
b. Etkinliklerin bir hafta yapılmasının doğru olduğu, ancak hergün bir etkinlik düzenlemenin katılım ve içerik açısından zor olduğu için gelecek yıl gün aşırı düzenlemenin uygun olacağı,
c. Duyuruların son anda ve yetersiz olmasından katılımın az olduğu,
d. Gerekli bütçenin oluşturulması için çalışmalara erken başlanması ve gerekli kaynağın sağlanmasına,

24.06.2008

- Yaz sezonu öncesi 2007-08 I. Dönem çalışmaları değerlendirildi. Bu çalışmalardan:

a. 21 Mayıs sürgünü anma etkinliklerinin gelecek yılda devamı ve daha etkili şekilde yapılmasına,
b. Geleneksel hale getirilen ve bu yıl 4. Yapılan Çerkes Ressamlar sergisinin gelecek yıl da yapılmasına,
c. Tiyatro çalışmalarının devam ettirilmesine,
d. Folklor çalışmalarının gelecek yıl daha etkin şekilde devamına,
e. Müzik (Warada) grubunun daha verimli çalışır hale getirilmesine,
f. Folklor kıyafetleri ile ilgili zengin bir gardrop oluşturulması ve kıyafetlerin Dernekte uygun bir ortamda korunmasına,
g. Dernek binasının daha verimli kullanılabilir hale gelmesi için yaz döneminde gerekli bakım ve tadilatların yapılmasına,

05.08.2008

- Derneğimizin "Türkiye Kafkas Kültür ve Yardımlaşma Derneği" adına çıkartılan 197-208 pafta 11 ada 87 parselde kayıtlı tapusunun "Kafkas Kültür Derneği" adına yenilenmesi ve işlemler için İl Dernekler Müdürlüğüne başvurulmasına,

19.09.2008

- Yeni mesaj sistemine geçmek için yeni bir mobil telefon hattı alınmasına,

04.11.2008

- Adıgey Dram Tiyatrosu gösterisi için 21 Kasımda Bağlarbaşı Kültür Merkezi küçük salonunun kiralanmasına,

17.12.2008

- Turizm Bakanlığı ve Sabancı Vakfı tarafından ortak olarak düzenlenen yarışmaya ekibimizin katılmasına,

06.01.2009

- Hemşerimiz Sn. Durdu Ergün tarafından derneğimize hediye edilen ses sisteminin demirbaş kaydının yapılmasına,
- Aidat toplanabilmesi için üyelere yeniden yazı yazılmasına,

16.01.2009

- Onur Öymen'in (CHP Bursa milletvekili, Başkan Yard.) Kafkasya hakkında konferans vermek üzere davet edilmesine,

10.02.2009
- İKKD Halk Dansları ekibi Mazenef'in 21.06.2009 tarihinde yapılacak olan "2010 Kültür Başkenti" giriş gecesine katılması için yapılan davetin kabul edilmesine,
- İstanbul Dostluk Kulübü organizasyonu ile CHP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun davetinin ve söyleşisinin Derneğimiz salonunda yapılmasına,

03.03.2009
- Mazenef, Mafe ve Warada'nın yılsonu gösterisi için İETT Bağlarbaşı Kültür Merkezi Büyük Salon'un kiralanmasına,
- 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün kutlanmasına,

17.04.2009
- Federasyonumuzca belirlenmiş bulunan ilkeler doğrultusunda çalışmayan, Yönetim Kurulu ile uyumlu çalışmak ve faaliyetlere katılmak yerine, sürekli muhalif ve toplumumuzun temel kültürünü oluşturan değerlere ve disipline aykırı davranışlar içerisinde bulunan Gençlik Komisyonu'nun (GK) feshedilmesine,
- GK oluşumu ve çalışma esaslarını belirleyecek bir yönetmelik hazırlanmasına,
- Belirlenecek en kısa zamanda Dernek üyesi gençlerin toplantıya çağrılarak yönetmelik hükümlerine göre GK nın yeniden oluşturulmasına,

09.06.2009
- Derneğimiz logosunun ekteki şekilde değiştirilip tesciline, yeni logoyla matbu evrak bastırılmasına,

04.08.2009
- Genel Kurulun, 25 Ekim 2009 Pazar günü Dernek Merkezinde, çoğunluk sağlanamazsa 1 Kasım Pazar günü aynı yerde çoğunluk aranmaksızın yapılmasına,

02.09.2009
- Genel Kurul öncesinde Yönetim Kurulu oluşturulması ve değerlendirme yapılması için Danışma Kurulu toplantısı yapılmasına, (10 Ekim 2009)

YK Başkanı Halit Yaşar Nogay ile yapılan söyleşi, 50. Dönemde verilmiştir.

Gençlik Komisyonu, özverili çalışmalarının sonucunda “Kafe” tiyatro oyununu sahneledi

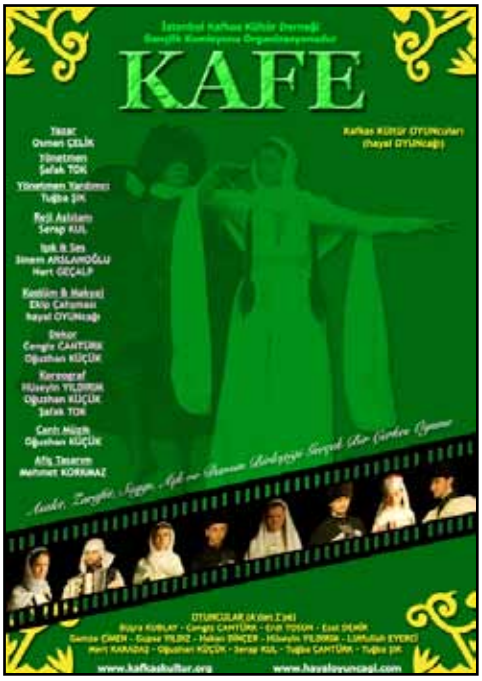

Mayıs 2008 – İKKD Arkadaşları Murat Taymaz'ı anıyor

2008 – 2009 Dernek Geceleri

15/06/2008

15/06/2008

15/06/2008

15/06/2008

Adıgey Dram Tiyatrosu - 21 Kasım 2008
"Si Adigabze" oyunu

50. Dönem

01.11.2009 – 2011

Dünya

2011

• Ocak; Tahrir Meydanı, eski devlet başkanı Hüsnü Mübarek'e karşı yapılan 2011 Mısır Devrimi'nin odak noktasıydı. 50 binin üzerinde protestocu 25 Ocak günü meydanı işgal etti.

• Libya'da protestolar 15 Şubat 2011 tarihinde başlamış, iç savaş Sirte'nin düşmesi ve Muammer Kaddafi'nin öldürülmesiyle 20 Ekim 2011 tarihinde sona ermiştir.

• 2 Mayıs; El Kaide Lideri Bin Ladin, Pakistan'ın başkenti İslamabad yakınlarında ABD askerleri tarafından düzenlenen bir saldırı sonucu öldürüldü ve cesedi de ABD güçleri tarafından ele geçirildi.

Türkiye

2010

• 1 Mayıs; Emek ve Dayanışma Günü, 32 yıl aradan sonra Taksim Meydanı'nda kutlandı.

• 31 Mayıs; İsrail, "Rotamız Filistin, Yükümüz İnsani Yardım" kampanyası kapsamında, Gazze'ye insani yardım malzemesi götüren 6 gemilik filoya saldırdı. Olayda 9 Türk hayatını kaybetti, çok sayıda kişi de yaralandı.

• 15 Ağustos; Trabzon'un Maçka ilçesindeki tarihi Sümela Manastırı'nda 88 yıl aradan sonra bir günlüğüne ayin düzenlendi.

2011

• 23 Ekim; Van'a bağlı Tabanlı köyünde 7.2 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi.

Çerkesler

Kafkasya

Türkiye

21 Mayıs 2010

21 Mayıs 2011

Beşiktaş

Taksim

Türkiye'deki Çerkeslerden 'demokratik manifesto'

Dünya Bülteni - 9 Aralık 2009

Türkiye'de siyaseten bağımsız Çerkesler, demokratik yeniden yapılanmada aktif bir rol almaya hazır olduklarını duyurdu.

Bir süre önce 'Demokratik Yeniden Yapılanma Sürecine Aktif Katılım' çağrısıyla yola çıkan Türkiye'deki çeşitli siyasi görüşteki Çerkesler, sivil toplum örgütlerinin katılımıyla iç müzakereler yaptı ve ardından kamuoyunun karşısına çıktı.

Farklı siyasi görüşlere sahip çok sayıda Çerkesin destek verdiği manifesto bugün 10.30'da Taksim'deki Eresin Premier Oteli'nde okundu. Demokrasi İçin Çerkes Girişimi'nin açıkladığı talepler arasında itham edici resmi tarihin reddedilip tarihin yeniden yazılması, ana dilin korunmasına yönelik önlemler alınması ve Çerkesçe isimlerle ilgili yasakların kaldırılması öne çıktı. Grubun sözcülüğünü mimar Yalçın Karadaş ile yazar Hulusi Üstün yapıyor.

Nalmes Türkiye'de

03.10.2010

12 Mart 2011 Ankara ve 17 Nisan 2011 İstanbul Mitingleri
Çerkes Halkları İnisiyatifi'nin organize ettiği mitinglerde öne çıkan talepler: Çerkesçe Eğitim İstiyoruz, Yaşasın Demokrasi Mücadelemiz, Anadilde TV – Radyo İstiyoruz, Dilimiz Onurumuzdur, Yaşasın Çerkes Kalma Mücadelemiz, Diller İnsanlık Ailesinin Ortak Malıdır, Asimilasyon İnsanlık Suçudur.

Barışfest
18 Eylül 2011
Kafkas Dernekleri Federasyonu'nun öncülüğünde İstanbul Kafkas Kültür Derneği, Ermeni Kültür ve Dayanışma Derneği, Laz Kültür Derneği, Mezopotamya Kültür ve Dayanışma Derneği ile Zaza Dil ve Kültür Derneği'nin ortaklaşa düzenlediği Barış Festivali. KAFFED Yönetim Kurulu Üyesi Handan Demiröz'ün açılış konuşmasından:

"Bugün burada, on yıllardır bu ülkede yok sayılan dillerden şarkılar dinleyeceğiz. Bu coğrafyanın farklı seslerini farklı dillerden dinleyerek 'öteki' olanı anlamaya çalışacağız. On yıllardır yasaklanan, baskılanan tüm anadilleri onurlandıracağız.

Bugün burada, yüzyıllardır bu topraklarda hayat bulan faklı kültürlerin

renklerini, danslarını izleyeceğiz. İzledikçe ne kadar farklı olduklarını ve izledikçe ne kadar aynı olduklarını görüp anlayacağız. Yüzyıllardır dışlanan tüm kültürleri onurlandıracağız. Bugün burada, şarkılarımızla ve danslarımızla 'Farklılıklarımızla Var Olmak İstiyoruz' diyeceğiz. Daha demokratik, özgür ve barış içinde yaşamak istediğimizi dile getireceğiz..."

Şubat 2010

Şubat 2010

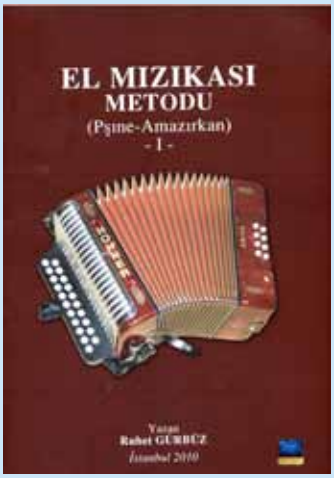

31 Mayıs 2010

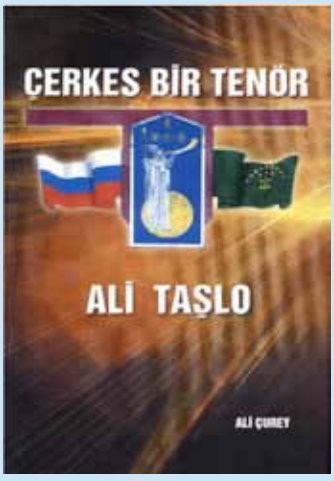

2010

2010

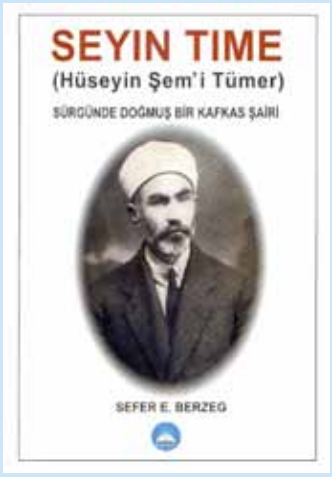

2010

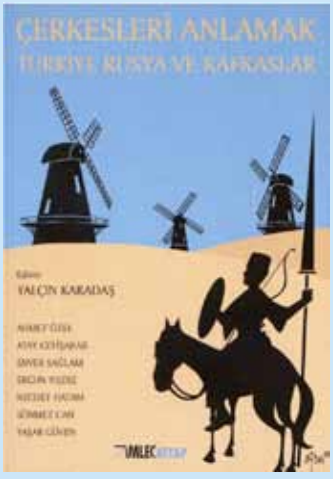

Kasım 2010

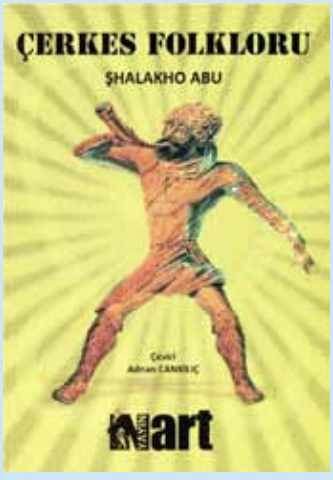

Aralık 2010

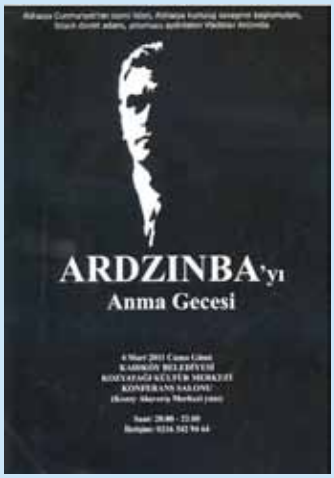

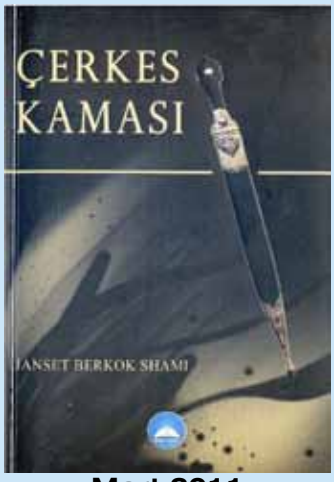

Mart 2011

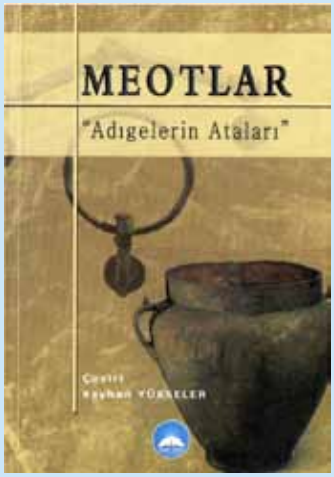

Redaktörler: Prof. N.V. Anfimov (Sorumlu) ve P.U. Autlev, Maykop 1989

Nisan 2011

2011

2011

2011

2011

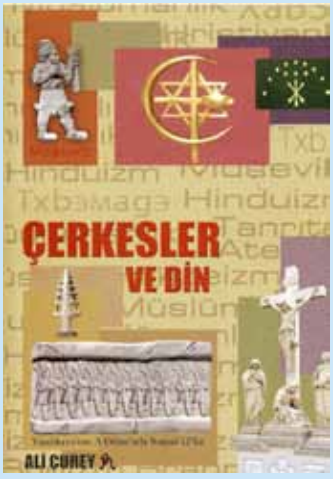

Haziran 2011

2011

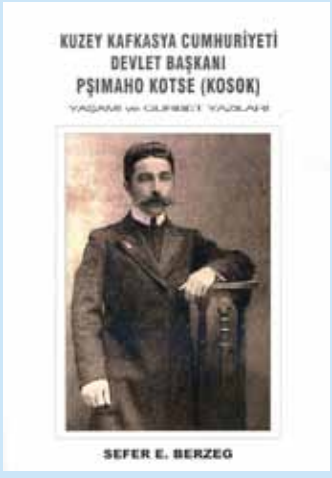

2011

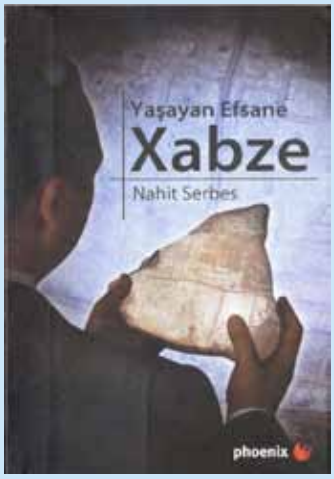

Ekim 2011

Basında

Radikal 2 – 17.07.2011
Elif Ekinci
Gülcan Altan'ın Adigece ve Abhazca şarkılardan oluşan yeni albümü 'Gunef', Türkiye'nin nadir Çerkes müziği albümlerinden.

Altan, Ada Müzik'ten çıkan yeni albümü 'Gunef'te, atalarının şarkılarını bir araya topladı. Unutulmakta olan bir dilin, nesilden nesle aktarılabilmesinin en etkili yolunun müzik olduğunu düşünen Altan'ın bu amaçla yola çıkıp yaptığı albüm 'Gunef/Kalbin Işığı', Türkiye'nin ilk Çerkes müziği albümlerinden. İçinde, Türkiye'de geleceği risk altındaki iki dilde; Adigece ve Abhazca şarkılar var.

Altan: "Bir tane benim kendi bestem var; 'Ben Adigeyim'. Diğerleri anonim, Kafkasya'da üretilmiş şarkılar. Bütün dünyadaki Çerkesler tarafından bilinen şarkılar. Adigece ve Abhazca şarkılar var albümde. Nart mitolojisinden hikayeler var içinde bolca."

Kafkas Kültür Derneği

Yönetim Kurulu

H. Yaşar Nogay	Başkan
M. Nedim Özel	Başkan Yardımcısı
Cihat Bage	Başkan Yardımcısı
Peyami Yılmaz	Sayman
Ö. Aytek Kurmel	Üye
Ruhet Gürbüz	Üye
Janberd Dinçer	Üye

Denetleme Kurulu

1.Mustafa Saadet
2.Saffet Öztürk
3.Keramettin Dönmez

Onur Kurulu

1.Mesut Şurdum
2.Rahmi Tuna
3.Günsel Şurdum Avcı
4.Hikmet Albayrak
5.Doğan Özden

Kafkas Dernekleri Federasyonu Delegeleri

H. Yaşar Nogay – M. Nedim Özel – Ö. Aytek Kurmel – Peyami Yılmaz – M. Mine Bağ - Muammer Koçer - Keramettin Dönmez - Hürsen Özlü - Yılmaz Ölmez - Hikmet Albayrak - Doğan Özden – Nihat Yılmaz – Osman Güdü – Naci Özden – Muharrem Çurey – Ümit Tokoğlu – Handan Demiröz – Servet Öztürk

Genel Kurul

01.11.2009 – Dernek merkezi
Divan Başkanı : Keramettin Dönmez
Yazmanlar: Fahriye Akçal

Orhan Halman

Tutanaklardan:

- Genel Kurula 48 kişi katıldı.
- 1998-2009 arası emlak borcu ödenmemiş. 7.000.- TL. ana para, faiz ve cezalarla 22.000.- TL. olmuş. Borcun ödenmesine karar verildi. Toplantıda bulunan bir kısım üye maddi destek verdi.
- Bütçe:
  2007-09
  Gerçekleşen: 97.684,94,-TL. Gelir
  97.535,87,-TL. Gider
  2009-11 Tahmini : 115.500,-TL.

2005-2007 Dönemi Faaliyet Raporundan:

- 2007 - 2009 dönemi çalışmalarına dernek lokalini daha verimli kullanmak üzere;
  *Alt katta müzik ve halk dansları gurupları için gerekli fiziksel düzenlemeler yapıldı,
  * Üst katta gençlik komisyonu ve dil kursları için birer oda tahsis edildi,
  * Yönetim kurulu ve sekretarya odalarını kafeterya olması planlanan bölümden ayırmak amacıyla yeri ve kapı girişi değiştirildi.
- Bir koordinatör sekreter göreve başladı.
- Dernek lokalinin düzen ve temizliğinin sürekliliği ile açık kalmasını sağlamak için bir personel istihdam edildi.
- Dernek için yeni bir logo çalışması yapıldı.
- Derneğe yeni bir web sayfası hazırlandı.
- Aylık konuşmacılı kahvaltılı toplantılara;
  *Mimar Cengiz Bektaş,
  *Yalçın Türkdoğan,
  *Akordeon virtüözü Edward Aris davet edildi.
- 21 Şubat 2008 - Dünya Anadil Günü - Ali Çurey konuşmacı olarak katıldı.
- 08 Mart 2008 ve 2009 - Dünya Kadınlar Günü Dernek lokalinde etkinliklerle kutlandı.
- 23 Mart 2008 - Sempozyum: "21. Yüzyılda Yüzü Kafkasya'ya Dönük Olmak" Anavatandan gelen konuşmacıların da katılımıyla Dernek salonunda yapıldı.
- Sürgün anma etkinlikleri diaspora tarihinde ilk defa bir haftaya yayılarak 19-25 Mayıs 2008 tarihleri arasında yapıldı. İstanbul'daki Kafkas Dernekleri Federasyonu üyesi derneklerle birlikte;
  * Anma töreni, ilk defa Beşiktaş iskele meydanında, yerel yöneticilerin iştirakiyle düzenlendi.
  * Akatlar Kültür Merkezi'nde 4. Çerkes Ressamlar resim sergisi,
  * Kafkas Abhazya Kültür Derneğinde film gösterimi ve fotoğraf sergisi,
  * Akatlar Kültür Merkezi salonunda Kabardey Balkar'dan, her ikisini de rahmetle andığımız yazar Utıj Boris ile tiyatrocu ve şair Misostiho Pşızebi, Abhazya'dan şair Denis Çaçkalya ve Ataol Behramoğlu'nun katılımıyla sürgün ağıtları ve şiir dinletisi organize edildi.
  * Dernek lokalimizde "Çerkesçe Yaşamak" adlı belgesel film gösterimi düzenlendi.
  * Kefken'de yapılan anma törenine katılım gerçekleştirildi.
  * Dernek lokaline bir hafta boyunca ressam Feriha Kankoç'un "Atlar" temalı resimleri sergilendi.
- Sürgünü anma haftası etkinlikleri kapsamında 25 Mayıs günü Bahçeşehir Üniversitesi'nde "Sürgünün 144. Yılında Çerkesler" konulu bir sempozyum, yurtdışından konuşmacı ve dinleyicilerin de katılımıyla gerçekleştirildi.
- Beşiktaş Belediyesi nezdinde yapılan girişimler sonucunda Beşiktaş'ta bir sürgün anıtının dikileceği ve eskiden

Çerkes Örnek Okulu'nun faaliyet gösterdiği binaya plaket çakılması konularında yetkililerden söz alındı.
- Adigey Devlet Tiyatrosu'nun "Si Adigabze" adlı oyunu Derneğimizin organizasyonuyla 24 Kasım 2008 günü Bağlarbaşı Kültür Merkezi salonunda sahnelendi.
- Sürgünün 145.yılı olan 21 Mayıs 2009 günü Galatasaray Lisesi önünden Taksim Meydanı'na yürünerek anıta çelenk koyuldu ve basın açıklaması yapıldı. Ardından Beşiktaş iskele meydanına gelindi.
- Kadın Çalışma gurubu oluşturuldu, Çerkes el sanatları atölye çalışması gerçekleştirildi.
- Tiyatro gurubu "Kafe" adlı oyunu İstanbul, Yalova ve Sakarya'da birçok kez sahneledi.
- 2009 Dünya Anadil Gününde dernek lokalinde toplantı düzenlendi ve "Son Sesler" belgeseli gösterildi.
- Tüzük değişikliği kapsam ve gerekliliğine ilişkin notlar kopyası alındı.

Karar Defteri

17.11.2009
- Dernek faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, 8 ayrı konuda çalışma grubu kurulmasına,
- Aidat toplanabilmesi için üye bilgilerinin güncellenmesinin hızlandırılmasına,

15.12.2009
- Çalışma Gruplarının (ÇG) aşağıda belirtilen konularda olmasına ve her grupta bir yada iki YK üyesinin bulunmasına;
  1-Araştırma ve Eğitim ÇG
  2-Gençlik ÇG
  3-Hukuk ÇG
  4-Koordinasyon ve İletişim ÇG
  5-Kültür, Sanat ve Folklor ÇG
  6-Mali Destek ÇG
  7-Medya ve Siyasi İlişkiler ÇG
  8-Sosyal Faaliyetler ÇG

16.01.2010
- Cumartesi akşamları eski yıllarda yapıldığı gibi gündemsiz rutin toplantılar düzenlenmesine,

06.02.2010
- Şubat ayı kahvaltısına konuk olarak danef.com sitesinin sahibi Ali İhsan Tarı'nın davet edilmesine,

27.02.2010
- "Kuşaktan Kuşağa Sohbetler" dizisinin ilk konuğunun Murat Özden, konunun "70 li yıllarda Derneklerimiz, Türkiye ve Dünya" olmasına, 13 Mart günü gerçekleştirilmesine,

03.03.2010
- Kabardey-Balkar Cumhuriyetinde düzenlenen resim yarışmasına katılmak isteyen çocuklarımız için dernekte iki hafta Pazar günleri atölye çalışması yapılmasına,

17.03.2010
- Türkiye Partisi Genel Başkanı Abdüllatif Şener'in 31 Mart Çarşamba günü Derneğimize konuşmacı olarak davet edilmesine,

28.03.2010
- Çerkes Sürgününün 146. yılı anısına derneğimiz büyük salonunda "Diasporada Çerkes Yaşamı" adlı bir fotoğraf sergisi açılmasına, organizasyonun öneri sahibi Dr. Setenay Süzer ve Fotoğraf Çalışma Grubu sorumluluğunda olmasına,

06.04.2010
- Murat Özden tarafından hazırlanan "Ulus için Profesyonel Kadroların Önemi" konulu söyleşinin 17 Nisanda Dernek salonunda gerçekleştirilmesine,

13.04.2010
- 16 Mayıs günü "Asimilasyon" konulu bir konferans vermek üzere, araştır-

macı-yazar Av. Fahri Huvaj ve Kaffed Eğitim ve Teşkilatlanma sekreteri Şamil Jane'nin derneğimize davet edilmesine,

22.04.2010
- Her yıl Kafkas Dernekleri Federasyonu adına düzenlemekte olduğumuz "Çerkes Sürgünü Anma Töreni" bu yıl da 21 Mayıs Cuma günü, Beşiktaş-Akaretler'deki W otel önünde kısa bir basın açıklamasını müteakip iskele meydanında devam edecektir. Konuyla ilgili İl Dernekler Müdürlüğüne bildirimde bulunulmasına,

18.05.2010
- Derneğimiz 9-17 yaş grubu dansçıları MAFE için 25 Haziran-3 Temmuz 2010 tarihleri arasında Adıge Cumhuriyeti'ne kültür gezisi düzenlenmesine,

05.10.2010
- Geleneksel "Cumartesi Geceleri" nin 16 Ekimden itibaren yeniden başlatılmasına,

12.10.2010
- "Nart Savsurko'nun Hazineleri" temalı uluslararası çocuk resimleri sergisinin 6 Kasım günü derneğimizde açılmasına, (27 Kasıma ertelendi)

07.12.2010
- Boğaziçi Üniversitesi Dil Bilim Yüksek Lisans Bölümünde Adıgece ve Abazaca eğitici yetiştirileceğinin üyelerimize duyurulmasına,

15.02.2011
- 2 Nisan cumartesi Guaze gazetesinin 100. yılı nedeniyle bir konferans düzenlenmesine, konferans vermek üzere akademisyen Zeynep Aslan'ın davet edilmesine,

28.03.2011
- Ünlü Adıgeyli ressam Teucey Kat'ın sergisinin 7 Mayısta Derneğimiz salonunda bir kokteylle açılışının yapılmasına ve bir hafta süreyle açık tutulmasına,

05.04.2011
- 8 Nisan "Bahar Konseri"nde Adıgey Cumhuriyetinden misafir ses sanatçısı Kuisoka Sima ve ekip hocalarına çiçek verilmesine,

10.05.2011
- Ünlü heykeltraş Arsen Gushapsa'nın 20 Mayısta derneğimizde yapılacak bir söyleşi için konuk edilmesine,

06.09.2011
- Yeni seçilecek yönetime tavsiye olarak faaliyet programı hazırlanmasına,
- Genel Kurulun 23 Ekim Pazar günü, çoğunluk sağlanamazsa 30 Ekim Pazar günü Dernek lokalinde yapılmasına,

20.09.2011
- Ünlü Adıge edebiyatçı Meşbaşe İshak'ın 15 Ekimde Derneğimizde konuk edilmesine,

H. Yaşar Nogay

Öncelikle hoşgeldiniz, İKKD Genç olarak bir Andaç çalışması yapıyoruz. Dernek eski Başkanları ile görüşmeler yapıyoruz. Çalışmayı kitap haline getireceğiz. Sizin de bilgilerinizi almak istiyoruz. Bize yaşamö öykünüzü anlatır mısınız?

Önce, size teşekkür etmek isterim. Başkanlık yaptığım dönemde planlanan çalışmayı yürütüyorsunuz. Derneğimizin 60 yıllık hafızasını canlandırmak, üyelerimizin ve genç kuşakların geçmişi tanımaları ve gelecek ufuklarını aydınlatması bakımından çok önemlidir.

15 Mart 1942 tarihinde Biga'nın Bahçeli köyünde doğdum. Köyümün eski adı İhsaniye. Esas adı ise, birinci büyük sürgünde Kafkasya'nın Yecerkoay bölgesinden ayrılıp, önce Balkanlara, 12 yıl sonra da ikinci bir sürgünle şimdiki köyümüzün bulunduğu yere yerleşen dedelerimiz, 1877 yılında bu köyü kurarken, ana vatandaki yörelerinin adı olan Yecerkoay adını vermişlerdir.

Köyümdeki 5 yıllık ilkokuldan sonra, Biga Ortaokuluna devam ettim. İkinci sınıfta iken bir gün tatsız bir olay oldu. Tarih öğretmeni, o günün ders konusu olmalı ki, Çerkes Ethem'in ihanetini büyük bir öfke ile anlatırken, bütün Çerkesleri de hain olarak niteliyordu. Benim Çerkes olduğumu bilen sınıf arkadaşlarım, dersten sonraki teneffüsten itibaren bana sataşmaya başladılar. Çerkes Ethem lakabını taktılar. Hain nitelemesini de ihmal etmiyorlardı.

Çocuk yaşta yaşadığım bu olay, bende şok etkisi yaptı ve okula devam etmemeye karar verdim. Hafta sonu köye gidip durumu babama anlattığımda, hiddetlenerek "sağır domuzun işleri bunlar" dedikten sonra bana dönüp, aynı hiddetle "okuluna devam edeceksin, kim ne derse desin" deyip konuyu kapattı.

Tabii ki okula devam ettim, ama o günden itibaren sürekli Çerkes Ethem'in kim olduğunu ve Çerkeslik kavramının ne olduğunu araştırıp öğrenmeye başladım.

Ortaokuldan sonra, İstanbul Kuleli Askeri Lisesine devam edeceğim çevrede duyulmuştu. Köyümüzde ve komşu köylerde bazı yaşlılar beni yanlarına çağırıp kulağıma "sen şimdi büyük şehre, büyük mektebe gidiyorsun, oralarda sakın Çerkes olduğunu belli etme" diyorlardı. Nedenini sorduğumda, "ilerletmezler evladım, onun için dikkatli ol" cevabını almıştım.

Türkiye Cumhuriyetini kuranlar, ülkede yaşayan farklı kültürleri ve kimlikleri yok sayarak, Türk milliyetçiliğine dayalı ulus devlet yaratmak amacıyla, toplum mühendisliğine başlamışlardı. Bu altı boş

ideoloji, ilkokuldan itibaren ders kitaplarında da yerini almıştı.

Kuleli Askeri Lisesinde öğrenci iken, bol güneşli güzel bir Cumartesi günü, Çengelköy'den Boğaziçi hat vapuru ile Eminönü'ne, oradan da Gülhane parkına giderek, bir banka oturdum. Aldığım Tercüman gazetesini okumak için açtığımda, baş sayfasının sol alt köşesindeki yazıyı görünce şaşırdım. Yazının başlığı "11 Mayıs ve Kuzey Kafkasya", yazarı ise Kadircan Kaflı. O günün tarihi de 11 Mayıs 1960 idi. Yazıyı bir solukta okudum. Çok etkilenmiş ve heyecanlanmıştım. O günden itibaren ufkum ve duygularım çok farklı gelişti.

Ankara'da geçen iki yıllık süreçte, Harp Okulu öğrencisi olmama rağmen, derneğe ve folklor çalışmalarına gizlice katılıyordım. O süreçte tümü üniversite öğrencisi olan çok sayıda genç Çerkesle tanıştım.

Ankara Kafkas Kültür Derneğinin başkanı İzzet Aydemir, olağanüstü faal bir liderdi. O yıllarda Kafkasya adlı dergiyi büyük bir gayret ve cesaretle hazırlıyor ve yayınlıyor, aynı zamanda, folklor ekibi çalışmalarında akordeon çalıyordu. Bildiğim kadarıyla o zamanlar Ankara'da başka akordeonist yoktu. Bu yoğun faaliyetlerde, eşi Sümer hanımın büyük emeği ve desteğini saygı ile anmak lazım. Ankara'da çoğu üniversite öğrencisi çok sayıda Çerkes gençlerini sürekli evlerinde ağırlıyor, yorgunluklarını hiç belli etmiyorlardı.

Harp Okulu son sınıfında, mezuniyet sınavları bitmek üzereyken, karıştığım bir ihtilal teşebbüsü nedeniyle, subay olma hayali bitti ve Ankara'dan ayrılıp İstanbul'a geldim.

Peki, o dönemden bahseder misiniz?

İstanbul'a geldikten sonra, bu defa serbestçe dernek faaliyetlerine katılmaktan, Derneğimizin başkanı ve yöneticileri büyüklerimiz ile tanışmaktan büyük haz duyuyordum. O zamanlar bilinen ihtilalci kimliğim nedeni ile olsa gerek, kendilerinin de bana ayrıcalıklı yaklaşımları gururumu okşuyordu. Verdikleri her görevi severek ve heyecanla gerçekleştirmeye çalışıyordum.

O günlerde, üniversiteye girme ve devlet dairelerinde çalışmaya yasaklı olduğumuz için zor durumdaydık. Harbiye'den topluca ihraç edilen (kovulan) 1459 öğrenci, kendi aramızda Eski Harbiyeliler Derneği adında bir dernek kurarak verdiğimiz mücadele sonucu üniversite ve yüksekokullara girme ve devlet kurumlarında çalışma hakkını geri aldık.

Bu arada bir yıl kadar bir bankada çalışıp ayrıldıktan sonra, Beyazıt'ta bir yazıhane kiraladım.

Ticari İlimler Akademisinde okuduğum için, ticari defterler tutuyordum. Ancak, bir süre sonra benim yazıhane, Anadolu'dan, Ürdün ve Suriye'den gelmiş, üniversitelerde okuyan Çerkes gençlerle dolmaya başladı. Her gün toplanıp o günün şartlarında Kafkasya'yı kurtarma projelerini konuşuyorduk. Tabii konuştuklarımızın çoğu, çocuk yaşta şuur altına yerleşmiş ana vatan hasretinden kaynaklanan duygusal hayallerdi. Ancak, o günlerde bu tür ilişkiler ve toplantılar son derece tehlikeliydi. Özellikle benim için, var olan ihtilalci kimliğimin yanı sıra bir de Çerkes milliyetçiliği suçunu işlemekteydim.

Bu toplantılardan birinde ve sonuncusunda, arkadaşlarıma ana vatan ve Çerkes milliyetçiliğine hizmet konusunda düşüncelerimi söyledikten sonra, bundan sonra bu yazıhanede bir daha toplanmayacağımızı, buluşma ve görüşme yerimizin dernek olduğunu söylediğimde, arkadaşlarım kızarak öfke ile yazıhanemi terk

ettiler. Kısa bir süre sonra, söz konusu grubun en devamlı üyelerinden, Suriyeli Eşref Abaza'nın casusluk suçundan tutuklandığını öğrendik.

O dönemler, 1963 – 64 yılları, Derneğin üye sayısı çok fazla değildi. Sosyal ve kültürel faaliyetler ve sohbet toplantıları dışında herhangi bir faaliyet yapılamazdı. O yıllarda Dernek Başkanımız Yaşar Bir, çok ciddi ve otoriter bir kişiydi. Daha sonraları bir dönem milletvekili olarak Ankara'da bulunan Yaşar Bir'in siyasi kişiliği ve oldukça geniş çevresi vardı. THY'da işe girmeme de vesile olmuştu.

Derneğin en önemli sosyal faaliyetlerinden, her yeni yıl başlangıcında düzenlenen yılbaşı balosu ve 19 Mayısta genelde adalara düzenlenen piknik ve geziler oldukça yoğun katılımlı ve görkemli olurdu. O tarihlerde 21 Mayıs sürgünü ve soykırım konularında hiçbir bilgimiz yoktu.

Dernek merkezimiz önceleri Beyoğlu'nda Elhamra Pasajı olarak bilinen, büyük bir tarihi binanın ikinci katındaydı. Daha sonraları, Sait Şurdum'un başkanlığı döneminde 1970 yılında şimdiki yerimizin üst katı satın alınarak, Dernek Merkezimiz bu adrese taşındı. Daha sonra, Asım Berzeg'in Başkanlığı, Prof. Dr. Günsel Şurdum Avcı'nın Yönetim Kurulu üyesi olduğu dönemde, 1999 yılında alt kattaki büyük salon bölümü ilave edilerek bugünkü mekanımız oluştu.

Türkiye'de siyasi kaynaşmalar ve ideolojik çatışmaların çok yoğun olduğu, ortamdan etkilenen derneğimiz gençlerinin de belli çatışmalar içinde bulunduğu, 1970 li yıllarda ben THY'deki görevim nedeniyle İstanbul dışında bulunuyordum. Önce Adana'da 5.5 yıl, daha sonra İsrail'de 4 yıl görev yaptım. Bulunduğum bu yerlerde de sürekli Çerkeslerle irtibat ve işbirliği halinde oldum. 1974 yılında Adana'da Kafkas Kültür Derneğini kurduk ve kurucu başkanlık görevini iki yıl kadar sürdürdüm.

Çerkes Teavun Cemiyeti hakkında bilgi verebilir misiniz?

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Saray'a yakın, orduda ve bürokraside oldukça yoğun bulunan Çerkesler, ilk kez 1908 yılında, çok zor olmasına rağmen Padişahtan izin alarak, Çerkes Teavun Cemiyetini kurdular. Ancak müteakip yıllar, Osmanlı İmparatorluğunun çok zor zamanlarıydı. Sürekli savaşlar ve kargaşa nedeniyle, cemiyetin faaliyeti kesintiye uğradı. Daha sonra, 1918 yılında kurulan Çerkes Kadınları Teavun Cemiyeti önemli işler yaptı. Kız ve erkek öğrencilerin birlikte ve Latin harfleri ile Çerkesce eğitim gördüğü okul açıldı. Aynı sistem ile Kafkasya'da eğitim faaliyetleri başlatılmaya çalışıldı.

Ne var ki bulunduğumuz coğrafya ve Dünyanın çok sıkıntılı dönemleri nedeniyle süreklilik mümkün olmadı. Sonunda, TC Hükümetinin kuruluşunu müteakip, dernek ve okul yasaklanarak kapatıldı.

Prof. Dr. Günsel Şurdum Avcı'nın başkanlığında, aynı isimle yeniden kurulan dernek (Çerkes Kadınları Teavun Cemiyeti) 2 Ocak 2012 tarihinde yeniden hayata geçirilmiş bulunuyor. Bu konularda daha geniş bilgi Günsel hanım tarafından verilecektir.

Derneğimizin Başkanlığını yaptığınız dönemden bahseder misiniz?

Yukarıda belirttiğim gibi, çok genç yaşımdan itibaren, sürekli Derneğimizin ve Çerkes toplumunun içinde ve yakınında oldum. Ancak, kendi şirketim olan Nart Tur'u 1992'de kurup faaliyete geçirdikten sonra, yoğun çalışmam nedeniyle derneğin faaliyetlerine ve toplantılarına çok fazla katılamıyordum.

Ancak, 28 Ekim 2007 günü yapılan genel kurul toplantısına katılmak üzere Derneğe geldiğimde, kendimi Başkanlık görevinde buldum. Bu çok ağır ve şeref yüklü göreve hiç hazırlıklı değildim. İş koşullarım bu görev için yeterli zamanı ayırmama hiç uygun değildi.

Buna karşın benimle birlikte çalışmak üzere istekli ve hazırlıklı çok güçlü bir yönetim kurulu kadrosu oluşturulmuştu. Beni ikna etmek için de bu argümanı kullandılar.

Ciddi bir çalışma programları hazırdı. Önce Dernek binamızda gerekli tadilat ve dekorasyonlardan başlayarak bazı yenilikler getirilirken, bu gelişmelerden rahatsız olup, eleştirilerde bulunan üyelerimiz de az değildi.

Çalışma programı gereği, üst kurumlarımız, KAFFED ve DÇB ile ilişkiler yoğunlaştırıldı, İstanbul'daki diğer Çerkes ve Kafkas kökenli kurum ve kuruluşlarla koordinasyon geliştirildi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, diğer kurumlarımız (Dernekler Vakıflar) ile koordinasyon ve işbirliğini sağlamak en zor işlerimizdendi. Farklı ideoloji ve ön yargılara odaklı Başkan ve Yöneticiler ile ortak akıl ve ortak irade oluşturmak pek kolay olmamakta.

Sosyal ve kültürel etkinlikler arttırıldı. Siyasi partilerle ilişki kurularak, mahalli seçimlerde etkili olma denemeleri gerçekleştirildi. Mahalli idareler, Üsküdar ve Beşiktaş Belediye Başkanları ile geliştirilen ilişkilerle, bazı faaliyetlerimize ciddi destekler sağlandı.

Derneğimizde oldukça yoğun etkinlikler ve çalışmalar, folklor ekibi, müzik ve tiyatro grupları, dil kursları, sergiler, konferans ve anma toplantıları artarak devam ediyordu. Benim için en heyecan verici olanı, 6 – 16 yaş arası çocuk gruplarının folklor çalışmaları idi. Yıldızlar grubu MAFE ve minikler grubu MEŞBEV'in toplam 50 60 kadar çocuk, çalışma günleri Derneğimizin en hareketli ve neşeli zamanlarını izlemekten büyük keyif alıyordum.

Derneğimizde bu çalışmayı başlatıp, büyük bir ciddiyetle ve özveri ile 5 yıl sürdüren, Çetin ve Fulya çiftini takdirle ve sevgi ile anıyorum.

Geleceğin lider kadrolarının yetiştiğine inandığım, Derneğimizdeki bu faaliyeti çok anlamlı bulduğum için, 2010 yılı temmuz ayında, MAFE'den başarılı 30 küçük dansçı, hocaları ve bazı veliler ile birlikte Kafkasya, Adıge Cumhuriyetine 8 günlük bir geziye götürmüştüm. Adıgey'de, ünlü Nef Grubunun kurucusu ve sponsoru, parlamenter dostumuz Çermit Mugdin'in hazırladığı müthiş bir program, çocukların Anavatan sevgisini güçlendirmiştir. O geziye katılan küçük Çerkeslerin çoğu, Anavatanda kurdukları arkadaşlık ilişkilerini halen sürdürüyorlar.

Başkanlık görevine başladıktan hemen sonra, yönetici sekreter olarak göreve aldığımız Seda Berzeg ve genel hizmetler için göreve aldığımız Engin Akın'ın dürüst, özverili ve içtenlikle çalışmaları işlerimizi büyük ölçüde kolaylaştırmıştır.

Derneklerde her zaman var olan, giderlerin karşılanmasındaki sorunlar, göreve başladığımız zaman da mevcuttu. Ancak, yeni yönetimi desteklemeye kararlı samimi ve duyarlı bir grup üyemizin aylık ödemeleri, ilk iki yıl boyunca giderlerin karşılanmasında büyük destek sağladı. Fakat, bir süre sonra, uzun yıllardır ödenmemiş bina vergisi borçlarının karşımıza çıkması kötü bir sürpriz olmuştu. Üsküdar Belediye Başkanı ile yaptığımız görüşmeler borcumuzu azaltmadı ama taksitle ödeme kolaylığı sağladığı için bir şekilde hepsinin çözümü bulundu.

4 yıl sonra başkanlık görevini devrederken, etkinlik ve aidat gelirlerinin mas-

rafları büyük ölçüde karşıladığını görmekten mutluydum.

Sizin döneminizde dernekte tiyatro oldu ve gençlere dair olumsuz bir durum da oldu. Bundan bahseder misiniz?

Evet, maalesef başlangıçta istenmeyen bazı gelişmeler oldu. Göreve başladığımızda, uygulamaya koyduğumuz çalışma programını ve yapısal değişiklikleri, tepki ile ve uygunsuz davranışlarla karşılayan bazı gençler vardı. Oysa, gençlerin çalışmalarını desteklemek, özellikle sosyal aktivitelerde öne çıkmalarını sağlamak için gerekli her türlü gayret ve yaklaşımı gösteriyorduk. Buna karşın, ön yargılı ve XABZE dışı bazı davranışlar, sıkıntılı bir süreci başlattı.

Bu gelişmeden tiyatro grubu fazlaca etkilendi. Sorun Dernek dışına ve internet ortamına taşındıktan sonra, istenmeyen manzaralar ortaya çıktı.

Başka bir gerçeği de görmek lazım. Gençler için İstanbul'da alternatif ortamlar oldukça fazla. Üniversiteler ve farklı kurumlar, gençlerimizi kendi vizyonlarını desteklemek amacı ile kullanmak üzere cazip imkanlar sunmaktadır. Gençlerimizin bu imkanları kullanmaları da doğaldır ve haklarıdır. Ancak, kendi kültürümüzü ve kimliğimizi hatta dilimizi korumak gibi temel amaçlar için dernek ve XABZE ortamında olunması gerekir. Temel kavram XABZE olduğuna göre, bu kavramı anlamak ve uygulamak ancak kendi derneklerimizde ve örgütlerimizde mümkündür.

Bir gerçeği daha belirtmek isterim. İçimizde veya dışımızda oluşan sorunları çözmenin en iyi ve en pratik yöntemleri, XABZE mizde mevcut. Bu yolun göz ardı edilip, sorunun internet ortamına taşınması yapılabilecek en büyük kötülüktür. 2008 yılında karşılaşılan sorunda, maalesef gençler bunu yapmışlardır.

21 Mayısla ilgili bir sorumuz var. Neden Üsküdar'dan Beşiktaş'a alındı? Mesela neden Kefken değil?

21 Mayıs Rus Çarlığı tarafından, Kafkasya'nın işgalinin tamamlandığı bir zafer günü olarak kutlanırken, Çerkes – Adıge toplumu için, sürgün ve soykırım felaketinin yaşandığı bir yas günü, aynı zamanda sembolik bir anma günüdür.

İstanbul'da sürgünü anma ilk kez 19 Mayıs 2002 tarihinde, Üsküdar Salacak mevkiinde toplanarak yapılmaya başlanmıştır. Sonradan Kefken'deki mezarların bulunduğu yer ikinci bir anma yeri olarak seçilmiştir.

İstanbul'da, Salacak rıhtımındaki taşların üzerinde toplanarak yapılan anma ve denize çiçek bırakma, pek yeterli ve anlamlı gözükmüyordu. Göreve başlamamızı müteakip, çalışma programımız gereği, gündemimizdeki 21 Mayıs Sürgünü Anma konusu görüşülürken, benim önerimle, anma yeri olarak Beşiktaş seçilmiştir. Ayrıca anmanın, 21 Mayıs günü 12 saatlık bir toplantı ve denize çiçek bırakma ile sınırlı olmayıp, çeşitli etkinliklerle, 1 haftalık bir sürece yayılmasına karar verildi.

(Not: İlgili etkinlik programı, YK kararları içinde verilmiştir.)

Neden Beşiktaş?

1. Sürgünden önce de sonra da İstanbul'a gelen Çerkeslerin genelde yerleştikleri ve yaşadıkları bir semttir.
2. Söz konusu anma etkinliğini sadece kendi aramızda, basit bir anma olarak geçiştirmek yerine, Sürgün Trajedisinin Türk ve Dünya kamuoyuna duyurulması ve tanıtılması amacıyla, görünür kılmak ve daha güçlü mesaj vermek gereği vardır.

Bu nedenlerle Beşiktaş seçimi yapılmış ve ilk yıl kapsamlı bir program hazır-

lanmıştır. Daha sonra, Kaffed Başkanlar Kurulunda, 2012 yılı anma programının Kefken yerine Beşiktaş'ta gerçekleştirilmesi kararı alınmıştır.

Kefken yerine neden Beşiktaş?

1. Kefken sadece bizim üyelerimizin katıldığı kendi aramızda bir anma serüveni oluyordu. Bizim dışımızda kamuoyuna mesaj iletme şansı vermiyordu.
2. Beşiktaş'ın yukarıda belirtilen anlamı vardı.
3. Kefken'in ulaşım güçlükleri vardı.
4. Anadolu'dan gelen katılımcılar İstanbul'u tercih ediyordu.

Ancak bu karar ve uygulama, Kefken'i tamamen terk etme anlamına gelmemelidir. Kefken'in de ayrı bir anlamı ve misyonu vardır. 21 Mayıs anma törenleri orada da yapılmaya devam edecektir. Sadece, kamuoyuna mesaj verme, görünür ve duyulur olma gibi nedenlerle ağırlık Beşiktaş'a kaydırılmıştır.

21 Mayıs Sürgünü Anma günü Dünyadaki tüm Çerkesler için en önemli bir gündür. Yas günüdür. Bu nedenle 21 Mayıslarda tüm Çerkesler, farklı görüşleri, fikirleri ve ideolojileri bir tarafa bırakıp, ortak sorunumuzu ve yasımızı, hak ve taleplerimizi güçlü bir birlik halinde tek ağızdan haykırmalıyız.

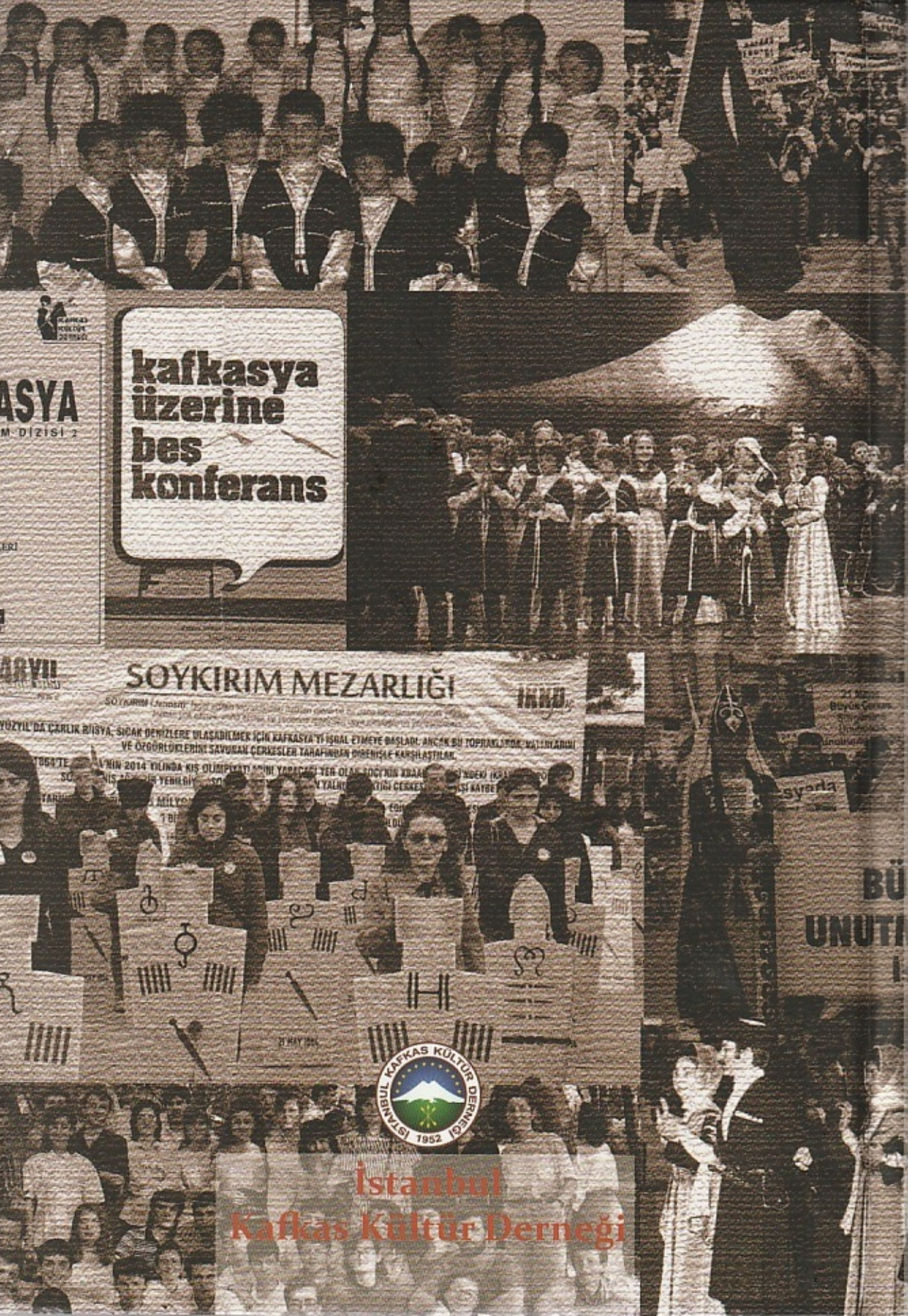
kafkasya
üzerine
beş
konferans
SOYKIRIM MEZARLIĞI
İstanbul
Kafkas Kültür Derneği